
SIGILLVM ACADEMIÆ HARVARDIANÆ IN NOV: ANG:
CHRISTO ET ECCLESIÆ

[redacted]

LUCIANI

SAMOSATENSIS

OPERA.

AD

OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM

ACCURATE EDITA.

EDITIO STEREOTYPA.

TOMUS IV.

LIPSIAE

SUMTIBUS ET TYPIS CAROLI TAUCHNITII.

1829.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ
ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ΩΝΟΥΜΕΝΟΝ.

ARGVMENTVM.

Tam acerbe Lucianus hunc librum scripsit, ut divitem quendam, qui, ut doctus haberetur, multos libros coëmebat, odio hominis infamatum ivisse videatur. Obiicit ei et doctrinae inopiam summam, cui sola librorum possessione mederi non possit; et stupiditatem, quod praeter ullum commodum tantas impensas in rem faciat, qua ipse uti nesciat, et cuius usum ne aliis quidem peritis permittat; et vitam omnino hominis exagitat.

Καὶ μὴν ἐναντίον ἐστὶν οὗ ἐθέλεις, ὃ νῦν ποιεῖς· οἴει μὲν γὰρ ἐν παιδείᾳ καὶ αὐτός εἶναί τις δόξειν, σπουδῇ συνωνούμενος τὰ κάλλιστα τῶν βιβλίων. τὸ δέ σοι περὶ τὰ κάτω χωρεῖ, καὶ ἔλεγχος γίγνεται τῆς ἀπαιδευσίας πως τοῦτο. μάλιστα δὲ οὐδὲ τὰ κάλλιστα ὠνῇ, ἀλλὰ πιστεύεις τοῖς ὡς ἔτυχεν ἐπαινοῦσι, καὶ Ἕρμαιον εἶ τῶν τὰ τοιοῦτα ἐπιψευδομένων τοῖς βιβλίοις, καὶ θησαυρὸς ἕτοιμος τοῖς καπήλοις αὐ-

τῶν. ἢ πόθεν γάρ σοι διαγνῶναι δυνατὸν, τίνα μὲν παλαιὰ, καὶ πολλοῦ ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα, καὶ ἄλλως σαπρὰ, εἰ μὴ τῷ διαβεβρῶσθαι, καὶ κατακεκόφθαι αὐτὰ τεκμαίροιο, καὶ συμβούλους τοὺς σέας ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν παραλαμβάνεις; ἐπεὶ τοῦ ἀκριβοῦς, ἢ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐν αὐτοῖς, τίς, ἢ ποία διάγνωσις; 2. Ἵνα δέ σοι δῶ αὐτὰ ἐκεῖνα κεκρικέναι, ὅσα ὁ Καλλῖνος ἐς κάλλος, ἢ ὁ ἀοίδιμος Ἀττικὸς σὺν ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ γράψαιεν, σοὶ τί ὄφελος, ὦ θαυμάσιε, τοῦ κτήματος, οὔτε εἰδότι τὸ κάλλος αὐτῶν, οὔτε χρησαμένῳ ποτὲ οὐδὲν μᾶλλον, ἢ τυφλὸς ἄν τις ἀπολαύσειε κάλλους παιδικῶν; σὺ δὲ ἀνεῳγμένοις μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βιβλία, καὶ, νὴ Δία, κατακόρως, καὶ ἀναγιγνώσκεις ἔνια πάνυ ἐπιτρέχων, φθάνοντος τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ στόμα. οὐδέπω δὲ τοῦτό μοι ἱκανὸν, ἢν μὴ εἰδῇς τὴν ἀρετὴν, καὶ κακίαν ἑκάστου τῶν ἐγγεγραμμένων, καὶ συνίῃς ὅςτις μὲν ὁ νοῦς σύμπασι, τίς δὲ ἡ τάξις τῶν ὀνομάτων, ὅσα τε πρὸς τὸν ὀρθὸν κανόνα τῷ συγγραφεῖ ἀπηκρίβωται, καὶ ὅσα κίβδηλα καὶ νόθα, καὶ παρακεκομμένα. 3. Τί οὖν; φῂς, καὶ ταῦτα μὴ μαθὼν ἡμῖν εἰδέναι; πόθεν, εἰ μή ποτε παρὰ τῶν Μουσῶν κλῶνα δάφνης, καθάπερ ὁ ποιμὴν ἐκεῖνος, λαβών; Ἑλικῶνα μὲν γὰρ, ἵνα διατρίβειν αἱ θεαὶ λέγονται, οὐδὲ ἀκήκοας, οἶμαί, ποτε, οὐδὲ διατριβὰς τοιαύτας ἡμῖν ἐν παισὶν ἐποιοῦ· σοὶ καὶ μεμνῆσθαι Μουσῶν ἀνόσιον. ἐκεῖναι γὰρ τῷ ποιμένι μὲν οὐκ ἂν ὤκνησαν φανῆναι, σκληρῷ ἀνδρὶ, καὶ δασεῖ, καὶ πολὺν τὸν ἥλιον ἐπὶ τῷ σώματι ἐμφαίνοντι· οἵῳ δέ σοι; (καὶ

μοι, πρὸς τῆς Λιβανίτιδος, ἄφες ἐν τῷ παρόντι τὸ μὴ σύμπαντα σαφῶς εἰπεῖν,) οὐδὲ ἐγγὺς γενέσθαι ποτ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι κατηξίωσαν, ἀλλ' ἀντὶ τῆς δάφνης μυῤῥίνῃ ἂν ἢ καὶ μαλάχης φύλλοις μαστιγοῦσαι, ἀπήλλαξαν ἂν τῶν τοιούτων, ὡς μὴ μιᾶναι μήτε τὸν Ὀλμειὸν, μήτε τὴν τοῦ ἵππου κρήνην, ἅπερ ἢ ποιμνίοις διψῶσιν, ἢ ποιμένων στόμασι καθαροῖς πότιμα. καίτοι, οὐδὲ, εἰ καὶ πάνυ ἀναίσχυντος εἶ, καὶ ἀνδρεῖος τὰ τοιαῦτα, τολμήσειας ἄν ποτε εἰπεῖν ὡς ἐπαιδεύθης, ἢ ἐμέλησέ σοι πώποτε τῆς ἐν χρῷ πρὸς τὰ βιβλία συνουσίας, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ δεῖνα, ἢ τῷ δεῖνι ξυνεφοίτας. 4. Ἀλλ' ἑνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἐκεῖνα ἀναδραμεῖσθαι νῦν ἐλπίζεις, τῷ κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία. κατὰ δὴ ταῦτα ἔχε ξυλλαβὼν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅσα τῇ χειρὶ τῇ αὑτοῦ ὁ ῥήτωρ ἔγραψε, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὅσα παρὰ τοῦ Δημοσθένους, καὶ αὐτὰ ὀκτάκις μετεγγεγραμμένα εὑρέθη καλῶς. εἰ ἅπαντα ἐκεῖνα κτήσῃ, ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν εἰς Ἰταλίαν ἐξέπεμψε, τί ἂν ἐκ τούτου πλέον εἰς παιδείαν κτήσαιο; κἂν ὑποβαλλόμενος αὐτὰ ἐπικαθεύδῃς, ἢ ξυγκολλήσας, καὶ περιβαλλόμενος περινοστῇς; πίθηκος γὰρ ὁ πίθηκος, ἡ παροιμία φησὶ, κἂν χρυσέα ἔχῃ σύμβολα. καὶ σὺ τοίνυν βιβλίον μὲν ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγιγνώσκεις ἀεί· τῶν δὲ ἀναγιγνωσκομένων οἶσθα οὐδὲν, ἀλλ' ὄνος λύρας ἀκούεις κινῶν τὰ ὦτα. ὡς εἴγε τὸ κεκτῆσθαι τὰ βιβλία καὶ πεπαιδευμένον ἀπέφαινε τὸν ἔχοντα, πολλοῦ ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ κτῆμα ἦν ἄξιον, καὶ μόνων ὑμῶν τῶν πλουσίων, εἰ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς

ἦν πρίασθαι τοὺς πένητας ἡμᾶς ὑπερβάλλοντας. τίς δὲ τοῖς ἐμπόροις, καὶ τοῖς βιβλιοκαπήλοις ἤρισεν ἂν περὶ παιδείας, τοσαῦτα βιβλία ἔχουσι καὶ πωλοῦσιν, ἀλλ᾽ εἴγε διελέγχειν ἐθέλοις, ὄψει μηδ᾽ ἐκείνους πολύ σου τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βαρβάρους μὲν τὴν φωνὴν, ὥσπερ σὺ, ἀξυνέτους δὲ τῇ γνώσει, οἵους εἰκὸς εἶναι τοὺς μηδὲν τῶν καλῶν καὶ αἰσχρῶν καθεωρακότας. καίτοι σὺ μὲν δύο ἢ τρία παρ᾽ αὐτῶν ἐκείνων πριάμενος ἔχεις· οἱ δὲ νύκτωρ καὶ μεθ᾽ ἡμέραν διὰ χειρὸς ἔχουσιν αὐτά. 5. Τίνος οὖν ἀγαθοῦ ὠνῇ ταῦτα, εἰ καὶ μὴ τὰς ἀποθήκας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἡγῇ πεπαιδεῦσθαι, τοσαῦτα περιεχούσας παλαιῶν ἀνδρῶν ξυγγράμματα; καί μοι, εἰ δοκεῖ, ἀπόκριναι· μᾶλλον δὲ ἐπεὶ τοῦτό σοι ἀδύνατον, ἐπίνευσον γοῦν, ἢ ἀνάνευσον πρὸς τὰ ἐρωτώμενα. εἴ τις αὐλεῖν μὴ ἐπιστάμενος, κτήσαιτο τοὺς Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ τοὺς Ἰσμηνίου, οὓς ἑπτὰ ταλάντων ὁ Ἰσμηνίας ἐν Κορίνθῳ ἐπρίατο, ἆρα διὰ τοῦτο καὶ αὐλεῖν δύναιτο; ἢ οὐδὲν ὄφελος αὐτῷ τοῦ κτήματος, οὐκ ἐπισταμένῳ χρήσασθαι κατὰ τὴν τέχνην; εὖγε ἀνένευσας. οὐδὲ γὰρ τοὺς Μαρσύου ἢ Ὀλύμπου κτησάμενος αὐλήσειεν ἂν μὴ μαθών. τί δ᾽ εἴ τις τοῦ Ἡρακλέους τὰ τόξα κτήσαιτο, μὴ Φιλοκτήτης ὢν, ὡς δύνασθαι ἐντείνασθαί τε αὐτὰ, καὶ ἐπὶ σκοποῦ τοξεῦσαι, τί σοι καὶ οὗτος δοκεῖ; ἆρ᾽ ἂν ἐπιδείξασθαί τι ἔργον τοξότου ἄξιον; ἀνένευσας καὶ τοῦτο. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ ὁ κυβερνᾷν οὐκ εἰδὼς, καὶ ἱππεύειν μὴ μεμελετηκὼς, εἰ ὁ μὲν ναῦν καλλίστην παραλάβοι, τοῖς ἅπασι καὶ εἰς κάλλος καὶ εἰς ἀσφάλειαν κάλλι-

στα ἐξειργασμένην, ὁ δὲ ἵππον κτήσαιτο Μῆδον, ἢ κενταυρίδην, ἢ κοππαφόρον, ἐλέγχοιτο ἂν, οἶμαι, ἑκάτερος οὐκ εἰδὼς ὅ,τι χρήσαιτο ἑκατέρῳ. ἐπινεύεις καὶ τοῦτο; πείθου δὴ, καὶ τοῦτό μοι ἐπίνευσον, εἴ τις ὥςπερ σὺ ἀπαίδευτος ὢν ὠνοῖτο πολλὰ βιβλία, οὐ σκώμματα οὗτος εἰς ἀπαιδευσίαν καθ' ἑαυτοῦ ἐκφέρει; τί ὀκνεῖς καὶ τοῦτο ἐπινεύειν; ἔλεγχος γὰρ, οἶμαι, σαφὴς οὗτος, καὶ τῶν ὁρώντων ἕκαστος εὐθὺς τὸ προχειρότατον ἐκεῖνο ἐπιφθέγγεται, τί κοινὸν κονὶ καὶ βαλανείῳ; 6. Καὶ ἐγένετό τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος ἀνὴρ, ἐκ συμφορᾶς ἀποτμηθεὶς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας, ἀπὸ κρύους, οἶμαι, ἀποσαπέντας, ἐπειδή ποτε διὰ χιόνος ὁδοιπορῆσαι ξυνέβη αὐτῷ· οὗτος τοίνυν τοῦτο μὲν ἐλεεινὸν ἐπεπόνθει, καὶ θεραπεύων τὴν δυςτυχίαν ξυλίνους πόδας πεποίητο, καὶ τούτους ὑποδούμενος, ἐβάδιζεν, ἐπιστηριζόμενος ἅμα τοῖς οἰκέταις· ἐκεῖνο δὲ γελοῖον ἐποίει, κρηπῖδας γὰρ καλλίστας ἐωνεῖτο νεοτμήτους ἀεὶ, καὶ τὴν πλείστην πραγματείαν περὶ ταύτας εἶχεν, ὡς καλλίστοις ὑποδήμασι κεκοσμημένα εἴη αὐτῷ τὰ ξύλα, οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα οὖν καὶ σὺ ποιεῖς; χωλὴν μὲν ἔχων καὶ συκίνην τὴν γνώμην, ὠνούμενος δὲ χρυσοῦς ἐμβάτας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ ἀρτίπους ἐμπεριπατήσειεν. 7. Ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Ὅμηρον ἐπρίω πολλάκις, ἀναγνώτω σοί τις αὐτοῦ λαβὼν τὴν βῆτα τῆς Ἰλιάδος ῥαψῳδίαν, ἧς τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξετάζειν· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν πρὸς σέ. πεποίηται δέ τις αὐτῷ δημηγορῶν παγγέλοιος ἄνθρωπος, διάστροφος τὸ σῶμα καὶ λελωβημένος.

εκεῖνος τοίνυν ὁ Θερσίτης ὁ τοιοῦτος, εἰ λάβοι τὴν Ἀχιλλέως πανοπλίαν, οἴει ὅτι αὐτίκα διὰ τοῦτο καὶ καλὸς ἅμα καὶ ἰσχυρὸς ἂν γένοιτο, καὶ ὑπερπηδήσεται μὲν τὸν ποταμὸν, ἐπιθολώσει δὲ αὐτοῦ τὸ ῥεῖθρον τῷ φόνῳ τῶν Φρυγῶν, ἀποκτενεῖ δὲ τὸν Ἕκτορα, καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον, μηδὲ φέρειν ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν μελίαν δυνάμενος; οὐκ ἂν εἴποις. ἀλλὰ καὶ γέλωτα ἂν ὀφλισκάνοι χωλεύων ὑπὸ τῇ ἀσπίδι, καὶ ἐπὶ στόμα καταπίπτων ὑπὸ τοῦ βάρους, καὶ ὑπὸ τῷ κράνει, ὁπόταν ἀνανεύσειε, δεικνὺς τοὺς παραβλῶπας ἐκείνους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸν θώρακα ἐπαίρων τῷ τοῦ μεταφρένου κυρτώματι, καὶ τὰς κνημῖδας ἐπισυρόμενος, καὶ ὅλως αἰσχύνων ἀμφοτέρους, καὶ τὸν δημιουργὸν αὐτῶν, καὶ τὸν δεσπότην. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πάσχων οὐχ ὁρᾷς, ὁπόταν τὸ μὲν βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ ἔχῃς πάγκαλον, πορφυροῦν μὲν ἔχον τὴν διφθέραν, χρυσοῦν δὲ τὸν ὀμφαλόν· ἀναγιγνώσκεις δὲ αὐτὸ βαρβαρίζων, καὶ καταισχύνων, καὶ διαστρέφων, ὑπὸ μὲν τῶν πεπαιδευμένων καταγελώμενος, ὑπὸ δὲ τῶν ξυνόντων σοι κολάκων ἐπαινούμενος· οἳ καὶ αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπιστρεφόμενοι, γελῶσι τὰ πολλά; 8. Θέλω δέ σοι διηγήσασθαί τι Πυθοῖ γενόμενον. Ταραντῖνος, Εὐάγγελος τοὔνομα, τῶν οὐκ ἀφανῶν ἐν τῷ Τάραντι, ἐπεθύμησε νικῆσαι Πύθια. τὰ μὲν οὖν τῆς γυμνῆς ἀγωνίας αὐτίκα ἐδόκει αὐτῷ ἀδύνατον εἶναι, μήτε πρὸς ἰσχὺν, μήτε πρὸς ὠκύτητα εὖ πεφυκότι· κιθάρᾳ δὲ καὶ ᾠδῇ, ῥᾳδίως κρατήσειν ἐπείσθη ὑπὸ τῶν καταράτων ἀνθρώπων,

οὓς εἶχε περὶ αὑτὸν, ἐπαινούντων, καὶ βοώντων, ὁπότε καὶ τὸ σμικρότατον ἐκεῖνος ἀνακρούσαιτο. ἧκεν οὖν εἰς τοὺς Δελφοὺς τά τε ἄλλα λαμπρὸς, καὶ δὴ καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποιησάμενος, καὶ στέφανον δάφνης χρυσῆς κάλλιστον, ὡς ἀντὶ καρποῦ τῆς δάφνης σμαράγδους εἶναι ἰσομεγέθεις τῷ καρπῷ. τὴν μέν γε κιθάραν αὐτὴν, ὑπερφυές τι χρῆμα εἰς κάλλος, καὶ πολυτέλειαν χρυσοῦ μὲν τοῦ ἀκηράτου πᾶσαν, σφραγῖσι δὲ καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένην, Μουσῶν μεταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ Ὀρφέως ἐντετορευμένων· θαῦμα μέγα τοῖς ὁρῶσιν. 9. Ἐπεὶ δ' οὖν ποτε καὶ ἧκεν ἡ τοῦ ἀγῶνος ἡμέρα, τρεῖς μὲν ἦσαν· ἔλαχε δὲ μέσος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ᾄδειν, καὶ μετὰ Θέσπιν τὸν Θηβαῖον οὐ φαύλως ἀγωνισάμενον. εἰςέρχεται οὖν ὅλος περιλαμπόμενος τῷ χρυσῷ, καὶ τοῖς σμαράγδοις, καὶ βηρύλλοις, καὶ ὑακίνθοις· καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐνέπρεπε τῆς ἐσθῆτος, ἣ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ διεφαίνετο. τούτοις ἅπασι προεκπλήξας τὸ θέατρον, καὶ θαυμαστῆς ἐλπίδος ἐμπλήσας τοὺς θεατὰς, ἐπειδή ποτε καὶ ᾆσαι καὶ κιθαρίσαι πάντως ἔδει, ἀνακρούεται μὲν ἀνάρμοστόν τι, καὶ ἀσύντακτον, ἀποῤῥήγνυσι δὲ τρεῖς ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον τοῦ δέοντος ἐμπεσὼν τῇ κιθάρᾳ, ᾄδειν δὲ ἄρχεται ἀπόμουσόν τι, καὶ λεπτὸν, ὥςτε γέλωτα μὲν πάντων γενέσθαι τῶν θεατῶν· τοὺς ἀθλοθέτας δὲ ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ τόλμῃ, μαστιγώσαντας αὐτὸν, ἐκβαλεῖν τοῦ θεάτρου. ὅτεπερ καὶ γελοιότατος ὤφθη δακρύων ὁ χρυσοῦς Εὐάγγελος, καὶ ὑπὸ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος διὰ μέσης τῆς

σκηνῆς, καὶ τὰ σκέλη καθῃματωμένος ἐκ τῶν μαστίγων, καὶ συλλέγων χαμόθεν τῆς κιθάρας τὰς σφραγίδας. (ἐξεπεπτώκεισαν γὰρ, κἀκείνης ξυμμαστιγουμένης αὐτῷ.) 10. Μικρὸν δὲ ἐπισχὼν μετ᾽ αὐτὸν Εὔμηλός τις Ἠλεῖος εἰςέρχεται, κιθάραν μὲν παλαιὰν ἔχων, ξυλίνους δὲ κόλλοπας ἐπικειμένην· ἐσθῆτα δὲ καὶ μόγις σὺν τῷ στεφάνῳ δέκα δραχμῶν ἀξίαν· ἀλλ᾽ οὗτός γε ᾄσας δεξιῶς, καὶ κιθαρίσας κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης, ἐκράτει, καὶ ἀνεκηρύττετο, καὶ τοῦ Εὐαγγέλου κατεγέλα, μάτην ἐμπομπεύσαντος τῇ κιθάρᾳ, καὶ ταῖς σφραγῖσιν ἐκείναις. καὶ εἰπεῖν γε λέγεται πρὸς αὐτόν· ὦ Εὐάγγελε, σὺ μὲν χρυσῆν δάφνην περίκεισαι, πλουτεῖς γάρ, ἐγὼ δὲ ὁ πένης τὴν Δελφικήν· πλὴν τοῦτό γε μόνον ὤνησο τῆς σκευῆς, ὅτι μηδ᾽ ἐλεούμενος ἐπὶ τῇ ἥττῃ ἀπέρχῃ, ἀλλὰ μισούμενος προςέτι διὰ τὴν ἄτεχνόν σου ταύτην καὶ περιττὴν τρυφήν. περὶ πόδα δή σοι καὶ Εὐάγγελος οὗτος, παρ᾽ ὅσον σοί γε οὐδ᾽ ὀλίγον μέλει τοῦ γέλωτος τῶν θεατῶν. 11. Οὐκ ἄκαιρον δ᾽ ἂν γένοιτο, καὶ Λέσβιον μῦθόν τινα διηγήσασθαί σοι πάλαι γενόμενον. Ὅτε τὸν Ὀρφέα διεσπάσαντο αἱ Θρᾷτται, φασὶ, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν, ἐμβληθῆναι εἰς τὸν μέλανα κόλπον, καὶ ἐπιπλεῖν γε τὴν κεφαλὴν τῇ λύρᾳ, τὴν μὲν ᾄδουσαν θρῆνόν τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ, ὡς λόγος, τὴν λύραν δὲ αὐτὴν ὑπηχεῖν τῶν ἀνέμων ἐμπιπτόντων ταῖς χορδαῖς· καὶ οὕτω μετ᾽ ᾠδῆς προςενεχθῆναι τῇ Λέσβῳ· κἀκείνους ἀνελομένους τὴν μὲν κεφαλὴν καταθάψαι, ἵναπερ νῦν τὸ Βακχεῖον αὐτοῖς

ἐστι· τὴν λύραν δὲ ἀναθῆναι εἰς τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν, καὶ ἐπὶ πολύ γε σώζεσθαι αὐτήν. 12. Χρόνῳ δὲ ὕστερον Νέανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου ταῦτα ὑπὲρ τῆς λύρας πυνθανόμενον, ὡς ἐκήλει μὲν καὶ θηρία, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους, ἐμελῴδει δὲ καὶ μετὰ τὴν τοῦ Ὀρφέως συμφορὰν μηδενὸς ἁπτομένου, πρὸς ἔρωτα τοῦ κτήματος ἐμπεσεῖν, καὶ διαφθείραντα τὸν ἱερέα μεγάλοις χρήμασι, πεῖσαι ὑποθέντα ἑτέραν ὁμοίαν λύραν, δοῦναι αὐτῷ τὴν τοῦ Ὀρφέως· λαβόντα δὲ μεθ᾽ ἡμέραν μὲν ἐν τῇ πόλει χρῆσθαι· οὐκ ἀσφαλὲς οἴεσθαι εἶναι· νύκτωρ δὲ ὑπὸ κόλπου ἔχοντα, μόνον προελθεῖν εἰς τὸ προάστειον, καὶ προχειρισάμενον κρούειν καὶ συνταράττειν τὰς χορδὰς, ἄτεχνον καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μέλη τινὰ θεσπέσια ὑπηχήσειν τὴν λύραν, ὑφ᾽ ὧν πάντας καταθέλξειν, καὶ κηλήσειν; καὶ μακάριον ἔσεσθαι, κληρονομήσαντα τῆς Ὀρφέως μουσικῆς· ἄχρι δὴ ξυνελθόντας τοὺς κύνας πρὸς τὸν ἦχον, (πολλοὶ δὲ ἦσαν αὐτόθι) διασπάσασθαι αὐτὸν· ὡς τοῦτο γοῦν ὅμοιον τῷ Ὀρφεῖ παθεῖν, καὶ μόνους ἐφ᾽ ἑαυτὸν ξυγκαλέσαι τοὺς κύνας. ὅτεπερ καὶ σαφέστατα ὤφθη, ὡς οὐχ ἡ λύρα θέλγουσα ἦν, ἀλλὰ ἡ τέχνη καὶ ἡ ᾠδὴ, ἃ μόνα ἐξαίρετα τῷ Ὀρφεῖ παρὰ τῆς μητρὸς ὑπῆρχεν. ἡ λύρα δὲ ἄλλως κτῆμα ἦν οὐδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων βαρβίτων. 13. Καὶ τί σοι τὸν Ὀρφέα, ἢ τὸν Νέανθον λέγω, ὅπου καὶ καθ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς ἐγένετό τις, καὶ ἔτι ἐστὶν, οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτου λύχνον τοῦ Στωϊκοῦ, κεραμεοῦν ὄντα, τρισχιλίων δραχμῶν ἐπρίατο; ἤλπιζε γὰρ, οἰ-

μαι, κἀκεῖνος, εἰ τῶν νυκτῶν ὑπ᾽ ἐκείνῳ τῷ λύχνῳ ἀναγιγνώσκοι, αὐτίκα μάλα καὶ τὴν Ἐπικτήτου σοφίαν ὄναρ ἐπιστήσεσθαι, καὶ ὅμοιος ἔσεσθαι τῷ θαυμαστῷ ἐκείνῳ γέροντι. 14. Χθὲς δὲ καὶ πρώην ἄλλος τις τὴν Πρωτέως τοῦ Κυνικοῦ βακτηρίαν, ἣν καταθέμενος ἥλατο εἰς τὸ πῦρ, ταλάντου κἀκεῖνος ἐπρίατο, καὶ ἔχει μὲν τὸ κειμήλιον τοῦτο καὶ δείκνυσιν, ὡς Τεγεᾶται τοῦ Καλυδωνίου τὸ δέρμα, καὶ Θηβαῖοι τὰ ὀστᾶ τοῦ Γηρυόνου, καὶ Μεμφῖται τῆς Ἴσιδος τοὺς πλοκάμους. αὐτὸς δὲ ὁ τοῦ θαυμαστοῦ κτήματος δεσπότης, καὶ αὐτὸν σὲ τῇ ἀπαιδευσίᾳ καὶ βδελυρίᾳ ὑπερηκόντισεν. ὁρᾷς ὅπως κακοδαιμόνως διάκεισαι, βακτηρίας ἐς τὴν κεφαλὴν ὡς ἀληθῶς δεόμενος. 15. Λέγεται γὰρ καὶ Διονύσιον τραγῳδίαν ποιεῖν φαύλως πάνυ, καὶ γελοίως, ὥστε τὸν Φιλόξενον πολλάκις δι᾽ αὐτὴν ἐς τὰς λατομίας ἐμπεσεῖν, οὐ δυνάμενον κατέχειν τὸν γέλωτα. οὗτος τοίνυν πυθόμενος ὡς ἐγγελᾶται, τὸ Αἰσχύλου πυξίον, εἰς ὃ ἐκεῖνος ἔγραφε, σὺν πολλῇ σπουδῇ κτησάμενος αὐτὸ, ᾤετο ἔνθεος ἔσεσθαι, καὶ κάτοχος ἐκ τοῦ πυξίου, ἀλλ᾽ ὅμως ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ μακρῷ γελοιότερα ἔγραφεν· οἷον κἀκεῖνο τὸ Δωρικὸν, ἥκει ἡ Διονυσίου γυνή. καὶ πάλιν· οἴμοι, γυναῖκα χρησίμην ἀπώλεσα. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ πυξίου, καὶ τὸ, αὑτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. τοῦτο μέν γε πρὸς σὲ μάλιστα εὐστόχως ἂν εἰρημένον εἴη τῷ Διονυσίῳ. καὶ διὰ τοῦτο χρυσῶσαι αὐτοῦ ἔδει ἐκεῖνο τὸ πυξίον. 16. Τίνα γὰρ ἐλπίδα καὶ αὐτὸς ἔχων εἰς τὰ βιβλία, καὶ ἀνελίττεις ἀεὶ, καὶ διακολλᾷς, καὶ περικόπτεις,

καὶ ἀλείφεις τῷ κρόκῳ, καὶ τῇ κέδρῳ, καὶ διφθέρας περιβάλλεις, καὶ ὀμφαλοὺς ἐντίθεις, ὡς δή τι ἀπολαύσων αὐτῶν; πάνυ γοῦν ἤδη βελτίων γεγένησαι διὰ τὴν ὠνὴν, ὃς τοιαῦτα μὲν φθέγγῃ· μᾶλλον δὲ τῶν ἰχθύων ἀφωνότερος εἶ· βιοῖς δὲ, ὡς οὐδ᾽ εἰπεῖν καλόν· μῖσος δὲ ἄγριόν, φασι, παρὰ πάντων ἔχεις ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ· ὡς εἰ τοιούτους ἀπειργάζετο τὰ βιβλία, φυγῇ φευκτέον ἂν ἦν ὅτιπορρωτάτω ἀπ᾽ αὐτῶν. 17. Δυοῖν δὲ ὄντοιν, ἅττ᾽ ἂν παρὰ τῶν παλαιῶν τις κτήσαιτο, λέγειν τε δύνασθαι, καὶ πράττειν τὰ δέοντα ζήλῳ τῶν ἀρίστων, καὶ φυγῇ τῶν χειρόνων· ὅταν μήτε ἐκεῖνα, μήτε ταῦτα φαίνηταί τις παρ᾽ αὐτῶν ὠφελούμενος, τί ἄλλο ἢ τοῖς μυσὶ διατριβὰς ὠνεῖται, καὶ ταῖς τίλφαις οἰκήσεις, καὶ πληγὰς ὡς ἀμελοῦσι τοῖς οἰκέταις; 18. Πῶς δὲ οὐ κἀκεῖνο αἰσχρὸν, εἴ τις ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντά σε βιβλίον ἰδὼν, (ἀεὶ δέ τι πάντως ἔχεις) ἔροιτο οὗ τινος, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγραφέως, ἢ ποιητοῦ ἐστι; σὺ δὲ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς εἰδὼς, πρᾴως εἴποις τοῦτό γε· εἶτα ὡς φιλεῖ τὰ τοιαῦτα ἐν ξυνουσίᾳ προχωρεῖν ἐς μῆκος λόγων, ὁ μὲν ἐπαινοῖ τι, ἢ αἰτιῷτο τῶν ἐγγεγραμμένων, σὺ δὲ ἀποροίης, καὶ μηδὲν ἔχοις εἰπεῖν, οὐκ εὔξῃ τότε χανεῖν σοι τὴν γῆν κατὰ σεαυτοῦ, ὡς ὁ Βελλεροφόντης περιφέρων τὸ βιβλίον; 19. Δημήτριος δὲ ὁ Κυνικὸς, ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀπαίδευτόν τινα βιβλίον κάλλιστον ἀναγιγνώσκοντα, τὰς Βάκχας, οἶμαι, τοῦ Εὐριπίδου, κατὰ τὸν ἄγγελον δὲ ἦν τὸν διηγούμενον τὰ τοῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Ἀγαυῆς ἔργον, ἁρπάσας διέσπασεν αὐτὸ, εἰπὼν, Ἄμει-

νόν ἐστι τῷ Πενθεῖ, ἅπαξ σπαραχθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, ἢ ὑπὸ σοῦ πολλάκις. ζητῶν δὲ ἀεὶ πρὸς ἐμαυτὸν, οὔπω καὶ τήμερον εὑρεῖν δεδύνημαι τίνος ἕνεκα τὴν σπουδὴν ταύτην ἐσπούδακας περὶ τὴν ὠνὴν τῶν βιβλίων· ὠφελείας μὲν γὰρ, ἢ χρείας τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν οἰηθείη τις τῶν καὶ ἐπ' ἐλάχιστόν σε εἰδότων. οὐ μᾶλλον, ἢ φαλακρὸς ἄν τις πρίαιτο κτένιον, ἢ κάτοπτρον ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ κωφὸς αὐλητὴν, ἢ παλλακὴν ὁ εὐνοῦχος, ἢ ὁ ἠπειρώτης κώπην, ἢ ὁ κυβερνήτης ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ἐπίδειξιν πλούτου σοι τὸ πρᾶγμα ἔχει, καὶ βούλει τοῦτο ἐμφῆναι ἅπασιν, ὅτι καὶ εἰς τὰ μηδέν σοι χρήσιμα, ὅμως ἐκ πολλῆς τῆς περιουσίας ἀναλίσκεις; καὶ μὴν ὅσα γε κᾀμὲ Σύρον ὄντα εἰδέναι, εἰ μὴ σαυτὸν φέρων ταῖς τοῦ γέροντος ἐκείνου διαθήκαις παρενέγραψας, ἀπολώλεις ἂν ὑπὸ λιμοῦ ἤδη, καὶ ἀγορὰν προὐτίθεις τῶν βιβλίων. 20. Λοιπὸν οὖν δὴ ἐκεῖνο πεπεισμένον ὑπὸ τῶν κολάκων, ὡς οὐ μόνον καλὸς εἶ, καὶ ἐράσμιος, ἀλλὰ σοφὸς, καὶ ῥήτωρ, καὶ συγγραφεὺς, οἷος οὐχ ἕτερος, ὠνεῖσθαι τὰ βιβλία, ὡς ἀληθεύοις τοὺς ἐπαίνους αὐτῶν. φασὶ δέ σε καὶ λόγους ἐπιδείκνυσθαι αὐτοῖς ἐπὶ δείπνῳ, κᾀκείνους χερσαίων βατράχων δίκην διψῶντας, κεκραγέναι, ἢ μὴ πίνειν, ἢν μὴ διαῤῥαγῶσι βοῶντες. καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ῥᾷστος εἶ τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι, καὶ πιστεύεις αὐτοῖς ἅπαντα, ὅς ποτε κᾀκεῖνο ἐπείσθης, ὡς βασιλεῖ τινι ὡμοιώθης τὴν ὄψιν, καθάπερ ὁ ψευδαλέξανδρος, καὶ ψευδοφίλιππος ἐκεῖνος κναφεὺς, καὶ ὁ κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν ψευδονέρων, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν ὑπὸ τὸ ψεῦδος τε-

ταγμένων. 21. Καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθες, ἀνόητος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος, καὶ προήεις ἐξυπτιάζειν, καὶ μιμούμενος βάδισμα, καὶ σχῆμα, καὶ βλέμμα ἐκείνου, ᾧ σεαυτὸν εἰκάζων ἔχαιρες, ὅπου καὶ Πύῤῥον φασὶ τὸν Ἠπειρώτην τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄνδρα, οὕτως ὑπὸ κολάκων ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ ποτὲ διαφθαρῆναι, ὡς πιστεύειν ὅτι ὅμοιος ἦν Ἀλεξάνδρῳ ἐκείνῳ; καίτοι τὸ τῶν Μουσικῶν τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν, τὸ πρᾶγμα ἦν· εἶδον γὰρ καὶ τὴν τοῦ Πύῤῥου εἰκόνα· καὶ ὅμως ἐπέπειστο ἐκμεμάχθαι τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν μορφήν. ἀλλ' ἕνεκα μὲν δὴ τούτων ὕβρισταί μοι εἰς τὸν Πύῤῥον, ὅτι σε εἴκασα κατὰ τοῦτο αὐτῷ. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, καὶ πάνυ σοι πρέπον ἂν εἴη. ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύῤῥος, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπέπειστο, οὐδεὶς ὅςτις οὐ ξυνετίθετο, καὶ ξυνέπασχεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ πρεσβῦτις ξένη αὐτῷ τἀληθὲς εἰποῦσα ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς κορύζης. ὁ μὲν γὰρ Πύῤῥος ἐπιδείξας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου, καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο τίνι ὅμοιος εἴη, πάνυ πεπεισμένος ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἥξειν αὐτήν· ἡ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισχοῦσα, Βατραχίωνι, ἔφη, τῷ μαγείρῳ· καὶ γὰρ ἦν τις ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ, Βατραχίων [ὄνομα,] μάγειρος, τῷ Πύῤῥῳ ὅμοιος. 22. Καὶ σὺ δὴ ᾧ τινι μὲν τῶν τοῖς ὀρχησταῖς συνόντων κιναίδων ἔοικας, οὐκ ἂν εἴποιμι· ὅτι δὲ μανίαν ἐῤῥωμένην ἔτι καὶ νῦν μαίνεσθαι δοκεῖς ἅπασιν, ἐπ' ἐκείνῃ τῇ εἰκόνι πάνυ σαφῶς οἶδα. οὔκουν θαυμαστὸν, εἰ ἀπίθανος οὕτω

ζωγράφος ὢν, καὶ τοῖς πεπαιδευμένοις ἐξομοιοῦσθαι ἐθέλεις, πιστεύων τοῖς τὰ τοιαῦτά σε ἐπαινοῦσι. καὶ τί ταῦτα ληρῶ; πρόδηλος γὰρ ἡ αἰτία τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα βιβλία σπουδῆς, εἰ καὶ ὑπὸ νωθείας ἐγὼ μὴ πάλαι κατεῖδον. σοφὸν γὰρ, ὡς γοῦν οἴει, τοῦτ᾽ ἐπινενόηκας, καὶ ἐλπίδας οὐ μικρὰς ἔχεις περὶ τοῦ πράγματος, εἰ βασιλεὺς μάθοι ταῦτα σοφὸς ἀνὴρ, καὶ παιδείαν μάλιστα τιμῶν· εἰ δὲ ταῦτα ὑπὲρ σοῦ ἐκεῖνος ἀκούσειεν, ὡς ὠνῇ βιβλία, καὶ ξυνάγεις πολλὰ, πάντα ἐν βραχεῖ παρ᾽ αὐτοῦ ἔσεσθαί σοι νομίζεις. 23. Ἀλλ᾽, ὦ καταπύγων, οἴει τοσοῦτον μανδραγόραν κατακεχύσθαι αὐτοῦ, ὡς ταῦτα μὲν ἀκούειν, ἐκεῖνα δὲ μὴ εἰδέναι, οἷος μέν σου ὁ μεθ᾽ ἡμέραν βίος, οἷοι δέ σοι πότοι, ὁποῖαι δὲ νύκτες, καὶ οἵοις καὶ ἡλίκοις ξυγκαθεύδεις; οὐκ οἶσθα ὡς ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ πολλοὶ βασιλέως; τὰ δὲ σὰ οὕτω περιφανῆ ἐστιν, ὡς καὶ τυφλοῖς εἶναι καὶ κωφοῖς γνώριμα· εἰ γὰρ καὶ φθέγξαιο μόνον, εἰ γὰρ καὶ λουόμενος ἀποδύσαιο, μᾶλλον δὲ μὴ ἀποδύσῃ, εἰ δοκεῖ, οἱ δ᾽ οἰκέται μόνον ἢν ἀποδύσωνταί σου, τί οἴει, μὴ αὐτίκα ἔσεσθαι πάντα σου πρόδηλα τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόῤῥητα; εἰπὲ γοῦν μοι καὶ τόδε, εἰ Βάσσος ὁ ὑμέτερος ἐκεῖνος σοφιστὴς, καὶ Βάταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ κίναιδος Ἡμιθέων ὁ Συβαρίτης, ὃς τοὺς θαυμαστοὺς ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χρὴ μαίνεσθαι, καὶ παρατίλλεσθαι, καὶ πάσχειν, καὶ ποιεῖν ἐκεῖνα, εἰ τούτων τις νυνὶ λεοντῆν περιβαλλόμενος, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαδίζοι, τί οἴει φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσιν; Ἡρακλέα εἶναι αὐτόν; οὐκ, εἴ γε καὶ χύ

τραις λημῶντες τυγχάνοιεν. μυρία γάρ ἐστι τὰ ἀντι-μαρτυροῦντα τῷ σχήματι, βάδισμα, καὶ βλέμμα, καὶ φωνὴ, καὶ τράχηλος ἐπικεκλασμένος, καὶ ψιμύθιον, καὶ μαστίχη, καὶ φῦκος, οἷς ὑμεῖς κοσμεῖσθε, καὶ ὅλως, κατὰ τὴν παροιμίαν, θᾶττον ἂν πέντε ἐλέφαντας ὑπὸ μάλης κρύψειας, ἢ ἕνα κίναιδον. εἶτα ἡ λεοντῆ μὲν τὸν τοιοῦτον οὐκ ἂν ἔκρυψε, σὺ δ' οἴει λήσειν σκεπόμενος βιβλίῳ; ἀλλ' οὐ δυνατόν. προδώσει γάρ σε, καὶ ἀποκαλύψει τὰ ἄλλα ὑμῶν γνωρίσματα. 24. Τὸ δ' ὅλον ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας οὐ παρὰ τῶν βιβλιοκαπήλων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτοῦ, καὶ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου λαμβάνειν. σὺ δ' οἴει συνήγορον κοινὸν καὶ μάρτυρα ἔσεσθαί σοι τὸν Ἀττικὸν, καὶ Καλλῖνον τοὺς βιβλιογράφους; οὐκ, ἀλλ' ὠμούς τινας ἀνθρώπους ἐπιτρίψοντάς σε, ἢν οἱ θεοὶ ἐθέλωσι, καὶ πρὸς ἔσχατον πενίας ξυνελάσοντας· δέον ἔτι νῦν σωφρονήσαντα ἀποδόσθαι μέν τινι τῶν πεπαιδευμένων τὰ βιβλία ταῦτα, καὶ σὺν αὐτοῖς τὴν νεόκτιστον ταύτην οἰκίαν· ἀποδοῦναι δὲ τοῖς ἀνδραποδοκαπήλοις μέρος γοῦν ἀπὸ πολλῶν τῶν ὀφειλομένων. 25. Καὶ γὰρ κἀκεῖνα περὶ δύο ταῦτα δεινῶς ἐσπούδασας, βιβλίων τε τῶν πολυτελῶν κτῆσιν, καὶ μειρακίων τῶν ἐξώρων, καὶ ἤδη καρτερῶν ὠνὴν, καὶ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπουδάζεται, καὶ θηρεύεται. ἀδύνατον δὲ πένητα ὄντα, πρὸς ἄμφω διαρκεῖν. σκόπει τοίνυν ὡς ἱερὸν χρῆμα συμβουλή. ἀξιῶ γάρ σε ἀφέμενον τῶν μηδὲν προσηκόντων, τὴν ἑτέραν νόσον θεραπεύειν· καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐκείνους ὠνῇ δ' ὅμως, μὴ, ἐπιλει·

πόντων σε τῶν οἴκοθεν, μεταστέλλοιό τινας τῶν ἐλευθέρων, οἷς [οὐδ'] ἀκίνδυνον ἀπελθοῦσιν, ἢν μὴ λάβωσιν, ἅπαντα ἐξαγορεῦσ... πραχθέντα ὑμῖν μετὰ τὸν πότον, οἷα καὶ πρώην αἴσχιστα περὶ σοῦ διηγεῖτο ἐξελθὼν ὁ πόρνος, ἔτι καὶ δείγματα ἐπιδεικνύς. ἀλλ' ἔγωγε καὶ μάρτυρας ἂν παρασχοίμην τοὺς τότε παρόντ... ανάκτησα, καὶ ὀλίγου πληγὰς ἐνέτριψα ... λεπαίνων ὑπὲρ σοῦ. καὶ μάλισθ' ὅτε καὶ ἄλλον ἐπεκαλέσατο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄλλον, ταὐτὰ καὶ λόγοις διηγουμένους. πρὸς δὴ ταῦτα, ὦ 'γαθὲ, ταμιεύου τἀργύριον, καὶ φύλαττε, ὡς οἴκοι καὶ κατὰ πολλὴν ἀσφάλειαν ταῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἔχῃς. ὥςτε μὲν γὰρ μηκέτι ἐργάζεσθαι, τίς ἂν μεταπείσειέ σε; οὐδὲ γὰρ κύων ἅπαξ παύσαιτ' ἂν, σκυτοτραγεῖν μαθοῦσα. 26. Τὸ δ' ἕτερον ῥᾴδιον, τὸ μηκέτι ὠνεῖσθαι βιβλία. ἱκανῶς πεπαίδευσαι, ἅλις σοι τῆς σοφίας, μόνον οὐκ ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα, πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶσθα, πάσας δὲ λόγων τέχνας, καὶ κάλλη αὐτῶν, καὶ κακίας, καὶ ὀνομάτων χρῆσιν τῶν Ἀττικῶν· πάνυ σοφόν τι χρῆμα καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γεγένησαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων· κωλύει γὰρ οὐδὲν κἀμέ σοι ἐνδιατρίβειν, ἐπειδὴ χαίρεις ἐξαπατώμενος. 27. Ἡδέως δ' ἂν καὶ ἐροίμην σε, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων, τί μάλιστα ἀναγιγνώσκεις αὐτῶν; τὰ Πλάτωνος; τὰ Ἀντισθένους; τὰ Ἀντιλόχου; τὰ Ἱππώνακτος; ἢ τούτων μὲν ὑπερφρονεῖς, ῥήτορες δὲ μάλιστά σοι τούτων διὰ χειρός; εἰπέ μοι, καὶ Αἰσχίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγιγνώ-

σκεις; ἢ ἐκεῖνά γε παντα οἶσθα, καὶ γιγνώσκεις αὐτῶν ἕκαστον; τὸν δὲ Ἀριστοφάνην καὶ τὸν Εὔπολιν ὑποδέδυκας; ἀνέγνως καὶ τὰς Βάπτας τὸ δρᾶμα ὅλον; εἶτ᾽ οὐδέν σου τἀκεῖ καθίκετο, οὐδ᾽ ἠρυθρίασας γνωρίσας αὐτά; τοῦτο γοῦν καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, τίνα ἀ[illegible] ἅπτει τῶν βιβλίων, ὁποίαις αὐτὰ χερσ[illegible]ις; πότε δὲ ἀναγιγνώσκεις; μεθ᾽ ἡμέραν; ἀλλ᾽ οὐδεὶς ἑώρακε ποιοῦντα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ; πότερον ἐπιτεταμένος ἤδη ἐκείνοις; ἢ πρὸ τῶν λόγων, ἀλλὰ καὶ πρὸ σκότους, μηκέτι μὴ τολμήσεις τοιοῦτο μηδέν; 28. Ἄφες δὲ τὰ βιβλία, καὶ μόνα ἐργάζου τὰ σαυτοῦ. καίτοι ἐχρῆν μηκέτι μηδ᾽ ἐκεῖνα, αἰδεσθῆναι δὲ τὴν τοῦ Εὐριπίδου Φαίδραν, καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀγανακτοῦσαν, καὶ λέγουσαν,

Οὐδὲ σκότον φρίσσουσι τὸν συνεργάτην,
Τέρεμνά τ᾽ οἴκων μήποτε φθογγὴν ἀφῇ.

εἰ δὲ πάντως ἐμμένειν τῇ ὁμοίᾳ νόσῳ διέγνωσται, ἴθι, ὠνοῦ μὲν βιβλία, καὶ οἴκοι κατακλείσας ἔχε, καὶ καρποῦ τὴν δόξαν τῶν κτημάτων. ἱκανόν σοι καὶ τοῦτο. προσάψῃ δὲ μηδέπω, μηδὲ ἀναγνῷς, μηδὲ ὑπαγάγῃς τῇ γλώττῃ παλαιῶν ἀνδρῶν λόγους, καὶ ποιήματα, μηδὲν δεινόν σε εἰργασμένα. οἶδα ὡς μάτην ταῦτά μοι λελήρηται, καὶ, κατὰ τὴν παροιμίαν, Αἰθίοπα σμήχειν ἐπιχειρῶ· σὺ γὰρ ὠνήσῃ, καὶ χρήσῃ ἐς οὐδὲν, καὶ καταγελασθήσῃ πρὸς τῶν πεπαιδευμένων, οἷς ἀπόχρη ὠφελῆσθαι, οὐκ ἐκ τοῦ κάλλους τῶν βιβλίων, οὐκ ἐκ τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς φωνῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν γεγραφότων. 29.

Σὺ δὲ οἴει θεραπεύσειν τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ἐπικαλύψειν τῇ δόξῃ ταύτῃ, καὶ ἐκπλήξειν τῷ πλήθει τῶν βιβλίων, οὐδ᾽ εἰδὼς ὅτι καὶ οἱ ἀμαθέστατοι τῶν ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι ποιοῦσιν, ἐλεφαντίνους νάρθηκας, καὶ σικυίας ἀργυρᾶς ποιούμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκολλήτους· ὁπόταν δὲ καὶ χρήσασθαι τούτοις δέῃ, οἱ μὲν οὐδὲ ὅπως χρὴ μεταχειρίσασθαι αὐτὰ, ἴσασι. παρελθὼν δέ τις εἰς τὸ μέσον τῶν μεμαθηκότων, φλεβότομον εὖ μάλα ἠκονημένον ἔχων, ἰοῦ τἄλλα μεστὸν, ἀπήλλαξε τῆς ὀδύνης τὸν νοσοῦντα. ἵνα δὲ καὶ γελαιοτέρῳ τινὶ τὰ σὰ εἰκάσω, τοὺς κουρέας τούτους ἐπίσκεψαι, καὶ ὄψει τοὺς μὲν τεχνίτας αὐτῶν, ξυρὸν καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχοντας· τοὺς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας πλῆθος μαχαιριδίων προτιθέντας, καὶ κάτοπτρα μεγάλα, οὐ μὴν λήσειν γε διὰ ταῦτα οὐδὲν εἰδότας. ἀλλὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κείρονται μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν, πρὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα προςελθόντες, τὰς κόμας εὐθετίζουσι. 30. Καὶ σὺ τοίνυν ἄλλῳ μὲν δεηθέντι χρήσειας ἂν τὰ βιβλία· χρήσασθαι δὲ αὐτὸς οὐκ ἂν δύναιο, καίτοι οὐδὲ ἔχρησας οὐδενὶ βιβλίον πώποτε, ἀλλὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιεῖς, τῆς ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένης, ἣ οὔτε αὐτὴ τῶν κριθῶν ἐσθίει, οὔτε τῷ ἵππῳ δυναμένῳ φαγεῖν ἐπιτρέπει. ταῦτα, τόγε νῦν εἶναι, ὑπὲρ μόνων τῶν βιβλίων παῤῥησιάζομαι πρὸς σὲ, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα κατάπτυστα καὶ ἐπονείδιστα ποιεῖς, αὖθις ἀκούσῃ πολλάκις.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΡΑΔΙΩΣ ΠΙΣΤΕΥΕΙΝ ΔΙΑΒΟΛΗι.

ARGVMENTVM.

Principio monet, magna inde, quod multa ignorent, hominibus mala tum in reliquis rebus nasci, tum quum falsis delationibus vel calumniae fidem habeant; cui quo minus credamus, se et quid sit calumnia, et unde incipiat, et quae perficiat, monstraturum esse profitetur. Descripta igitur imagine, qua Apelles Ephesius delationem sibi infestam ultus erat, argumentum libri sui eam accusationem esse dicit, quae absente et nesciente accusato facta credatur; deinde d e l a t o r e m *esse hominem malignum, iniustum, quia alium indicta causa damnari cupiat; meticulosum et iniuriae suae conscium, quia non publice accuset; eius vero generis homines praecipue circa* r e g e s *et* p r i n c i p e s *versari, in quorum ut ipsi gratiam se insinuent, calumniam ex invidia et odio natam breviorem viam videri, quae ut probabili fiat ratione multa quidem arte egeat.* A c c u s a t o s *autem esse eos, qui in maximo honore sint. Tum exponit artes, quibus delatores utantur; in universum cavent, ne quid absonum affingant; calumnias ad mores principum componunt, eaque prae-*

eapue excogitant, quibus illorum iram moveri sciunt; praeter alia scelera praecipue adulationem adhibent; in illis ipsis inveniunt novitatis et mirabilium amorem; et sic persuadent cupide audientibus, accusato insidias ignorante. Princeps generosus iram non dissimulat, et tandem delationem falsam reperit; humilior dissimulat et auget, quod maxime iniustum est, et fieri solet, ubi iis credunt, qui amicum detulerint. Quidam principes, melius comperta re, ne tum quidem delatum adspicere volunt. Quoniam tamen delationes audiendae sunt, et homines probissimi huic vitio obnoxii esse possunt, cavendum est, ne alieno iudicio vel potius odio credamus, sed audita altera parte et omnibus diligenter exploratis, iudicium ferendum est.

Δεινόν γε ἡ ἄγνοια, καὶ πολλῶν κακῶν τοῖς ἀνθρώποις αἰτία, ὥςπερ ἀχλύν τινα καταχέουσα τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀμαυροῦσα, καὶ τὸν ἑκάστου βίον ἐπισκιάζουσα. ἐν σκότῳ γοῦν πλανωμένοις πάντες ἐοίκαμεν, μᾶλλον δὲ τυφλοῖς ὅμοια πεπόνθαμεν, τῷ μὲν προςπταίοντες ἀλόγως, τὸ δὲ ὑπερβαίνοντες οὐδὲν δέον, καὶ τὸ μὲν πλησίον καὶ παρὰ πόδας οὐχ ὁρῶντες, τὸ δὲ πόῤῥω καὶ πάμπολυ διεστηκὸς, ὡς ἐνοχλοῦν δεδιότες. καὶ ὅλως ἐφ᾽ ἑκάςου τῶν πραττομένων οὐ διαλείπομεν τὰ πολλὰ ὀλισθαίνοντες. τοιγάρτοι μυρίας ἤδη τοῖς τραγῳδιοδιδασκάλοις ἀφορμὰς εἰς τὰ δράματα τὸ τοιοῦτον παρέσχηται, τοὺς Λαβδακίδας, καὶ τοὺς Πελοπίδας, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ σκηνῇ ἀναβαινόντων κακῶν εὕροι τις ἂν ὑπὸ

τῆς ἀγνοίας, καθάπερ ὑπὸ τραγικοῦ τινος δαίμονος, κεχορηγημένα. λέγω δὴ καὶ ἐς τὰ ἄλλα μὲν ἀποβλέπων, μάλιστα δὲ ἐς τὰς οὐκ ἀληθεῖς κατὰ τῶν συνήθων καὶ φίλων διαβολάς. ὑφ᾽ ὧν ἤδη καὶ οἶκοι ἀνάστατοι γεγόνασι, καὶ πόλεις ἄρδην ἀπολώλασι, πατέρες τε κατὰ παίδων ἐξεμάνησαν, καὶ ἀδελφοὶ κατὰ τῶν ὁμογενῶν, καὶ παῖδες κατὰ τῶν γειναμένων, καὶ ἐρασταὶ κατὰ τῶν ἐρωμένων. πολλαὶ δὲ καὶ φιλίαι συνεκόπησαν, καὶ οἶκοι συνεχύθησαν ὑπὸ τῆς κατὰ τὰς διαβολὰς πιθανότητος. 2. Ἵν᾽ οὖν ὡς ἥκιστα περιπίπτωμεν αὐταῖς, ὑποδεῖξαι βούλομαι τῷ λόγῳ, καθάπερ ἐπί τινος γραφῆς, ὁποῖόν τί ἐστιν ἡ διαβολὴ, καὶ πόθεν ἄρχεται, καὶ ὁποῖα ἐξεργάζεται. μᾶλλον δὲ Ἀπελλῆς ὁ Ἐφέσιος πάλαι ταύτην προὔλαβε τὴν εἰκόνα. καὶ γὰρ αὖ καὶ οὗτος διαβληθεὶς πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, ὡς μετεσχηκὼς Θεοδότᾳ τῆς συνωμοσίας ἐν Τύρῳ· ὁ δὲ Ἀπελλῆς οὐχ ἑωράκει ποτὲ τὴν Τύρον, οὐδὲ τὸν Θεοδόταν, ὅςτις ἦν, ἐγίγνωσκεν, ἢ καθόσον ἤκουε Πτολεμαίου τινὰ ὕπαρχον εἶναι, τὰ κατὰ τὴν Φοινίκην ἐπιτετραμμένον· ἀλλ᾽ ὅμως τῶν ἀντιτέχνων τις Ἀντίφιλος τοὔνομα, ὑπὸ φθόνου τῆς παρὰ βασιλεῖ τιμῆς, καὶ τῆς κατὰ τὴν τέχνην ζηλοτυπίας, κατεῖπεν αὐτοῦ πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, ὡς εἴη κεκοινωνηκὼς τῶν ὅλων, καὶ ὡς θεάσαιτό τις αὐτὸν ἐν Φοινίκῃ συνεστιώμενον Θεοδότᾳ, καὶ παρ᾽ ὅλον τὸ δεῖπνον πρὸς τὸ οὖς αὐτῷ κοινολογούμενον· καὶ τέλος ἀπέφηνε τὴν Τύρου ἀπόστασιν, καὶ τὴν Πηλουσίου κατάληψιν ἐκ τῆς Ἀπελλοῦ συμβουλῆς γεγονέναι. 3. Ὁ δὲ Πτο-

λεμαῖος ὡς ἂν κάρτα, καὶ τἄλλ᾽ οὐ πάνυ φρενήρης τις ὤν, ἀλλ᾽ ἐν κολακείᾳ δεσποτικῇ τεθραμμένος, οὕτως ἐξεκαύθη καὶ συνεταράχθη πρὸς τῆς παραδόξου ταύτης διαβολῆς, ὥςτε μηδὲν τῶν εἰκότων λογισάμενος, μηδ᾽ ὅτι ἀντίτεχνος ἦν ὁ διαβάλλων, μηδ᾽ ὅτι μικρότερος ἢ κατὰ τοιαύτην προδοσίαν ζωγράφος· καὶ ταῦτα, εὖ πεπονθὼς ὑπ᾽ αὐτοῦ, καὶ παρ᾽ ὁντινοῦν τῶν ὁμοτέχνων τετιμημένος, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ παράπαν, εἰ ἐξέπλευσεν Ἀπελλῆς ἐς Τύρον, ἐξετάσας, εὐθὺς ἑᾶδε μηνίειν, καὶ βοῆς ἐνεπίμπλα τὰ βασίλεια, τὸν ἀχάριστον κεκραγὼς, καὶ τὸν ἐπίβουλον, καὶ συνωμότην. καὶ εἴγε μὴ τῶν συνειλημμένων τις, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀντιφίλου ἀναισχυντίᾳ, καὶ τὸν ἄθλιον Ἀπελλῆν κατελεήσας, ἔφη μηδενὸς αὐτοῖς κεκοινωνηκέναι τὸν ἄνθρωπον, ἀπετέτμητο ἂν τὴν κεφαλὴν, καὶ παραπολελαύκει τῶν ἐν Τύρῳ κακῶν, οὐδὲν αὐτὸς αἴτιος γεγονώς. 4. Ὁ μὲν οὖν Πτολεμαῖος οὕτω λέγεται αἰσχυνθῆναι ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν, ὥςτε τὸν μὲν Ἀπελλῆν ἑκατὸν ταλάντοις ἐδωρήσατο· τὸν δὲ Ἀντίφιλον δουλεύειν αὐτῷ παραδέδωκεν. ὁ δὲ Ἀπελλῆς, ὧν παρεκινδύνευσε μεμνημένος, τοιᾷδέ τινι εἰκόνι ἠμύνατο τὴν διαβολήν. 5. Ἐν δεξιᾷ τις ἀνὴρ κάθηται, τὰ ὦτα παμμεγέθη ἔχων, μικροῦ δεῖν τοῖς τοῦ Μίδου προςεοικότα, τὴν χεῖρα προτείνων πόῤῥωθεν ἔτι προςιούσῃ τῇ Διαβολῇ. περὶ δὲ αὐτὸν ἑστᾶσι δύο γυναῖκες, Ἄγνοιά μοι δοκεῖ, καὶ Ὑπόληψις· ἑτέρωθεν δὲ προςέρχεται ἡ Διαβολὴ, γύναιον ἐς ὑπερβολὴν πάγκαλον, ὑπόθερμον δὲ καὶ παρακεκινημένον, οἷον δὴ τὴν λύτταν, καὶ

τὴν ὀργὴν δεικνύουσα, τῇ μὲν ἀριστερᾷ δᾷδα καιομένην ἔχουσα, τῇ ἑτέρᾳ δὲ νεανίαν τινὰ τῶν τριχῶν σύρουσα, τὰς χεῖρας ὀρέγοντα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ μαρτυρόμενον τοὺς θεούς. ἡγεῖται δὲ ἀνὴρ ὠχρὸς, καὶ ἄμορφος, ὀξὺ δεδορκὼς, καὶ ἐοικὼς τοῖς ἐκ νόσου μακρᾶς κατεσκληκόσι. τοῦτον γοῦν εἶναι τὸν Φθόνον ἄν τις εἰκάσειε. καὶ μὴν καὶ ἄλλαι τινὲς δύο παρομαρτοῦσι, προτρέπουσαι, καὶ περιστέλλουσαι, καὶ κατακοσμοῦσαι τὴν Διαβολήν. ὡς δέ μοι καὶ ταύτας ἐμήνυσεν ὁ περιηγητὴς τῆς εἰκόνος, ἡ μὲν Ἐπιβουλή τις ἦν, ἡ δὲ Ἀπάτη· κατόπιν δὲ ἠκολούθει πάνυ πενθικῶς τις ἐσκευασμένη, μελανείμων, καὶ κατεσπαραγμένη, Μετάνοια δὲ καὶ αὕτη ἐλέγετο. ἐπεστρέφετο γοῦν ἐς τοὐπίσω δακρύουσα, καὶ μετ᾽ αἰδοῦς πάνυ τὴν Ἀλήθειαν προσιοῦσαν ὑπέβλεπεν. οὕτω μὲν οὖν Ἀπελλῆς τὸν ἑαυτοῦ κίνδυνον ἐπὶ τῆς γραφῆς ἐμιμήσατο. 6. Φέρε δὲ καὶ ἡμεῖς, ε᾽ δοκεῖ, κατὰ τὴν τοῦ Ἐφεσίου ζωγράφου τέχνην, διέλθωμεν τὰ προσόντα τῇ διαβολῇ, πρότερόν γε ὅρῳ τινὶ περιγράψαντες αὐτήν. οὕτω γὰρ ἂν ἡμῖν ἡ εἰκὼν γένοιτο φανερωτέρα. Ἔστι τοίνυν διαβολὴ κατηγορία τις, ἐξ ἐρημίας γιγνομένη, τὸν κατηγορούμενον λεληθυῖα, ἐκ τοῦ μονομεροῦς ἀναντιλέκτως πεπιστευμένη. τοιαύτη μὲν ἡ ὑπόθεσις τοῦ λόγου. τριῶν δ᾽ ὄντων προσώπων, καθάπερ ἐν ταῖς κωμῳδίαις, τοῦ διαβάλλοντος, καὶ τοῦ διαβαλλομένου, καὶ τοῦ πρὸς ὃν ἡ διαβολὴ γίγνεται, καθ᾽ ἕκαστον αὐτῶν ἐπισκοπήσωμεν, οἷα εἰκὸς εἶναι τὰ γιγνόμενα. 7. Πρῶτον μὲν δή, εἰ δοκεῖ, παραγάγωμεν τὸν πρω-

ταγωνιστὴν τοῦ δράματος, λέγω δὲ τὸν ποιητὴν τῆς διαβολῆς. οὗτος δὲ δὴ, ὡς μὲν οὐκ ἀγαθὸς ἄνθρωπός ἐστι, πᾶσιν, οἶμαι, γνώριμον. οὐδεὶς γὰρ, ὢν ἀγαθὸς, κακῶν αἴτιος γένοιτο τῷ πλησίον. ἀλλ' ἔςιν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ἀφ' ὧν εὖ ποιοῦσιν αὐτοὶ τοὺς φίλους, οὐκ ἀφ' ὧν τοὺς ἄλλους ἀδικοῦντες αἰτιῶνται, καὶ μισεῖσθαι παρασκευάζουσιν, εὐδοκιμεῖν, δόξαν εὐνοίας προςλαβόντες. 8. Ἔπειτα δὲ ὡς ἄδικος ὁ τοιοῦτος, καὶ παράνομός ἐστι, καὶ ἀσεβὴς, καὶ τοῖς χρωμένοις ἐπιζήμιος, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσειε, τὴν μὲν ἰσότητα ἐν ἅπαντι καὶ τὸ μηδὲν πλέον, δικαιοσύνης ἔργα εἶναι, τὸ δὲ ἄνισόν τε καὶ πλεονεκτικὸν, ἀδικίας; ὁ δὲ τῇ διαβολῇ κατὰ τῶν ἀπόντων λάθρα χρώμενος, πῶς οὐ πλεονέκτης ἐστὶν, ὅλον τὸν ἀκροατὴν σφετεριζόμενος, καὶ προκαταλαμβάνων αὐτοῦ τὰ ὦτα, καὶ ἀποφράττων, καὶ τῷ δευτέρῳ λόγῳ παντελῶς ἄβατα κατασκευάζων αὐτὰ, ὑπὸ τῆς διαβολῆς προεμπεπλησμένα; ἐσχάτης ἀδικίας τὸ τοιοῦτον, ὡς φαῖεν ἂν καὶ οἱ ἄριστοι τῶν νομοθετῶν, οἷον ὁ Σόλων, καὶ ὁ Δράκων, ἔνορκον ποιησάμενοι τοῖς δικασταῖς τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, καὶ τὸ τὴν εὔνοιαν ἴσην τοῖς κρινομένοις ἀπονέμειν, ἄχρις ἂν ὁ τοῦ δευτέρου λόγος παρατεθεὶς, θατέρου χείρων ἢ ἀμείνων φανῇ. πρὶν δέ γε ἀντεξετάσαι τὴν ἀπολογίαν τῇ κατηγορίᾳ, παντελῶς ἀσεβῆ καὶ ἀνόσιον ἡγήσαντο ἔσεσθαι τὴν κρίσιν. καὶ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὺς ἀγανακτῆσαι τοὺς θεοὺς εἴποιμεν, εἰ τῷ μὲν κατηγόρῳ μετ' ἀδείας ἃ θέλει λέγειν ἐπιτρέποιμεν, ἀποφράξαντες δὲ τῷ κατηγορουμένῳ

τὰ ὦτα, ἢ τῷ στόματι σιωπῶντες, καταψηφιζοίμεθα τῷ προτέρῳ λόγῳ κεχειρωμένοι. ὥςτε οὐ κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ νόμιμον, καὶ τὸν ὅρκον τὸν δικαστικὸν, φαίη τις ἂν γίγνεσθαι τὰς διαβολάς. εἰ δέ τῳ μὴ ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν οἱ νομοθέται, παραινοῦντες οὕτω δικαίας καὶ ἀμερεῖς ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις, ποιητήν μοι δοκῶ τὸν ἄριστον ἐπαγαγεῖν τῷ λόγῳ, εὖ μάλα περὶ τούτων ἀποφηνάμενον, μᾶλλον δὲ νομοθετήσαντα. φησὶ δὲ, Μήτε δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. ἠπίστατο γὰρ, οἶμαι, καὶ οὗτος, ὡς πολλῶν ὄντων ἐν τῷ βίῳ ἀδικημάτων, οὐδὲν ἄν τις εὕροι χεῖρον οὐδὲ ἀδικώτερον, ἢ ἀκρίτους τινὰς, καὶ ἀμοίρους λόγων καταδεδικάσθαι· ὅπερ ἐξ ἅπαντος ὁ διαβάλλων ἐπιχειρεῖ ποιεῖν, ἄκριτον ὑπάγων τὸν διαβαλλόμενον τῇ τοῦ ἀκούοντος ὀργῇ, καὶ τὴν ἀπολογίαν τῷ λαθραίῳ τῆς κατηγορίας παραιρούμενος. 9. Καὶ γὰρ ἀπαῤῥησίαστος καὶ δειλὸς ἅπας ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, οὐδὲν ἐς τοὐμφανὲς ἄγων, ἀλλ' ὥςπερ οἱ λοχῶντες, ἐξ ἀφανοῦς ποθὲν τοξεύων, ὡς μηδὲ ἀντιτάξασθαι δυνατὸν εἶναι, μηδὲ ἀνταγωνίσασθαι, ἀλλ' ἐν ἀπορίᾳ καὶ ἀγνοίᾳ τοῦ πολέμου διαφθείρεσθαι. ὃ μέγιστόν ἐστι σημεῖον, τοῦ μηδὲν ὑγιὲς τοὺς διαβάλλοντας λέγειν. ἐπεὶ εἴ τις γε τἀληθῆ κατηγοροῦντι ἑαυτῷ ξυνεπίσταται, οὗτος, οἶμαι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν διελέγχει, καὶ διευθύνει, καὶ ἀντεξετάζει τῷ λόγῳ· ὥςπερ οὐδεὶς ἂν ἐκ τοῦ προφανοῦς νικᾷν δυνάμενος, ἐνέδρᾳ ποτὲ καὶ ἀπάτῃ χρήσαιτο κατὰ τῶν πολεμίων. 10. Ἴδοι δ' ἄν τις τοὺς τοιούτους μάλιστα ἔν τε βασιλέων αὐ-

λαῖς, καὶ περὶ τὰς τῶν ἀρχόντων καὶ δυναστευόντων φιλίας εὐδοκιμοῦντας, ἔνθα πολὺς μὲν ὁ φθόνος, μυρίαι δὲ ὑπόνοιαι, πάμπολλαι δὲ κολακειῶν καὶ διαβολῶν ὑποθέσεις. ὅπου γὰρ ἀεὶ μείζους ἐλπίδες, ἐνταῦθα καὶ οἱ φθόνοι χαλεπώτεροι, καὶ τὰ μίση ἐπισφαλέστερα, καὶ ζηλοτυπίαι κακοτεχνέστεραι. πάντες οὖν ἀλλήλους ὀξὺ δεδόρκασι, καὶ ὥςπερ οἱ μονομαχοῦντες ἐπιτηροῦσιν, εἴ που τι γυμνωθὲν μέρος θεάσαιντο τοῦ σώματος. καὶ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι βουλόμενος, παρωθεῖται, καὶ παραγκωνίζεται τὸν πλησίον, καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ, εἰ δύναιτο, ὑποσπᾷ καὶ ὑποσκελίζει. ἔνθα ὁ μὲν χρηστὸς ἀτεχνῶς εὐθὺς ἀνατέτραπται, καὶ παρασέσυρται, καὶ τὸ τελευταῖον ἀτίμως ἐξέωσται. ὁ δὲ κολακευτικώτερος, καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας κακοηθείας πιθανώτερος, εὐδοκιμεῖ. καὶ ὅλως ὁ φθάσας κρατεῖ. τὰ γὰρ τοῦ Ὁμήρου πάνυ ἐπαληθεύουσιν, ὅτι

Ξυνὸς ἐνυάλιος, καὶ τὸν κτανέοντα κατέκτα.

τοιγαροῦν ὡς οὐ περὶ μικρῶν τοῦ ἀγῶνος ὄντος, ποικίλας κατ᾽ ἀλλήλων ὁδοὺς ἐπινοοῦσιν, ὧν ταχίστη καὶ ἐπισφαλεστάτη ἐστὶν ἡ τῆς διαβολῆς· τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ φθόνου ἡμισευέλπιδος λαμβάνουσα· οἰκτρότερα δὲ, καὶ τραγικὰ ἐπάγουσα τὰ τέλη, καὶ πολλῶν συμφορῶν ἀνάπλεα. 11. Οὐ μέντοι μικρὸν, οὐδὲ ἁπλοῦν ἐστι τοῦτο, ὡς ἄν τις ὑπολάβοι, ἀλλὰ πολλῆς μὲν τέχνης, οὐκ ὀλίγης δὲ ἀγχινοίας, ἀκριβοῦς δέ τινος ἐπιμελείας δεόμενον. οὐ γὰρ ἂν τοσαῦτα ἔβλαπτεν ἡ διαβολὴ, εἰ μὴ πιθανόν τινα τρόπον ἐγίγνετο. οὐδ᾽ ἂν κατίσχυσε τὴν πάντων

ἰσχυροτέραν ἀλήθειαν, εἰ μὴ πολὺ τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ πιθανὸν, καὶ μυρία ἄλλα παρεσκεύαστο κατὰ τῶν ἀκουόντων. 12. Διαβάλλεται μὲν οὖν ὡς τὸ πολὺ μάλιστα ὁ τιμώμενος, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ὑπολειπομένοις αὐτοῦ ἐπίφθονος· ἅπαντες γὰρ τῷ δ' ἐπιτοξάζονται, καθάπερ τι κώλυμα καὶ ἐμπόδιον προορώμενοι. καὶ ἕκαστος οἴεται πρῶτος αὐτὸς ἔσεσθαι, τὸν κορυφαῖον ἐκεῖνον ἐκπολιορκήσας, καὶ τῆς φιλίας ἀποσκευασάμενος. οἷόν τι καὶ ἐπὶ τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὑπὸ τῶν δρομέων γίγνεται. κἀκεῖ γὰρ ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεὺς, τῆς ὕσπληγγος εὐθὺς καταπεσούσης, μόνον τοῦ πρόσω ἐφιέμενος, καὶ τὴν διάνοιαν ἀποτείνας πρὸς τὸ τέρμα, κἀν τοῖς ποσὶ τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχων, τῷ πλησίον οὐδὲν κακουργεῖ, οὐδέ τι τῶν κατὰ τοὺς ἀγωνιστὰς πολυπραγμονεῖ. ὁ δὲ κακὸς ἐκεῖνος, καὶ ἄναθλος ἀνταγωνιστὴς, ἀπογνοὺς τὴν ἐκ τοῦ τάχους ἐλπίδα, ἐπὶ τὴν κακοτεχνίαν ἐτράπετο· καὶ τοῦτο μόνον ἐξ ἅπαντος σκοπεῖ, ὅπως τὸν τρέχοντα ἐπισχὼν, ἢ ἐμποδίσας, ἐπιστομεῖ, ὡς, εἰ τούτου διαμάρτοι, οὐκ ἄν ποτε νικῆσαι δυνάμενος. ὁμοίως δὲ τούτοις, κἀν ταῖς φιλίαις τῶν εὐδαιμόνων γίγνεται· ὁ γὰρ προέχων, αὐτίκα ἐπιβουλεύεται· καὶ ἀφύλακτος ἐν μέσῳ ληφθεὶς τῶν δυσμενῶν, ἀνηρπάσθη· οἱ δὲ ἀγαπῶνται, καὶ φίλοι δοκοῦσιν, ἐξ ὧν ἄλλους βλάπτειν ἔδοξαν. 13. Τό,τε ἀξιόπιστον τῆς διαβολῆς οὐχ ὡς ἔτυχεν ἐπινοοῦσιν, ἀλλ' ἐν τούτῳ τὸ πᾶν αὐτοῖς ἐστιν ἔργον, δεδοικόσι τι προσάψαι ἀπῳδὸν, ἢ καὶ ἀλλότριον. ὅς γοῦν ἐπὶ πολὺ τὰ προσόντα τῷ διαβαλλομένῳ πρὸς τὸ χεῖρον

μεταβάλλοντες, οὐκ ἀπιθάνους ποιοῦνται τὰς κατηγορίας, οἷον τὸν μὲν ἰατρὸν διαβάλλουσιν ὡς φαρμακέα; τὸν πλούσιον δὲ ὡς τύραννον, τὸν τυραννικὸν δὲ ὡς προδοτικόν. 14. Ἐνίοτε μέντοι καὶ ὁ ἀκροώμενος αὐτὸς ὑποβάλλει τῆς διαβολῆς τὰς διαφοράς. καὶ πρὸς τὸν ἐκείνου τρόπον οἱ κακοήθεις αὑτοὶ ἁρμοζόμενοι, εὐστοχοῦσιν. ἢν μὲν γὰρ ζηλότυπον αὐτὸν ὄντα ἴδωσι, Διένευσέ, φασι, τῇ γυναικί σου παρὰ τὸ δεῖπνον, καὶ ἀπιδὼν ἐς αὐτὴν, ἀπεστέναξε. καὶ ἡ Στρατονίκη πρὸς αὐτὸν οὐ μάλα ἀηδὴς, καὶ ὅλως ἐρωτική· καί τινες καὶ μοιχικαὶ πρὸς αὐτὸν αἱ διαβολαί. ἢν δὲ ποιητικὸς ᾖ, καὶ ἐπὶ τούτῳ μέγα φρονῇ, μὰ Δί᾽ ἐχλεύασέ σου Φιλόξενος τὰ ἔπη, καὶ διέσυρε, καὶ ἄμετρα εἶπεν αὐτὰ, καὶ κακοσύνθετα. πρὸς δὲ τὸν εὐσεβῆ, καὶ φιλόθεον, ἄθεος καὶ ἀνόσιος ὁ φίλος διαβάλλεται, καὶ ὡς τὸ θεῖον παρωθούμενος, καὶ τὴν πρόνοιαν ἀρνούμενος. ὁ δὲ ἀκούσας, εὐθὺς μύωπι διὰ τοῦ ὠτὸς τυπεὶς, διακέκαυται ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἀπέστραπται τὸν φίλον, οὐ περιμείνας τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον. 15. Ὅλως γὰρ τὰ τοιαῦτα ἐπινοοῦσι καὶ λέγουσιν, ἃ μάλιστα ἴσασιν ἐς ὀργὴν δυνάμενα προκαλέσασθαι τὸν ἀκροώμενον· καὶ ἔνθα τρωτός ἐστιν ἕκαστος ἐπιστάμενοι, ἐπ᾽ ἐκεῖνο τοξεύουσι, καὶ ἀκοντίζουσιν ἐς αὐτὸ, ὥστε τῇ παραυτίκα ὀργῇ τεταραγμένον, μηκέτι σχολὴν ἄγειν τῇ ἐξετάσει τῆς ἀληθείας· ἀλλὰ κἂν θέλῃ τις ἀπολογεῖσθαι, μὴ προσίεσθαι, τῷ παραδόξῳ τῆς ἀκροάσεως ὡς ἀληθεῖ προκατειλημμένον. 16. Ἀνυσιμώτατον γὰρ ὂν τὸ εἶδος τῆς διαβολῆς, τὸ ὑπεναντίον

τῆς τοῦ ἀκούοντος ἐπιθυμίας, ὁπότε καὶ παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Διονύσῳ ἐπικληθέντι, ἐγένετό τις, ὅς διέβαλε τὸν Πλατωνικὸν Δημήτριον, ὅτι ὕδωρ τε πίνει, καὶ μόνος τῶν ἄλλων γυναικεῖα οὐκ ἐνεδύσατο ἐν τοῖς Διονυσίοις. καὶ εἴ γε μὴ κληθεὶς ἕωθεν ἔπινέ τε πάντων ὁρώντων, καὶ λαβὼν ταραντινίδιον, ἐκυμβάλισέ τε καὶ προςωρχήσατο, ἀπολώλει ἄν, ὡς οὐχ ἡδόμενος τῷ βίῳ τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἀντισοφιστὴς ὤν, καὶ ἀντίτεχνος τῆς Πτολεμαίου τρυφῆς.
17. Παρὰ δὲ Ἀλεξάνδρῳ, μεγίστη τότε ἂν ἁπασῶν διαβολὴ λέγοιτο, εἰ ἕλοιτό τις μὴ σέβειν, μηδὲ προςκυνεῖν τὸν Ἡφαιστίωνα. ἐπεὶ γὰρ ἀπέθανεν Ἡφαιστίων, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος Ἀλέξανδρος ἐβουλήθη προςθεῖναι καὶ τοῦτο τῇ λοιπῇ μεγαλουργίᾳ, καὶ θεὸν χειροτονῆσαι τὸν τετελευτηκότα. εὐθὺς οὖν νεώς τε ἀνέστησαν αἱ πόλεις, καὶ τεμένη καθιδρύετο, καὶ βωμοὶ, καὶ θυσίαι, καὶ ἑορταὶ τῷ καινῷ τούτῳ θεῷ ἐπετελοῦντο, καὶ ὁ μέγιςος ὅρκος ἦν ἅπασιν, Ἡφαιστίων. εἰ δέ τις ἢ μειδιάσειε πρὸς τὰ γιγνόμενα, ἢ μὴ φαίνοιτο πάνυ εὐσεβῶν, θάνατος ἐπέκειτο ἡ ζημία. ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ κόλακες τὴν μειρακιώδη ταύτην τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιθυμίαν, προςεξέκαιον εὐθὺς, καὶ ἀνεζωπύρουν, ὀνείρατα διηγούμενοι, τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐπιφανείας τινὰς, καὶ ἰάματα προςάπτοντες αὐτῷ, καὶ μαντεῖα ἐπιφημίζοντες. καὶ τέλος ἔθυον παρέδρῳ, καὶ ἀλεξικάκῳ θεῷ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἥδετό τε ἀκούων, καὶ τὰ τελευταῖα ἐπίστευε, καὶ μέγα ἐφρόνει, ὡσανεὶ οὐ θεοῦ παῖς ὢν μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοὺς ποιεῖν δυνάμενος πόσους τοίνυν οἰώμεθα τῶν Ἀλεξάνδρου φί-

λων παρὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπολαῦσαι τῆς Ἡφαιστίωνος θειότητος, διαβληθέντας, ὡς οὐ τιμῶσι τὸν κοινὸν ἁπάντων θεὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξελαθέντας, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως εὐνοίας ἐκπεσόντας; 18. Τότε καὶ Ἀγαθοκλῆς ὁ Σάμιος ταξιαρχῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τιμώμενος παρ' αὐτοῦ, μικροῦ δεῖν συγκαθείρχθη λέοντι, διαβληθεὶς, ὅτι δακρύσειε παριὼν τὸν Ἡφαιστίωνος τάφον. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν λέγεται βοηθῆσαι Περδίκκας, ἐπομοσάμενος κατὰ πάντων τῶν θεῶν, καὶ κατὰ Ἡφαιστίωνος, ὅτι δὴ κυνηγετοῦντι οἱ, φανέντα ἐναργῆ τὸν θεὸν ἐπισκῆψαι εἰπεῖν Ἀλεξάνδρῳ, φείσασθαι Ἀγαθοκλέους. οὐ γὰρ ὡς ἀπιστοῦντα, οὐδὲ ὡς ἐπὶ νεκρῷ δακρῦσαι, ἀλλὰ τῆς πάλαι συνηθείας μνημονεύσαντα. 19. Ἡ γοῦν κολακεία καὶ ἡ διαβολὴ τότε μάλιστα χώραν ἔσχε πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρου πάθος συντιθεμένη. καθάπερ γὰρ ἐν πολιορκίᾳ οὐκ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἀπόκρημνα, καὶ ἀσφαλῆ τοῦ τείχους προςίασιν οἱ πολέμιοι, ἀλλ' ἔνθα ἀφύλακτόν τι μέρος ἢ σαθρὸν αἴσθωνται, ἢ ταπεινὸν, ἐπὶ τοῦτο πάσῃ δυνάμει χωροῦσιν, ὡς ῥᾷστα παρειςδῦναι καὶ ἑλεῖν δυνάμενοι· οὕτω καὶ οἱ διαβάλλοντες, ὅ,τι ἂν ἀσθενὲς ἴδωσι τῆς ψυχῆς, καὶ ὑπόσαθρον, καὶ εὐεπίβατον, τούτῳ προςβάλλουσι, καὶ προςάγουσι τὰς μηχανάς· καὶ τέλος ἐκπολιορκοῦσι, μηδενὸς ἀντιταττομένου, μηδὲ τὴν ἔφοδον αἰσθανομένου. εἶτ' ἐπειδὰν ἐντὸς ἅπαξ τῶν τειχῶν γένωνται, πυρπολοῦσι πάντα, καὶ καίουσι, καὶ σφάττουσι, καὶ ἐξελαύνουσιν, οἷα εἰκὸς ἁλισκομένης ψυχῆς, καὶ ἐξηνδραποδισμένης ἔργα εἶναι

20. *Μηχανήματα δὲ αὐτοῖς κατὰ τοῦ ἀπόντος ἤτε ἀπάτη, καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ ἡ ἐπιορκία, καὶ προςλιπάρησις, καὶ ἀναισχυντία, καὶ ἄλλα μυρία ῥαδιουργήματα· ἡ δὲ μεγίστη πασῶν ἡ κολακεία ἐστὶ, συγγενὴς, μᾶλλον δὲ ἀδελφή τις οὖσα τῆς διαβολῆς. οὐδεὶς γοῦν οὕτω γεννάδας ἐστὶ, καὶ ἀδαμάντινον τεῖχος τῆς ψυχῆς προβεβλημένος, ὃς οὐκ ἂν ἐνδοίη πρὸς τὰς τῆς κολακείας διαβολάς· καὶ ταῦτα ὑπορυττούσης, καὶ τοὺς θεμελίους ὑφαιρούσης τῆς διαβολῆς.* 21. *Καὶ τὰ μὲν ἐκτὸς ταῦτα. ἔνδοθεν δὲ πολλαὶ προδοσίαι συναγωνίζονται, τὰς χεῖρας ὀρέγουσαι, καὶ τὰς πύλας ἀναπετῶσαι, καὶ πάντα τρόπον τῇ ἁλώσει τοῦ ἀκούοντος συμπροθυμούμεναι. πρῶτον μὲν τὸ φιλόκαινον, ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, καὶ τὸ ἀψίκορον. ἔπειτα δὲ τὸ πρὸς τὰ παράδοξα τῶν ἀκουσμάτων ἑπόμενον. οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως ἡδόμεθα πάντες λαθρηδὰ, καὶ πρὸς τὰς λεγομένας καὶ μεστὰς ὑπονοίας ἀκούοντες. οἶδα γοῦν τινας οὕτως ἡδέως γαργαλιζομένους τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν διαβολῶν, ὥςπερ τοὺς πτεροῖς κνωμένους.* 22. *Ἐπειδὰν τοίνυν ὑπὸ τούτων ἁπάντων συμμαχούμενοι προςπέσωσι, κατὰ κράτος αἱροῦσιν, οἶμαι, καὶ οὐδὲ δυςχερὴς ἡ νίκη γένοιτο, μηδενὸς ἀντιπαραταττομένου, μηδὲ ἀμυνομένου τὰς προςβολάς· ἀλλὰ τοῦ μὲν ἀκούοντος ἑκόντος ἑαυτὸν ἐνδιδόντος· τοῦ διαβαλλομένου δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ἀγνοοῦντος. ὥςπερ γὰρ ἐν νυκτὶ πόλεως ἁλούσης, καθεύδοντες οἱ διαβαλλόμενοι φονεύονται.* 23. *Καὶ τὸ πάντων οἴκτιστον, ὃ μὲν οὐκ εἰδὼς τὰ γεγενημένα, προςέρχεται τῷ φίλῳ*

φαιδρὸς, ἅτε μηδὲν φαῦλον ἑαυτῷ συνεπιστάμενος, καὶ τὰ συνήθη λέγει, καὶ ποιεῖ, παντὶ τρόπῳ ὁ ἄθλιος ἐνηδρευμένος. ὁ δὲ, ἣν μὲν ἔχῃ τι γενναῖον, καὶ ἐλεύθερον, καὶ παῤῥησιαστικὸν, εὐθὺς ἐξεῤῥηξε τὴν ὀργὴν, καὶ τὸν θυμὸν ἐξέχεε, καὶ τέλος, τὴν ἀπολογίαν προαισθόμενος, ἔγνω μάτην κατὰ τοῦ φίλου παρωξυμένος. 24. Ἦν δὲ ἀγεννέστερος καὶ ταπεινότερος, προςίεται μὲν καὶ προςμειδιᾷ τοῖς χείλεσιν ἄκροις, μισεῖ δὲ, καὶ λάθρα τοὺς ὀδόντας διαπρίει, καὶ, ὥς ὁ ποιητής φησι, βυσσοδομεύει τὴν ὀργήν. οὗ δὴ ἐγὼ οὐδὲν οἶμαι ἀδικώτερον, οὐδὲ δουλοπρεπέστερον, ἐνδακόντα τὸ χεῖλος ὑποτρέφειν τὴν χολὴν, καὶ τὸ μῖσος ἐν αὑτῷ κατάκλειστον αὔξειν, ἕτερα μὲν κεύθοντα ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγοντα, καὶ ὑποκρινόμενον ἱλαρῷ καὶ κωμικῷ προσώπῳ, μάλα περιπαθῆ τινα καὶ πένθους γέμουσαν τραγῳδίαν. μάλιστα δὲ τοῦτο πάσχουσιν, ἐπειδὰν πάλαι φίλος ὁ ἐνδιαβάλλων δοκῶν εἶναι τῷ ἐνδιαβαλλομένῳ, ποιῆται ὁμοίως. τότε γὰρ οὔτε φωνὴν ἀκούειν ἔτι θέλουσι τῶν διαβαλλομένων, ἢ τῶν ἀπολογουμένων, τὸ ἀξιόπιστον τῆς κατηγορίας ἐκ τῆς πάλαι δοκούσης φιλίας προειληφότες· οὐδὲ τοῦτο λογιζόμενοι, ὅτι πολλαὶ πολλάκις ἐν τοῖς φιλτάτοις μίσους παραπίπτουσιν αἰτίαι, τοὺς ἄλλους λανθάνουσαι. καὶ ἐνίοτε οἷς αὐτός τις ἔνοχός ἐστι, ταυτὶ φθάσας κατηγόρησε τοῦ πλησίον, ἐκφυγεῖν οὕτω πειρώμενος τὴν διαβολήν. καὶ ὅλως, ἐχθρὸν μὲν οὐδεὶς ἂν τολμήσειε διαβάλλειν· ἄπιστος γὰρ αὐτόθι ἡ κατηγορία, πρόδηλον ἔχουσα τὴν αἰτίαν· τοῖς δοκοῦσι δὲ

μάλιστα φίλοις ἐπιχειροῦσι, τὴν πρὸς τοὺς ἀκούοντας εὔνοιαν ἐμφῆναι προαιρούμενοι, ὅτι ἐπὶ τῷ ἐκείνων συμφέροντι οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀπέσχοντο. 25. Εἰσὶ δέ τινες, οἳ κἂν μάθωσιν ὕστερον ἀδίκως διαβεβλημένους παρ' αὐτοῖς τοὺς φίλους, ὅμως ὑπ' αἰσχύνης, ὧν ἐπίστευσαν, οὐδ' ἔτι προςίεσθαι, οὐδὲ προςβλέπειν τολμῶσιν αὐτοὺς, ὥςπερ ἠδικημένοι, ὅτι μηδὲν ἀδικοῦντας ἐπέγνωσαν. 26. Τοιγαροῦν πολλῶν κακῶν ὁ βίος ἐπλήσθη ὑπὸ τῶν οὕτω ῥᾳδίως καὶ ἀνεξετάστως πεπιστευμένων διαβολῶν. ἡ μὲν γὰρ Ἄντεια,

Τεθναίης, φησὶν, ὦ Προῖτε, ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
Ὅς μ' ἔθελεν φιλότητι μιγήμεναι οὐκ ἐθελούσῃ·

αὐτὴ προτέρα ἐπιχειρήσασα, καὶ ὑπεροφθεῖσα. καὶ μικροῦ δ' νεανίας ἐν τῇ πρὸς Χίμαιραν συμπλοκῇ διεφθάρη, ἐπιτίμιον σωφροσύνης ὑποσχὼν, καὶ τῆς πρὸς τὸν ξένον αἰδοῦς ὑπὸ μάχλου γυναικὸς ἐπιβεβουλευμένος. ἡ δὲ Φαῖδρα, κἀκείνη τὰ ὅμοια κατειποῦσα τοῦ προγόνου, ἐπάρατον ἐποίησε τὸν Ἱππόλυτον γενέσθαι ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὐδὲν, ὦ θεοὶ, οὐδὲν ἀνόσιον εἰργασμένον. 27. Ναὶ, φήσει τις· ἀλλ' ἀξιόπιστός ἐστιν ἐνίοτε ὁ διαβάλλων ἀνὴρ, τάτε ἄλλα δίκαιος, καὶ συνετὸς εἶναι δοκῶν, καὶ ἐχρῆν προςέχειν αὐτῷ, ἅτε μηδὲν ἂν τοιοῦτο κακουργήσαντι. — ἆρ' οὖν τοῦ Ἀριστείδου ἔστι τις δικαιότερος; ἀλλ' ὅμως κἀκεῖνος συνέστη ἐπὶ τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ συμπαρώξυνε τὸν δῆμον, ἧς φησιν ἐκεῖνος πολιτικῆς φιλοτιμίας ὑποκεκνισμένος. δίκαιος μὲν γὰρ

ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀριστείδης, ἄνθρωπος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν, καὶ χολὴν εἶχε, καὶ ἠγάπα τινὰς, καὶ ἐμίσει. 28. Καὶ εἴγε ἀληθής ἐστιν ὁ περὶ τοῦ Παλαμήδους λόγος, ὁ συνετώτατος τῶν Ἀχαιῶν, κἂν τοῖς ἄλλοις ἄριστος, τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ἐνέδραν ὑπὸ φθόνου φαίνεται συντεθεικὼς κατὰ ἀνδρὸς ὁμαίμου, καὶ φίλου, καὶ ἐπὶ τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἐκπεπλευκότος· οὕτως ἔμφυτον ἅπασιν ἀνθρώποις ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτία. 29. Τί γὰρ ἄν τις ἢ τὸν Σωκράτην λέγοι, τὸν ἀδίκως πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διαβεβλημένον ὡς ἀσεβῆ καὶ ἐπίβουλον; ἢ τὸν Θεμιστοκλέα, ἢ τὸν Μιλτιάδην, τοὺς μετὰ τηλικαύτας νίκας ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς Ἑλλάδος ὑπόπτους γενομένους; μυρία γὰρ τὰ παραδείγματα, καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα ἤδη γνώριμα. 30. Τί οὖν χρῆναι ποιεῖν τόν γε νοῦν ἔχοντα, ἢ ἀρετῆς, ἢ ἀληθείας ἀμφισβητοῦντα; ὅπερ, οἶμαι, καὶ Ὅμηρος ἐν τῷ περὶ Σειρήνων μύθῳ ἠνίξατο, παραπλέειν κελεύσας τὰς ὀλεθρίους ταύτας τῶν ἀκουσμάτων ἡδονὰς, καὶ ἀποφράττειν τὰ ὦτα, καὶ μὴ ἀνέδην αὐτὰ ἀναπεταννύειν τοῖς πάθει προειλημμένοις, ἀλλ' ἐπιστήσαντα ἀκριβῆ θυρωρὸν τὸν λογισμὸν ἅπασι τοῖς λεγομένοις, τὰ μὲν ἄξια προςίεσθαι καὶ παραβάλλεσθαι, τὰ φαῦλα δὲ ἀποκλείειν καὶ ἀπωθεῖν. καὶ γὰρ ἂν εἴη γελοῖον, τῆς μὲν οἰκίας θυρωροὺς καθιστάναι, τὰ ὦτα δὲ καὶ τὴν διάνοιαν ἀνεῳγμένα ἐᾶν. 31. Ἐπειδὰν τοίνυν τοιαῦτα προςίῃ τις λέγων, αὐτὸ ἐφ' αὐτοῦ χρὴ τὸ πρᾶγμα ἐξετάζειν· μήτε ἡλικίαν τοῦ λέγοντος ὁρῶντα, μήτε τὸν ἄλλον βίον, μήτε τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀγχίνοιαν. ὅσῳ γὰρ

τις πιθανώτερος, τοσουτῳ ἐπιμελεστέρας δεῖται τῆς ἐξετάσεως. οὐ δεῖ τοίνυν πιστεύειν ἀλλοτρίᾳ κρίσει, μᾶλλον δὲ μίσει τοῦ κατηγοροῦντος, ἀλλ' ἑαυτῷ τὴν ἐξέτασιν φυλακτέον τῆς ἀληθείας, ἀποδόντα καὶ τῷ διαβάλλοντι τὸν φθόνον, καὶ ἐν φανερῷ ποιησάμενον τὸν ἔλεγχον τῆς ἑκατέρου διανοίας, καὶ μισεῖν οὕτω, καὶ ἀγαπᾷν τὸν δεδοκιμασμένον. πρὶν δὲ τοῦτο ποιῆσαι ἐκ τῆς πρώτης διαβολῆς κεκινημένον, Ἡράκλεις, ὡς μειρακιῶδες, καὶ ταπεινὸν, καὶ πάντων οὐχ ἥκιστα ἄδικον. 32. Ἀλλὰ τούτων ἁπάντων αἴτιον, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφημεν, ἡ ἄγνοια, καὶ τὸ ἐν σκότῳ που εἶναι τὸν ἑκάστου τρόπον. ὡς εἴγε θεῶν τις ἀποκαλύψειεν ἡμῶν τοὺς βίους, οἴχοιτο ἂν φεύγουσα ἐς τὸ βάραθρον ἡ διαβολὴ, χώραν οὐκ ἔχουσα, ὡς ἂν πεφωτισμένων τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῆς ἀληθείας.

ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΣΤΗΣ
Η ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΑΠΟΦΡΑΔΟΣ, ΚΑΤΑ ΤΙΜΑΡΧΟΥ.

ARGVMENTVM.

Rhetor, cui nomen Timarchi fuisse videtur homo dissolutus, Olympiae orationem ex flosculi

aliorum consutam male habuerat; quam audiens Lucianus risum tenere non potuerat. Deinde, quum idem novo anno Luciano occurreret, eum, ne iucundissimum diem faciat ἀποφράδα (i. e. nefastum), evitandum esse, tam clara voce dixit, ut ille exaudiret. Rhetor ridebat vocem ἀποφρὰς, tanquam non graecam. Quam iniuriam, maximam scilicet, ulturus Lucianus primo quidem ia vocabulum graecum atticumque esse, et quid significet, aliosque scriptores similiter locutos esse docet, deinde vero tanta bile et ignorantiam et mores scelerati illius, ut alter Archilochus, perstringit, ut merito videatur et ipse vituperandus.

Ἀλλ' ὅτι μὲν ἠγνόεις τοὔνομα τὴν Ἀποφράδα, παντί που δῆλον. πῶς γὰρ ἂν ᾐτιῶ βάρβαρον εἶναί με τὴν φωνὴν ἐπ' αὐτῷ, εἰπόντα ὑπὲρ σοῦ, ὡς ἀποφράδι ὅμοιος εἴης, (τὸν γὰρ τρόπον σου, νὴ Δία μέμνημαι, εἰκάσας τῇ τοιαύτῃ ἡμέρᾳ) εἰ μὴ καὶ παντάπασιν ἀνήκοος ἦσθα τοῦ ὀνόματος;- ἐγὼ δὲ τὴν μὲν ἀποφράδα, ὅ,τι καὶ βούλεται εἶναι, διδάξω σε μικρὸν ὕστερον· τὸ δὲ τοῦ Ἀρχιλόχου ἐκεῖνο ἤδη σοι λέγω, ὅτι τέττιγα τοῦ πτεροῦ συνείληφας· εἴπερ τινὰ ποιητὴν ἰάμβων ἀκούεις Ἀρχίλοχον, Πάριον τὸ γένος, ἄνδρα κομιδῇ ἐλεύθερον, καὶ παῤῥησίᾳ συνόντα, μηδὲν ὀκνοῦντα ὀνειδίζειν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα λυπήσειν ἔμελλε τοὺς περιπετεῖς ἐσομένους τῇ χολῇ τῶν ἰάμβων αὐτοῦ. ἐκεῖνος τοίνυν πρός τινος τῶν τοιούτων ἀκούσας κακῶς, Τέττιγα, ἔφη, τὸν ἄνδρα εἰληφέναι τοῦ πτεροῦ, εἰκάζων ἑαυτὸν τῷ τέττιγι ὁ Ἀρχίλοχος; φύσει μὲν λάλῳ ὄντι καὶ ἄνευ τινὸς ἀνάγκης· ὁπόταν δὲ καὶ τοῦ πτεροῦ ληφθῇ, γεγωνό-

τερον βοῶντι. καὶ σὺ δὴ, ἔφη, ὦ κακόδαιμον ἄνθρωπε, τί βουλόμενος ποιητὴν λάλον παροξύνεις ἐπὶ σεαυτὸν, αἰτίας ζητοῦντα, καὶ ὑποθέσεις τοῖς ἰάμβοις; 2. Ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς ἀπειλῶ, οὐ, μὰ τὸν Δία, τῷ Ἀρχιλόχῳ εἰκάζων ἐμαυτόν· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δέω· σοὶ δὲ μυρία συνειδὼς ἰάμβων ἄξια βεβιωμένα, πρὸς ἃ μοι δοκεῖ οὐδ᾽ ἂν ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς διαρκέσαι, προσπαρακαλέσας καὶ τὸν Σιμωνίδην, καὶ τὸν Ἱππώνακτα συμποιεῖν μετ᾽ αὐτοῦ κἂν ἕν τι τῶν προσόντων σοι κακῶν. οὕτω σύ γε παῖδας ἀπέφηνας ἐν πάσῃ βδελυρίᾳ, τὸν Ὀροδοικίδην, καὶ τὸν Λυκάμβην, καὶ τὸν Βούπαλον, τοὺς ἐκείνων ἰάμβους. καὶ ἔοικε θεῶν τις ἐπὶ χεῖλος ἀγαγεῖν σοι τότε τὸν γέλων ἐπὶ τῇ ἀποφράδι λεχθείσῃ, ὡς αὐτὸς μὲν Σκυθῶν καταφανέστερος γένοιο, κομιδῇ ἀπαίδευτος ὢν, καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἐν ποσὶν ἀγνοῶν, ἀρχὴν δὲ εὔλογον παράσχοις τῶν κατὰ σοῦ λόγων ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ, καὶ οἴκοθέν σε ἀκριβῶς εἰδότι, καὶ μηδὲν ὑποστελουμένῳ τὸ μὴ οὐχὶ πάντα ἐξειπεῖν· μᾶλλον δὲ κηρύξαι ἃ πράττεις νύκτωρ καὶ μεθ᾽ ἡμέραν ἔτι καὶ νῦν, ἐπὶ πολλοῖς τοῖς πρὶν ἐκείνοις. 3. Καίτοι μάταιον ἴσως, καὶ περιττὸν, ἐν παιδείας νόμῳ παῤῥησιάζεσθαι πρὸς σέ. οὔτε γὰρ ἂν αὐτός ποτε βελτίων γένοιο πρὸς τὴν ἐπιτίμησιν, οὐ μᾶλλον ἢ κάνθαρος μεταπεισθείη ἂν, μηκέτι τοιαῦτα κυλινδεῖν, ἅπαξ αὐτοῖς συνήθης γενόμενος. οὔτ᾽ εἶναί τινα νομίζω τὸν ἀγνοοῦντα ἔτι τὰ ὑπὸ σοῦ τολμώμενα, καὶ ἃ γέρων ἄνθρωπος ἐς ἑαυτὸν παρανομεῖς. οὐχ οὕτως ἀσφαλὴς, οὐδὲ ἀφανὴς βδελυρὸς

εἶ· οὐδὲ δεῖ τινος τοῦ ἀποδύσοντος τὴν λεοντῆν, ὦ φανερὸς γένοιο, κανθήλιος ὤν, εἰ μή τις ἄρα ἐξ Ὑπερβορέων ἄρτι ἐς ἡμᾶς ἥκοι, ἢ ἐς τοσοῦτον Κυμαῖος εἴη, ὥς μή, ἰδὼν, εὐθὺς εἰδέναι ὄνων ἁπάντων ὑβριστότατόν σε ὄντα, μὴ περιμείνας ὀγκωμένου προςέτι ἀκούειν. οὕτω πάλαι καὶ πρὸ ἐμοῦ, καὶ παρὰ πᾶσι καὶ πολλάκις κεκήρυκται τὰ σά, καὶ δόξαν οὐ μικρὰν ἔχεις ἐπ' αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν Ἀριφράδην, ὑπὲρ τὸν Συβαρίτην Μίσθωνα, ὑπὲρ τὸν Χῖον ἐκεῖνον Βάσταν, τὸν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σοφόν. ῥητέον δὲ ὅμως, εἰ καὶ ἕωλα δόξω λέγειν, ὡς μὴ αἰτίαν ἔχοιμι μόνος αὐτὰ ἀγνοεῖν. 4. Μᾶλλον δὲ παρακλητέος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου προλόγων εἷς, ὁ Ἔλεγχος, φίλος ἀληθείᾳ καὶ παῤῥησίᾳ θεός, οὐχ ὁ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀναβαινόντων, μόνοις ὑμῖν ἐχθρὸς τοῖς δεδιόσι τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, πάντα καὶ εἰδότος, καὶ σαφῶς διεξιόντος, ὁπόσα ὑμῖν σύνοιδε. χάριεν γοῦν τοῦτο γένοιτ' ἄν, εἰ ἐθελήσειεν ἡμῖν προςειςελθὼν οὗτος διηγήσασθαι τοῖς θεαταῖς σύμπαντα τοῦ δράματος τὸν λόγον. Ἄγε τοίνυν, ὦ προλόγων καὶ δαιμόνων ἄριστε Ἔλεγχε, ὅρα ὅπως σαφῶς προδιδάξῃς τοὺς ἀκούοντας, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ φιλαπεχθημόνως, οὐδ' ἀνίπτοις ποσὶ, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐπὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπηντήκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἴδιόν τι ἀμυνόμενοι, καὶ τὰ κοινὰ μισοῦντες τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ. ταῦτα μόνα εἰπὼν, καὶ σαφῶς προδιηγησάμενος, ἵλεως ἄπιθι ἐκποδὼν, τὰ δὲ ἄλλα ἡμῖν κατάλειπε· μιμησόμεθα γάρ σε, καὶ διελέγξομεν τὰ πολλά, ὡς παῤῥη-

σίας τε καὶ ἀληθείας ἕνεκα μηδένα αἰτιάσασθαί σε. μήτε δὲ ἐμὲ πρὸς αὐτοὺς ἐπαινέσῃς, ὦ φίλτατε Ἔλεγχε, μήτε τὰ ἐκείνῳ προσόντα προεκχέῃς αὕτως· οὐ γὰρ ἄξιον θεῷ ὄντι ἐπὶ στόμα σοι ἐλθεῖν τοὺς περὶ τῶν οὕτω καταπτύστων λόγους. 5. Ὁ γὰρ σοφιστὴς οὗτος εἶναι λέγων, ὁ πρόλογος ἤδη φησὶ ταῦτα, ἐς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἧκε, λόγον τινὰ πρὸ πολλοῦ συγγεγραμμένον ἐπιδειξόμενος τοῖς πανηγυρισταῖς. ἦν δὲ ὑπόθεσις τῷ συγγράμματι, ὁ Πυθαγόρας κωλυόμενος ὑπό τινος Ἀθηναίων, οἶμαι, μετέχειν τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς, ὡς βάρβαρος, ὅτι ἔλεγεν αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας, πρὸ τούτου ποτὲ καὶ Εὔφορβος γεγονέναι. ἐτύγχανε δὲ ὁ λόγος αὐτῷ κατὰ τὸν Αἰσώπου κολοιὸν, συμφορητὸς ὢν ἐκ ποικίλων ἀλλοτρίων πτερῶν. βουλόμενος δὴ μὴ ἕωλα δόξαι λέγειν, ἀλλ' αὐτοσχεδιάζειν τὰ ἐκ τοῦ βιβλίου, δεῖται τῶν συνήθων τινὸς, (ἦν δὲ ἐκ Πατρῶν ἐκεῖνος, ἀμφὶ δίκας ἔχων τὰ πολλὰ) ἐπειδὰν αἰτήσῃ τινὰς ὑποθέσεις τοῖς λόγοις, τὸν Πυθαγόραν αὐτῷ προελέσθαι. καὶ οὕτως ἀνὴρ ἐποίησε, καὶ συνέπεισε τὸ θέατρον ἀκούειν τὸν ὑπὲρ τοῦ Πυθαγόρου ἐκεῖνον λόγον. 6. Ἦν δὴ τὸ ἐπὶ τούτῳ, ὁ μὲν πάνυ ἀπίθανος ἐν τῇ ὑποκρίσει, συνείρων οἷον εἰκὸς ἐκ πολλοῦ ἐσκεμμένα, καὶ μεμελετημένα, εἰ καὶ ὅτι μάλιστά ἡ ἀναισχυντία οὖσα ἐπήμυνε, καὶ χεῖρα ὤρεγε, καὶ συνηγωνίζετο αὐτῷ. γέλως δὲ πολὺς παρὰ τῶν ἀκουόντων. καὶ οἱ μὲν, ἐς τὸν Πατρέα ἐκεῖνον μεταξὺ ἀποβλέποντες, ὑπεδήλουν ὡς οὐ λέληθε συμπράξας αὐτῷ τὴν ῥᾳδιουργίαν, οἱ δὲ καὶ αὐτὰ γνωρίζοντες τὰ λεγόμενα,

παρ᾿ ὅλην τὴν ἀκρόασιν διετέλεσαν, ἓν τοῦτο μόνον ἔργον ἔχοντες ἀλλήλων πειρώμενοι, ὅπως μνήμης ἔχωσι πρὸς τὸ διαγιγνώσκειν, ὅτου ἕκαστον ἦν τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμησάντων ἐπὶ ταῖς καλουμέναις μελέταις σοφιστῶν. 7. Ἐν δὲ τούτοις ἅπασι καὶ ὁ τὸν λόγον τόνδε συγγράψας ἦν, ἐν τοῖς γελῶσι καὶ αὐτός. τί δ᾿ οὐκ ἔμελλε γελᾷν ἐφ᾿ οὕτω περιφανεῖ, καὶ ἀπιθάνῳ, καὶ ἀναισχύντῳ τολμήματι; καί πως; (ἔστι δὲ ἀκρατὴς γέλωτος) ὁ μὲν τὴν φωνὴν ἐντρέψας εἰς μέλος, ὡς ᾤετο, θρῆνόν τινα ἐπηύλει τῷ Πυθαγόρᾳ, ὁ δὲ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ὄνον κιθαρίζειν πειρώμενον ὁρῶν, ἀνεκάγχασε μάλα ἡδὺ ὁ ποιητὴς οὗτος ὁ ἐμός· ὁ δὲ εἶδεν ἐπιστραφείς. τοῦτο ἐξεπολέμωσε τότε αὐτοὺς ἔναγχος. 8. Ἐνθένδε ἦν μὲν ἡ τοῦ ἔτους ἀρχή, μᾶλλον δὲ ἡ ἀπὸ τῆς μεγάλης νουμηνίας τρίτη, ἐν ᾗ οἱ Ῥωμαῖοι, κατὰ τὸ ἀρχαῖον, εὔχονταί τε αὐτοὶ ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ ἔτους εὐχάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τοῦ βασιλέως καταστησαμένου τὰς ἱερουργίας αὐτοῖς, καὶ πεπιστεύκασι τοὺς θεοὺς ἐν ἐκείνῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς εὐχομένοις. ἐν τοιαύτῃ τοίνυν ἑορτῇ καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ ὑποβολιμαίῳ Πυθαγόρᾳ, ἰδὼν προσιόντα τὸν κατάπτυστον, καὶ ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀλλοτρίων λόγων ὑποκριτήν, (ἐτύγχανε δὲ καὶ τὸν τρόπον ἀκριβῶς εἰδὼς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἄλλην ἀσέλγειαν, καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιεῖν ἐλέγετο, καὶ ἃ ποιῶν κατείληπτο) Ὥρα ἡμῖν, ἔφη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ἐκτρέπεσθαι τὸ δυσάντητον τοῦτο θέαμα,

ὡς φανεὶς ἔοικε τὴν ἡδίστην ἡμέραν ἀποφράδα ἡμῖν ποιήσειν. τοῦτ᾽ ἀκούσας ὁ σοφιστὴς, τὴν ἀποφράδα, ὥς τι ξένον καὶ ἀλλότριον τῶν Ἑλλήνων ὄνομα, ἐγέλα εὐθὺς, καὶ τὸν ἄνδρα τοῦ πάλαι ἐκείνου γέλωτος ἠμύνετο, ὡς γοῦν ᾤετο, καὶ πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν, ἀποφράς· τί δαὶ τοῦτό ἐστι; καρπός τις, ἢ βοτάνη τις, ἢ σκεῦος; ἆρα τῶν ἐσθιομένων ἢ πινομένων τί ἐστιν ἀποφράς; ἐγὼ μὲν οὔτε ἤκουσα πώποτε, οὔτ᾽ ἂν συνίην ποτὲ ὅ,τι καὶ λέγει. 9. Ταῦθ᾽ ὁ μὲν ᾤετο κατὰ τούτου διεξιέναι, καὶ πολὺν ἐπῆγε τῇ ἀποφράδι τὸν γέλων. ἐλελήθει δὲ καθ᾽ αὑτοῦ τὸ ὕστατον τεκμήριον ἀπαιδευσίας ἐκφέρων. ἐπὶ τούτῳ τόνδε τὸν λόγον συνέγραψεν, ἐμὲ προςεισπέμψας ὑμῖν, ὡς δείξειε τὸν ἀοίδιμον σοφιστὴν τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοοῦντα, καὶ ὁπόσα κἂν οἱ ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν καπηλείων εἰδεῖεν. ταῦτα μὲν ὁ Ἔλεγχος. 10. Ἐγὼ δὲ (ἤδη γὰρ αὐτὸς παρείληφα τοῦ δράματος τὰ λοιπὰ) δίκαιος ἂν εἴην, τὰ ἐκ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος ἤδη λέγειν, οἷα μέν σου τὰ ἐν τῇ πατρίδι, οἷα δὲ τὰ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, οἷα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, οἷα δὲ τὰ ἐν Φοινίκῃ, καὶ Συρίᾳ, εἶτα ἑξῆς τὰ ἐν Ἑλλάδι, καὶ Ἰταλίᾳ, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ ἐν Ἐφέσῳ νῦν, ἅπερ κεφαλαιωδέστατα τῆς ἀπονοίας τῆς σῆς, καὶ κορυφὴ, καὶ κορωνὶς τοῦ τρόπου. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἰλιεὺς ὢν, τραγῳδοὺς ἐμισθώσω, καιρὸς ἤδη σοι ἀκούειν τὰ σαυτοῦ κακά. 11. Μᾶλλον δὲ ταῦτα μὲν μηδέπω· περὶ δὲ τῆς ἀποφράδος πρότερον. εἰπὲ γάρ μοι πρὸς Πανδήμου, καὶ Γενετυλλίδος, καὶ Κυβήβης, πῇ σοι μεμπτὸν, καὶ

γέλωτος ἄξιον τοὔνομα εἶναι ἔδοξεν ἡ ἀποφράς; νὴ Δί', οὐ γὰρ ἦν τῶν Ἑλλήνων ἴδιον, ἀλλὰ πόθεν ἐπειςκωμάσαν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρὸς Κελτοὺς ἢ Θρᾷκας, ἢ Σκύθας, ἐπιμιξίας. σὺ δὲ (ἅπαντα γὰρ οἶσθα τὰ τῶν Ἀθηναίων) ἐξέκλεισας τοῦτο εὐθὺς, καὶ ἐξεκήρυξας τοῦ Ἑλληνικοῦ. καὶ ὁ γέλως ἐπὶ τούτῳ, ὅτι βαρβαρίζω, καὶ ξενίζω, καὶ ὑπερβαίνω τοὺς ὅρους τοὺς Ἀττικούς. καὶ μὴν τί ἄλλο οὕτως Ἀθηναίοις ἐπιχώριον, ὡς τουτὶ τοὔνομα, φαῖεν ἂν οἵγε σοῦ μᾶλλον τὰ τοιαῦτα εἰδότες; ὥςτε θᾶττον ἂν τὸν Ἐρεχθέα, καὶ τὸν Κέκροπα, ξένους ἀποφήναις, καὶ ἐπήλυδας εἶναι τῶν Ἀθηνῶν, ἢ τὴν ἀποφράδα δείξειας οὐκ οἰκείαν καὶ αὐτόχθονα τῆς Ἀττικῆς. 12. Πολλὰ μὲν γάρ ἐστιν, ἃ καὶ αὐτοὶ κατὰ ταὐτὰ τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομάζουσιν· ἀποφράδα δὲ μόνοι ἐκεῖνοι τὴν μιαράν, καὶ ἀπευκτὴν, καὶ ἀπαίσιον, καὶ ἄπρακτον, καὶ σοὶ ὁμοίαν ἡμέραν. ἰδοὺ καὶ μεμάθηκας ἤδη ὁδοῦ πάρεργον, τί βούλεται αὐτοῖς ἡ ἀποφρὰς ἡμέρα, ὅταν μήτε αἱ ἀρχαὶ χρηματίζωσι, μήτε εἰςαγώγιμοι αἱ δίκαι ὦσι, μήτε τὰ ἱερὰ ἱερουργῆται, μήθ' ὅλως τι τῶν αἰσίων τελῆται, αὕτη ἀποφρὰς ἡμέρα. 13. Ἐνομίσθη δὲ τοῦτο ἄλλοις ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις· ἢ γὰρ ἂν ἡττηθέντες μάχαις μεγάλαις, ἔπειτα ἔταξαν ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς τὰ τοιαῦτα ἐπεπόνθεισαν, ἀπράκτους καὶ ἀκύρους τῶν ἐννόμων πράξεων εἶναι, ἢ καὶ, νὴ Δία ..... καίτοι ἄκαιρον ἴσως, καὶ ἔξωρόν γε ἤδη, γέροντα ἄνδρα μεταπαιδεύειν, καὶ ἀναδιδάσκειν τὰ τοιαῦτα, μηδὲ τὰ πρὸ τούτων εἰδότα. πάνυ γοῦν τοῦτ' ἔστι τὸ λοιπὸν,

κἂν ἐκμάθῃς αὐτὸ, πᾶν ἡμῖν εἰδὼς ἔσῃ. πόθεν γὰρ, ὦ οὗτος; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα κἂν ἀγνοῆσαι συγγνώμη, ὁπόσα ἔξω τοῦ πολλοῦ πάτου, καὶ ἄδηλα τοῖς ἰδιώταις· τὴν ἀποφράδα δὲ, οὐδὲ βουληθεὶς ἂν, ἄλλως εἴποις. ἓν γὰρ τοῦτο καὶ μόνον ἁπάντων τοὔνομα ἔστω, φησί τις. 14. Ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιῶν ὀνομάτων, τὰ μὲν λεκτέα, τὰ δ' οὔ, ὁπόσα αὐτῶν μὴ συνήθη τοῖς πολλοῖς, ὡς μὴ ταράττοιμεν τὰς ἀκοὰς, καὶ τιτρώσκοιμεν τῶν συνόντων τὰ ὦτα.' ἐγὼ δὲ, ὦ βέλτιστε, πρὸς μὲν σὲ ἴσως ταῦτα περὶ σοῦ εἰπὼν, ἥμαρτον, ἐχρῆν γὰρ, ἐχρῆν ἢ κατὰ τὰ Παφλαγόνων, ἢ Καππαδοκῶν, ἢ Βακτρίων πάτρια διαλέγεσθαί σοι, ἕως ἐκμάθῃς τὰ λεγόμενα, καὶ σοὶ ἀκούειν ἡδέα· τοῖς δ' ἄλλοις Ἕλλησιν, οἶμαι, καθ' Ἑλλάδα γλῶτταν συνεῖναι χρή. εἶτα καὶ τῶν Ἀττικῶν κατὰ χρόνους τινὰς πολλὰ ἐντρεψάντων τῆς αὐτῶν φωνῆς, τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα τοὔνομα διετέλεσεν, οὕτως ἀεὶ, καὶ πρὸς ἁπάντων αὐτῶν λεγόμενον. 15. Εἶπον ἂν καὶ τοὺς πρὸ ἡμῶν κεχρημένους τῷ ὀνόματι, εἰ μὴ καὶ ταύτῃ σε διαταράξειν ἔμελλον, ξένα σοι καὶ ἄγνωστα ποιητῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ συγγραφέων ὀνόματα διεξιών. μᾶλλον δὲ οὐδ' ἐγώ σοι τοὺς εἰπόντας ἐρῶ. πάντες γὰρ ἴσασιν. ἀλλὰ σύ μοι ἕνα τῶν πάλαι δεῖξας οὐ κεχρημένον τῷ ὀνόματι, Χρυσοῦς, φασὶν, ἐν Ὀλυμπίᾳ σταθήτι. καίτοι, ὅστις γέρων ὢν, καὶ ἀφῆλιξ, τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖ, δοκεῖ μοι ὅτι καὶ Ἀθῆναι πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ Κόρινθος ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ, καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, μὴ εἰδέναι. 16. Λοιπὸν ἴσως ἐκεῖνό σοι λέγειν,

ὡς τὸ μὲν ὄνομα ᾔδεις, τὴν δὲ χρῆσιν αὐτοῦ ἄκαιρον ᾐτιάσω· φέρε δὴ καὶ ὑπὲρ τούτου πρός σὲ ἀπολογήσομαι τὰ εἰκότα, σὺ δὲ πρόςεχε τὸν νοῦν, εἰ μὴ πάνυ ὀλίγον σοι μέλει τοῦ μηδὲν εἰδέναι. [εἰ] οἱ πάλαι πολλὰ τοιαῦτα πρὸ ἡμῶν ἀπέῤῥιψαν ἐς τοὺς σοὶ ὁμοίους ἕκαστοι τοὺς τότε, (ἦσαν γὰρ καὶ τότε, ὡς τὸ εἰκὸς, βδελυροί τινες τὰ ἤθη, καὶ μιαροὶ, καὶ κακοήθεις τὸν τρόπον.) καὶ ὁ μὲν Κόθορνόν τινα εἶπεν, εἰκάσας αὐτοῦ τὸν βίον, ἀμφίβολον ὄντα τοῖς τοιούτοις ὑποδήμασιν· ὁ δὲ Λυπάην, ὅτι τὰς ἐκκλησίας, θορυβώδης ῥήρωρ ὢν, ἐπετάραττεν· ὁ δὲ Ἑβδόμην, ὅτι, ὥςπερ οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἑβδόμαις, κἀκεῖνος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔπαιζε, καὶ διεγέλα, καὶ παιδιὰν ἐποιεῖτο τὴν σπουδὴν τοῦ δήμου, μὴ δῶς οὖν κἀμοὶ, πρὸς Ἀδώνιδος, εἰκάσαι παμπόνηρον ἄνθρωπον, ἁπάσῃ κακίᾳ σύντροφον, ἡμέρᾳ δυςφήμῳ καὶ ἀπαισίῳ; 17. Ἡμεῖς καὶ τοὺς χωλοὺς τῷ δεξιῷ ἐκτρεπόμεθα, καὶ μάλιστα εἰ ἕωθεν ἴδοιμεν αὐτούς. κἂν εἴ τις βάκηλον ἢ εὐνοῦχον ἴδοι, ἢ πίθηκον, εὐθὺς ἐξιὼν τῆς οἰκίας, ἐπὶ πόδα ἀναστρέφει, καὶ ἐπανέρχεται, οὐκ ἀγαθὰς μαντευόμενος τὰς ἐφημέρους ἐκείνας πράξεις ἔσεσθαι αὐτῷ, ὑπὸ πονηρῷ τῷ πρώτῳ καὶ δυςφήμῳ κληδονίσματι. ἐν ἀρχῇ δὲ, καὶ ἐν θύραις, καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐξόδῳ, καὶ ἕωθεν τοῦ ἅπαντος ἔτους, εἴ τις ἴδοι κίναιδον, καὶ ἀπόῤῥητα ποιοῦντα, καὶ πάσχοντα, ἐπίσημον ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀπεῤῥωγότα, καὶ μονονουχὶ τοὔνομα τῶν ἔργων αὐτῶν ὀνομαζόμενον, ἀπατεῶνα, γόητα, ἐπίορκον, ὄλεθρον, κύφωνα, βάραθρον, μὴ

φύγῃ, μηδ' εἰκάσῃ τοῦτον ἀποφράδι ἡμέρᾳ; 18. Ἀλλ' οὐχὶ σὺ τοιοῦτος; οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, εἰ ἐγὼ τὴν ἀνδρίαν οἶδα τὴν σὴν, ὅςγε καὶ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τούτῳ μοι δοκεῖς, ὅτι μὴ ἀπόλλυταί σοι ἡ δόξα τῶν ἔργων, ἀλλὰ πᾶσι δῆλος εἶ καὶ περιβόητος. εἰ δὲ καὶ ὀμόσε χωρήσειας, καὶ ἀρνήσαιο μὴ τοιοῦτος εἶναι, τίσι πιστὰ ἐρεῖς; τοῖς πολίταις τοῖς σοῖς; (ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχεσθαι δίκαιον) ἀλλ' ἴσασιν ἐκεῖνοι τὰς πρώτας σου τροφὰς, καὶ ὡς παραδοὺς σεαυτὸν τῷ ὀλέθρῳ ἐκείνῳ στρατιώτῃ, συμπεριεφθείρου πάντα ὑπηρετῶν, ἄχρι δή σε τὸ τοῦ λόγου τοῦτο, ῥάκος πολυσχιδὲς ἐργασάμενος, ἐξέωσε. 19. Κἀκεῖνα μέμνηνται, ὡς τὸ εἰκὸς, ἃ πρὸς τὸ θέατρον ἐνεανιεύου, τοῖς ὀρχησταῖς ὑποκρινόμενος, καὶ συνταγματάρχης ἀξιῶν εἶναι. οὐδεὶς γοῦν πρὸ σοῦ ἂν εἰςῆλθεν εἰς τὸ θέατρον, οὐδ' ἂν ἐμήνυσεν, ὅ,τι τοὔνομα τῷ δράματι· ἀλλὰ σὺ κοσμίως πάνυ, χρυσᾶς ἐμβάδας ἔχων, καὶ ἐσθῆτα τυραννικὴν, προειςεπέμπου, εὐμένειαν αἰτήσων παρὰ τοῦ θεάτρου, στεφάνους κομίζων, καὶ κρότῳ ἀπιὼν, ἤδη τιμώμενος πρὸς αὐτῶν. ἀλλὰ νῦν ῥήτωρ καὶ σοφιστής. καὶ διὰ τοῦτο ἢν πύθωνταί ποτε τὰ τοιαῦτα ὑπὲρ σοῦ ἐκεῖνοι, τοῦτο δὴ τὸ ἐκ τῆς τραγῳδίας, δύο μὲν ἡλίους ὁρᾷν δοκοῦσι, δισσὰς δὲ Θήβας. καὶ πρόχειρον ἅπασιν εὐθὺς τὸ, Ἐκεῖνος, ὁ τότε, καὶ μετ' ἐκεῖνα. τοιγάρτοι καὶ αὐτὸς εὖ ποιῶν, οὐκ ἐπιβαίνεις τὸ παράπαν, οὐδ' ἐπιχωριάζεις αὐτοῖς, ἀλλὰ φεύγεις ἑκὼν πατρίδα, οὔτε χεῖμα κακὴν, οὔτε θέρει ἀργαλέην, ἀλλὰ καλλίστην καὶ μεγίστην τῶν ἐν Φοινίκῃ ἁπασῶν.

τὸ γὰρ ἐλέγχεσθαι, καὶ τοῖς εἰδόσι καὶ μεμνημενοις τῶν πάλαι ἐκείνων συνεῖναι, βρόχος ὡς ἀληθῶς ἔστι σοι. καίτοι τί ταῦτα ληρῶ; τίνα γὰρ ἂν αἰδεσθείης σύ; τί δ' ἂν αἰσχρὸν ἡγήσαιο τῶν ὑστάτων; πυνθάνομαι δὲ καὶ κτήματα εἶναί σοι μεγάλα παρ' αὐτοῖς, τὸ δύστηνον ἐκεῖνο πυργίον, ὡς τὸν τοῦ Σινωπέως πίθον, τὴν Διὸς αὐλὴν εἶναι πρὸς αὐτό. τοὺς μὲν δὴ πολίτας οὐδαμῇ οὐδαμῶς μεταπείσειας ἄν, μὴ οὐχὶ τῶν ἁπάντων βδελυρώτατον σε ἡγεῖσθαι, ὄνειδος κοινὸν ἁπάσῃ τῇ πόλει. 20. Τάχα δ' ἂν τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ Συρίᾳ προςλάβοις ὁμοψήφους, εἰ λέγοις, μηδὲν πονηρὸν μηδὲ ἐπαίτιον βεβιῶσθαί σοι. Ἡράκλεις, ἡ μὲν Ἀντιόχεια καὶ τοὔργον αὐτὸ εἶδεν, ὅτε τὸν Ταρσόθεν ἥκοντα ἐκεῖνον νεανίσκον ἀπαγαγών . . . . . ἀλλὰ καὶ ἀναδέρειν αὐτὰ, αἰσχρὸν ἴσως ἐμοί. πλὴν ἀλλὰ ἴσασί γε, καὶ μέμνηνται οἱ τότε ὑμῖν ἐπιστάντες, καὶ σὲ μὲν ἐς γόνυ συγκαθήμενον ἰδόντες, ἐκεῖνον δὲ, οἶσθα ὅ,τι καὶ ποιοῦντα, εἰ μὴ παντάπασιν ἐπιλήσμων τις εἶ. 21. Ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσί σε, οἱ μετὰ τοὺς ἐν Συρίᾳ θαυμαστοὺς ἄθλους ἐκείνους ὑποδεξάμενοι φεύγοντα, ἐφ' οἷς εἶπον, ὑπὸ τῶν ἱματιοκαπήλων διωκόμενον, παρ' ὧν ἐσθῆτας πολυτελεῖς πριάμενος, ἐφόδια εἶχες. ἀλλ' οὐκ ἐλάττω σοι ἡ Ἀλεξάνδρεια σύνοιδεν, οὐδὲ, μὰ Δί', ἐχρῆν δευτέραν τῆς Ἀντιοχείας κεκρίσθαι αὐτήν· ἀλλ' ἧτε ἀκολασία γυμνοτέρα, καὶ ἡ αἰσχουργία σοι ἐκεῖ ἐπιμανεστέρα, καὶ τοὔνομα ἐπὶ τούτοις μεῖζον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀκάλυπτος ἡ κεφαλή· εἷς μόνος ἂν ἐπίστευσέ σοι ἐξάρνῳ γιγνο-

μένῳ μηδὲν τοιοῦτον ἐργάσασθαι, καὶ βοηθὸς ἂν κατέστη ὁ τελευταῖος μισθοδότης, ἀνὴρ ἐν τοῖς ἀρίστοις Ῥωμαίων. τοὔνομα δὲ αὐτὸ δώσεις ἀποσιωπῆσαί μοι, καὶ ταῦτα πρὸς πάντας εἰδότας, ὃν λέγω. ἐκεῖνος τοίνυν τὰ μὲν ἄλλα ὁπόσα ἔτλη ἐν τῇ συνουσίᾳ τολμηθέντα ὑπὸ σοῦ, τί χρὴ λέγειν; ἀλλ' ἡνίκα σε κατέλαβε τοῦ μειρακίου τοῦ οἰνοχόου τοῦ Οἰνοπίωνος ἐν γόνασι κείμενον, τί οἴει; ἐπίστευσεν ἂν σοι μὴ εἶναι τοιοῦτον, αὐτὸ τὸ ἔργον ὁρῶν; οὐκ, εἴγε μὴ παντάπασι τυφλὸς ἦν, ἀλλ' ἐδήλωσε τὴν γνώμην, αὐτίκα ἐξελάσας τῆς οἰκίας, καὶ καθάρσιόν γε, ὥς φασι, περιενεγκὼν ἐπὶ τῇ σῇ ἐξόδῳ. 22. Ἀχαΐα μὲν γὰρ καὶ Ἰταλία πᾶσα ἐμπέπλησται τῶν σῶν ἔργων, καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς δόξης, καὶ ὄναιό γε τῆς εὐκλείας. ὥστε πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ἔγωγε τὰ ἐν Ἐφέσῳ νῦν πραττόμενα ὑπὸ σοῦ, ἐκεῖνο λέγω, ὅπερ ἀληθέστατον, πῶς οὐκ ἂν ἐθαύμαζον, εἰ τὰ πρῶτά σου ᾔδεισαν; καίτοι καινὸν ἐνταῦθα καὶ τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας προσέμαθες. 23. Οὐ περὶ πόδα οὖν τῷ τοιούτῳ, εἰπέ μοι, ἀποφράδα ὀνομάζεσθαι; ἀλλὰ τί, πρὸς Διός, καὶ φιλῆσαι τῷ στόματι προσέτι ἀξιώσειας ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔργοις; τοῦτο γοῦν τὸ ὑβριστότατον ποιεῖς, καὶ μάλιστα πρὸς οὓς ἥκιστα ἐχρῆν, καὶ τοὺς ὁμιλητάς, οἷς ἱκανὰ ἦν ἐκεῖνα μόνα τὰ κακὰ τοῦ σοῦ στόματος ἀπολαύειν, τὸ βάρβαρον τῶν ὀνομάτων, τὸ τραχὺ τῆς φωνῆς, τὸ ἄκριτον, τὸ ἄτακτον, τὸ πάντη ἄμουσον, καὶ τὰ τοιαῦτα· φιλῆσαι δέ σε ἐπὶ τούτοις μὴ γένοιτο, ὦ ἀλεξίκακε· ἀσπίδα μᾶλλον ἢ ἔχιδναν φιλῆσαι ἀμει-

νον, δῆγμα ἐκεῖ τὸ κινδύνευμα, καὶ ἄλγημα, καὶ ὁ ἰατρὸς εἰςκληθεὶς, ἐπήμυνεν· ἀπὸ δὲ τοῦ σοῦ φιλήματος, καὶ τοῦ ἰοῦ ἐκείνου, τίς ἂν ἢ ἱεροῖς ἢ βωμοῖς προςέλθοι; τίς δ' ἂν θεὸς ἐπακούσειεν ἔτι εὐχομένου; πόσων περιῤῥαντηρίων, πόσων ποταμῶν δεῖ; 24. Καὶ τοιοῦτος αὐτὸς ὢν, κατεγέλας τῶν ἄλλων ἐπ' ὀνόμασι, καὶ ῥήμασιν, ἔργα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐργαζόμενος. καίτοι ἐγὼ μὲν ἀποφράδα μὴ εἰδὼς, ᾐσχυνόμην ἂν μᾶλλον, οὐχ ὅπως εἰπὼν ἀρνηθείην ἄν· σὲ δὲ οὐδεὶς ᾐτιάσατο ἡμῶν βρωμολόγους λέγοντα, καὶ τροπομάσθλητας, καὶ ῥησιμετρεῖν, καὶ Ἀθηνιῶ, [τὸ Ἀθηνῶν ἐπιθυμῶ,] καὶ ἀνθοκρατεῖν, καὶ σφενδικίζειν, καὶ χειροβλημᾶσθαι; κακὸν κακῶς σε ὁ λόγιος Ἑρμῆς ἐπιτρίψειεν αὐτοῖς λόγοις. ποῦ γὰρ ταῦσα τῶν βιβλίων εὑρίσκεις; ἐν γωνίᾳ που τάχα τῶν ἰαλέμων τινὸς ποιητῶν κατορωρυγμένα, εὐρῶτος καὶ ἀραχνίων μεστὰ, ἤπου ἐκ τῶν Φιλαινίδος δέλτων, ἃς διὰ χειρὸς ἔχεις· σοῦ μέντοι, καὶ τοῦ σοῦ στόματος ἄξια. 25. Ἐπεὶ δὲ τοῦ στόματος ἐμνήσθην, τί φαίης ἂν, εἴ σε ἡ γλῶττα ἐς δικαστήριον προκαλεσαμένη (θῶμεν γὰρ οὕτως) ἀδικήματος, ἢ, τὸ μετριώτατον, ὕβρεως διώκοι, λέγουσα, Ἐγώ σε, ὦ ἀχάριστε, πένητα καὶ ἄπορον παραλαβοῦσα, καὶ βίου δεόμενον, τὰ μὲν πρῶτα ἐν τοῖς θεάτροις εὐδοκιμεῖν ἐποίησα, νῦν μὲν Νῖνον, νῦν δὲ Μητίοχον, εἶτα μετὰ μικρὸν Ἀχιλλέα τιθεῖσα· μετὰ ταῦτα δὲ, παῖδας συλλαβίζειν διδάσκοντα, μακρῷ χρόνῳ ἔβοσκον, ἤδη δὲ καὶ τοὺς ἀλλοτρίους τούτους λόγους ὑποκρινόμενον, σοφιστὴν εἶναι δοκεῖν ἐποίη-

σα, καὶ τὴν μηδὲν προσήκουσαν δόξαν περιῆψα· τί τοίνυν τηλικοῦτον ἔχων ἐγκαλεῖν, τοιαῦτά με διατίθης, καὶ ἐπιτάττεις ἐπιτάγματα αἴσχιστα, καὶ ὑπουργίας καταπτύστους; οὐχ ἱκανά μοι τὰ ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἔργα, ψεύδεσθαι, καὶ ἐπιορκεῖν, καὶ τοὺς τοσούτους ὕθλους καὶ λήρους διαντλεῖν, μᾶλλον δὲ τὸν βόρβορον τῶν λόγων ἐκείνων ἐμεῖν; ἀλλ᾽ οὐδὲ νυκτὸς τὴν κακοδαίμονα σχολὴν ἄγειν ἐᾷς· ἀλλὰ μόνη σοι πάντα ποιῶ, καὶ πατοῦμαι, καὶ μιαίνομαι, καὶ ἀντὶ γλώσσης, ὅσα καὶ χειρὶ χρῆσθαι διέγνωκας, καὶ ὥςπερ ἀλλοτρίαν ὑβρίζεις, καὶ ἐπικλύζεις τοσούτοις κακοῖς. λαλεῖν μοι ἔργον ἐστὶ μόνον· τὰ δὲ τοιαῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι προςτέτακται. ὡς ὤφελε κᾀμέ τις, ὥςπερ τὴν τῆς Φιλομήλας, ἐκτεμεῖν. μακαριώτεραι γοῦν μοι αἱ γλῶτται τῶν τὰ τέκνα κατεδηδοκότων. 26. Πρὸς θεῶν, ἢν λέγῃ ταῦτα ἡ γλῶττα, ἰδίαν αὐτῇ φωνὴν λαβοῦσα, καὶ τὸν πώγωνα συνήγορον ἐπικαλεσαμένη, τί ἂν ἀποκρίναιο αὐτῇ; ἐκεῖνα δηλονότι, ἃ καὶ πρὸς τὸν Γλαῦκον ἔναγχος εἴρηταί σοι, ἐπὶ πεπραγμένῳ ἤδη τῷ ἔργῳ αἰτιώμενον, ὡς ἐπὶ τούτῳ ἔνδοξος ἐν βραχεῖ, καὶ γνώριμος ἅπασι γεγένησαι. πόθεν ἂν οὕτω περιβόητος ἐπὶ τοῖς λόγοις γενόμενος; ἀγαπητὸν δὲ ὁπωσοῦν κλεινὸν καὶ ὀνομαστὸν εἶναι. εἶτα καταριθμήσειν αὐτῇ τὰς πολλάς σου προςηγορίας, ὁπόσας κατὰ ἔθνη προςείληφας. ὃ καὶ θαυμάζω, ὅτι τὴν μὲν ἀποφράδα ἐδυςχέρανας ἀκούσας, ἐπ᾽ ἐκείνοις δὲ τοῖς ὀνόμασιν οὐκ ἠγανάκτεις. 27. Ἐν Συρίᾳ μὲν ῥοδοδάφνη κληθεὶς, ἐφ᾽ ᾧ δὲ, νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, αἰ-

σχύνομαι διηγεῖσθαι· ὥςτε τόγε ἐπ᾽ ἐμοὶ, ἀσαφὲς ἔτι ἔστω. ἐν Παλαιστίνῃ δὲ, φραγμὸς, ἐς τὰς ἀκάνθας τοῦ πώγωνος, οἶμαι, ὅτι ἔνυττε μεταξύ· ἔτι γὰρ ἔξυρες αὐτόν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ συνάγχη, πρόδηλον τοῦτο· μικροῦ γοῦν φασιν ἀποπνιγῆναί σε ναύτῃ τινὶ τῶν τριαρμένων ἐντυχόντα, ὅς ἐμπεσὼν ἀπέφραξέ σοι καὶ στόμα. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ βέλτιστοι, αἰνιγματῶδες οὐδὲν, ἀλλὰ γράμματος ἑνὸς προςθήκῃ τιμήσαντές σε, Ἀτίμαρχον ὠνόμαζον· ἔδει γὰρ κἀκείνου τι περιττότερον προςεῖναί σοι. ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, βαβαὶ, ἡρωϊκὸν ἐκεῖνο ἐπεκλήθης, ὁ Κύκλωψ, ἐπειδή ποτε καὶ πρὸς ἀρχαίαν διασκευὴν παρ᾽ αὐτὰ τὰ τοῦ Ὁμήρου ῥαψῳδῆσαι, καὶ σὺ τὴν αἰσχρουργίαν ἐπεθύμησας. καὶ αὐτὸς μὲν ἔκεισο μεθύων ἤδη, κισσύβιον ἔχων ἐν τῇ χειρὶ βινητιῶν Πολύφημος, νεανίας δὲ ὑπόμισθος, ὀρθὸν ἔχων τὸν μοχλὸν, εὖ μάλα ἠκονημένον, ἐπὶ σὲ Ὀδυσσεύς τις ἐπῄει, ὡς ἐκκόψων τὸν ὀφθαλμόν·

Κἀκείνου μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ᾽ ἔγχος,
Αἰχμὴ δ᾽ ἐξελύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.

καὶ γὰρ οὐδὲν ἄτοπον ὑπὲρ σοῦ λέγοντα ψυχρολογεῖν. σὺ δὲ ὁ Κύκλωψ, ἀναπετάσας τὸ στόμα, καὶ ὡς ἔνι πλατύτατον κεχηνὼς, ἠνείχου τυφλούμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ τὴν γνάθον. μᾶλλον δὲ, ὥςπερ ἡ Χάρυβδις, αὐτοῖς ναύταις, καὶ πηδαλίοις, καὶ ἱστίοις, ὅλον ζητῶν καταπιεῖν τὸν Οὖτιν. καὶ ταῦτα ἑώρων καὶ ἄλλοι παρόντες. εἶτά σοι ἐς τὴν ὑστεραίαν μία ἦν ἀπολογία, ἡ μέθη, καὶ εἰς τὸν ἄκρατον ἀνέφευγες.

28. Τοιούτοις δὴ καὶ τοσούτοις ὀνόμασι πλουτῶν, αἰσχύνῃ τὴν ἀποφράδα; πρὸς θεῶν εἰπέ μοι τί πάσχεις, ἐπειδὰν κἀκεῖνα λέγωσιν οἱ πολλοὶ, λεσβιάζειν σε καὶ φοινικίζειν; ἆρα καὶ ταῦτα ὥςπερ τὴν ἀποφράδα ἀγνοεῖς, καὶ οἴει τάχα που ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν; ἢ ταῦτα μὲν διὰ τὸ σύντροφον οἶσθα, τὴν ἀποφράδα δὲ ὡς ἀγνῶτα μόνην ἀτιμάζεις, καὶ ἀποκλείεις τοῦ καταλόγου τῶν ὀνομάτων; τοιγαροῦν οὐ μεμπτὰς ἡμῖν τίνεις τὰς δίκας, ἀλλὰ μέχρι καὶ τῆς γυναικωνίτιδος περιβόητος εἶ. πρώην γοῦν ἐπειδή τινα γάμον ἐν Κυζίκῳ μνᾶσθαι ἐτόλμησας, εὖ μάλα ἐκπεπυσμένη πάντα ἡ βελτίστη ἐκείνη γυνὴ, Οὐκ ἂν προςείμην, ἔφη, ἄνδρα, καὶ αὐτὸν ἀνδρὸς δεόμενον. 29. Εἶτα ἐν τοιούτοις ὄντι σοι, ὀνομάτων μέλει, καὶ γελᾷς, καὶ τῶν ἄλλων καταπτύεις; εἰκότως. οὐ γὰρ ἂν ἅπαντες ὅμοιά σοι λέγειν δυναίμεθα. πόθεν; τίς οὕτως ἐν λόγοις μεγαλότολμος, ὡς ἐπὶ μὲν τοὺς τρεῖς μοιχοὺς, ἀντὶ ξίφους, τρίαιναν αἰτεῖν; τὸν δὲ Θεόπομπον ἐπὶ τῷ Τρικαράνῳ κρίνοντα φάναι, τριγλώχινι λόγῳ καθῃρηκέναι αὐτὸν τὰς προὐχούσας πόλεις; καὶ πάλιν, ἐκτριαινῶσαι αὐτὸν τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἶναι Κέρβερον ἐν τοῖς λόγοις; πρώην γὰρ καὶ λύχνον ἅψας ἐζήτεις ἀδελφόν τινα, οἶμαι, ἀπολωλότα· καὶ ἄλλα μυρία, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι ἄξιον, ἢ μόνου ἐκείνου, ὅπερ οἱ ἀκούσαντες ἀπεμνημόνευον. πλούσιός τις, οἶμαι, καὶ δύο πένητες ἦσαν ἐχθροί. εἶτα μεταξὺ περὶ τοῦ πλουσίου λέγων, Ἀπέκτεινεν, ἔφης, θάτερον τῶν πενήτων. γελασάντων δὲ, ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παρόντων, ἐπανορθούμε-

νος δη σὺ, καὶ ἀνατιθέμενος τὸ διημαρτημένον, Οὐ-μενοῦν, ἔφης, ἀλλὰ ἅτερον αὐτῶν ἀπέκτεινεν. ἐῶ τὰ ἀρχαῖα, τὸ τριῶν μηνοῖν, καὶ τὸ ἀνηνεμία, καὶ τὸ πέταμαι, καὶ τὸ ἐκχύνειν, καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ τοῖς σοῖς λόγοις ἐπανθεῖ. 30. Ἃ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς πενίας ἐλαυνόμενος ποιεῖς, Ἀδράστεια φίλη, οὐκ ἂν τινι ὀνειδίσαιμι. συγγνωστὰ γοῦν, εἴ τις λιμῷ πιεζόμενος, παρακαταθήκας παρ' ἀνδρὸς πολίτου λαβὼν, εἶτα ἐπιώρκησεν, ἦ μὴν μὴ παρειληφέναι· ἢ εἴ τις ἀναισχύντως αἰτεῖ, μᾶλλον δὲ προςαιτεῖ, καὶ λωποδυτεῖ, καὶ τελωνεῖ. οὐ δὴ λέγω ταῦτα. φθόνος γὰρ οὐδεὶς ἐξ ἅπαντος ἀμύνασθαι τὴν ἀπορίαν· ἐκεῖνο δὲ οὐκέτι φορητὸν, πένητά σε ὄντα, ἐς μόνας τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἐκχεῖν τὰ ἐκ τῆς ἀναισχυντίας περιγιγνόμενα. πλὴν εἴ γέ τι καὶ ἐπαινέσαι μοι δώσεις πάνυ ἀστείως ὑπὸ σοῦ πεπραγμένον, ὁπότε τοῦ Τισίου τὴν τέχνην οἶσθα, ὡς τὸ διςκόρακος ἔργον αὐτὸς ἐποίησας, ἐξαρπάσας τοῦ ἀνοήτου ἐκείνου πρεσβύτου χρυσοῦς τριάκοντα· ὁ δὲ διὰ τὸν Τισίαν, ἀντὶ τοῦ βιβλίου, πεντήκοντα καὶ ἑπτακοσίας ἐξέτισε, κατασοφισθείς. 31. Πολλὰ ἔτι ἔχων εἰπεῖν, τὰ μὲν ἄλλα ἑκὼν ἀφίημί σοι. ἐκεῖνο δὲ μόνον προςλέγω, πράττε μὲν ταῦτα, ὅπως σοι φίλον, καὶ μὴ παύσαιο τὰ τοιαῦτα ἐς ἑαυτὸν παροινῶν· ἐκεῖνο δὲ, μηκέτι. ἄπαγε· οὐ γὰρ ὅσιον ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἑστίαν τοὺς ταῦτα διατιθέντας καλεῖν, καὶ φιλοτησίας προπίνειν, καὶ ὄψων τῶν αὐτῶν ἅπτεσθαι. ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνο ἔστω τὸ ἐπὶ τοῖς λόγοις, φιλήματα· καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς οὐ πρὸ πολλοῦ ἀποφράδα

σοι εργασαμένους τὸ στόμα. κἀπειδήπερ ἅπαξ φιλικῆς παραινέσεως ἠρξάμην, κἀκεῖνα, εἰ δοκεῖ, ἄφελε, τὸ μύρῳ χρίεσθαι τὰς πολιὰς, καὶ τὸ πιττοῦσθαι μόνα ἐκεῖνα. εἰ μὲν γὰρ νόσος τις ἐπείγει, ἅπαν τὸ σῶμα θεραπευτέον· εἰ δὲ μηδὲν νοσεῖς τοιοῦτον, τι σοι βούλεται καθαρὰ, καὶ λεῖα, καὶ ὀλισθηρὰ ἐργάζεσθαι, ἃ μηδὲ ὁρᾶσθαι θέμις; ἐκεῖνό σοι μόνον σοφὸν, αἱ πολιαὶ, καὶ τὸ μηκέτι μελαίνεσθαι, ὡς προκάλυμμα εἶεν τῆς βδελυρίας. φείδου δὴ αὐτῶν πρὸς Διὸς, κἂν τούτῳ, καὶ μάλιστα τοῦ πώγωνος αὐτοῦ, μηδὲ μιάνῃς ἔτι,.μηδὲ ὑβρίσῃς· εἰ δὲ μὴ, ἐν νυκτί γε, καὶ σὺν σκότῳ. τὸ δὲ μεθ᾽ ἡμέραν, ἄπαγε, κομιδῇ ἄγριον καὶ θηριῶδες. 32. Ὁρᾷς, ὡς ἄμεινον ἦν σοι ἀκίνητον τὴν Καμαρίναν ἐᾷν, μηδὲ καταγελᾷν τῆς ἀποφράδος, ἢ σοι ἀποφράδα τὸν βίον ὅλον ἐργάσεται; ἢ ἔτι προςδεῖ τινος; ὡς τό γε ἐμὸν οὔποτ᾽ ἐλλείψει. οὐδέπω γοῦν οἶσθα, ὡς ὅλην τὴν ἅμαξαν ἐπεσπάσω, δέον, ὦ παιπάλημα, καὶ κίναιδος, ὑποπτήσσειν, εἴ τις ἀνὴρ δασὺς, καὶ τοῦτο δὴ τὸ ἀρχαῖον, μελάμπυγος, δριμὺ μόνον εἰς σὲ ἀποβλέψειεν. ἴσως ἤδη καὶ ταῦτα γελάσῃ, τὸ παιπάλημα, καὶ τὸ κίναιδος, ὥςπερ τινὰ αἰνίγματα, καὶ γρίφους ἀκούσας. ἄγνωστα γάρ σοι τῶν σῶν ἔργων τὰ ὀνόματα. ὥςτε ὥρα ἤδη καὶ ταῦτα συκοφαντεῖν, εἰ μὴ τριπλῇ καὶ τετραπλῇ σοι ἡ ἀποφρὰς ἐκτέτικεν. αἰτιῶ δ᾽ οὖν σεαυτὸν ἐπὶ πᾶσιν. ὡς γὰρ ὁ καλὸς Εὐριπίδης λέγειν εἴωθεν, Ἀχαλίνων στομάτων, καὶ ἀφροσύνης, καὶ ἀνομίας τὸ τέλος δυςτυχία γίγνεται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ.

ARGVMENTVM.

Disiungitur haec invitatio ad praelectiones audiendas in duas partes, quarum priori oecus sive conclave, excipiendo amicorum coetui destinatum, et ob magnitudinem quidem et pulchritudinem et lucem et aurum et picturas laudatur; praecipue vero eo nomine, quod ad eruditos ad orationes habendas excitandos maxime idoneum sit; ipsa enim pulchritudine loci ad melius dicendum intendi dicentis animum; eo Musas, ob artem summam, qua sit exstructum et ornatum, sponte venire. Quae contra haec dici possunt, ea in parte posteriori Λόγος quidam, (sicut Prologus vel Epilogus in veterum dramatibus) inductus enarrat. Quo pulchrior, inquit, oecus est, eo magis est dicenti contrarius; in tam sonoro loco vox confunditur; rhetor ipse timidior est, ne minora quam pro pulchritudine loci dicere videatur; praesentes vero, nec mirum est, pro auditoribus toti sunt spectatores. Quod quum iam fieri videat, se, ut iis quae spectent, audiendis quoque delectentur, fabulas illis interpretaturum. Quibus tandem descriptis, auditores, ut, quo maior sit hoc loco difficultas dicendi, eo indulgentiores rhetorem audiant, hortatur.

A Luciano hunc librum scriptum esse, Belinus dubitat; est forte Luciani iuvenis.

Εἶτα Ἀλέξανδρος μὲν ἐπεθύμησεν ἐν τῷ Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τε καὶ διαυγῆ τὸν ποταμὸν ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς βαθὺν, καὶ προςηνῶς ὀξὺν, καὶ νήξασθαι ἡδὺν, καὶ θέρους ὥρᾳ ψυχρὸν, ὥςτε καὶ ἐπὶ προδήλῳ τῇ νόσῳ, ἣν ἐνόσησεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκεῖ μοι οὐκ ἂν τοῦ λουτροῦ ἀποσχέσθαι· οἶκον δέ τις ἰδὼν μεγέθει μέγιστον, καὶ κάλλει κάλλιστον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, καὶ χρυσῷ στιλπνότατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ἐπιθυμήσειε λόγους ἐν αὐτῷ διαθέσθαι, εἰ τύχοι περὶ τούτους διατρίβων, καὶ ἐνευδοκιμῆσαι, καὶ ἐλλαμπρύνασθαι, καὶ βοῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα καὶ αὐτὸς μέρος τοῦ κάλλους αὐτοῦ γενέσθαι, ἀλλὰ περισκοπήσας ἀκριβῶς, καὶ θαυμάσας μόνον, ἄπεισι, κωφὸν αὐτὸν καὶ ἄλογον καταλιπὼν, μήτε προςειπὼν, μήτε προςομιλήσας, ὥςπέρ τις ἄναυδος, ἢ φθόνῳ σιωπᾷν ἐγνωκώς; 2. Ἡράκλεις, οὐ φιλοκάλου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ εὐμορφότατα ἐρωτικοῦ τὸ ἔργον, ἀγροικία δὲ πολλὴ, καὶ ἀπειροκαλία, καὶ προςέτι γε ἀμουσία, τῶν ἡδίστων αὐτὸν ἀπαξιοῦν, καὶ τῶν καλλίστων ἀποξενοῦν, καὶ μὴ συνιέναι ὡς οὐχ ὁ αὐτὸς περὶ τὰ θεάματα νόμος ἰδιώταις τε καὶ πεπαιδευμένοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπόχρη τὸ κοινὸν τοῦτο ἰδεῖν μόνον, καὶ περιβλέψαι, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ περιενεγκεῖν, καὶ πρὸς τὴν ὀροφὴν ἀνακύψαι, καὶ τὴν χεῖρα ἐπισεῖσαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἡσθῆναι, δέει τοῦ μὴ ἂν δυνηθῆναι ἄξιόν τι τῶν βλεπομένων εἰπεῖν· ὅςτις δὲ μετὰ παιδείας ὁρᾷ τὰ καλὰ, οὐκ ἂν, οἶμαι, ἀγαπήσειεν, ὄψει μόνῃ

καρπωσάμενος τὸ τερπνὸν, οὐδ᾽ ἂν ὑπομεῖναι ἄφωνος θεατὴς τοῦ κάλλους γενέσθαι· πειράσεται δὲ, ὡς οἷόν τε, καὶ ἐνδιατρίψαι, καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὴν θέαν. 3. Ἡ δὲ ἀμοιβὴ, οὐκ ἔπαινος τοῦ οἴκου μόνον, (τοῦτο μὲν γὰρ ἴσως ἐκείνῳ τῷ νησιώτῃ μειρακίῳ ἔπρεπε, τὴν Μενέλεω οἰκίαν ὑπερεκπεπλῆχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀπεικάζειν, ἅτε μηδὲν ἐν γῇ καλόν τι ἄλλο ἑωρακότι) ἀλλὰ καὶ τὸ εἰπεῖν ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ἐπίδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τοῦ ἐπαίνου καὶ τοῦτο γένοιτο ἄν. καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερήδιστον, οἶμαι, οἶκων ὁ κάλλιστος ἐς ὑποδοχὴν λόγων ἀναπεπταμένος, καὶ ἐπαίνου καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, ἠρέμα καὶ αὐτὸς ὥςπερ τὰ ἄντρα συνεπηχῶν, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παρατείνων τὰ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν λόγων ἐμβραδύνων, μᾶλλον δὲ ὡς ἄν τις εὐμαθὴς ἀκροατὴς διαμνημονεύων τὰ εἰρημένα, καὶ τὸν λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντίδοσιν οὐκ ἄμουσον ποιούμενος πρὸς αὐτά· οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ αὐλήματα τῶν ποιμένων αἱ σκοπιαὶ ἐπαυλοῦσαι, τῆς φωνῆς ἐπανιούσης κατὰ τὸ ἀντίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναστρεφούσης· οἱ δὲ ἰδιῶται νομίζουσι παρθένον τινὰ εἶναι τὴν ἀμειβομένην τοὺς ᾄδοντας, ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις που τοῖς κρημνοῖς κατοικοῦσαν, καὶ λαλοῦσαν ἐκ τῶν πετρῶν ἔνδοθεν. 4. Ἔμοι γοῦν δοκεῖ καὶ συνεξαίρεσθαι οἴκου πολυτελείᾳ ἡ τοῦ λέγοντος γνώμη, καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἐπεγείρεσθαι, καθάπερ τι καὶ ὑποβαλ-

λούσης τῆς θέας. σχεδὸν γὰρ εἰσρεῖ τι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν καλόν. εἶτα πρὸς αὑτὸ κοσμῆσαν ἐκπέμπει τοὺς λόγους. ἢ τῷ μὲν Ἀχιλλεῖ πιστεύομεν τὴν ὄψιν τῶν ὅπλων ἐπιτεῖναι κατὰ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμήν, καὶ ἐπειδὴ ἐνέδυ αὐτὰ πειρώμενος, ἐπαρθῆναι καὶ πτερωθῆναι πρὸς τὴν τοῦ πολέμου ἐπιθυμίαν· λόγου δὲ σπουδὴν μὴ ἐπιτείνεσθαι πρὸς κάλλη χωρίων; καίτοι Σωκράτει μὲν ἀπέχρησε πλάτανος εὐφυής, καὶ πόα εὐθαλής, καὶ πηγὴ διαυγής, μικρὸν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ· κἀνταῦθα καθεζόμενος, Φαίδρου τε τοῦ Μυῤῥινουσίου κατειρωνεύετο, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ Κεφάλου λόγον διήλεγχε, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, καὶ ἐπίστευεν ἥξειν αὐτὰς ἐπὶ τὴν ἐρημίαν, συμπεριληψομένας τῶν περὶ τοῦ ἔρωτος λόγων. καὶ οὐκ ᾐσχύνετο γέρων ἄνθρωπος, παρακαλῶν παρθένους, συνεσομένας τὰ παιδεραστικά. ἐς δὲ οὕτω καλὸν χωρίον, οὐκ ἂν οἰώμεθα καὶ ἀκλήτους αὐτὰς ἐλθεῖν; 5. Καὶ μὴν οὐ κατά γε σκιὰν μόνην, οὐδὲ κατὰ πλατάνου κάλλος, ἡ ὑποδοχή, οὐδ᾿ ἂν τὴν ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ καταλιπών, τὴν βασιλέως λέγης τὴν χρυσῆν. ἐκείνης μὲν γὰρ ἐν τῇ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα· τέχνη δέ, ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον, ἢ τὸ εὔρυθμον, οὐ συνείργαστο, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ, ἀλλ᾿ ἦν βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων. ἔπαινος δὲ οὐδαμοῦ προςῆν· οὐδὲ γὰρ ἔμελε τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταί, ἀλλ᾿ ὅπως

ἐκπλαγήσονται. οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. 6. Τούτου δὲ τοῦ οἴκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικούς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ κατὰ Περσικὴν ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πένητος μόνον, ἀλλὰ εὐφυοῦς θεατοῦ δεόμενον, καὶ ὅτῳ μὴ ἐν τῇ ὄψει ἡ κρίσις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθεῖ τοῖς λεγομένοις. τὸ γὰρ τῆς τε ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀποβλέπειν, (κάλλιστον δὲ αὐτῆς καὶ ποθεινότατον ἡ ἀρχὴ) καὶ τὸν ἥλιον ὑπερκύψαντα εὐθὺς ὑποδέχεσθαι, καὶ τοῦ, φωτὸς ἐμπίπλασθαι ἐς κόρον, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν, καθ᾽ ὃ τὰ ἱερὰ βλέποντα ἐποίουν οἱ παλαιοὶ, καὶ τὸ τοῦ μήκους πρὸς τὸ πλάτος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος εὔρυθμον, καὶ τῶν φωταγωγῶν τὸ ἐλεύθερον, καὶ πρὸς ὥραν ἑκάστην εὔστοχον, πῶς οὐχ ἡδέα ταῦτα πάντα, καὶ ἐπαίνων ἄξια; 7. Ἔτι δὲ θαυμάσειεν ἄν τις καὶ τῆς ὀροφῆς ἐν τῷ εὐμόρφῳ τὸ ἀπέριττον, καὶ τῷ εὐκόσμῳ τὸ ἀνεπίληπτον, καὶ τὸ τοῦ χρυσοῦ ἐς τὸ εὐπρεπὲς σύμμετρον, ἀλλὰ μὴ περὶ τὰς χρείας ἐπίφθονον, ἀλλ᾽ ὁπόσον ἂν καὶ γυναικὶ σώφρονι καὶ καλῇ ἀρκέσῃ ἐπισημότερον ἐργάσασθαι τὸ κάλλος, ἢ περὶ τῇ δειρῇ λεπτός τις ὅρμος, ἢ περὶ τῷ δακτύλῳ σφενδόνη εὔφορος, ἢ ἐν τοῖν ὤτοιν ἐλλόβια, ἢ πόρπη τις, ἢ ταινία τὸ ἄφετον τῆς κόμης συνδέουσα, τοσοῦτον τῇ εὐμορφίᾳ προστιθεῖσα, ὅσον τῇ ἐσθῆτι ἡ πορφύρα· αἱ δέ γε ἑταῖραι, καὶ μάλιστα αἱ ἀμορφότεραι αὐτῶν, καὶ τὴν ἐσθῆτα ὅλην πορφυρᾶν, καὶ τὴν δειρὴν χρυσῆν πεποίηνται, τῷ πολυτελεῖ θηρώμεναι τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ τὸ ἐνδέον τῷ κα-

λῷ, προςθέσει τοῦ ἔξωθεν τερπνοῦ παραμυθούμεναι. ἡγοῦνται γὰρ καὶ τὴν ὠλένην αὐτῶν στιλπνοτέραν φαίνεσθαι, συναπολάμπουσαν τῷ χρυσῷ, καὶ τοῦ ποδὸς τὸ μὴ εὐπερίγραφον, λήσειν ὑπὸ χρυσῷ σανδάλῳ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἐρασμιώτερον γενήσεσθαι, τῷ φαεινοτάτῳ συνορώμενον. ἀλλ᾽ ἐκεῖναι μὲν οὕτως. ἡ δέ γε σώφρων γυνὴ χρυσῷ μὲν τὰ ἀρκοῦντα, καὶ μόνον τὸ ἀναγκαῖα προςχρῆται, τὸ δ᾽ αὑτῆς κάλλος, οὐκ ἂν αἰσχύνοιτο, οἶμαι, καὶ γυμνὸν δεικνύουσα. 8. Καὶ τοίνυν ἡ τοῦδε τοῦ οἴκου ὀροφή, μᾶλλον δὲ κεφαλή, εὐπρόσωπος μὲν καὶ καθ᾽ ἑαυτήν, τῷ χρυσῷ δὲ ἐς τοσοῦτον κεκόσμηται, ἐς ὅσον καὶ οὐρανὸς ἐν νυκτὶ ὑπὸ τῶν ἀστέρων ἐκ διαστήματος περιλαμπόμενος, καὶ ἐκ διαλείμματος ἀνθῶν τῷ πυρί. εἰ δέ γε πῦρ ἦν τὸ πᾶν, οὐ καλὸς ἄν, ἀλλὰ φοβερὸς ἡμῖν ἔδοξεν. ἴδοι δ᾽ ἄν τις οὐδ᾽ ἀργὸν ἐνταῦθα τὸν χρυσόν, οὐδὲ μόνου τοῦ τέρποντος εἵνεκα τῷ λοιπῷ κόσμῳ συνεσπαρμένον, ἀλλὰ καὶ αὐγήν τινα ἡδεῖαν ἀπολάμπει, καὶ τὸν οἶκον ὅλον ἐπιχρώννυσι τῷ ἐρυθήματι. ὁπόταν γὰρ τὸ φῶς προςπεσὸν ἐφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τῷ χρυσῷ, κοινόν τι ἀπαστράπτουσι, καὶ διπλασίαν τοῦ ἐρυθήματος ἐκφαίνουσι τὴν αἰθρίαν. 9. Τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ καὶ κορυφαῖα τοῦ οἴκου τοιάδε, Ὁμήρου τινὸς δεόμενα ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ἢ ὑψόροφον, ὡς τὸν Ἑλένης θάλαμον, ἢ αἰγλήεντα, ὡς τὸν Ὄλυμπον, εἴποι. τὸν δὲ ἄλλον κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν χρωμάτων τὰ κάλλη, καὶ τὸ ἐναργὲς ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβές, καὶ τὸ ἀληθές, ἔαρος

ὄψει καὶ λειμῶνι δὲ εὐανθεῖ καλῶς ἂν ἔχοι παραβαλεῖν· πλὴν παρ' ὅσον ἐκεῖνα μὲν ἀπανθεῖ, καὶ μαραίνεται, καὶ ἀλλάττεται, καὶ ἀποβάλλει τὸ κάλλος, τουτὶ δὲ τὸ ἔαρ ἀΐδιον, καὶ ὁ λειμὼν ἀμάραντος, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἅτε μόνης τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ δρεπομένης τὸ ἡδὺ τῶν δρεπομένων. 10. Τὰ δὴ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα, τίς οὐκ ἂν ἥσθείη βλέπων, ἢ τίς οὐκ ἂν προθυμηθείη καὶ παρὰ τὴν δύναμιν ἐν αὐτοῖς λέγειν, εἰδὼς αἴσχιστον ὂν ἀπολειφθῆναι τῶν δρωμένων; ἐπαγωγότατον γάρ τι ἡ ὄψις τῶν καλῶν, οὐκ ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππος ἥδιον ἄν, οἶμαι, δράμοι κατὰ πρανοῦς πεδίου, καὶ μαλακοῦ, προσηνῶς δεχομένου τὴν βάσιν, καὶ ἠρέμα ὑπείκοντος τῷ ποδὶ, καὶ μὴ ἀντιτυποῦντος τῇ ὁπλῇ. ἅπαντι γοῦν τότε χρῆται τῷ δρόμῳ· καὶ ὅλον ἐπιδοὺς ἑαυτὸν τῷ τάχει, ἁμιλλᾶται καὶ πρὸς τοῦ πεδίου τὸ κάλλος. 11. Ὁ δὲ ταὼς, ἦρος ἀρχομένου, πρός λειμῶνά τινα ἐλθὼν, ὁπότε καὶ τὰ ἄνθη πρόεισιν, οὐ ποθεινότερα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν εἴποι τις ἀνθηρότερα, καὶ τὰς βαφὰς καθαρώτερα, τότε καὶ οὗτος ἐκπετάσας τὰ πτερὰ, καὶ ἀναδείξας τῷ ἡλίῳ, καὶ τὴν οὐρὰν ἐπάρας, καὶ πάντοθεν αὐτῷ περιστήσας, ἐπιδείκνυται τὰ ἄνθη τὰ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔαρ τῶν πτερῶν, ὥσπερ αὐτὸν προκαλοῦντος τοῦ λειμῶνος ἐς τὴν ἅμιλλαν. ἐπιστρέφει γοῦν ἑαυτὸν, καὶ περιάγει, καὶ ἐκπομπεύει τῷ κάλλει. ὅτε δὴ καὶ θαυμασιώτερος φαίνεται πρὸς τὴν αὐγὴν, ἀλλαττομένων αὐτῷ τῶν χρωμάτων, καὶ μεταβαινόντων ἠρέμα, καὶ πρὸς ἕτερον εὐμορφίας εἶδος τρεπο-

μένων. πάσχει δὲ αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν κύκλων, οὓς ἐπ᾽ ἄκροις ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἴριδός τινος ἕκαστον περιθεούσης. ὃ γὰρ τέως χαλκὸς ἦν, τοῦτο ἐγκλίναντος ὀλίγον, χρυσὸς ὤφθη, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ κυαναυγὲς, εἰ σκιασθείη, χλοαυγές ἐστιν· οὕτω μετακοσμεῖται πρὸς τὸ φῶς ἡ πτέρωσις. 12. Ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἡ θάλαττα ἱκανὴ προςκαλέσασθαι, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἐπισπάσασθαι ἐν γαλήνῃ φανεῖσα, ἴστε, κἂν μὴ εἴπω· ὥςτε, εἰ καὶ παντάπασιν ἠπειρώτης καὶ ἀπειρόπλους τις εἴη, πάντως ἂν ἐθελήσειε καὶ αὐτὸς ἐμβῆναι, καὶ περιπλεῦσαι, καὶ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσπάσαι, καὶ μάλιστα εἰ βλέποι τὴν μὲν αὔραν κούφως ἐπουριάζουσαν τὴν ὀθόνην, τὴν δὲ ναῦν προςηνῶς τε καὶ λείως ἐπ᾽ ἄκρων ἠρέμα διολισθαίνουσαν τῶν κυμάτων. 13. Καὶ τοίνυν καὶ τοῦδε τοῦ οἴκου τὸ κάλλος ἱκανὸν καὶ παρορμῆσαι ἐς λόγους, καὶ λέγοντα ἐπεγεῖραι, καὶ πάντα τρόπον εὐδοκιμῆσαι παρασκευάσαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πείθομαι, καὶ ἤδη πέπεισμαι, καὶ ἐς τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελήλυθα, ὥςπερ ἀπὸ ἴϋγγος ἢ Σειρῆνος τῷ κάλλει ἑλκόμενος, ἐλπίδα οὐ μικρὰν ἔχων, εἰ καὶ τέως ἡμῖν ἄμορφοι ἦσαν οἱ λόγοι, καλοὺς αὐτοὺς φανεῖσθαι καθάπερ ἐσθῆτι καλῇ κεκοσμημένους. 14. Ἕτερος δέ τις οὐκ ἀγεννὴς Λόγος, ἀλλὰ καὶ πάνυ γενναῖος, ὥς φησι, καὶ μεταξύ μου λέγοντος ὑπέκρουε, καὶ διακόπτειν ἐπειρᾶτο τὴν ῥῆσιν. καὶ ἐπειδὴ πέπαυμαι, οὐκ ἀληθῆ ταῦτα λέγειν φησί με, ἀλλὰ θαυμάζειν, εἰ φάσκοιμι ἐπιτηδειότερον εἶναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἴκου κάλλος, γραφῇ καὶ χρυσῷ κε-

κοσμημένον. αὐτὸ γάρ που τοὐναντίον ἀποβαίνειν μᾶλλον δὲ, εἰ δοκεῖ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ Λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δικασταῖς ὑμῖν, εἰπάτω, ὅπῃ λυσιτελέστερον ἡγεῖται τῷ λέγοντι εὐτέλειαν οἴκου, καὶ ἀμορφίαν. ἐμοῦ μὲν ἀκηκόατε ἤδη λέγοντος, ὥςτε οὐδὲν δέομαι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν εἰπεῖν. ὁ δὲ παρελθὼν ἤδη λεγέτω, κἀγὼ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς ὀλίγον αὐτῷ μεταστήσομαι. 15. Ἄνδρες τοίνυν δικασταὶ, φησὶν ὁ Λόγος, ὁ μὲν προειπὼν ῥήτωρ, πολλὰ καὶ μεγάλα τόνδε τὸν οἶκον ἐπῄνεσε, καὶ τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ ἐκόσμησεν· ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ψόγον αὐτοῦ διεξελεύσεσθαι, ὥςτε καὶ τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου παραλελειμμένα προςθήσειν μοι δοκῶ. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑμῖν καλλίων φαίνηται, τοσῷδε ὑπεναντίως τῇ τοῦ λέγοντος χρείᾳ δειχθήσεται. καὶ πρῶτόν γε ἐπειδὴ γυναικῶν, καὶ κόσμου, καὶ χρυσοῦ ἐκεῖνος ἐμνημόνευσε, κἀμοὶ ἐπιτρέψατε χρήσασθαι τῷ παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὖν καὶ γυναιξὶ καλαῖς οὐχ ὅπως συλλαμβάνειν ἐς τὸ εὐμορφότερον, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦσθαι τὸν κόσμον τὸν πολὺν, ὁπόταν τῶν ἐντυγχανόντων ἕκαστος ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ, καὶ τῶν λίθων τῶν πολυτελῶν ἐκπλαγεὶς, ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ χρόαν, ἢ βλέμμα, ἢ δειρὴν, ἢ πῆχυν, ἢ δάκτυλον. ὁ δὲ ταῦτ᾽ ἀφεὶς, ἐς τὴν σαρδὼ, ἢ τὸν σμάραγδον, ἢ τὸν ὅρμον, ἢ τὸ ψέλλιον ἀποβλέπει, ὥςτε ἄχθοιτο ἂν εἰκότως παρορωμένη, διὰ τὸν κόσμον, οὐκ ἀγόντων σχολὴν ἐπαινεῖν αὐτὴν τῶν θεατῶν, ἀλλὰ πάρεργον αὐτῆς ποιουμένων τὴν θέαν. 16. Ὅπερ ἀνάγκη, οἶμαι, παθεῖν καὶ τὸν ἐν οὕτω καλοῖς ἔργοις λόγους δεικνύον

τα. λανθάνει γὰρ ἐν τῷ μεγέθει τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀμαυροῦται, καὶ συναρπάζεται, καθάπερ εἰ λύχνον τις εἰς πυρκαϊὰν μεγάλην φέρων ἐμβάλοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος ἢ καμήλου δεικνύοι. τοῦτο γοῦν φυλακτέον τῷ λέγοντι. καὶ προςέτι γε μὴν καὶ τὴν φωνὴν αὐτὴν ἐπιταράττεται, ἐν οὕτως εὐφώνῳ καὶ ἠχήεντι οἴκῳ λέγων. ἀντιφθέγγεται γὰρ, καὶ ἀντιφωνεῖ, καὶ ἀντιλέγει, μᾶλλον δὲ ἐπικαλύπτει τὴν βοὴν, οἷόν τι καὶ σάλπιγξ δρᾷ τὸν αὐλὸν, εἰ συναυλοῖεν, ἢ τοὺς κελευστὰς ἡ θάλαττα, ὁπόταν πρὸς κύματος ἦχον ἐπᾴδειν τῇ εἰρεσίᾳ θέλωσιν. ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ μεγαλοφωνία, καὶ κατασιωπᾷ τὸ ἧττον.

17. Καὶ μὴν κἀκεῖνο, ὅπερ ἔφη ὁ ἀντίδικος, ὡς ἄρα ἐπεγείρει ὁ καλὸς οἶκος τὸν λέγοντα, καὶ προθυμότερον παρασκευάζει· ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον ποιεῖ. ἐκπλήττει γὰρ, καὶ φοβεῖ, καὶ τὸν λογισμὸν διαταράττει, καὶ δειλότερον ἐργάζεται ἐνθυμούμενον ὡς ἁπάντων ἐστὶν αἴσχιστον ἐν εὐμόρφῳ χωρίῳ, μὴ ὁμοίους φαίνεσθαι τοὺς λόγους. ἐλέγχων γὰρ οὗτός γε ὁ φανερώτατος, ὥςπερ ἂν εἴ τις πανοπλίαν καλὴν ἐνδὺς, ἔπειτα φεύγοι πρὸ τῶν ἄλλων, ἐπισημότερος ὢν δειλὸς ἀπὸ τῶν ὅπλων. τοῦτο δέ μοι δοκεῖ λογισάμενος καὶ ὁ τοῦ Ὁμήρου ῥήτωρ ἐκεῖνος, εὐμορφίας ἐλάχιστον φροντίσαι, μᾶλλον δὲ καὶ παντελῶς ἀΐδρει φωτὶ ἑαυτὸν ἀπεικάσαι, ἵνα αὐτῶν παραδοξότερον φαίνηται τῶν λόγων τὸ κάλλος, ἐκ τῆς πρὸς τὸ ἀμορφότερον ἐξετάσεως. ἄλλως τε ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὴν τοῦ λέγοντος αὐτοῦ διάνοιαν ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν θέαν, καὶ τῆς φροντίδος τὸ ἀκριβὲς ἐκλύ-

ειν, τῆς ὄψεως ἐπικρατούσης, καὶ πρὸς αὑτὴν καλούσης, καὶ τῷ λόγῳ προςέχειν οὐκ ἐώσης. ὥςτε τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντως ἔλαττον ἐρεῖν αὐτὸν, τῆς ψυχῆς διατριβούσης περὶ τὸν τῶν ὁρωμένων ἔπαινον; 18. Ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ οἱ παρόντες αὐτοὶ, καὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν παρειλημμένοι, ἐπειδὰν εἰς τὸν τοιοῦτον οἶκον παρέλθωσιν, ἀντὶ ἀκροατῶν θεαταὶ καθίστανται. καὶ οὐχ οὕτω Δημοδόκος, ἢ Φήμιος, ἢ Θάμυρις, ἢ Ἀμφίων, ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἐστὶν, ὥςτε ἀποσπάσαι τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς θέας. ἀλλ' οὖν ἕκαστος, ἐπειδὰν μόνον ὑπερβῇ τὸν οὐδὸν, ἀθρόῳ τῷ κάλλει περιχυθεὶς, λόγων μὲν ἐκείνων, ἢ ἀκροάσεως, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀΐοντι ἔοικεν· ὅλος δὲ πρὸς τοῖς ὁρωμένοις ἐστὶν, εἰ μὴ τύχοι τις παντελῶς τυφλὸς ὢν, ἢ ἐν νυκτὶ, ὥςπερ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ, ποιοῖτο τὴν ἀκρόασιν. 19. Ὅτι γὰρ οὐκ ἀξιόμαχον λόγων ἰσχὺς ὄψει ἀνταγωνίσασθαι, καὶ ὁ Σειρήνων μῦθος παρατεθεὶς τῷ περὶ τῶν Γοργόνων διδάξειεν ἄν· ἐκεῖναι μὲν γὰρ ἐκήλουν τοὺς παραπλέοντας, μελῳδοῦσαι, καὶ κολακεύουσαι τοῖς ᾄσμασι, καὶ καταπλεύσαντας ἐπιπολὺ κατεῖχον, καὶ ὅλως τὸ ἔργον αὐτῶν ἐδεῖτό τινος διατριβῆς· καί που τὶς αὐτὰς καὶ παρέπλευσε, καὶ τοῦ μέλους παρήκουσε. τὸ δὲ τῶν Γοργόνων κάλλος, ἅτε βιαιότατόν τε ὂν, καὶ τοῖς καιριωτάτοις τῆς ψυχῆς ὁμιλοῦν, εὐθὺς ἐξίστη τοὺς ἰδόντας, καὶ ἀφώνους ἐποίει· ὡς δὲ ὁ μῦθος βούλεται, καὶ λέγεται, λίθινοι ἐγίγνοντο ἀπὸ τοῦ θαύματος. ὥςτε καὶ ὃν ὑπὲρ τοῦ ταὼ λόγον εἶπε πρὸς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπροσθεν, ὑπὲρ ἐμαυ

τοῦ εἰρῆσθαι νομίζω. καὶ γὰρ ἐκείνου ἐν τῇ ὄψει, οὐκ ἐν τῇ φωνῇ τὸ τερπνόν. καὶ εἴ γέ τις παραστησάμενος τὴν ἀηδόνα ἢ τὸν κύκνον, ᾄδειν κελεύοι, μεταξὺ δὲ ᾀδόντων παραδείξειε τὸν ταῶ σιωπῶντα, εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἐπ᾽ ἐκεῖνον μεταβήσεται ἡ ψυχὴ, μακρὰ χαίρειν φράσασα τοῖς ἐκείνων ᾄσμασιν. οὕτως ἄμαχόν τι ἔοικεν εἶναι ἡ δι᾽ ὄψεως ἡδονή. 20. Καὶ ἔγωγε, εἰ βούλεσθε, μάρτυρα ὑμῖν παραστήσομαι σοφὸν ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει, ὡς πολὺ ἐπικρατέστερά ἐστι τῶν ἀκουομένων τὰ ὁρώμενα. καί μοι σὺ ἤδη, ὁ κῆρυξ, προςκάλει αὐτὸ Ἡρόδοτον τοῦ Λύξου Ἁλικαρνασσόθεν· κἀπειδὴ καλῶς ποιῶν ὑπήκουσε, μαρτυρείτω παρελθών. ἀναδέξασθε δὲ αὐτὸν, Ἰαστὶ πρὸς ὑμᾶς λέγοντα, ὥςπερ αὐτῷ ἔθος. Ἀληθέα τάδε ὁ λόγος ὑμῖν, ἄνδρες δικασταὶ, μυθέεται, καὶ οἱ πείθεσθε, ὅσα ἂν λέγῃ τουτέων πέρι, ὄψιν ἀκοῆς προτιμέων. ὦτα γὰρ τυγχάνει ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν. ἀκούετε τοῦ μάρτυρος, ἃ φησιν, ὡς τὰ πρῶτα τῇ ὄψει ἀποδίδωκεν; εἰκότως. τὰ μὲν γὰρ ἔπεα πτερόεντά ἐστι, καὶ οἴχεται ἅμα τῷ προελθεῖν ἀποπτάμενα· ἡ δὲ τῶν ὁρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεστῶσα, καὶ παραμένουσα, πάντως τὸν θεατὴν ὑπάγεται. 21. Πῶς οὖν οὐ χαλεπὸς τῷ λέγοντι ἀνταγωνιστὴς οἶκος οὕτω καλὸς καὶ περίβλεπτος ὤν; μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον οὐδέπω φημί· ὑμεῖς γὰρ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ, καὶ μεταξὺ λεγόντων ἡμῶν, ἐς τὴν ὀροφὴν ἀπεβλέπετε, καὶ τοὺς τοίχους ἐθαυμάζετε, καὶ τὰς γραφὰς ἐξητάζετε, πρὸς ἑκάστην ἀποστρεφόμενοι. καὶ μηδὲν αἰσχυνθῆτε· συγγνώμη γὰρ,

εἴ τι ἀνθρώπινον πεπόνθατε, ἄλλως τε, καὶ πρὸς οὕτω καλὰς καὶ ποικίλας τὰς ὑποθέσεις. τῆς γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τοῦ ἀρχαίου τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγωγὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ πεπαιδευμένων θεατῶν δεόμενον. καὶ ἵνα μὴ πάντα ἐκεῖσε ἀποβλέπητε, ἡμᾶς ἀπολιπόντες, φέρε, ὡς οἷόν τε γράψωμαι αὐτὰ ὑμῖν τῷ λόγῳ. ἥσθήσεσθε γὰρ, οἶμαι, ἀκούοντες, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυμάζετε. καὶ ἴσως ἄν με καὶ δι᾽ αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τοῦ ἀντιδίκου προτιμήσαιτε, ὡς καὶ αὐτὸν ἐπιδείξαντα, καὶ διπλασιάσαντα ὑμῖν τὴν ἡδονήν. τὸ χαλεπὸν δὲ τοῦ τολμήματος ὁρᾶτε, ἄνευ χρωμάτων, καὶ σχημάτων, καὶ τόπου, συστήσασθαι τοσαύτας εἰκόνας· ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ τῶν λόγων. 22. Ἐν δεξιᾷ μὲν οὖν εἰςιόντι, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀναμέμικται πάθος Αἰθιοπικὸν, ὁ Περσεὺς τὸ κῆτος φονεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν καθαιρεῖ, καὶ μετὰ μικρὸν γαμήσει, καὶ ἄπεισιν, αὐτὴν ἄγων· πάρεργον τοῦτο τῆς ἐπὶ Γοργόνας πτήσεως· ἐν βραχεῖ δὲ πολλὰ ὁ τεχνίτης ἐμιμήσατο, αἰδῶ παρθένου, καὶ φόβον· ἐπισκοπεῖ γὰρ τὴν μάχην ἄνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ νεανίου τόλμαν ἐρωτικὴν, καὶ θηρίου ὄψιν ἀπρόςμαχον· καὶ τὸ μὲν ἔπεισι πεφρικὸς ταῖς ἀκάνθαις, καὶ δεδιττόμενον τῷ χάσματι· καὶ ὁ Περσεὺς δὲ τῇ λαιᾷ μὲν προδείκνυσι τὴν Γοργόνα, τῇ δεξιᾷ δὲ καθικνεῖται τῷ ξίφει. καὶ τὸ μὲν ὅσον τοῦ κήτους εἶδε τὴν Μέδουσαν, ἤδη λίθος ἐστί· τὸ δ᾽ ὅσον ἔμψυχον μένει, τῇ ἅρπῃ κόπτεται. 23. Ἑξῆς δὲ μετὰ τήνδε τὴν εἰκόνα, ἕτερον δρᾶμα γέγραπται δικαιότατον, οὗ τὸ ἀρ-

χέτυπον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδου ἢ Σοφοκλέους δοκεῖ μοι λαβεῖν. ἐκεῖνοι γὰρ ὁμοίαν ἔγραψαν τὴν εἰκόνα, τὼ νεανία τὼ ἑταίρω, Πυλάδης τε ὁ Φωκεὺς, καὶ Ὀρέστης, δοκοῦντε ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ παρελθόντε, φονεύουσιν ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀνῄρηται, καὶ ἐπ' εὐνῆς τινος ἡμίγυμνος πρόκειται, καὶ θεραπεία πᾶσα, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον, οἱ μὲν ὥςπερ βοῶσιν, οἱ δέ τινες, ὅπῃ φύγωσι, περιβλέπουσι. σεμνὸν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐπενόησε, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως δείξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον παραδραμὼν, ἐμβραδύνοντας δὲ τοὺς νεανίσκους ἐργασάμενος τῷ τοῦ μοιχοῦ φόνῳ. 24. Μετὰ δὲ τοῦτο θεός ἐστιν εὔμορφος, καὶ μειράκιον ὡραῖον, ἐρωτική τις παιδιά· ὁ Βράγχος ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ἀνέχει λαγὼν, προςπαίζει τὸν κύνα. ὁ δὲ πηδησομένῳ ἔοικεν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὸ ὕψος· καὶ Ἀπόλλων παρεςὼς μειδιᾷ, τερπόμενος ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ πειρωμένῳ τῷ κυνί. 25. Ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ πρὸ τοῦ κήτους ἐκεῖνα τολμῶν, καὶ ἡ Μέδουσα τεμνομένη τὴν κεφαλὴν, καὶ Ἀθηνᾶ σκέπουσα τὸν Περσέα· ὁ δὲ τὴν μὲν τόλμαν εἴργασται, τὸ δὲ ἔργον οὐχ ἑώρακέ πω, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τῆς Γοργόνος τὴν εἰκόνα. οἶδε γὰρ τὸ πρόςτιμον τῆς ἀληθοῦς ὄψεως. 26. Κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον, ἄνω τῆς ἀντίθυρος, Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται, ἡ θεὸς λίθου λευκοῦ, τὸ σχῆμα οὐ πολεμιστήριον, ἀλλ' οἷον ἂν γένοιτο εἰρήνην ἀγούσης θεοῦ πολεμικῆς. 27. Εἶτα μετὰ ταύτην ἄλλη Ἀθηνᾶ, οὐ λίθος

αὕτη γε, ἀλλὰ γραφὴ πάλιν. Ἥφαιστος αὐτὴν διώκει ἐρῶν, ἡ δὲ φεύγει· κᾀκ τῆς διώξεως Ἐριχθόνιος γίγνεται. 28. Ταύτῃ ἕπεται παλαιά τις ἄλλη γραφή. Ὠρίων φέρει τὸν Κηδαλίωνα, τυφλὸς ὤν. ὁ δ' αὐτῷ σημαίνει τὴν πρὸς τὸ φῶς ὁδὸν, ἐποχούμενος. 29. Καὶ ὁ Ἥλιος φανεὶς, ἰᾶται τὴν πήρωσιν, καὶ ὁ Ἥφαιστος Λημνόθεν ἐπισκοπεῖ τὸ ἔργον. 30. Ὀδυσσεὺς τὸ μετὰ τοῦτο, δῆθεν μεμηνὼς, ὅτε συςρατεύειν τοῖς Ἀτρείδαις μὴ θέλων· πάρεισι δὲ οἱ πρέσβεις ἤδη καλοῦντες. καὶ τὰ μὲν τῆς ὑποκρίσεως, πιθανὰ πάντα, ἡ ἀπήνη, τὸ τῶν ὑπεζευγμένων ἀσύμφωνον, ἄγνοια τῶν δρωμένων· ἐλέγχεται δὲ ὅμως τῷ βρέφει. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸ γιγνόμενον, ἁρπάσας τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, πρόκωπον ἔχων τὸ ξίφος, καὶ πρὸς τὴν τῆς μανίας ὑπόκρισιν, ὀργὴν καὶ οὗτος ἀνθυποκρίνεται. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑπόκρισιν. 31. Ὑστάτη δὲ ἡ Μήδεια γέγραπται, τῷ ζήλῳ διακαὴς, τὼ παῖδε ὑποβλέπουσα, καί τι δεινὸν ἐννοοῦσα· ἔχει γοῦν ἤδη τὸ ξίφος, τὼ δ' ἀθλίω καθῆςον γελῶντε, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότε· καὶ ταῦτα ὁρῶντε τὸ ξίφος ἐν ταῖν χεροῖν. 32. Ταῦτα πάντα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐχ ὁρᾶτε ὅπως ἀπάγει μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἀποστρέφει, μόνον δὲ καταλείπει τὸν λέγοντα; καὶ ἔγωγε διεξῆλθον αὐτὰ, οὐχ ἵνα τὸν ἀντίδικον τολμηρὸν ὑπολαβόντες, καὶ θρασὺν, εἰ τοῖς οὕτω δυςκόλοις ἑαυτὸν ἑκὼν φέρων ἐπέβαλε, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, καὶ ἐπὶ τῶν λό-

γων ἐγκαταλίπητε, ἀλλ᾽ ἵνα μᾶλλον αὐτῷ συναγωνίσησθε, καὶ ὡς οἷόν τε καταμύοντες, ἀκούητε τῶν λεγομένων, λογιζόμενοι τοῦ πράγματος τὴν δυςχέρειαν. μόλις γὰρ ἂν οὕτω δυνηθείη οὐ δικασταῖς, ἀλλὰ συναγωνισταῖς ὑμῖν χρησάμενος, μὴ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς τοῦ οἴκου πολυτελείας νομισθῆναι. εἰ δὲ ὑπὲρ ἀντιδίκου ταῦτα δέομαι, μὴ θαυμάσητε· ὑπὸ γὰρ τοῦ τὸν οἶκον φιλεῖν, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅςτις ἂν ᾖ, βουλοίμην ἂν εὐδοκιμεῖν.

ΜΑΚΡΟΒΙΟΙ.

ARGVMENTVM.

Auctor (quem Lucianum fuisse, non est verosimile) Quintilio (Graeciae praefecto) diem natalem gratulaturus, librum scripsit de Longaevis, in quo multos recenset reges, duces, poetas, philosophos aliosque viros doctos, exceptis Romanis, sera senectute mortuos, ut Quintilius et bonam spem, se diutissime vivere posse, et curam corporis animique eam habeat, quae bonam valetudinem ad longissimam senectutem conservare possit.

Ὄναρ τι τοῦτο, λαμπρότατε Κυΐντιλλε, κελευσθεὶς προςφέρω σοι δῶρον, τοὺς μακροβίους, πάλαι μὲν

τὸ ὄναρ ἰδὼν, καὶ ἱστορήσας τοῖς φίλοις, ὅτε ἐτίθεσο τῷ δευτέρῳ σου παιδὶ τοὔνομα· συμβαλεῖν δὲ οὐκ ἔχων, τίνας ὁ θεὸς κελεύει μοι προςφέρειν σοι τοὺς μακροβίους, τότε μὲν ηὐξάμην τοῖς θεοῖς ἐπὶ μήκιστον ὑμᾶς βιῶναι, σέ τε αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σούς· τοῦτο συμφέρειν νομίζων καὶ σύμπαντι μὲν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει, πρὸ δὲ τῶν ἁπάντων αὐτῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ γὰρ κἀμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει προσημαίνειν ὁ θεός. 2. Σκεπτόμενος δὲ κατ᾿ ἐμαυτὸν, εἰς σύννοιαν ἦλθον, εἰκὸς εἶναι τοὺς θεοὺς, ἀνδρὶ περὶ παιδείαν ἔχοντι ταῦτα προςτάσσοντας, κελεύειν τι προςφέρειν σοι τῶν ἀπὸ τῆς τέχνης. ταύτην οὖν αἰσιωτάτην νομίζων τήν γε τῶν σῶν γενεθλίων ἡμέραν, δίδωμί σοι τοὺς ἱστορημένους εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὄφελος γένοιτο τί σοι ἐκ τοῦ συγγράμματος διπλοῦν. τὸ μὲν εὐθυμία τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐπιμήκιστον δύνασθαι βιῶναι. τὸ δὲ διδασκαλία τις ἐκ παραδειγμάτων, εἰ ἐπιγνοίης ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι κατά τε σῶμα, καὶ κατὰ ψυχὴν, οὗτοι δὲ εἰς μακρότατον γῆρας ἦλθον, σὺν ὑγείᾳ παντελεῖ. 3. Νέστορα μὲν οὖν τὸν σοφώτατον τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ τρεῖς παρατεῖναι γενεὰς Ὅμηρος λέγει, ὃν συνίστησιν ἡμῖν γεγυμνασμένον ἄριστα καὶ ψυχῇ καὶ σώματι. καὶ Τειρεσίαν δὲ τὸν μάντιν ἡ τραγῳδία μέχρις ἓξ γενεῶν παρατεῖναι λέγει. πιθανὸν δ᾿ ἂν εἴη ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώμενον τὸν Τειρεσίαν, ἐπὶ μή-

κιστον βιῶναι. 4. Καὶ γένη δὲ ὅλα μακρόβια ἱστορεῖται διὰ τὴν δίαιταν, ὥςπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς, Ἀσσυρίων δὲ καὶ Ἀράβων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων· Ἰνδῶν δὲ, οἱ καλούμενοι Βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκριβῶς φιλοσοφίᾳ σχολάζοντες, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον, παρά τε Πέρσαις, καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις, καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐῤῥωμένοι τέ εἰσι, καὶ πολυχρόνιοι, διὰ τὸ μαγεύειν διαιτώμενοι καὶ αὐτοὶ ἀκριβέστερον. 5. Ἤδη δὲ καὶ ἔθνη ὅλα μακροβιώτατα, ὥςπερ Σῆρας μὲν ἱστοροῦσι μέχρι τριακοσίων ζῆν ἐτῶν, οἱ μὲν τῷ ἀέρι, οἱ δὲ τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ γήρως προςτιθέντες, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτῃ. ὑδροποτεῖν γάρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο σύμπαν. καὶ Ἀθῶτας δὲ μέχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστόρηται· καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. τούτους μὲν καὶ κριθίνῳ ἄρτῳ χρωμένους, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον· οἷς γε φασὶ διὰ τὴν τοιαύτην δίαιταν, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐῤῥωμένας εἶναι. 6. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν περί τε τῶν μακροβίων γενῶν, καὶ τῶν ἐθνῶν, ἅ τινά φασιν ὡς ἐπὶ πλεῖστον διαγίγνεσθαι χρόνον· οἱ μὲν διὰ τὴν γῆν, καὶ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ διὰ τὴν δίαιταν, οἱ δὲ καὶ δι᾽ ἄμφω. ἐγὼ δ᾽ ἄν σοι δικαίως τὴν ἐλπίδα ῥᾳδίως παράσχοιμι, ἱστορήσας ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα, μακρόβιοι γεγόνασιν ἄνδρες, οἱ γυμνασίοις τοῖς καθήκουσι,

καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι. 7. Διαίρεσιν δὲ τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν πρώτην κατά γε τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνδρῶν· καὶ πρῶτον γέ σοι τοὺς βασιλικοὺς καὶ στρατηγικοὺς ἄνδρας ἱστορήσω, ὧν ἕνα καὶ εὐσεβεστάτη μεγάλου θειοτάτου αὐτοκράτορος τύχη εἰς τὴν τελεωτάτην ἀγαγοῦσα τάξιν, εὐεργέτηκε τὰ μέγιστα τὴν οἰκουμένην τὴν ἑαυτοῦ· οὕτω γὰρ ἂν ἀπιδὼν καὶ σὺ, τῶν μακροβίων ἀνδρῶν πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης, ἑτοιμότερον ἐλπίσειας γῆρας ὑγιεινὸν, καὶ μακρον, καὶ ἅμα ζηλώσας, ἐργάσαιο σεαυτῷ τῇ διαίτῃ μέγιστόν τε ἅμα καὶ ὑγιεινότατον βίον. 8. Πομπίλιος Νουμᾶς ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, καὶ μάλιστα περὶ τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθεὶς, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη βεβιωκέναι ἱστορεῖται. Σέρβιος δὲ Τύλλιος Ῥωμαίων καὶ οὗτος βασιλεὺς, ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἱστορεῖται. Ταρκύνιος δὲ ὁ τελευταῖος Ῥωμαίων βασιλεὺς, φυγαδευθεὶς, καὶ ἐπὶ Κύμης διατρίβων, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται στεῤῥότατα βιῶσαι. 9. Οὗτοι μὲν οὖν Ῥωμαίων βασιλεῖς, οἷς συνάψω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἑκάστου. ἐπὶ τέλει δέ σοι καὶ τοὺς λοιποὺς Ῥωμαίων, τοὺς εἰς μήκιστον γῆρας ἀφικομένους προςαναγράψω, προςθεὶς ἅμα καὶ τοὺς κατὰ τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας. ἀξιόλογος γὰρ ἔλεγχος ἡ ἱστορία τῶν διαβάλλειν πειρωμένων τὸν ἐνταῦθα ἀέρα, ὥςτε καὶ ἡμᾶς χρηστοτέρας ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τελείους ἡμῖν

τὰς εὐχὰς ἔσεσθαι πρὸς τὸ εἰς μήκιστόν τε καὶ λιπαρὸν, τὸν πάσης γῆς καὶ θαλάττης δεσπότην, γῆρας ἀφικέσθαι, τῇ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἤδη, καὶ γέροντα. 10. Ἀργανθώνιος μὲν οὖν Ταρτησσίων βασιλεὺς, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς, καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων· ἀλλὰ τοῦτο μὲν μῦθος τισὶ δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐνενηκονταπέντε τελευτᾷ, καθάπερ Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν· Ἱέρων δὲ ὁ Συρακουσίων τύραννος, δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν γενόμενος, ἐτελεύτα νοσῶν, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥςπερ Δημήτριός τε ὁ Καλατιανὸς, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντέας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἔπεσεν ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δὲ ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς, ἀφ᾽ ἵππου λέγεται μάχεσθαι ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, εἰς ἐνενήκοντα τελῶν ἔτη. Τήρης δὲ Ὀδρυσῶν βασιλεὺς, καθά φησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν. 11. Ἀντίγονος δὲ ὁ Φιλίππου ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ, τραύμασι πολλοῖς περιπεσὼν, ἐτελεύτησεν ἐτῶν ἑνὸς καὶ ὀγδοήκοντα, ὥςπερ ὁ συστρατευόμενος αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος δὲ Μακεδόνων βασιλεὺς ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀπώλετο μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν τελῶν, ὡς ὁ αὐτός φησιν Ἱερώνυμος. Ἀντίγονος δὲ, υἱὸς μὲν ἦν Δημητρίου, υἱωνὸς δὲ Ἀντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, οὗτος τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα Μακε-

δόνων ἐβασίλευσεν ἔτη, ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μήδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ἰολάου μέγιστον δυνηθεὶς, καὶ ἐπιτροπεύσας πολλοὺς Μακεδόνων βασιλέας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὗτος ζήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. 12. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων, Αἰγύπτου μὲν ἐβασίλευσε, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, ζῶν δὲ παρέδωκε τὴν ἀρχὴν πρὸ δυοῖν ἐτοῖν τῆς τελευτῆς τῷ Πτολεμαίῳ τῷ υἱῷ, Φιλαδέλφῳ δὲ ἐπίκλησιν, ὅςτις διεδέξατο τὴν πατρῴαν βασιλείαν. ἀδελφῶν δὲ Φιλέταιρος, πρῶτος μὲν ἐκτήσατο τὴν περὶ Πέργαμον ἀρχὴν, καὶ κατέσχεν, εὐνοῦχος ὤν. κατέστρεψε δὲ τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γενόμενος. Ἄτταλος δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τῶν Περγαμηνῶν καὶ οὗτος βασιλεύων, πρὸς ὃν καὶ Σκηπίων ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐξέλιπε τὸν βίον. 13. Μιθριδάτης δὲ ὁ Πόντου βασιλεὺς, ὁ προςαγορευθεὶς Κτίστης, Ἀντίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐπὶ Πόντου ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα, ὥςπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης δὲ ὁ Καππαδοκῶν βασιλεὺς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ· ἐδυνήθη δὲ ἴσως καὶ ἐπὶ πλέον διαγενέσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς Περδίκκαν μάχῃ ζωγρηθεὶς, ἀνεσκολοπίσθη. 14. Κῦρος δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὡς δηλοῦσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων ὅροι, οἷς καὶ Ὀνησίκριτος ὁ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ,

ἑκατοντούτης γενόμενος ἐζήτει μὲν ἕνα ἕκαστον τῶν φίλων· μαθὼν δὲ τοὺς πλείστους διεφθαρμένους ὑπὸ Καμβύσου τοῦ υἱέος, καὶ φάσκοντος Καμβύσου κατὰ πρόςταγμα τὸ ἐκείνου ταῦτα πεποιηκέναι, τὸ μέν τι πρὸς τὴν ὠμότητα τοῦ υἱοῦ διαβληθεὶς, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν αἰτιασάμενος, ἀθυμήσας ἐτελεύτα τὸν βίον. 15. Ἀρταξέρξης ὁ Μνήμων ἐπικληθεὶς, ἐφ' ὃν Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν γενόμενος· ὡς δὲ Δείνων ἱστορεῖ, τεσσάρων καὶ ἐνενήκοντα. Ἀρταξέρξης, ἕτερος Περσῶν βασιλεὺς, ὅν φησιν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσίδωρος ὁ Χαρικηνὸς συγγραφεὺς βασιλεύειν, ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς, ἐπιβουλῇ τἀδελφοῦ Γωσίθρου ἐδολοφονήθη. Σιναρθοκλῆς δὲ ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἤδη γεγονὼς, ἀπὸ Σακαυράκων Σκυθῶν καταχθεὶς, βασιλεύειν ἤρξατο, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτά. Τιγράνης δὲ ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λούκουλλος ἐπολέμησε, πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτα νόσῳ. 16. Ὑσπασίνης δὲ, ὁ Χάρακος καὶ τῶν κατ' Ἐρυθρὰν τόπων βασιλεὺς, πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν νοσήσας ἐτελεύτησε. Τήραιος δὲ ὁ μετὰ Ὑσπασίνην τρίτος βασιλεύσας, δύο καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς, ἐτελεύτα νόσῳ. Ἀρτάβαζος δὲ ὁ μετὰ Τήραιον ἕβδομος βασιλεύσας Χάρακος, ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν καταχθεὶς ἀπὸ Πάρθων ἐβασίλευσε. καὶ Μνασκίρης δὲ βασιλεὺς Παρθυαίων ἓξ καὶ ἐνενήκοντα ἔζησεν ἔτη. 17. Μασσινισσᾶς δὲ Μαυρουσίων βασιλεὺς ἐνενή-

κοντα ἐβίωσεν ἔτη. Ἄσανδρος δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ θεοῦ Σεβαστοῦ ἀντὶ ἐθνάρχου, βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς Βοσπόρου, περὶ ἔτη ὢν ἐνενήκοντα, ἱππομάχων καὶ πεζομάχων οὐδενὸς ἥττων ἐφάνη· ὡς δὲ ἑώρα τοὺς ὑπὸ τῇ μάχῃ Σκριβωνίῳ προςτιθεμένους, ἀποσχόμενος σιτίων, ἐτελεύτησε, βιοὺς ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα. Γόαισος δὲ, ὥς φησιν Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς, ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας Ὀμανῶν τῆς ἀρωματοφόρου βασιλεύσας, πεντεκαίδεκα καὶ ἑκατὸν γεγονὼς ἐτῶν, ἐτελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν τοσούτους ἱστορήκασι μακροβίους οἱ πρὸ ἡμῶν. 18. Ἐπεὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι, καὶ πάντες οἱ περὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέλειάν πως καὶ οὗτοι ποιούμενοι ἑαυτῶν, εἰς μακρὸν γῆρας ἦλθον, ἀναγράψωμεν καὶ τούτων τοὺς ἱστορημένους, καὶ πρώτους γε φιλοσόφους. Δημόκριτος μὲν ὁ Ἀβδηρίτης, ἐτῶν γεγονὼς τεσσάρων καὶ ἑκατὸν, ἀποσχόμενος τροφῆς ἐτελεύτα. Ξενόφιλος δὲ ὁ μουσικὸς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος, προσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Ἀθήνησιν ἐβίωσε. Σόλων δὲ, καὶ Θαλῆς, καὶ Πιττακὸς, οἵ τινες τῶν κληθέντων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἕκαστος ἔζησεν ἔτη. 19. Ζήνων δὲ, ὁ τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα, ὅν φασιν εἰςερχόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προςπταίσαντα, ἀναφθέγξασθαι, τί με βοᾷς; καὶ ὑποστρέψαντα οἴκαδε, καὶ ἀποσχόμενον τροφῆς, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης δὲ ὁ Ζήνωνος μαθητὴς, καὶ διάδοχος, ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γεγονὼς ἔτη, φῦμα ἔσχεν ἐπὶ τοῦ χείλους, καὶ ἀποκαρτερῶν, ἐπελθόντων αὐ-

τῷ παρ' ἑταίρων τινῶν γραμμάτων, προξενεγκάμενος τροφὴν, καὶ πράξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἀποσχόμενος αὖθις τροφῆς, ἐξέλιπε τὸν βίον. 20. Ξενοφάνης δὲ, ὁ Δεξίνου μὲν υἱὸς, Ἀρχελάου δὲ τοῦ φυσικοῦ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν καὶ ἐνενήκοντα. Ξενοκράτης δὲ Πλάτωνος μαθητὴς γενόμενος, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα· Καρνεάδης δὲ ὁ τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης δὲ ὁ Σελευκεὺς ἀπὸ Τίγριος, Στωϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ δὲ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα, καὶ ἱστορίας συγγραφεὺς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ Περιπατητικὸς, ὑπὲρ δύο καὶ ὀγδοήκοντα. 21. Πλάτων δὲ ὁ ἱερώτατος, ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος, Σάνδωνος, Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἐκουφίσθη, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιοὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος αὐτῷ κατ' ἔτος ἕκαστον ἀπονέμει ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ δὲ Στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ξενοφῶν δὲ ὁ Γρύλλου, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. 22. Οὗτοι μὲν φιλοσόφων οἱ ἔνδοξοι, συγγραφέων δὲ Κτησίβιος μὲν, ἑκατὸν εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἐν περιπάτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δὲ ἐν πολέμοις γενόμενος, καὶ πολλοὺς καμάτους ὑπομείνας καὶ τραύματα, ἔζησεν ἔτη τέσσαρα καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ

τῶν περὶ τῆς Ἀσίας ἱστοριῶν λέγει, καὶ θαυμάζει γε τὸν ἄνδρα, ὡς μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν ταῖς συνουσίαις, καὶ πᾶσι τοῖς αἰσθητηρίοις μηδενὸς γενόμενον τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐλλιπῆ. Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. καὶ Φερεκύδης ὁ Σύρος, ὁμοίως ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. Τίμαιος ὁ Ταυρομενείτης, ἓξ καὶ ἐννενήκοντα. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασανδρεὺς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι· τὴν ἱστορίαν δὲ τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς ἤρξατο συγγράφειν, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνελθὼν, ἀφ᾽ ἵππου κατέπεσε, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν ἐτῶν δύο καὶ ὀγδοήκοντα· Ὑψικράτης δὲ ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, διὰ πολλῶν μαθημάτων γενόμενος, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. 23. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὃν τινες σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτώ. τροφῆς δὲ ἀποσχόμενος, ἐτελεύτησεν· ὃν φασιν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ γήρως, καὶ ὑγιεινοῦ ἐν πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, διὰ τὸ μηδέποτε συμπεριενεχθῆναι ταῖς ἄλλων εὐωχίαις. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν πανηγυρικὸν ἔγραφε λόγον· περὶ ἔτη δὲ ἑνὸς ἀποδέοντα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς ᾔσθετο Ἀθηναίους ὑπὸ Φιλίππου ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικημένους, ποτνιώμενος, τὸν Εὐριπίδειον στίχον προςηνέγκατο, εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων,

Σιδώνιόν ποτ᾽ ἄστυ Κάδμος ἐκλιπὼν

καὶ ἐπειπὼν ὡς δουλεύσει ἡ Ἑλλὰς, ἐξέλιπε τὸν βίον

Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Περγαμηνὸς ῥήτωρ, θεοῦ Καίσαρος Σεβαστοῦ διδάσκαλος γενόμενος, καὶ σὺν Ἀθηνοδώρῳ τῷ Ταρσεῖ φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν, ἔζησε ταὐτὰ τῷ Ἀθηνοδώρῳ, ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτάμων δὲ οὐκ ἄδοξος ῥήτωρ, ἔτη ἐνενήκοντα. 24. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς, ῥᾶγα σταφυλῆς καταπιὼν, ἀπεπνίγη, πέντε καὶ ἐνενήκοντα ζήσας ἔτη. οὗτος ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱέος ἐπὶ τέλει τοῦ βίου παρανοίας κρινόμενος, ἀνέγνων τοῖς δικασταῖς Οἰδίπου τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος διὰ τοῦ δράματος, ὅπως τὸν νοῦν ὑγιαίνει· ὡς τοὺς δικαστὰς, τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μανίαν. 25. Κρατῖνος δὲ ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐβίωσε, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου διδάξας τὴν Πυτίνην, καὶ νικήσας, μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτα. καὶ Φιλήμων δὲ ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιοὺς, κατέκειτο μὲν ἐπὶ κλίνης ἠρεμῶν· θεασάμενος δὲ ὄνον τὰ παρεσκευασμένα αὐτῷ σῦκα κατεσθίοντα, ὥρμησε μὲν εἰς γέλωτα, καλέσας δὲ τὸν οἰκέτην, καὶ σὺν πολλῷ καὶ ἀθρόῳ γέλωτι εἰπὼν προσδοῦναι τῷ ὄνῳ ἀκράτου ῥοφεῖν, ἀποπνιγεὶς ὑπὸ τοῦ γέλωτος ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, καὶ αὐτὸς ἐνενήκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη λέγεται βιῶναι. 26. Ἀνακρέων δὲ ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἔζησεν ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ Στησίχορος δὲ ὁ μελοποιὸς, ταὐτά. Σιμωνίδης δὲ ὁ Κεῖος, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα. 27. Γραμματικῶν δὲ, Ἐρατοσθένης μὲν ὁ Ἀγλαοῦ Κυρηναῖος,

ὃν οὐ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην, δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὗτος ἔζησεν ἔτη. 28. Καὶ Λυκοῦργος δὲ ὁ νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων, πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστορεῖται. 29. Τοσούτους ἐδυνήθημεν βασιλέας, καὶ πεπαιδευμένους, ἀθροῖσαι· ἐπεὶ δὲ ὑπεσχόμην καὶ Ῥωμαίων τινὰς, καὶ τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναγράψαι, τούτους σοι, θεῶν βουλομένων, ἱερώτατε Κυΐντιλλε, ἐν ἄλλῳ δηλώσομεν λόγῳ.

ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

ARGVMENTVM.

Declamatio haec, extemporalis forte, quam Belinus aliique Luciano vix dignam iudicant, quamvis aliter sentiat Wieland, nihil dicit, nisi ab omnibus hominibus merito patriam reliquis terris urbibusque anteponi.

Ὅτι μὲν οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος, φθάνει προτεθρυλλημένον. ἆρ᾽ οὖν ἥδιον μὲν οὐδὲν, σεμνότερον δέ τι καὶ θειότερον ἄλλο; καὶ μὴν ὅσα σεμνὰ καὶ θεῖα νομίζουσιν ἄνθρωποι, τούτων πατρὶς αἰτία, καὶ διδάσκαλος γεννησαμένη, καὶ ἀναθρεψαμένη,

καὶ παιδευσαμένη. πολεων μὲν οὖν μεγέθη, καὶ λαμπρότητας, καὶ πολυτελείας κατασκευῶν, θαυμάζουσι πολλοὶ, πατρίδας δὲ στέργουσι πάντες· καὶ τοσοῦτον οὐδεὶς ἐξηπατήθη τῶν καὶ πάνυ κεκρατημένων ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν θέαν ἡδονῆς, ὡς ὑπὸ τῆς ὑπερβολῆς τῶν παρ' ἄλλοις θαυμάτων λήθην ποιήσασθαι τῆς πατρίδος. 2. Ὅςτις μὲν οὖν σεμνύνεται πολίτης ὢν εὐδαίμονος πόλεως, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ τίνα χρὴ τιμὴν ἀπονέμειν τῇ πατρίδι· καὶ ὁ τοιοῦτος δῆλός ἐστιν ἀχθόμενος ἂν, εἰ μετριωτέρας ἔλαχε τῆς πατρίδος. ἐμοὶ δὲ ἥδιον αὐτὸ τιμᾷν τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα. πόλεις μὲν γὰρ παραβαλεῖν πειρωμένῳ, προςήκει μέγεθος ἐξετάζειν, καὶ κάλλος, καὶ τὴν τῶν ὠνίων ἀφθονίαν. ὅπου δ' αἵρεσίς ἐστι πόλεων, οὐδεὶς ἂν ἕλοιτο τὴν λαμπροτέραν, ἐάσας τὴν πατρίδα, ἀλλ' εὔξαιτο μὲν ἂν εἶναι καὶ τὴν πατρίδα ταῖς εὐδαίμοσι παραπλησίαν, ἕλοιτο δ' ἂν τὴν ὁποιανοῦν. 3. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ οἱ δίκαιοι τῶν παίδων πράττουσι, καὶ οἱ χρηστοὶ τῶν πατέρων. οὔτε γὰρ νέος καλὸς κἀγαθὸς, ἄλλον ἂν προτιμήσαι τοῦ πατρὸς, οὔτε πατὴρ καταμελήσας τοῦ παιδὸς, ἕτερον ἂν στέρξαι νέον, ἀλλὰ τοσοῦτόν γε οἱ πατέρες νικώμενοι, προςνέμουσι τοῖς παισὶν, ὥςτε καὶ κάλλιστοι, καὶ μέγιστοι, καὶ τοῖς πᾶσιν ἄριστα φαίνονται κεκοσμημένοι οἱ παῖδες αὐτοῖς. ὅςτις δὲ μὴ τοιοῦτός ἐστι δικαστὴς πρὸς τὸν υἱὸν, οὐ δοκεῖ μοι πατρὸς ὀφθαλμοὺς ἔχειν. 4. Πατρίδος τοίνυν τὸ ὄνομα, πρῶτον, καὶ οἰκειότατον πάντων· οὐδὲν γὰρ ὅ,τι τοῦ πατρὸς οἰκειότερον. εἰ δέ τις ἀπονέμει τῷ πατρὶ τὴν δικαίαν

τιμὴν, ὥςπερ καὶ ὁ νόμος, καὶ ἡ φύσις κελεύει, προςηκόντως ἂν τὴν πατρίδα προτιμῆσαι. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὸς τῆς πατρίδος κτῆμα, καὶ ὁ τοῦ πατρὸς πατὴρ, καὶ οἱ ἐκ τούτων οἰκεῖοι πάντες ἀνωτέρω, καὶ μέχρι θεῶν πατρῴων πρόεισιν ἀναβιβαζόμενοι τὸ ὄνομα. 5. Χαίρουσι καὶ θεοὶ πατρίσι, καὶ πάντα μὲν, ὡς εἰκὸς, ἐφορῶσι τὰ τῶν ἀνθρώπων, αὐτῶν ἡγούμενοι κτήματα πᾶσαν γῆν, καὶ θάλασσαν ἐφ᾽ ἧς δὲ ἕκαστος αὐτῶν ἐγένετο, προτιμᾷ τῶν ἄλλων ἁπασῶν πόλεων. καὶ πόλεις σεμνότεραι θεῶν πατρίδες, καὶ νῆσοι θειότεραι, παρ᾽ αἷς ὑμνεῖται γένεσις θεῶν. ἱερὰ γοῦν κεχαρισμένα ταῦτα νομίζεται τοῖς θεοῖς, ἐπειδὰν εἰς τοὺς οἰκείους ἕκαστος ἀφικόμενος ἱερουργῇ τόπους. εἰ δὲ θεοῖς τίμιον τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα, πῶς οὐκ ἀνθρώποις πολύ γε μᾶλλον; 6. Καὶ γὰρ εἶδε τὸν ἥλιον πρῶτον ἕκαστος ἀπὸ τῆς πατρίδος· ὡς καὶ τοῦτον τὸν θεὸν, εἰ καὶ κοινός ἐστιν, ἀλλ᾽ οὖν ἑκάστῳ νομίζεσθαι πατρῷον, διὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τοῦ τόπου θέαν· καὶ φωνῆς ἐνταῦθα ἤρξατο, ἐπιχώρια πρῶτα λαλεῖν μανθάνων, καὶ θεοὺς ἐγνώρισεν. εἰ δέ τις τοιαύτης ἔλαχε πατρίδος, ὡς ἑτέρας δεηθῆναι πρὸς τὴν τῶν μειζόνων παιδείαν, ἀλλ᾽ οὖν ἐχέτω καὶ τούτων τῶν παιδευμάτων τῇ πατρίδι τὴν χάριν· οὐ γὰρ ἂν ἐγνώρισεν οὐδὲ πόλεως ὄνομα, μὴ διὰ τῆς πατρίδος, πόλιν εἶναι μαθών. 7. Πάντα δὲ, οἶμαι, παιδεύματα καὶ μαθήματα συλλέγουσιν ἄνθρωποι, χρησιμωτέρους αὐτοὺς ἀπὸ τούτων ταῖς πατρίσι παρασκευάζοντες. κτῶνται δὲ καὶ χρήματα, φιλοτιμίας ἕνεκεν τῆς εἰς τὰ κοινὰ

τῆς πατρίδος δαπανήματα. καὶ εἰκότως, οἶμαι· δεῖ γὰρ οὐκ ἀχαρίστους εἶναι τοὺς τῶν μεγίστων τυχόντας εὐεργεσιῶν. ἀλλ᾽ εἰ καὶ τοῖς καθ᾽ ἕνα τις ἀπονέμει χάριν, ὥςπερ ἐστὶ δίκαιον, ἐπαιδὰν εὖ πάθῃ πρός τινος, πολὺ μᾶλλον προςήκει τὴν πατρίδα τοῖς καθήκουσιν ἀμείβεσθαι. κακώσεως μὲν γὰρ γονέων εἰσὶ νόμοι παρὰ ταῖς πόλεσι· κοινὴν δὲ προςήκει πάντων μητέρα τὴν πατρίδα νομίζειν, καὶ χαριστήρια τροφῶν ἀποδιδόναι, καὶ τῆς τῶν νόμων αὐτῶν γνώσεως. 8. Ὤφθη δὲ οὐδεὶς οὕτως ἀμνήμων τῆς πατρίδος, ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει γενόμενος, ἀμελεῖν. ἀλλ᾽ οἵ τε κακοπραγοῦντες ἐν ταῖς ἀποδημίαις, συνεχῶς ἀνακαλοῦσιν ὡς μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἡ πατρίς· οἵ τε εὐδαιμονοῦντες, ἂν καὶ τὰ ἄλλα εὖ πράττωσι, τοῦτο γοῦν αὐτοῖς μέγιστον ἐνδεῖν νομίζουσι, τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ξενιτεύειν. ὄνειδος γὰρ τὸ τῆς ξενιτείας· καὶ τοὺς κατὰ τὸν τῆς ἀποδημίας χρόνον λαμπροὺς γενομένους, ἢ διὰ χρημάτων κτῆσιν, ἢ διὰ τιμῆς δόξαν, ἢ διὰ παιδείας μαρτυρίαν, ἢ δι᾽ ἀνδρίας ἔπαινον, ἔστιν ἰδεῖν ἐς τὴν πατρίδα πάντας ἐπειγομένους, ὡς οὐκ ἂν ἐν ἄλλοις βελτίοσιν ἐπιδειξομένους τὰ αὐτῶν καλά. καὶ τοσούτῳ γε μᾶλλον ἕκαστος σπεύδει λαβέσθαι τῆς πατρίδος, ὅσῳπερ ἂν φαίνηται μειζόνων παρ᾽ ἄλλοις ἠξιωμένος. 9. Ποθεινὴ μὲν οὖν καὶ νέοις πατρίς. τοῖς δὲ ἤδη γεγηρακόσιν, ὅσῳ πλέον τοῦ φρονεῖν ἢ τοῖς νέοις μέτεστι, τοσούτῳ καὶ πλείων ἐγγίνεται πόθος ὁ τῆς πατρίδος. ἕκαστος γοῦν τῶν γεγηρακότων, καὶ σπεύδει καὶ εὔχεται καταλῦσαι τὸν βίον ἐπὶ τῆς πατρίδος, ἵν᾽, ὅθεν

ἤρξατο βιοῦν, ἐνταῦθα πάλιν καὶ τὸ σῶμα παρακατάθηται τῇ θρεψαμένῃ γῇ, καὶ τῶν πατρῴων κοινωνήσῃ τάφων. δεινὸν γὰρ ἑκάστῳ δοκεῖ ξενίας ἁλίσκεσθαι, καὶ μετὰ θάνατον ἐν ἀλλοτρίᾳ κειμένῳ γῇ.

10. Ὅσον δὲ τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τὰς πατρίδας μέτεστι τοῖς ὡς ἀληθῶς γνησίοις πολίταις μάθοι τις ἐκ τῶν αὐτοχθόνων. οἱ μὲν γὰρ ἐπήλυδες, καθάπερ νόθοι, ῥᾳδίας ποιοῦνται τὰς μεταναστάσεις, τὸ μὲν τῆς πατρίδος ὄνομα μήτε εἰδότες, μήτε στέργοντες· ἡγούμενοι δ᾽ ἁπανταχῇ τῶν ἐπιτηδείων εὐπορήσειν, μέτρον εὐδαιμονίας τὰς τῆς γαστρὸς ἡδονὰς τιθέμενοι. οἷς δὲ καὶ μήτηρ ἡ πατρίς, ἀγαπῶσι τὴν γῆν ἐφ᾽ ἧς ἐγένοντο καὶ ἐτράφησαν, κἂν ὀλίγην ἔχωσι, κἂν τραχεῖαν, καὶ λεπτόγεων· κἂν ἀπορῶσι τῆς γῆς ἐπαινέσαι τὴν ἀρετὴν, τῶν γε ὑπὲρ τῆς πατρίδος οὐκ ἀπορήσουσιν ἐγκωμίων. ἀλλὰ κἂν ἴδωσιν ἑτέρους σεμνυνομένους, πεδίοις ἀνειμένοις, καὶ λειμῶσι φυτοῖς παντοδαποῖς διειλημμένοις, καὶ αὐτοὶ τῶν τῆς πατρίδος ἐγκωμίων οὐκ ἐπιλανθάνονται· τὴν δὲ ἱπποτρόφον ὑπερορῶντες, καὶ κουροτρόφον ἐπαινοῦσι.

11. Καὶ σπεύδει τις ἐς τὴν πατρίδα, κἂν νησιώτης ᾖ· κἂν παρ᾽ ἄλλοις εὐδαιμονεῖν δύνηται, καὶ διδομένην ἀθανασίαν οὐ προςήσεται, προτιμῶν τὸν ἐπὶ τῆς πατρίδος τάφον· καὶ ὁ τῆς πατρίδος αὐτῷ καπνὸς λαμπρότερος ὀφθήσεται τοῦ παρ᾽ ἄλλοις πυρός.

12. Οὕτω δὲ ἄρα τίμιον εἶναι δοκεῖ παρὰ πᾶσιν ἡ πατρίς, ὥςτε καὶ τοὺς πανταχοῦ νομοθέτας ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν ὡς χαλεπωτάτην ἐπιβεβληκότας τὴν φυγὴν τιμωρίαν. καὶ οὐχ οἱ νο-

μισθέται μὲν οὕτως ἔχουσιν, οἱ δὲ πιστευόμενοι τὰς στρατηγίας ἑτέρως, ἀλλ' ἐν ταῖς μάχαις τὸ μέγιστόν ἐστι τῶν παραγγελμάτων τοῖς παραταττομένοις, ὡς ὑπὲρ πατρίδος αὐτοῖς ὁ πόλεμος. καὶ οὐδεὶς ὅςτις ἂν ἀκούσας τούτου, κακὸς εἶναι θέλῃ. ποιεῖ γὰρ καὶ τὸν δειλὸν ἀνδρεῖον τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΨΑΔΩΝ.

ARGVMENTVM.

Est in Lybiae arenosis fervidissimisque desertis serpens parvus, dipsas vocatus, cuius morsu qui ictus est, siti vexatur insatiabili. Sic ego quoque vestro me audiendi studio animadverso, quo saepius in vestrum conspectum prodii, eo maiori quasi siti, mea vobis praelegendi, uror.

Τῆς Λιβύης τὰ νότια ψάμμος ἐστὶ βαθεῖα, καὶ γῆ διακεκαυμένη, ἔρημος ἐπὶ πολὺ, ἀκριβῶς ἄκαρπος, πεδινὴ ἅπασα, οὐ χλόην, οὐ πόαν, οὐ φυτὸν, οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ἢ εἴ που ἄρα ἐν κοίλοις συνεστηκὸς ὑετοῦ ὀλίγου λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ δυςῶδες, οὐδὲ πάνυ διψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον. ἀοίκητος γοῦν ἐστι διὰ ταῦτα. ἢ πῶς γὰρ ἂν οἰκοῖτο, ἀνήμερος οὕτω, καὶ ξηρὰ, καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολ-

λῷ τῷ αὐχμῷ πιεζομένη; καὶ τὸ θάλπος δὲ αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πυρώδης, καὶ φλογερὸς ὤν, καὶ ἡ ψάμμος ὑπερζέουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν τίθησι. 2. Γαράμαντες μόνοι πρόςοικοι ὄντες, εὔσταλὲς καὶ κοῦφον ἔθνος, ἄνθρωποι σκηνῖται, ἀπὸ θήρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἐνίοτε οὗτοι ἐςβάλλουσι, θηρεύοντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς μάλιστα, ὕσαντα τὸν θεὸν τηρήσαντες, ὁπότε τὸ πολὺ τοῦ καύματος σβεσθείη, καὶ ἡ ψάμμος νοτισθείη, καὶ ἀμηγέπη βατὰ γένοιτρ. ἡ θήρα δέ ἐστιν ὄνων τε τῶν ἀγρίων, καὶ στρουθῶν τῶν μεγάλων χαμαιπετῶν, καὶ πιθήκων μάλιστα, καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε. ταῦτα γὰρ μόνα διαρκεῖ πρὸς τὸ δίψος, καὶ ἀνέχεται ἐπὶ πολὺ ταλαιπωρούμενα ὑπὸ πολλῷ καὶ ὀξεῖ τῷ ἡλίῳ. καὶ ὅμως οἱ Γαράμαντες ἐπειδὰν τὰ σιτία καταναλώσωσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκοντο, ἀπελαύνουσιν εὐθὺς ὀπίσω, δεδιότες μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφλεγεῖσα δύςβατος καὶ ἄπορος γένηται, εἶτα ὥςπερ ἐντὸς ἀρκύων ληφθέντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μετὰ τῆς ἄγρας. ἄφυκτα γάρ ἐστιν, ἢν ὁ ἥλιος ἀνασπάσας τὴν ἰκμάδα, καὶ τάχιστα ξηράνας τὴν χώραν, ὑπερζέσῃ, ἀκμαιοτέραν τὴν ἀκτῖνα προςβαλὼν, ἅτε πρὸς τὴν νοτίδα παρατεθηγμένην· τροφὴ γὰρ αὕτη τῷ πυρί. 3. Καίτοι ταῦτα πάντα ὁπόσα εἶπον, τὸ θάλπος, τὸ δίψος, ἡ ἐρημία, τὸ μηδὲν ἔχειν ἐκ τῆς γῆς λαβεῖν, ἧττον ὑμῖν δυςχερῆ εἶναι δόξει τοῦ λεχθησομένου· καὶ διὰ τοῦτο φευκτέα πάντως ἡ χώρα ἐκείνη. ἑρπετὰ γὰρ ποικίλα, μεγέθει τε μέγιστα, καὶ πλήθει πάμπολλα, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτα, καὶ

τὸν ἰὸν ἄμαχα, ἐπινέμεται τὴν γῆν. τὰ μὲν ὑποβρύχια, φωλεύοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου· τὰ δὲ ἄνω ἐπιπολάζοντα, φύσαλλοι, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἔχιδναι, καὶ κεράσται, καὶ βουπρήστεις, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δράκοντες, καὶ σκορπίων γένος διττὸν, τὸ μὲν ἕτερον ἐπίγειόν τε καὶ πεζὸν,' ὑπέρμεγα, καὶ πολυσφόνδυλον, θάτερον δὲ ἐναέριον, καὶ πτηνὸν, ὑμενόπτερον δὲ οἷα ταῖς ἀκρῖσι, καὶ τέττιξι, καὶ νυκτερίσι τὰ πτερά. τοιαῦτα ὄρνεα πολλὰ ἐπιπετόμενα, οὐκ εὐπρόσιτον ἀπεργάζεται τὴν Λιβύην ἐκείνην. 4. Τὸ δὲ δὴ πάντων ἑρπετῶν δεινότατον, ὧν ἡ ψάμμος τρέφει, ἡ διψάς ἐστιν, ὄφις οὐ πάνυ μέγας, ἐχίδνῃ ὅμοιος, τὸ δῆγμα βίαιος, τὸν ἰὸν παχὺς, ὀδύνας μὲν ἀλήκτους ἐπάγων εὐθύς· ἐκκαίει τε γὰρ, καὶ σήπει, καὶ πίμπρασθαι ποιεῖ, καὶ βοῶσιν, ὥςπερ οἱ ἐν πυρὶ κείμενοι. τὸ δὲ μάλιστα καταπονοῦν, καὶ κατατρῦχον αὐτοὺς, ἐκεῖνό ἐστιν, ὁμώνυμον πάθος τῷ ἑρπετῷ. διψῶσι γὰρ ἐς ὑπερβολήν· καὶ τὸ παραδοξότατον, ὅσῳπερ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγονται τοῦ ποτοῦ. καὶ ἡ ἐπιθυμία πολὺ πλέον ἐπιτείνεται αὐτοῖς. οὐδ' ἂν σβέσειάς ποτε τὸ δίψος, οὐδ' ἢν τὸν Νεῖλον αὐτὸν, ἢ τὸν Ἴστρον ὅλον ἐκπιεῖν παράσχῃς, ἀλλὰ προςεκκαύσεις ἐπάρδων τὴν νόσον, ὥςπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ κατασβεννύοι. 5. Λέγουσιν ἰατρῶν παῖδες ἐκείνην τὴν αἰτίαν εἶναι, παχὺν τὸν ἰὸν ὄντα, ἔπειτα, δευόμενον τῷ ποτῷ, ὀξυκίνητον γίγνεσθαι, ὑγρότερον, ὡς τὸ εἰκὸς, καθιστάμενον, καὶ ἐπὶ πλεῖστον διαχεόμενον. 6. Ἐγὼ μὲν οὖν οὐδένα τοῦτο πεπονθότα εἶδον. μηδὲ, ὦ

θεοὶ, ἴδοιμι οὕτω κολαζόμενον ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐδὲ ἐπέβην τῆς Λιβύης τὸ παράπαν, εὖ ποιῶν. ἐπίγραμμα δέ τι ἤκουσα, ὅ μοι τῶν ἑταίρων τις ἔλεγεν αὐτὸς ἐπὶ στήλης ἀνεγνωκέναι, ἀνδρὸς οὕτως ἀποθανόντος, ὃς ἐκ Λιβύης, ἔφη, ἀπιὼν ἐς Αἴγυπτον, παρὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν· οὐ γὰρ εἶναι ἄλλως. ἔνθα δὴ τάφῳ ἐντυχεῖν, παρὰ τὴν ἠϊόνα, ἐπ' αὐτῷ τῷ κλύσματι, καὶ στήλην ἐφεστάναι, δηλοῦσαν τοῦ ὀλέθρου τὸν τρόπον. κεκολάφθαι γὰρ ἐπ' αὐτῇ ἄνθρωπον μέν τινα, οἷον μὲν Τάνταλον γράφουσιν ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τοῦ ὕδατος, ὡς πίοι δῆθεν· τὸ θηρίον δὲ, τὴν διψάδα, ἐμπεφυκὸς αὐτῷ περιεσπειρᾶσθαι τῷ ποδὶ, καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πολλὰς καταχεῖν τὸ ὕδωρ αὐτοῦ. πλησίον δὲ ᾠὰ κεῖσθαι οἷα τῶν στρουθῶν ἐκείνων, οὓς ἔφην θηρᾶν τοὺς Γαράμαντας. γεγράφθαι δὲ πρὸς τοὐπίγραμμα, οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Τοῖα παθόντ', οἶμαι, καὶ Τάνταλον αἴθοπος ἰοῦ
  Μηδαμὰ κοιμίσαι διψαλέην ὀδύνην.
Καὶ Δαναοῖο κόρας τοῖον πίθον οὐκ ἀναπλῆσαι,
  Αἰὲν ἐπαντλούσας ὑδροφόρῳ καμάτῳ.

ἔτι καὶ ἄλλα ἔπη τέτταρά ἐστι περὶ τῶν ᾠῶν, καὶ ὡς ἀναιρούμενος αὐτὰ, ἐδήχθη. ἀλλ' οὐκ ἔτι μέμνημαι ἐκείνων. Συλλέγουσι δὲ ἄρα τὰ ᾠὰ, καὶ ἐσπουδάκασι περὶ αὐτὰ οἱ περίοικοι, οὐχ ὡς φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ σκεύεσι χρῶνται κενώσαντες, καὶ ἐκτώματα ποιοῦνται ἀπ' αὐτῶν. οὐ γὰρ ἔχουσι κεραμεύειν, διὰ τὸ ψάμμον εἶναι τὴν γῆν. εἰ δὲ καὶ μεγάλα εὑρεθείη,

καὶ πῖλοι γίγνονται δύο ἐκ τοῦ ᾠοῦ ἑκάστου· τὸ γὰρ ἡμίτομον ἑκάτερον ἀποχρῶν τῇ κεφαλῇ, πῖλός ἐστιν. 8. Ἐκεῖ τοίνυν λοχῶσιν αἱ διψάδες παρὰ τὰ ᾠά, καὶ ἐπειδὰν προςέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ τῆς ψάμμου ἐξερπύσασαι, δάκνουσι τὸν κακοδαίμονα· ὁ δὲ πάσχει ἐκεῖνα τὰ μικρὸν ἔμπροσθεν εἰρημένα, πίνων ἀεί, καὶ μᾶλλον διψῶν, καὶ πιμπλάμενος οὐδέποτε. 9. Ταῦτα οὖ, μὰ Δία, πρὸς Νίκανδρον τὸν ποιητὴν φιλοτιμούμενος διεξῆλθον, οὐδ᾽ ὅπως ὑμεῖς μάθοιτε ὡς οὐκ ἀμελὲς γεγένηταί μοι, φύσεις τῶν Λιβυκῶν ἑρπετῶν εἰδέναι, ἰατρῶν γὰρ ἂν μᾶλλον ὁ ἔπαινος εἴη, οἷς ἀνάγκη εἰδέναι ταῦτα, ὡς καὶ ἀμύνασθαι αὐτὰ μετὰ τῆς τέχνης ἔχοιεν· ἀλλά μοι δοκῶ (καὶ πρὸς Φιλίου μὴ δυςχεράνητε τὴν εἰκόνα θηριώδη οὖσαν) ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν πρὸς ὑμᾶς, οἷον ἐκεῖνοι πάσχουσι πρὸς τὸ ποτὸν οἱ δηχθέντες ὑπὸ τῆς διψάδος. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλέον παρίω ἐς ὑμᾶς, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγομαι τοῦ πράγματος, καὶ τὸ δίψος ἄσχετον ὑπεκκαίεταί μοι, καὶ ἔοικα οὐδ᾽ ἐμπλήσεσθαί ποτε τοῦ τοιούτου ποτοῦ, καὶ μάλα εἰκότως. ποῦ γὰρ ἂν οὕτω διειδεῖ τε καὶ καθαρῷ ὕδατι ἐντύχοιμι; ὥςτε σύγγνωτε, εἰ δηχθεὶς καὶ αὐτὸς τὴν ψυχὴν ἡδίστῳ τούτῳ καὶ ὑγιεινοτάτῳ τῷ δήγματι, ἐμφοροῦμαι χανδὸν, ὑποθεὶς τῷ κρουνῷ τὴν κεφαλήν· εἴη μόνον, μὴ ἐπιλείπειν τὰ παρ᾽ ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μηδὲ χυθεῖσαν τὴν σπουδὴν τῆς ἀκροάσεως, κεχηνότα ἔτι καὶ διψῶντα καταλείπειν· ὡς δίψους γε ἕνεκα τοὐμοῦ πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε

πινειν ἀεί. κατὰ γὰρ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, Κόρος οὐδεὶς τῶν καλῶν.

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ ΗΣΙΟΔΟΝ.

ARGVMENTVM.

Hesiodo exprobrat promissum, futura divinandi, non servatum. Ille in Musas facile culpam praetermissorum transferri posse respondens, a poetis quidem cuiusvis verbi rationem poscendam esse negat, et multa (ex. c. bona, si recte colantur agri, eventura,) a se praedicta arbitratur. At haec defensio Luciano non satisfacit. Damnandus est Lucianus, qui quum in suo exemplari legeret κλείοιμι *pro* κλύοιμι, *quod est in Hesiodo, non animadverteret, illam lectionem vel ob metrum stare non posse. Caeterum Franklin et Wieland, hunc dialogum pro fragmento vel principio dialogi, cuius reliqua periere, habent*

ΛΥΚ. Ἀλλὰ ποιητὴν μὲν ἄριστον εἶναί σε, Ἡσίοδε, καὶ τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβεῖν μετὰ τῆς δάφνης, αὐτός τε δεικνύεις ἐν οἷς ποιεῖς, ἔνθεα γὰρ, καὶ σεμνὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν οὕτως ἔχειν· ἐκεῖνο δὲ ἀπορῆσαι ἄξιον, τί δήποτε προειπὼν ὑπὲρ σαυτοῦ, ὡς διὰ τοῦτο λάβοις τὴν θεσπέσιον ἐκείνην ᾠδὴν παρὰ τῶν θεῶν, ὅπως κλείοις καὶ ὑμνοίης τὰ παρεληλυθότα, καὶ θεσπίζοις τὰ ἐσόμενα, θάτερον

μὲν καὶ πάνυ ἐντελῶς ἐξενήνοχας· θεῶν τε γενέσεις διηγούμενος, ἄχρι καὶ τῶν πρώτων ἐκείνων, χάους, καὶ γῆς, καὶ οὐρανοῦ, καὶ ἔρωτος· ἔτι δὲ γυναικῶν ἀρετὰς, καὶ παραινέσεις γεωργικάς· καὶ ὅσα περὶ Πλειάδων, καὶ ὅσα περὶ καιρῶν ἀρότου, καὶ ἀμήτου, καὶ πλοῦ, καὶ ὅλως τῶν ἄλλων ἁπάντων. θάτερον δὲ, καὶ ὃ χρησιμώτερον ἦν τῷ βίῳ παραπολὺ, καὶ θεῶν δωρεαῖς μᾶλλον ἐοικὸς, λέγω δὲ τὴν τῶν μελλόντων προαγόρευσιν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐξαπέφηνας, ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο πᾶν λήθῃ παραδέδωκας, οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως ἢ τὸν Κάλχαντα, ἢ τὸν Τήλεφον, ἢ τὸν Πολύϊδον, ἢ καὶ Φινέα μιμησάμενος, οἳ μηδὲ παρὰ Μουσῶν τούτου τυχόντες, ὅμως προεθέσπιζον, καὶ οὐκ ὤκνουν χρᾷν τοῖς δεομένοις. 2. Ὥςε ἀνάγκη σοι τῶν τριῶν τούτων αἰτιῶν μιᾷ γε πάντως ἐνέχεσθαι. ἢ γὰρ ἐψεύσω, εἰ καὶ πικρὸν εἰπεῖν, [οὐχ] ὡς ὑποσχομένων σοι τῶν Μουσῶν καὶ τὰ μέλλοντα προλέγειν δύνασθαι· ἢ αἱ μὲν ἔδοσαν ὥςπερ ὑπέσχοντο, σὺ δὲ ὑπὸ φθόνου ἀποκρύπτεις, καὶ ὑπὸ κόλπου φυλάττεις τὴν δωρεὰν, οὐ μεταδιδοὺς αὐτῆς τοῖς δεομένοις· ἢ γέγραπται μέν σοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ, οὐδέπω δὲ αὐτὰ τῷ βίῳ παραδέδωκας, οὐκ οἶδα εἰς ὃν καιρόν τινα ἄλλον ταμιευόμενος τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐδὲ τολμήσαιμ' ἂν εἰπεῖν, ὡς αἱ Μοῦσαι δύο σοι παρέξειν ὑποσχόμεναι, τὸ μὲν ἔδοσαν, ἐξ ἡμισείας δὲ ἀνεκαλέσαντο τὴν ὑπόσχεσιν· λέγω δὲ τὴν τῶν μελλόντων γνῶσιν. καὶ ταῦτα προτέραν αὐτὴν ἐν τῷ ἔπει ὑπεσχημέναι. 3. Ταῦτα οὖν παρὰ τίνος ἄλλου, Ἡσίοδε, ἢ παρ' αὐ-

τοῦ σοῦ μάθοι τις ἄν; πρέπον γὰρ ἄν, ὥςπερ οἱ θεοὶ δοτῆρες ἑάων εἰσὶν, οὕτω δὲ καὶ ὑμῖν τοῖς φίλοις καὶ μαθηταῖς αὐτῶν, μετὰ πάσης ἀληθείας ἐξηγεῖσθαι περὶ ὧν ἴστε, καὶ λύειν ἡμῖν τὰς ἀπορίας.

4. *ΗΣΙΟΔ.* Ἐνῆν μέν μοι, ὦ βέλτιστε, ῥαδίαν ἀπόκρισιν ἀποκρίνεσθαί σοι περὶ ἁπάντων, ὅτι μηδέν ἐστι τῶν ἐῤῥαψῳδημένων ὑπ᾽ ἐμοῦ, ἴδιον ἐμὸν, ἀλλὰ τῶν Μουσῶν. καὶ ἐχρῆν σε παρ᾽ ἐκείνων τοὺς λογισμοὺς τῶν τε εἰρημένων καὶ τῶν παραλελειμμένων ἀπαιτεῖν· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ μὲν ὧν ἰδίᾳ ἠπιστάμην, λέγω δὲ τοῦ νέμειν, καὶ ποιμαίνειν, καὶ ἐξελαύνειν, καὶ βδάλλειν, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα, καὶ μαθήματα, δίκαιος ἂν εἴην ἀπολογεῖσθαι. αἱ θεαὶ δὲ τὰς αὐτῶν δωρεὰς, οἷς τε ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐφ᾽ ὅσον ἂν οἴωνται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασιν. 5. Ὅμως δὲ οὐκ ἀπορήσω πρὸς σὲ καὶ ποιητικῆς ἀπολογίας· οὐ γὰρ, οἶμαι, χρὴ παρὰ τῶν ποιητῶν ἐς τὸ λεπτότατον ἀκριβολογουμένους, ἀπαιτεῖν κατὰ τὴν συλλαβὴν ἑκάστην ἐντελῆ πάντως τὰ εἰρημένα, κἂν εἴ τι ἐν τῷ τῆς ποιήσεως δρόμῳ παραῤῥυὲν λάθῃ, πικρῶς τοῦτο ἐξετάζειν, ἀλλ᾽ εἰδέναι ὅτι πολλὰ ἡμεῖς, καὶ τῶν μέτρων ἕνεκα, καὶ τῆς εὐφωνίας, ἐπεμβάλλομεν. τὰ δὲ καὶ τὸ ἔπος αὐτὸ πολλάκις λεῖα ὄντα οὐκ οἶδ᾽ ὅπως παρεδέξατο. σὺ δὲ τὸ μέγιστον ὧν ἔχομεν ἀγαθῶν, ἀφαιρῇ ἡμᾶς, λέγω δὲ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἐν τῷ ποιεῖν ἐξουσίαν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα, οὐχ ὁρᾷς ὅσα τῆς ποιήσεως καλά. σκινδαλάμους δὲ, καὶ ἀκάνθας τινὰς ἐκλέγεις, καὶ λαβὰς τῇ συκοφαντίᾳ ζητεῖς. ἀλλ᾽ οὐ μόνος ταῦτα σὺ, οὐδὲ κατ᾽

ἐμοῦ μόνου, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τοῦ ὁμοτέχνου τοῦ ἐμοῦ Ὁμήρου καταπνίζουσι, λεπτὰ οὕτω κομιδῆ, καὶ μάλιστα μικρὰ ἄττα διεξιόντες. 6. Εἰ δὲ καὶ χρὴ ὁμόσε χωρήσαντα τῇ αἰτίᾳ τὴν ὀρθοτάτην ἀπολογίαν ἀπολογήσασθαι, ἀνάγνωθι, ὦ οὗτος, τὰ Ἔργα μου, καὶ τὰς Ἡμέρας. εἴσῃ γὰρ ὅσα ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ, μαντικῶς ἅμα καὶ προφητικῶς προτεθέσπισταί μοι, τὰς ἀποβάσεις προδηλοῦντα τῶν γε ὀρθῶς καὶ κατὰ καιρὸν πραττομένων, καὶ τῶν παραλελειμμένων τὰς ζημίας. καὶ τό,

Οἴσεις δ' ἐν φορμῷ, παῦροι δέ σε θηήσονται,

καὶ πάλιν, ὅσα ἀγαθὰ περιέσται τοῖς ὀρθῶς γεωργοῦσι, χρησιμωτάτη ἐν τῷ βίῳ μαντικὴ νομίζοιτο.

7. ΛΥΚ. Τοῦτο μὲν οὖν, ὦ θαυμαστὲ Ἡσίοδε, καὶ πάνυ ποιμενικὸν εἴρηταί σοι, καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικας τὴν τῶν Μουσῶν ἐπίπνοιαν, αὐτὸς οὐδ' ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῶν ἐπῶν δυνάμενος· ἡμεῖς δέ, οὐ ταύτην τὴν μαντικὴν παρὰ σοῦ καὶ τῶν Μουσῶν περιεμένομεν. ἐπεὶ τά γε τοιαῦτα πολὺ μαντικώτεροι ὑμῶν οἱ γεωργοί, καὶ ἄριστα μαντεύσαιντ' ἂν ἡμῖν περὶ αὐτῶν, ὅτι ὕσαντος μὲν τοῦ θεοῦ, εὐθαλῆ ἔσται τὰ δράγματα· ἢν δὲ αὐχμὸς ἐπιλάβῃ, καὶ διψήσωσιν αἱ ἄρουραι, οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐχὶ λιμὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ δίψει αὐτῶν. καὶ ὅτι οὐ μεσοῦντος θέρους χρὴ ἀροῦν, ἢ οὐκ ἄν τι ὄφελος γένοιτο, εἰκῇ ἐκχυθέντων τῶν σπερμάτων· οὐδὲ ἀμᾷν χλωρὸν ἔτι τὸν στάχυν, ἢ κενὸν εὑρεθήσεσθαι τὸν καρπόν. οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο μαντείας δεῖται, ὡς ἢν μὴ καλύψῃς τὰ σπέρματα, καὶ θεράπων μακέλλην ἔχων ἐπι-

φοροίη τῆς γῆς αὐτοῖς, καταπτήσεται τὰ ὄρνεα, καὶ προκατεδεῖται τὴν ἅπασαν τοῦ θέρους ἐλπίδα. 8. Τὰ γὰρ τοιαῦτα παραινέσεις μὲν, καὶ ὑποθήκας λέγων, οὐκ ἄν τις ἁμαρτάνοι. μαντικῆς δὲ πάμπολυ ἀποδεῖν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔργον τὰ ἄδηλα, καὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς φανερὰ προγιγνώσκειν· ὥςπερ τὸ τῷ Μίνωϊ προειπεῖν, ὅτι ἐν τῷ τοῦ μέλιτος πίθῳ ὁ παῖς ἔσται αὐτῷ ἀποπεπνιγμένος, καὶ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς προμηνύσαι τῆς Ἀπόλλωνος ὀργῆς τὴν αἰτίαν, καὶ τῷ δεκάτῳ ἔτει ἁλώσεσθαι τὸ Ἴλιον. ταῦτα γὰρ ἡ μαντική. ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα εἴ τις αὐτῇ ἀνατιθείη, οὐκ ἂν φθάνοι κἀμὲ μάντιν λέγων. προερῶ γὰρ, καὶ προθεσπιῶ, καὶ ἄνευ Κασταλίας, καὶ δάφνης, καὶ τρίποδος Δελφικοῦ, ὅτι ἂν γυμνὸς τοῦ κρύους περινοστῇ τις, ὕοντος προςέτι ἢ χαλαζῶντος τοῦ θεοῦ, ἠπίαλος οὐ μικρὸς ἐπιπεσεῖται τῷ τοιούτῳ· καὶ τὸ ἔτι γε τούτου μαντικώτερον, ὅτι καὶ θέρμη μετὰ ταῦτα, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐπιγενήσεται, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ὧν γελοῖον ἂν εἴη μεμνῆσθαι. 9. Ὥςτε τὰς μὲν τοιαύτας ἀπολογίας καὶ μαντείας ἄφες· ἐκεῖνο δὲ ὃ εἴρηκας ἐν ἀρχῇ, ἴσως παραδέχεσθαι ἄξιον, ὡς οὐδὲν ᾔδεις τῶν λεγομένων, ἀλλά τις ἔμπνοια δαιμόνιος ἐνεποίει σοι τὰ μέτρα, οὐ πάνυ οὐδὲ ἐκείνη βέβαιος οὖσα. οὐ γὰρ ἂν τὰ μὲν ἐπετέλει τῶν ὑπεσχημένων, τάδ᾽ ἀτελῆ ἀπελίμπανεν.

ΠΛΟΙΟΝ Η ΕΥ-ΧΑΙ.

ARGVMENTVM.

Ridetur et hominum ad vota facienda inclinatio, et vana plurimorum de felicitate opinio, ex iis, quae in votis habent, maxime conspicua. — Quatuor amici Athenis in portum iverant, ut ingentem navem frumentariam, tempestatibus eo delatam, inspicerent. Inter redeuntes, ut viam fallerent, convenerat, ut quisque, quae sibi, si votis potiri liceret, optaturus sit, enarraret. Adimantus navem illam, ex qua quotannis XII. talenta attica redibant, cum omnibus, qui insunt, sibi optat; quodvis frumenti granum fiat aurum signatum, vel potius, inveniatur ingens thesaurus in aula; inde exstruatur domus magnificentissima, emantur praedia fertilissima, vivatur luxuriosissime, ut omnes reliqui divitum prae invidia rumpantur. Ceterum urbem ornaturus et amicis pro meritis de divitiis suis largiturus est. Samippo in votis est, ut exercitu magno paullatim coacto, a quo ob merita sua imperator nominaretur, Graeciam Asiamque armis expugnaret, et magnus fiat rex. Timolaus annulos votis expetit, alium firmam semper valetudinem servantem, alium invisibilem facientem, alium maximas vires praebentem, alium arte volandi donantem, alium homines reliquos sopientem et claustra

pessulosque recludentem, alium denique ita amabilem reddentem, ut pueri virginesque amore pereant. Quibus si mille saltem annis uti posset, se felicissimum fore. — Tempore iam absumto, Lycinus nihil nisi se numquam talia sibi imaginari velle dicit, ex quibus cum maiori dolore adpaupertatem descendendum sit. Dum vero reliqui loquerentur, stultitiam ineptiamque votorum summa urbanitate deriserat.

ΛΥΚΙΝΟΣ, ΤΙΜΟΛΑΟΣ, ΣΑΜΙΠΠΟΣ, ΚΑΙ ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ.

ΛΥΚ. Οὐκ ἐγὼ ᾽λεγον ὅτι θᾶττον τοὺς γῦπας ἕωλος νεκρὸς ἐν φανερῷ κείμενος, ἢ θέαμά τι τῶν παραδόξων Τιμόλαον διαλάθοι, κἂν ἐς Κόρινθον δέοι ἀπνευστὶ θέοντα ἀπιέναι διὰ τοῦτο; οὕτω φιλοθεάμων σύ γε καὶ ἄοκνος τὰ τοιαῦτα.

ΤΙΜ. Τί γὰρ ἔδει καὶ ποιεῖν, ὦ Λυκῖνε, σχολὴν ἄγοντα, πυθόμενον οὕτως ὑπερμεγέθη ναῦν, καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐς τὸν Πειραιᾶ καταπεπλευκέναι, μίαν τῶν ἀπ᾽ Αἰγύπτου εἰς Ἰταλίαν σιταγωγῶν; οἶμαι δὲ καὶ σφώ, σέ τε καὶ Σάμιππον τουτονὶ, μὴ κατ᾽ ἄλλο τι ἐξ ἄστεος ἥκειν, ἢ ὀψομένους τὸ πλοῖον.

ΛΥΚ. Νὴ Δία, καὶ Ἀδείμαντος ὁ Μυῤῥινούσιος εἵπετο μεθ᾽ ἡμῶν. ἀλλ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ὅπου νῦν ἐκεῖνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἐν τῷ πλήθει τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς ἅμα ἤλθομεν, καὶ ἀνιόντες ἐς αὐτὴν, σὺ μὲν, οἶμαι, Σάμιππε, προῄεις· μετὰ σὲ δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἦν· εἶτ᾽ ἐγὼ μετ᾽ ἐκεῖνον ἐχόμενος αὐ-

τοῦ ἀμφοτέραις. καί με διὰ τῆς ἀποβάθρας ὅλης παρέπεμψε χειραγωγῶν, ὑποδεδεμένον, ἀνυπόδητος αὐτὸς ὤν. τὸ ἀπὸ τούτου δὲ οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, οὔτε ἔνδον, οὔτε ἐπεὶ κατεληλύθειμεν.

2. *ΣΑΜ.* Οἶσθα, ὦ Λυκῖνε, ὅπου ἡμᾶς ἀπέλειπεν; ὁπότε, οἶμαι, τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μειράκιον ἐκ τῆς θαλάμης προῆλθε, τὸ τὴν καθαρὰν ὀθόνην ἐνδεδυκὸς, ἀναδεδεμένον ἐς τοὐπίσω τὴν κόμην, ἐπ' ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀπηγμένην. εἰ τοίνυν ἐγὼ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι, γλαφυρὸν οὕτω ἐκεῖνος θέαμα ἰδὼν, μακρὰ χαίρειν φράσας τῷ Αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιηγουμένῳ τὸ πλοῖον, παρέστηκε δακρύων, ὥςπερ εἴωθε· ταχύδακρυς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά.

ΛΥΚ. Καὶ μὴν οὐ πάνυ καλὸς, ὦ Σάμιππε, ὁ μειρακίσκος ἔδοξέ μοι, ὡς ἂν καὶ Ἀδείμαντον ἐκπλῆξαι, ᾧ τοσοῦτοι Ἀθήνησι καλοὶ ἕπονται, πάντες ἐλεύθεροι, στωμύλοι τὸ φθέγμα, παλαίστρας ἀποπνέοντες, οἷς καὶ παραδακρῦσαι οὐκ ἀγεννές· οὗτος δὲ πρὸς τῷ μελάγχρους εἶναι, καὶ πρόχειλός ἐστι, καὶ λεπτὸς ἄγαν τοῖν σκελοῖν, καὶ ἐφθέγγετο ἐπισεσυρμένον τι, καὶ συνεχὲς, καὶ ἐπίτροχον, Ἑλληνιστὶ μὲν, ἐς τὸ πάτριον δὲ τῷ ψόφῳ, καὶ τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ. ἡ κόμη δὲ, καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος συνεσπειραμένος, οὐκ ἐλευθέριόν φησιν αὐτὸν εἶναι.

3. *ΤΙΜ.* Τοῦτο μὲν εὐγενείας, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν ἐστιν Αἰγυπτίας, ἡ κόμη. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐλεύθεροι παῖδες ἀναπλέκονται, ἔς τε πρὸς τὸ ἐφηβικόν· ἔμπαλιν ἢ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει

καλὸν εἶναι κομᾷν τοὺς γέροντας, ἀναδουμένους κρώβυλον ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀνειλημμένον.

ΣΑΜ. Εὖγε, ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀναμιμνήσκεις τῶν Θουκυδίδου συγγραμμάτων, ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τῆς ἀρχαίας ἡμῶν τρυφῆς εἶπεν ἐν τοῖς Ἴωσιν, ὁπότε οἱ τότε συναπῳκίσθησαν.

4. ΛΥΚ. Ἀτάρ, ὦ Σάμιππε, νῦν ἀνεμνήσθην ὁπόθεν ἡμῶν ἀπελείφθη Ἀδείμαντος, ὅτε παρὰ τὸν ἱστὸν ἐπιπολὺ ἕστημεν ἀναβλέποντες, ἀριθμοῦντες τῶν βυρσῶν τὰς ἐπιβολάς, καὶ θαυμάζοντες ἀνιόντα τὸν ναύτην διὰ τῶν κάλων, εἶτα ἐπὶ τῆς κεραίας ἄνω ἀσφαλῶς διαθέοντα, τῶν κεροιάκων ἐπειλημμένον.

ΣΑΜ. Εὖ λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα; καραδοκεῖν αὐτόν, ἢ ἐθέλεις ἐγὼ αὖθις ἐπάνειμι ἐς τὸ πλοῖον;

ΤΙΜ. Μηδαμῶς, ἀλλὰ προΐωμεν. εἰκὸς γὰρ ἤδη παρεληλυθέναι ἐκεῖνον ἀποσοβοῦντα ἐς τὸ ἄστυ, ἐπεὶ μηκέθ' ἡμᾶς εὑρεῖν ἐδύνατο· εἰ δὲ μή, ἀλλ' οἶδε τὴν ὁδὸν Ἀδείμαντος, καὶ δέος οὐδέν, μὴ ἀπολειφθεὶς ἡμῶν ἀποβουκοληθῇ.

ΛΥΚ. Ὁρᾶτε μὴ σκαιὸν ᾖ, φίλον ἀπολιπόντας αὐτοὺς ἀπιέναι· βαδίζωμεν δ' ὅμως, εἰ καὶ Σαμίππῳ τοῦτο δοκεῖ.

ΣΑΜ. Καὶ μάλα δοκεῖ, ἤν πως ἀνεῳγυῖαν τὴν παλαίστραν ἔτι καταλάβωμεν. 5. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν λόγων, ἡλίκη ναῦς, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν πήχεων ἔλεγεν ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκος, εὖρος δὲ ὑπὲρ τὸ τέταρτον μάλιστα τούτου· καὶ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ἐς τὸν πυθμένα, ᾗ βαθύτατον κατὰ τὸν ἄντλον, ἐννέα

πρὸς τοῖς εἴκοσι. τὰ δ' ἄλλα ἡλίκος μὲν ὁ ἱστὸς, ὅσην δὲ ἀνέχει τὴν κεραίαν, οἵῳ δὲ προτόνῳ συνέχεται, ὡς δὲ ἡ πρύμνα μὲν ἐπανέστηκεν ἠρέμα καμπύλη, χρυσοῦν χηνίσκον ἐπικειμένη, καταντικρὺ δὲ ἀνάλογον ἡ πρῶρα ὑπερβέβηκεν, ἐς τὸ πρόσω ἀπομηκυνομένη, τὴν ἐπώνυμον τῆς νεὼς θεὸν ἔχουσα τὴν Ἶσιν ἑκατέρωθεν. ὁ μὲν γὰρ ἄλλος κόσμος, αἱ γραφαὶ, καὶ τοῦ ἱστίου τὸ παράσειον πυραυγὲς, καὶ πρὸ τούτων αἱ ἄγκυραι, καὶ στροφεῖα, καὶ περιαγωγεῖς, καὶ αἱ μετὰ τὴν πρύμναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάντα μοι ἔδοξε. 6. Καὶ τὸ τῶν ναυτῶν πλῆθος στρατοπέδῳ ἄν τις εἰκάσειεν. ἐλέγετο δὲ καὶ τοσοῦτον ἄγειν σῖτον, ὡς ἱκανὸν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐνιαύσιον πρὸς τροφήν. κᾀκεῖνα πάντα μικρός τις ἀνθρωπίσκος γέρων ἤδη ἔσωζεν, ὑπὸ λεπτῇ κάμακι τὰ τηλικαῦτα πηδάλια περιστρέφων. ἐδείχθη γάρ μοι ἀναφαλαντίας τις, οὖλος, Ἥρων, οἶμαι, τοὔνομα.

ΤΙΜ. Θαυμάσιος τὴν τέχνην, ὡς ἔφασκον οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ θαλάττια σοφὸς ὑπὲρ τὸν Πρωτέα. 7. Ἠκούσατε δὲ ὅπως δεῦρο κατήγαγε τὸ πλοῖον, οἷα ἔπαθον πλέοντες, ἢ ὡς ὁ ἀστὴρ αὐτοὺς ἔσωσεν;

ΛΥΚ. Οὐκ, ὦ Τιμόλαε, ἀλλὰ νῦν ἡδέως [δ'] ἂν ἀκούσαιμεν.

ΤΙΜ. Ὁ ναύκληρος αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ προσομιλῆσαι δεξιός. ἔφη δὲ ἀπὸ τῆς Φάρου ἀπάραντας οὐ πάνυ βιαίῳ πνεύματι, ἑβδομαίους ἰδεῖν τὸν Ἀκάμαντα· εἶτα ζεφύρου ἀντιπνεύσαν-

τος, ἀπενεχθῆναι πλαγίους ἄχρι Σιδῶνος· ἐκεῖθεν δὲ χειμῶνι μεγάλῳ περιπεσόντας δεκάτῃ ἐπὶ Χελιδονέας διὰ τοῦ Αὐλῶνος ἐλθεῖν· ἔνθα δὴ παρὰ μικρὸν ὑποβρυχίους δῦναι ἅπαντας. 8. Οἶδα δέ ποτε παραπλεύσας καὶ αὐτὸς Χελιδονέας, ἡλίκον ἐν τῷ τόπῳ ἀνίσταται τὸ κῦμα, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Λίβα, ὁπόταν ἐπιλάβῃ καὶ τοῦ Νότου. κατ' ἐκεῖνο γὰρ δὴ συμβαίνει μερίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς Λυκιακῆς θαλάσσης· καὶ ὁ κλύδων ἅτε ἀπὸ πολλῶν ῥευμάτων περὶ τῷ ἀκρωτηρίῳ σχιζόμενος (ἀπόξυροι δέ εἰσι πέτραι, καὶ ὀξεῖαι, παραθηγόμεναι τῷ κλύσματι,) καὶ φοβερωτάτην ποιεῖ τὴν κυματωγὴν, καὶ τὸν ἦχον μέγαν· καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἰσομέγεθες τῷ σκοπέλῳ. 9. Τοιαῦτα καὶ σφᾶς καταλαβεῖν ἔφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς οὔσης, καὶ ζόφου ἀκριβοῦς· ἀλλὰ πρὸς τὴν οἰμωγὴν αὐτῶν ἐπικλασθέντας τοὺς θεοὺς, πῦρ τε ἀναδεῖξαι ἀπὸ τῆς Λυκίας, ὡς γνωρίσαι τὸν τόπον ἐκεῖνον, καί τινα λαμπρὸν ἀστέρα, Διοςκούρων τὸν ἕτερον, ἐπικαθίσαι τῷ καρχησίῳ, καὶ κατευθῦναι τὴν ναῦν ἐπὶ τὰ λαιὰ ἐς τὸ πέλαγος, ἤδη τῷ κρημνῷ προςφερομένην. τοὐντεῦθεν δὲ ἅπαξ τῆς ὀρθῆς ἐκπεσόντας, διὰ τοῦ Αἰγαίου πλεύσαντας, ἑβδομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέρᾳ πρὸς ἀντίους τοὺς Ἐτησίας πλαγιάζοντας, ἐς Πειραιᾶ χθὲς καθορμίσασθαι, τοσοῦτον ἀποσυρέντας ἐς τὸ κάτω, οὓς ἔδει τὴν Κρήτην δεξιὰν λαβόντας, ὑπὲρ τὸν Μαλέαν πλεύσαντας, ἤδη εἶναι ἐν Ἰταλίᾳ.

ΛΥΚ. Νὴ Δία, θαυμάσιόν τινα φὴς κυβερνή-

την τὸν Ἥρωνα, ἢ τοῦ Νηρέως ἡλικιώτην, ὃς τοσοῦτον ἀπεσφάλη τῆς ὁδοῦ. 10. Ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐκ Ἀδείμαντος ἐκεῖνός ἐστι;

ΤΙΜ. Πάνυ μὲν οὖν Ἀδείμαντος αὐτός. ἐμβοήσωμεν οὖν. Ἀδείμαντε, σὲ φημι τὸν Μυῤῥινούσιον, τὸν Στροβίχου.

ΛΤΚ. Δυεῖν θάτερον, ἢ δυςχεραίνει καθ᾽ ἡμῶν, ἢ ἐκκεκώφωται· Ἀδείμαντος γὰρ, οὐκ ἄλλος τίς ἐςι, πάνυ ἤδη σαφῶς ὁρῶ, καὶ θοιμάτιον αὐτοῦ, καὶ τὸ βάδισμα ἐκείνου, καὶ ἐν χρῷ ἡ κουρά. ἐπιτείνωμεν δὲ ὅμως τὸν περίπατον, ὡς καταλάβωμεν αὐτόν. 11. Ἢν μὴ τοῦ ἱματίου λαβόμενοί σε ἐπιστρέψωμεν, ὦ Ἀδείμαντε, οὐχ ὑπακούσεις ἡμῖν ἐμβοῶσιν; ἀλλὰ καὶ φροντίζοντι ἔοικας ἐπὶ συννοίας τινός, οὐ μικρὸν οὐδ᾽ εὐκαταφρόνητον πρᾶγμα, ὡς δοκεῖς, ἀνακυκλῶν.

ΑΔΕΙΜ. Οὐδὲν, ὦ Λυκῖνε, χαλεπὸν, ἀλλά με καινή τις ἔννοια μεταξὺ βαδίζοντα ὑπελθοῦσα, παρακοῦσαι ὑμῶν ἐποίησεν, ἀτενὲς πρὸς αὐτὴν ἅπαντι τῷ λογισμῷ ἀποβλέποντα.

ΛΤΚ. Τίς αὕτη; μὴ γὰρ ὀκνήσῃς εἰπεῖν, εἰ μή τις ἐστὶ τῶν πάνυ ἀποῤῥήτων. καίτοι ἐτελέσθημεν, ὡς οἶσθα, καὶ στέγειν μεμαθήκαμεν.

ΑΔΕΙΜ. Ἀλλ᾽ αἰσχύνομαι ἔγωγε εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς· οὕτω γὰρ μειρακιῶδες ὑμῖν δόξει τὸ φρόντισμα.

ΛΤΚ. Μῶν ἐρωτικόν τι ἐστίν; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἀμυήτοις ἡμῖν ἐξαγορεύσεις, ἀλλ᾽ ὑπὸ λαμπρᾷ τῇ δᾳδὶ καὶ αὐτοῖς τετελεσμένοις.

12. *ΑΔΕΙΜ.* Οὐδὲν, ὦ θαυμάσιε, τοιοῦτον, ἀλλά τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνεπλαττόμην, ἣν κενὴν μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι· καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆς περιουσίας καὶ τρυφῆς ἐπέστητε.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν τὸ προχειρότατον τοῦτο, κοινὸς Ἑρμᾶς, φασι· καὶ ἐς μέσον κατατίθει φέρων τὸν πλοῦτον· ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ μέρος φίλους ὄντας, τῆς Ἀδειμάντου τρυφῆς.

ΑΔΕΙΜ. Ἀπελείφθην μὲν ὑμῶν εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ ἐς τὴν ναῦν ἐπιβάσει, ἐπεί σε, ὦ Λυκῖνε, κατέστησα ἐς τὸ ἀσφαλές. περιμετροῦντος γάρ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμεῖς ἀπέστητε. 13. Ἰδὼν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἠρόμην τινὰ τῶν ναυτῶν ὁπόσην ἀποφέρει ἡ ναῦς τῷ δεσπότῃ ὡς ἐπιτοπολὺ κατ' ἔτος ἕκαστον τὴν μισθοφορίαν. ὁ δέ μοι, Δώδεκα, ἔφη, Ἀττικὰ τάλαντα, εἰ πρὸς τοὐλάχιστόν τις λογίζοιτο. τοὐντεῦθεν οὖν ἐπανιὼν, ἐλογιζόμην, εἴ τις θεῶν τὴν ναῦν ἄφνω ἐμὴν ποιήσειεν εἶναι, οἷον ἂν ὡς εὐδαίμονα βίον ἐβίωσα, εὖ ποιῶν τοὺς φίλους, καὶ ἐπιπλέων ἐνίοτε μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δὲ οἰκέτας ἐκπέμπων· εἶτα ἐκ τῶν δώδεκα ἐκείνων ταλάντων, οἰκίαν τε ἤδη ᾠκοδομησάμην ἐν ἐπικαίρῳ μικρὸν ὑπὲρ τὴν ποικίλην, τὴν παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ἐκείνην τὴν πατρῴαν ἀφεὶς, καὶ οἰκέτας ὠνούμην καὶ ἐσθῆτας, καὶ ζεύγη, καὶ ἵππους. νυνὶ δὲ ἤδη καὶ ἔπλεον, ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος τῶν ἐπιβατῶν, φοβερὸς τοῖς ναύταις, καὶ μονονουχὶ βασιλεὺς νομιζόμενος. ἔτι δέ μοι τὰ κατὰ τὴν ναῦν εὐθετίζοντι, καὶ ἐς λιμένα πόῤῥωθεν ἀποβλέποντι, ἐπιστὰς,

ὦ Λυκῖνε, κατέδυσας τὸν πλοῦτον, καὶ ἀνέτρεψας εὖ φερόμενον τὸ σκάφος οὐρίῳ τῆς εὐχῆς τῷ πνεύματι.

14. *ΛΥΚ.* Οὐκοῦν, ὦ γενναῖε, λαβόμενός μου, ἄπαγε πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὥς τινα πειρατὴν, ἢ καταποντιστὴν, ὅς τηλικοῦτον ναυάγιον εἴργασμαι, καὶ ταῦτα ἐν γῇ κατὰ τὴν ἐκ Πειραιῶς ἐς τὸ ἄστυ. ἀλλ' ἄρα ὅπως παραμυθήσομαί σου τὸ πταῖσμα. πέντε γάρ, εἰ βούλει, καλλίω καὶ μείζω τοῦ Αἰγυπτίου πλοῖα ἤδη ἔχε, καὶ τὸ μέγιστον, οὐδὲ καταδῦναι δυνάμενα. καὶ τάχα σοι πεντάκις ἐξ Αἰγύπτου κατ' ἔτος ἕκαστον σιταγωγείτω σιταγωγίαν, εἰ καὶ, ὦ ναυκλήρων ἄριστε, δῆλος εἶ ἀφόρητος ἡμῖν τότε γενησόμενος. ὅς γὰρ ἔτι ἑνὸς πλοίου τουτουὶ δεσπότης ὤν, παρήκουες βοώντων, εἰ πέντε κτήσαιο πρὸς τούτῳ τριάρμενα πάντα, καὶ ἀνώλεθρα, οὐδὲ ὄψει δηλαδὴ τοὺς φίλους. σὺ μὲν οὖν εὔπλόει, ὦ βέλτιστε· ἡμεῖς δὲ ἐν Πειραιεῖ καθεδούμεθα· καὶ τοὺς ἐξ Αἰγύπτου ἢ Ἰταλίας καταπλέοντας ἀνακρίνοντες, εἴ που τὸ μέγα Ἀδειμάντου πλοῖον, τὴν Ἶσιν, τις εἶδεν.

15. *ΑΔΕΙΜ.* Ὁρᾷς, διὰ τοῦτο ὤκνουν εἰπεῖν ἃ ἐνενόουν, εἰδὼς ὅτι ἐν γέλωτι καὶ σκώμματι ποιήσεσθέ μου τὴν εὐχήν. ὥστε ἐπιστὰς μικρὸν, ἔς τ' ἂν ὑμεῖς προχωρήσητε, ἀποπλευσοῦμαι πάλιν ἐπὶ τῆς νεώς. πολὺ γὰρ ἄμεινον τοῖς ναύταις προσλαλεῖν, ἢ ὑφ' ὑμῶν καταγελᾶσθαι.

ΛΥΚ. Μηδαμῶς, ἐπεὶ συνεμβησόμεθά σοι καὶ αὐτοὶ ὑποστάντες.

ΑΔΕΙΜ. Ἀλλὰ ὑφαιρήσω τὴν ἀποβάθραν, προεισελθών.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν ἡμεῖς γε προςνηξόμεθα ὑμῖν. μὴ γάρ οἴου, σοὶ μὲν εἶναι ῥάδιον τηλικαῦτα πλοῖ κτᾶσθαι, μήτε πριαμένῳ μήτε ναυπηγησαμένῳ· ἡμεῖς δὲ οὐκ αἰτήσομεν παρὰ τῶν θεῶν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ἀκμῆτες δύνασθαι νεῖν. καίτοι πρῶτον καὶ ἐς Αἴγιναν ἐπὶ τὴν τῆς Ἐνοδίας τελετὴν, οἶσθα ἐν ἡλίκῳ σκαφιδίῳ πάντες ἅμα οἱ φίλοι τεττάρων ἕκαστος ὀβολῶν διεπλεύσαμεν, καὶ οὐδὲν ἐδυςχέραινες ἡμᾶς συμπλέοντας· νῦν δὲ ἀγανακτεῖς, εἰ συνεμβησόμεθά σοι, καὶ τὴν ἀποβάθραν προεισελθὼν ἀφαιρεῖς. ὑπερμαζᾷς γε, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ ἐς τὸν κόλπον οὐ πτύεις, οὐδὲ οἶσθα, ὅςτις ὢν ναυκληρεῖς. οὕτως ἐπῆρέ σε καὶ ἡ οἰκία, ἐν καλῷ τῆς πόλεως οἰκοδομηθεῖσα, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος. ἀλλ', ὦ 'γαθὲ, πρὸς τῆς Ἴσιδος, κἂν τὰ Νειλῶα ταῦτα ταρίχη τὰ λεπτὰ μέμνησο ἡμῖν ἄγειν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μῦρον ἀπὸ τοῦ Κανώπου, ἢ Ἶβιν ἐκ Μέμφιδος· εἰ δὲ καὶ ἡ ναῦς ἐδύνατο, καὶ τῶν πυραμίδων μίαν.

16. ΤΙΜ. Ἅλις παιδιᾶς, ὦ Λυκῖνε· ὁρᾷς ὡς ἐρυθριᾷν Ἀδείμαντον ἐποίησας, πολλῷ τῷ γέλωτι ἐπικλύσας τὸ πλοῖον, ὡς ὑπέραντλον εἶναι, καὶ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ ἐπιῤῥέον· καὶ ἐπείπερ ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπόν ἐστι πρὸς τὸ ἄστυ, διελόμενοι τετραχῇ τὴν ὁδὸν κατὰ τοὺς ἐπιβάλλοντας ἕκαστος σταδίους, αἰτῶμεν ἅπερ ἂν δοκῇ παρὰ τῶν θεῶν· οὕτω γὰρ ἂν ἡμᾶς ὅ,τε κάματος λάθοι, καὶ ἅμα εὐφρανούμεθα, ὥςπερ ἡδίστῳ ὀνείρατι ἑκουσίῳ περιπεσόντες, ἐφ' ὅσον βουλόμεθα εὖ ποιήσοντι ἡμᾶς. παρ' αὐτῷ γὰρ ἑκάστῳ τὸ μέτρον τῆς εὐχῆς, καὶ οἱ

θεοὶ πάντα ὑποκείσθωσαν παρέξοντες, εἰ καὶ τῇ φύσει ἀπίθανα ἔσται. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπίδειξις ἔσται τὸ πρᾶγμα, ὅςτις ἂν ἄριστα χρήσαιτο τῷ πλούτῳ, καὶ τῇ εὐχῇ. δηλώσει γὰρ οἷος ἂν καὶ πλουτήσας ἐγένετο.

17. ΣΑΜ. Καλῶς, ὦ Τιμόλαε, καὶ πείθομαί σοι, καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, εὔξομαι, ἅπερ ἂν δοκῇ. εἰ μὲν γὰρ Ἀδείμαντος βούλεται, οὐδὲ ἐρωτᾷν οἶμαι, ὅς γε δὴ ἐν τῇ νηῒ τὸν ἕτερον πόδα ἔχει· χρὴ δὲ καὶ Λυκίνῳ δοκεῖν.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ πλουτῶμεν, εἰ τοῦτο ἄμεινον, μὴ καὶ βασκαίνειν ἐπὶ ταῖς κοιναῖς εὐτυχίαις δοκῶ.

ΑΔΕΙΜ. Τίς γοῦν πρῶτος ἄρξεται;

ΛΥΚ. Σὺ, ὦ Ἀδείμαντε, εἶτα μετὰ σὲ, οὑτοσὶ Σάμιππος. εἶτα Τιμόλαος, ἐγὼ δὲ ὀλίγον ὅσον ἡμιστάδιον τὸ πρὸ τοῦ Διπύλου ἐπιλήψομαι τῇ εὐχῇ, καὶ τοῦτο ὡς οἷόν τε παραδραμών.

18. ΑΔΕΙΜ. Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν οὐδὲ νῦν ἀποστήσομαι τῆς νεὼς, ἀλλ', εἴπερ ἔξεστιν, ἐπιμετρήσω τῇ εὐχῇ. ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ κερδῷος ἐπινευσάτω ἅπασιν. ἔστω γὰρ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμὰ, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, αἱ γυναῖκες, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο εἴ τι ἥδιστον κτημάτων ἁπάντων.

ΣΑΜ. Λέληθας σεαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ.

ΑΔΕΙΜ. Τὸν παῖδα φὴς, ὦ Σάμιππε, τὸν κομήτην; κἀκεῖνος οὖν ἔστω ἐμός· ὁπόσος δὲ ὁ πυρὸς ἔνδον ἐστὶν, οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἅπας, χρυσίον ἐπίσημον γενέσθω, τοσοῦτοι Δαρεικοί.

19. ΛΥΚ. Τί τοῦτο, ὦ Ἀδαίμαντε; καταδύσε-

ται σοι τὸ πλοῖον, οὐ γὰρ ἴσον βάρος πυροῦ καὶ τοῦ ἰσαρίθμου χρυσίου.

ΑΔΕΙΜ. Μὴ φθόνει, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐπειδὰν εἰς σὲ παρέλθῃ ἡ εὐχή, τὴν Πάρνηθα ἐκείνην, εἰ θέλοις, ὅλην χρυσῆν ποιήσας ἔχε, κἀγὼ σιωπήσομαί σοι.

ΛΥΚ. Ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε τῆς σῆς ἐποιησάμην, ὡς μὴ ἀπολέσθαι ἅπαντας μετὰ τοῦ χρυσίου· καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα, μέτρια, τὸ μειράκιον δὲ τὸ ὡραῖον, ἀποπνιγήσεται ἄθλιον, νεῖν οὐκ ἐπιστάμενον.

ΤΙΜ. Θάῤῥει, ὦ Λυκῖνε· οἱ δελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδύντες ἐξοίσουσιν ἐπὶ τὴν γῆν. ἢ νομίζεις κιθαρῳδὸν μέν τινα σωθῆναι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀπολαβεῖν τὸν μισθὸν ἀντὶ τῆς ᾠδῆς, καὶ νεκρόν τι ἄλλο παιδίον εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἐπὶ δελφῖνος ὁμοίως προκομισθῆναι, τὸν δὲ Ἀδειμάντου οἰκέτην τὸν νεώνητον, ἀπορήσειν δελφῖνος ἐρωτικοῦ;

ΑΔΕΙΜ. Καὶ σὺ γάρ, Τιμόλαε, μιμῇ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμετρεῖς τῶν σκωμμάτων, καὶ ταῦτα εἰςηγητὴς αὐτὸς γενόμενος.

20. *ΤΙΜ.* Ἄμεινον γὰρ ἦν πιθανώτερον αὐτὸ ποιεῖν, καί τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀνευρεῖν, ὡς μὴ πράγματα ἔχοις ἐκ τοῦ πλοίου, μετατιθεὶς χρυσίον ἐς τὸ ἄστυ.

ΑΔΕΙΜ. Εὖ λέγεις. ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τὸν Ἑρμῆν τὸν λίθινον, ὅς ἐστιν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μέδιμνοι χίλιοι ἐπισήμου χρυσίου. εὐθὺς οὖν, κατὰ τὸν Ἡσίοδον, οἶκος τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐπισημό-

τατα οἰκοίην· καὶ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ὠνησάμην ἤδη, πλὴν ὅσα Ἰσθμοῖ, καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ἐλευσῖνι ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ περὶ τὸν Ἰσθμὸν ὀλίγα, τῶν ἀγώνων εἵνεκα, εἴ ποτε δὴ τὰ Ἴσθμια ἐπιδημήσαιμι, καὶ τὸ Σικυώνιον πεδίον, καὶ ὅλως εἴ πού τι ᾖ συνηρεφὲς, ἢ ἔνυδρον, ἢ εὔκαρπον ἐν τῇ Ἑλλάδι, πάντα ἐν ὀλίγῳ Ἀδειμάντου ἔστω. ὁ χρυσὸς δὲ κοῖλος ἡμῖν ἐμφαγεῖν· τὰ δὲ ἐκπώματα οὐ κοῦφα, ὡς τὰ Ἐχεκράτους, ἀλλὰ διτάλαντον ἕκαστον τὴν ὁλκήν.

21. *ΛΥΚ.* Εἶτα πῶς ὁ οἰνοχόος ὀρέξει πλῆρες οὕτω βαρὺ ἔκπωμα; ἢ σὺ δέξῃ παρ' αὐτοῦ ἀμογητὶ οὐ σκύφον, ἀλλὰ Σισύφειόν τι βάρος ἀναδιδόντος;

ΑΔΕΙΜ. Ἄνθρωπε, μή μ' ἀνάλυε τὴν εὐχήν. ἐγὼ δὲ καὶ τραπέζας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, καὶ τὰς κλίνας χρυσᾶς· εἰ δὲ μὴ σιωπήσῃ, καὶ τοὺς διακόνους αὐτούς.

ΛΥΚ. Ὅρα μόνον, μὴ ὥςπερ τῷ Μίδᾳ, καὶ ὁ ἄρτος σοι, καὶ τὸ ποτὸν χρυσὸς γένηται, καὶ πλουτῶν ἄθλιος ἀπόλῃ, λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ.

ΑΔΕΙΜ. Τὰ σὰ ῥυθμιεῖς πιθανώτερον, ὦ Λυκῖνε, μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν αὐτὸς αἰτῇς. 22. Ἐσθὴς ἐπὶ τούτοις ἁλουργὶς, καὶ ὁ βίος οἷος ἁβρότατος· ὕπνος, ἐφ' ὅσον ἥδιστος· φίλων πρόςοδοι, καὶ δεήσεις, καὶ τὸ ἅπαντας ὑποπτήσσειν, καὶ προςκυνεῖν· καὶ οἱ μὲν ἕωθεν πρὸς ταῖς θύραις ἄνω καὶ κάτω περιπατήσουσιν, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ Κλεαίνετος, καὶ Δημοκράτης οἱ πάνυ. καὶ προςελθοῦσί γε αὐτοῖς, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων εἰςδεχθῆναι ἀξιοῦσι, θυρωροὶ ἑπτὰ ἐφεστῶτες, εὐμεγέθεις βάρβαροι προςαραξά-

τωσαν ἐς τὸ μέτωπον εὐθὺ τὴν θύραν, οἷα νῦν αὐτοὶ ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ, ὁπόταν δόξῃ, προκύψας ὥςπερ ὁ ἥλιος, ἐκείνων μὲν οὐδ' ἐπιβλέψοιμι ἐνίους· εἰ δέ τις πένης, οἷος ἦν ἐγὼ πρὸ τοῦ θησαυροῦ, φιλοφρονήσομαι τοῦτον, καὶ λουσάμενον ἥκειν κελεύσω τὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. οἱ δὲ ἀποπνιγήσονται οἱ πλούσιοι, ὁρῶντες ὀχήματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον διςχιλίους ἐξ ἁπάσης ἡλικίας, ὅ,τι περ τὸ ἀνθηρότατον. 23. Εἶτα δεῖπνα ἐπὶ χρυσοῦ, (εὐτελὴς γὰρ ὁ ἄργυρος, καὶ οὐ κατ' ἐμὲ) τάριχος μὲν ἐξ Ἰβηρίας, οἶνος δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἔλαιον δὲ ἐξ Ἰβηρίας καὶ τοῦτο, μέλι δὲ ἡμέτερον τὸ ἄπυρον, καὶ ὄψα πανταχόθεν, καὶ σύες, καὶ λαγὼς, καὶ ὅσα πτηνὰ, ὄρνις ἐκ Φάσιδος, καὶ ταὼς ἐξ Ἰνδίας, καὶ ἀλεκτρυὼν Νομαδικός· οἱ δὲ σκευάζοντες ἕκαστα, σοφισταί τινες, περὶ πέμματα καὶ χυμοὺς ἔχοντες. εἰ δέ τινι προπίοιμι, σκύφον ἢ φιάλην αἰτήσας, ὁ ἐκπιὼν ἀποφερέτω καὶ τὸ ἔκπωμα. 24. Οἱ δὲ νῦν πλούσιοι πρὸς ἐμὲ Ἶροι καὶ προςαῖται δηλαδὴ ἅπαντες. καὶ οὐκ ἔτι τὸ ἀργυροῦν πινάκιον, ἢ τὸν σκύφον ἐπιδείξεται Διόνικος ἐν τῇ πομπῇ, καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς ἀργύρῳ τοσούτῳ χρωμένους. τῇ πόλει δὲ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίρετα ὑπῆρξεν ἂν, αἱ μὲν διανομαὶ, κατὰ μῆνα ἕκαστον δραχμαὶ τῷ μὲν ἀστῷ ἑκατὸν, τῷ δὲ μετοίκῳ ἥμισυ τούτων· δημόσια δὲ ἐς κάλλος θέατρα, καὶ βαλανεῖα· καὶ τὴν θάλατταν ἄχρι πρὸς τὸ Δίπυλον ἥκειν, κἀνταῦθά που λιμένα εἶναι, ἐπαχθέντος ὀρύγματι μεγάλῳ τοῦ ὕδατος, ὡς τὸ πλοῖόν μου

πλησίον ὁρμεῖν, καταφανὲς ὂν ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ. 25. Τοῖς φίλοις δὲ ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν εἴκοσι μεδίμνους ἐπισήμου χρυσίου παραμετρῆσαι τὸν οἰκονόμον ἐκέλευσα ἄν, Τιμολάῳ δὲ πέντε χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἀπομεμαγμένην καὶ ταύτην, ὅτι λάλος ἐστὶ, καὶ ἐπισκώπτει μου τὴν εὐχήν. τοῦτον ἐβουλόμην βιῶναι τὸν βίον, πλουτῶν ἐς ὑπερβολὴν, καὶ τρυφῶν, καὶ πάσαις ἡδοναῖς ἀφθόνως χρώμενος. εἴρηκα. καί μοι ὁ Ἑρμῆς τελεσιουργήσειεν αὐτά.

26. ΛΥΚ. Οἶσθα οὖν, ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ σοι ἀπὸ λεπτῆς κρόκης ὁ πᾶς αὐτοσὶ πλοῦτος ἀπήρτηται, καὶ ἢν ἐκείνη ἀποῤῥαγῇ, πάντα οἴχεται, καὶ ἄνθρακές σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται;

ΑΔΕΙΜ. Πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε;

ΛΥΚ. Ὅτι, ὦ ἄριστε, ἄδηλον ὁπόσον χρόνον βιώσεις πλουτῶν. τίς γὰρ οἶδεν εἰ ἔτι παρακειμένης σοι τῆς χρυσῆς τραπέζης, πρὶν ἐπιβαλεῖν τὴν χεῖρα, καὶ ἀπογεύσασθαι τοῦ ταὼ, ἢ τοῦ Νομάδος ἀλεκτρυόνος, ἀποφυσήσας τὸ ψυχίδιον ἄπει, γυψὶ καὶ κόραξι πάντα ἐκεῖνα καταλιπών; ἢ ἐθέλεις καταριθμήσομαί σοι τοὺς μὲν αὐτίκα πρὶν ἀπολαῦσαι τοῦ πλούτου ἀποθανόντας, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον, ὑπὸ τινὸς βασκάνου πρὸς τὰ τοιαῦτα δαίμονος; ἀκούεις γάρ που τὸν Κροῖσον καὶ τὸν Πολυκράτην, πολὺ σοῦ πλουσιωτέρους γενομένους, ἐκπεσόντας ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων; 27. Ἵνα δέ σοι καὶ τούτους ἀφῶ, τό,τε ὑγιαίνειν ἐχέγγυον οἴει σοι γενήσεσθαι, καὶ βέβαιον; ἢ οὐχ ὁρᾷς πολλοὺς τῶν πλουσίων κακοδαιμόνως

διάγοντας ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων, τοὺς μὲν οὐδὲ βαδίζειν δυναμένους, ἐνίους δὲ τυφλοὺς, ἢ τῶν ἐντοσθίων τι ἀλγοῦντας; ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἕλοιο, πλουτῶν δὶς τοσοῦτον πλοῦτον, ὅμοια πάσχειν Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ, καὶ θηλύνεσθαι ὡς ἐκεῖνος, εὖ οἶδα κἂν μὴ εἴπῃς. ἐῶ λέγειν ὅσας ἐπιβουλὰς οἶδα μετὰ τοῦ πλούτου, καὶ λῃστὰς, καὶ φθόνον, καὶ μῖσος παρὰ τῶν πολλῶν. ὁρᾷς οἵων σοι πραγμάτων αἴτιος ὁ θησαυρὸς γίγνεται;

ΑΔΕΙΜ. Ἀεὶ σύ μοι, ὦ Λυκῖνε, ὑπεναντίος· ὥστε οὔτε τὴν χοινικίδα ἔτι λήψῃ, ἐς τέλος μου τῆς εὐχῆς ἐπηρεάζων..

ΛΥΚ. Τοῦτο μὲν ἤδη κατὰ τοὺς πολλοὺς τῶν πλουσίων ἀναδύῃ, καὶ ἀνακαλεῖς τὴν ὑπόσχεσιν. ἀλλὰ σὺ ἤδη, ὁ Σάμιππος, εὔχου.

28. *ΣΑΜ.* Ἐγὼ δὲ (ἠπειρώτης γάρ εἰμι, Ἀρκὰς, ἐκ Μαντινείας, ὡς ἴστε) ναῦν μὲν οὐκ αἰτήσομαι γενέσθαι, ἥν γε τοῖς πολίταις ἐπιδείξασθαι ἀδύνατον, οὐδὲ μικρολογήσομαι πρὸς τοὺς θεοὺς θησαυρὸν αἰτῶν, καὶ μεμετρημένον χρυσίον· ἀλλὰ (δύνανται γὰρ ἅπαντα οἱ θεοὶ, καὶ τὰ μέγιστα εἶναι δοκοῦντα, καὶ ὁ νόμος τῆς εὐχῆς, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φήσας μηδὲν ὀκνεῖν αἰτεῖν, ὡς ἐκείνων πρὸς οὐδὲν ἀνανευόντων) αἰτῶ δὴ βασιλεὺς γενέσθαι, οὐχ οἷος Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ τις ἄλλος ἐκδεξάμενος τὴν βασιλείαν παρὰ πατρὸς, ἦρξεν· ἀλλά μοι τὸ πρῶτον ἀπὸ λῃστείας ἀρξαμένῳ, ἑταῖροι καὶ συνωμόται ὅσον τριάκοντα, πιστοὶ μάλα καὶ πρόθυμοι γενέ-

σθωσαν· εἶτα κατ᾽ ὀλίγον, τριακόσιοι προςιόντες ἡμῖν, ἄλλοι ἐπ᾽ ἄλλους· εἶτα χίλιοι, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ, μύριοι· καὶ τὸ πᾶν εἰς πέντε μυριάδας τὸ ὁπλιτικὸν, ἱππεῖς δὲ ἀμφὶ τοὺς πεντακιςχιλίους. 29. Ἐγὼ δὲ χειροτονητὸς ὑφ᾽ ἁπάντων προκριθεὶς ἄρχων, ἄριστος εἶναι δόξας ἀνθρώπων ἡγεῖσθαι, καὶ πράγμασι χρῆσθαι. ὡς τοῦτό γε αὐτὸ ἤδη μεῖζον εἶναι τῶν ἄλλων βασιλέων, ἅτε ἀρετῇ προχειρισθέντα τῆς στρατιᾶς ἄρχειν, οὐ κληρονόμον γενόμενον, ἄλλου πονήσαντος εἰς τὴν βασιλείαν. ἐπεὶ τῷ Ἀδειμάντου θησαυρῷ παραπλήσιον τὸ τοιοῦτο, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐχ ὅμοιον ἡδὺ, ὥςπερ ὅταν ἴδῃ τις αὐτὸς δι᾽ αὑτοῦ κτησάμενος τὴν δυναστείαν.

ΛΥΚ. Παπαὶ, ὦ Σάμιππε, οὐδὲν μικρὸν, ἀλλὰ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων σύγε ᾔτησας, ἄρχειν ἀσπίδος τοσαύτης, ἄριστος δὴ προκριθεὶς ὑπὸ τῶν πεντακιςμυρίων. τοιοῦτον ἡμῖν ἡ Μαντίνεια θαυμαστὸν βασιλέα καὶ στρατηγὸν ἐλελήθει ἀνατρέφουσα. πλὴν ἀλλὰ βασίλευε, καὶ ἡγοῦ τῶν στρατιωτῶν, καὶ διακόσμει τό,τε ἱππικὸν, καὶ τοὺς ἀνέρας τοὺς ἀσπιδιώτας. ἐθέλω γὰρ εἰδέναι οἷ βαδιεῖσθε τοσοῦτοι ὄντες ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ἐπὶ τίνας ἀθλίους πρώτους ἀφίξεσθε.

30. *ΣΑΜ.* Ἄκουε, ὦ Λυκῖνε, μᾶλλον δὲ, εἴ σοι φίλον, ἀκολούθει μεθ᾽ ἡμῶν, ἵππαρχον γάρ σε τῶν πεντακιςχιλίων ἀποφανῶ.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ τῆς μὲν τιμῆς, ὦ βασιλεῦ, χάριν οἶδά σοι, καὶ ὑποκύψας ἐς τὸ Περσικὸν, προςκυνῶ σε περιαγαγὼν ἐς τοὐπίσω τὼ χεῖρε, τιμῶν τὴν τιά-

ραν ὀρθὴν οὖσαν, καὶ τὸ διάδημα· σὺ δὲ τῶν ἐῤῥωμένων τούτων τινὰ ποίησον ἵππαρχον. ἐγὼ γάρ σοι δεινῶς ἄφιππός εἰμι, καὶ οὐδὲ ὅλως ἐπέβην ἵππου ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, δέδια τοίνυν μὴ τοῦ σαλπιγκτοῦ ἐποτρύνοντος, καταπεσὼν ἔγωγε, συμπατηθῶ ἐν τῇ τύρβῃ ὑπὸ τοσαύταις ὁπλαῖς, ἢ καὶ θυμοειδὴς ὁ ἵππος ὢν, ἐξενέγκῃ με, τὸν χαλινὸν ἐνδακὼν, ἐς μέσους τοὺς πολεμίους, ἢ δεήσει καταδεθῆναί με πρὸς τὸ ἐφίππειον, εἰ μέλλω μένειν τε ἄνω, καὶ ἔξεσθαι τοῦ χαλινοῦ.

31. *ΑΔΕΙΜ.* Ἐγώ σοι, ὦ Σάμιππε, ἡγήσομαι τῶν ἱππέων· Λυκῖνος δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. δίκαιος δ᾽ ἂν εἴην τυχεῖν παρὰ σοῦ τῶν μεγίστων, τοσούτοις σε μεδίμνοις δωρησάμενος ἐπισήμου χρυσίου.

ΣΑΜ. Καὶ αὐτοὺς ἐρώμεθα, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς ἱππέας, εἰ δέξονταί σε ἄρχοντα σφῶν γενέσθαι. ὅτῳ δοκεῖ, ὦ ἱππεῖς, Ἀδείμαντον ἱππαρχεῖν, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα· πάντες, ὡς ὁρᾷς, ὦ Ἀδείμαντε, ἐχειροτόνησαν. ἀλλὰ σὺ μὲν ἄρχε τῆς ἵππου, Λυκῖνος δὲ ἐχέτω τὸ δεξιόν· οὑτοσὶ δὲ Τιμόλαος ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου τετάξεται. ἐγὼ δὲ κατὰ μέσον, ὡς νόμος βασιλεῦσι τῶν Περσῶν, ἐπειδὰν αὐτοὶ συμπαρῶσι. 32. Προΐωμεν δὲ ἤδη τὴν ἐπὶ Κορίνθου διὰ τῆς ὀρεινῆς, ἐπευξάμενοι τῷ βασιλείῳ Διΐ. κἀπειδὰν τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα χειρωσώμεθα, (οὐδεὶς γὰρ ὁ ἐναντιωθησόμενος ἡμῖν τὰ ὅπλα τοσούτοις οὖσιν, ἀλλ᾽ ἀκονιτὶ κρατοῦμεν) ἐπιβάντες ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς ἵππους εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάσαντες (παρεσκευα-

σται δ' ἐν Κεγχρεαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα διαρκῆ, καὶ τἄλλα πάντα) διαβάλλωμεν τὸν Αἰγαῖον ἐς τὴν Ἰωνίαν. εἶτα ἐκεῖ τῇ Ἀρτέμιδι θύσαντες, καὶ τὰς πόλεις ἀτειχίστους λαβόντες ῥᾳδίως, ἄρχοντας ἀπολιπόντες, προχωρῶμεν ἐπὶ Συρίας διὰ Καρίας, εἶτα Λυκίας, καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισίδων, καὶ τῆς παραλίου καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀφικώμεθα.

33. ΛΥΚ. Ἐμὲ, ὦ βασιλεῦ, εἰ δοκεῖ, Σατράπην τῆς Ἑλλάδος κατάλιπε. δειλὸς γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι πολὺ ἀπελθεῖν οὐκ ἂν ἡδέως ὑπομείναιμι· σὺ δὲ ἔοικας ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Παρθυαίους ἐλάσειν, μάχιμα φῦλα, καὶ τὴν τοξικὴν εὔστοχα, ὥςτε ἄλλῳ παραδοὺς τὸ δεξιὸν, ἐμὲ Ἀντίπατρόν τινα ἔασον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, μή με καὶ διαπείρῃ τις ὀϊστῷ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ γύμνα, περὶ Σοῦσα ἢ Βάκτρα ἡγούμενόν σοι τῆς φάλαγγος.

ΣΑΜ. Ἀποδιδράσκεις, ὦ Λυκῖνε, τὸν κατάλογον, δειλὸς ὤν. ὁ δὲ νόμος ἀποτετμῆσθαι τὴν κεφαλὴν, εἴ τις λιπὼν φαίνοιτο τὴν τάξιν. ἀλλ' ἐπεὶ κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὁ ποταμὸς ἔζευκται, καὶ κατόπιν ὁπόσα διεληλύθαμεν ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα ὕπαρχοι κατέχουσιν, ὑπ' ἐμοῦ ἑκάστῳ ἔθνει ἐπεισαχθέντες, οἱ δὲ καὶ ἀπίασι, τὴν Φοινίκην ἡμῖν ἐν τοσούτῳ, καὶ τὴν Παλαιστίνην, εἶτα καὶ τὴν Αἴγυπτον προςαξόμενοι· σὺ πρῶτος, ὦ Λυκῖνε, διάβαινε, τὸ δεξιὸν ἄγων, εἶτα ἐγὼ, καὶ μετ' ἐμὲ οὑτοσὶ Τιμόλαος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ ἱππικὸν ἄγε σὺ, ὦ Ἀδείμαντε. 34. Καὶ διὰ μὲν τῆς Μεσοποταμίας

οὐδεὶς ἀπήντηκεν ἡμῖν πολέμιος, ἀλλ' ἑκόντες αὐτοὺς τε καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἄνθρωποι ἐνεχείρισαν, καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐλθόντες ἀπροσδόκητοι παρήλθομεν εἰς τὸ εἴσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δὲ περὶ Κτησιφῶντα διατρίβων, ἤκουσε τὴν ἔφοδον· εἶτα εἰς Σελεύκειαν παρελθὼν, παρασκευάζεται ἱππέας τε ὅτι πλείστους μεταπεμπόμενος, καὶ τοξότας, καὶ σφενδονήτας. ἀπαγγέλλουσι δ' οὖν οἱ σκοποὶ ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν ἤδη μυριάδας τοῦ μαχίμου συνειλέχθαι, καὶ τούτων εἴκοσιν ἱπποτοξότας· καίτοι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεστιν, οὔτε οἱ κατὰ τὴν Κασπίαν θάλατταν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἀπὸ Βάκτρων, ἀλλ' ἐκ τῶν πλησίων καὶ προαστείων τῆς ἀρχῆς· οὕτω ῥαδίως τοσαύτας μυριάδας κατέλεξε. καιρὸς οὖν ἤδη σκοπεῖν ἡμᾶς ὅ,τι χρὴ ποιεῖν.

35. *ΑΔΕΙΜ.* Ἀλλ' ἐγὼ μὲν φημι δεῖν ὑμᾶς τὸ πεζὸν ἀπιέναι τὴν ἐπὶ Κτησιφῶντος, ἡμᾶς δὲ τὸ ἱππικὸν αὐτοῦ μένειν, τὴν Βαβυλῶνα διαφυλάξοντας.

ΣΑΜ. Ἀποδειλιᾷς καὶ σὺ, ὦ Ἀδείμαντε, πλησίον τοῦ κινδύνου γενόμενος. σοὶ δὲ τί δοκεῖ, ὦ Τιμόλαε;

ΤΙΜ. Ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲ περιμένειν ἔς τ' ἂν ἄμεινον παρασκευάσωνται, πανταχόθεν αὐτοῖς συμμάχων προσγενομένων, ἀλλ' ἕως ἔτι καθ' ὁδόν εἰσιν οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρῶμεν αὐτοῖς.

ΣΑΜ. Εὖ λέγεις· σὺ δὲ τί, ὦ Λυκῖνε, δοκιμάζεις;

ΛΥΚ. Ἐγώ σοι φράσω. ἐπειδὴ κεκμήκαμεν συν-

τόνως ὁδεύοντες, ὁπότε κατῄειμεν ἕωθεν ἐς τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν δὲ ἤδη τριάκοντά που σταδίους προκεχωρήκαμεν, καὶ ὁ ἥλιος πολὺς, κατὰ μεσημβρίαν γὰρ ἤδη μάλιστα, ἐνταῦθά που ἐπὶ τὰς ἐλαίας ἐπὶ τῆς ἀναγεγραμμένης στήλης καθίσαντας ἀναπαύσασθαι, εἶτα οὕτως ἀναστάντας πορεύεσθαι, καὶ ἀνύειν τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ.

ΣΑΜ. Ἔτι γὰρ Ἀθήνῃσιν, ὦ μακάριε, εἶναι δοκεῖς, ὃς ἀμφὶ Βαβυλῶνα ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τῶν τειχῶν ἐν τοσούτοις στρατιώταις κάθησαι περὶ τοῦ πολέμου διασκοπούμενος;

ΛΥΚ. Ὑπέμνησας· ἐγὼ δὲ νήφειν ᾤμην, καὶ σὺ παρὰ τὸ φανεῖσθαι τὴν γνώμην.

36. *ΣΑΜ.* Πρόσιμεν δὴ, εἴ σοι δοκεῖ, καὶ ὅπως ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μηδὲ προδώσετε τὸ πάτριον φρόνημα· ἤδη γάρ που καὶ οἱ πολέμιοι ἐπιλαμβάνουσιν. ὥστε τὸ μὲν σύνθημα ἔστω, Ἐνυάλιος. ὑμεῖς δὲ ἐπειδὰν σημάνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, ἀλαλάξαντες, καὶ τὰ δόρατα κρούσαντες πρὸς τὰς ἀσπίδας, ἐπείγεσθε συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἐντὸς γενέσθαι τῶν τοξευμάτων, ὡς μηδὲ πληγὰς λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι αὐτοῖς διδόντες· καὶ ἐπειδὴ ἐς χεῖρας ἤδη συνεληλύθαμεν, τὸ μὲν εὐώνυμον, καὶ ὁ Τιμόλαος, ἐτρέψαντο τοὺς καθ᾽ αὑτοὺς, Μήδους ὄντας, τὸ δὲ κατ᾽ ἐμὲ ἰσόπαλον ἔτι. Πέρσαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς· ἡ δὲ ἵππος ἅπασα τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐλαύνουσιν. ὥστε, ὦ Λυκῖνε, αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου,

καὶ τοις μετὰ σχυτοῦ παρακέλευον δέχεσθαι τὴ ἐπέλασιν.

37. ΛΥΚ. Ὦ τῆς τύχης, ἐπ᾽ ἐμὲ γὰρ οἱ ἱππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνος ἐπιτήδειος αὐτοῖς ἔδοξα ἐπελαύνεσθαι· καί μοι δοκῶ, ἢν βιάζωνται αὐτομολήσειν, προςδραμὼν ἐς τὴν παλαίστραν, ἔτι πολεμοῦντας ὑμᾶς καταλιπών.

ΣΑΜ. Μηδαμῶς. κρατεῖς γὰρ αὐτῶν καὶ σὺ ἤδη τὸ μέρος· ἐγὼ δὲ ὡς ὁρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα, προκαλεῖται γάρ με, καὶ ἀναδῦναι πάντως αἰσρχόν.

ΛΥΚ. Νὴ Δία, καὶ τετρώσῃ αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτοῦ· βασιλικὸν γὰρ καὶ τὸ τρωθῆναι περὶ τῆς ἀρχῆς μαχόμενον.

ΣΑΜ. Εὖ λέγεις, ἐπιπόλαιον μέν μοι τὸ τραῦμα, καὶ οὐκ εἰς τὰ φανερὰ τοῦ σώματος· ὡς μηδὲ τὴν οὐλὴν ὕστερον ἄμορφον γενέσθαι· πλὴν ἀλλὰ ὁρᾷς ὅπως ἐπελάσας, μιᾷ πληγῇ αὐτόν τε καὶ τὸν ἵππον διέπειρα, τὴν λόγχην ἀφείς; εἶτα τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν, καὶ ἀφελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς ἤδη γέγονα, προςκυνούμενος ὑφ᾽ ἁπάντων. 38. Οἱ βάρβαροι προςκυνείτωσαν· ὑμῶν κατὰ τὸν Ἑλλήνων νόμον ἄρξω, εἷς στρατηγὸς ὀνομαζόμενος. ἐπὶ τούτοις ἄρα ἐννοεῖτε ὅσας μὲν πόλεις ἐπωνύμους ἐμαυτοῦ οἰκιῶ, ὅσας δὲ καὶ καθαιρήσω ἑλὼν κατὰ κράτος, αἳ ἂν ὑβρίσωσί τι ἐς τὴν ἀρχήν· ἁπάντων δὲ μάλιστα Κυδίαν τὸν πλούσιον μετελεύσομαι, , ὃς ὅμορος ἤδη ὤν μοι, ἐξέωσε τοῦ ἀγροῦ, ἐπιβαίνων κατ᾽ ὀλίγον ἐς τὸ εἴσω τῶν ὅρων.

39. *ΛΥΚ.* Πέπαυσο ἤδη, ὦ Σάμιππε, καιρὸς γάρ σε ἤδη μὲν νενικηκότα τηλικαύτην μάχην, ἐν Βαβυλῶνι εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια, (ἐκστάδιος γὰρ, οἶμαί, σοι ἡ ἀρχὴ) Τιμόλαον δὲ ἐν τῷ μέρει εὔχεσθαι ὅπερ ἂν ἐθέλῃ.

ΣΑΜ. Τί δ' οὖν, ὦ Λυκῖνε, οἷά σοι ᾐτῆσθαι δοκῶ;

ΛΥΚ. Παραπολὺ, ὦ θαυμασιώτατε βασιλέων, ἐπιπονώτερα καὶ βιαιότερα τῶν Ἀδειμάντου, παρ' ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἐτρύφα, διτάλαντα χρύσεα ἐκπώματα προτείνων τοῖς συμπόταις, σὺ δὲ, καὶ ἐτιτρώσκου μονομαχῶν, καὶ ἐδεδίεις, καὶ ἐφρόντιζες νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν· οὐ μόνον γάρ σοι τὰ παρὰ τῶν πολεμίων φοβερὰ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλαὶ μυρίαι, καὶ φθόνος παρὰ τῶν συνόντων, καὶ μῖσος, καὶ κολακεία, φίλος δὲ οὐδεὶς ἀληθὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ δέος ἅπαντες, ἢ πρὸς τὴν ἐλπίδα εὖνοι δοκοῦντες εἶναι. ἀπόλαυσις μέν γε, οὐδὲ ὄναρ τῶν ἡδέων, ἀλλὰ δόξα μόνον, καὶ πορφυρὶς χρυσῷ ποικίλη, καὶ ταινία λευκὴ περὶ τῷ μετώπῳ, καὶ δορυφόροι προϊόντες. τὰ δ' ἄλλα κάματος ἀφόρητος, καὶ ἀηδία πολλή· καὶ ἢ χρηματίζειν τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ ἢ δικάζειν, ἢ καταπέμπειν τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτάγματα. καὶ ἤτοι ἀφέστηκέ τι ἔθνος, ἢ ἐπελαύνουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. δεδιέναι οὖν δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι. καὶ ὅλως ὑπὸ πάντων, μᾶλλον ἢ ὑπὸ σεαυτοῦ εὐδαιμονίζεσθαι. 40. Καὶ γὰρ οὖν καὶ τόδε πῶς οὐ ταπεινὸν, ὅτι καὶ ναυτίας τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς οὐ διαγιγνώσκει σε βασιλέα ὄντα, οὐδὲ ὁ θάνατος δέδιε τοὺς

δορυφόρους, ἀλλ' ἐπιστὰς ὁπόταν αὐτῷ δοκῇ, ἄγει οἰμώζοντα. οὐκ αἰδούμενος τὸ διάδημα; σὺ δὲ ὁ οὕτως ὑψηλὸς καταπεσὼν, ἀνάσπαστος ἐκ τοῦ βασιλείου θρόνου τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἄπει, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἐλαυνόμενος ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν νεκρῶν, χῶμα ὑψηλὸν ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλην μακρὰν, ἢ πυραμίδα εὔγραμμον τὰς γωνίας ἀπολιπὼν, ἐκπρόθεσμα καὶ ἀνεπαίσθητα φιλοτιμήματα· εἰκόνες δὲ ἐκεῖναι, καὶ νεὼς, οὓς ἀνιστᾶσιν αἱ πόλεις θεραπεύουσαι, καὶ τὸ μέγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀποῤῥεῖ, καὶ ἄπεισιν ἀμελούμενα. ἢν δὲ καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλεῖστον παραμένῃ, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναισθήτῳ αὐτῶν γενομένῳ; ὁρᾷς οἷα μὲν ζῶν ἔτι ἕξεις πράγματα δεδιὼς, καὶ φροντίζων, καὶ κάμνων, οἷα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἔσται. 41. Ἀλλ' ἤδη σὸν αἰτεῖν, ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ὑπερβάλῃ τούτους, ὥσπερ εἰκὸς ἄνδρα συνετὸν, καὶ πράγμασι χρῆσθαι εἰδότα.

ΤΙΜ. Σκόπει γοῦν, ὦ Λυκῖνε, εἴ τι ἐπιλήψιμον εὔξομαι, καὶ ὅ,τι ἂν εὐθύναι τὶς δυνηθείη. χρυσὸν μὲν οὖν, καὶ θησαυροὺς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, ἢ βασιλείας, καὶ πολέμους, καὶ δείματα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ εἰκότως διέβαλες, οὐκ αἰτήσομαι ἀβέβαια γάρ ταῦτά γε, καὶ πολλὰς τὰς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πλέον τοῦ ἡδέος τὸ ἀνιαρὸν ἐν αὐτοῖς ἦν. 42. Ἐγὼ δὲ βούλομαι τὸν Ἑρμῆν ἐντυχόντα μοι δοῦναί τινας δακτυλίους τοιούτους τὴν δύναμιν, ἕνα μὲν, ὥστε ἀεὶ ἐῤῥῶσθαι καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄτρωτον εἶναι, καὶ ἀπαθῆ· ἕτερον δὲ, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι τὸν περιθέμενον, οἷος ἦν ὁ τοῦ Γύγου· τὸν δὲ

τινα, ὡς ἰσχύειν ὑπὲρ ἄνδρας μυρίους, καὶ ὅ,τι ἂν ἄχθος ἅμα μυρίοι κινῆσαι μόλις δύναιντο, τοῦτό με ῥᾳδίως μόνον ἀνατίθεσθαι· ἔτι δὲ καὶ πέτεσθαι, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀρθέντα· καὶ πρὸς τοῦτό μοι εἶναι δακτύλιόν τινα, καὶ μὴν καὶ ἐς ὕπνον κατασπᾷν, ὁπόσους ἂν ἐθέλω, καὶ ἅπασαν θύραν προςιόντι μοι ἀνοίγεσθαι, χαλωμένου τοῦ κλείθρου, καὶ τοῦ μοχλοῦ ἀφαιρουμένου. ταῦτα ἀμφότερα εἷς δακτύλιος δυνάσθω. 43. Τὸ δὲ μέγιστον, ἄλλος τις ἔστω ἐπὶ πᾶσιν ὁ ἥδιστος, ὡς ἐράσμιον εἶναί με, περιθέμενον, παισὶ τοῖς ὡραίοις, καὶ γυναιξὶ, καὶ δήμοις ὅλοις, καὶ μηδένα εἶναι ἀνέραστον, καὶ ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγὼ, καὶ ἀνὰ στόμα· ὥςτε πολλὰς γυναῖκας οὐ φερούσας τὸν ἔρωτα, καὶ ἀναρτᾷν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μειράκια ἐπιμεμηνέναι μοι, καὶ εὐδαίμονα εἶναι δοκεῖν, εἴ τινα καὶ μόνον προςβλέψαιμι αὐτῶν, εἰ δ᾽ ὑπερορῴην, κᾀκεῖνα ὑπὸ λύπης ἀπολλύσθω· καὶ ὅλως, ὑπὲρ τὸν Ὑάκινθον, ἢ Ὕλαν, ἢ Φάωνα τὸν Χῖον εἶναί με. 44. Καὶ ταῦτα πάντα ἔχειν, μὴ ὀλιγοχρόνιον ὄντα, μηδὲ κατὰ μέτρον ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς, ἀλλ᾽ ἔτη χίλια νέον ἐκ νέου γιγνόμενον διαβιῶναι, ἀμφὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἀεὶ ἀποδυόμενον τὸ γῆρας, ὥςπερ οἱ ὄφεις. οὐδὲν γὰρ δεήσει με ταῦτα ἔχοντα· πάντα γὰρ ἐμὰ ἦν ἂν τὰ τῶν ἄλλων, ἐς ὅσον ἀνοίγειν τε τὰς θύρας ἐδυνάμην, καὶ κοιμίζειν τοὺς φύλακας, καὶ ἀθέατος εἶναι εἰςιών. εἰ δέ τι ἐν Ἰνδοῖς ἢ Ὑπερβορέοις θέαμα παράδοξον, ἢ κτῆμα τίμιον, ἢ ὅσα ἐμφαγεῖν ἢ πιεῖν ἡδέα, οὐ μεταστειλάμενος, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐπιπετόμενος,

ἀπέλαυον ἁπάντων ἐς κόρον. καὶ ἐπεὶ γρὺψ, ὑπόπτερον θηρίον, ἢ φοῖνιξ, ὄρνεον ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον τοῖς ἄλλοις, ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο ἑώρων ἄν, καὶ τὰς πηγὰς δὲ τὰς Νείλου μόνος ἂν ἠπιστάμην, καὶ ὅσον τῆς γῆς ἀοίκητον, καὶ εἴ τινες ἀντίποδες ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ νότιον τῆς γῆς ἡμίτομον ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ἀστέρων φύσιν, καὶ σελήνης, καὶ αὐτοῦ ἡλίου, ῥᾳδίως ἂν ἔγνων, ἀπαθὴς ὢν τῷ πυρί. καὶ τὸ τῶν πάντων ἥδιστον, αὐθημερὸν ἀγγεῖλαι ἐς Βαβυλῶνα τίς ἐνίκησεν Ὀλύμπια· καὶ ἀριστήσαντα, εἰ τύχοι, ἐν Συρίᾳ, δειπνῆσαι ἐν Ἰταλίᾳ; εἰ δέ τις ἐχθρὸς εἴη, ἀμύνασθαι καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς; πέτρον ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ἐπιτετρίφθαι τὸ κρανίον. τούς τε αὖ φίλους εὖ ποιεῖν; ἐπιχέαντα κοιμωμένοις αὐτοῖς τὸ χρυσίον. καὶ μὴν εἴ τις ὑπερόπτης εἴη, ἢ τύραννος πλούσιος ὑβριστὴς, ἀράμενος αὐτὸν ὅσον ἐπὶ σταδίους εἴκοσιν, ἀφῆκα φέρεσθαι κατὰ τῶν κρημνῶν. τοῖς παιδικοῖς δὲ ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἂν ἐξῆν, εἰσιόντα ἀθέατον, κοιμίσαντα ἅπαντας, ἄνευ ἐκείνων μόνων. οἷον δὲ κἀκεῖνο ἦν, τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν ἔξω βέλους ὑπεραιωρούμενον; καὶ εἰ δόξειέ μοι προσθέμενος ἂν τοῖς ἡττημένοις, κοιμίσας τοὺς κρατοῦντας, νικᾷν παρεῖχον τοῖς φεύγουσιν, ἀναστρέψασιν ἀπὸ τῆς τροπῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰν ἐποιούμην ἂν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, καὶ πάντα ἐμὰ ἦν, καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἄλλοις. τοῦτο ἡ ἄκρα εὐδαιμονία ἐστὶ, μήτε ἀπολέσθαι, μήτε ἐπιβουλευθῆναι δυναμένη, καὶ μάλιστα μεθ᾽ ὑγείας ἐν μακρῷ τῷ βίῳ. 45. Τί ἂν αἰτιάσαιο, ὦ Λυκῖνε, τῆς εὐχῆς;

45. *ΛΥΚ.* Οὐδὲν, ὦ Τιμόλαε· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς ἐναντιοῦσθαι ἀνδρὶ πτηνῷ, καὶ ὑπὲρ μυρίους τὴν ἰσχύν· πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνο ἐρήσομαί σοι, εἴ τινα ἄλλον εἶδες ἐν τοιούτοις ἔθνεσιν, ὅσα ὑπερέπτης, γέροντα ἤδη ἄνδρα, οὕτω παρακεκινηκότα τὴν γνώμην, ἐπὶ δακτυλίου μικροῦ ὀχούμενον, ὄρη ὅλα κινεῖν ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ δυνάμενον, ἐπέραστον πᾶσι, καὶ ταῦτα φαλακρὸν ὄντα, καὶ τὴν ῥῖνα σιμόν; ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τόδε, τί δή ποτε οὐχ εἷς δακτύλιος ἅπαντα ταῦτα δύναταί σοι, ἀλλὰ τοσούτους περιημμένος βαδιῇ, τὴν ἀριστερὰν πεφορτισμένος κατὰ δάκτυλον ἕνα; μᾶλλον δὲ ὑπερπαίει ὁ ἀριθμὸς, καὶ δεήσει καὶ τὴν δεξιὰν συνεπιλαβεῖν. καίτοι ἑνὸς τοῦ ἀναγκαιοτάτου προσδεῖ, ὃς περιθέμενόν σε παύσει μωραίνοντα, τὴν πολλὴν ταύτην κόρυζαν ἀποξύσας. ἢ τοῦτο μὲν καὶ ὁ ἐλλέβορος ἱκανὸς ποιῆσαι, ζωρότερος ποθείς.

46. *ΤΙΜ.* Ἀλλὰ πάντως, ὦ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς εὔξῃ τὶ ἤδη ποτὲ, ὡς ἂν μάθωμεν οἷα αἰτήσεις ἀνεπίληπτα καὶ ἀνέγκλητα, ὁ συκοφαντῶν τοὺς ἄλλους.

ΛΥΚ. Ἀλλ' οὐ δέομαι εὐχῆς ἐγώ. ἥκομεν γὰρ ἤδη πρὸς τὸ Δίπυλον, καὶ ὁ βέλτιστος οὑτοσὶ Σάμιππος, ἀμφὶ Βαβυλῶνα μονομαχῶν, καὶ σὺ, ὦ Τιμόλαε, ἀριστῶν μὲν ἐν Συρίᾳ, δειπνῶν δὲ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ τοῖς ἐμοὶ ἐπιβάλλουσι καὶ σταδίοις κατεχρήσασθε, καλῶς ποιοῦντες· ἄλλως τε οὐκ ἂν δεξαίμην πλουτήσας ἐπ' ὀλίγον, ὑπηνέμιόν τινα πλοῦτον, ἀνιαθῆναι μετ' ὀλίγον ψιλὴν τὴν μᾶζαν ἐσθίων, οἷα

ὑμεῖς πείσεσθε μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν ἡ εὐδαιμονία μὲν ὑμῖν, καὶ ὁ πολὺς πλοῦτος οἴχηται ἀποπτάμενος· αὐτοὶ δὲ καταβάντες ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τε καὶ διαδημάτων, ὥςπερ ἐξ ἡδίστου ὀνείρατος ἀνεγρόμενοι, ἀνόμοια τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας εὑρίσκητε· ὥςπερ οἱ τοὺς βασιλεῖς ὑποκρινόμενοι τραγῳδοὶ, ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ θεάτρου, λιμώττοντες οἱ πολλοὶ, καὶ ταῦτα πρὸ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες ἢ Κρέοντες. λυπήσεσθε οὖν, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ δυςάρεστοι ἔσεσθε τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ μάλιστα σὺ, ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δέῃ σε τὸ αὐτὸ παθεῖν τῷ Ἰκάρῳ τῆς πτερώσεως διαλυθείσης, καταπεσόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ χαμαὶ βαδίζειν, ἀπολέσαντα τοὺς δακτυλίους ἐκείνους ἅπαντας ἀποῤῥυέντας τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἱκανὸν, ἀντὶ πάντων θησαυρῶν, καὶ Βαβυλῶνος αὐτῆς, τὸ γελάσαι μάλα ἡδέως ἐφ' οἷς ὑμεῖς ᾐτήσατε, τοιούτοις οὖσι, καὶ ταῦτα φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντες.

ΕΤΑΙΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

I.

ARGVMENTVM.

Referunt hi dialogi, tanquam speculum, imaginem meretricum Atheniensium, aliam atque ali-

am pro diverso speculi situ. *Dial. I.* *Non est novum, eundem amatorem ab alia ad aliam amicam transire, cuius rei causam illae incantationes esse putant.*

ΓΛΥΚΕΡΑ ΚΑΙ ΘΑΙΣ.

ΓΛΥΚ. Τὸν στρατιώτην ἐκεῖνον, Θαΐ, τὸν Ἀκαρνᾶνα, ὃς πάλαι μὲν Ἀβρότονον εἶχε, μετὰ ταῦτα δὲ ἠράσθη ἐμοῦ, τὸν εὐπάρυφον λέγω, τὸν ἐν τῇ χλαμύδι, οἶσθα αὐτὸν, ἢ ἐπιλέλησαι τὸν ἄνθρωπον;

ΘΑΙΣ. Οὐκ, ἀλλὰ οἶδα, ὦ Γλυκέριον, καὶ συνέπιε μεθ' ἡμῶν πέρυσιν ἐν τοῖς Ἁλώοις, τί δὲ τοῦτο; ἐῴκεις γάρ τι περὶ αὐτοῦ διηγεῖσθαι.

ΓΛΥΚ. Γοργόνα αὐτὸν ἡ παμπόνηρος, φίλη δοκοῦσα εἶναι, ἀπέσπασεν ἀπ' ἐμοῦ ὑπαγαγοῦσα.

ΘΑΙΣ. Καὶ νῦν σοι μὲν ἐκεῖνος οὐ πρόςεστι, Γοργόναν δὲ ἑταῖραν πεποίηται;

ΓΛΥΚ. Ναὶ, ὦ Θαΐ, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐ μετρίως μου ἥψατο.

ΘΑΙΣ. Πονηρὸν μὲν, ὦ Γλυκέριον, οὐκ ἀδόκητον δὲ, ἀλλὰ εἰωθὸς γίγνεσθαι ὑφ' ἡμῶν τῶν ἑταιρῶν. οὐκοῦν χρὴ οὔτε ἀνιᾶσθαι ἄγαν, οὔτε μέμφεσθαι τῇ Γοργόνῃ. οὐδὲ γὰρ σὲ Ἀβρότονον ἐπ' αὐτῷ πρότερον ἐμέμψατο, καίτοι φίλαι ἦτε. 2. Ἀτὰρ ἐκεῖνο θαυμάζω, τί καὶ ἐπῄνεσεν αὐτῆς ὁ στρατιώτης οὗτος, ἐκτὸς εἰ μὴ παντάπασι τυφλός ἐστιν, ὃς οὐχ ἑωράκει, τὰς μὲν τρίχας αὐτὴν ἀραιὰς ἔχουσαν, καὶ ἐπιπολὺ τοῦ μετώπου ἀπηγμένας· τὰ χείλη δὲ πελιδνὰ, καὶ νεκρικὰ, καὶ τράχηλος λεπτὸς, καὶ ἐπι-

σημοι ἐν αὐτῷ αἱ φλέβες, καὶ ῥὶς μακρά. ἓν μόνον, εὐμήκης ἐστὶ, καὶ ὀρθὴ, καὶ μειδιᾷ πάνυ ἐπαγωγόν.

ΓΛΥΚ. Οἴει γὰρ, ὦ Θαΐ, τῷ κάλλει ἠρῆσθαι τὸν Ἀκαρνᾶνα; οὐκ οἶσθα, ὡς φαρμακὶς ἡ Χρυσάριον ἡ μήτηρ αὐτῆς, Θεσσαλάς τινας ᾠδὰς ἐπισταμένη, καὶ τὴν σελήνην κατάγουσα; φασὶ δὲ αὐτὴν καὶ πέτεσθαι τῆς νυκτός· ἐκείνη ἐξέμηνε τὸν ἄνθρωπον, πιεῖν τῶν φαρμάκων ἐγχέασα, καὶ νῦν τρυγῶσιν αὐτόν.

ΘΑΙΣ. Καὶ σὺ, ὦ Γλυκέριον, ἄλλον τρυγήσεις, τοῦτον δὲ χαίρειν ἔα.

II.

Arg. Falso de Pamphili nuptiis nuntio vel perterrita vel perterritam se fingens Myrtium omnem lapidem movet, ut eum ab nuptiis abstrahat eiusque amorem sibi conservet.

ΜΥΡΤΙΟΝ, ΠΑΜΦΙΛΟΣ ΚΑΙ ΔΩΡΙΣ.

1. ΜΥΡΤ. Γάμεις, ὦ Πάμφιλε, τὴν Φίλωνος τοῦ ναυκλήρου θυγατέρα, καὶ ἤδη σε γεγαμηκέναι φασίν. οἱ τοσοῦτοι δὲ ὅρκοι, οὓς ὤμοσας, καὶ τὰ δάκρυα ἐν ἀκαρεῖ πάντα οἴχεται, καὶ ἐπιλέλησαι Μυρτίου νῦν, καὶ ταῦτα, ὦ Πάμφιλε, ὁπότε κύω μῆνα ὄγδοον ἤδη. τοῦτο γοῦν καὶ μόνον ἐπριάμην τοῦ σοῦ ἔρωτος, ὅτι μου τηλικαύτην πεποίηκας τὴν γαστέρα, καὶ μετὰ μικρὸν παιδοτροφεῖν δεήσει, πρᾶγμα ἑταίρᾳ βαρύτατον. οὐ γὰρ ἐκθήσω τὸ τεχθὲν, καὶ μάλιστα εἰ ἄῤῥεν γένοιτο, ἀλλὰ Πάμφιλον ὀνομάσασα, ἐγὼ μὲν ἕξω παραμύθιον τοῦ ἔρωτος· σοὶ

δέ ὀνειδιεῖ ποτε προςελθὼν ἐκεῖνος, ὡς ἄπιστος γεγένησαι περὶ τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ μητέρα. γαμεῖς δ' οὐ καλὴν παρθένον. εἶδον γὰρ αὐτὴν ἔναγχος ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις μετὰ τῆς μητρὸς, οὐδέπω εἰδυῖα, ὅτι δι' αὐτὴν οὐκ ἔτι ὄψομαι Πάμφιλον. καὶ σὺ δ' οὖν πρότερον ἴδου αὐτὴν, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἴδε, μή σε ἀνιάτω, εἰ πάνυ γλαυκοὺς ἔχει αὐτοὺς, μηδὲ ὅτι διάστροφοί εἰσι, καὶ ἐς ἀλλήλους ὁρῶσι· μᾶλλον δὲ τὸν Φίλωνα ἑώρακας τὸν πατέρα τῆς νύμφης, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ οἶσθα, ὥςτε οὐδὲν ἔτι δέησει τὴν θυγατέρα ἰδεῖν.

2. ΠΑΜΦ. Ἔτι σοῦ ληρούσης, ὦ Μύρτιον, ἀκούσομαι, παρθένους καὶ γάμους ναυκληρικοὺς διεξιούσης. ἐγὼ δὲ ἢ σιμήν τινα ἢ καλὴν νύμφην οἶδα; ἢ ὅτι Φίλων ὁ Ἀλωπεκῆθεν (οἶμαι γὰρ ἐκεῖνον λέγειν σε) θυγατέρα ὅλως εἶχεν ὡραίαν ἤδη γάμου; ἀλλ' οὐδὲ φίλος ἐστὶν οὗτος τῷ πατρί. μέμνημαι γὰρ ὡς πρώην ἐδικάσατο περὶ συμβολαίου ναυτικοῦ. τάλαντον γὰρ, οἶμαι, ὀφείλων τῷ πατρὶ, οὐκ ἤθελεν ἐκτίνειν· ὁ δὲ παρὰ τοὺς ναυτοδίκας ἀπήγαγεν αὐτὸν, καὶ μόλις ἐξέτισεν αὐτὸ, οὐδ' ὅλον, ὡς ὁ πατὴρ ἔφασκεν. εἰ δὲ καὶ γαμεῖν ἐδέδοκτό μοι, τὴν τοῦ Δημέου θυγατέρα τὴν τοῦ πέρυσιν ἐστρατηγηκότος ἀφεὶς, καὶ ταῦτα πρὸς μητρὸς ἀνεψιὰν οὖσαν, τὴν Φίλωνος ἐγάμουν ἄν; σὺ δὲ πόθεν ταῦτα ἤκουσας; ἢ τινὰς σεαυτῇ, ὦ Μύρτιον, κενὰς ζηλοτυπίας σκιαμαχοῦσα ἐξεῦρες;

3. ΜΥΡΤ. Οὐκοῦν οὐ γαμεῖς, ὦ Πάμφιλε;

ΠΑΜΦ. Μέμηνας, ὦ Μύρτιον, ἢ κραιπαλᾷς. καίτοι χθὲς οὐ πάνυ ἐμεθύσθημεν.

ΜΥΡΤ. Ἡ Δωρὶς αὕτη ἐλύπησέ με. πεμφθεῖσα γὰρ ὡς ἔρια ὠνήσαιτό μοι ἐπὶ τὴν γαστέρα, καὶ εὔξαιτο τῇ λοχείᾳ ὡς ὑπὲρ ἐμοῦ, Λεσβίαν ἔφη ἐντυχοῦσαν αὐτῇ .... μᾶλλον δὲ σὺ αὐτῷ, ὦ Δωρὶ, λέγε, ἅπερ ἀκήκοας, εἴ γε μὴ ἐπλάσω αὐτά.

ΔΩΡ. Ἀλλ᾽ ἐπιτριβείην, ὦ δέσποινα, εἴ τι ἐψευσάμην· ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὸ Πρυτανεῖον ἐγενόμην, ἐνέτυχέ μοι ἡ Λεσβία μειδιῶσα, καί φησιν, ὁ ἐραστὴς ὑμῶν ὁ Πάμφιλος γαμεῖ τὴν Φίλωνος θυγατέρα· εἰ δὲ ἀπιστοίην, ἠξίου με παρακύψασαν ἐς τὸν στενωπὸν ὑμῶν ἰδεῖν πάντα κατεστεμμένα, καὶ αὐλητρίδας, καὶ θόρυβον, καὶ Ὑμέναιον ᾄδοντάς τινας.

ΠΑΜΦ. Τί οὖν; παρέκυψας, ὦ Δωρί;

ΔΩΡ. Καὶ μάλα, καὶ εἶδον ἅπαντα, ὡς ἔφη.

4. *ΠΑΜΦ.* Μανθάνω τὴν ἀπάτην. οὔτε πάντα ἡ Λεσβία, Δωρὶ, πρὸς σὲ ἐψεύσατο, καὶ σὺ τἀληθῆ ἀπήγγελκας Μυρτίῳ· πλὴν μάτην γε ἐταράχθητε· οὔτε γὰρ παρ᾽ ἡμῖν οἱ γάμοι· ἀλλὰ νῦν ἀνεμνήσθην ἀκούσας τῆς μητρὸς, ὁπότε χθὲς ἀνέστρεψα παρ᾽ ὑμῶν· ἔφη γὰρ, ὦ Πάμφιλε, ὁ μὲν ἡλικιώτης σοι Χαρμίδης, ὁ τοῦ γείτονος Ἀρισταινέτου υἱὸς, γαμεῖ ἤδη, καὶ σωφρονεῖ, σὺ δὲ μέχρι τίνος ἑταίρᾳ σύνει; τοιαῦτα παρακούων αὐτῆς, ἐς ὕπνον κατηνέχθην· εἶτα ἕωθεν προῆλθον ἀπὸ τῆς οἰκίας, ὥςτε οὐδὲν εἶδον ὧν ἡ Δωρὶς ὕστερον εἶδεν· εἰ δὲ ἀπιστεῖς, αὖθις ἀπελθοῦσα, ὦ Δωρὶ, ἀκριβῶς ἰδὲ, μὴ τὸν στε-

νωπὸν, ἀλλὰ τὴν θύραν, ποτέρα ἐστὶν ἡ κατεστεμμένη· εὑρήσεις γὰρ τὴν τῶν γειτόνων.

ΜΥΡΤ. Ἀπέσωσας, ὦ Πάμφιλε· ἀπηγξάμην γὰρ ἄν, εἴ τι τοιοῦτο ἐγένετο.

ΠΑΜΦ. Ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἐγένετο, μηδ᾽ οὕτω μανείην, ὡς ἐκλαθέσθαι Μυρτίου· καὶ ταῦτα ἤδη μοι κυούσης παιδίον.

III.

Arg. Malignae vexationes inter meretricem et amatorem. Meretrices irasci quidem, sed contumeliosae non esse debent.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΦΙΛΙΝΝΑ.

1. ΜΗΤ. Ἐμάνης, ὦ Φίλιννα, ἢ τί ἔπαθες ἐν τῷ ξυμποσίῳ χθές; ἧκε γὰρ παρ᾽ ἐμὲ Δίφιλος ἕωθε δακρύων, καὶ διηγήσατό μοι ἃ ἔπαθεν ὑπὸ σοῦ. μεμεθύσθαι γάρ σε, καὶ ἐς τὸ μέσον ἀναστᾶσαν, ὀρχήσασθαι αὐτοῦ διακωλύοντος, καὶ μετὰ ταῦτα φιλῆσαι Λαμπρίαν τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, καὶ ἐπεὶ ἐχαλέπηνέ σοι, καταλιποῦσαν αὐτὸν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸν Λαμπρίαν, καὶ περιβαλεῖν ἐκεῖνον, ἑαυτὸν δὲ ἀποπνίγεσθαι, τούτων γιγνομένων. ἀλλ᾽ οὐδὲ τῆς νυκτὸς, οἶμαι, συνεκάθευδες. καταλιποῦσα δὲ δακρύοντα, μόνη ἐπὶ τοῦ πλησίου σκίμποδος κατέκεισο ᾄδουσα, καὶ λυποῦσα ἐκεῖνον.

2. ΦΙΛ. Τὰ γὰρ αὐτοῦ σοι, ὦ μῆτερ, ου διηγήσατο. οὐ γὰρ ἂν συνηγόρευες αὐτῷ ὑβριστῇ γε ὄντι, ὃς ἐμοῦ γε ἀφέμενος ἐκοινολογεῖτο Θαΐδι τῇ Λαμπρίου ἑταίρᾳ, μηδέπω ἐκείνου παρόντος· ἐπεὶ δὲ χα-

λεπαίνουσαν εἶδέ με, καὶ διένευσα αὐτῷ· οἷα ποιεῖ, τοῦ ὠτὸς ἄκρου ἐφαψάμενος, ἀνακλάσας τὸν αὐχένα τῆς Θαΐδος ἐφίλησεν οὕτω προςφυῶς, ὥςτε μόλις ἀπέσπασε τὰ χείλη, εἶτ᾽ ἐγὼ μὲν ἐδάκρυον, ὁ δὲ ἐγέλα, καὶ πρὸς τὴν Θαΐδα πολλὰ πρὸς τὸ οὖς ἔλεγε, κατ᾽ ἐμοῦ δηλαδή, καὶ ἡ Θαῒς ἐμειδία, βλέπουσα πρὸς ἐμέ· ὡς δὲ προςιόντα ᾔσθοντο τὸν Λαμπρίαν, καὶ ἐκορέσθησάν ποτε φιλοῦντες ἀλλήλους, ἐγὼ μὲν ὅμως παρ᾽ αὐτὸν κατεκλίθην, ὡς μὴ καὶ τοῦτο προφασίζοιτο ὕστερον· ἡ Θαῒς δὲ ἀναστᾶσα, ὠρχήσατο πρώτη ἀπογυμνοῦσα ἐπιπολὺ τὰ σφυρά, ὡς μόνη καλὰ ἔχουσα. καὶ ἐπειδὴ ἐπαύσατο, ὁ Λαμπρίας μὲν ἐσίγα, καὶ εἶπεν οὐδέν· Δίφιλος δὲ ὑπερεπῄνει τὸ εὔρυθμον, καὶ κεχορηγημένον, καὶ ὅτι εὖ πρὸς τὴν κιθάραν ὁ ποῦς, καὶ τὸ σφυρόν, ὡς καλόν, καὶ ἄλλα μυρία, καθάπερ τὴν Καλάμιδος Σωσάνδραν ἐπαινῶν, ἀλλ᾽ οὐχὶ Θαΐδα, ἣν καὶ σὺ οἶσθα συλλουομένην ἡμῖν, οἵα ἐστι. Θαῒς δὲ οἷα καὶ ἔσκωψεν εὐθὺς ἐς ἐμέ; εἰ γάρ τις, ἔφη, μὴ αἰσχύνεται λεπτὰ ἔχουσα τὰ σκέλη, ὀρχήσεται καὶ αὐτὴ ἐξαναστᾶσα. τί ἂν λέγοιμι, ὦ μῆτερ; ἀνέστην γάρ, καὶ ὠρχησάμην. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν; ἀνασχέσθαι, καὶ ἐπαληθεύειν τὸ σκῶμμα, καὶ τὴν Θαΐδα ἐᾶν τυραννεῖν τὸ συμπόσιον;

3. *ΜΗΤ.* Φιλοτιμότερον μέν, ὦ θύγατερ, οὐδὲ φροντίζειν γὰρ ἐχρῆν· λέγε δ᾽ ὅμως τὰ μετὰ ταῦτα.

ΦΙΛ. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐπῄνουν, ὁ Δίφιλος δὲ μόνος ὕπτιον καταβαλὼν ἑαυτόν, ἐς τὴν ὀροφὴν ἀνέβλεπεν, ἄχρι δὴ καμοῦσα ἐπαυσάμην.

ΜΗΤ. Τὸ φιλῆσαι δὲ τὸν Λαμπρίαν ἀληθὲς ἦν, καὶ τὸ μεταβᾶσαν περιπλέκεσθαι αὐτῷ; τί σιγᾷς; οὐκ ἔτι γὰρ ταῦτα συγγνώμης ἄξια.

ΦΙΛ. Ἀντιλυπεῖν ἐβουλόμην αὐτόν.

ΜΗΤ. Εἶτα οὐδὲ συνεκάθευδες, ἀλλὰ καὶ ᾖδες, ἐκείνου δακρύοντος; οὐκ αἰσθάνῃ, ὦ θύγατερ, ὅτι πτωχαί ἐσμεν, οὐδὲ μέμνησαι ὅσα παρ᾽ αὐτοῦ ἐλάβομεν, ἢ οἷον δὴ τὸν πέρυσι χειμῶνα διηγάγομεν ἄν, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῖν ἡ Ἀφροδίτη ἔπεμψε;

ΦΙΛ. Τί οὖν; ἀνέχωμαι διὰ τοῦτο, ὑβριζομένη ὑπ᾽ αὐτοῦ;

ΜΗΤ. Ὀργίζου μέν, μὴ ἀνθύβριζε δέ. οὐκ οἶσθα ὅτι ὑβριζόμενοι παύονται οἱ ἐρῶντες, καὶ ἐπιτιμῶσιν ἑαυτοῖς; σὺ δὲ πάνυ χαλεπὴ ἀεὶ τῷ ἀνθρώπῳ γεγένησαι, καὶ ὅρα μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἀποῤῥήξωμεν πάνυ τείνουσαι τὸ καλώδιον.

IV.

Arg. *Describuntur incantationes, quibus Melitta amatorem zelotypia a iuvenibus petulantibus excitata alienatum revocari posse putabat.*

ΜΕΛΙΤΤΑ ΚΑΙ ΒΑΚΧΙΣ.

1. *ΜΕΛ.* Εἴ τινα οἶσθα, Βακχί, γραῦν, οἷαι πολλαὶ Θετταλαὶ λέγονται ἐπᾴδουσαι, καὶ ἐρασμίους ποιοῦσαι, εἰ καὶ μισουμένη γυνὴ τυγχάνοι, (οὕτως ὄναιο) παραλαβοῦσα ἧκέ μοι. θοἰμάτια γὰρ ὅλα, καὶ τὰ χρυσία ταυτὶ προείμην ἡδέως, εἰ μόνον ἴδοιμι ἐπ᾽ ἐμὲ αὖθις ἀναστρέψαντα Χαρῖνον, μισήσαντα Σιμμίχην, ὡς νῦν ἐμέ.

ΒΑΚΧ. Τί φῄς; οὐκ ἔτι σύνεστιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν Σιμμίχην, ὦ Μέλιττα, οἴχεται Χαρῖνος, δι' ἣν τοσαύτας ὀργὰς τῶν γονέων ἠνέσχετο, οὐ βουληθεὶς τὴν πλουσίαν ἐκείνην γῆμαι, πέντε προικὸς τάλαντα, ὡς ἔλεγον, ἐπιφερομένην; μέμνημαι γάρ ταῦτά σου ἀκούσασα.

ΜΕΛ. Ἅπαντα ἐκεῖνα οἴχεται, ὦ Βακχὶ, καὶ πέμπτην ταύτην ἡμέραν οὐδὲ ἑώρακα ὅλως αὐτὸν, ἀλλὰ πίνουσι παρὰ τῷ συνεφήβῳ Παμμένει αὐτός τε καὶ Σιμμίχη.

2\. *ΒΑΚΧ.* Δεινὰ, ὦ Μέλιττα, πέπονθας. ἀλλὰ τί καὶ ὑμᾶς διέστησεν; ἔοικε γὰρ οὐ μικρὸν τοῦτ' εἶναι.

ΜΕΛ. Τὸ μὲν ὅλον οὐδὲ εἰπεῖν ἔχω. πρώην δὲ ἀνελθὼν ἐκ Πειραιῶς (κατεληλύθει γὰρ, οἶμαι, χρέος τι ἀπαιτήσων πέμψαντος τοῦ πατρὸς) οὔτε με προσέβλεψεν ἐσελθὼν, οὔτε προσήκατο ὡς ἔθος προσδραμοῦσαν, ἀποσεισάμενος δὲ περιπλακῆναι θέλουσαν, Ἄπιθι, φησὶ, πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον, ἢ τὰ ἐπὶ τῶν τοίχων γεγραμμένα ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἀνάγνωθι, ὅπου κατεστηλίτευται ὑμῶν τὰ ὀνόματα. Τίνα Ἑρμότιμον, τίνα, ἔφην, ἢ ποίαν στήλην λέγεις; ὁ δὲ οὐδὲν ἀποκρινάμενος, οὐδὲ δειπνήσας, ἐκάθευδεν ἀποστραφείς. πόσα οἴει ἐπὶ τοῦτον μεμηχανῆσθαί με περιβάλλουσαν, ἐπιστρέφουσαν, φιλοῦσαν ἀπεστραμμένου τὸ μετάφρενον; ὁ δ' οὐδ' ὁπωστιοῦν ὑπεμαλάχθη, ἀλλ' εἴ μοι, φησὶν, ἐπὶ πλέον ἐνοχλήσειας, ἄπειμι ἤδη, εἰ καὶ μέσαι νύκτες εἰσίν

3\. *ΒΑΚΧ.* Ὅμως ᾔδεις τὸν Ἑρμότιμον;

ΜΕΛ. Ἀλλά με ἴδοις, ὦ Βακχὶ, ἀθλιώτερον διάγουσαν ἢ νῦν ἔχω, εἴ τινα ἐγὼ ναύκληρον Ἑρμότιμον οἶδα, πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν ἕωθεν ἀπεληλύθει, τοῦ ἀλεκτρυόνος εὐθὺς ᾄσαντος ἀνεγρόμενος· ἐγὼ δὲ ἐμεμνήμην, ὅτι κατὰ τοίχου τινός ἔλεγε καταγεγράφθαι τοὔνομα ἐν Κεραμεικῷ· ἔπεμψα οὖν Ἀκίδα κατασκεψομένην· ἣδ' ἄλλο μὲν οὐδὲν εὗρε, τοῦτο δὲ μόνον ἐπιγεγραμμένον ἐσιόντων ἐπὶ τὰ δεξιὰ πρὸς τῷ Διπύλῳ, Μέλιττα φιλεῖ Ἑρμότιμον, καὶ μικρὸν αὖθις ὑποκάτω, Ὁ ναύκληρος Ἑρμότιμος φιλεῖ Μέλιτταν.

ΒΑΚΧ. Ὢ τῶν περιέργων νεανίσκων. συνίημι γάρ. λυπῆσαί τις θέλων τὸν Χαρῖνον, ἐπέγραψε ζηλότυπον ὄντα εἰδώς· ὁ δὲ αὐτίκα ἐπίστευσεν. εἰ δέ που ἴδοιμι αὐτὸν, διαλέξομαι. ἄπειρός ἐστι, καὶ παῖς ἔτι.

ΜΕΛ. Ποῦ δ' ἂν ἴδοις ἐκεῖνον, ὃς ἐγκλεισάμενος ἑαυτὸν, σύνεστι τῇ Σιμμίχῃ; οἱ γονεῖς δὲ ἔτι παρ' ἐμοὶ ζητοῦσιν αὐτόν. ἀλλ' εἴ τινα εὕροιμι, ὦ Βακχὶ, γραῦν, ὡς ἔφην, ἀποσώσειεν ἂν φανεῖσα.

4. *ΒΑΚΧ.* Ἔστιν, ὦ φιλτάτη, ὅτι χρησίμη φαρμακὶς, Σύρα τὸ γένος, ὠμὴ ἔτι καὶ συμπεπηγυῖα, ἥ μοι ποτὲ Φανίαν χαλεπαίνοντα κἀκεῖνον εἰκῇ, ὥσπερ Χαρῖνος, διήλλαξε μετὰ μῆνας ὅλους τέσσαρας, ὅτε ἐγὼ μὲν ἤδη ἀπεγνώκειν· ὁ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπῳδῶν ἧκεν αὖθις ἐπ' ἐμέ.

ΜΕΛ. Τί δ' ἔπραξεν ἡ γραῦς, εἴπερ ἔτι μέμνησαι;

ΒΑΚΧ. Λαμβάνει μὲν οὐδὲ πολὺν, ὦ Μέλιττα,

ΠΑΜΦ. Μέμηνας, ὦ Μύρτιον, ἢ κραιπαλᾷς. καίτοι χθὲς οὐ πάνυ ἐμεθύσθημεν.

ΜΥΡΤ. Ἡ Δωρὶς αὕτη ἐλύπησέ με. πεμφθεῖσα γὰρ ὡς ἔρια ὠνήσαιτό μοι ἐπὶ τὴν γαστέρα, καὶ εὔξαιτο τῇ λοχείᾳ ὡς ὑπὲρ ἐμοῦ, Λεσβίαν ἔφη ἐντυχοῦσαν αὐτῇ .... μᾶλλον δὲ σὺ αὐτῷ, ὦ Δωρὶ, λέγε, ἅπερ ἀκήκοας, εἴ γε μὴ ἐπλάσω αὐτά.

ΔΩΡ. Ἀλλ' ἐπιτριβείην, ὦ δέσποινα, εἴ τι ἐψευσάμην· ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὸ Πρυτανεῖον ἐγενόμην, ἐνέτυχέ μοι ἡ Λεσβία μειδιῶσα, καί φησιν, ὁ ἐραστὴς ὑμῶν ὁ Πάμφιλος γαμεῖ τὴν Φίλωνος θυγατέρα· εἰ δὲ ἀπιστοίην, ἠξίου με παρακύψασαν ἐς τὸν στενωπὸν ὑμῶν ἰδεῖν πάντα κατεστεμμένα, καὶ αὐλητρίδας, καὶ θόρυβον, καὶ Ὑμέναιον ᾄδοντάς τινας.

ΠΑΜΦ. Τί οὖν; παρέκυψας, ὦ Δωρί;

ΔΩΡ. Καὶ μάλα, καὶ εἶδον ἅπαντα, ὡς ἔφη.

4. *ΠΑΜΦ.* Μανθάνω τὴν ἀπάτην. οὔτε πάντα ἡ Λεσβία, Δωρὶ, πρὸς σὲ ἐψεύσατο, καὶ σὺ τἀληθῆ ἀπήγγελκας Μυρτίῳ· πλὴν μάτην γε ἐταράχθητε· οὔτε γὰρ παρ' ἡμῖν οἱ γάμοι· ἀλλὰ νῦν ἀνεμνήσθην ἀκούσας τῆς μητρὸς, ὁπότε χθὲς ἀνέστρεψα παρ' ὑμῶν· ἔφη γὰρ, ὦ Πάμφιλε, ὁ μὲν ἡλικιώτης σοι Χαρμίδης, ὁ τοῦ γείτονος Ἀρισταινέτου υἱὸς, γαμεῖ ἤδη, καὶ σωφρονεῖ, σὺ δὲ μέχρι τίνος ἑταίρᾳ σύνει; τοιαῦτα παρακούων αὐτῆς, ἐς ὕπνον κατηνέχθην· εἶτα ἕωθεν προῆλθον ἀπὸ τῆς οἰκίας, ὥςτε οὐδὲν εἶδον ὧν ἡ Δωρὶς ὕστερον εἶδεν· εἰ δὲ ἀπιστεῖς, αὖθις ἀπελθοῦσα, ὦ Δωρὶ, ἀκριβῶς ἰδὲ, μὴ τὸν στε-

νωπὸν, ἀλλὰ τὴν θύραν, ποτέρα ἐστὶν ἡ κατεστεμμένη· εὑρήσεις γὰρ τὴν τῶν γειτόνων.

ΜΥΡΤ. Ἀπέσωσας, ὦ Πάμφιλε· ἀπηγξάμην γὰρ ἄν, εἴ τι τοιοῦτο ἐγένετο.

ΠΑΜΦ. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐγένετο, μηδ' οὕτω μανείην, ὡς ἐκλαθέσθαι Μυρτίου· καὶ ταῦτα ἤδη μοι κυούσης παιδίον.

III.

Arg. Malignae vexationes inter meretricem et amatorem. Meretrices irasci quidem, sed contumeliosae non esse debent.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΦΙΛΙΝΝΑ.

1. ΜΗΤ. Ἐμάνης, ὦ Φίλιννα, ἢ τί ἔπαθες ἐν τῷ ξυμποσίῳ χθές; ἧκε γὰρ παρ' ἐμὲ Δίφιλος ἕωθε δακρύων, καὶ διηγήσατό μοι ἃ ἔπαθεν ὑπὸ σοῦ. μεμεθύσθαι γάρ σε, καὶ ἐς τὸ μέσον ἀναστᾶσαν, ὀρχήσασθαι αὐτοῦ διακωλύοντος, καὶ μετὰ ταῦτα φιλῆσαι Λαμπρίαν τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ, καὶ ἐπεὶ ἐχαλέπηνέ σοι, καταλιποῦσαν αὐτὸν, ἀπελθεῖν πρὸς τὸν Λαμπρίαν, καὶ περιβαλεῖν ἐκεῖνον, ἑαυτὸν δὲ ἀποπνίγεσθαι, τούτων γιγνομένων. ἀλλ' οὐδὲ τῆς νυκτὸς, οἶμαι, συνεκάθευδες. καταλιποῦσα δὲ δακρύοντα, μόνη ἐπὶ τοῦ πλησίου σκίμποδος κατέκεισο ᾄδουσα, καὶ λυποῦσα ἐκεῖνον.

2. ΦΙΛ. Τὰ γὰρ αὑτοῦ σοι, ὦ μῆτερ, ου διηγήσατο. οὐ γὰρ ἂν συνηγόρευες αὐτῷ ὑβριστῇ γε ὄντι, ὃς ἐμοῦ γε ἀφέμενος ἐκοινολογεῖτο Θαΐδι τῇ Λαμπρίου ἑταίρᾳ, μηδέπω ἐκείνου παρόντος· ἐπεὶ δὲ χα-

λεπαίνουσαν εἶδέ με, καὶ διένευσα αὐτῷ· οἷα ποιεῖ, τοῦ ὠτὸς ἄκρου ἐφαψάμενος, ἀνακλάσας τὸν αὐχένα τῆς Θαΐδος ἐφίλησεν οὕτω προςφυῶς, ὥςτε μόλις ἀπέσπασε τὰ χείλη, εἶτ᾽ ἐγὼ μὲν ἐδάκρυον, ὁ δὲ ἐγέλα, καὶ πρὸς τὴν Θαΐδα πολλὰ πρὸς τὸ οὖς ἔλεγε, κατ᾽ ἐμοῦ δηλαδὴ, καὶ ἡ Θαΐς ἐμειδία, βλέπουσα πρὸς ἐμέ· ὡς δὲ προςιόντα ᾔσθοντο τὸν Λαμπρίαν, καὶ ἐκορέσθησάν ποτε φιλοῦντες ἀλλήλους, ἐγὼ μὲν ὅμως παρ᾽ αὐτὸν κατεκλίθην, ὡς μὴ καὶ τοῦτο προφασίζοιτο ὕστερον· ἡ Θαΐς δὲ ἀναστᾶσα, ὠρχήσατο πρώτη ἀπογυμνοῦσα ἐπιπολὺ τὰ σφυρὰ, ὡς μόνη καλὰ ἔχουσα. καὶ ἐπειδὴ ἐπαύσατο, ὁ Λαμπρίας μὲν ἐσίγα, καὶ εἶπεν οὐδέν· Δίφιλος δὲ ὑπερεπῄνει τὸ εὔρυθμον, καὶ κεχορηγημένον, καὶ ὅτι εὖ πρὸς τὴν κιθάραν ὁ ποῦς, καὶ τὸ σφυρὸν, ὡς καλὸν, καὶ ἄλλα μυρία, καθάπερ τὴν Καλάμιδος Σωσάνδραν ἐπαινῶν, ἀλλ᾽ οὐχὶ Θαΐδα, ἣν καὶ σὺ οἶσθα συλλουομένην ἡμῖν, οἵα ἐστι. Θαΐς δὲ οἷα καὶ ἔσκωψεν εὐθὺς ἐς ἐμέ; εἰ γάρ τις, ἔφη, μὴ αἰσχύνεται λεπτὰ ἔχουσα τὰ σκέλη, ὀρχήσεται καὶ αὐτὴ ἐξαναστᾶσα. τί ἂν λέγοιμι, ὦ μῆτερ; ἀνέστην γὰρ, καὶ ὠρχησάμην. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν; ἀνασχέσθαι, καὶ ἐπαληθεύειν τὸ σκῶμμα, καὶ τὴν Θαΐδα ἐᾷν τυραννεῖν τὸ συμπόσιον;

3. *ΜΗΤ.* Φιλοτιμότερον μὲν, ὦ θύγατερ, οὐδὲ φροντίζειν γὰρ ἐχρῆν· λέγε δ᾽ ὅμως τὰ μετὰ ταῦτα.

ΦΙΛ. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐπῄνουν, ὁ Δίφιλος δὲ μόνος ὕπτιον καταβαλὼν ἑαυτὸν, ἐς τὴν ὀροφὴν ἀνέβλεπεν, ἄχρι δὴ καμοῦσα ἐπαυσάμην.

ΜΗΤ. Τὸ φιλῆσαι δὲ τὸν Λαμπρίαν ἀληθὲς ἦν, καὶ τὸ μεταβᾶσαν περιπλέκεσθαι αὐτῷ; τί σιγᾷς; οὐκ ἔτι γὰρ ταῦτα συγγνώμης ἄξια.

ΦΙΛ. Ἀντιλυπεῖν ἐβουλόμην αὐτόν.

ΜΗΤ. Εἶτα οὐδὲ συνεκάθευδες, ἀλλὰ καὶ ᾖδες, ἐκείνου δακρύοντος; οὐκ αἰσθάνῃ, ὦ θύγατερ, ὅτι πτωχαί ἐσμεν, οὐδὲ μέμνησαι ὅσα παρ᾽ αὐτοῦ ἐλάβομεν, ἢ οἷον δὴ τὸν πέρυσι χειμῶνα διηγάγομεν ἄν, εἰ μὴ τοῦτον ἡμῖν ἡ Ἀφροδίτη ἔπεμψε;

ΦΙΛ. Τί οὖν; ἀνέχωμαι διὰ τοῦτο, ὑβριζομένη ὑπ᾽ αὐταῦ;

ΜΗΤ. Ὀργίζου μὲν, μὴ ἀνθύβριζε δέ. οὐκ οἶσθα ὅτι ὑβριζόμενοι παύονται οἱ ἐρῶντες, καὶ ἐπιτιμῶσιν ἑαυτοῖς; σὺ δὲ πάνυ χαλεπὴ ἀεὶ τῷ ἀνθρώπῳ γεγένησαι, καὶ ὅρα μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἀποῤῥήξωμεν πάνυ τείνουσαι τὸ καλώδιον.

IV.

Arg. *Describuntur incantationes, quibus Melitta amatorem zelotypia a iuvenibus petulantibus excitata alienatum revocari posse putabat.*

ΜΕΛΙΤΤΑ ΚΑΙ ΒΑΚΧΙΣ.

1. ΜΕΛ. Εἴ τινα οἶσθα, Βακχὶ, γραῦν, οἷαι πολλαὶ Θετταλαὶ λέγονται ἐπᾴδουσαι, καὶ ἐρασμίους ποιοῦσαι, εἰ καὶ μισουμένη γυνὴ τυγχάνοι, (οὕτως ὄναιο) παραλαβοῦσα ἧκέ μοι. θοἰμάτια γὰρ ὅλα, καὶ τὰ χρυσία ταυτὶ προείμην ἡδέως, εἰ μόνον ἴδοιμι ἐπ᾽ ἐμὲ αὖθις ἀναστρέψαντα Χαρῖνον, μισήσαντα Σιμμίχην, ὡς νῦν ἐμέ.

ΒΑΚΧ. Τί φῄς; οὐκ ἔτι σύνεστιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν Σιμμίχην, ὦ Μέλιττα, οἴχεται Χαρῖνος, δι' ἣν τοσαύτας ὀργὰς τῶν γονέων ἠνέσχετο, οὐ βουληθεὶς τὴν πλουσίαν ἐκείνην γῆμαι, πέντε προικὸς τάλαντα, ὡς ἔλεγον, ἐπιφερομένην; μέμνημαι γάρ ταῦτά σου ἀκούσασα.

ΜΕΛ. Ἅπαντα· ἐκεῖνα οἴχεται, ὦ Βακχί, καὶ πέμπτην ταύτην ἡμέραν οὐδὲ ἑώρακα ὅλως αὐτόν, ἀλλὰ πίνουσι παρὰ τῷ συνεφήβῳ Παμμένει αὐτός τε καὶ Σιμμίχη.

2. *ΒΑΚΧ.* Δεινά, ὦ Μέλιττα, πέπονθας. ἀλλὰ τί καὶ ὑμᾶς διέστησεν; ἔοικε γὰρ οὐ μικρὸν τοῦτ' εἶναι.

ΜΕΛ. Τὸ μὲν ὅλον οὐδὲ εἰπεῖν ἔχω. πρώην δὲ ἀνελθὼν ἐκ Πειραιῶς (κατεληλύθει γάρ, οἶμαι, χρέος τι ἀπαιτήσων πέμψαντος τοῦ πατρός) οὔτε με προςέβλεψεν ἐςελθών, οὔτε προςήκατο ὡς ἔθος προςδραμοῦσαν, ἀποσεισάμενος δὲ περιπλακῆναι θέλουσαν, Ἄπιθι, φησί, πρὸς τὸν ναύκληρον Ἑρμότιμον, ἢ τὰ ἐπὶ τῶν τοίχων γεγραμμένα ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἀνάγνωθι, ὅπου κατεστηλίτευται ὑμῶν τὰ ὀνόματα. Τίνα Ἑρμότιμον, τίνα, ἔφην, ἢ ποίαν στήλην λέγεις; ὁ δὲ οὐδὲν ἀποκρινάμενος, οὐδὲ δειπνήσας, ἐκάθευδεν ἀποστραφείς. πόσα οἴει ἐπὶ τοῦτον μεμηχανῆσθαί με περιβάλλουσαν, ἐπιστρέφουσαν, φιλοῦσαν ἀπεστραμμένου τὸ μετάφρενον; ὁ δ' οὐδ' ὁπωςτιοῦν ὑπεμαλάχθη, ἀλλ' εἴ μοι, φησίν, ἐπὶ πλέον ἐνοχλήσειας, ἄπειμι ἤδη, εἰ καὶ μέσαι νύκτες εἰσίν

3. *ΒΑΚΧ.* Ὅμως ᾔδεις τὸν Ἑρμότιμον;

ΜΕΛ. Ἀλλά με ἴδοις, ὦ Βακχὶ, ἀθλιώτερον διάγουσαν ἢ νῦν ἔχω, εἴ τινα ἐγὼ ναύκληρον Ἑρμότιμον οἶδα, πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν ἕωθεν ἀπεληλύθει, τοῦ ἀλεκτρυόνος εὐθὺς ᾄσαντος ἀνεγρόμενος· ἐγὼ δὲ ἐμεμνήμην, ὅτι κατὰ τοίχου τινός ἔλεγε καταγεγράφθαι τοὔνομα ἐν Κεραμεικῷ· ἔπεμψα οὖν Ἀκίδα κατασκεψομένην· ἣδ' ἄλλο μὲν οὐδὲν εὗρε, τοῦτο δὲ μόνον ἐπιγεγραμμένον ἐσιόντων ἐπὶ τὰ δεξιὰ πρὸς τῷ Διπύλῳ, Μέλιττα φιλεῖ Ἑρμότιμον, καὶ μικρὸν αὖθις ὑποκάτω, Ὁ ναύκληρος Ἑρμότιμος φιλεῖ Μέλιτταν.

ΒΑΚΧ. Ὢ τῶν περιέργων νεανίσκων. συνίημι γάρ. λυπῆσαί τις θέλων τὸν Χαρῖνον, ἐπέγραψε ζηλότυπον ὄντα εἰδώς· ὁ δὲ αὐτίκα ἐπίστευσεν. εἰ δέ που ἴδοιμι αὐτὸν, διαλέξομαι. ἄπειρός ἐστι, καὶ παῖς ἔτι.

ΜΕΛ. Ποῦ δ' ἂν ἴδοις ἐκεῖνον, ὃς ἐγκλεισάμενος ἑαυτὸν, σύνεστι τῇ Σιμμίχῃ; οἱ γονεῖς δὲ ἔτι παρ' ἐμοὶ ζητοῦσιν αὐτόν. ἀλλ' εἴ τινα εὕροιμι, ὦ Βακχὶ, γραῦν, ὡς ἔφην, ἀποσώσειεν ἂν φανεῖσα.

4. *ΒΑΚΧ.* Ἔστιν, ὦ φιλτάτη, ὅτι χρησίμη φαρμακὶς, Σύρα τὸ γένος, ὠμὴ ἔτι καὶ συμπεπηγυῖα, ἥ μοι ποτὲ Φανίαν χαλεπαίνοντα κἀκεῖνον εἰκῇ, ὥσπερ Χαρῖνος, διήλλαξε μετὰ μῆνας ὅλους τέσσαρας, ὅτε ἐγὼ μὲν ἤδη ἀπεγνώκειν· ὁ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπῳδῶν ἧκεν αὖθις ἐπ' ἐμέ.

ΜΕΛ. Τί δ' ἔπραξεν ἡ γραῦς, εἴπερ ἔτι μέμνησαι;

ΒΑΚΧ. Λαμβάνει μὲν οὐδὲ πολὺν, ὦ Μέλιττα,

τὸν μισθὸν, ἀλλὰ δραχμὴν καὶ ἄρτον, καὶ ἐπικεῖσθαι δὲ δεῖ μετὰ τῶν ἁλῶν, καὶ ὀβολοὺς ἑπτὰ, καὶ θεῖον, καὶ δᾷδα. ταῦτα δὲ ἡ γραῦς λαμβάνει, καὶ κρατῆρα κεκεράσθαι δεῖ, καὶ πίνειν ἐκείνην μόνην. δεήσει δέ τι αὐτοῦ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι, οἷον ἱμάτια, ἢ κρηπῖδας, ἢ ὀλίγας τῶν τριχῶν, ἤ τι τῶν τοιούτων.

ΜΕΛ. Ἔχω τὰς κρηπῖδας αὐτοῦ.

5. *ΒΑΚΧ.* Ταύτας κρεμάσασα ἐκ παττάλου ὑποθυμιᾷ τῷ θείῳ, πάττουσα καὶ τῶν ἁλῶν ἐπὶ τὸ πῦρ· ἐπιλέγει δὲ ἀμφοῖν τὰ ὀνόματα, καὶ τὸ ἐκείνου, καὶ τὸ σόν. εἶτα ἐκ τοῦ κόλπου προκομίσασα ῥόμβον, ἐπιστρέφει ἐπῳδήν τινα λέγουσα, ἐπιτρόχῳ τῇ γλώσσῃ, βαρβαρικὰ καὶ φρικώδη ὀνόματα. ταῦτα ἐποίησε τότε. καὶ μετ' οὐ πολὺ Φανίας ἅμα, καὶ τῶν συνεφήβων ἐπιτιμησάντων αὐτῷ, καὶ τῆς Φοιβίδος, ᾗ συνῆν, πολλὰ αἰτούσης, ἧκέ μοι τὸ πλέον ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς ἀγόμενος. ἔτι δὲ καὶ τοῦτό με σφόδρα κατὰ τῆς Φοιβίδος τὸ μίσηθρον ἐδιδάξατο, τηρήσασαν τὸ ἴχνος ἐπὰν ἀπολίποι ἀμαυρώσασαν ἐπιβῆναι μὲν τῷ ἀριστερῷ ἐκείνης τὸν ἐμὸν δεξιὸν, τῷ δεξιῷ δὲ τὸν ἀριστερὸν ἔμπαλιν, καὶ λέγειν, Ἐπιβέβηκά σοι, καὶ ὑπεράνω εἰμὶ, καὶ ἐποίησα ὡς προςέταξε.

ΜΕΛ. Μὴ μέλλε, μὴ μέλλε, ὦ Βακχὶ, κάλει ἤδη, τὴν Σύραν. σὺ δὲ, ὦ Ἀκὶ, τὸν ἄρτον καὶ τὸ θεῖον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς τὴν ἐπῳδὴν εὐτρέπιζε.

V.

Arg. Femina, quae instar viri cum meretricibus rem habebat.

ΚΛΩΝΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΛΕΑΙΝΑ.

1. ΚΛΩΝ. Καινὰ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὦ Λέαινα, τὴν Λεσβίαν Μέγιλλαν τὴν πλουσίαν, ἐρᾶν σοῦ ὥςπερ ἄνδρα, καὶ συνεῖναι ὑμᾶς οὐκ οἶδ' ὅ,τι ποιούσας μετ' ἀλλήλων. τί τοῦτο; ἠρυθρίασας; ἀλλ' εἰπὲ, εἰ ἀληθῆ ταῦτά [ἐστιν].

ΛΕΑΙ. Ἀληθῆ, ὦ Κλωνάριον· αἰσχύνομαι δὲ, ἀλλόκοτον γάρ τι ἔστι.

ΚΛΩΝ. Πρὸς τῆς κουροτρόφου, τί τὸ πρᾶγμα; ἢ τί βούλεται ἡ γυνή; τί δὲ καὶ πράττετε, ὅταν συνῆτε; ὁρᾷς; οὐ φιλεῖς με, οὐ γὰρ ἂν ἀπεκρύπτου τὰ τοιοῦτα.

ΛΕΑΙ. Φιλῶ μέν σε, εἰ καί τινα ἄλλην· ἡ γυνὴ δὲ δεινῶς ἀνδρική ἐστιν.

2. ΚΛΩΝ. Οὐ μανθάνω ὅ,τι καὶ λέγεις, εἰ μή τις ἑταιρίστρια τυγχάνει οὖσα· τοιαύτας γὰρ ἐν Λέσβῳ λέγουσι γυναῖκας ἀῤῥενωποὺς, ὑπὸ ἀνδρῶν μὲν οὐκ ἐθελούσας αὐτὸ πάσχειν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιαζούσας, ὥςπερ ἄνδρας.

ΛΕΑΙ. Τοιοῦτόν τι.

ΚΛΩΝ. Οὐκοῦν, ὦ Λέαινα, τοῦτο αὐτὸ καὶ διήγησαι, ὅπως μὲν ἐπείρα τὸ πρῶτον, ὅπως δὲ καὶ συνεπείσθης, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα.

ΛΕΑΙ. Πότον τινὰ συγκροτοῦσαι αὐτή τε καὶ Δημώνασσα ἡ Κορινθία, πλουτοῦσα δὲ καὶ αὐτὴ,

καὶ ὁμότεχνος οὖσα τῇ Μεγίλλῃ, παρέλαβον κἀμὲ κιθαρίζειν αὐταῖς· ἐπεὶ δὲ ἐκιθάρισα, καὶ ἀωρὶ ἦν, καὶ ἔδει καθεύδειν, αἳ δὲ ἐμέθυον, Ἄγε δὴ, ἔφη, ὦ Λέαινα, ἡ Μέγιλλα, κοιμᾶσθαι γὰρ ἤδη καλὸν, ἐνταῦθα κάθευδε μεθ' ἡμῶν μέση ἀμφοτέρων.

ΚΛΩΝ. Ἐκάθευδες; τὸ μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο;

3. ΛΕΑΙ. Κατεφίλουν με τὸ πρῶτον ὥςπερ οἱ ἄνδρες, οὐκ αὐτὰ μόνον προςαρμόζουσαι τὰ χείλη, ἀλλ' ὑπανοίγουσαι τὸ στόμα, καὶ περιέβαλλον, καὶ τοὺς μαστοὺς ἔθλιβον· ἡ Δημώνασσα δὲ καὶ ἔδακνε μεταξὺ καταφιλοῦσα· ἐγὼ δὲ οὐκ εἶχον εἰκάσαι ὅ,τι τὸ πρᾶγμα εἴη. χρόνῳ δὲ ἡ Μέγιλλα ὑπόθερμος ἤδη οὖσα, τὴν μὲν πηνήκην ἀφείλετο τῆς κεφαλῆς, ἐπέκειτο δὲ πάνυ ὁμοία, καὶ προςφυὴς, καὶ ἐν χρῷ ὤφθη αὐτὴ, καθάπερ οἱ σφόδρα ἀνδρώδεις τῶν ἀθλητῶν, ἀποκεκαρμένη· κἀγὼ ἐταράχθην ἰδοῦσα. ἡ δὲ, Ὦ Λέαινά, φησιν, ἑώρακας ἤδη οὕτω καλὸν νεανίσκον; Ἀλλ' οὐχ ὁρῶ γε, ἔφην ἐγὼ, νεανίσκον ἐνταῦθα, ὦ Μέγιλλα. Μή με καταθήλυνε, ἔφη, Μέγιλλος γὰρ ἐγὼ λέγομαι, καὶ γεγάμηκα πρόπαλαι ταύτην τὴν Δημώνασσαν, καὶ ἔστιν ἐμὴ γυνή. ἐγέλασα, ὦ Κλωνάριον, ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἔφην, Οὐκοῦν σὺ, ὦ Μέγιλλε, ἀνήρ τις ὢν ἐλελήθεις ἡμᾶς, καθάπερ τὸν Ἀχιλλέα φασὶ ἐν ταῖς παρθένοις κρυπτόμενον ταῖς ἁλουργίσι; καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἐκεῖνο ἔχεις, καὶ ποιεῖς τὴν Δημώνασσαν ἅπερ οἱ ἄνδρες; Ἐκεῖνο μὲν, ἔφη, ὦ Λέαινα, οὐκ ἔχω· δέομαι δὲ οὐδὲ πάνυ αὐτοῦ. ἴδιον δέ τινα τρόπον ἡδίω παραπολὺ ὁμιλοῦντα ὄψει με. Ἀλλὰ μὴ Ἑρμαφρόδιτος εἶ, ἔφην,

οἷοι πολλοὶ εἶναι λέγονται ἀμφότερα ἔχοντες; ἔτι γὰρ ἠγνόουν, ὦ Κλωνάριον, τὸ πρᾶγμα. Οὔ, φησιν, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἀνήρ εἰμι. 4. Ἤκουσα, ἔφην ἐγὼ, τῆς Βοιωτίας αὐλητρίδος Ἰσμηνοδώρας, διηγουμένης τὰ Ἐφέστρια παρ᾽ αὐτοῖς, ὥς γένοιτό τις ἐν Θήβαις ἐκ γυναικὸς ἀνήρ· ὁ δ᾽ αὐτὸς καὶ μάντις ἄριστος, οἶμαι, Τειρεσίας τοὔνομα. μὴ οὖν καὶ σὺ τοιοῦτόν τι πέπονθας; Οὔκουν, ὦ Λέαινα, ἔφη, ἀλλὰ ἐγεννήθην μὲν ὁμοία ταῖς ἄλλαις ὑμῖν· ἡ γνώμη δὲ, καὶ ἡ ἐπιθυμία, καὶ τἄλλα πάντα, ἀνδρός ἐστί μοι. Καὶ ἱκανὴ γοῦν σοι, ἔφην, ἐπιθυμία; Πάρεχε γοῦν, ὦ Λέαινα, εἰ ἀπιστεῖς, ἔφη, καὶ γνώσῃ οὐδὲν ἐνδέουσάν με τῶν ἀνδρῶν. ἔχω γάρ τι ἀντὶ τοῦ ἀνδρείου, ἀλλὰ πάρεχε, ὄψει γάρ. παρέσχον, ὦ Κλωνάριον, ἱκετευούσης πολλὰ, καὶ ὅρμον τινά μοι δούσης τῶν πολυτελῶν, καὶ ὀθόνας τῶν λεπτῶν. εἶτ᾽ ἐγὼ μὲν, ὥςπερ ἄνδρα περιέβαλον· ἡ δὲ ἐφίλει τε, καὶ ἐποίει, καὶ ἤσθμαινε, καὶ ἐδόκει μοι ἐς ὑπερβολὴν ἥδεσθαι.

ΚΛΩΝ. Τί ἐποίει, ὦ Λέαινα; ἢ τίνα τρόπον; τοῦτο γὰρ μάλιστα εἰπέ.

ΛΕΑΙ. Μὴ ἀνάκρινε ἀκριβῶς, αἰσχρὰ γάρ· ὥςτε, μὰ τὴν Οὐρανίαν, οὐκ ἂν εἴποιμι.

VI.

Arg. Instruit mater Corinnam, quid ei faciendum sit, ut placeat, et quo modo viri sint tractandi.

ΚΡΩΒΥΛΗ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΝΑ.

1. *ΚΡΩΒ.* Ὦ Κόριννα, ὡς μὲν οὐ πάνυ δεινὸν ἦν ὃ ἐνόμιζες, τὸ γυναῖκα γενέσθαι ἐκ παρθένου, μεμάθηκας ἤδη, μετὰ μειρακίου μὲν ὡραίου γενομένη, μνᾶν δὲ τὸ πρῶτον μίσθωμα κομισαμένη, ἐξ ἧς ὅρμον αὐτίκα ὠνήσομαί σοι.

ΚΟΡ. Ναὶ, μαννάριον. ἐχέτω δὲ καὶ ψήφους τινὰς πυραυγεῖς, οἷος ὁ Φιλαινίδος ἐστιν.

ΚΡΩΒ. Ἔσται τοιοῦτος· ἄκουε δὲ καὶ τἄλλα παρ᾽ ἐμοῦ, ἃ σε χρὴ ποιεῖν, καὶ ὅπως προςφέρεσθαι τοῖς ἀνδράσιν. ἄλλη μὲν γὰρ ἡμῖν ἀποστροφὴ τοῦ βίου οὐκ ἔστιν, ὦ θύγατερ, ἀλλὰ δύο ἔτη ταῦτα ἐξ οὗ τέθνηκεν ὁ μακαρίτης σου πατὴρ, οὐκ οἶσθα ὅπως ἀπεζήσαμεν; ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἔζη, πάντα ἦν ἡμῖν ἱκανά. ἐχάλκευε γὰρ, καὶ μέγα ἦν ὄνομα αὐτοῦ ἐν Πειραιεῖ, καὶ πάντων ἐστὶν ἀκοῦσαι διομνυμένων, ἦ μὴν μετὰ Φιλῖνον μηκέτι ἔσεσθαι ἄλλον χαλκέα. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν τὸ μὲν πρῶτον ἀποδομένη τὰς πυράγρας, καὶ τὸν ἄκμονα, καὶ σφύραν δύο μνῶν, ἀπὸ τούτων διετράφημεν. εἶτα νῦν μὲν ὑφαίνουσα, νῦν δὲ κρόκην κατάγουσα, ἢ στήμονα κλώθουσα, ἐποριζόμην τὰ σιτία μόλις· ἔβοσκον δέ σε, ὦ θύγατερ, τὴν ἐλπίδα περιμένουσα.

2. *ΚΟΡ.* Τὴν μνᾶν λέγεις;

ΚΡΩΒ. Οὔκ· ἀλλὰ ἐλογιζόμην ὡς τηλικαύτη

γενομένη, θρέψεις μὲν ἐμὲ, σεαυτὴν δὲ κατακοσμήσεις ῥᾳδίως, καὶ πλουτήσεις, καὶ ἐσθῆτας ἕξεις ἁλουργεῖς, καὶ θεραπαίνας.

ΚΟΡ. Πῶς, ἔφης, μῆτερ, ἢ τί λέγεις;

ΚΡΩΒ. Συνοῦσα μὲν τοῖς νεανίσκοις, καὶ συμπίνουσα μετ' αὐτῶν, καὶ συγκαθεύδουσα ἐπὶ μισθῷ.

ΚΟΡ. Καθάπερ ἡ Δάφνιδος θυγάτηρ Λύρα;

ΚΡΩΒ. Ναί.

ΚΟΡ. Ἀλλ' ἐκείνη ἑταίρα ἐστιν.

ΚΡΩΒ. Οὐδὲν τοῦτο δεινόν. καὶ σὺ γὰρ πλουτήσεις ὡς ἐκείνη, καὶ πολλοὺς ἐραστὰς ἕξεις. τί ἐδάκρυσας, ὦ Κόριννα; οὐχ ὁρᾷς ὁπόσαι, καὶ ὡς περισπούδαστοί εἰσιν αἱ ἑταῖραι, καὶ ὅσα χρήματα λαμβάνουσι; τὴν Δαφνίδα γοῦν ἐγὼ οἶδα, ὦ φίλη Ἀδράστεια, ῥάκη, πρὶν αὐτὴν ἀκμάσαι τὴν ὥραν, περιβεβλημένην, ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς οἷα πρόεισι, χρυσὸς, καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς, καὶ θεράπαιναι τέσσαρες.

3. ΚΟΡ. Πῶς δὲ ταῦτα ἐκτήσατο ἡ Λύρα;

ΚΡΩΒ. Τὸ μὲν πρῶτον κατακοσμοῦσα ἑαυτὴν εὐπρεπῶς, καὶ εὐσταλὴς οὖσα, καὶ φαιδρὰ πρὸς ἅπαντας, οὐκ ἄχρι τοῦ καγχάζειν ῥᾳδίως, καθάπερ σὺ εἴωθας, ἀλλὰ μειδιῶσα ἡδὺ καὶ ἐπαγωγὸν, εἶτα προςομιλοῦσα δεξιῶς, καὶ μήτε φενακίζουσα εἴ τις προςέλθοι ἢ προπέμψειε, μήτε αὐτὴ ἐπιλαμβανομένη τῶν ἀνδρῶν. ἢν δέ ποτε καὶ ἀπέλθῃ ἐπὶ δεῖπνον λαβοῦσα μίσθωμα, οὔτε μεθύσκεται, (καταγέλαστον γὰρ, καὶ μισοῦσιν οἱ ἄνδρες τὰς τοιαύτας) οὔτε ὑπερεμφορεῖται τοῦ ὄψου ἀπειροκάλως, ἀλλὰ προςάπτεται μὲν ἄκροις τοῖς δακτύλοις, σιωπῇ δὲ τὰς ἐν-

θέσεις οὐκ ἐπ' ἀμφοτέρας παραβύεται τὰς γνάθους, πίνει δὲ ἠρέμα, οὐ χανδὸν, ἀλλ' ἀναπαυομένη.

ΚΟΡ. Κἂν εἰ διψῶσα, ὦ μῆτερ, τύχοι;

ΚΡΩΒ. Τότε μάλιστα, ὦ Κόριννα, καὶ οὔτε πλέον τοῦ δέοντος φθέγγεται, οὔτε ἀποσκώπτει ἔς τινα τῶν παρόντων, ἐς μόνον δὲ τὸν μισθωσάμενον βλέπει· καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνοι φιλοῦσιν αὐτήν. καὶ ἐπειδὰν κοιμᾶσθαι δέῃ, ἀσελγὲς οὐδὲν, οὐδὲ ἀμελὲς ἐκείνη ἄν τι ἐργάσαιτο, ἀλλὰ ἐξ ἅπαντος ἓν τοῦτο θηρᾶται, ὡς ὑπαγάγοιτο, καὶ ἐραστὴν ποιήσειεν ἐκεῖνον· ταῦτα γὰρ αὐτὴν ἅπαντες ἐπαινοῦσιν. εἰ δὴ καὶ σὺ ταῦτα ἐκμάθοις, μακάριαι καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα. ἐπεὶ τά γε ἄλλα παραπολὺ αὐτῆς . . . . . ἄλλο οὐδὲν, ὦ φίλη Ἀδράστειά, φημι, ζῴης μόνον.

4. *ΚΟΡ.* Εἰπέ μοι, ὦ μῆτερ, οἱ μισθούμενοι πάντες τοιοῦτοί εἰσιν, ὁποῖος ὁ Εὔκριτος, μεθ' οὗ χθὲς ἐκάθευδον;

ΚΡΩΒ. Οὐ πάντες, ἀλλ' ἔνιοι μὲν ἀμείνους, οἱ δὲ καὶ ἤδη ἀνδρώδεις· οἱ δὲ καὶ οὐ πάνυ μορφῆς εὐφυῶς ἔχοντες.

ΚΟΡ. Καὶ τοιούτοις συγκαθεύδειν δεήσει;

ΚΡΩΒ. Μάλιστα, ὦ θύγατερ· οὗτοι μέντοι καὶ πλείονα διδόασιν· οἱ καλοὶ δὲ αὐτὸ μόνον, καλοὶ θέλουσιν εἶναι. καὶ σοὶ δὲ μελέτω ἀεὶ τοῦ πλείονος, εἰ θέλεις ἐν βραχεῖ λέγειν ἁπάσας, ἐνδειξάσας σε τῷ δακτύλῳ, οὐχ ὁρᾷς τὴν Κόρινναν τὴν τῆς Κρωβύλης θυγατέρα, ὡς ὑπερπλουτεῖ, καὶ τρισευδαίμονα πεποίηκε τὴν μητέρα; τί φῄς; ποιήσεις ταῦτα; ποιήσεις, οἶδα ἐγὼ, καὶ προέξεις ἁπασῶν ῥᾳδίως.

νῦν δ' ἄπιθι λουσομένη, εἰ ἀφίκοιτο καὶ τήμερον τὸ μειράκιον ὁ Εὔκριτος· ὑπισχνεῖτο γάρ.

VII.

Arg. Puella iuvenem, qui matrimonium promiserat, ita amans, ut ipsi daret, non acciperet, nec alium admitteret, a matre vituperata.

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΜΟΥΣΑΡΙΟΝ.

1. *ΜΗΤ.* Ἂν δ' ἔτι τοιοῦτον ἐραστὴν εὕρωμεν, ὦ Μουσάριον, οἷος ὁ Χαιρέας ἐςὶ, θῦσαι μὲν τῇ Πανδήμῳ δεήσει λευκὴν μηκάδα, τῇ Οὐρανίᾳ δὲ τῇ ἐν κήποις, δάμαλιν, στεφανῶσαι δὲ καὶ τὴν πλουτοδότειραν, καὶ ὅλως μακάριαι καὶ τριςευδαίμονες ἐσόμεθα. νῦν ὁρᾷς γοῦν παρὰ τοῦ νεανίσκου ἡλίκα λαμβάνομεν, ὃς ὀβολὸν μὲν οὐδεπώποτέ σοι δέδωκεν, οὐκ ἐσθῆτα, οὐχ ὑποδήματα, οὐ μῦρον, ἀλλὰ προφάσεις ἀεὶ, καὶ ὑποσχέσεις, καὶ μακραὶ ἐλπίδες, καὶ πολὺ τὸ ἐὰν ὁ πατὴρ, καὶ εἰ κύριος γένωμαι τῶν πατρῴων, καὶ πάντα σά. σὺ δὲ καὶ ὀμωμοκέναι αὐτὸν φὴς, ὅτι νόμῳ σε γαμετὴν ποιήσεται.

ΜΟΥΣ. Ὤμοσε γὰρ, ὦ μῆτερ, κατὰ ταῖν θεαῖν, καὶ τῆς Πολιάδος.

ΜΗΤ. Καὶ πιστεύεις δηλαδή; καὶ διὰ τοῦτο πρώην οὐκ ἔχοντι αὐτῷ καταθεῖναι συμβολὴν, τὸν δακτύλιον δέδωκας ἀγνοούσης ἐμοῦ· ὁ δὲ ἀποδόμενος κατέπιε, καὶ πάλιν τὰ δύο περιδέραια τὰ Ἰωνι-

κά, ἕλκοντα ἑκάτερον δύο Δαρεικούς, ἅ σοι ὁ Χῖος Πραξίας ὁ ναύκληρος ἐκόμισε ποιησάμενος ἐν Ἐφέσῳ. ἐδεῖτο γὰρ Χαιρέας ἔρανον σὺν ἐφήβοις ἀπενεγκεῖν. ὀθόνας γὰρ καὶ χιτωνίσκους, τί ἂν λέγοιμι; καὶ ὅλως Ἑρμαιόν τι ἡμῖν, καὶ μέγα ὄφελος συμπέπτωκεν οὗτος.

2. ΜΟΥΣ. Ἀλλὰ καλός, καὶ ἀγένειος, καὶ φησὶν ἐρᾷν, καὶ δακρύει, καὶ Δεινομάχης καὶ Λάχητος υἱός ἐστι τοῦ Ἀρεοπαγίτου, καὶ φησὶν ἡμᾶς γαμήσειν, καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτοῦ, ἢν ὁ γέρων μόνον καταμύσῃ.

ΜΗΤ. Οὐκοῦν, ὦ Μουσάριον, ἐὰν ὑποδήσασθαι δέῃ, καὶ ὁ σκυτοτόμος αἰτῇ τὸ δίδραχμον, ἐροῦμεν πρὸς αὐτόν, Ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχομεν, σὺ δὲ τῶν ἐλπίδων ὀλίγας παρ' ἡμῶν λάβε· καὶ πρὸς τὸν ἀλφιτοπώλην τὰ αὐτά· καὶ ἢν τὸ ἐνοίκιον αἰτώμεθα, Περίμεινον, φήσομεν, ἔς τ' ἂν Λάχης ὁ Κολυττεὺς ἀποθάνῃ· ἀποδώσομεν γάρ σοι μετὰ τοὺς γάμους. οὐκ αἰσχύνῃ μόνη τῶν ἑταιρῶν οὐκ ἐλλόβιον, οὐχ ὅρμον, οὐ Ταραντινίδιον ἔχουσα;

3. ΜΟΥΣ. Τί οὖν, ὦ μῆτερ, ἐκεῖναι εὐτυχέστεραί μου, καὶ καλλίους εἰσίν;

ΜΗΤ. Οὐκ, ἀλλὰ συνετώτεραι, καὶ ἴσασιν ἑταιρίζειν. οὐδὲ πιστεύουσι ῥηματίοις, καὶ νεανίσκοις ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους τοὺς ὅρκους ἔχουσι· σὺ δὲ εἶ πιστή, καὶ φίλανδρος, οὐδὲ προσίῃ ἄλλον τινά, ὅτι μὴ μόνον Χαιρέαν· καὶ πρώην μὲν ὅτε ὁ γεωργὸς ὁ Ἀχαρνεὺς ἧκε δύο μνᾶς κομίζων, ἀγένειος καὶ αὐτός (οἴνου δὲ τιμὴν ἀπειλήφει τοῦ πατρὸς πέμ-

ψαντος), σὺ δὲ ἐκεῖνον μὲν ἀπεμύκτισας, καθεύδεις δὲ μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος Χαιρέου.

ΜΟΥΣ. Τί οὖν; ἐχρῆν Χαιρέαν καταλείψασαν παραδέξασθαι τὸν ἐργάτην ἐκεῖνον κινάβρας ἀπόζοντα; λεῖός μοι, φασὶ, Χαιρέας, καὶ χοιρίσκος Ἀκαρνάνιος.

ΜΗΤ. Ἔστω. ἐκεῖνος ἀγροῖκος, καὶ πονηρὸν ἀποπνεῖ. τί καὶ Ἀντιφῶντα τὸν Μενεκράτους μνᾶν ὑπισχνούμενον, οὐδὲ τοῦτον ἐδέξω; οὐ καλὸς ἦν, καὶ ἀστεῖος, ἡλικιώτης Χαιρέου;

4. ΜΟΥΣ. Ἀλλ' ἠπείλησε Χαιρέας ἀποσφάξειν ἀμφοτέρους, εἰ λάβοι με ποτὲ μετ' αὐτοῦ.

ΜΗΤ. Πόσοι δὲ καὶ ἄλλοι ταῦτα ἀπειλοῦσιν; οὐκοῦν ἀνέραστος σὺ μενεῖς διὰ τοῦτο, καὶ σωφρονήσεις, καθάπερ οὐχ ἑταίρα, τῆς δὲ Θεσμοφόρου ἱέρειά τις οὖσα; ἐῶ τἄλλα, σήμερον Ἀλῶα ἐστί· τί δέ σοι δέδωκεν ἐς τὴν ἑορτήν;

ΜΟΥΣ. Οὐκ ἔχει, ὦ μαννάριον.

ΜΗΤ. Μόνος οὗτος οὐ τέχνην εὕρηκεν ἐπὶ τὸν πατέρα, οὐκ οἰκέτην καθῆκεν ἐξαπατήσοντα, οὐκ ἀπὸ τῆς μητρὸς ᾔτησεν ἀπειλήσας ἀποπλευσεῖσθαι στρατευσόμενος, εἰ μὴ λάβοι; ἀλλὰ κάθηται ἡμᾶς ἐπιτρίβων, μήτε αὐτὸς διδοὺς, μήτε παρὰ τῶν διδόντων ἐῶν λαμβάνειν; σὺ δὲ οἴει, ὦ Μουσάριον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ἀεὶ ἔσεσθαι; ἢ τὰ αὐτὰ φρονήσειν Χαιρέαν, ὅταν πλουτῇ μὲν αὐτὸς, ἡ δὲ μήτηρ γάμον πολυτάλαντον ἐξεύρῃ αὐτῷ; μνησθήσεται ἔτι, οἴει, τότε τῶν δακρύων, ἢ τῶν φιλημάτων, ἢ τῶν ὅρκων, πέντε ἴσως τάλαντα προικὸς βλέπων;

ΜΟΥΣ. Μνησθήσεται ἐκεῖνος· δεῖγμα δὲ, ὡς οὐδὲ νῦν γεγάμηκεν, ἀλλὰ καταναγκαζόμενος καὶ βιαζόμενος ἠρνήσατο.

ΜΗΤ. Γένοιτο μὴ ψεύδεσθαι, ἀναμνήσω δέ σε, ὦ Μουσάριον, τότε.

VIII.

Arg. *Zelotypiam amatoris excitandam esse; solummodo a zelotypis bona sperari posse.*

ΑΜΠΕΛΙΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΙΣ.

1\. *ΑΜΠ.* Ὅςτις δὲ, ὦ Χρυσὶ, μήτε ζηλοτυπεῖ, μήτε ὀργίζεται, μήτε ἐῤῥάπισέ ποτε, ἢ περιέκειρεν, ἢ τὰ ἱμάτια περιέσχισεν, οὐκέτι ἐραστὴς ἐκεῖνός ἐστιν;

ΧΡΥΣ. Οὐκοῦν ταῦτα μόνα ἐρῶντος, ὦ Ἀμπελὶ, δείγματα;

ΑΜΠ. Ναὶ, ταῦτ' ἀνδρὸς θερμοῦ. ἐπεὶ τἄλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχομένου ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένου ἔτι· τὸ δὲ πῦρ ὅλον ἐκ τῆς ζηλοτυπίας ἐστίν. ὥςτε εἰ καὶ σὲ, ὡς φῄς, ὁ Γοργίας ῥαπίζει, καὶ ζηλοτυπεῖ, χρηστὰ ἔλπιζε, καὶ εὔχου ἀεὶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν

ΧΡΥΣ. Τὰ αὐτά; τί λέγεις; ἀεὶ ῥαπίζειν με;

ΑΜΠ. Οὐχί· ἀλλ' ἀνιᾶσθαι, εἰ μὴ πρὸς μόνον αὐτὸν βλέποις. ἐπεὶ εἰ μὴ ἐρᾷ γε, τί ἂν ἔτι ὀργίζοιτο, εἰ σύ τινα ἕτερον ἐραστὴν ἔχοις;

ΧΡΥΣ. Ἀλλ' οὐδὲ ἔχω ἔγωγε. ὁ δὲ μάτην ὑπέ-

λαβε τὸν πλούσιόν μου ἐρᾷν, διότι ἄλλως ἐμνημόνευσά ποτε αὐτοῦ.

2. *ΑΜΠ.* Καὶ τοῦτο ἡδὺ, τὸ ὑπὸ πλουσίων οἴεσθαι σπουδάζεσθαί σε. οὕτω γὰρ ἀνιάσεται μᾶλλον, καὶ φιλοτιμήσεται, ὡς μὴ ὑπερβάλοιντο αὐτὸν οἱ ἀντερασταί.

ΧΡΥΣ. Καὶ μὴν οὗτός γε μόνον ὀργίζεται, καὶ ῥαπίζει· δίδωσι δὲ οὐδέν.

ΑΜΠ. Ἀλλὰ δώσει· ζηλότυποι γὰρ καὶ μάλιστα λυπηθήσονται.

ΧΡΥΣ. Οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ῥαπίσματα λαμβάνειν βούλει με, ὦ Ἀμπελίδιον.

ΑΜΠ. Οὔκ· ἀλλ᾽, ὡς οἶμαι, μεγάλοι ἔρωτες γίγνονται, καὶ εἰ πύθοιτο ἀμελεῖσθαι· εἰ δὲ πιστεύσαι μόνος ἔχειν, ἀπομαραίνεταί πως ἡ ἐπιθυμία. ταῦτα λέγω πρὸς σὲ, εἴκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἑταιρίσασα· σὺ δὲ ὀκτωκαιδεκαέτις, οἶμαι, ἢ ἔλαττον, οὖσα τυγχάνεις. εἰ βούλει δὲ, καὶ διηγήσομαι ἃ ἔπαθόν ποτε, οὐ πάνυ πρὸ πολλῶν ἐτῶν. ἤρα μου Δημόφαντος ὁ δανειστὴς, ὁ κατόπιν οἰκῶν τῆς Ποικίλης. οὗτος οὐδὲ πώποτε πλέον τι πέντε δραχμῶν δέδωκε, καὶ ἠξίου δεσπότης εἶναι. ἤρα δὲ, ὦ Χρυσὶ, ἐπιπόλαιόν τινα ἔρωτα, οὔτε ὑποστένων, οὔτε δακρύων, οὔτε ἀωρὶ παραγιγνόμενος ἐπὶ τὰς θύρας, ἀλλ᾽ αὐτὸ μόνον συνεκάθευδέ μοι ἐνίοτε, καὶ τοῦτο διὰ μακροῦ. 3. Ἐπειδὴ δὲ ἐλθόντα ποτὲ ἀπέκλεισα, (Καλλιάδης γὰρ ὁ γραφεὺς ἔνδον ἦν, δέκα δραχμὰς πεπομφώς) τὸ μὲν πρῶτον ἀπῆλθέ μοι λοιδορησάμενος. ἐπεὶ δὲ πολλαὶ μὲν διῆλθον ἡμέραι, ἐγὼ δὲ

οὐ προςέπεμπον, ὁ Καλλιάδης δὲ ἔνδον ἦν αὖθις, ὑποθερμαινόμενος ἤδη τότε ὁ Δημόφαντος, καὶ αὐτὸς ἀναφλέγεται εἰς τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐπιστάς ποτε, ἀνεῳγμένην τηρήσας τὴν θύραν, ἔκλαεν, ἔτυπτεν, ἠπείλει φονεύσειν, περιεῤῥήγνυε τὴν ἐσθῆτα, ἅπαντα ἐποίει, καὶ τέλος τάλαντον δοὺς, μόνος εἶχεν ὀκτὼ ὅλους μῆνας· ἡ γυνὴ δὲ αὐτοῦ πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν, ὡς ὑπὸ φαρμάκων ἐκμήναιμι αὐτόν. τὸ δὲ ἦν ἄρα ζηλοτυπία, τὸ φάρμακον. ὥςτε, ὦ Χρυσὶ, καὶ σὺ χρῶ ἐπὶ τὸν Γοργίαν τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. πλούσιος δὲ ὁ νεανίσκος ἔσται, ἤν τι ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάθῃ.

IX.

Arg. Prior amator, miles gloriosus e bello rediens, atque a serva Pannychidis denuo allectus, cum eo, qui meretricem nunc habebat, congressus.

ΔΟΡΚΑΣ, ΠΑΝΝΥΧΙΣ, ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ, ΠΟΛΕΜΩΝ.

1. ΔΟΡΚ. Ἀπολώλαμεν, ὦ κεκτημένη, ἀπολώλαμεν, ὁ Πολέμων ἀπὸ τῆς στρατείας ἀνέστρεψε πλουτῶν, ὥς φασιν· ἑώρακα δὲ κἀγὼ αὐτὸν, ἐφεστρίδα περιπόρφυρον ἐμπεπορπημένον, καὶ ἀκολούθους ἅμα πολλούς. καὶ οἱ φίλοι, ὡς εἶδον, συνέθεον ἐπ᾿ αὐτὸν ἀσπασόμενοι. ἐν τοσούτῳ δὲ τὸν θεράποντα ἰδοῦσα κατόπιν ἑπόμενον, ὃς συναποδεδημήκει μετ᾿ αὐτοῦ, ἠρόμην, καὶ, εἰπέ μοι, ἔφην, ὦ Παρμένων, ἀσπασαμένη πρότερον αὐτὸν, πῶς ἡμῖν

ἐπράξατε, καὶ εἴτι ἄξιον τῶν πολέμων ἔχοντες ἐπανεληλύθατε;

ΠΑΝ. Οὐκ ἔδει τοῦτο εὐθὺς, ἀλλ' ἐκεῖνα, Ὅτι μὲν ἐσώθητε, πολλὴ χάρις τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα τῷ ξενίῳ Διΐ, καὶ Ἀθηνᾷ στρατείᾳ· ἡ δέσποινα δὲ ἐπυνθάνετο ἀεὶ, τί πράττοιτε; καὶ ἔνθα εἴητε; εἰ δὲ καὶ τοῦτο προσέθηκας, ὡς καὶ ἐδάκρυε, καὶ ἀεὶ ἐμέμνητο Πολέμωνος, ἄμεινον ἦν παραπολύ.

2. ΔΟΡΚ. Προεῖπον εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἅπαντα· πρὸς δέ σε οὐκ ἂν εἶπον, ἀλλὰ ἃ ἤκουσα, ἐβουλόμην εἰπεῖν. ἐπεὶ πρός γε Παρμένωνα οὕτως ἠρξάμην· ἦ που, ὦ Παρμένων, ἐβόμβει τὰ ὦτα ὑμῖν; ἀεὶ γὰρ ἐμέμνητο ἡ κεκτημένη μετὰ δακρύων, καὶ μάλιστα εἴ τις ἐληλύθει ἐκ τῆς μάχης, καὶ πολλοὶ τεθνάναι ἐλέγοντο, ἐσπάραττε τότε τὰς κόμας, καὶ τὰ στέρνα ἐτύπτετο, καὶ ἐπένθει πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἑκάστην.

ΠΑΝ. Εὖγε, ὦ Δορκάς, οὕτως ἐχρῆν.

ΔΟΡΚ. Εἶτα ἑξῆς μετ' οὐ πολὺ ἠρόμην ἐκεῖνα. ὁ δὲ πάνυ λαμπρῶς, φησιν, ἀνεστρέψαμεν.

ΠΑΝ. Οὕτω κἀκεῖνος οὐδὲν προειπὼν, ὡς ἐμέμνητό μου ὁ Πολέμων, ἢ ἐπόθει, ἢ ηὔχετο ζῶσαν καταλαβεῖν;

ΔΟΡΚ. Καὶ μάλα πολλὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὸ γοῦν κεφάλαιον ἐξήγγειλε, πλοῦτον πολὺν, χρυσὸν, ἐσθῆτα, ἀκολούθους, ἐλέφαντα. τὸ μὲν γὰρ ἀργύριον μηδὲ ἀριθμῷ ἄγειν αὐτὸν, ἀλλὰ μεδίμνῳ ἀπομεμετρημένον πολλοὺς μεδίμνους. εἶχε δὲ καὶ αὐτὸς Παρμένων δακτύλιον ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ, μέγιϛον, πολύγωνον, καὶ ψῆφος ἐνεβέβλητο τῶν τριχρώμων,

ἐρυθρά τε ἦν ἐπιπολῆς. εἴασα δ' οὖν αὐτὸν ἐθέλοντά μοι διηγεῖσθαι ὡς τὸν Ἅλυν διέβησαν, καὶ ὡς ἀπέκτειναν Τηριδάταν τινά, καὶ ὡς διέτριψεν ὁ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Πισίδας μάχῃ· ἀπέδραμον δέ σοι ταῦτα προςαγγελοῦσα, ὡς περὶ τῶν παρόντων σκέψαιο. εἰ γὰρ ἐλθὼν ὁ Πολέμων (ἥξει δὲ πάντως ἀποσεισάμενος τοὺς γνωρίμους) ἀπαπυθόμενος, εὕροι τὸν Φιλόστρατον ἔνδον παρ' ἡμῖν, τί οἴει ποιήσειν αὐτόν;

3. *ΠΑΝ.* Ἐξευρίσκωμεν, ὦ Δορκάς, ἐκ τῶν παρόντων σωτήριον· οὔτε γὰρ τοῦτον ἀποπέμψαι καλόν, τάλαντον ἔναγχος δεδωκότα, καὶ τἄλλα ἔμπορον ὄντα, καὶ πολλὰ ὑπισχνούμενον· οὔτε Πολέμωνα τοιοῦτον ἐπανήκοντα, χρήσιμον μὴ παραδέχεσθαι· προςέτι γὰρ καὶ ζηλότυπός ἐστιν, ὃς καὶ πενόμενος ἔτι, πολὺ ἀφόρητος ἦν· νῦν δὲ τί οὐκ ἂν ἐκεῖνος ποιήσειεν;

ΔΟΡΚ. Ἀλλὰ καὶ προςέρχεται.

ΠΑΝ. Ἐκλύομαι, ὦ Δορκάς, ὑπὸ τῆς ἀπορίας, καὶ τρέμω.

ΔΟΡΚ. Ἀλλὰ καὶ Φιλόστρατος προςέρχεται.

ΠΑΝ. Τίς γένωμαι; πῶς ἄν με ἡ γῆ καταπίοι;

4. *ΦΙΛ.* Τί οὐ πίνομεν, ὦ Παννυχί;

ΠΑΝ. Ἄνθρωπε, ἀπολώλεκάς με. σὺ δὲ χαῖρε, Πολέμων, χρόνιος φανείς.

ΠΟΛ. Οὗτος οὖν τίς ἐστιν ὁ προςιὼν ὑμῖν; σιωπᾷς; εὖγε, οἴχου, ὦ Παννυχί· ἐγὼ δὲ πεμπταῖος ἐκ Πυλῶν διέπτην, ἐπειγόμενος ἐπὶ τοιαύτην γυναῖ-

κα. καὶ δίκαια μέντοι πέπονθα, καί σοι χάριν ἔχω, οὐκ ἔτι γὰρ ἁρπασθήσομαι ὑπὸ σοῦ.

ΦΙΛ. Σὺ δὲ τίς εἶ, ὦ βέλτιστε;

ΠΟΛ. Ὅτι Πολέμων ὁ Στειριεὺς, Πανδίονος φυλῆς, ἀκούεις; χιλιαρχήσας τὸ πρῶτον, νῦν δὲ ἐξαναστήσας πεντακιςχιλίαν ἀσπίδα, ἐραστὴς Παννυχίδος, ὅτε ᾤμην ἔτι ἀνθρώπινα φρονεῖν αὐτήν.

ΦΙΛ. Ἀλλὰ τὰ νῦν, ὦ ξεναγὲ, Παννυχὶς ἐμή ἐστι, καὶ τάλαντον εἴληφε, λήψεται δὲ ἤδη καὶ ἕτερον, ἐπειδὰν τὰ φορτία διαθώμεθα. καὶ νῦν ἀκολούθει μοι, ὦ Παννυχί. τοῦτον δὲ παρ' Ὀδρύσαις χιλιαρχεῖν ἔα.

ΔΟΡΚ. Ἐλευθέρα μέν ἐστι, καὶ ἀκολουθήσει, ἢν ἐθέλῃ.

ΠΑΝ. Τί ποιῶ, Δορκάς;

ΔΟΡΚ. Ἐςιέναι ἄμεινον, ὀργιζομένῳ οὐχ οἷόν τε παρεῖναι Πολέμωνι, καὶ μᾶλλον ἐπιταθήσεται ζηλοτυπῶν.

ΠΑΝ. Εἰ θέλεις, εἰςιωμεν. —

5. ΠΟΛ. Ἀλλὰ προλέγω ὑμῖν, ὅτι τὸ ὕστατον πίεσθε τήμερον, ἢ μάτην ἐγὼ τοσούτοις φόνοις ἐγγεγυμνασμένος πάρειμι. τοὺς Θρᾷκας, ὦ Παρμένων.

ΠΑΡΜ. Ὡπλισμένοι ἧκον, ἐμφράξαντες τὸν στενωπὸν τῇ φάλαγγι· ἐπὶ μετώπου μὲν τὸ ὁπλιτικὸν, παρ' ἑκάτερα δὲ οἱ σφενδονῆται, καὶ τοξόται, οἱ δὲ ἄλλοι κατόπιν.

ΦΙΛ. Ὡς βρεφυλλίοις ταῦτα, ὦ μισθοφόρε, ἡμῖν λέγεις, καὶ μορμολύττεις· σὺ γὰρ ἀλεκτρυόνα πώποτε ἀπέκτεινας, ἢ πόλεμον εἶδες; ἐρυμάτιον

ἐφρούρεις, τάχα διμοιρίτης ὤν, ἵνα καὶ τοῦτο προσχαρίσωμαί σοι.

ΠΟΛ. Καὶ μὴν εἴσῃ μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν προσιόντας ἡμᾶς ἐπὶ δόρυ θεάσῃ, στίλβοντας τοῖς ὅπλοις.

ΦΙΛ. Ἥκετε μόνον συσκευασάμενοι. ἐγὼ δὲ, καὶ Τίβιος οὗτος (μόνος γὰρ οὗτος ἕπεταί μοι) βάλλοντες ὑμᾶς λίθοις τε, καὶ ὀστράκοις, οὕτω διασκεδάσομεν, ὡς μηδὲ ὅποι οἴχοισθε, ἔχοιτε εἰδέναι.

X.

Arg. Consultant duae meretrices, qua ratione iuvenis, a patre traditus philosopho, ab hoc abstrahi et ad amicam revocari possit.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ ΚΑΙ ΔΡΟΣΗ.

1. *ΧΕΛ.* Οὐκ ἔτι φοιτᾷ παρὰ σὲ, ὦ Δροσή, τὸ μειράκιον ὁ Κλεινίας; οὐ γὰρ ἑώρακα, πολὺς ἤδη χρόνος, αὐτὸν παρ' ὑμῖν.

ΔΡΟΣ. Οὐκ ἔτι, ὦ Χελιδόνιον. ὁ γὰρ διδάσκαλος αὐτὸν εἶρξε μηκέτι μοι προσιέναι.

ΧΕΛ. Τίς οὗτος; μή τι τὸν παιδοτρίβην Διότιμον λέγεις; ἐπεὶ ἐκεῖνός γε φίλος μοι.

ΔΡΟΣ. Οὔκ· ἀλλ' ὁ κάκιστα φιλοσόφων ἀπολούμενος Ἀρισταίνετος.

ΧΕΛ. Τὸν σκυθρωπὸν λέγεις; τὸν δασὺν; τὸν βαθυπώγωνα; ὃς εἴωθε μετὰ τῶν μειρακίων περιπατεῖν ἐν τῇ Ποικίλῃ;

ΔΡΟΣ. Ἐκεῖνόν φημι τὸν ἀλαζόνα, ὃν κάκιςα

ἐπίδοιμι ἀπολούμενον, ἑλκόμενον τοῦ πώγωνος ὑπὸ δημίου.

2. *ΧΕΛ.* Τί παθὼν δὲ ἐκεῖνος, τοιαῦτα ἔπεισε τὸν Κλεινίαν;

ΔΡΟΣ. Οὐκ οἶδα, ὦ Χελιδόνιον. ἀλλὰ μηδέποτε ἀπόκοιτός μου γενόμενος, ἀφ' οὗ γυναικὶ ὁμιλεῖν ἤρξατο, (πρῶτον δὲ ὡμίλησέ μοι) τριῶν τούτων ἑξῆς ἡμερῶν οὐδὲ προςῆλθε τῷ στενωπῷ· ἐπεὶ δὲ ἠνιώμην, (οὐκ οἶδα δὲ ὅπως τι ἔπαθον ἐπ' αὐτῷ) ἔπεμψα τὴν Νεβρίδα περισκεψομένην αὐτόν, ἢ ἐν ἀγορᾷ διατρίβοντα, ἢ ἐν Ποικίλῃ· ἡ δὲ περιπατοῦντα ἔφη ἰδοῦσα μετὰ τοῦ Ἀρισταινέτου, νεῦσαι πόῤῥω, ἐκεῖνον δὲ ἐρυθριάσαντα κάτω ὁρᾶν, καὶ μηκέτι παρενεγκεῖν τὸν ὀφθαλμόν. εἶτ' ἐβάδιζον ἅμα ἐς τὴν πόλιν· ἡ δὲ ἄχρι τοῦ Διπύλου ἀκολουθήσασα, ἐπεὶ μηδ' ὅλως ἐπεστράφη, ἐπανῆκεν, οὐδὲν σαφὲς ἀπαγγεῖλαι ἔχουσα. πῶς με οἴει διάγειν τὸ μετὰ ταῦτα, οὐκ ἔχουσαν εἰκάσαι ὅ,τι μοι πέπονθεν ὁ μειρακίσκος; ἀλλὰ μὴ ἐλύπησά τι αὐτόν, ἔλεγον, ἤ τινὸς ἄλλης ἠράσθη, μισήσας ἐμέ; ἀλλ' ὁ πατὴρ διεκώλυσεν αὐτόν; πολλὰ τοιαῦτα ἔστρεφον. ἤδη δὲ περὶ δείλην ὀψίαν ἧκεν ὁ Δρόμων, τὸ γραμμάτιον τουτὶ παρ' αὐτοῦ κομίζων. ἀνάγνωθι λαβοῦσα, ὦ Χελιδόνιον, οἶσθα γὰρ δήπου γράμματα.

3. *ΧΕΛ.* Φέρ', ἴδωμεν τὰ γράμματα οὐ πάνυ σαφῆ, ἀλλ' ἐπισεσυρμένα, δηλοῦντα ἔπειξίν τινα τοῦ γεγραφότος. λέγει δέ, „Πῶς μὲν ἐφίλησά σε, ὦ Δροσή, τοὺς θεοὺς ποιοῦμαι μάρτυρας."

ΔΡΟΣ. Αἴ αἴ τάλαν, οὐδὲ τὸ χαίρειν προσέγραψε.

ΧΕΛ. „Καὶ νῦν δὲ οὐ κατὰ μῖσος, ἀλλὰ κατὰ ἀνάγκην ἀφίσταμαί σου. ὁ πατὴρ γὰρ Ἀρισταινέτῳ παρέδωκέ με φιλοσοφεῖν αὐτῷ. κἀκεῖνος (ἔμαθε γὰρ τὰ καθ' ἡμᾶς ἅπαντα) πάνυ πολλὰ ἐπετίμησέ μοι, ἀπρεπὲς εἶναι λέγων ἑταίρᾳ συνεῖναι, Ἀρχιτέλους καὶ Ἐρασικλείας υἱὸν ὄντα· πολὺ γὰρ ἄμεινον εἶναι τὴν ἀρετὴν προτιμᾷν τῆς ἡδονῆς.“

ΔΡΟΣ. Μὴ ὥραισιν ἵκοιτο ὁ λῆρος ἐκεῖνος, τοιαῦτα παιδεύων τὸ μειράκιον.

ΧΕΛ. „Ὥςτε ἀνάγκη πείθεσθαι αὐτῷ· παρακολουθεῖ γὰρ ἀκριβῶς παραφυλάσσων, καὶ ὅλως οὐδὲ προςβλέπειν ἄλλῳ οὐδενὶ ἔξεστιν, ὅτι μὴ ἐκείνῳ· εἰ δὲ σωφρονοῖμι, καὶ πάντα πειαθείην αὐτῷ, ὑπισχνεῖται πάνυ εὐδαίμονα ἔσεσθαί με, καὶ ἐνάρετον καταστήσεσθαι, τοῖς πόνοις προγεγυμνασμένον. ταῦτά σοι μόλις ἔγραψα, ὑποκλέψας ἐμαυτόν. σὺ δέ μοι εὐτύχει, καὶ μέμνησο Κλεινίου.“

4. *ΔΡΟΣ.* Τί σοι δοκεῖ ἡ ἐπιστολή, ὦ Χελιδόνιον;

ΧΕΛ. Τὰ μὲν ἄλλα ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις, τὸ δὲ μέμνησο Κλεινίου, ἔχει τινὰ ὑπόλοιπον ἐλπίδα.

ΔΡΟΣ. Κἀμοὶ οὕτως ἔδοξεν· ἀπόλλυμαι δ' οὖν ὑπὸ τοῦ ἔρωτος. ὁ μέντοι Δρόμων ἔφασκε παιδεραστήν τινα εἶναι τὸν Ἀρισταίνετον, καὶ ἐπὶ προφάσει τῶν μαθημάτων, συνεῖναι τοῖς ὡραιοτάτοις τῶν νέων, καὶ ἰδίᾳ λογοποιεῖσθαι πρὸς τὸν Κλεινίαν ὑποσχέσεις τινὰς ὑπισχνούμενον, ὡς ἰσόθεον ἀποφανεῖ αὐτόν. ἀλλὰ καὶ ἀναγιγνώσκει μετ' αὐτοῦ

ἐρωτικούς τινας λόγους τῶν παλαιῶν φιλοσόφων πρός τοὺς μαθητάς, καὶ ὅλως περὶ τὸ μειράκιόν ἐστιν· ἠπείλει δὲ καὶ τῷ πατρὶ τοῦ Κλεινίου κατερεῖν ταῦτα.

ΧΕΛ. Ἐχρῆν, ὦ Δροσή, γαστρίσαι τὸν Δρόμωνα.

ΔΡΟΣ. Ἐγάστρισα, καὶ ἄνευ δὲ τούτου ἐμός ἐστι. κέκνισται γὰρ κἀκεῖνος τῆς Νεβρίδος.

ΧΕΛ. Θάῤῥει, πάντα ἔσται καλῶς. ἐγὼ δὲ καὶ ἐπιγράψειν μοι δοκῶ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐν Κεραμεικῷ, ἔνθα ὁ Ἀρχιτέλης εἴωθε περιπατεῖν, Ἀρισταίνετος διαφθείρει Κλεινίαν, ὥςτε καὶ ἐκ τούτου τι συνδραμεῖν τῇ παρὰ τοῦ Δρόμωνος διαβολῇ.

ΔΡΟΣ. Πῶς δ᾽ ἂν λάθοις ἐπιγράψασα;

ΧΕΛ. Τῆς νυκτός, ὦ Δροσή, ἄνθρακα ποθὲν λαβοῦσα.

ΔΡΟΣ. Εὖγε. συστράτευε μόνον, ὦ Χελιδόνιον, κατὰ τοῦ ἀλαζόνος Ἀρισταινέτου.

XI.

Arg. Tryphaena iuvenem alius meretricis amore pereuntem sibi conciliat.

ΤΡΥΦΑΙΝΑ ΚΑΙ ΧΑΡΜΙΔΗΣ.

1. ΤΡΥΦ. Ἑταίραν δέ τις παραλαβών, πέντε δραχμὰς τὸ μίσθωμα δούς, καθεύδει ἀποστραφείς, δακρύων καὶ στένων; ἀλλ᾽ οὔτε πέπωκας ἡδέως, οἶμαι, οὔτε δειπνῆσαι μόνος ἠθέλησας, ἔκλαες δὲ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον, ἑώρων γάρ. καὶ νῦν δὲ οὐ διαλέ-

λοιπας ἀνολολύζων, ὥςπερ βρέφος. ταῦτα οὖν, ὦ Χαρμίδη, τίνος ἕνεκα ποιεῖς; μὴ ἀποκρύψῃς με, ὡς ἂν καὶ τοῦτο ἀπολαύσω τῆς νυκτὸς ἀγρυπνήσασα μετὰ σοῦ.

ΧΑΡΜ. Ἔρως με ἀπόλλυσιν, ὦ Τρύφαινα, καὶ οὐκέτ' ἀντέχω πρὸς τὸ δεινόν.

ΤΡΥΦ. Ἀλλ' ὅτι μὲν οὐκ ἐμοῦ ἐρᾷς, δῆλον. οὐ γὰρ ἂν ἔχων με ἠμέλεις, καὶ ἀπωθοῦ περιπλέκεσθαι θέλουσαν, καὶ τέλος διετείχιζες τὸ μεταξὺ ἡμῶν τῷ ἱματίῳ, δεδιὼς μὴ ψαύσαιμί σου. τίς δὲ ὅμως ἐκείνη ἐστὶν, εἰπέ. τάχα γὰρ ἄν τι καὶ συντελέσαιμι πρὸς τὸν ἔρωτα. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα διακονεῖσθαι.

ΧΑΡΜ. Καὶ μὴν οἶσθα καὶ πάνυ ἀκριβῶς αὐτὴν, κἀκείνη σέ. οὐ γὰρ ἀφανὴς ἑταῖρά ἐστιν.

2. ΤΡΥΦ. Εἰπὲ τοὔνομα, ὦ Χαρμίδη.

ΧΑΡΜ. Φιλημάτιον, ὦ Τρύφαινα.

ΤΡΥΦ. Ὁποτέραν λέγεις; δύο γάρ εἰσι· τὴν ἐκ Πειραιῶς, τὴν ἄρτι διακεκορευμένην, ἧς ἐρᾷ Δάμυλλος ὁ τοῦ νῦν στρατηγοῦντος υἱός; ἢ τὴν ἑτέραν, ἣν Παγίδα ἐπικαλοῦσιν;

ΧΑΡΜ. Ἐκείνην, καὶ ἑάλωκα ὁ κακοδαίμων, καὶ συνείλημμαι πρὸς αὐτῆς.

ΤΡΥΦ. Οὐκοῦν δι' ἐκείνην ἔκλαες;

ΧΑΡΜ. Καὶ μάλα.

ΤΡΥΦ. Πολὺς δὲ χρόνος ἐστὶ σοι ἐρῶντι, ἢ νεοτελής τις εἶ;

ΧΑΡΜ. Οὐ νεοτελὴς, ἀλλὰ μῆνες σχεδὸν ἑπτὰ ἀπὸ Διονυσίων, ὅτε πρῶτον εἶδον αὐτήν.

ΤΡΥΦ. Εἶδες δὲ ὅλην ἀκριβῶς, ἢ τὸ πρόσωπον μόνον, καὶ ὅσα τοῦ σώματος φανερά, ἃ εἶδες, Φιλημάτιον, καὶ ὡς ἐχρῆν γυναῖκα πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη γεγονυῖαν ἤδη;

ΧΑΡΜ. Καὶ μὴν ἐπόμνυται δύο καὶ εἴκοσιν ἐς τὸν ἐσόμενον Ἐλαφηβολιῶνα τελέσειν.

3. ΤΡΥΦ. Σὺ δὲ ποτέροις ἂν πιστεύσειας, τοῖς ἐκείνης ὅρκοις, ἢ τοῖς σεαυτοῦ ὀφθαλμοῖς; ἐπίσκεψαι γὰρ ἀκριβῶς, ὑποβλέψας ποτὲ τοὺς κροτάφους αὐτῆς, ἔνθα μόνον τὰς αὐτῆς τρίχας ἔχει· τὰ δὲ ἄλλα φενάκη βαθεῖα· περὶ δὲ τοὺς κροτάφους ὁπόταν ἀσθενήσῃ τὸ φάρμακον, ᾧ βάπτεται, ὑπολευκαίνεται τὰ πολλά· καίτοι τί τοῦτο; βιάσαι ποτὲ καὶ γυμνὴν ἰδεῖν.

ΧΑΡΜ. Οὐδέποτέ μοι πρὸς τοῦτο ἐνέδωκεν.

ΤΡΥΦ. Εἰκότως· ἠπίστατο γάρ μυσαχθησόμενόν σε τὰς αὐτῆς λευκάς· ὅλη δὲ ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἐς τὰ γόνατα παρδάλει ἔοικεν. ἀλλὰ σὺ ἐδάκρυες, τοιαύτῃ μὴ συνών; ἦπου τάχα καὶ ἐλύπει σε, καὶ ὑπερεώρα;

ΧΑΡΜ. Ναί, ὦ Τρύφαινα, καίτοι τοσαῦτα παρ' ἐμοῦ λαμβάνουσα. καὶ νῦν ἐπειδὴ χιλίας αἰτούσῃ οὐκ εἶχον διδόναι ῥᾳδίως, ἅτε ὑπὸ πατρὶ φειδομένῳ τρεφόμενος, Μοσχίωνα ἐσδεξαμένη, ἀπέκλεισέ με, ἀνθ' ὧν λυπῆσαι καὶ αὐτὸς θέλων αὐτήν, σὲ παρείληφα.

ΤΡΥΦ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἂν ἧκον, εἴ μοι προεῖπέ τις, ὡς ἐπὶ τούτοις παραλαμβανοίμην λυπῆσαι ἄλλην, καὶ ταῦτα Φιλημάτιον τὴν σορόν·

ἀλλ' ἄπειμι, καὶ γὰρ ἤδη τρίτον τοῦτο ᾖσεν ἀλεκτρυών.

4. ΧΑΡΜ. Μὴ σύγε οὕτω ταχέως, ὦ Τρύφαινα. εἰ γὰρ ἀληθῆ ἐστιν ἃ φῂς περὶ Φιληματίου, τὴν φενάκην, καὶ ὅτι βάπτεται, καὶ τὸ τῶν ἀλφῶν, οὐδὲ προςβλέπειν ἂν ἔτι δυναίμην αὐτῇ.

ΤΡΥΦ. Ἐροῦ τὴν μητέρα, εἴ ποτε λέλουται μετ' αὐτῆς· περὶ γὰρ τῶν ἐτῶν κἂν ὁ πάππος διηγήσεταί σοι, εἴγε ζῇ ἔτι.

ΧΑΡΜ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τοιαύτη ἐκείνη, ἀφῃρήσθω μὲν ἤδη τὸ διατείχισμα, περιβάλλωμεν δὲ ἀλλήλους, καὶ φιλῶμεν, καὶ ἀληθῶς συνῶμεν· Φιλημάτιον δὲ πολλὰ χαιρέτω.

XII.

Arg. Lysias Ioessae, magis illum quam pro meretrice amanti, iratus, quod alium cum illa dormientem invenisse arbitrabatur, reconciliatur.

ΙΟΕΣΣΑ, ΠΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΛΥΣΙΑΣ.

1. ΙΟΕΣ. Θρύπτῃ, ὦ Λυσία, πρὸς ἐμέ; καὶ καλῶς, ὅτι μήτε ἀργύριον πώποτε ᾔτησά σε, μήτ' ἀπέκλεισα ἐλθόντα, ἔνδον ἕτερος, εἰποῦσα· μήτε παραλογισάμενον τὸν πατέρα, ἢ ὑφελόμενον τῆς μητρὸς, ἠνάγκασα ἐμοί τι κομίσαι, ὁποῖα αἱ ἄλλαι ποιοῦσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἄμισθον, ἀξύμβολον εἰςεδεξάμην. οἶσθα ὅσους ἐραστὰς παρεπεμψάμην; Ἠθοκλέα τὸν πρυτανεύοντα νῦν, καὶ Πασαίωνα τὸν ναύκληρον, καὶ τὸν συνέφηβόν σου Μέλισσον, καὶ

τοι ἔναγχος ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ πατρὸς, καὶ κύριον αὐτὸν ὄντα τῆς οὐσίας· ἐγὼ δὲ σὲ τὸν Φάωνα μόνον εἶχον, οὔτε τινὰ προςβλέπουσα ἕτερον, οὔτε προςιεμένη, ὅτι μὴ σέ· ᾤμην γὰρ ἡ ἀνόητος ἀληθῆ εἶναι ἃ ὤμνυες, καὶ διὰ τοῦτό σοι προςέχουσα, ὥςπερ ἡ Πηνελόπη, ἐσωφρόνουν, ἐπιβοωμένης τῆς μητρὸς, καὶ πρὸς τὰς φίλας ἐγκαλούσης· σὺ δὲ ἐπείπερ ἔμαθες ὑποχείριον ἔχων με τετηκυῖαν ἐπὶ σοὶ, ἄρτι μὲν Λυκαίνῃ προςέπαιζες, ἐμοῦ ὁρώσης, ὡς λυποίης ἐμὲ, ἄρτι δὲ σὺν ἐμοὶ κατακείμενος, ἐπῄνεις Μαγίδιον τὴν ψάλτριαν· ἐγὼ δ᾽ ἐπὶ τούτοις δακρύω, καὶ συνίημι ὑβριζομένη. πρώην δὲ ὁπότε συνεπίνετε, Θράσων, καὶ σὺ καὶ Δίφιλος, παρῆσαν καὶ ἡ αὐλητρὶς Κυμβάλιον, καὶ Πυραλλὶς, ἐχθρὰ οὖσα ἐμοί. σὺ δὲ τοῦτ᾽ εἰδὼς, τὴν Κυμβάλιον μὲν οὔ μοι πάνυ ἐμέλησεν ὅτι πεντάκις ἐφίλησας, σεαυτὸν γὰρ ὕβριζες τοιαύτην φιλῶν· Πυραλλίδα δὲ ὅσον ἔνευες, καὶ πιὼν ἂν ἐκείνῃ μὲν ὑπέδειξας τὸ ποτήριον, ἀποδιδοὺς δὲ τῷ παιδὶ πρὸς τὸ οὖς ἐκέλευες, εἰ μὴ Πυραλλὶς αἰτήσειε, μὴ ἂν ἄλλῳ ἐγχέαι· τέλος δὲ τοῦ μήλου ἀποδακὼν, ὁπότε τὸν Δίφιλον εἶδες ἀσχολούμενον, (ἐλάλει γὰρ Θράσωνι) προκύψας πως, εὐστόχως προςηκόντισας ἐς τὸν κόλπον αὐτῆς, οὐδὲ λαθεῖν γε πειρώμενος ἐμέ. ἡ δὲ φιλήσασα μεταξὺ τῶν μαστῶν ὑπὸ τῷ ἀποδέσμῳ παρεβύσατο. 2. Ταῦτα οὖν τίνος ἕνεκα ποιεῖς; τί σε ἢ μέγα ἢ μικρὸν ἠδίκησα; ἢ ἐλύπησα ἐγώ; τίνα ἕτερον εἶδον; οὐ πρὸς μόνον σε ζῶ; οὐ μέγα, ὦ Λυσία, τοῦτο ποιεῖς, γύναιον ἄθλιον λυπῶν, μεμηνὸς ἐπὶ σοί; ἔστι τὶς θεὸς

ἡ Ἀδράστεια, καὶ τὰ τοιαῦτα δρᾷ· σὺ δέ ποτε λυπήσῃ, τάχα ἂν ἀκούσῃς τὶ περὶ ἐμοῦ κειμένην με, ἤτοι βρόχῳ ἐμαυτὴν ἀποπνίξασαν, ἢ ἐς τὸ φρέαρ ἐπὶ κεφαλὴν ἐμπεσοῦσαν· ἢ ἕνα γέ τινα τρόπον εὑρήσω θανάτου, ὡς μηκέτ᾽ ἐνοχλοίην βλεπομένη. πομπεύσεις τότε, ὡς μέγα καὶ λαμπρὸν ἔργον ἐργασάμενος. τί με ὑποβλέπεις, καὶ πρίῃ τοὺς ὀδόντας; εἰ γάρ τι ἐγκαλεῖς, εἰπέ, Πυθιὰς ἡμῖν αὕτη δικασάτω. τί τοῦτο, οὐδὲ ἀποκρινάμενος ἀπέρχῃ καταλιπών με; ὁρᾷς, ὦ Πυθιάς, οἷα πάσχω ὑπὸ Λυσίου

ΠΥΘ. Ὦ τῆς ἀγριώτητος, τὸ δὲ μὴ ἐπικλασθῆναι δακρυούσης, λίθος οὐκ ἄνθρωπός ἐστι· πλὴν ἀλλ᾽ εἴγε χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, σὺ, ὦ Ἰόεσσα, διέφθειρας αὐτὸν ὑπεραγαπῶσα, καὶ τοῦτο ἐμφαίνουσα. ἐχρῆν δὲ μὴ πάνυ αὐτὸν ζηλοῦν, ὑπερόπται γὰρ αἰσθανόμενοι γίγνονται. παύου, ὦ τάλαινα, δακρύουσα, καὶ ἤν μοι πείθῃ, ἅπαξ ἢ δὶς ἀπόκλεισον ἐλθόντα. ὄψει γὰρ ἀνακαιόμενον αὐτὸν πάνυ, καὶ ἀντιμεμηνότα ἀληθῶς.

ΙΟΕΣ. Ἀλλὰ μηδ᾽ εἴπῃς, ἄπαγε· ἀποκλείσω Λυσίαν; εἴθε μὴ δ᾽ αὐτὸς ἀποσταίη φθάσας.

ΠΥΘ. Ἀλλ᾽ ἐπανέρχεται αὖθις.

ΙΟΕΣ. Ἀπολώλεκας ἡμᾶς, ὦ Πυθιάς, ἠκρόαταί σου ἴσως, ἀπόκλεισον, λεγούσης.

3. ΛΥΣ. Οὐχὶ ταύτης ἕνεκεν, ὦ Πυθιάς, ἐπανελήλυθα, ἣν οὐδὲ προσβλέψαιμι ἔτι τοιαύτην οὖσαν, ἀλλὰ διὰ σέ, ὡς μὴ καταγιγνώσκῃς ἐμοῦ, καὶ λέγῃς ἂν, ἄτεγκτος ὁ Λυσίας ἐστίν.

ΠΥΘ. Ἀμέλει καὶ ἔλεγον, ὦ Λυσία.

ΛΥΣ. Φέρειν οὖν ἐθέλεις, ὦ Πυθιάς, Ἰόεσσαν τὴν νῦν δακρύουσαν, αὐτὸν ἐπιστάντα αὐτῇ ποτε μετὰ νεανίου καθευδούσῃ, ἐμοῦ ἀποστάσῃ;

ΠΥΘ. Λυσία, τὸ μὲν ὅλον ἑταίρα ἐστι. πότε δ' οὖν κατέλαβες αὐτοὺς συγκαθεύδοντας;

ΛΥΣ. Ἕκτην σχεδὸν ταύτην ἡμέραν, νὴ Δί', ἕκτην γε, δευτέρᾳ ἱσταμένου· τὸ τήμερον δὲ ἑβδόμη ἐστίν. ὁ πατὴρ εἰδὼς ὡς πάλαι ἐρῴην ταυτησὶ τῆς χρηστῆς, ἐνέκλεισέ με, παραγγείλας τῷ θυρωρῷ μὴ ἀνοίγειν· ἐγὼ δὲ, οὐ γὰρ ἔφερον μὴ οὐχὶ συνεῖναι αὐτῇ, τὸν Δρόμωνα ἐκέλευσα παρακύψαντα τῷ θριγκῷ τῆς αὐλῆς, ᾗ ταπεινότατον ἦν, ἀναδέξασθαί με ἐπὶ τῶν νώτων· ῥᾷον γὰρ οὕτως ἀναβήσεσθαι ἔμελλον. τί ἂν μακρὰ λέγοιμι; ὑπερέβην, ἧκον, τὴν αὔλειον εὗρον ἀποκεκλεισμένην ἐπιμελῶς· μέσαι γὰρ νύκτες ἦσαν. οὐκ ἔκοψα δ' οὖν, ἀλλ' ἐπάρας ἠρέμα τὴν θύραν, ἤδη δὲ καὶ ἄλλοτε ἐπεποιήκειν αὐτό, παραγαγὼν τὸν στροφέα παρῆλθον ἀψοφητὶ, ἐκάθευδον δὲ πάντες, εἶτα ἐπαφώμενος τοῦ τοίχου ἐφίσταμαι τῇ κλίνῃ.

4. ΙΟΕΣ. Τί ἐρεῖς, ὦ Δάματερ; ἀγωνιῶ γάρ.

ΛΥΣ. Ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἑώρων τὸ ἆσθμα ἓν, τὸ μὲν πρῶτον ᾤμην τὴν Λυδὴν αὐτῇ συγκαθεύδειν, τόδ' οὐκ ἦν, ὦ Πυθιάς· ἀλλ' ἐφαψάμενος εὗρον ἀγένειόν τινα πάνυ ἁπαλὸν, ἐν χρῷ κεκαρμένον, μύρων καὶ αὐτὸν ἀποπνέοντα· τοῦτο ἰδὼν, εἰ μὲν καὶ ξίφος ἔχων ἦλθον, οὐκ ἂν ὤκνησα, εὖ ἴστε. τί γελᾶτε, ὦ Πυθιάς; γέλωτος ἄξια δοκῶ σοι διηγεῖσθαι;

ΙΟΕΣ. Τοῦτό σε, ὦ Λυσία, λελύπηκεν· ἡ Πυθιὰς αὕτη μοι συνεκάθευδε.

ΠΥΘ. Μὴ λέγε, ὦ Ἰόεσσα, πρὸς αὐτόν.

ΙΟΕΣ. Τί μὴ λέγω; Πυθιὰς ἦν, φίλτατε, μετακληθεῖσα ὑπ᾽ ἐμοῦ, ὡς ἅμα καθεύδοιμεν. ἐλυπούμην γὰρ σὲ μὴ ἔχουσα.

5. ΛΥΣ. Πυθιὰς, ὁ ἐν χρῷ κεκαρμένος; εἶτα δι᾽ ἕκτης ἡμέρας ἀνεκόμησε τοσαύτην κόμην;

ΙΟΕΣ. Ἀπὸ τῆς νόσου ἐξυρήσατο, ὦ Λυσία· ὑπέῤῥεον γὰρ αὐτῇ αἱ τρίχες, νῦν δὲ καὶ τὴν πηνήκην ἐπέθετο. δεῖξον, ὦ Πυθιὰς, δεῖξον οὕτως ὂν, πεῖσον αὐτόν. ἰδοὺ τὸ μειράκιον ὁ μοιχὸς, ὃν ἐζηλοτύπεις.

ΛΥΣ. Οὐκ ἐχρῆν οὖν, ὦ Ἰόεσσα, καὶ ταῦτα ἐρῶντα, ἐφαψάμενον αὐτόν;

ΙΟΕΣ. Οὐκοῦν σὺ μὲν ἤδη πέπεισαι· βούλει δὲ ἀντιλυπήσω σε καὶ αὐτή; ὀργίζομαι γὰρ δικαίως ἐν τῷ μέρει;

ΛΥΣ. Μηδαμῶς, ἀλλὰ πίνωμεν ἤδη, καὶ Πυθιὰς μεθ᾽ ἡμῶν. ἄξιον γὰρ αὐτὴν παρεῖναι ταῖς σπονδαῖς.

ΙΟΕΣ. Παρέσται. οἷα πέπονθα διὰ σὲ, ὦ γενναιότατε νεανίσκων Πυθιάς.

ΠΥΘ. Ἀλλὰ καὶ διήλλαξα ὑμᾶς ὁ αὐτός. ὥςτε μή μοι χαλέπαινε. πλὴν τὸ δεῖνα ὅρα, ὦ Λυσία, μή τινι εἴπῃς τὸ περὶ τῆς κόμης.

XIII.

Arg. Miles gloriosus terribilia et incredibilia facinora sua narrans, invitus ita terret amicam, ut discedat.

ΛΕΟΝΤΙΧΟΣ, ΧΗΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΜΝΙΣ.

1. *ΛΕΟΝΤ.* Ἐν δὲ τῇ πρὸς τοὺς Γάλατας μάχῃ εἰπὲ, ὦ Χηνίδα, ὅπως μὲν προεξήλασα τῶν ἄλλων ἱππέων ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ, ὅπως δὲ οἱ Γαλάται, καίτοι ἄλκιμοι ὄντες, ἔτρεσαν εὐθὺς ὡς εἶδόν με, καὶ οὐθεὶς ἔτι ὑπέστη. τότε τοίνυν ἐγὼ, τὴν μὲν λόγχην ἀκοντίσας, διέπειρα τὸν ἵππαρχον αὐτῶν, καὶ σὸν ἵππον, ἐπὶ δὲ τὸ συνεστηκὸς ἔτι αὐτῶν (ἦσαν γάρ τινες, οἳ ἔμενον διαλύσαντες μὲν τὴν φάλαγγα, ἐς πλαίσιον δὲ συναγαγόντες αὐτοὺς) ἐπὶ τούτους ἐγὼ σπασάμενος τὴν σπάθην, ἅπαντι τῷ θυμῷ ἐπελάσας, ἀνατρέπω μὲν ὅσον ἑπτὰ τοὺς προεστῶτας αὐτῶν τῇ ἐμβολῇ τοῦ ἵππου· τῷ ξίφει δὲ κατενεγκὼν, διέτεμον τῶν λοχαγῶν ἑνὸς ἐς δύο τὴν κεφαλὴν αὐτῷ κράνει· ὑμεῖς δὲ, ὦ Χηνίδα, μετ' ὀλίγον ἐπέστητε ἤδη φευγόντων.

2. *ΧΗΝ.* Ὅτε γὰρ, ὦ Λεόντιχε, περὶ Παφλαγονίαν ἐμονομάχησας τῷ Σατράπῃ, οὐ μεγάλα ἐπεδείξω καὶ τότε;

ΛΕΟΝΤ. Καλῶς ὑπέμνησας οὐκ ἀγεννοῦς οὐδ' ἐκείνης τῆς πράξεως. ὁ γὰρ Σατράπης μέγιστος ὢν, ὁπλομάχων ἄριστος δοκῶν εἶναι, καταφρονήσας τοῦ Ἑλληνικοῦ, προπηδήσας ἐς τὸ μέσον, προὐκαλεῖτο εἴ τις ἐθέλοι αὐτῷ μονομαχῆσαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι κατεπεπλήγεσαν, οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι, καὶ

ὁ ἡγεμὼν αὐτός, καίτοι οὐκ ἀγεννὴς ἄνθρωπος ὤν. Ἀρίσταιχμος γὰρ ἡγεμὼν ἡγεῖτο Αἰτωλός, ἀκοντιστὴς ἄριστος, ἐγὼ δὲ ἐχιλιάρχουν ἔτι, τολμήσας δ᾽ ὅμως, καὶ τοὺς ἑταίρους ἐπιλαμβανομένους ἀποσεισάμενος, ἐδεδοίκεσαν γὰρ ὑπὲρ ἐμοῦ ὁρῶντες ἀποστίλβοντα μὲν τὸν βάρβαρον ἐπιχρύσοις τοῖς ὅπλοις, μέγαν τε, καὶ φοβερὸν ὄντα τὸν λόφον, καὶ κραδαίνοντα τὴν λόγχην.

ΧΗΝ. Κἀγὼ ἔδεισα τότε, ὦ Λεόντιχε, καὶ οἶσθα ὡς εἰχόμην σου δεόμενος, μὴ προκινδυνεύειν· ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι σοῦ ἀποθανόντος.

3. ΛΕΟΝΤ. Ἀλλ᾽ ἐγὼ τολμήσας, παρῆλθον ἐς τὸ μέσον, οὐ χεῖρον τοῦ Παφλαγόνος ὡπλισμένος, ἀλλὰ πάγχρυσος καὶ αὐτός. ὥστε βοὴ εὐθὺς ἐγένετο καὶ παρ᾽ ἡμῶν, καὶ παρὰ τῶν βαρβάρων· ἐγνώρισάν με γὰρ κἀκεῖνοι ἰδόντες ἀπὸ τῆς πέλτης μάλιστα, καὶ τῶν φαλάρων, καὶ τοῦ λόφου. εἰπέ, ὦ Χηνίδα, τίνι με τότε πάντες εἴκαζον;

ΧΗΝ. Τίνι δὲ ἄλλῳ, ἢ Ἀχιλλεῖ, νὴ Δία, τῷ Θετιδος καὶ Πηλέως; οὕτως ἔπρεπε μέν σοι ἡ κόρυς, ἡ φοινικὶς δὲ ἐπήνθει, καὶ ἡ πέλτη ἐμάρμαιρεν.

ΛΕΟΝΤ. Ἐπεὶ δὲ συνέστημεν, ὁ βάρβαρος πρότερος τιτρώσκει με, ὀλίγον ὅσον ἐπιψαύσας τῷ δόρατι, μικρὸν ὑπὲρ τὸ γόνυ· ἐγὼ δὲ διελάσας τὴν ἀσπίδα τῇ σαρίσσῃ, παίω διαμπὰξ ἐς τὸ στέρνον, εἶτ᾽ ἐπιδραμὼν ἀπεδειροτόμησα τῇ σπάθῃ ῥᾳδίως, καὶ τὰ ὅπλα ἔχων ἐπανῆλθον, ἅμα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς σαρίσσης πεπηγυῖαν κομίζων, λελουμένος τῷ φόνῳ.

4. ΥΜΝ. Ἄπαγε, ὦ Λεόντιχε, μιαρὰ ταῦτα καὶ

φοβερά περὶ σαυτοῦ διηγῇ, καὶ οὐκ ἄν ἔτι σε οὐδὲ προςβλέψειέ τις, οὔτω χαίροντα τῷ λύθρῳ, οὐχ ὅπως συμπίοι, ἢ συγκοιμηθείη. ἔγωγ᾽ οὖν ἄπειμι.

ΛΕΟΝΤ. Διπλάσιον ἀπόλαβε τὸ μίσθωμα.

ΥΜΝ. Οὐκ ἂν ὑπομείναιμι ἀνδροφόνῳ συγκαθεύδειν.

ΛΕΟΝΤ. Μὴ δέδιθι, ὦ Ὑμνί· ἐν Παφλαγόσιν ἐκεῖνα πέπρακται, νῦν δὲ εἰρήνην ἄγω.

ΥΜΝ. Ἀλλ᾽ ἐναγὴς ἄνθρωπος εἶ, καὶ τὸ αἷμα κατέσταζέ σου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βαρβάρου, ἣν ἔφερες ἐπὶ τῇ σαρίσσῃ. εἶτ᾽ ἐγὼ τοιοῦτον ἄνδρα περιβαλῶ, καὶ φιλήσω; μή, ὦ Χάριτες, γένοιτο. οὐδὲν γὰρ οὗτος ἀμείνων τοῦ δημίου.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ μὴν εἴ με εἶδες ἐν τοῖς ὅπλοις, εὖ οἶδα, ἠράσθης ἄν.

ΥΜΝ. Ἀκούουσα μόνον, ὦ Λεόντιχε, ναυτιῶ, καὶ φρίττω, καὶ τὰς σκιάς μοι δοκῶ ὁρᾷν, καὶ τὰ εἴδωλα τῶν πεφονευμένων, καὶ μάλιστα τοῦ ἀθλίου λοχαγοῦ, ἐς δύο τὴν κεφαλὴν διῃρημένου· τί οἴει τὸ ἔργον αὐτὸ καὶ τὸ αἷμα εἰ θεασαίμην, καὶ κειμένους τοὺς νεκρούς; ἐκθανεῖν γάρ μοι δοκῶ, οὐδ᾽ ἀλεκτρυόνα πώποτε φονευόμενον εἶδον.

ΛΕΟΝΤ. Οὕτως ἀγεννής, ὦ Ὑμνί, καὶ μικρόψυχος εἶ; ἐγὼ δὲ ᾤμην ἡσθήσεσθαί σε ἀκούουσαν.

ΥΜΝ. Ἀλλὰ τέρπε τοῖς διηγήμασι τούτοις, εἴ τινας Λημνιάδας ἢ Δαναΐδας εὕροις· ἐγὼ δ᾽ ἀποτρέχω παρὰ τὴν μητέρα, ἕως ἔτι ἡμέρα ἐστίν. ἕπου καὶ σύ, ὦ Γραμμή· σὺ δὲ ἔῤῥωσο, χιλιάρχων ἄριστε, καὶ φονεῦ, ὁπόσων ἂν ἐθέλῃς.

5. ΛΕΟΝΤ. Μεῖνον, ὦ Ὑμνὶ, μεῖνον ..... ἀπελήλυθε.

ΧΗΝ. Σὺ γὰρ, ὦ Λεόντιχε, ἀφελῆ παιδίσκην κατεφόβησας, ἐπισείων λόφους, καὶ ἀπιθάνους ἀριστείας διεξιών· ἐγὼ δὲ ἑώρων εὐθὺς ὅπως χλωρὰ ἐγένετο, ἔτι σου τὰ κατὰ τὸν λοχαγὸν ἐκεῖνα διηγουμένου, καὶ συνέστειλε τὸ πρόσωπον, καὶ ὑπέφριξεν, ἐπεὶ καὶ διακόψαι τὴν κεφαλὴν ἔφης.

ΛΕΟΝΤ. Ὤμην ἐρασμιώτερος αὐτῇ φανεῖσθαι. ἀλλὰ καὶ σύ με προςαπολώλεκας, ὦ Χηνίδα, τὸ μονομάχιον ὑποβαλών.

ΧΗΝ. Οὐκ ἔδει γὰρ συνεπιψεύδεσθαι σοι, ὁρῶντα τὴν αἰτίαν τῆς ἀλαζονείας; σὺ δὲ πολὺ φοβερώτερον αὐτὸ ἐποίησας. ἔστω γὰρ, ἀπέτεμες τοῦ κακοδαίμονος Παφλαγόνος τὴν κεφαλὴν, τί καὶ κατέπηξας αὐτὴν ἐπὶ τῆς σαρίσσης, ὥςτε σου καταῤῥεῖν τὸ αἷμα;

ΛΕΟΝΤ. Τοῦτο μιαρὸν, ὡς ἀληθῶς, ὦ Χηνίδα, ἐπεὶ τά γε ἄλλα οὐ κακῶς συνεπέπλαστο. 6. Ἄπιθι δ' οὖν, καὶ πεῖσον αὐτὴν συγκαθευδήσουσαν.

ΧΗΝ. Λέγω οὖν ὡς ἐψεύσω ἅπαντα, γενναῖος αὐτῇ δόξαι βουλόμενος;

ΛΕΟΝΤ. Αἰσχρὸν, ὦ Χηνίδα.

ΧΗΝ. Καὶ μὴν οὐκ ἄλλως ἀφίκοιτο. ἑλοῦ τοίνυν θάτερον, ἢ μισεῖσθαι ἀριστεὺς εἶναι δοκῶν, ἢ καθεύδειν μετὰ Ὑμνίδος, ἐψεῦσθαι ὁμολογῶν.

ΛΕΟΝΤ. Χαλεπὰ μὲν ἄμφω· αἱροῦμαι δ' ὅμως τὴν Ὑμνίδα. ἄπιθι οὖν, καὶ λέγε, ὦ Χηνίδα, ἐψεῦσθαι μὲν, μὴ πάντα δέ.

XIV.

Arg. Pauper amator ob ditiorem, quem invenerat Myrtale, dimissus.

ΔΩΡΙΩΝ ΚΑΙ ΜΥΡΤΑΛΗ.

1. ΔΩΡ. Νῦν με ἀποκλείεις, ὦ Μυρτάλη; νῦν, ὅτε πένης ἐγενόμην διὰ σέ; ὅτε δέ σοι τὰ τοσαῦτα ἐκόμιζον, ἐρώμενος, ἀνὴρ, δεσπότης, πάντ᾽ ἦν ἐγώ. ἐπεὶ δ᾽ ἐγὼ μὲν αὖος ἤδη ἀκριβῶς, σὺ δὲ τὸν Βιθυνὸν ἔμπορον εὕρηκας ἐραστὴν, ἀποκλείομαι μὲν ἐγὼ, καὶ πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκα δακρύων, ὁ δὲ τῶν νυκτῶν φιλεῖται, καὶ μόνος ἔνδον ἐστὶ, καὶ παννυχίζεται, καὶ κυεῖν φῂς ἀπ᾽ αὐτοῦ.

ΜΥΡΤ. Ταῦτά με ἀποπνίγει, Δωρίων, καὶ μάλιστα ὁπόταν λέγῃς ὡς πολλὰ ἔδωκας, καὶ πένης γεγένησαι δι᾽ ἐμέ. λόγισαι γοῦν ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς, ὁπόσα μοι ἐκόμισας.

2. ΔΩΡ. Εὖγε, ὦ Μυρτάλη, λογισώμεθα. ὑποδήματα ἐκ Σικυῶνος τὸ πρῶτον δύο δραχμῶν· τίθει δύο δραχμάς.

ΜΥΡΤ. Ἀλλ᾽ ἐκοιμήθης νύκτας δύο.

ΔΩΡ. Καὶ ὁπότε ἧκον ἐκ Συρίας, ἀλάβαστρον μύρου ἐκ Φοινίκης, δύο καὶ τοῦτο δραχμῶν, νὴ τὸν Ποσειδῶ.

ΜΥΡΤ. Ἐγὼ δέ σοι ἐκπλέοντι τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χιτώνιον, τὸ μέχρι τῶν μηρῶν, ὡς ἔχοις ἐρέττων, Ἐπιούρου τοῦ πρωρέως ἐκλαθομένου αὐτὸ παρ᾽ ἡμῖν, ὁπότε ἐκάθευδε παρ᾽ ἐμοί....

ΔΩΡ. Ἀπέλαβεν αὐτὸ γνωρίσας ὁ Ἐπίουρος πρῴην ἐν Σάμῳ μετὰ πολλῆς γε, ὦ θεοὶ, τῆς μάχης.

κρόμμυα δὲ ἐκ Κύπρου, καὶ σαπέρδας πέντε, καὶ πέρκας τέσσαρας ὁπότε κατεπλεύσαμεν ἐκ Βοσπόρου, ἐκόμισά σοι. τί οὖν; καὶ ἄρτους ὀκτὼ ναυτικοὺς ἐν γυργάθῳ ξηροὺς, καὶ ἰσχάδων βῖκον ἐκ Καρίας, καὶ ὕστερον ἐκ Πατάρων σανδάλια ἐπίχρυσα, ὦ ἀχάριστε. καὶ τυρόν ποτε μέμνημαι τὸν μέγαν ἐκ Γυθίου.

ΜΥΡΤ. Πέντε ἴσως δραχμῶν, ὦ Δωρίων, ταῦτα πάντα.

3. ΔΩΡ. Ὦ Μυρτάλη, ὅσα ναύτης ἄνθρωπος ἐδυνάμην, μισθοῦ ἐπιπλέων· νῦν γὰρ ἤδη τοίχου ἄρχω τοῦ δεξιοῦ, καὶ σὺ ἡμῶν ὑπερορᾷς; πρώην δὲ ὁπότε Ἀφροδίσια ἦν, οὐχὶ δραχμὴν ἔθηκα πρὸς τοῖν ποδοῖν Ἀφροδίτης σοῦ ἕνεκεν ἀργυρᾶν, καὶ πάλιν τῇ μητρὶ εἰς ὑποδήματα δύο δραχμὰς, καὶ Λυδῇ ταύτῃ πολλάκις εἰς τὴν χεῖρα νῦν μὲν δύο, νῦν δὲ τέσσαρας ὀβολούς; ταῦτα πάντα συντεθέντα, οὐσία ναύτου ἀνδρὸς ἦν.

ΜΥΡΤ. Τὰ κρόμμυα, καὶ οἱ σαπέρδαι, ὦ Δωρίων;

ΔΩΡ. Ναί· οὐ γὰρ εἶχον πλείω κομίζειν, οὐ γὰρ ἂν ἤρεττον, εἴγε πλουτῶν ἐντύγχανον· τῇ μητρὶ δὲ οὐδὲ κεφαλίδα μίαν σκορόδου ἐκόμισα πώποτε· ἡδέως δ' ἂν ἔμαθον ἅ τινά σοι παρὰ τοῦ Βιθυνοῦ τὰ δῶρα.

ΜΥΡΤ. Τουτὶ πρῶτον ὁρᾷς τὸ χιτώνιον; ἐκεῖνος ἐπρίατο, καὶ τὸν ὅρμον τὸν παχύτερον.

ΔΩΡ. Ἐκεῖνος; ᾔδειν γάρ σε πάλαι ἔχουσαν

ΜΥΡΤ. Ἀλλ' ὃν ᾔδεις, πολὺ λεπτότερος ἦν, καὶ

σμαράγδους οὐκ εἶχε. καὶ ἐλλόβια ταυτὶ, καὶ δάπιδα· καὶ πρώην δύο μνᾶς· καὶ τὸ ἐνοίκιον κατέβαλεν ὑπὲρ ἡμῶν, οὐ σάνδαλα Παταρικὰ, καὶ τυρὸν Γυθιακὸν, καὶ φληνάφους.

4. ΔΩΡ. Ἀλλὰ ἐκεῖνο οὐ λέγεις, οἵῳ ὄντι συγκαθεύδεις αὐτῷ; ἔτη μὲν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πάντως ἀναφαλαντίας, καὶ τὴν χροιὰν οἷος κάραβος· οὐδὲ τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ὁρᾷς; αἱ μὲν γὰρ χάριτες, ὦ Διοσκόρω, πολλαὶ, καὶ μάλιστα ὁπόταν ᾄδῃ, καὶ ἁβρὸς εἶναι θέλῃ, ὄνος αὐτολυρίζων φασίν. ἀλλα ὄναιο αὐτοῦ, ἀξία γε οὖσα, καὶ γένοιτο ὑμῖν παιδίον ὅμοιον τῷ πατρὶ, ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς εὑρήσω Δελφίδα, ἢ Κυμβάλιόν τινα τῶν κατ' ἐμὲ, ἢ τὴν γείτονα ἡμῶν τὴν αὐλητρίδα, ἢ πάντως τινά. δάπιδας δὲ, καὶ ὅρμους, καὶ διμναῖα μισθώματα, οὐ πάντες ἔχομεν.

ΜΥΡΤ. Ὦ μακαρία ἐκείνη, ἥ τις ἐραστήν σε, ὦ Δωρίων, ἕξει. κρόμμυα γὰρ αὐτῇ οἴσεις ἐκ Κύπρου, καὶ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλέῃς.

XV.

Arg. Difficiles amatores sunt milites; ex quorum amore nihil redit, nisi plagae et lites.

ΚΟΧΛΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΣ.

1. ΚΟΧΛ. Τί δακρύεις, ὦ Παρθενὶ, ἢ πόθεν κατεαγότας τοὺς αὐλοὺς φέρεις;

ΠΑΡΘ. Ὁ στρατιώτης ὁ Αἰτωλὸς ὁ μέγας, ὁ Κροκάλης ἐρῶν, ἐῤῥάπισέ με, αὐλήσασαν εὑρὼν παρὰ

τῇ Κροκάλῃ, ὑπὸ τοῦ ἀντεραστοῦ αὐτοῦ Γόργου μεμισθωμένην, καὶ τούς τε αὐλούς μου συνέτριψε, καὶ τὴν τράπεζαν μεταξὺ δειπνούντων ἀνέτρεψε, καὶ τὸν κρατῆρα ἐξέχεεν ἐπειςπαίσας· καὶ τὸν μὲν ἀγροῖκον ἐκεῖνον τὸν Γόργον ἀπὸ τοῦ συμποσίου κατασπάσας τῶν τριχῶν, ἔπαιον περιστάντες αὐτός τε ὁ στρατιώτης, (Δεινόμαχος, οἶμαι, καλεῖται) καὶ ὁ συστρατιώτης αὐτοῦ. ὥςτε οὐκ οἶδα εἰ βιώσεται ὁ ἄνθρωπος, ὦ Κοχλὶ, αἷμά τε γὰρ ἐῤῥύη πολὺ ἀπὸ τῶν ῥινῶν, καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον ἐξῴδηκεν αὐτοῦ, καὶ πελιδνόν ἐστιν.

2. ΚΟΧΛ. Ἐμάνη ὁ ἄνθρωπος, ἢ μέθη τὶς ἦν καὶ παροινία τὸ πρᾶγμα;

ΠΑΡΘ. Ζηλοτυπία τις, ὦ Κοχλὶ, καὶ ἔρως ἔκτοπος· ἡ Κροκάλη δὲ, οἶμαι, δύο τάλαντα αἰτήσασα, εἰ βούλεται μόνος ἔχειν αὐτήν· ἐπεὶ μὴ ἐδίδου ὁ Δεινόμαχος, ἐκεῖνον μὲν ἀπέκλεισεν ἥκοντα, προςαῤῥάξασά γε αὐτῷ τὰς θύρας, ὡς ἐλέγετο· τὸν Γόργον δὲ Οἰνοέα τινὰ γεωργὸν εὔπορον ἐκ πολλοῦ ἐρῶντα, καὶ χρηστὸν ἄνθρωπον προςιεμένη, ἔπινε μετ᾽ αὐτοῦ, κἀμὲ παρέλαβεν αὐλήσουσαν παρ᾽ αὐτοῖς. ἤδη δὲ προχωροῦντος τοῦ πότου, ἐγὼ μὲν ὑπέκρεκόν τι τῶν Λυδίων, ὁ γεωργὸς δὲ ἤδη ἀνίστατο ὀρχησόμενος· ἡ Κροκάλη δὲ ἐκρότει, καὶ πάντα ἦν ἡδέα· ἐν τοσούτῳ δὲ κτύπος ἠκούετο, καὶ βοὴ, καὶ ἡ αὔλιος ἠράσσετο, καὶ μετὰ μικρὸν ἐπειςέπαισαν ὅσον ὀκτὼ νεανίσκοι μάλα καρτεροί· καὶ ὁ Μεγαρεὺς ἐν αὐτοῖς· εὐθὺς οὖν ἀνετέτραπτο πάντα, καὶ ὁ Γόργος, ὥςπερ ἔφην, ἐπαίετο, καὶ ἐπατεῖτο χαμαὶ κείμενος.

ἡ Κροκάλη δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἔφθη ὑπεκφυγοῦσα παρὰ τὴν γείτονα Θεσπιάδα. ἐμὲ δὲ ῥαπίσας ὁ Λεινόμαχος, Ἐκφθείρου, φησὶ, κατεαγότας μοι τοὺς αὐλοὺς προςρίψας. καὶ νῦν ἀποτρέχω φράσουσα ταῦτα τῷ δεσπότῃ· ἀπέρχεται δὲ καὶ ὁ γεωργὸς ὀψόμενός τινας φίλους τῶν ἀστικῶν, οἳ παραδώσουσι τοῖς πρυτανεῦσι τὸν Μεγαρέα.

3. *ΚΟΧΛ.* Ταῦτ' ἐστιν ἀπολαῦσαι τῶν στρατιωτικῶν τούτων ἐρώτων, πληγὰς καὶ δίκας· τὰ δὲ ἄλλα ἡγεμόνες εἶναι καὶ χιλίαρχοι λέγοντες, ἤν τι δοῦναι δέῃ, Περίμεινον, φασὶ, τὴν σύνταξιν, ἐς τ' ἂν ἀπολαύω τῆς μισθοφορᾶς, καὶ ποιήσω πάντα. ἐπιτριβεῖεν δ' οὖν ἀλαζόνες ὄντες· ἔγωγ' οὖν εὖ ποιῶ, μὴ προςιεμένη αὐτοὺς τὸ παράπαν· ἁλιεύς τις ἐμοὶ γένοιτο, ἢ ναύτης, ἢ γεωργὸς ἰσότιμος, κολακεύειν εἰδὼς μικρὰ, καὶ κομίζων πολλά· οἱ δὲ τοὺς λόφους ἐπισείοντες οὗτοι, καὶ μάχας διηγούμενοι, ψόφοι, ὦ Παρθενί.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΕΓΡΙΝΟΥ ΤΕΛΕΥΤΗΣ.

ARGVMENTVM.

Lucianus mores et mortem insignem Peregrini, insignis fanatici, amico descripturus, primo

pauca eorum refert, quae, quum Elide esset, certamina Olympia visurus, Theagenem Cynicum in laudem Peregrini conclamare audiverat. Peregrinum se ipsum Olympiae in rogum impositurum comperit (c. 3—6.). Contra Theagenem alius scelera et vitam Peregrini narrat; deprehensus est, inquit, et in adulterio et dum puerum corrumperet; interfecit patrem; inter Christianos, quorum doctrinam amplexus erat, ita excelluit, ut summis inter eos honoribus ornaretur, et in vincula coniectus ex illorum liberalitate erga eos, qui ob doctrinam christianam mala pati viderentur, maximum fecit lucrum. E vinculis sine poena dimissus, quum gloriae causa mortem contemneret, in patriam redux, ne parricidii accusaretur, bona patris civibus donavit. Posthaec vixit aliquamdiu impensis Christianorum; quorum vero gratia quum excidisset, frustra periculo ad bona paterna recuperanda facto, primo in Aegyptum, et deinde, quum Cynicorum insolentiam induisset, in Italiam profectus est. Vbi quum imperatori maledixisset, urbe eiectus in Graeciam transiit. Prima ex quo adesset Olympiade Herodi ob aquaeductum olympicum maledicebat; secunda eundem ob aquam eandem laudibus extollebat; at quum negligeretur, tertia se in rogum ardentem ascensurum praedicebat. Ridetur nimia haec gloriolae cupiditas; ridetur praetextus Peregrini, se, ut difficillima quaeque perferre doceat, haec facturum; ridentur oracula in vulgus emissa, Peregrinum igne consumtum, tanquam genium noctis venerandum esse, etc. (c. 7—30.) (Vtraque oratio ficta videtur, quo meliorem auctor occasionem, quid pro Peregrino, quid contra dictum sit, enarrandi nanciscatur.) Tum Lucianus suo nomine et de oratione funebri Peregrini ipsius loquitur, quam quum haberet, se-

cus ac speraret, ab auditoribus ad promissum servandum admonebatur, et singula de morte Peregrini enarrat, et stupiditatem hominum multa adficta facile credentium, et mortis metum, qui in Peregrino alio atque alio tempore conspicuus fuerat, ridet.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΡΟΝΙΩι ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

Ὁ κακοδαίμων Περεγρῖνος, ἢ (ὡς αὐτὸς ἔχαιρεν ὀνομάζων ἑαυτὸν) Πρωτεὺς, αὐτὸ δὴ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ὁμηρικοῦ Πρωτέως ἔπαθεν· ἅπαντα γὰρ δόξης ἕνεκα γενόμενος, καὶ μυρίας τροπὰς τραπόμενος, τὰ τελευταῖα ταῦτα καὶ πῦρ ἐγένετο· τοσούτῳ ἄρα τῷ ἔρωτι τῆς δόξης εἴχετο. καὶ νῦν ἐκεῖνος ἀπηνθράκωταί σοι ὁ βέλτιστος κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα, παρ' ὅσον ὁ μὲν κἂν διαλαθεῖν ἐπειράθη ἐμβαλὼν ἑαυτὸν εἰς τοὺς κρατῆρας· ὁ δὲ γεννάδας οὗτος τὴν πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνικῶν πανηγύρεων τηρήσας, πυρὰν ὅτι μεγίστην νήσας ἐνεπήδησεν, ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων, καὶ λόγους τινὰς ὑπὲρ τούτου εἰπὼν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οὐ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τοῦ τολμήματος. 2. Πολλὰ τοίνυν δοκῶ μοι ὁρᾷν σε γελῶντα ἐπὶ τῇ κορύζῃ τοῦ γέροντος· μᾶλλον δὲ καὶ ἀκούω βοῶντος, οἷά σε εἰκὸς βοᾷν, ὢ τῆς ἀβελτηρίας, ὢ τῆς δοξοκοπίας, ὢ τῶν ἄλλων, ἃ λέγειν εἰώθαμεν περὶ αὐτῶν. σὺ μὲν οὖν πόῤῥω ταῦτα, καὶ μακρῷ ἀσφαλέστερον. ἐγὼ δὲ παρὰ τὸ πῦρ αὐτὸ, καὶ ἔτι πρότερον ἐν πολλῷ πλήθει τῶν ἀκροατῶν εἶπον αὐτά· ἐνίων μὲν ἀχθομένων, ὅσοι ἐθαύμαζον τὴν ἀπόνοιαν τοῦ γέροντος. ἦσαν δέ τινες, οἳ καὶ αὐτοὶ

ἐγέλων ἐπ' αὐτῷ, ἀλλ' ὀλίγου δεῖν, ὑπὸ τῶν Κυνικῶν ἐγώ σοι διεσπάσθην, ὥςπερ ὁ Ἀκταίων ὑπὸ τῶν κυνῶν, ἢ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ ὁ Πενθεὺς ὑπὸ τῶν Μαινάδων. 3. Ἡ δὲ πᾶσα τοῦ δράματος διασκευὴ, τοιάδε ἦν· τὸν μὲν ποιητὴν οἶσθα οἷός τε ἦν, καὶ ἡλίκα ἐτραγῴδει παρ' ὅλον τὸν βίον, ὑπὲρ τὸν Σοφοκλέα, καὶ τὸν Αἰσχύλον. ἐγὼ δ' ἐπεὶ τάχιστα εἰς τὴν Ἦλιν ἀφικόμην διὰ τοῦ γυμνασίου αὐτῶν, ἐπήκουον ἅμα Κυνικοῦ τινος, μεγάλῃ καὶ τραχείᾳ τῇ φωνῇ τὰ συνήθη ταῦτα, καὶ ἐκ τριόδου τὴν ἀρετὴν ἐπιβοωμένου, καὶ ἅπασιν ἁπαξαπλῶς λοιδορουμένου, εἶτα κατέληξεν αὐτῷ ἡ βοὴ ἐς τὸν Πρωτέα· καὶ ὡς ἂν οἷός τε ὦ, πειράσομαί σοι αὐτὰ ἐκεῖνα ἀπομνημονεῦσαι, ὡς ἐλέγετο. σὺ δὲ γνωριεῖς δηλαδὴ, πολλάκις αὐτοῖς παραστὰς βοῶσι. 4. Πρωτέα γάρ τις, ἔφη, κενόδοξον τολμᾷ λέγειν, ὦ γῆ, καὶ ἥλιε, καὶ ποταμοὶ, καὶ θάλαττα, καὶ πατρῷε Ἡράκλεις; Πρωτέα, τὸν ἐν Συρίᾳ δεθέντα, τὸν τῇ πατρίδι ἀνέντα πεντακιςχίλια τάλαντα, τὸν ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἐκβληθέντα, τὸν τοῦ Ἡλίου ἐπισημότερον, τὸν ἀνταγωνίσασθαι καὶ αὐτῷ τῷ Ὀλυμπίῳ δυνάμενον. ἀλλ' ὅτι διὰ πυρὸς ἐξάγειν τοῦ βίου διέγνωκεν ἑαυτὸν, εἰς κενοδοξίαν τινὲς τοῦτο ἀναφέρουσιν. οὐ γὰρ Ἡρακλῆς οὕτως; οὐ γὰρ Ἀσκληπιὸς καὶ Διόνυσος κεραυνῷ; οὐ γὰρ τὰ τελευταῖα Ἐμπεδοκλῆς εἰς τοὺς κρατῆρας; 5. Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Θεαγένης, (τοῦτο γὰρ ὁ κεκραγὼς ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο) ἠρόμην τινὰ τῶν παρεστώτων, τί βούλεται τὸ περὶ τοῦ πυρὸς, ἢ τί Ἡρακλῆς καὶ Ἐμπεδοκλῆς πρὸς τὸν

Πρωτέα; ὁ δὲ, Οὐκ εἰς μακρὰν, ἔφη, καύσει ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς Ὀλυμπιάσι. Πῶς, ἔφην, ἢ τίνος ἕνεκα; εἶτα ὁ μὲν ἐπειρᾶτο λέγειν· ἐβόα δὲ ὁ Κυνικὸς, ὥςτε ἀμήχανον ἦν ἄλλου ἀκούειν. ἐπήκουον οὖν τὰ λοιπὰ, ἐπαντλοῦντος αὐτοῦ, καὶ θαυμαστάς τινας ὑπερβολὰς διεξιόντος κατὰ τοῦ Πρωτέως· τὸν μὲν γὰρ Σινωπέα, ἢ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἀντισθένη, οὐδὲ παραβάλλειν ἠξίου αὐτῷ, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸν Σωκράτη αὐτόν· ἐκάλει δὲ τὸν Δία ἐπὶ τὴν ἅμιλλαν. εἶτα μέντοι ἔδοξεν αὐτῷ ἴσους πως φυλάξαι αὐτοὺς, καὶ οὕτω κατέπαυσε τὸν λόγον· 6. Δύο γὰρ ταῦτα, ἔφη, ὁ βίος ἄριστα δημιουργήματα ἐθεάσατο, τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, καὶ Πρωτέα· πλάσται δὲ καὶ τεχνῖται, τοῦ μὲν Φειδίας, τοῦ δὲ ἡ φύσις· ἀλλὰ νῦν ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς τὸ ἄγαλμα τοῦτο οἰχήσεται, ὀχούμενον ἐπὶ τοῦ πυρὸς, ὀρφανοὺς ἡμᾶς καταλιπόν. ταῦτα ξὺν πολλῷ ἱδρῶτι διεξελθὼν, ἐδάκρυε μάλα γελοίως, καὶ τὰς τρίχας ἐτίλλετο, ὑποφειδόμενος μὴ πάνυ ἕλκειν, καὶ τέλος ἀπῆγον αὐτὸν λύζοντα μεταξὺ τῶν Κυνικῶν τινες, παραμυθούμενοι. 7. Μετὰ δὲ τοῦτον ἄλλος εὐθὺς ἀναβαίνει, οὐ περιμείνας διαλυθῆναι τὸ πλῆθος, ἀλλὰ ἐπ᾽ αἰθομένοις τοῖς προτέροις ἱερείοις ἐπέχει τῶν σπονδῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ πολὺ ἐγέλα, καὶ δῆλος ἦν νειόθεν αὐτὸ δρῶν· εἶτα ἤρξατο ὧδέ πως· ἐπεὶ ὁ κατάρατος Θεαγένης τέλος τῶν μιαρωτάτων αὐτοῦ λόγων τὰ Ἡρακλείτου δάκρυα ἐποιήσατο, ἐγὼ κατὰ τὸ ἐναντίον ἀπὸ τοῦ Δημοκρίτου γέλωτος ἄρξομαι· καὶ αὖθις ἐγέλα ἐπιπολὺ, ὥςτε καὶ ἡμῶν τοὺς πολ-

λοὺς ἐπὶ τὸ ὅμοιον ἐπεσπάσατο. 8. Εἶτα ἐπιστρέψας ἑαυτόν, Ἢ τί γὰρ ἄλλο, ἔφη, ὦ ἄνδρες, χρὴ ποιεῖν ἀκούοντας μὲν οὕτω γελοίων ῥήσεων, ὁρῶντας δὲ ἄνδρας γέροντας δοξαρίου καταπτύστου ἕνεκα, μονονουχὶ κυβιστῶντας ἐν τῷ μέσῳ; ὡς δὲ εἰδείητε οἷόν τι τὸ ἄγαλμά ἐστι τὸ καυθησόμενον, ἀκούσατέ μου, ἐξαρχῆς παραφυλάξαντος τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ τὸν βίον ἐπιτηρήσαντος· ἔνια δὲ παρὰ τῶν πολιτῶν αὐτοῦ ἐπυνθανόμην, καὶ οἷς ἀνάγκη ἦν ἀκριβῶς εἰδέναι αὐτόν. 9. Τὸ γὰρ τῆς φύσεως τοῦτο πλάσμα καὶ δημιούργημα, ὁ τοῦ Πολυκλείτου κανών, ἐπεὶ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξατο, ἐν Ἀρμενίᾳ μοιχεύων ἁλοὺς, μάλα πολλὰς πληγὰς ἔλαβε, καὶ τέλος κατὰ τοῦ τέγους ἁλόμενος διέφυγε, ῥαφανῖδι τὴν πυγὴν βεβυσμένος· εἶτα μειράκιόν τι ὡραῖον διαφθείρας, τριςχιλίων ἐξωνήσατο παρὰ τῶν γονέων τοῦ παιδὸς, πενήτων ὄντων, μὴ ἐπὶ τὸν ἁρμοστὴν ἀπαχθῆναι τῆς Ἀσίας. 10. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐάσειν μοι δοκῶ· πηλὸς γὰρ ἔτι ἄπλαστος ἦν, καὶ οὐδέπω ἐντελὲς ἄγαλμα ἡμῖν ἐδεδημιούργητο. ἃ δὲ τὸν πατέρα ἔδρασε, καὶ πάνυ ἀκοῦσαι ἄξιον, καίτοι πάντες ἴστε, καὶ ἀκηκόατε ὡς ἀπέπνιξε τὸν γέροντα, οὐκ ἀνασχόμενος αὐτὸν ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη ἤδη γηρῶντα. εἶτα ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα διεβεβόητο, φυγὴν ἑαυτοῦ καταδικάσας ἐπλανᾶτο, ἄλλην ἄλλοτε ἀμείβων. 11. Ὅτεπερ καὶ τὴν θαυμαστὴν σοφίαν τῶν Χρηστιανῶν ἐξέμαθε, περὶ τὴν Παλαιστίνην τοῖς ἱερεῦσι καὶ γραμματεῦσιν αὐτῶν ξυγγενόμενος. καὶ τί γάρ; ἐν βραχεῖ παῖδας αὐτοὺς ἀπέφηνε, προ-

φήτης, καὶ θιασάρχης, καὶ ξυναγωγεὺς, καὶ πάντα μόνος αὐτὸς ὤν. καὶ τῶν βίβλων τὰς μὲν ἐξηγεῖτο, καὶ διεσάφει, πολλὰς δὲ αὐτὸς καὶ ξυνέγραφε, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνοι ἡγοῦντο, καὶ νομοθέτῃ ἐχρῶντο, καὶ προστάτην ἐπίγραφον. τὸν μέγαν γοῦν ἐκεῖνον ἔτι σέβουσιν ἄνθρωπον, τὸν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ἀνασκολοπισθέντα, ὅτι καινὴν ταύτην τελετὴν εἰςήγαγεν ἐς τὸν βίον. 12. Τότε δὴ καὶ συλληφθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ Πρωτεὺς, ἐνέπεσεν εἰς τὸ δεσμωτήριον. ὅπερ καὶ αὐτὸ οὐ μικρὸν αὐτῷ ἀξίωμα περιεποίησε πρὸς τὸν ἑξῆς βίον, καὶ τὴν τερατείαν, καὶ δοξοκοπίαν, ὧν ἐρῶν ἐτύγχανεν. ἐπεὶ δ᾽ οὖν ἐδέδετο, οἱ Χριστιανοὶ συμφορὰν ποιούμενοι τὸ πρᾶγμα, πάντα ἐκίνουν, ἐξαρπάσαι πειρώμενοι αὐτόν. εἶτ᾽ ἐπεὶ τοῦτο ἦν ἀδύνατον, ἥγε ἄλλη θεραπεία πᾶσα οὐ παρέργως ἀλλὰ ξὺν σπουδῇ ἐγίγνετο· καὶ ἕωθεν μὲν εὐθὺς ἦν ὁρᾷν παρὰ τῷ δεσμωτηρίῳ περιμένοντα γραΐδια, χήρας τινὰς, καὶ παιδία ὀρφανά· οἱ δὲ ἐν τέλει αὐτῶν καὶ συνεκάθευδον ἔνδον μετ᾽ αὐτοῦ, διαφθείροντες τοὺς δεσμοφύλακας· εἶτα δεῖπνα ποικίλα εἰςεκομίζετο, καὶ λόγοι ἱεροὶ αὐτῶν ἐλέγοντο, καὶ ὁ βέλτιστος Περεγρῖνος (ἔτι γὰρ τοῦτο ἐκαλεῖτο) καινὸς Σωκράτης ὑπ᾽ αὐτῶν ὠνομάζετο.

13. Καὶ μὴν καὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν ἧκόν τινες, τῶν Χριστιανῶν στελλόντων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, βοηθήσοντες, καὶ ξυναγορεύσοντες, καὶ παραμυθησόμενοι τὸν ἄνδρα. ἀμήχανον δέ τι τὸ τάχος ἐπιδείκνυνται, ἐπειδάν τι τοιοῦτον γένηται, δημόσιον. ἐν βραχεῖ γὰρ, ἀφειδοῦσι πάντων. καὶ δὴ καὶ τῷ Πε-

ρεγρίνῳ πολλὰ τότε ἧκε χρήματα παρ' αὐτῶν ἐπὶ προφάσει τῶν δεσμῶν, καὶ πρόσοδον οὐ μικρὰν ταύτην ἐποιήσατο. πεπείκασι γὰρ αὑτοὺς οἱ κακοδαίμονες, τὸ μὲν ὅλον ἀθάνατοι ἔσεσθαι, καὶ βιώσεσθαι τὸν ἀεὶ χρόνον. παρ' ὃ καὶ καταφρονοῦσι τοῦ θανάτου, καὶ ἑκόντες αὑτοὺς ἐπιδιδόασιν οἱ πολλοί. ἔπειτα δὲ ὁ νομοθέτης ὁ πρῶτος ἔπεισεν αὐτοὺς, ὡς ἀδελφοὶ πάντες εἶεν ἀλλήλων· ἐπειδὰν ἅπαξ παραβάντες, θεοὺς μὲν τοὺς Ἑλληνικοὺς ἀπαρνήσωνται, τὸν δὲ ἀνεσκολοπισμένον ἐκεῖνον σοφιστὴν αὐτῶν προςκυνῶσι, καὶ κατὰ τοὺς ἐκείνου νόμους βιῶσι. καταφρονοῦσιν οὖν ἁπάντων ἐξίσης, καὶ κοινὰ ἡγοῦνται, ἄνευ τινὸς ἀκριβοῦς πίστεως τὰ τοιαῦτα παραδεξάμενοι. ἢν τοίνυν παρέλθῃ τις εἰς αὐτοὺς γόης, καὶ τεχνίτης ἄνθρωπος, καὶ πράγμασι χρῆσθαι δυνάμενος, αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐν βραχεῖ ἐγένετο, ἰδιώταις ἀνθρώποις ἐγχανών. 14. Πλὴν ἀλλ' ὁ Περεγρῖνος ἀφείθη ὑπὸ τοῦ τότε τῆς Συρίας ἄρχοντος, ἀνδρὸς φιλοσοφίᾳ χαίροντος, ὃς συνεὶς τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ, καὶ ὅτι δέξαιτ' ἂν ἀποθανεῖν, ὡς δόξαν ἐπὶ τούτῳ ἀπολίποι, ἀφῆκεν αὐτὸν, οὐδὲ τῆς κολάσεως ὑπολαβὼν ἄξιον. ὁ δὲ εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανελθὼν, καταλαμβάνει τὸ περὶ τοῦ πατρῴου φόνου ἔτι φλεγμαῖνον, καὶ πολλοὺς τοὺς ἐπανατεινομένους τὴν κατηγορίαν. διήρπαστο δὲ τὰ πλεῖστα τῶν κτημάτων παρὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, καὶ μόνοι ὑπελείποντο οἱ ἀγροὶ ὅσον εἰς πεντεκαίδεκα τάλαντα· ἦν γὰρ ἡ πᾶσα οὐσία τριάκοντά που ταλάντων ἀξία, ἣν ὁ γέρων κατέλιπεν, οὐχ ὥςπερ ὁ παγ-

γέλοιος Θεαγένης ἔλεγε, πεντακισχιλίων. τοσούτου γὰρ οὐδὲ ἡ πᾶσα τῶν Παριανῶν πόλις, πέντε σὺν αὐτῇ τὰς γειτνιώσας παραλαβοῦσα, πραθείη ἂν, αὐτοῖς ἀνθρώποις, καὶ βοσκήμασι, καὶ τῇ λοιπῇ παρασκευῇ. 15. Ἀλλ' ἔτι γε ἡ κατηγορία καὶ τὸ ἔγκλημα θερμὸν ἦν, καὶ ἐῴκει οὐκ εἰς μακρὰν ἐπαναστήσεσθαί τις αὐτῷ. καὶ μάλιστα ὁ δῆμος αὐτὸς ἠγανάκτει, χρηστὸν, ὡς ἔφασαν οἱ ἰδόντες, γέροντα πενθοῦντες, οὕτως ἀσεβῶς ἀπολωλότα. ὁ δὲ σοφὸς οὗτος Πρωτεὺς πρὸς ἅπαντα ταῦτα σκέψασθε οἷόν τι ἐξεῦρε, καὶ ὅπως τὸν κίνδυνον διέφυγε. παρελθὼν γὰρ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Παριανῶν, (ἐκόμα δὲ ἤδη, καὶ τρίβωνα πιναρὸν ἠμπείχετο, καὶ πήραν παρήρτητο, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἦν, καὶ ὅλως μάλα τραγικῶς ἐσκεύαστο.) τοιοῦτος οὖν ἐπιφανεὶς αὐτοῖς, ἀφεῖναι ἔφη τὴν οὐσίαν, ἣν ὁ μακαρίτης πατὴρ αὐτῷ κατέλιπε, δημοσίαν εἶναι πᾶσαν. τοῦτο ὡς ἤκουσεν ὁ δῆμος, πένητες ἄνθρωποι, καὶ πρὸς διανομὰς κεχηνότες, ἀνέκραγον εὐθὺς ἕνα φιλόσοφον, ἕνα φιλόπατριν, ἕνα Διογένους καὶ Κράτητος ζηλωτήν. οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπεφίμωντο. κἂν εἴ τις ἐπιχειρήσειε μεμνῆσθαι τοῦ φόνου, λίθοις εὐθὺς ἐβάλλετο. 16. Ἐξῄει οὖν τὸ δεύτερον πλανησόμενος, ἱκανὰ ἐφόδια τοὺς Χριστιανοὺς ἔχων, ὑφ' ὧν δορυφορούμενος, ἐν ἅπασιν ἀφθόνοις ἦν. καὶ χρόνον μέν τινα οὕτως ἐβόσκετο. εἶτα παρανομήσας τι καὶ ἐς ἐκείνους, (ὤφθη γάρ τι, ὡς οἶμαι, ἐσθίων τῶν ἀποῤῥήτων αὐτοῖς) οὐκ ἔτι προσιεμένων αὐτὸν ἀπορούμενος, ἐκ παλινῳδίας ᾤετο δεῖν ἀπαιτεῖν παρὰ τῆς

πόλεως τὰ κτήματα, καὶ γραμματεῖον ἐπιδοὺς, ἠξίου ταῦτα κομίσασθαι, κελεύσαντος βασιλέως. εἶτα τῆς πόλεως ἀντιπρεσβευσαμένης, οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλ᾽ ἐμμένειν ἐκελεύσθη, οἷς ἅπαξ διέγνω, μηδενὸς καταναγκάσαντος. 17. Τρίτη ἐπὶ τούτοις ἀποδημία εἰς Αἴγυπτον παρὰ τὸν Ἀγαθόβουλον, ἵναπερ τὴν θαυμαστὴν ἄσκησιν διήσκητο, ξυρόμενος μὲν τῆς κεφαλῆς τὸ ἥμισυ, χριόμενος δὲ πηλῷ τὸ πρόσωπον, ἐν πολλῷ δὲ τῶν περιεστώτων δήμῳ ἀναφλῶν τὸ αἰδοῖον, καὶ τὸ ἀδιάφορον δὴ τοῦτο καλούμενον ἐπιδεικνύμενος. εἶτα παίων, καὶ παιόμενος νάρθηκι εἰς τὰς πυγὰς, καὶ ἄλλα πολλὰ νεανικώτερα θαυματοποιῶν. 18. Ἐκεῖθεν δὲ οὕτω παρεσκευασμένος, ἐπὶ Ἰταλίαν ἔπλευσε, καὶ ἀποβὰς τῆς νεὼς, εὐθὺς ἐλοιδορεῖτο πᾶσι, καὶ μάλιστα τῷ βασιλεῖ, πρᾳότατον αὐτὸν καὶ ἡμερώτατον εἰδώς· ὥςτε ἀσφαλῶς ἐτόλμα. ἐκείνῳ γὰρ, ὡς εἰκὸς, ὀλίγον ἔμελε τῶν βλασφημιῶν, οὐκ ἠξίου φιλοσοφίαν ὑποδυόμενόν τινα κολάζειν ἐπὶ ῥήμασι, καὶ μάλιστα τέχνην τινὰ τὸ λοιδορεῖσθαι πεποιημένον. τούτῳ δὲ καὶ ἀπὸ τούτων τὰ τῆς δόξης ηὐξάνετο. παρὰ γοῦν τοῖς ἰδιώταις καὶ περίβλεπτος ἦν ἐπὶ τῇ ἀπονοίᾳ, μέχρι δὴ ὁ τὴν πόλιν ἐπιτετραμμένος ἀνὴρ σοφὸς ἀπέπεμψεν αὐτὸν ἀμέτρως ἐντρυφῶντα τῷ πράγματι, εἰπὼν μὴ δεῖσθαι τὴν πόλιν τοιούτου φιλοσόφου. πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο κλεινὸν αὐτοῦ, καὶ διὰ στόματος ἦν ἅπασιν, ὁ φιλόσοφος διὰ τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἄγαν ἐλευθερίαν ἐξελαθείς. καὶ προςήλαυνε κατα τοῦτο τῷ Μουσωνίῳ, καὶ Δίωνι, καὶ Ἐπικτήτῳ, καὶ εἴ τις

ἄλλος ἐν περιστάσει τοιαύτῃ ἐγένετο. 19. Οὕτω δὴ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλθὼν, ἄρτι μὲν Ἠλείοις ἐλοιδορεῖτο, ἄρτι δὲ τοὺς Ἕλληνας ἔπειθεν ἀντάρασθαι ὅπλα Ῥωμαίοις, ἄρτι δὲ ἄνδρα παιδείᾳ καὶ ἀξιώματι προὔχοντα, διότι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εὖ ἐποίησε τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὕδωρ ἐπήγαγε τῇ Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἔπαυσε δίψει ἀπολλυμένους τοὺς πανηγυριστὰς, κακῶς ἠγόρευεν ὡς καταθηλύναντα τοὺς Ἕλληνας, δέον τοὺς θεατὰς τῶν Ὀλυμπίων διακαρτερεῖν διψῶντας, καὶ νὴ Δία γε καὶ ἀποθνήσκειν πολλοὺς αὐτῶν ὑπὸ σφοδρῶν τῶν νόσων, αἳ τέως διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ χωρίου, ἐν πολλῷ τῷ πλήθει ἐπεπόλαζον· καὶ ταῦτα ἔλεγε, πίνων τοῦ αὐτοῦ ὕδατος. ὡς δὲ μικροῦ κατέλευσαν αὐτὸν, ἐπιδραμόντες ἅπαντες, τότε μὲν ἐπὶ τὸν Δία καταφυγὼν ὁ γενναῖος, εὗρε τὸ μὴ ἀποθανεῖν. 20. Ἐς δὲ τὴν ἑξῆς Ὀλυμπιάδα, λόγον τινὰ διὰ τεττάρων ἐτῶν συνθεὶς τῶν διὰ μέσου, ἐξήνεγκε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἔπαινον ὑπὲρ τοῦ τὸ ὕδωρ ἐπαγαγόντος, καὶ ἀπολογίαν ὑπὲρ τῆς τότε φυγῆς. ἤδη δὲ ἀμελούμενος ὑφ' ἁπάντων, καὶ μηκέθ' ὁμοίως περίβλεπτος ὢν, ἕωλα γὰρ ἦν ἅπαντα, καὶ οὐδὲν ἔτι καινουργεῖν ἐδύνατο, ἐφ' ὅτῳ ἐκπλήξει τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ θαυμάζειν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπειν ποιήσει, οὗπερ ἐξαρχῆς δριμύν τινα ἔρωτα ἐρῶν ἐτύγχανε, τὸ τελευταῖον τοῦτο τόλμημα ἐβουλεύσατο περὶ τῆς πυρᾶς, καὶ διέδωκε λόγον ἐς τοὺς Ἕλληνας εὐθὺς ἀπ' Ὀλυμπίων τῶν ἔμπροσθεν, ὡς ἐς τοὐπιὸν καύσων ἑαυτόν. 21. Καὶ νῦν αὐτὰ ταῦτα θαυματοποιεῖ, ὥς φασι, βόθρον ὀρύττων, καὶ

ξύλα συγκομίζων, καὶ δεινήν τινα τὴν καρτερίαν ὑπισχνούμενος. ἐχρῆν δὲ, οἶμαι, μάλιστα μὲν περιμένειν τὸν θάνατον, καὶ μὴ δραπετεύειν ἐκ τοῦ βίου. εἰ δὲ καὶ πάντως διέγνωστο οἱ ἀπαλλάττεσθαι, μὴ πυρὶ, μηδὲ τοῖς ἀπὸ τῆς τραγῳδίας τούτοις χρῆσθαι, ἀλλ' ἕτερόν τινα θανάτου τρόπον, μυρίων ὄντων, ἑλόμενον ἀπελθεῖν. εἰ δὲ καὶ τὸ πῦρ ὡς Ἡράκλειόν τι ἀσπάζεται, τί δήποτε οὐχὶ κατὰ σιγὴν ἑλόμενος ὄρος εὔδενδρον, ἐν ἐκείνῳ ἑαυτὸν ἐνέπρησε μόνος, ἕνα τινὰ, οἷον Θεαγένη τοῦτον, Φιλοκτήτην παραλαβών; ὁ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ, τῆς πανηγύρεως πληθούσης, μόνον οὐκ ἐπὶ σκηνῆς ὀπτήσει ἑαυτὸν, οὐκ ἀνάξιος ὢν, μὰ τὸν Ἡρακλέα, εἴγε χρὴ καὶ τοὺς πατραλοίας, καὶ τοὺς ἀθέους, δίκας διδόναι τῶν τολμημάτων· καὶ κατὰ τοῦτο πάνυ ὀψὲ δρᾷν αὐτὸ ἔοικεν, ὃν ἐχρῆν πάλαι ἐς τὸν τοῦ Φαλάριδος ταῦρον ἐμπεσόντα τὴν ἀξίαν ἀποτετικέναι, ἀλλὰ μὴ ἅπαξ χανόντα πρὸς τὴν φλόγα, ἐν ἀκαρεῖ τεθνάναι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε οἱ πολλοί μοι λέγουσιν, ὡς οὐδεὶς ὀξύτερος ἄλλος θανάτου τρόπος τοῦ διὰ πυρός· ἀνοῖξαι γὰρ δεῖ μόνον τὸ στόμα, καὶ αὐτίκα τεθνάναι. 22. Τὸ μέντοι θέαμα ἐπινοεῖται, οἶμαι, ὡς σεμνὸν, ἐν ἱερῷ χωρίῳ καιόμενος ἄνθρωπος, ἔνθα μηδὲ θάπτειν ὅσιον τοὺς ἄλλους ἀποθνήσκοντας. ἀκούετε δὲ, οἶμαι, ὡς καὶ πάλαι θέλων τις ἔνδοξος γενέσθαι, ἐπεὶ κατ' ἄλλον τρόπον οὐκ εἶχεν ἐπιτυχεῖν τούτου, ἐνέπρησε τῆς Ἐφεσίας Ἀτρέμιδος τὸν νεών. τοιοῦτόν τι καὶ αὐτὸς ἐπινοεῖ, τοσοῦτος ἔρως τῆς δόξης ἐντέτηκεν αὐτῷ. 23. Καίτοι, φησὶν, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἀν-

θρώπων αὐτὸ δρᾷ, ὡς διδάξειεν αὐτοὺς θανάτου καταφρονεῖν, καὶ ἐγκαρτερεῖν τοῖς δεινοῖς. ἐγὼ δὲ ἡδέως ἂν ἐροίμην οὐκ ἐκεῖνον, ἀλλ' ὑμᾶς, εἰ καὶ τοὺς κακούργους βούλοισθε ἂν μαθητὰς αὐτοῦ γενέσθαι τῆς καρτερίας ταύτης, καὶ καταφρονεῖν θανάτου, καὶ καύσεως, καὶ τῶν τοιούτων δειμάτων; ἀλλ' οὐκ ἂν εὖ οἶδ' ὅτι βουληθείητε. πῶς οὖν ὁ Πρωτεὺς τοῦτο διακρίνει, καὶ τοὺς μὲν χρηστοὺς ὠφελήσει, τοὺς δὲ πονηροὺς οὐ φιλοκινδυνωτέρους καὶ τολμηροτέρους ἀποφανεῖ; 24. Καίτοι δυνατὸν ἔστω ἐς τοῦτο μόνους ἀπαντήσεσθαι τοὺς πρὸς τὸ ὠφέλιμον ὀψομένους τὸ πρᾶγμα· ὑμᾶς δ' οὖν αὖθις ἐρήσομαι, δέξαισθ' ἂν ὑμῶν τοὺς παῖδας ζηλωτὰς τοῦ τοιούτου γενέσθαι; οὐκ ἂν εἴποιτε. καὶ τί τοῦτο ἠρόμην, ὅπου μηδ' αὐτῶν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ζηλώσειεν ἄν; τὸν οὖν Θεαγένη τοῦτο μάλιστα αἰτιάσαιτο ἄν τις, ὅτι τἄλλα ζηλῶν τἀνδρὸς, οὐχ ἕπεται τῷ διδασκάλῳ, καὶ συνοδεύει παρὰ τὸν Ἡρακλέα, ὥς φησιν, ἀπιόντι, δυνάμενος ἐν βραχεῖ πανευδαίμων γενέσθαι, συμπεσὼν ἐπὶ κεφαλῆς ἐς τὸ πῦρ. οὐ γὰρ ἐν πήρᾳ, καὶ βάκτρῳ, καὶ τρίβωνι ὁ ζῆλος, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀσφαλῆ καὶ ῥᾴδια, καὶ παντὸς ἂν εἴη· τὸ τέλος δὲ, καὶ τὸ κεφάλαιον χρὴ ζηλοῦν, καὶ πυρὰν συνθέντα κορμῶν συκίνων, ὡς ἔνι μάλιστα χλωρῶν, ἐναποπνιγῆναι τῷ καπνῷ. τὸ πῦρ γὰρ αὐτὸ οὐ μόνον Ἡρακλέους, καὶ Ἀσκληπιοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱεροσύλων, καὶ ἀνδροφόνων, οὓς ὁρᾶν ἐστιν ἐκ καταδίκης αὐτὸ πάσχοντας. ὥστε ἄμεινον τὸ διὰ τοῦ καπνοῦ· ἴδιον γὰρ καὶ ὑμῶν μόνων ἂν γένοιτο. 25

Ἄλλως τε ὁ μὲν Ἡρακλῆς, εἴπερ ἄρα καὶ ἐτόλμησέ τι τοιοῦτον, ὑπὸ νόσου αὐτὸ ἔδρασεν, ὑπὸ τοῦ Κενταυρίου αἵματος, ὥς φησιν ἡ τραγῳδία, κατεσθιόμενος. οὗτος δὲ, τίνος αἰτίας ἕνεκεν ἐμβάλλει φέρων ἑαυτὸν εἰς τὸ πῦρ; νὴ Δί', ὅπως τὴν καρτερίαν ἐπιδείξηται, καθάπερ οἱ Βραχμᾶνες. ἐκείνοις γὰρ αὐτὸν ἠξίου Θεαγένης εἰκάζειν, ὥςπερ οὐκ ἐνὸν καὶ ἐν Ἰνδοῖς εἶναί τινας μωροὺς καὶ κενοδόξους ἀνθρώπους. ὅμως δ' οὖν κἂν ἐκείνους μιμείσθω. ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐμπηδῶσιν εἰς τὸ πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης, ἰδὼν Κάλανον καόμενόν, φησιν, ἀλλ' ἐπειδὰν νήσωσι, πλησίον παραστάντες ἀκίνητοι, ἀνέχονται παροπτώμενοι, εἶτ' ἐπιβάντες κατὰ σχῆμα, καίονται, οὐδ' ὅσον ὀλίγον ἐκτρέψαντες τῆς κατακλίσεως. οὗτος δὲ τί μέγα, εἰ ἐμπεσὼν τεθνήξεται συναρπασθεὶς ὑπὸ τοῦ πυρός; οὐκ ἀπ' ἐλπίδος μὴ ἀναπηδήσεσθαι αὐτὸν, καὶ ἡμίφλεκτον, εἰ μὴ ὅπερ φασὶ, μηχανήσεται βαθεῖαν γενέσθαι καὶ ἐν βόθρῳ τὴν πυράν. 26. Εἰσὶ δ' οἳ καὶ μεταβάλλεσθαί φασιν αὐτὸν, καί τινα ὀνείρατα διηγεῖσθαι, ὡς τοῦ Διὸς οὐκ ἐῶντος μιαίνειν ἱερὸν χωρίον. ἀλλὰ θαῤῥείτω τούτου γε ἕνεκα. ἐγὼ γὰρ διομοσαίμην ἄν, ἦ μὴν μηδένα τῶν θεῶν ἀγανακτήσειν, εἰ Περεγρῖνος κακῶς ἀποθάνοι. οὐ μὴν οὐδὲ ῥᾴδιον αὐτῷ ἔτ' ἀναδῦναι. οἱ γὰρ συνόντες κύνες παρορμῶσι, καὶ συνωθοῦσιν ἐς τὸ πῦρ, καὶ ὑπεκκαίουσι τὴν γνώμην, οὐκ ἐῶντες ἀποδειλιᾶν· ὧν εἰ δύο συγκατασπάσας ἐμπέσοι εἰς τὴν πυρὰν, τοῦτο μόνον χάριεν ἐργάσαιτο. 27. Ἤκουον δὲ ὡς οὐδὲ

Πρωτεὺς ὅτι καλεῖσθαι ἀξιοῖ, ἀλλὰ Φοίνικα μετωνόμασεν ἑαυτὸν, ὅτι καὶ Φοῖνιξ τὸ Ἰνδικὸν ὄρνεον ἐπιβαίνειν πυρᾶς λέγεται, ποῤῥωτάτω γήρως προβεβηκώς. ἀλλὰ καὶ λογοποιεῖ, καὶ χρησμούς τινας διέξεισι παλαιοὺς δὴ, ὡς χρεὼν εἶναι δαίμονα νυκτοφύλακα γενέσθαι αὐτόν. καὶ δῆλός ἐστι βωμῶν ἤδη ἐπιθυμῶν, καὶ χρυσοῦς ἀναστήσεσθαι ἐλπίζων. 28. Καὶ, μὰ Δία, οὐδὲν ἀπεικὸς, ἐν τοῖς πολλοῖς τοῖς ἀνοήτοις εὑρεθήσεσθαί τινας τοὺς καὶ τεταρταίων ἀπηλλάχθαι δι᾽ αὐτοῦ φήσοντας, καὶ νύκτωρ ἐντετυχηκέναι τῷ δαίμονι τῷ νυκτοφύλακι· οἱ κατάρατοι δὲ οὗτοι μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ χρηστήριον, οἶμαι, καὶ ἄδυτον ἐπὶ τῇ πυρᾷ μηχανήσονται. διότι καὶ Πρωτεὺς ἐκεῖνος ὁ Διὸς, ὁ προπάτωρ τοῦ ὀνόματος, μαντικὸς ἦν. μαρτύρομαι δὲ, ἦ μὴν καὶ ἱερέας αὐτοῦ ἀποδειχθήσεσθαι, μαστίγων, ἢ καυτηρίων, ἤ τινος τοιαύτης τερατουργίας, ἢ καὶ, νὴ Δία, τελετήν τινα ἐπ᾽ αὐτῷ στήσεσθαι νυκτέριον, καὶ δᾳδουχίαν ἐπὶ τῇ πυρᾷ. 29. Θεαγένης δὲ ἔναγχος, ὥς μοί τις τῶν ἑταίρων ἀπήγγειλε, καὶ Σιβύλλαν ἔφη προειρηκέναι περὶ τούτων. καὶ τὰ ἔπη γὰρ ἀπεμνημόνευεν·

Ἀλλ᾽ ὁπόταν Πρωτεὺς Κυνικῶν ὄχ᾽ ἄριστος ἁπάντων,
Ζηνὸς ἐριγδούπου τέμενος κατὰ πῦρ ἀνακαύσας,
Ἐς φλόγα πηδήσας, ἔλθῃ ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
Δὴ τότε πάντας ὁμῶς, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι,
Νυκτιπόλον τιμᾶν κέλομαι ἥρωα μέγιστον,
Σύνθρονον Ἡφαίστῳ καὶ Ἡρακλῆϊ ἄνακτι.

30. Ταῦτα μὲν Θεαγένης Σιβύλλης ἀκηκοέναι φη-

σιν. ἐγὼ δὲ Βάκιδος αὐτῷ χρησμὸν ὑπὲρ τούτων ἐρῶ. φησὶ δὲ ὁ Βάκις οὕτω σφόδρα εὖ ἐπειπὼν,

Ἀλλ' ὁπόταν Κυνικὸς πολυώνυμος ἐς φλόγα πολλὴν
Πηδήσῃ δόξης ὑπ' ἐριννύϊ θυμὸν ὀρινθεὶς,
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κυναλώπεκας, οἵ οἱ ἕπονται,
Μιμεῖσθαι χρὴ πότμον ἀποιχομένοιο λύκοιο.
Ὅς δέ κε δειλὸς ἐὼν, φεύγει μένος Ἡφαίστοιο,
Λάεσσι βαλέειν τοῦτον τάχα πάντας Ἀχαιοὺς,
Ὡς μὴ, ψυχρὸς ἐὼν, θερμηγορέειν ἐπιχειρῇ,
Χρυσῷ σαξάμενος πήρην, μάλα πολλὰ δανείζων,
Ἐν καλαῖς Πάτραισιν ἔχων τρὶς πέντε τάλαντα.

τί ὑμῖν δοκεῖ, ἄνδρες; ἆρα φαυλότερος χρησμολόγος ὁ Βάκις τῆς Σιβύλλης εἶναι; ὥστε ὥρα τοῖς θαυμαστοῖς τούτοις ὁμιληταῖς τοῦ Πρωτέως, περισκοπεῖν ἔνθα ἑαυτοὺς ἐξαερώσουσι· τοῦτο γὰρ τὴν καῦσιν καλοῦσι. 31. Ταῦτ' εἰπόντος, ἀνεβόησαν οἱ περιεστῶτες ἅπαντες, Ἤδη καιέσθωσαν, ἄξιοι τοῦ πυρός. καὶ ὁ μὲν κατέβη γελῶν, Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ, τὸν Θεαγένη· ἀλλ' ὡς ἤκουσε τῆς βοῆς, ἧκεν εὐθὺς, καὶ ἀναβὰς, ἐκεκράγει, καὶ μυρία κακὰ διεξῄει περὶ τοῦ καταβεβηκότος· οὐ γὰρ οἶδα ὅςτις ὁ βέλτιστος ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο. ἐγὼ δὲ ἀφεὶς αὐτὸν διαῤῥηγνύμενον, ἀπῄειν ὀψόμενος τοὺς ἀθλητάς. ἤδη γὰρ οἱ Ἑλλανοδίκαι ἐλέγοντο εἶναι ἐν τῷ πλεθρίῳ. ταῦτα μέν σοι τὰ ἐν Ἤλιδι. 32. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἀφικόμεθα, μεστὸς ἦν ὁ ὀπισθόδομος τῶν κατηγορούντων Πρωτέως, ἢ ἐπαινούντων

τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ, ὥςτε καὶ εἰς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον οἱ πολλοὶ, ἄχρι δὴ παρελθὼν αὐτὸς ὁ Πρωτεὺς μυρίῳ τῷ πλήθει παραπεμπόμενος, κατόπιν τοῦ τῶν κηρύκων ἀγῶνος, λόγους τινὰς διεξῆλθε περὶ αὑτοῦ, τὸν βίον τε ὡς ἐβίω, καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς ἐκινδύνευσε διηγούμενος, καὶ ὅσα πράγματα φιλοσοφίας ἕνεκα ὑπέμεινε. τὰ μὲν οὖν εἰρημένα πολλὰ ἦν. ἐγὼ δὲ ὀλίγων ἤκουσα ὑπὸ πλήθους τῶν περιεστώτων. εἶτα φοβηθεὶς μὴ συντριβείην ἐν τοσαύτῃ τύρβῃ, ἐπεὶ καὶ πολλοὺς τοῦτο πάσχοντας ἑώρων, ἀπῆλθον, μακρὰ χαίρειν φράσας θανατιῶντι σοφιστῇ, τὸν ἐπιτάφιον ἑαυτοῦ πρὸ τελευτῆς διεξιόντι.

33. Πλὴν τότε τοσοῦτον ἐπήκουσα· ἔφη γὰρ βούλεσθαι χρυσῷ βίῳ χρυσῆν κορώνην ἐπιθεῖναι· χρῆναι γὰρ τὸν ἡρακλείως βεβιωκότα, ἡρακλείως ἀποθανεῖν, καὶ ἀναμιχθῆναι τῷ αἰθέρι. καὶ ὠφελῆσαι, ἔφη, βούλομαι τοὺς ἀνθρώπους, δείξας αὐτοῖς ὃν χρὴ τρόπον θανάτου καταφρονεῖν. πάντας οὖν δεῖ μοι τοὺς ἀνθρώπους Φιλοκτήτας γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν ἀνοητότεροι τῶν ἀνθρώπων, ἐδάκρυον, καὶ ἐβόων, Σώζου τοῖς Ἕλλησιν· οἱ δὲ ἀνδρωδέστεροι ἐκεκράγεισαν, Τέλει τὰ δεδογμένα· ὑφ' ὧν ὁ πρεσβύτης οὐ μετρίως ἐθορυβήθη, ἐλπίζων πάντας ἕξεσθαι αὐτοῦ, καὶ μὴ προήσεσθαι τῷ πυρὶ, ἀλλὰ ἄκοντα δὴ καθέξειν ἐν τῷ βίῳ. τὸ δὴ τελεῖν τὰ δεδογμένα, πάνυ ἀδόκητον αὐτῷ προςπεσὸν, ὠχριᾷν ἔτι μᾶλλον ἐποίησε, καίτοι ἤδη νεκρικῶς τὴν χροιὰν ἔχοντι, καὶ, νὴ Δία, καὶ ὑποτρέμειν, ὥςτε κατέπαυσε τὸν λόγον.

34. Ἐγὼ δὲ, εἰκάζεις, οἶμαι, πῶς ἐγέλων· οὐδὲ γὰρ

ἐλεεῖν ἄξιον ἦν, οὕτω δυςέρωτα τῆς δόξης ἄνθρωπον ὑπὲρ ἅπαντας, ὅσοι τῇ αὐτῇ ποινῇ ἐλαύνονται. παρεπέμπετο δὲ ὅμως ὑπὸ πολλῶν, καὶ ἐνεφορεῖτο τῆς δόξης, ἀποβλέπων ἐς τὸ πλῆθος τῶν θαυμαζόντων, οὐκ εἰδὼς ὁ ἄθλιος ὅτι καὶ τοῖς ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἀπαγομένοις, ἢ ὑπὸ τοῦ δημίου ἐχομένοις, πολλῷ πλείους ἕπονται. 35. Καὶ δὴ τὰ μὲν Ὀλύμπια τέλος εἶχε, κάλλιστα Ὀλυμπίων γενόμενα, ὧν ἐγὼ εἶδον, τετράκις ἤδη ὁρῶν. ἐγὼ δὲ, οὐ γὰρ ἦν εὐπορῆσαι ὀχήματος ἅμα πολλῶν ἐξιόντων, ἄκων ὑπελιπόμην. ὁ δὲ ἀεὶ ἀναβαλλόμενος, νύκτα τὸ τελευταῖον προειρήκει ἐπιδείξασθαι τὴν καῦσιν· καί με τῶν ἑταίρων τινὸς παραλαβόντος περὶ μέσας νύκτας, ἐξαναστὰς, ἀπήειν εὐθὺ τῆς Ἁρπίνης, ἔνθα ἦν ἡ πυρά. στάδιοι πάντες οὗτοι εἴκοσιν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας κατὰ τὸν ἱππόδρομον ἀπιόντων πρὸς ἕω· καὶ ἐπεὶ τάχιστα ἀφικόμεθα, καταλαμβάνομεν πυρὰν νενησμένην ἐν βάθει, ὅσον ἐς ὀργυιὰν τὸ βάθος. δᾷδες ἦσαν τὰ πολλὰ, καὶ παρεβέβυστο τῶν φρυγάνων, ὡς ἀναφθείη τάχιστα. 36. Καὶ ἐπειδὴ ἡ σελήνη ἀνέτειλεν, (ἔδει γὰρ κἀκείνην θεάσασθαι τὸ κάλλιστον τοῦτο ἔργον) πρόεισιν ἐκεῖνος ἐσκευασμένος ἐς τὸν αἰεὶ τρόπον, καὶ ξὺν αὐτῷ τὰ τέλη τῶν κυνῶν· καὶ μάλιστα ὁ γεννάδας ὁ ἐκ Πατρῶν, δᾷδα ἔχων, οὐ φαῦλος δευτεραγωνιστής. ἐδᾳδοφόρει δὲ καὶ ὁ Πρωτεύς· καὶ προςελθόντες, ἄλλος ἀλλαχόθεν ἀνῆψαν τὸ πῦρ μέγιστον, ἅτε ἀπὸ δᾴδων, καὶ φρυγάνων· ὁ δὲ, καί μοι πάνυ ἤδη πρόςεχε τὸν νοῦν, ἀποθέμενος τὴν πήραν, καὶ τὸ τριβώνιον, καὶ

τὸ Ἡράκλειον ἐκεῖνο ῥόπαλον, ἔστη ἐν ὀθόνῃ ῥυπώσῃ ἀκριβῶς. εἶτα ᾔτει λιβανωτὸν ὡς ἐπιβάλοι ἐπὶ τὸ πῦρ· καὶ ἀναδόντος τινὸς, ἐπέβαλέ τε, καὶ εἶπεν, ἐς τὴν μεσημβρίαν ἀποβλέπων, (καὶ γὰρ καὶ τοῦτο πρὸς τὴν τραγῳδίαν ἦν ἡ μεσημβρία) Δαίμονες μητρῷοι καὶ πατρῷοι, δέξασθέ με εὐμενεῖς. ταῦτα εἰπὼν, ἐπήδησεν εἰς τὸ πῦρ, οὐ μὴν ἑωρᾶτό γε, ἀλλὰ περιεσχέσθη ὑπὸ τῆς φλογὸς, πολλῆς ἠρμένης. 37. Αὖθις ὁρῶ γελῶντά σε, ὦ καλὲ Κρόνιε, τὴν καταστροφὴν τοῦ δράματος. ἐγὼ δὲ τοὺς μητρῴους μὲν δαίμονας ἐπιβοώμενον, μὰ τὸν Δί', οὐ σφόδρα ᾐτιώμην. ὅτε δὲ καὶ τοὺς πατρῴους ἐπεκαλέσατο, ἀναμνησθεὶς τῶν περὶ τοῦ φόνου εἰρημένων, οὐδὲ κατέχειν ἠδυνάμην τὸν γέλωτα. οἱ Κυνικοὶ δὲ περιστάντες τὴν πυρὰν, οὐκ ἐδάκρυον μὲν, σιωπῇ δὲ ἐνεδείκνυντο λύπην τινὰ, εἰς τὸ πῦρ ὁρῶντες, ἄχρι δὴ ἀποπνιγεὶς ἐπ' αὐτοῖς, Ἀπίωμεν, φημὶ, ὦ μάταιοι. οὐ γὰρ ἡδὺ τὸ θέαμα ὠπτημένον γέροντα ὁρᾶν, κνίσσης ἀναπιμπλαμένους πονηρᾶς. ἢ περιμένετε ἔς τ' ἂν γραφεύς τις ἐπελθὼν, ἀπεικάσῃ ὑμᾶς, οἵους τοὺς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἑταίρους τῷ Σωκράτει παραγράφουσιν; ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἠγανάκτουν, καὶ ἐλοιδοροῦντό μοι, ἔνιοι δὲ καὶ ἐπὶ τὰς βακτηρίας ᾖξαν. εἶτα ἐπειδὴ ἠπείλησα ξυναρπάσας τινὰς ἐμβαλεῖν εἰς τὸ πῦρ, ὡς ἂν ἕποιντο τῷ διδασκάλῳ, ἐπαύσαντο, καὶ εἰρήνην ἦγον. 38. Ἐγὼ δὲ ἐπανιὼν, ποικίλως, ἑταῖρε, πρὸς ἐμαυτὸν ἐνενόουν τὸ φιλόδοξον οἷόν τί ἐστιν ἀναλογιζόμενος, ὡς μόνος οὗτος ὁ ἔρως ἄφυκτος, καὶ τοῖς πάνυ θαυμαστοῖς

εἶναι δοκοῦσιν, οὐχ ὅπως ἐκείνῳ τἀνδρὶ, καὶ τἄλλα ἐμπλήκτως, καὶ ἀπονενοημένως βεβιωκότι, καὶ οὐκ ἀναξίως τοῦ πυρός. 39. Εἶτα ἐνετύγχανον πολλοῖς ἀπιοῦσιν, ὡς θεάσαιντο καὶ αὐτοί. ᾤοντο γὰρ ἔτι καταλήψεσθαι ζῶντα αὐτόν. καὶ γὰρ καὶ τόδε τῇ προτεραίᾳ διεδέδοτο, ὡς πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀσπασάμενος (ὥσπερ ἀμέλει καὶ τοὺς Βραχμᾶνας φασὶ ποιεῖν) ἐπιβήσεσθαι τῆς πυρᾶς. ἀπέστρεφον δ' οὖν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, λέγων ἤδη τετελέσθαι τὸ ἔργον, οἷς μὴ καὶ τοῦτ' αὐτὸ περισπούδαστον ἦν, κᾂν αὐτὸν ἰδεῖν τὸν τόπον, καί τι λείψανον καταλαμβάνειν τοῦ πυρός. ἔνθα δὴ, ὦ ἑταῖρε, μυρία πράγματα εἶχον, ἅπασι διηγούμενος καὶ ἀνακρίνουσι, καὶ ἀκριβῶς ἐκπυνθανομένοις. εἰ μὲν οὖν ἴδοιμι τινὰ χαρίεντα, ψιλὰ ἂν, ὥςπερ σοὶ, τὰ πραχθέντα διηγούμην. πρὸς δὲ τοὺς βλάκας, καὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν κεχηνότας, ἐτραγῴδουν τὶ παρ' ἐμαυτοῦ, ὡς ἐπειδὴ ἀνήφθη μὲν ἡ πυρὰ, ἐνέβαλε δὲ φέρων ἑαυτὸν ὁ Πρωτεὺς, σεισμοῦ πρότερον μεγάλου γενομένου, σὺν μυκηθμῷ τῆς γῆς, γὺψ ἀναπτάμενος ἐκ μέσης τῆς φλογὸς, οἴχοιτο ἐς τὸν οὐρανὸν, ἀνθρωπίνῃ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων, Ἔλιπον γᾶν, βαίνω δ' ἐς Ὄλυμπον. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐτεθήπεσαν, καὶ προςεκύνουν, ὑποφρίττοντες, καὶ ἀνέκρινάν με λέγοντες πότερον πρὸς ἕω, ἢ πρὸς δυσμὰς ἐνεχθείη ὁ γύψ; ἐγὼ δὲ τὸ ἐπελθὸν ἀπεκρινάμην αὐτοῖς. 40. Ἀπελθὼν δὲ ἐς τὴν πανήγυριν, ἐπέστην τινὶ πολιῷ ἀνδρὶ, καὶ, νὴ τὸν Δί', ἀξιοπίστῳ τὸ πρόσωπον ἐπὶ τῷ πώγωνι, καὶ τῇ λοιπῇ σεμνότητι,

τάτε ἄλλα διηγουμένῳ περὶ τοῦ Πρωτέως, καὶ ὡς μετὰ τὸ καυθῆναι, θεάσαιτο αὐτὸν ἐν λευκῇ ἐσθῆτι μικρὸν ἔμπροσθεν, καὶ νῦν ἀπολίποι περιπατοῦντα φαιδρὸν ἐν τῇ ἑπταφώνῳ στοᾷ, κοτίνῳ τε ἐστεμμένον· εἶτ᾽ ἐπὶ πᾶσι προςέθηκε τὸν γῦπα, διομνύμενος ἦ μὴν αὐτὸς ἑωρακέναι ἀναπτάμενον ἐκ τῆς πυρᾶς· ὃν ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀφῆκα πέτεσθαι, καταγελῶν τὰ τῶν ἀνοήτων καὶ βλακικῶν τὸν τρόπον. 41. Ἐννόει τὸ λοιπὸν οἷα εἰκὸς ἐπ᾽ αὐτῷ γενήσεσθαι, ποίας μὲν οὐ μελίττας ἐπιστήσεσθαι ἐπὶ τὸν τόπον, τίνας δὲ τέττιγας οὐκ ἐπαγαγέσθαι; τίνας δὲ κορώνας οὐκ ἐπιπτήσεσθαι, καθάπερ ἐπὶ τὸν Ἡσιόδου τάφον, καὶ τὰ τοιαῦτα; εἰκόνας μὲν γὰρ παρά τε Ἠλείων αὐτῶν, παρά τε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οἷς καὶ ἐπεσταλκέναι ἔλεγον, αὐτίκα μάλα οἶδα πολλὰς ἀναστησομένας. φασὶ δὲ πάσαις σχεδὸν ταῖς ἐνδόξοις πόλεσιν ἐπιστολὰς διαπέμψαι αὐτὸν, διαθήκας τινὰς, καὶ παραινέσεις, καὶ νόμους. καί τινας ἐπὶ τούτῳ πρεσβευτὰς τῶν ἑταίρων ἐχειροτόνησε, νεκραγγέλους καὶ νερτεροδρόμους προςαγορεύσας. 42. Τοῦτο τέλος τοῦ κακοδαίμονος Πρωτέως ἐγένετο ἀνδρὸς, ὡς βραχεῖ λόγῳ περιλαβεῖν, πρὸς ἀλήθειαν μὲν οὐδεπώποτε ἀποβλέψαντος, ἐπὶ δόξῃ δὲ, καὶ τῷ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνῳ, ἅπαντα εἰπόντος ἀεὶ καὶ πράξαντος, ὡς καὶ εἰς πῦρ ἁλέσθαι, ὅτε μηδ᾽ ἀπολαύειν τῶν ἐπαίνων ἔμελλεν, ἀναίσθητος αὐτῶν γενόμενος. 43. Ἓν ἔτι σοι προςδιηγησάμενος παύσομαι, ὡς ἔχῃς ἐπιπολὺ γελᾶν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ πά-

λαι οἶσθα εὐθὺς ἀκούσας μου, ὅτε ἧκον ἀπὸ Συρίας, διηγουμένου, ὡς ἀπὸ Τρωάδος συμπλεύσαιμι αὐτῷ, καὶ τήν τε ἄλλην τὴν ἐν τῷ πλῷ τρυφὴν, καὶ τὸ μειράκιον τὸ ὡραῖον, ὃ ἔπεισε κυνίζειν, ὡς ἔχοι καὶ αὐτός τινα Ἀλκιβιάδην· καὶ ὡς ἐπιταραχθείη μὲν τῆς νυκτὸς, ἐν μέσῳ τῷ Αἰγαίῳ γνόφου καταβάντος, καὶ κῦμα παμμέγεθες ἐγείραντος, ἐκώκυε μετὰ τῶν γυναικῶν ὁ θαυμαστὸς, καὶ θανάτου κρείττων εἶναι δοκῶν. 44. Ἀλλὰ μικρὸν πρὸ τῆς τελευτῆς, πρὸ ἐννέα σχεδὸν που ἡμερῶν, πλεῖον, οἶμαι, τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν, ἤμεσέ τε τῆς νυκτὸς, καὶ ἑάλω πυρετῷ μάλα σφοδρῷ. ταῦτα δέ μοι Ἀλέξανδρος ὁ ἰατρὸς διηγήσατο, μετακληθεὶς ὡς ἐπισκοπήσειεν αὐτόν· ἔφη οὖν καταλαβεῖν αὐτὸν χαμαὶ κυλιόμενον, καὶ τὸν φλογμὸν οὐ φέροντα, καὶ ψυχρὸν αἰτοῦντα πάνυ ἐρωτικῶς, ἑαυτὸν δὲ μὴ δοῦναι. καίτοι εἰπεῖν, ἔφη, πρὸς αὐτὸν, ὡς εἰ πάντως θανάτου δέοιτο, ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ τὰς θύρας αὐτόματον. ὥστε καλῶς ἔχειν ἕπεσθαι, μηδὲν τοῦ πυρὸς δεόμενον· τὸν δ᾽ αὖ φάναι· Ἀλλ᾽ οὐχ ὁμοίως ἔνδοξος ὁ τρόπος γένοιτ᾽ ἂν, πᾶσι κοινὸς ὤν. 45. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀλέξανδρος. ἐγὼ δὲ οὐδ᾽ αὐτὸς πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἶδον αὐτὸν ἐγκεχρισμένον, ὡς ἀποδακρύσειε τῷ δριμεῖ φαρμάκῳ. ὁρᾷς; οὐ πάνυ τοὺς ἀμβλυωποῦντας ὁ Αἰακὸς παραδέχεται. ὅμοιον ὡς εἴ τις ἐπὶ σταυρὸν ἀναβήσεσθαι μέλλων, τὸ ἐν τῷ δακτύλῳ πρόςπταισμα θεραπεύοι. τί σοι δοκεῖ ὁ Δημόκριτος, εἰ ταῦτα εἶδε; κατ᾽ ἀξίαν γελάσαι ἂν ἐπὶ τῷ ἀνδρί. καίτοι πόθεν

εἶχεν ἐκεῖνος τοσοῦτον γέλωτα; σὺ δ' οὖν, ὦ φιλότης, γέλα καὶ αὐτὸς, καὶ μάλιστα ὁπόταν τῶν ἄλλων ἀκούσῃς θαυμαζόντων αὐτόν.

ΔΡΑΠΕΤΑΙ.

ARGVMENTVM.

Auctorem libri de morte Peregrini cum aliis Cynicorum unus praecipue vel verbis vel scriptis male habuerat; quem ulturus Lucianus hunc librum scripsisse videtur. Principio colloquuntur Iupiter et Apollo de morte Peregrini; interpellat sermones Philosophia adventans, contra Pseudophilosophos, praecipue Cynicos, Iovis opem implorans; qua occasione et antiquissima Philophiae historia adumbratur, et via, qua deperditi illi ad philosophorum nomen adspirare solerent, eorumque mores nefandi describuntur. Apolline suadente Mercurius et Hercules cum Philosophia in terram ad puniendos culpatos mittuntur. Qui quum Philippopoli advenissent, viris quibusdam, quorum alius servos fugitivos, alius uxorem, quae cum illis aufugerat, quaerunt, occurrunt. Iam videntibus, utramque partem eosdem investigare, Orpheus latibulum fugitivorum indicat. Inveniuntur; novi Cynici in pristinam servorum conditionem retrahuntur, et culpatissimus omnium ad iustam poenam condemnatur.

ΑΠΟΛΛΩΝ, ΖΕΥΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΕΡΜΗΣ, ΑΝΔΡΕΣ, ΔΕΣΠΟΤΗΣ, ΟΡΦΕΥΣ, ΔΡΑΠΕΤΗΣ, ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΚΟΣ.

1. ΑΠΟΛ. Ἀληθῆ ταῦτά, φασι, πάτερ, ὡς ἐμβάλοι τις φέρων αὑτὸν εἰς τὸ πῦρ, κατέναντι Ὀλυμπίων, ἤδη πρεσβύτης ἄνθρωπος, οὐκ ἀγεννὴς θαυματοποιὸς τὰ τοιαῦτα; ἡ Σελήνη γὰρ ἡμῖν διηγεῖτο, αὐτὴ ἑωρακέναι καιόμενον λέγουσα.

ΖΕΥΣ. Καὶ πάνυ ἀληθῆ, ὦ Ἄπολλον· ὡς μήποτε γενέσθαι ὤφελεν.

ΑΠΟΛ. Οὕτω χρηστὸς ὁ γέρων ἦν, καὶ ἀνάξιος ἐν πυρὶ ἀπολωλέναι;

ΖΕΥΣ. Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως· ἀλλ᾽ ἐγὼ πολλὴν μὲν τὴν ἀηδίαν μέμνημαι ἀνασχόμενος τότε ὑπὸ κνίσσης πονηρᾶς, οἵαν εἰκὸς ἀποφέρεσθαι ὀπτωμένων ἀνθρωπίνων σωμάτων. εἰ γοῦν μὴ εἰς τὴν Ἀραβίαν ὡς εἶχον εὐθὺς ἀπιὼν ᾠχόμην, ἀπολώλειν ἄν, εὖ ἴσθι, ἀτοπίᾳ τοῦ καπνοῦ· καὶ ὅμως ἐν τοσαύτῃ εὐωδίᾳ, καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἐν λιβανωτῷ παμπόλλῳ, μόλις αἱ ῥῖνες ἐπιλαθέσθαι μοι καὶ ἀπομαθεῖν ἤθελον τὴν κηλῖδα ἐκείνην τῆς ὀσμῆς. ἀλλὰ καὶ νῦν ὀλίγου δέω ναυτιᾷν, ὑπομνησθεὶς αὐτῆς.

2. ΑΠΟΛ. Τί δαὶ βουλόμενος, ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα εἴργασται ἑαυτόν; ἢ τί τὸ ἀγαθὸν, ἀπανθρακωθῆναι ἐμπεσόντα εἰς τὴν πυράν;

ΖΕΥΣ. Τοῦτο μὲν οὐκ ἄν, ὦ παῖ, φθάνοις καὶ

Ἐμπεδοκλεῖ πρὸ αὐτοῦ ἐγκαλῶν, ὃς ἐς τοὺς κρατῆρας ἥλατο καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ.

ΑΠΟΛ. Μελαγχολίαν τινὰ δεινὴν λέγεις. αὐτὰρ οὗτός γε τίνα ποτὲ ἄρα τὴν αἰτίαν ἔσχε τῆς ἐπιθυμίας;

ΖΕΥΣ. Αὐτοῦ σοι λόγον ἐρῶ, ὃν ἔλεξε πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀπολογούμενος πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς τελευτῆς. ἔφη γὰρ, εἴγε μέμνημαι..... 3. Ἀλλὰ τίς αὕτη σπουδῇ πρόςεισι τεταραγμένη καὶ δακρύουσα, πάνυ ἀδικουμένῃ ἐοικυῖα; μᾶλλον δὲ Φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ τοὔνομά γε τοὐμὸν ἐπιβοᾶται σχετλιάζουσα. τί, ὦ θύγατερ, δακρύεις; ἢ τί ἀπολιποῦσα τὸν βίον ἐλήλυθας; ἆρα μὴ οἱ ἰδιῶται αὖθις ἐπιβεβουλεύκασί σοι ὡς τὸ πρόσθεν, ὅτε τὸν Σωκράτη ἀπέκτειναν ὑπὸ Ἀνύτου κατηγορηθέντα, εἶτα φεύγεις διὰ τοῦτο αὐτούς;

ΦΙΛ. Οὐδὲν τοιοῦτον, ὦ πάτερ, ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, ὁ πολὺς λεὼς, ἐπῄνουν, καὶ διὰ τιμῆς ἦγον αἰδούμενοι, καὶ θαυμάζοντές με, καὶ μονονουχὶ προςκυνοῦντες, εἰ καὶ μὴ σφόδρα ξυνίεσαν ὧν λέγοιμι. οἱ δὲ, πῶς ἂν εἴποιμι; οἱ ξυνήθεις καὶ φίλοι φάσκοντες εἶναι, καὶ τοὔνομα ὑποδυόμενοι, ἐκεῖνοί με τὰ δεινότατα εἰργάσαντο.

4. ΖΕΥΣ. Οἱ φιλόσοφοι ἐπιβουλήν τινα ἐπιβεβουλεύκασί σοι;

ΦΙΛ. Οὐδαμῶς, ὦ πάτερ, οἵγε ξυνηδίκηνταί μοι καὶ αὐτοί.

ΖΕΥΣ. Πρὸς τίνων οὖν ἠδίκησαι, εἰ μήτε τοὺς ἰδιώτας, μήτε τοὺς φιλοσόφους αἰτιᾷ;

ΦΙΛ. Εἰσί τινες, ὦ Ζεῦ, ἐν μεταιχμίῳ τῶν τε πολλῶν, καὶ τῶν φιλοσοφούντων, τὸ μὲν σχῆμα, καὶ βλέμμα, καὶ βάδισμα, ἡμῖν ὅμοιοι, καὶ κατὰ ταὐτὰ ἐσταλμένοι· ἀξιοῦσι γοῦν ὑπ' ἐμοὶ τάττεσθαι, καὶ τοὔνομα τὸ ἡμέτερον ἐπιγράφονται, μαθηταὶ, καὶ ὁμιληταὶ, καὶ θιασῶται ἡμῶν εἶναι λέγοντες· ὁ βίος δὲ αὐτῶν παμμίαρος, ἀμαθίας, καὶ θράσους, καὶ ἀσελγείας ἀνάπλεως, ὕβρις οὐ μικρὰ καθ' ἡμῶν· ὑπὸ τούτων, ὦ πάτερ, ἠδικημένη πέφευγα.

5. ΖΕΥΣ. Δεινὰ ταῦτα, ὦ θύγατερ. ἀλλὰ τί μάλιστα ἠδικήκασί σε;

ΦΙΛ. Σκόπει, ὦ πάτερ, εἰ μικρά. σὺ γαρ κατιδὼν τὸν βίον ἀδικίας καὶ παρανομίας μεστὸν, ἅτε ἀμαθίᾳ καὶ ὕβρει ξυνόντα, καὶ ταραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, κατελεήσας τὸ ἀνθρώπινον ὑπὸ τῇ ἀγνοίᾳ ἐλαυνόμενον, ἐμὲ κατέπεμψας, ἐντειλάμενος ἐπιμεληθῆναι, ὡς παύσαιντο μὲν ἀδικοῦντες ἀλλήλους, καὶ βιαζόμενοι, καὶ ὅμοια τοῖς θηρίοις βιοῦντες· ἀναβλέψαντες δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, εἰρηνικώτερον ξυμπολιτεύοιντο. ἔφης γοῦν πρὸς μὲ καταπέμπων· ἃ μὲν πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὡς διάκεινται ὑπὸ τῆς ἀμαθίας, ὦ θύγατερ, καὶ αὐτὴ ὁρᾷς· ἐγὼ δὲ, ἐλεῶ γὰρ αὐτοὺς, σὲ, ἣν μόνην ἰάσεσθαι ἂν τὰ γιγνόμενα οἶμαι, προκρίνας ἐξ ἁπάντων ἡμῶν, πέμπω ἰασομένην.

6. ΖΕΥΣ. Οἶδα πολλὰ καὶ τοιαῦτα εἰπὼν τότε· σὺ δὲ τὰ μετὰ ταῦτα ἤδη λέγε, ὅπως μὲν ὑπεδέξαντό σε καταπταμένην τὸ πρῶτον, ἅ τινα δὲ νῦν ὑπ' αὐτῶν πέπονθας.

ΦΙΛ. Ἦιξα μὲν, ὦ πάτερ, οὐκ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας εὐθὺς, ἀλλ' ὅπερ ἐδόκει μοι χαλεπώτερον τοῦ ἔργου εἶναι, τὸ βαρβάρους παιδεύειν, καὶ διδάσκειν, τοῦτο πρῶτον ἠξίουν ἐργάσασθαι· τὸ Ἑλληνικὸν δὲ εἴων ὡς ῥᾷστον ὑποβαλέσθαι, καὶ τάχιστα, ὥς γε ᾤμην, ἐνδεξόμενον τὸν χαλινὸν οἷόν τε, καὶ ὑπαχθησόμενον τῷ ζυγῷ, ὁρμήσασα δὲ εἰς Ἰνδοὺς τὸ πρῶτον, ἔθνος μέγιστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, οὐ χαλεπῶς ἔπεισα καταβάντας ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἐμοὶ συνεῖναι· ὥςτε καὶ γένος ὅλβιον οἱ Βραχμᾶνες τοῖς Νεχραίοις καὶ Ὀξυδράκαις ὅμοροι, οὗτοι πάντες ὑπ' ἐμοὶ τάττονται, καὶ βιοῦσί γε κατὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, τιμώμενοι πρὸς τῶν περιοίκων ἁπάντων, καὶ ἀποθνήσκουσι παράδοξόν τινα τοῦ θανάτου τρόπον.

7. ΖΕΥΣ. Τοὺς γυμνοσοφιστὰς λέγεις. ἀκούω γοῦν τάτε ἄλλα περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐπὶ πυρὰν μεγίστην ἀναβάντες, ἀνέχονται καιόμενοι, οὐδὲν τοῦ σχήματος ἢ τῆς καθέδρας ἐκτρέποντες. ἀλλ' οὐ μέγα τοῦτο· ἔναγχος γοῦν καὶ Ὀλυμπιάσι τὸ ὅμοιον ἐγὼ εἶδον γενόμενον, εἰκὸς δὲ καί σε παρεῖναι, καιομένου τότε τοῦ γέροντος.

ΦΙΛ. Οὐδὲ ἀνῆλθον, ὦ πάτερ, εἰς Ὀλυμπίαν, δέει τῶν καταράτων ἐκείνων, οὓς ἔφην, ὅτι πολλοὺς αὐτῶν ἑώρων ἀπιόντας, ὡς λοιδορήσαιντο τοῖς ξυνεληλυθόσι, καὶ βοῆς τὸν ὀπισθόδομον ἐμπλήσωσιν ὑλακτοῦντες, ὥςτε οὐδὲ εἶδον ἐκεῖνον ὅπως ἀπέθανε. 8. Μετὰ γοῦν τοὺς Βραχμᾶνας, εἰς Αἰθιοπίαν εὐθὺς, εἶτα εἰς Αἴγυπτον κατέβην, καὶ ξυγγενομένη τοῖς ἱερεῦσι καὶ προφήταις αὐτῶν, καὶ τὰ θεῖα παι-

ΑΠΟΛΛΩΝ, ΖΕΥΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΕΡΜΗΣ, ΑΝΔΡΕΣ, ΔΕΣΠΟΤΗΣ, ΟΡΦΕΥΣ, ΔΡΑΠΕΤΗΣ, ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΚΟΣ.

1. ΑΠΟΛ. Ἀληθῆ ταῦτά, φασι, πάτερ, ὡς ἐμβάλοι τις φέρων αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, κατέναντι Ὀλυμπίων, ἤδη πρεσβύτης ἄνθρωπος, οὐκ ἀγεννὴς θαυματοποιὸς τὰ τοιαῦτα; ἡ Σελήνη γὰρ ἡμῖν διηγεῖτο, αὐτὴ ἑωρακέναι καιόμενον λέγουσα.

ΖΕΥΣ. Καὶ πάνυ ἀληθῆ, ὦ Ἄπολλον· ὡς μήποτε γενέσθαι ὤφελεν.

ΑΠΟΛ. Οὕτω χρηστὸς ὁ γέρων ἦν, καὶ ἀνάξιος ἐν πυρὶ ἀπολωλέναι;

ΖΕΥΣ. Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως· ἀλλ' ἐγὼ πολλὴν μὲν τὴν ἀηδίαν μέμνημαι ἀνασχόμενος τότε ὑπὸ κνίσσης πονηρᾶς, οἵαν εἰκὸς ἀποφέρεσθαι ὀπτωμένων ἀνθρωπίνων σωμάτων. εἰ γοῦν μὴ εἰς τὴν Ἀραβίαν ὡς εἶχον εὐθὺς ἀπιὼν ᾠχόμην, ἀπολώλειν ἄν, εὖ ἴσθι, ἀτοπίᾳ τοῦ καπνοῦ· καὶ ὅμως ἐν τοσαύτῃ εὐωδίᾳ, καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἀρωμάτων, καὶ ἐν λιβανωτῷ παμπόλλῳ, μόλις αἱ ῥῖνες ἐπιλαθέσθαι μοι καὶ ἀπομαθεῖν ἤθελον τὴν κηλῖδα ἐκείνην τῆς ὀσμῆς, ἀλλὰ καὶ νῦν ὀλίγου δέω ναυτιᾶν, ὑπομνησθεὶς αὐτῆς.

2. ΑΠΟΛ. Τί δαὶ βουλόμενος, ὦ Ζεῦ, τοιαῦτα εἴργασται ἑαυτόν; ἢ τί τὸ ἀγαθὸν, ἀπανθρακωθῆναι ἐμπεσόντα εἰς τὴν πυράν;

ΖΕΥΣ. Τοῦτο μὲν οὐκ ἄν, ὦ παῖ, φθάνοις καὶ

Ἐμπεδοκλεῖ πρὸ αὐτοῦ ἐγκαλῶν, ὃς ἐς τοὺς κρατῆρας ἥλατο καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ.

ΑΠΟΛ. Μελαγχολίαν τινὰ δεινὴν λέγεις. αὐτὰρ οὗτός γε τίνα ποτὲ ἄρα τὴν αἰτίαν ἔσχε τῆς ἐπιθυμίας;

ΖΕΤΣ. Αὐτοῦ σοι λόγον ἐρῶ, ὃν ἔλεξε πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀπολογούμενος πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς τελευτῆς. ἔφη γάρ, εἴγε μέμνημαι..... 3. Ἀλλὰ τίς αὕτη σπουδῇ πρόςεισι τεταραγμένη καὶ δακρύουσα, πάνυ ἀδικουμένῃ ἐοικυῖα; μᾶλλον δὲ Φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ τοὔνομά γε τοὐμὸν ἐπιβοᾶται σχετλιάζουσα. τί, ὦ θύγατερ, δακρύεις; ἢ τί ἀπολιποῦσα τὸν βίον ἐλήλυθας; ἆρα μὴ οἱ ἰδιῶται αὖθις ἐπιβεβουλεύκασί σοι ὡς τὸ πρόσθεν, ὅτε τὸν Σωκράτη ἀπέκτειναν ὑπὸ Ἀνύτου κατηγορηθέντα, εἶτα φεύγεις διὰ τοῦτο αὐτούς;

ΦΙΛ. Οὐδὲν τοιοῦτον, ὦ πάτερ, ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, ὁ πολὺς λεὼς, ἐπῄνουν, καὶ διὰ τιμῆς ἦγον αἰδούμενοι, καὶ θαυμάζοντές με, καὶ μονονουχὶ προςκυνοῦντες, εἰ καὶ μὴ σφόδρα ξυνίεσαν ὧν λέγοιμι. οἱ δὲ, πῶς ἂν εἴποιμι; οἱ ξυνήθεις καὶ φίλοι φάσκοντες εἶναι, καὶ τοὔνομα ὑποδυόμενοι, ἐκεῖνοί με τὰ δεινότατα εἰργάσαντο.

4. *ΖΕΤΣ.* Οἱ φιλόσοφοι ἐπιβουλήν τινα ἐπιβεβουλεύκασί σοι;

ΦΙΛ. Οὐδαμῶς, ὦ πάτερ, οἵγε ξυνηδίκηνταί μοι καὶ αὐτοί.

ΖΕΤΣ. Πρὸς τίνων οὖν ἠδίκησαι, εἰ μήτε τοὺς ἰδιώτας, μήτε τοὺς φιλοσόφους αἰτιᾷ;

ΦΙΛ. Εἰσί τινες, ὦ Ζεῦ, ἐν μεταιχμίῳ τῶν τε πολλῶν, καὶ τῶν φιλοσοφούντων, τὸ μὲν σχῆμα, καὶ βλέμμα, καὶ βάδισμα, ἡμῖν ὅμοιοι, καὶ κατὰ ταὐτὰ ἐσταλμένοι· ἀξιοῦσι γοῦν ὑπ' ἐμοὶ τάττεσθαι, καὶ τοὔνομα τὸ ἡμέτερον ἐπιγράφονται, μαθηταὶ, καὶ ὁμιληταὶ, καὶ θιασῶται ἡμῶν εἶναι λέγοντες· ὁ βίος δὲ αὐτῶν παμμίαρος, ἀμαθίας, καὶ θράσους, καὶ ἀσελγείας ἀνάπλεως, ὕβρις οὐ μικρὰ καθ' ἡμῶν· ὑπὸ τούτων, ὦ πάτερ, ἠδικημένη πέφευγα.

5. ΖΕΥΣ. Δεινὰ ταῦτα, ὦ θύγατερ. ἀλλὰ τί μάλιστα ἠδικήκασί σε;

ΦΙΛ. Σκόπει, ὦ πάτερ, εἰ μικρά. σὺ γαρ κατιδὼν τὸν βίον ἀδικίας καὶ παρανομίας μεστὸν, ἅτε ἀμαθίᾳ καὶ ὕβρει ξυνόντα, καὶ ταραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, κατελεήσας τὸ ἀνθρώπινον ὑπὸ τῇ ἀγνοίᾳ ἐλαυνόμενον, ἐμὲ κατέπεμψας, ἐντειλάμενος ἐπιμεληθῆναι, ὡς παύσαιντο μὲν ἀδικοῦντες ἀλλήλους, καὶ βιαζόμενοι, καὶ ὅμοια τοῖς θηρίοις βιοῦντες· ἀναβλέψαντες δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, εἰρηνικώτερον ξυμπολιτεύοιντο. ἔφης γοῦν πρός με καταπέμπων· ἃ μὲν πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὡς διάκεινται ὑπὸ τῆς ἀμαθίας, ὦ θύγατερ, καὶ αὐτὴ ὁρᾷς· ἐγὼ δὲ, ἐλεῶ γὰρ αὐτοὺς, σὲ, ἣν μόνην ἰάσεσθαι ἂν τὰ γιγνόμενα οἶμαι, προκρίνας ἐξ ἁπάντων ἡμῶν, πέμπω ἰασομένην.

6. ΖΕΥΣ. Οἶδα πολλὰ καὶ τοιαῦτα εἰπὼν τότε· σὺ δὲ τὰ μετὰ ταῦτα ἤδη λέγε, ὅπως μὲν ὑπεδέξαντό σε καταπταμένην τὸ πρῶτον, ἅ τινα δὲ νῦν ὑπ' αὐτῶν πέπονθας.

ΦΙΛ. Ἤιξα μὲν, ὦ πάτερ, οὐκ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας εὐθὺς, ἀλλ' ὅπερ ἐδόκει μοι χαλεπώτερον τοῦ ἔργου εἶναι, τὸ βαρβάρους παιδεύειν, καὶ διδάσκειν, τοῦτο πρῶτον ἠξίουν ἐργάσασθαι· τὸ Ἑλληνικὸν δὲ εἴων ὡς ῥᾷστον ὑποβαλέσθαι, καὶ τάχιστα, ὥς γε ᾤμην, ἐνδεξόμενον τὸν χαλινὸν οἷόν τε, καὶ ὑπαχθησόμενον τῷ ζυγῷ, ὁρμήσασα δὲ εἰς Ἰνδοὺς τὸ πρῶτον, ἔθνος μέγιστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, οὐ χαλεπῶς ἔπεισα καταβάντας ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων ἐμοὶ συνεῖναι· ὥςτε καὶ γένος ὅλβιον οἱ Βραχμᾶνες τοῖς Νεχραίοις καὶ Ὀξυδράκαις ὅμοροι, οὗτοι πάντες ὑπ' ἐμοὶ τάττονται, καὶ βιοῦσί γε κατὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, τιμώμενοι πρὸς τῶν περιοίκων ἁπάντων, καὶ ἀποθνήσκουσι παράδοξόν τινα τοῦ θανάτου τρόπον.

7. ΖΕΥΣ. Τοὺς γυμνοσοφιστὰς λέγεις. ἀκούω γοῦν τά τε ἄλλα περὶ αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐπὶ πυρὰν μεγίστην ἀναβάντες, ἀνέχονται καιόμενοι, οὐδὲν τοῦ σχήματος ἢ τῆς καθέδρας ἐκτρέποντες. ἀλλ' οὐ μέγα τοῦτο· ἔναγχος γοῦν καὶ Ὀλυμπιάσι τὸ ὅμοιον ἐγὼ εἶδον γενόμενον, εἰκὸς δὲ καί σε παρεῖναι, καιομένου τότε τοῦ γέροντος.

ΦΙΛ. Οὐδὲ ἀνῆλθον, ὦ πάτερ, εἰς Ὀλυμπίαν, δέει τῶν καταράτων ἐκείνων, οὓς ἔφην, ὅτι πολλοὺς αὐτῶν ἑώρων ἀπιόντας, ὡς λοιδορήσαιντο τοῖς ξυνεληλυθόσι, καὶ βοῆς τὸν ὀπισθόδομον ἐμπλήσωσιν ὑλακτοῦντες, ὥςτε οὐδὲ εἶδον ἐκεῖνον ὅπως ἀπέθανε. 8. Μετὰ γοῦν τοὺς Βραχμᾶνας, εἰς Αἰθιοπίαν εὐθὺς, εἶτα εἰς Αἴγυπτον κατέβην, καὶ ξυγγενομένη τοῖς ἱερεῦσι καὶ προφήταις αὐτῶν, καὶ τὰ θεῖα παι-

δεύσασα, ἐς Βαβυλῶνα ἀπῆρα, Χαλδαίους καὶ μάγους μυήσουσα, εἶτα ἐς Σκυθίαν ἐκεῖθεν, εἶτα ἐς Θρᾴκην, ἔνθα μοι Εὔμολπός τε καὶ Ὀρφεὺς συνεγενέσθην, οὓς καὶ προαποστείλασα ἐς τὴν Ἑλλάδα, τὸν μὲν, ὡς τελέσειεν αὐτοὺς, τὸν Εὔμολπον, (ἐμεμαθήκει γὰρ τὰ θεῖα παρ' ἡμῶν ἅπαντα) τὸν δὲ, ὡς ἐπᾴδων προςβιβάζοι τῇ μουσικῇ, κατὰ πόδας εὐθὺς εἰπόμην. 9. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἐλθοῦσαν, οὔτε πάνυ ἠσπάσαντο οἱ Ἕλληνες, οὔτε ὅλως ἀπέκλεισαν· κατ' ὀλίγον δὲ προςομιλοῦσα, ἑπτὰ ἐκ τῶν ἁπάντων ἑταίρους καὶ μαθητὰς προςηγαγόμην, καὶ ἄλλον ἐκ Σάμου, καὶ ἄλλον ἐξ Ἐφέσου, καὶ Ἀβδηρόθεν ἄλλον, ὀλίγους παντάπασι. 10. Μεθ' οὓς τὸ σοφιστῶν φῦλον οὐκ οἶδ' ὅπως μοι παρενεφύετο, οὔτε ζηλοῦν τἀμὰ ἐς βάθος, οὔτε κομιδῇ ἀπᾷδον, ἀλλ' οἷον τὸ Ἱπποκενταύρων γένος, σύνθετόν τι καὶ μικτὸν ἐν μέσῳ ἀλαζονείας καὶ φιλοσοφίας πλαζόμενον, οὔτε τῇ ἀγνοίᾳ τέλεον προςεχόμενον, οὔτε ἡμᾶς ἀτενέσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καθορᾷν δυνάμενον, ἀλλ' οἷον λημῶντες ὑπὸ τοῦ ἀμβλυώττειν ἀσαφές τι, καὶ ἀμυδρὸν ἡμῶν εἴδωλον, ἢ σκιὰν ἐνίοτε ἰδόντες ἄν. οἱ δὲ ᾤοντο ἀκριβῶς πάντα κατανενοηκέναι. ὅθεν παρ' αὐτοῖς ἡ ἀχρεῖος ἐκείνη, καὶ περιττὴ σοφία, καὶ, ὡς αὐτοὶ ᾤοντο, ἀπρόςμαχος ἀνεφλέγετο, αἱ κομψαὶ, καὶ ἄποροι, καὶ ἄτοποι ἀποκρίσεις, καὶ δυςέξοδοι, καὶ λαβυρινθώδεις ἐρωτήσεις. 11. Εἶτα κωλυόμενοι, καὶ ἐλεγχόμενοι πρὸς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, ἠγανάκτουν, καὶ συνίσταντο ἐπ' αὐτοὺς, καὶ τέλος, δικαστηρίοις ὑπῆγον, καὶ παρε-

δίδοσαν πιομένους τοῦ κωνείου. ἐχρῆν μὲν οὖν ἴσως τότε φυγεῖν εὐθὺς, καὶ μηκέτι ἀνέχεσθαι τὴν συνουσίαν αὐτῶν· νῦν δὲ Ἀντισθένης με, καὶ Διογένης, καὶ μετὰ μικρὸν Κράτης, καὶ Μένιππος, οὗτοι ἔπεισαν ὀλίγον ὅσον ἐπιμετρῆσαι τῆς μονῆς· ὡς μή ποτε ὤφελον· οὐ γὰρ ἂν τοσαῦτα ἐπεπόνθειν ὕστερον.

12. ΖΕΥΣ. Οὐδέπω μοι λέγεις, ὦ Φιλοσοφία, τίνα ἠδίκησαι, ἀλλὰ ἀγανακτεῖς μόνον.

ΦΙΛ. Καὶ μὴν ἄκουε, ὦ Ζεῦ, ἡλίκα ἐστί· μιαρὸν γάρ τι φῦλον ἀνθρώπων, καὶ ὡς τὸ πολὺ δουλικὸν, καὶ θητικὸν; οὐ ξυγγενόμενον ἡμῖν ἐκ παίδων ὑπ᾽ ἀσχολίας· ἐδούλευε γὰρ, ἢ ἐθήτευεν, ἢ ἄλλας τέχνας, οἵας εἰκὸς τοὺς τοιούτους, ἐμάνθανε, σκυτεύειν, ἢ τεκταίνειν, ἢ περὶ πλυνοὺς ἔχειν, ἢ ἔρια ξαίνειν, ὡς εὐεργὰ εἴη ταῖς γυναιξὶ, καὶ εὐμήρυτα, καὶ καταγάγοιτο εὐμαρῶς, ὁπότε ἢ κρόκην ἐκεῖναι στρέφοιεν, ἢ μίτον κλώθοιεν. τοιαῦτα τοίνυν ἐν παισὶ μελετῶντες, οὐδὲ ὄνομα τὸ ἡμέτερον ᾔδεσαν. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἤρξαντο, καὶ κατεῖδον τὴν αἰδῶ, ὅση παρὰ τῶν πολλῶν ἐστι τοῖς ἑταίροις τοῖς ἐμοῖς, καὶ ὡς ἀνέχονται οἱ ἄνθρωποι τὴν παῤῥησίαν τὴν αὐτῶν, καὶ χαίρουσι θεραπευόμενοι, καὶ συμβουλεύουσι πείθονται, καὶ ἐπιτιμώντων ὑποπτήσσουσι, ταῦτα πάντα τυραννίδα οὐ μικρὰν ἡγοῦντο εἶναι. 13. Τὸ μὲν δὴ μανθάνειν ὅσα τῇ τοιαύτῃ προαιρέσει πρόσφορα, μακρὸν ἦν· μᾶλλον δὲ κομιδῇ ἀδύνατον. αἱ τέχναι δὲ γλίσχραι, καὶ σὺν πόνῳ, καὶ μόγις ἱκανὰ παρέχειν ἐδύναντο. ἐνίοις δὲ καὶ ἡ

δουλεία βαρὺ, καὶ ὥςπερ οὖν ἐστιν, ἀφόρητον ἐφαίνετο. ἔδοξεν οὖν σκοπουμένοις, τὴν ὑστάτην ἄγκυραν, ἣν ἱερὰν οἱ ναυτιλλόμενοι φασὶ, καθιέναι· καὶ ἐπὶ τὴν βελτίστην ἀπόνοιαν ὁρμίσαντες, ἔτι τε καὶ τόλμαν, καὶ ἀμαθίαν, καὶ ἀναισχυντίαν προςκαλέσαντες, αἵπερ αὐτοῖς μάλιστα συναγωνίζονται, καὶ λοιδορίας καινὰς ἐκμελετήσαντες, ὡς πρόχειροι εἶεν, καὶ ἀνὰ στόμα ταύτας μόνας ξυμβολὰς ἔχοντες. ὁρᾷς ὁποῖα πρὸς φιλοσοφίαν ἐφόδια; σχηματίζουσι, καὶ μετακοσμοῦσιν αὑτοὺς εὖ μάλα εἰκότως, καὶ πρὸς ἐμὲ οἷόν τι ἀμέλει ὁ Αἴσωπός φησι ποιῆσαι τὸν ἐν τῇ Κύμῃ ὄνον, ὃς λεοντῆν περιβαλλόμενος, καὶ τραχὺ ὀγκώμενος, ἠξίου λέων καὶ αὐτὸς εἶναι, καὶ που τινὲς καὶ ἦσαν ἴσως οἱ πιστεύοντες αὐτῷ. 14. Τὰ δ' ἡμέτερα πάνυ ῥᾷστα, ὡς οἶσθα, καὶ ἐς μίμησιν πρόχειρα, (τὰ προφανῆ λέγω) καὶ οὐ πολλῆς τῆς πραγματείας δεῖ τριβώνιον περιβαλέσθαι, καὶ πήραν ἐξαρτήσασθαι, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχειν, καὶ βοᾷν, μᾶλλον δὲ ὀγκᾶσθαι, ἢ ὑλακτεῖν, καὶ λοιδορεῖσθαι ἅπασι. τὴν ἀσφάλειαν γὰρ αὐτοῖς τοῦ μηδὲν ἐπὶ τούτῳ παθεῖν, ἡ πρὸς τὸ σχῆμα αἰδὼς παρέξειν ἔμελλεν. ἡ ἐλευθερία δὲ πρόχειρος, ἄκοντος τοῦ δεσπότου, κἂν εἰ βούλοιτο ἀπάγειν, παταχθησομένου τῷ ξύλῳ. καὶ τὰ ἄλφιτα οὐκ ἔτ' ὀλίγα, οὐδὲ ὡς πρὸ τοῦ μάζα ψιλή. τὸ δὲ ὀψώνιον, οὐ τάριχος, ἢ θύμον, ἀλλὰ κρέα παντοδαπὰ, καὶ οἶνος, οἷος ἥδιστος, καὶ χρυσίον παρ' ὅτου ἂν ἐθέλωσι· δασμολογοῦσι γὰρ ἐπιφοιτῶντες, ἢ, ὡς αὐτοί φασιν, ἀποκείρουσι τὰ πρόβατα, δώσειν τε πολλοὺς οἴονται, ἢ αἰ-

θοῖ τοῦ σχήματος, ἢ δέει τοῦ μὴ ἀκοῦσαι κακῶς. 15. Καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ἑώρων, οἶμαι, ὡς ἐξίσου καταστήσονται τοῖς ὀρθῶς φιλοσοφοῦσιν. οὐδέ τις ὁ δικάσων, καὶ διακρινῶν τὰ τοιαῦτα, ἔσται, ἢν μόνον τὰ ἔξω ᾖ ὅμοια. ἀρχὴν γὰρ οὐδὲ τὸν ἔλεγχον δέχονται, ἤν ἔρηταί τις οὑτωσὶ κοσμίως, καὶ κατὰ βραχὺ, ἀλλ' εὐθὺς βοῶσι, καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν τὴν ἑαυτῶν ἀναφεύγουσι τὴν λοιδορίαν, καὶ πρόχειρον τὸ ξύλον. καὶ ἢν μὲν τὰ ἔργα ζητῇς, οἱ λόγοι πολλοί· ἢν δὲ ἀπὸ τῶν λόγων κρίνειν ἐθέλῃς, τὸν βίον ἀξιοῦσι σκοπεῖν. 16. Τοιγαροῦν ἐμπέπλησται πᾶσα ἡ πόλις τῆς τοιαύτης ῥᾳδιουργίας, καὶ μάλιστα τῶν Διογένη, καὶ Ἀντισθένη, καὶ Κράτητα ἐπιγραφομένων, καὶ ὑπὸ τῷ κυνὶ ταττομένων, οἱ τὸ μὲν χρήσιμον ὁπόσον ἔνεστι τῇ φύσει τῶν κυνῶν, οἷον τὸ φυλακτικὸν, ἢ τὸ οἰκουρικὸν, ἢ τὸ φιλοδέσποτον, ἢ μνημονικὸν, οὐδαμῶς ἐζηλώκασιν· ὑλακὴν δὲ καὶ λιχνείαν, καὶ ἁρπαγὴν, καὶ Ἀφροδίσια συχνὰ, καὶ κολακείαν, καὶ τὸ σαίνειν τὸν διδόντα, καὶ περὶ τραπέζας ἔχειν, ταῦτα ἀκριβῶς ἐκπεπονήκασιν. 17. Ὄψει τοίνυν μετὰ μικρὸν οἷα ἔσται. οἱ γὰρ ἐκ τῶν ἐργαστηρίων ἅπαντες ἀναπηδήσαντες, ἐρήμους τὰς τέχνας ἐάσουσιν, ὅταν ὁρῶσι σφᾶς μὲν πονοῦντας, καὶ κάμνοντας, ἕωθεν ἐς ἑσπέραν ἐπικεκυφότας τοῖς ἔργοις, καὶ μόγις ἀποζῶντας ἐκ τῆς τοιαύτης μισθαρνίας· ἀργοὺς δὲ καὶ γόητας ἀνθρώπους, ἐν ἅπασιν ἀφθόνοις βιοῦντας, αἰτοῦντας μὲν τυραννικῶς, λαμβάνοντας δὲ προχείρως, ἀγανακτοῦντας δὲ, εἰ μὴ λάβοιεν, οὐκ ἐπαινοῦντας δὲ, οὐδ' εἰ λάβοιεν. ταῦ-

τα ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ ἀτεχνῶς τὸ μέλι αὐτὸ ἐς τὰ στόματα ἐσρεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 18. Καὶ ἧττον ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα ἦν, εἰ τοιοῦτοι ὄντες, μηδὲν ἐς ἡμᾶς ἄλλο ἐξύβριζον. οἱ δὲ μάλα σεμνοὶ καὶ σκυθρωποὶ τὰ ἔξω καὶ τὰ δημόσια φαινόμενοι, ἢν παιδὸς ὡραίου ἢ γυναικὸς λάβωνται καλῆς, ἢ ἐλπίσωσι, σιωπᾶν ἄξιον, οἷα ποιοῦσιν. ἔνιο. δὲ καὶ ξένων τῶν σφετέρων γυναῖκας ἀπάγουσι μοιχεύσοντες, κατὰ τὸν Ἰλιέα ἐκεῖνον νεανίσκον, ὡς φιλοσοφοῖεν δὴ καὶ αὗται. εἶτα κοινὰς ταύτας ἅπασι τοῖς ξυνοῦσι προθέμενοι, Πλάτωνός τι δόγμα οἴονται ποιεῖν, οὐκ εἰδότες ὅπως ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἠξίου κοινὰς ἡγεῖσθαι τὰς γυναῖκας. 19. Ἃ μὲν γὰρ ἐν τοῖς συμποσίοις δρῶσι, καὶ ἃ μεθύσκονται, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. καὶ ταῦτα ποιοῦσι, πῶς οἴει κατηγοροῦντες αὐτοὶ μέθης, καὶ μοιχείας, καὶ λαγνείας, καὶ φιλαργυρίας; οὐδὲν γοῦν οὕτως εὕροις ἄλλο ἄλλῳ ἐναντίον, ὡς τοὺς λόγους αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα· οἷον, κολακείαν μισεῖν φασι, κολακείας ἕνεκα τὸν Γναθωνίδην ἢ τὸν Στρουθίαν ὑπερβαλέσθαι δυνάμενοι. ἀληθεύειν τοὺς ἄλλους προτρέποντες, οὐκ ἂν οὐδὲ κινῆσαι τὴν γλῶτταν μὴ μετὰ καὶ τοῦ ψεύσασθαι δύναιντο. ἡδονὴ πᾶσιν ἐχθρὸν τῷ λόγῳ, καὶ ὁ Ἐπίκουρος πολέμιος, ἔργῳ δὲ διὰ ταύτην ἅπαντα πράττουσι. τὸ δ᾽ ὀξύχολον, καὶ μικραίτιον, καὶ πρὸς ὀργὴν ῥᾴδιον, ὑπὲρ τὰ βρεφύλλια τὰ νεογνά. γέλωτα γοῦν οὐ μικρὸν παρέχουσι τοῖς θεωμένοις, ὁπόταν ὑπὸ τῆς τυχούσης αἰτίας ἐπιζέσῃ μὲν αὐτοῖς ἡ χολὴ, πελιδνοὶ δὲ τὴν χροιὰν βλέπωνται,

ἰταμόν τι καὶ παράφορον δεδορκότες, καὶ ἀφροῦ, μᾶλλον δὲ ἰοῦ μεστὸν αὐτοῖς ᾖ τὸ στόμα. 20. Μή σύ γε ἐκεῖθι τύχοις, ὅτε ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος ἐκχεῖται βόρβορος. „χρυσίον μὲν, ἢ ἀργύριον, Ἡράκλεις, οὐδὲ κεκτῆσθαι ἀξιῶ, ὀβολὸς ἱκανὸς, ὡς θέρμους πριαίμην. ποτὸν γὰρ, ἡ κρήνη ἢ ποταμὸς παρέξει." καὶ μετ' ὀλίγον αἰτοῦσιν οὐκ ὀβολοὺς, οὐδὲ δραχμὰς ὀλίγας, ἀλλὰ πλούτους ὅλους. ὥστε τίς ἔμπορος τοσοῦτον ἀπὸ τοῦ φόρτου ἐμπολήσειεν ἂν, ὅσον τούτοις φιλοσοφία ἐς χρηματισμὸν συντελεῖ; εἶτ' ἐπειδὰν ἱκανῶς συλλέξωνται, καὶ ἐπισιτίσωνται, ἀποῤῥίψαντες ἐκεῖνο τὸ δύστηνον τριβώνιον, ἀγροὺς ἐνίοτε καὶ ἐσθῆτας τῶν μαλακῶν ἐπρίαντο, καὶ παῖδας κομήτας, καὶ συνοικίας ὅλας, μακρὰ χαίρειν φράσαντες τῇ πήρᾳ τῇ Κράτητος, καὶ τῷ τρίβωνι τῷ Ἀντισθένους, καὶ τῷ πίθῳ τῷ Διογένους. 21. Οἱ ἰδιῶται δὲ ταῦτα ὁρῶντες, καταπτύουσιν ἤδη φιλοσοφίας, καὶ ἅπαντας εἶναι τοιούτους οἴονται, κἀμὲ τῆς διδασκαλίας αἰτιῶνται. ὥστε πολλοῦ ἤδη τοῦ χρόνου, ἀδύνατόν μοι γεγένηται κἂν ἕνα τινὰ προσαγαγέσθαι αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ τῆς Πηνελόπης ἐκεῖνο πάσχω. ὁπόσον γὰρ δὴ ἐγὼ ἐξυφήνω, τοῦτο ἐν ἀκαρεῖ αὖθις ἀναλύεται. ἡ Ἀμαθία δὲ, καὶ ἡ Ἀδικία, ἐπιγελῶσιν, ὁρῶσαι ἀνεξέργαστον ἡμῖν τὸ ἔργον, καὶ ἀνήνυτον πόνον.

22. ΖΕΥΣ. Οἷα, ὦ θεοὶ, πέπονθεν ἡμῖν ἡ Φιλοσοφία πρὸς τῶν καταράτων ἐκείνων; ὥστε ὥρα σκοπεῖν ὅ,τι καὶ πρακτέον, ἢ ὅπως αὐτοὺς μετελευ-

στέον. ὁ μὲν γὰρ κεραυνὸς ἀπάγει μιᾷ πληγῇ, καὶ ὁ θάνατος ταχύς.

ΑΠΟΛ. Ἐγώ τοι, ὦ πάτερ, ὑποθήσομαι· μισῶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἤδη τοὺς ἀλαζόνας, ἀμούσους ὄντας, ὑπὲρ τῶν Μουσῶν ἀγανακτῶν. κεραυνοῦ μὲν γὰρ, ἢ τῆς σῆς δεξιᾶς, οὐδαμῶς ἐκεῖνοι ἄξιοι· τὸν Ἑρμῆ δὲ, εἰ δοκεῖ, αὐτοκράτορα τῆς κολάσεως κατάπεμψον ἐπ᾽ αὐτούς. ὃς ἅτε δὴ περὶ λόγους ἔχων καὶ αὐτὸς, τάχιστα εἴσεται τούς τε ὀρθῶς φιλοσοφοῦντας, καὶ τοὺς μή. εἶτα τοὺς μὲν ἐπαινέσεται, ὡς τὸ εἰκός· οἱ δὲ κολασθήσονται, ὅπως ἂν ἐκείνῳ παρὰ τὸν καιρὸν δοκεῖ.

23. *ΖΕΥΣ.* Εὖ λέγεις, ὦ Ἄπολλον. ἀλλὰ καὶ σὺ, ὦ Ἡράκλεις, ἅμα καὶ τὴν Φιλοσοφίαν αὐτὴν ἔχοντες, ἄπιτε ὡς τάχιστα εἰς τὸν βίον. τρισκαιδέκατον γοῦν ἆθλον οἴου τοῦτον οὐ μικρὸν ἐκτελέσειν, ἢν ἐκκόψῃς μιαρὰ οὕτω καὶ ἀναίσχυντα θηρία.

ΗΡΑΚ. Καὶ μὴν ἄμεινον ἦν, ὦ πάτερ, τὴν κόπρον ἐκκαθᾶραι αὖθις τοῦ Αὐγείου, ἢ τούτοις συμπλέκεσθαι. ἀπίωμεν δ᾽ ὅμως.

ΦΙΛ. Ἄκουσα μὲν, ἀκολουθητέον δὲ κατὰ τὰ δόξαντα τῷ πατρί.

24. *ΕΡΜ.* Κατίωμεν, ὡς κᾂν ὀλίγους αὐτῶν ἐπιτρίψωμεν σήμερον. ποίαν δὲ χρὴ τραπέσθαι, ὦ Φιλοσοφία; σὺ γὰρ οἶσθα ὅπου εἰσίν· ἢ πρόδηλον, ὅτι ἐν τῇ Ἑλλάδι.

ΦΙΛ. Οὐδαμῶς. ἢ πάνυ ὀλίγοι, ὅσοι ὀρθῶς φι-

λοσοφοῦσιν, ὦ Ἑρμῆ. οὗτοι δὲ οὐδὲν Ἀττικῆς πενίας δέονται, ἀλλ' ἔνθα πολὺς χρυσὸς, ἢ ἄργυρος ὀρύττεται, ἐκεῖ που ζητητέοι εἰσὶν ἡμῖν.

ΕΡΜ. Οὐκοῦν εὐθὺ τῆς Θρᾴκης ἀπιτέον.

ΗΡΑΚ. Εὖ λέγεις, καὶ ἡγήσομαί γε ὑμῖν τῆς ὁδοῦ· οἶδα γὰρ τὰ Θρᾳκῶν ἅπαντα, συχνάκις ἐπελθών. καί μοι τήνδε ἤδη τραπώμεθα.

ΕΡΜ. Ποίαν λέγεις;

25. ΗΡΑΚ. Ὁρᾶτε, ὦ Ἑρμῆ καὶ Φιλοσοφία, δύο μὲν ὄρη μέγιστα καὶ κάλλιστα ὀρῶν ἁπάντων, Αἷμός ἐστι τὸ μεῖζον, ἡ καταντικρὺ δὲ Ῥοδόπη, πεδίον δὲ ὑποπεπταμένον, πάμφορον, ἀπὸ τῶν προπόδων ἑκατέρων εὐθὺς ἀρξάμενον· καί τινας λόφους τρεῖς πάνυ καλοὺς ἀνεστηκότας, οὐκ ἀμόρφους τὴν τραχύτητα, οἷον ἀκροπόλεις πολλὰς τῆς ὑποκειμένης πόλεως. καὶ ἡ πόλις γὰρ ἤδη φαίνεται.

ΕΡΜ. Νὴ Δί', ὦ Ἡράκλεις, μεγίστη, καὶ καλλίστη ἁπασῶν. πόῤῥωθεν οὖν ἀπολάμπει τὸ κάλλος. καί τις καὶ ποταμὸς μέγιστος παραμείβεται, πάνυ ἐν χρῷ ψαύων αὐτῆς.

ΗΡΑΚ. Ἕβρος μὲν οὗτος· ἡ δὲ πόλις, ἔργον Φιλίππου ἐκείνου. καὶ ἡμεῖς ἤδη πρόςγειοι, καὶ ὑπονέφελοι· ὥςτε ἐπιβαίνωμεν ἀγαθῇ τύχῃ.

26. ΕΡΜ. Οὕτω γιγνέσθω. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν, ὅπως τὰ θηρία ἐξιχνευτέον;

ΗΡΑΚ. Τοῦτο μὲν σὸν ἤδη ἔργον, ὦ Ἑρμῆ, κῆρυξ γὰρ εἶ, ὥςτε οὐκ ἂν φθάνοις κηρύττων.

ΕΡΜ. Οὐδὲν τοῦτο χαλεπόν. ἀλλά τά γε ὀνό-

ματα οὐκ ἐπίσταμαι αὐτῶν. σὺ οὖν, ὦ Φιλοσοφία, λέγε, οὕς τινας ὀνομαστέον, καὶ τὰ σημεῖα προσέτι.

ΦΙΛ. Οὐδὲ αὐτὴ μὲν οἶδα τὸ σαφές, οἵ τινες ὀνομάζονται, διὰ τὸ μὴ ξυγγενέσθαι ποτὲ αὐτοῖς· ἀπὸ δ' οὖν τῆς ἐπιθυμίας ἣν ἔχουσιν εἰς τὰ κτήματα, οὐκ ἂν ἁμάρτοις προςκαλῶν Κτήσωνας, ἢ Κτησίππους, ἢ Κτησικλέας, ἢ Εὐκτήμονας, ἢ Πολυκτήτους.

27. ΕΡΜ. Εὖ λέγεις. ἀλλὰ τίνες οὗτοί εἰσιν, ἢ τί καὶ περισκοποῦσι καὶ αὐτοί; μᾶλλον δὲ καὶ προςίασι, καί τι καὶ ἔρεσθαι θέλουσιν.

ΑΝΔ. Ἆρ' ἂν ἔχοιτε ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἰπεῖν, ἢ σὺ, ὦ βελτίστη, εἴ τινας τρεῖς γόητας ἅμα εἴδετε, καί τινα γυναῖκα ἐν χρῷ κεκαρμένην εἰς τὸ Λακωνικὸν, ἀῤῥενωπὴν, καὶ κομιδῇ ἀνδρικήν;

ΦΙΛ. Παπαὶ, τὰ ἡμέτερα οὗτοι ζητοῦσι.

ΑΝΔ. Πῶς τὰ ὑμέτερα; δραπέται γὰρ ἐκεῖνοι ἅπαντες. ἡμεῖς δὲ τὴν γυναῖκα μάλιστα μέτιμεν, ἠνδραποδισμένην πρὸς αὐτῶν.

ΕΡΜ. Εἴσεσθε δὲ καθότι καὶ ζητοῦμεν αὐτούς. τὸνῦν δὲ ἅμα κηρύττωμεν· „εἴ τις ἀνδράποδον Παφλαγονικὸν, τῶν ἀπὸ Σινώπης βαρβάρων, ὄνομα τοιοῦτον, οἷον ἀπὸ κτημάτων, ὕπωχρον, ἐν χρῷ κουρίαν, ἐν γενείῳ βαθεῖ, πήραν ἐξημμένον, καὶ τριβώνιον ἀμπεχόμενον, ὀργίλον, ἄμουσον, τραχύφωνον, λοίδορον, μηνύειν ἐπὶ ῥητῷ αὐτονόμῳ."

28. ΔΕΣΠ. Νοῶ, ὦ οὗτος, ὃν κηρύττεις· ὡς ἐκείνῳ γε ὄνομα ἦν παρ' ἐμοὶ, Κάνθαρος. καὶ ἐκόμα δὲ, καὶ τὸ γένειον ἐτίλλετο, καὶ τέχνην τὴν ἐμὴν

ἠπίστατο. ἀπέκειρε γὰρ ἐν τῷ γραφείῳ καθήμενος, ὁπόσον περιττὸν τοῖς ἱματίοις τῶν κροκίδων ἐπανθεῖ.

ΦΙΛ. Ἐκεῖνος αὐτός ἐστιν ὁ οἰκέτης ὁ σός. ἀλλὰ νῦν φιλοσόφῳ ἔοικεν, ἀκριβῶς ἑαυτὸν ἐπιγνάψας.

ΔΕΣΠ. Ὢ τῆς τόλμης, ὁ Κάνθαρος φιλοσοφεῖν φησιν, ἡμῶν δὲ οὐδεὶς λόγος.

ΑΝΔ. Ἀμέλει ἅπαντας ἀνευρήσομεν, ξυνίησι γὰρ, ὥς φησιν, αὕτη.

29. *ΦΙΛ.* Τίς δ' οὗτος ἄλλος ὁ προςιὼν ἐστιν, ὦ Ἥρακλες, ὁ καλὸς, ὁ τὴν κιθάραν;

ΗΡΑΚ. Ὀρφεύς ἐστι, σύμπλους ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς ἐμὸς, ἥδιστος κελευστῶν ἁπάντων. πρὸς γοῦν τὴν ᾠδὴν αὐτοῦ ἥκιστα ἐκάμνομεν ἐρέττοντες. χαῖρε, ὦ ἄριστε καὶ μουσικώτατε Ὀρφεῦ, οὐκ ἐπιλέλησαι γάρ που Ἡρακλέους.

ΟΡΦ. Νὴ καὶ ὑμεῖς γε, ὦ Φιλοσοφία, καὶ Ἥρακλες, καὶ Ἑρμῆ. ἀλλὰ καιρὸς ἀποδιδόναι τὰ μήνυτρα, ὡς ἔγωγε πάνυ σαφῶς, ὃν ζητεῖτε, οἶδα.

ΕΡΜ. Οὐκοῦν δεῖξον, ὦ παῖ Καλλιόπης, ἔνθα ἐστὶ, χρυσίου γὰρ οὐδὲν, οἶμαι, δέῃ, σοφὸς ὤν.

ΟΡΦ. Εὖ ἔφης· ἐγὼ δὲ τὴν μὲν οἰκίαν δείξαιμ' ἂν ὑμῖν, ἔνθα οἰκεῖ, αὐτὸν δ' οὐκ ἂν, ὡς μὴ κακῶς ἀκούοιμι πρὸς αὐτοῦ, μιαρὸς γὰρ εἰς ὑπερβολὴν, καὶ μόνον τοῦτο ἐκμεμελέτηκε.

ΕΡΜ. Δεῖξον μόνον.

ΟΡΦ. Αὕτη πλησίον. ἐγὼ δὲ ἄπειμι ὑμῖν ἐκποδὼν, ὡς μηδ' ἴδοιμι αὐτόν.

30. *ΕΡΜ.* Ἐπίσχες. οὐ γυναικός ἐστι φωνὴ, ῥαψῳδούσης τὶ τῶν Ὁμήρου;

ΦΙΛ. Νὴ Δία. ἀλλ' ἀκούσωμεν ὅ,τι καὶ λέγει.

ΔΡΑΠ. Ἐχθρὸς γάρ μοι 'κεῖνος [ἀνὴρ] ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χρυσὸν φιλέει μὲν ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴποι.

ΕΡΜ. Οὐκοῦν τὸν Κάνθαρόν σοι μισητέον, ὅς Ξεινοδόκον κακὰ ῥέξεν, ὅκεν φιλότητα παρέσχε.

ΤΠΟΔ. Περὶ ἐμοῦ τοῦτο τὸ ἔπος, οὗ τὴν γυναῖκα ᾤχετο ἀπάγων, διότι αὐτὸν ὑπεδεξάμην.

ΔΡΑΠ. Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
Οὔτ' εἰνὶ πτολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, κακῶν πανάριστε κολοιῶν
Μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.

ΔΕΣΠ. Εἰκότως τοῦ καταράτου τὰ ἔπη.

ΔΡΑΠ. Πρόσθε κύων, ὄπιθεν δὲ λέων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα, τρίτου κυνὸς ἀγρίου ὁρμήν.

31. ΤΠΟΔ. Οἴμοι, γύναι, ὅσα πέπονθας ὑπὸ κυνῶν τοσούτων. φασὶ δ' αὐτὴν καὶ κύειν ἀπ' αὐτῶν.

ΕΡΜ. Θάῤῥει, Κέρβερόν τινα τέξεταί σοι, ἢ Γηρυόνην, ὡς ἔχοι ὁ Ἡρακλῆς οὗτος αὖθις πόνον. ἀλλὰ καὶ προΐασιν, ὥστε οὐδὲν δεῖ κόπτειν τὴν θύραν.

ΔΕΣΠ. Ἔχω σε, ὦ Κάνθαρε. νῦν σιωπᾷς; φερ' ἴδωμεν ἅ τινά σοι ἡ πήρα ἔχει, θέρμους ἴσως, ἢ ἄρτου τρίφος;

ΕΡΜ. Οὐ, μὰ Δία, ἀλλὰ ζώνην χρυσίου.

ΗΡΑΚ. Μὴ θαυμάσῃς. Κυνικὸς γὰρ ἔφασκεν εἶναι τὸ πρόσθεν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐνταῦθα δὲ Χρυσίππειος ἀκριβῶς ἐστι. τοιγαροῦν Κλεάνθην οὐκ εἰς μακρὰν αὐτὸν ὄψει. κρεμήσεται γὰρ ἀπὸ τοῦ πώγωνος, οὕτω μιαρὸς ὤν.

32. *ΔΕΣΠ.* Σὺ δὲ, ὦ κακὲ, οὐ Ληκυθίων οὑμὸς δραπέτης τυγχάνεις ὤν; οὔμενουν ἄλλος. ὦ τοῦ γέλωτος. εἶτα τί οὐκ ἂν γένοιτο; καὶ Ληκυθίων φιλοσοφεῖ;

ΕΡΜ. Ὁ τρίτος δὲ οὗτος ἀδέσποτος ὑμῖν ἐστιν;

ΔΕΣΠ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ δεσπότης ἐγὼ, ἑκὼν ἀφίημι αὐτὸν ἀπολωλέναι.

ΕΡΜ. Ὅτι τί;

ΔΕΣΠ. Ὅτι δεινῶς τῶν ὑποσάθρων ἐστί. τὸ δ' ὄνομα Μυρόπνουν αὐτὸν ἐκαλοῦμεν.

ΕΡΜ. Ἡρακλες ἀλεξίκακε, ἀκούεις; ἔπειτα πήρα, καὶ βάκτρον· — καὶ αὐτὸς ἀπόλαβε τὴν γυναῖκα σύ.

ΥΠΟΔ. Μηδαμῶς, οὐκ ἂν ἀπολαβοιμι βιβλίον μοι τῶν παλαιῶν κύουσαν.

ΕΡΜ. Πῶς βιβλίον;

ΥΠΟΔ. Ἔστι τὶ, ὦ 'γαθε, τρικάρανος βιβλίον

ΕΡΕ. Οὐδὲν ἄτοπον, ἐπεὶ καὶ Τριφάλης τῶν κωμικῶν εἷς.

33. *ΔΕΣΠ.* Σὸν, ὦ Ἑρμῆ, δικάζειν τὸ μετὰ τοῦτο.

ΕΡΜ. Οὕτω μοι δοκεῖ. ταύτην μὲν ἵνα μηδὲν τέρας, μηδὲ πολυκέφαλον τέκῃ, οἴχεσθαι παρὰ τὸν ἄνδρα ὀπίσω ἐς τὴν Ἑλλάδα· τὼ δύο δὲ τούτω τὼ

δραπετίσκω, παραδοθέντε τοῖν δεσπόταιν μανθάνειν ἃ πρὸ τοῦ· τὸν μὲν ἀποπλύνειν τὰς ῥυπώσας τῶν ὀθονῶν, τὸν Ληκυθίωνα· τὸν Μυρόπνουν δὲ αὖθις ἀκεῖσθαι τῶν ἱματίων τὰ διεῤῥωγότα, μαλάχῃ γε πρότερον μαστιγωθέντα· ἔπειτα καὶ τοῦτον παραδοθῆναι τοῖς πιττωταῖς, ὡς ἀπόλοιτο παρατιλλόμενος τὰ πρῶτα, ῥυπώσῃ προςέτι καὶ γυναικείᾳ τῇ πίττῃ, εἶτα ἐς τὸν Αἷμον ἀναχθέντα γυμνὸν, ἐπὶ τῆς χιόνος μένειν συμπεπεδημένον τὼ πόδε.

ΔΡΑΠ. Φεῦ τῶν κακῶν, ὀττοτοὶ, παπαιπαίαξ.

ΔΕΣΠ. Τί τοῦτο παρεντίθῃς τῶν τραγικῶν σὺ διαλόγων; ἀλλ' ἀκολούθει παρὰ τοὺς πιττωτὰς ἤδη, ἀποδυσάμενος πρότερόν γε τὴν λεοντῆν, ὡς γνωσθῇς ὄνος ὤν.

ΤΑ ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ.

ARGVMENTVM.

Sacerdotem, dum Saturnalia celebrarentur, a Saturno divitias poscentem, deus, has quidem a Iove, malo saepe illorum distributore, petendas esse, a se vero lucrum ex alea et gaudia diversa per illos septem dies impetrari posse docet. Tum sacerdoti interroganti minime verum esse respondet, se liberos suos et loco Iovis lapidem devo-

rasse, atque, a Iove regno pulsum, in tartaro vinctum esse; se potius propter padagram nimiosque ob hominum iniustitiam labores liberis regnum divisisse, vitam iucundam agere statuisse, et hos sibi septem dies, ut aurei saeculi memoria inter homines renovaretur, reservasse. Denuo vero rogantem sacerdotem, cur hieme, iniucundissima anni parte, dies suos festos celebrandos constituisset, responsionis loco ad gaudia iam capessenda invitat.

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ ΚΡΟΝΟΣ.

ΙΕΡ. Ὦ Κρόνε, σὺ γὰρ ἔοικας ἄρχων τό γε νῦν εἶναι, καὶ σοὶ τέθυται, καὶ κεκαλλιέρηται παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα ἐπὶ τῶν ἱερῶν αἰτήσας λάβοιμι παρὰ σοῦ;

ΚΡΟΝ. Τοῦτο μὲν αὐτόν σε καλῶς ἔχει ἐσκέφθαι ὅ,τι σοι εὐκτέον, εἰ μὴ καὶ μάντιν ἅμα ἐθέλοις εἶναι τὸν ἄρχοντα, εἰδέναι τί σοι ἥδιον αἰτεῖν· ἐγὼ δὲ τά γε δυνατὰ οὐκ ἀνανεύσω πρὸς τὴν εὐχήν.

ΙΕΡ. Ἀλλὰ πάλαι ἔσκεμμαι, ἐρῶ γὰρ τὰ κοινὰ ταυτὶ, καὶ πρόχειρα, πλοῦτον, καὶ χρυσὸν πολὺν, καὶ ἀνδρῶν δεσπότην εἶναι, καὶ ἀνδράποδα πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ ἐσθῆτας εὐανθεῖς καὶ μαλακὰς, καὶ ἄργυρον, καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἄλλα, ὁπόσα τίμια. τούτων οὖν, ὦ ἄριστε Κρόνε, δίδου μοι, ὡς τι καὶ αὐτὸν ἀπολαῦσαι τῆς σῆς ἀρχῆς, μηδὲ ἄμοιρον εἶναι μόνον αὐτῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου.

2. ΚΡΟΝ. Ὁρᾷς; οὐ κατ' ἐμὲ τοῦτο ᾔτησας· οὐ γὰρ ἐμὸν διανέμειν τὰ τοιαῦτα· ὥςτε μὴ ἄχθου, εἰ ἀτυχήσεις αὐτῶν, ἀλλ' αἴτει παρὰ τοῦ Διὸς, ὁπό-

ταν εἰς ἐκεῖνον ἡ ἀρχὴ περιέλθῃ μετ' ὀλίγον. ἐγὼ δ' ἐπὶ ῥητοῖς παραλαμβάνω τὴν δυναστείαν. ἑπτὰ μὲν ἡμερῶν ἡ πᾶσα βασιλεία. καὶ ἢν ἐκπρόθεσμος τούτων γένωμαι, ἰδιώτης εὐθὺς εἰμι, καί που τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς. ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἑπτὰ σπουδαῖον μὲν οὐδὲ ἀγοραῖον διοικήσασθαί μοι συγκεχώρηται· πίνειν δὲ, καὶ μεθύειν, καὶ βοᾷν, καὶ παίζειν, καὶ κυβεύειν, καὶ ἄρχοντας καθίστασθαι, καὶ τοὺς οἰκέτας εὐωχεῖν, καὶ γυμνὸν ᾄδειν, καὶ κροτεῖν ὑποτρέμοντα· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖσθαι, ἀσβόλῳ κεχρισμένον τὸ πρόσωπον· ταῦτα ἐφεῖταί μοι ποιεῖν. τὰ μεγάλα δὲ ἐκεῖνα, τὸν πλοῦτον, καὶ τὸ χρυσίον, ὁ Ζεὺς διαδίδωσιν οἷς ἂν ἐθέλῃ.

3. *ΙΕΡ.* Ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνος, ὦ Κρόνε, ῥᾳδίως καὶ προχείρως. ἔγωγ' οὖν ἤδη ἀπηγόρευκα, αἰτῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ὁ δ' οὐκ ἐπαΐει τὸ παράπαν, ἀλλὰ τὴν αἰγίδα ἐπισείων, καὶ τὸν κεραυνὸν ἐπανατεινόμενος, δριμὺ ἐνορῶν, ἐκπλήττει τοὺς ἐνοχλοῦντας. ἢν δέ ποτε καὶ ἐπινεύσῃ τινὶ, καὶ πλούσιον ποιήσῃ, πολὺ τὸ ἄκριτον ἐνταῦθα, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐνίοτε καὶ συνετοὺς ἀφεὶς, ὁ δὲ παμπονήροις τε καὶ ἀνοήτοις ἀνδράσι περιχεῖ τὸν πλοῦτον, μαστιγίαις ἢ ἀνδρογύνοις τοῖς πλείστοις αὐτῶν. πλὴν τά γέ σοι δυνατὰ ἐθέλω εἰδέναι, τίνα ταῦτά ἐστιν;

4. *ΚΡΟΝ.* Οὐ μικρὰ ὅλως, οὐδὲ παντάπασιν εὐκαταφρόνητα, ὡς πρὸς τὴν δύναμιν ἐξετάζεσθαι τῆς συμπάσης ἀρχῆς, εἰ μή σοί γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾷν κυβεύοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν μονάδα κυ-

λιομένου τοῦ κύβου, σοὶ τὴν ἑξάδα ὑπεράνω ἀεὶ φαίνεσθαι. πολλοὶ γοῦν ἐς κόρον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἐπεσιτίσαντο, οἷς ἵλεως καὶ φορὸς ὁ κύβος ἐπινεύσει. οἱ δὲ ἔμπαλιν γυμνοὶ ἐξενήξαντο, συντριβέντος αὐτοῖς τοῦ σκάφους περὶ οὕτω μικρῷ ἕρματι, τῷ κύβῳ. καὶ μὴν καὶ πιεῖν ἐς τὸ ἥδιστον, καὶ ᾠδικώτερον ἄλλου δόξαι ἅμα ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ διακονουμένων τοὺς μὲν ἄλλους ἐς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν, (τοῦτο γὰρ τοὐπιτίμιον τῆς ἀδεξίου διακονίας) σὲ δὲ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι καλλίνικον, καὶ τἆθλ' ἀφαιρεῖσθαι τὸν ἀλόντα, ὁρᾷς ἡλίκον τὸ ἀγαθόν; ἔτι καὶ βασιλέα μόνον ἐφ' ἁπάντων γενέσθαι, τῷ ἀστραγάλῳ κρατήσαντα, ὡς μήτε ἐπιταχθείης γελοῖα ἐπιτάγματα, καὶ αὐτὸς ἐπιτάττειν ἔχοις, τῷ μὲν, αἰσχρόν τι περὶ αὑτοῦ ἀναβοῆσαι, τῷ δὲ, γυμνὸν ὀρχήσασθαι, καὶ ἀράμενον τὴν αὐλητρίδα, τρὶς τὴν οἰκίαν περιελθεῖν, πῶς οὐχὶ καὶ ταῦτα δείγματα μεγαλοδωρίας τῆς ἐμῆς; εἰ δὲ τὸ μὴ ἀληθῆ μηδὲ βέβαιον γίγνεσθαι τὴν τοιαύτην βασιλείαν αἰτιάσῃ, ἀγνώμον ποιήσεις, ὁρῶν αὐτὸν ἐμὲ, τὸν ταῦτα διανέμοντα, ὀλιγοχρόνιον τὴν ἀρχὴν ἔχοντα. τούτων δ' οὖν ἅ μοι δυνατὰ δοῦναι, τῶν πεττῶν, τοῦ ἄρχειν, τοῦ ᾄδειν, καὶ τῶν ἃ κατηριθμησάμην, θαῤῥῶν αἴτει, ὡς ἐμοῦ πρὸς οὐδὲν δεδιξομένου σε τῇ αἰγίδι, καὶ τῷ κεραυνῷ.

5. *ΙΕΡ.* Ἀλλ', ὦ Τιτάνων ἄριστε, τῶν μὲν τοιούτων οὐ δέομαι· σὺ δὲ ἀλλ' ἐκεῖνό μοι ἀπόκριναι, ὃ μάλιστα ἐπόθουν εἰδέναι· καί μοι ἢν εἴπῃς αὐτὸ, ἱκανὴν ἔσῃ τὴν ἀμοιβὴν ἀποδεδωκὼς ἀντὶ τῆς θυσίας, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἀφίημί σοι τὰ χρέα.

ΚΡΟΝ. Ἐρώτα μόνον, ἀποκρινοῦμαι γάρ, ἢν εἰδὼς τύχω.

ΙΕΡ. Τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, εἰ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστιν, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς κατήσθιες τὰ γεννώμενα ὑπὸ τῆς Ῥέας, ἐκείνη δὲ ὑφελομένη τὸν Δία, λίθον ὑποβαλλομένη ἀντὶ τοῦ βρέφους, ἔδωκε σοι καταπιεῖν· ὁ δὲ εἰς ἡλικίαν ἀφικόμενος, ἐξήλασέ σε τῆς ἀρχῆς, πολέμῳ κρατήσας, εἶτα εἰς τὸν Τάρταρον φέρων ἐνέβαλε, πεδήσας αὐτόν σε, καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὁπόσον μετὰ σοῦ παρετάττετο.

ΚΡΟΝ. Εἰ μὴ ἑορτὴν, ὦ οὗτος, ἤγομεν, καὶ μεθύειν ἐφίετο, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς δεσπόταις ἐπ' ἐξουσίας, ἔγνως ἄν, ὡς ὀργίζεσθαι γοῦν ἐφεῖταί μοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας, οὐκ αἰδεσθεὶς πολιὸν οὕτω καὶ πρεσβύτην θεόν.

ΙΕΡ. Κἀγὼ ταῦτα, ὦ Κρόνε, οὐ παρ' ἐμαυτοῦ φημι, ἀλλ' Ἡσίοδος καὶ Ὅμηρος· ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν ὅτι καὶ ἄλλοι ἅπαντες ἄνθρωποι σχεδὸν ταῦτα πεπιστεύκασι περὶ σοῦ.

6. ΚΡΟΝ. Οἴει γὰρ [τι] τὸν ποιμένα ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑγιές τι περὶ ἐμοῦ εἰδέναι; σκόπει δὲ οὕτως. ἔσθ' ὅςτις ἄνθρωπος (οὐ γὰρ θεὸν ἐρῶ) ὑπομείνειεν ἂν ἑκὼν αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα, εἰ μή τις Θυέστης ἦν, καὶ ἀσεβεῖ ἀδελφῷ περιπεσὼν, ἤσθιε; καὶ τοῦτό γ' ἂν εἴη, πῶς ἀγνοήσειε λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων, εἰ μὴ ἀνάλγητος εἴη τοὺς ὀδόντας; ἀλλ' οὔτε ἐπολεμήσαμεν, οὔτε ὁ Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφείλετο, ἑκόντος δέ μου παραδόντος αὐτῷ, καὶ ὑπεκστάντος ἄρχειν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε πεπέδημαι,

οὔτε ἐν τῷ Ταρτάρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς, οἶμαι, εἰ μὴ τυφλὸς, ὥςπερ Ὅμηρος, εἶ.

7. ΙΕΡ. Τί παθὼν δὲ, ὦ Κρόνε, ἀφῆκας τὴν ἀρχήν;

ΚΡΟΝ. Ἐγώ σοι φράσω. τὸ μὲν ὅλον, γέρων ἤδη καὶ ποδαγρὸς ὑπὸ τοῦ χρόνου ὢν, (διὸ καὶ πεπεδῆσθαί με οἱ πολλοὶ εἴκασαν) οὐ γὰρ ἠδυνάμην διαρκεῖν πρὸς οὕτω πολλὴν ἀδικίαν τῶν νῦν, ἀλλ' ἀεὶ ἀναθεῖν ἔδει ἄνω καὶ κάτω, τὸν κεραυνὸν διηρμένον, τοὺς ἐπιόρκους, ἢ ἱεροσύλους, ἢ βιαίους καταφλέγοντα, καὶ τὸ πρᾶγμα πάνυ ἐργῶδες ἦν, καὶ νεανικόν· [καὶ] ἐξέστην οὖν εὖ ποιῶν τῷ Διΐ. καὶ ἄλλως δὲ καλῶς ἔχειν ἐδόκει μοι διανείμαντα τοῖς παισὶν οὖσι τὴν ἀρχὴν, αὐτὸν εὐωχεῖσθαι τὰ πολλὰ ἐφ' ἡσυχίας, οὔτε τοῖς εὐχομένοις χρηματίζοντα, οὔτε ὑπὸ τῶν τἀναντία αἰτούντων ἐνοχλούμενον, οὔτε βροντῶντα, ἢ ἀστράπτοντα, ἢ χάλαζαν ἐνίοτε βάλλειν ἀναγκαζόμενον· ἀλλὰ πρεσβυτικόν τινα τοῦτον ἥδιατον βίον διάγω, ζωρότερον πίνων τὸ νέκταρ, τῷ Ἰαπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἡλικιώταις προςμυθολογῶν. ὁ δὲ ἄρχει, μυρία ἔχων πράγματα· πλὴν ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς εἶπον, ὑπεξελέσθαι μοι ἔδοξε, καὶ ἀναλαμβάνω τὴν ἀρχὴν, ὡς ὑπομνήσαιμι τοὺς ἀνθρώπους οἷος ἦν ὁ ἐπ' ἐμοῦ βίος, ὁπότε ἄσπορα καὶ ἀνήροτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς, οὐ στάχυες, ἀλλ' ἕτοιμος ἄρτος, καὶ κρέα ἐσκευασμένα, καὶ ὁ οἶνος ἔῤῥει ποταμηδὸν, καὶ πηγαὶ μέλιτος, καὶ γάλακτος. ἀγαθοὶ γὰρ ἦσαν καὶ χρυσοῖ ἅπαντες. αὕτη μοι ἡ αἰτία τῆς ὀλιγοχρονίου ταύτης δυνα-

στείας, και διὰ τοῦτο ἁπανταχοῦ κρότος, καὶ ᾠδὴ, καὶ παιδιὰ, καὶ ἰσοτιμία πᾶσι, καὶ δούλοις, καὶ ἐλευθέροις. οὐδεὶς γὰρ ἐπ᾽ ἐμοῦ δοῦλος ἦν.

8. *ΙΕΡ.* Ἐγὼ δὲ, ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο εἴκαζον εἰς τοὺς δούλους καὶ πεδοτρίβας φιλάνθρωπον ἐκ τοῦ μύθου ἐκείνου ποιεῖν σε, τιμῶντα τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν δουλεύοντα, μεμνημένον τῆς πέδης.

ΚΡΟΝ. Οὐ παυσῃ γὰρ τὰ τοιαῦτα ληρῶν;

ΙΕΡ. Εὖ λέγεις, καὶ παύσομαι· πλὴν ἔτι μοι καὶ τοῦτο ἀπόκριναι. τὸ πεττεύειν σύνηθες ἦν καὶ τοῖς ἐπὶ σοῦ ἀνθρώποις;

ΚΡΟΝ. Καὶ μάλα, οὐ μὴν περὶ ταλάντων γε, καὶ μυριάδων, ὥςπερ ὑμῖν, ἀλλὰ περὶ καρύων τὸ μέγιστον, ὡς μὴ ἀνιᾶσθαι ἡττηθέντα, μηδὲ δακρύειν ἀεὶ ἄσιτον ἐόντα μόνον τῶν ἄλλων.

ΙΕΡ. Εὖγε ἐκεῖνοι ποιοῦντες. ὑπὲρ τίνος γὰρ ἂν καὶ ἐπέττευον, αὐτοὶ ὁλόχρυσοι ὄντες; ὡς ἔγωγε καὶ μεταξὺ λέγοντός σου, τοιόνδε τι ἐνενόησα· εἴ τις ἕνα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν χρυσηλάτων, ἐς τὸν ἡμέτερον τοῦτον βίον ἀγαγὼν, ἔδειξε τοῖς πολλοῖς, οἷα ἔπαθεν ἂν ἄθλιος ὑπ᾽ αὐτῶν; διεσπάσαντο γὰρ αὐτὸν εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἐπιδραμόντες, ὥςπερ τὸν Πενθέα αἱ Μαινάδες, καὶ αἱ Θρᾷτται τὸν Ὀρφέα, ἢ τὸν Ἀκταίονα αἱ κύνες, περὶ τοῦ μεῖζον ἀπενέγκασθαι τὸ μέρος, πρὸς ἀλλήλους ἕκαστος ἁμιλλώμενοι. οἵ γε οὐδὲ ἑορτάζοντες ἔξω τοῦ φιλοκερδοῦς εἰσιν, ἀλλὰ πρόςοδον οἱ πολλοὶ πεποίηνται τὴν ἑορτήν. εἶτα οἱ μὲν ἀπέρχονται λῃστεύοντες ἐν τῷ συμποσίῳ τοὺς

φίλους· οἱ δέ σοί τε λοιδοροῦνται, οὐδὲν δέον, καὶ τοὺς κύβους συντρίβουσιν, ἀναιτίους ὄντας αὐτοῖς ὧν ἑκόντες ποιοῦσιν. 9. Ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τόδε, τί δήποτε ἁβρὸς οὕτω θεὸς ὤν, καὶ γέρων ἐπιλεξάμενος τὸ ἀτερπέστατον, ὁπότε ἡ χιὼν ἐπέχει τὰ πάντα, καὶ ὁ Βοῤῥᾶς πολὺς, καὶ οὐδὲν ἔτι ὃ οὐ πέπηγεν ὑπὸ τοῦ κρύους, καὶ τὰ δένδρα ξηρὰ, καὶ γυμνὰ, καὶ ἄφυλλα, καὶ οἱ λειμῶνες ἄμορφοι, καὶ ἀπηνθηκότες, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπικεκυφότες, ὥςπερ οἱ πάνυ γεγηρακότες, ἀμφὶ τὴν κάμινον οἱ πολλοὶ, τηνικαῦτα ἑορτάζεις; οὐ γὰρ πρεσβυτικός γε ὁ καιρὸς, οὐδὲ ἐπιτήδειος τρυφῶσι.

ΚΡΟΝ. Πολλά με ἀνακρίνεις, ὦ οὗτος, ἤδη πίνειν δέον. παρῄρησαι γοῦν μοι χρόνον τῆς ἑορτῆς οὐκ ὀλίγον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖά μοι ταῦτα προςφιλοσοφῶν. ὥςτε νῦν μὲν ἄφες αὐτὰ, εὐωχώμεθα δὲ ἤδη, καὶ κροτῶμεν, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἤδη ζῶμεν. εἶτα πεττεύωμεν ἐς τὸ ἀρχαῖον ἐπὶ καρύων, καὶ βασιλέας χειροτονῶμεν, καὶ πειθαρχῶμεν αὐτοῖς. οὕτω γὰρ ἂν τὴν παροιμίαν ἐπαληθεύσαιμι, ἥ φησι, παλίμπαιδας τοὺς γέροντας γίγνεσθαι.

ΙΕΡ. Ἀλλὰ μὴ δύναιτο διψῶν πιεῖν, ὦ Κρόνε, ὅτῳ μὴ ταῦτα ἃ λέγεις ἡδέα. ὥςτε πίνωμεν· ἱκανὰ γὰρ ἀποκέκρισαι καὶ τὰ πρῶτα· καί μοι δοκῶ γραψάμενος εἰς βιβλίον ταύτην ἡμῶν τὴν συνουσίαν, ἅτε αὐτὸς ἠρώτησα, καὶ σὺ πρὸς ταῦτα ἵλεως ἀπεκρίνω, παρέξειν ἀναγνῶναι τῶν φίλων, ὅσοι γ' ἐπακοῦσαι τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ.

ARGVMENTVM.

Saturni sacerdos, a deo ipso, ut refert, edoctus, leges fert Saturnalium, quarum parte prima per illos dies festos nihil serii agendum, et omnes homines aequali iure habendos esse iubet; secunda de muneribus, a divitibus mittendis, a pauperibus accipiendis praecipit; tertia denique leges scribit convivales.

10. Τάτε λέγει Κρονοσόλων, ἱερεὺς καὶ προφήτης τοῦ Κρόνου, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὴν ἑορτήν. ἃ μὲν τοὺς πένητας χρὴ ποιεῖν, αὐτοῖς ἐκείνοις ἔπεμψα, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας· καὶ εὖ οἶδ᾿ ὅτι ἐμμενοῦσι κἀκεῖνοι τοῖς νόμοις, ἢ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ἐπιτιμίοις, ἃ κατὰ τῶν ἀπειθούντων μεγάλα ὥρισται. ὑμεῖς δὲ, ὦ πλούσιοι, ὁρᾶτε ὅπως μὴ παρανομήσατε, μηδὲ παρακούσητε τῶνδε τῶν προσταγμάτων. ὡς ὅστις ἂν οὕτω μὴ ποιήσῃ, ἴστω οὗτος, οὐκ ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσων, ἀλλ᾿ εἰς τὸν Κρόνον αὐτὸν, ὅς με προείλετο νομοθετῆσαι εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐκ ὄναρ ἐπιστὰς, ἀλλὰ πρώην ἐγρηγορότι ἐναργὴς συγγενόμενος. ἦν δὲ οὐ πεδήτης, οὐδὲ αὐχμοῦ πλέως,

οἷον αὐτὸν οἱ ζωγράφοι παρὰ τῶν ληρούντων ποιητῶν παραδεξάμενοι ἐπιδείκνυνται, ἀλλὰ τὴν μὲν ἅρπην εἶχε πάνυ τεθηγμένην· τάδ' ἄλλα φαιδρός τε ἦν, καὶ καρτερὸς, καὶ βασιλικῶς ἐνεσκεύαστο. μορφὴν μὲν τοιόςδε ὤφθη μοι· ἃ δὲ εἶπε, πάνυ θεσπέσια, καὶ ταῦτα προειρῆσθαι ὑμῖν ἄξια. 11. Ἰδὼν γάρ με σκυθρωπὸν, ἐπὶ συννοίας βαδίζοντα, ὥςπερ εἰκὸς ἦν θεὸν, ἔγνω αὐτίκα τὴν αἰτίαν τῆς λύπης τίς ἐστί μοι, καὶ ὡς τὴν πενίαν δυςχεραίνοιμι, οὐ κατὰ τὴν ὥραν μονοχίτων· καὶ γὰρ κρύος, καὶ Βοῤῥᾶς πολὺς, καὶ κρύσταλλοι, καὶ χιών· ἐγὼ δὲ ἥκιστα ἐπεφράγμην πρὸς αὐτά. ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς ἑορτῆς πάνυ πλησιαζούσης, ἑώρων τοὺς μὲν ἄλλους παρασκευαζομένους, ὅπως θύσωσι, καὶ εὐωχήσωνται, ἐμαυτῷ δὲ οὐ ἑορτάσιμα ὄντα. καὶ δὴ προςελθὼν ὄπισθεν, καὶ τοῦ ὠτός μου λαβόμενος, καὶ διασείσας, ὥςπερ μοι προςεικάζειν εἴωθε, Τί ταῦτα, ἔφη, ὦ Κρονοσόλων, ἀνιωμένῳ ἔοικας; Οὐ γὰρ ἄξιον, ἔφην, ὦ δέσποτα, ὅταν καταράτους μὲν καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους ὑπερπλουτοῦντας, καὶ μόνους τρυφῶντας ὁρῶ, αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν πεπαιδευμένων, ἀπορίᾳ καὶ ἀμηχανίᾳ σύνεσμεν; ἀλλ' οὐδὲ σὺ, ὦ δέσποτα, θέλεις παῦσαι ταῦτα, καὶ μετακοσμῆσαι πρὸς τὸ ἰσόμοιρον. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη, οὐ ῥᾴδιον ἀλλάττειν, ὁπόσα ἐκ Κλωθοῦς, καὶ τῶν ἄλλων Μοιρῶν πάσχετε· ἃ δέ ἐστι τῆς ἑορτῆς, ἐπανορθώσομαι ὑμῖν τὴν πενίαν. ἡ δὲ ἐπανόρθωσις ἥδε ἔστω. Ἴθι, ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ πράττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὡς μὴ καθ' αὑτοὺς οἱ πλούσιοι

ἑορτάζοιεν, κοινωνοῖεν δὲ ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. 12. Ἀλλ᾽ οὐκ οἶδα, ἔφην. Ἐγὼ, ἦδ᾽ ὃς, διδάξομαί σε· κᾆτα ἀρξάμενος ἐδίδασκεν. εἶτα ἐπειδὴ πάντα ἠπιστάμην, Καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, ἔφη, ὅτι ἢν μὴ τοῦτο ποιῶσι, μάτην ἐγὼ τὴν ἅρπην ταύτην ὀξεῖαν περιφέρω, ἢ γελοῖος ἂν εἴην, τὸν μὲν πατέρα ἐκτομίαν πεποιηκὼς, τὸν Οὐρανὸν, τοὺς δὲ πλουσίους μὴ εὐνουχίζων, ὁπόσοι ἂν παρανομήσωσιν, ὡς ἀγείροιεν τῇ Μητρὶ σὺν αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις, βάκηλοι γενόμενοι. ταῦτα ἠπείλησεν. ὥστε καλῶς ἔχει ὑμῖν μὴ παραβαίνειν τοὺς θεσμούς.

ΝΟΜΟΙ ΠΡΩΤΟΙ.

13. Μηδένα μηδὲν μήτε ἀγοραῖον, μήτε ἴδιον πράττειν ἐντὸς τῆς ἑορτῆς, ἢ ὅσα ἐς παιδιὰν, καὶ τρυφὴν, καὶ θυμηδίαν. ὀψοποιοὶ μόνοι καὶ πεμματουργοὶ, ἐνεργοὶ ἔστωσαν. — ἰσοτιμίαν πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις, καὶ ἐλευθέροις, καὶ πένησι, καὶ πλουσίοις. — ὀργίζεσθε ἢ ἀγανακτεῖν ἢ ἀπειλεῖν μηδενὶ ἐξέστω. λογισμοὺς παρὰ τῶν ἐπιμελουμένων Κρονίοις λαμβάνειν, μηδὲ τοῦτο ἐξέστω. — μηδεὶς τὸν ἄργυρον ἢ τὴν ἐσθῆτα ἐξεταζέτω· μηδὲ ἀναγραφέτω ἐν τῇ ἑορτῇ, μηδὲ γυμναζέσθω Κρονίοις, μηδὲ λόγους ἀσκεῖν, ἢ ἐπιδείκνυσθαι, πλὴν εἴ τινες ἀστεῖοι, καὶ φαιδροὶ, σκῶμμα καὶ παιδιὰν ἐμφαίνοντες.

ΝΟΜΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΙ.

14. Πρὸ πολλοῦ τῆς ἑορτῆς, οἱ πλούσιοι γραφόντων μὲν ἐς πινάκιον ἑκάστου τῶν φίλων τοὔνομα,

ἐχόντων δὲ καὶ ἀργύριον ἕτοιμον, ὅσον τῶν κατ᾽ ἔτος προσιόντων τὸ δέκατον, καὶ ἐσθῆτα τῆς οὔσης τὴν περιττὴν, καὶ ὅση παχυτέρα ἢ κατ᾽ αὐτοὺς κατασκευή· καὶ τῶν ἀργύρων οὐκ ὀλίγα. ταῦτα μὲν πρόχειρα ἔστω. — τῇ δὲ πρὸ τῆς ἑορτῆς, καθάρσιον μέν τι περιφερέσθω, καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν ἐξελαυνέσθω ἐκ τῆς οἰκίας μικρολογία, καὶ φιλαργυρία, καὶ φιλοκερδία, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα σύνοικα τοῖς πλείστοις αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ καθαρὰν τὴν οἰκίαν ἐξεργάσωνται, θυόντων Διῒ πλουτοδότῃ, καὶ Ἑρμῇ δώτορι, καὶ Ἀπόλλωνι μεγαλοδώρῳ. εἶτα περὶ δείλην ὀψίαν, ἀναγιγνωσκέσθω μὲν σφίσι τὸ φιλικὸν ἐκεῖνο πινάκιον. 15. Καtανείμαντες δὲ αὐτοὶ κατ᾽ ἀξίαν ἑκάστῳ, πρὶν ἥλιον δῦναι πεμπόντων τοῖς φίλοις. — οἱ δὲ ἀποκομίζοντες, μὴ πλείους τριῶν ἢ τεττάρων, οἱ πιστότατοι τῶν οἰκετῶν, ἤδη πρεσβῦται. — ἐγγραψάσθω δὲ ἐς γραμμάτιον ὅ,τι τὸ πεμπόμενον, καὶ ὅσον, ὡς μὴ ἀμφότεροι ὑποπτεύοιεν τοὺς διακομίζοντας. — αὐτοὶ δὲ οἱ οἰκέται, μίαν κύλικα ἕκαστος πιόντες, ἀποτρεχόντων· ἀπαιτούντων δὲ μηδὲν πλέον. — τοῖς πεπαιδευμένοις διπλάσια πάντα πεμπέσθω· ἄξιον γὰρ διμοιρίτας εἶναι. — τὰ ἐπὶ τοῖς δώροις λεγόμενα, ὡς μετριώτατα, καὶ ὀλίγιστα ἔστω. ἐπαχθὲς δὲ μηδεὶς μηδὲν συνεπιστελλέτω, μηδὲ ἐπαινείτω τὰ πεμπόμενα. — πλούσιος πλουσίῳ μηδὲν πεμπέτω, μηδὲ ἑστιάτω Κρονίοις ὁ πλούσιος τὸν ἰσότιμον. — τῶν εἰς τὸ πεμφθῆναι προχειρισθέντων, φυλασσέσθω μηδὲν, μηδὲ μετάνοια εἰςίτω ἐπὶ τῇ δωρεᾷ. — εἴ τις πέρυσιν ἀποδημῶν, δι᾽ αὐτὸ ἀμοι-

ρος κατέστη, ἀπολαμβανέτω κἀκεῖνα. — διαλυόντων δὲ οἱ πλούσιοι καὶ χρέα ὑπὲρ τῶν φίλων τῶν πενήτων, καὶ τὸ ἐνοίκιον, οἵ τινες ἂν καὶ τοῦτο ὀφείλοντες, καταβαλεῖν μὴ ἔχωσι· καὶ ὅλως, πρὸ πολλοῦ μελέτω αὐτοῖς εἰδέναι ὅτου μάλιστα δέονται. — 16. Ἀπέστω δὲ καὶ τῶν λαμβανόντων μεμψιμοιρία, καὶ τὸ πεμφθὲν ὁποῖον ἂν ᾖ, μέγα δοκείτω. — οἴνου ἀμφορεὺς, ἢ λαγὼς, ἢ ὄρνις παχεῖα, Κρονίων δῶρον μὴ δοκείτω· μηδὲ τὰς Κρονικὰς δωρεὰς εἰς γέλωτα φερέτωσαν. — ἀντιπεμπέτω δὲ ὁ πένης τῷ πλουσίῳ, ὁ μὲν πεπαιδευμένος, βιβλίον τῶν παλαιῶν, εἴ τι εὔφημον, καὶ συμποτικὸν ᾖ, ἢ αὑτοῦ σύγγραμμα, ὁποῖον ἂν δύνηται, καὶ τοῦτο λαμβανέτω ὁ πλούσιος πάνυ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ λαβὼν, ἀναγιγνωσκέτω εὐθύς· ἢν δὲ ἀπώσηται, ἢ ἀποῤῥίψῃ, ἴστω τῇ τῆς ἅρπης ἀπειλῇ ἔνοχος ὢν, κἂν πέμψῃ ὅσα ἐχρῆν. οἱ δὲ ἄλλοι, οἱ μὲν στεφάνους, οἱ δὲ λιβανωτοῦ χόνδρους πεμπόντων. — ἢν δὲ πένης ἐσθῆτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν παρὰ τὴν δύναμιν πέμψῃ πλουσίῳ, τὸ μὲν πεμφθὲν ἔστω δημόσιον, καὶ καταπραθὲν ἐμβαλέσθω εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Κρόνου· ὁ δὲ πένης ἐς τὴν ὑστεραίαν πληγὰς παρὰ τοῦ πλουσίου λαμβανέτω τῷ νάρθηκι εἰς τὰς χεῖρας, οὐκ ἐλάττους διακοσίων καὶ πεντήκοντα,

ΝΟΜΟΙ ΣΥΜΠΟΤΙΚΟΙ.

17. Λούεσθαι μὲν ὁπόταν τὸ στοιχεῖον ἑξάπουν ᾖ. τὰ δὲ πρὸ τοῦ λουτροῦ, κάρυα, καὶ πεσσοὶ ἔστωσαν. — κατακείσθω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος· ἀξίω-

μα, ἢ γένος, ἢ πλοῦτος, ὀλίγον συντελείτω ἐς προνομήν. — οἴνου τοῦ αὐτοῦ πίνειν ἅπαντας. μηδ' ἔστω πρόφασις τῷ πλουσίῳ, ἢ στομάχου ἢ κεφαλῆς ὀδύνη, ὡς μόνον δι' αὐτὴν πίνειν τοῦ κρείττονος. — μοῖρα κρεῶν, καὶ ἴσον ἅπασιν· οἱ διάκονοι πρὸς χάριν μηδενὶ μηδέν. ἀλλὰ μηδὲ βραδυνέτωσαν, μηδὲ παραπεμπέτωσαν, ἔς τ' ἂν αὐτοῖς δοκῇ, ὁπόσα χρὴ ἀποφέρειν. μηδὲ τῷ μὲν μεγάλα, τῷ δὲ κομιδῇ μικρὰ παρατιθέσθω· μηδὲ τῷ μὲν ὁ μηρός, τῷ δὲ ἡ γνάθος συός, ἀλλ' ἰσότης ἐπὶ πᾶσιν. — 18. Οἰνοχόος ὀξὺ δεδορκέτω ἐκ περιωπῆς ἐς ἕκαστον, καὶ ἔλαττον ἐς τὸν δεσπότην, καὶ ἐπ' ὀξύτερον ἐπακουέτω. — καὶ κύλικες παντοῖαι. — καὶ ἐξέστω παρέχειν, ἤν τις ἐθέλῃ, φιλοτησίαν. πάντες πᾶσι προπινέτωσαν, ἢν ἐθέλωσι, προπιόντες τοῦ πλουσίου. μηδὲ ἐπάναγκες ἔστω πίνειν, ἤν τις μὴ δύνηται. — εἰς τὸ συμπόσιον μήτε ὀρχηστὴν, μήτε κιθαριστὴν αὐτοὺς ἄγειν ἄρτι μανθάνοντα ἐξέστω, ἤν τις ἐθέλῃ. — σκώμματος καὶ μέτρον ἔστω, τὸ ἄλυπον. — ἐπὶ πᾶσι πεττευέτωσαν ἐπὶ καρύων· ἤν τις ἐπ' ἀργυρίῳ πεττεύσῃ, ἄσιτος ἐς τὴν ὑστεραίαν ἔστω. — καὶ μενέτω καὶ ἀπίτω ἕκαστος, ὁπόταν βούληται. — ἐπὰν δὲ τοὺς οἰκέτας ὁ πλούσιος εὐωχῇ, διακονούντων καὶ οἱ φίλοι σὺν αὐτῷ. — τοὺς νόμους τούτους ἕκαστον τῶν πλουσίων ἐγγράψαντα ἐς χαλκῆν στήλην, ἔχειν ἐν μεσαιτάτῳ τῆς αὐλῆς, καὶ ἀναγιγνώσκειν. καὶ εἰδέναι δεῖ ὅτι ἔς τ' ἂν αὕτη ἡ στήλη μένῃ, οὔτε λιμός, οὔτε λοιμός, οὔτε πυρκαϊά, οὔτε ἄλλο χαλεπὸν οὐδὲν εἴσεισιν εἰς τὴν οἰκίαν αὐ-

τοῖς. ἢν δέ ποτε (ὅπερ μὴ γένοιτο) καθαιρεθῇ, ἀποτρόπαιον οἷα πείσονται.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΡΟΝΙΚΑΙ.

I.

ARGVMENTVM.

In epistola ad Saturnum de paupertate sua et de inaequali opum inter homines distributione et de divitum insolentia conquestus, rogat Saturnum, ut vel omnia ad aequalitatem reducat, vel divitibus saltem imperet, ut pauperes bonorum sine insolentia, praecipue inter convivia, participes faciant. Quod si non perficeret, pauperes vota facturos, ut bona et deliciae cuiusvis generis divitibus eripiantur.

ΕΓΩ ΚΡΟΝΩι ΧΑΙΡΕΙΝ.

19. Ἐγεγράφειν μὲν ἤδη σοι καὶ πρότερον, δηλῶν ἐν οἷς εἴην, καὶ ὡς ὑπὸ πενίας κινδυνεύοιμι μόνος ἄμοιρος εἶναι τῆς ἑορτῆς, ἣν ἐπήγγελκας, ἔτι καὶ τοῦτο προςθεὶς (μέμνημαι γὰρ) ἀλογώτατον εἶναι, τοὺς μὲν ἡμῶν ὑπερπλουτεῖν, καὶ τρυφᾷν, οὐ κοινωνοῦντας ὧν ἔχουσι τοῖς πενεστέροις, τοὺς δὲ λιμῷ διαφθείρεσθαι· καὶ ταῦτα, Κρονίων ἐνεστώτων.

ἐπεὶ δέ μοι τότε οὐδὲν ἀντεπέστειλας, ἡγησάμην δεῖν αὖθις ἀναμνῆσαί σε τῶν αὐτῶν. ἐχρῆν γάρ σε, ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνισον τοῦτο ἀφελόντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐς τὸ μέσον ἅπασι καταθέντα, ἔπειτα κελεύειν ἑορτάζειν. ὡς δὲ νῦν ἔχομεν, μύρμηξ ἢ κάμηλος, ὥς ἡ παροιμία φησί. μᾶλλον δὲ τραγικὸν ὑποκριτὴν ἐννόησον; θατέρῳ μὲν τοῖν ποδοῖν ἐφ' ὑψηλοῦ βεβηκότα, οἷόν εἰσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάται· ὁ δ' ἕτερος ἀνυπόδετος ἔστω. εἰ τοίνυν βαδίζοι οὕτως ἔχων, ὁρᾷς ὅτι ἀναγκαῖον αὐτῷ, ἄρτι μὲν ὑψηλῷ, ἄρτι δὲ ταπεινῷ γενέσθαι, καθ' ὁπότερον ἂν πόδα προβαίνῃ· τοσοῦτον κἀν τῷ βίῳ ἡμῶν τὸ ἄνισον. καὶ οἱ μὲν ὑποδησάμενοι ἐμβάτας, τῆς τύχης χορηγούσης, ἐντραγῳδοῦσιν ἡμῖν· οἱ πολλοὶ δὲ πεζῇ καὶ χαμαὶ βαδίζομεν, δυνάμενοι ἄν, εὖ ἴσθι, μὴ χεῖρον αὐτῶν ὑποκρίνεσθαι, καὶ διαβαίνειν, εἴ τις καὶ ἡμᾶς ἐνεσκεύασε παραπλησίως ἐκείνοις. 20. Καίτοι ἀκούω τῶν ποιητῶν λεγόντων, ὡς τὸ παλαιόν, οὐ τοιαῦτα ἦν τοῖς ἀνθρώποις τὰ πράγματα, σοῦ ἔτι μοναρχοῦντος. ἀλλ' ἡ μὲν γῆ ἄσπορος καὶ ἀνήροτος ἔφυεν αὐτοῖς τὰ ἀγαθα, δεῖπνον ἕτοιμον ἑκάστῳ ἐς κόρον· ποταμοὶ δὲ, οἱ μὲν οἶνον, οἱ δὲ γάλα, εἰσὶ δὲ οἳ καὶ μέλι ἔῤῥεον. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοὺς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι, πενίαν δὲ μηδὲ τὸ παράπαν αὐτοῖς πλησιάζειν. ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ μὲν οὐδὲ μόλιβδος ἂν εἰκότως δοκοίημεν, ἀλλ' εἴτι καὶ τούτου ἀτιμότερον· ἡ τροφὴ δὲ μετὰ πόνων τοῖς πλείστοις, ἡ πενία δὲ, καὶ ἀπορία, καὶ ἀμηχανία, καὶ τὸ, οἴμοι, καὶ τὸ, πόθεν ἄν μοι γένοιτο, καὶ, ὦ τῆς τύχης, πολλὰ τοι-

αὐτα. παρὰ γοῦν ἡμῖν τοῖς πένησι· καὶ ἧττον ἂν, εὖ ἴσθι, ἠνιώμεθα ἂν ἐπ᾽ αὐτοῖς, εἰ μὴ τοὺς πλουσίους ἑωρῶμεν τοσαύτῃ εὐδαιμονίᾳ συνόντας, οἳ τοσοῦτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦτον δὲ ἄργυρον ἐγκλεισάμενοι, ἐσθῆτας δὲ ὅσας ἔχοντες, ἀνδράποδα δὲ, καὶ ζεύγη, καὶ συνοικίας, καὶ ἀγρούς· πάμπολλα δὲ ταῦτα ἕκαστα κεκτημένοι, οὐχ ὅπως [οὐ] μετέδοσαν ἡμῖν ποτε αὐτῶν, ἀλλ᾽ οὐδὲ προσβλέπειν τοὺς πολλοὺς ἀξιοῦσι. 21. Ταῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀποπνίγει, ὦ Κρόνε, καὶ ἀφόρητον ἡγούμεθα τὸ πρᾶγμα· τὸν μὲν ἐφ᾽ ἁλουργίδων κατακείμενον, τοσούτοις ἀγαθοῖς ἐντρυφᾷν ἐρυγγάνοντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνόντων εὐδαιμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα. ἐμὲ δὲ, καὶ τοὺς ὁμοίους, ὀνειροπολεῖν, εἴ ποθεν ὀβολοὶ τέσσαρες γένοιντο, ὡς ἔχοιμεν ἄρτων γοῦν ἢ ἀλφίτων ἐμπεπλησμένοι καθεύδειν, κάρδαμον, ἢ θύμον, ἢ κρόμμυον ἐπιτρώγοντες. ἢ τοίνυν ταῦτα, ὦ Κρόνε, ἀλλάττειν, καὶ μεταποιεῖν ἐς τὸ ἰσοδίαιτον, ἢ τὸ ὕστατον, αὐτούς γε ἐκείνους κελεύειν τοὺς πλουσίους, μὴ μόνους ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ ἀπὸ μεδίμνων τοσούτων, χρυσίου χοίνικά γε ἡμῶν πάντων κατασκεδάσαι. ἀπὸ δὲ ἱματίων, ὅσα κἂν ὑπὸ σητῶν διαβρωθέντα, οὐκ ἂν αὐτοὺς ἀνιάσειε· ταῦτα γοῦν πάντως ἀπολλύμενα, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου διαφθαρησόμενα, ἡμῖν δοῦναι περιβαλέσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν ταῖς κοιτίσι, καὶ κίσταις, εὐρῶτι πολλῷ κατασαπῆναι. 22. Καὶ μὴν καὶ δειπνίζειν ἕκαστον, ἄρτι μὲν τέσσαρας, ἄρτι δὲ πέντε τῶν πενήτων παραλαμβάνοντας· μὴ μέντοι ἐς τὸν νῦν τρόπον τῶν δείπνων, ἀλλ᾽ ἐς τὸ

δημοτικώτερον, ὡς ἐπίσης μετέχειν ἅπαντας, καὶ μὴ τὸν μὲν ἐμφορεῖσθαι τῶν ὄψων, καὶ τὸν οἰκέτην περιμένειν ἑστῶτα, ἔς τ᾽ ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐσθίων· ἐφ᾽ ἡμᾶς δὲ ἐλθόντα, ἔτι παρασκευαζομένων ὡς ἐπιβάλοιμεν τὴν χεῖρα, παραμείβεσθαι, δείξαντα μόνον τὴν λοπάδα, ἢ ὅσον ἐστὶ τοῦ πλακοῦντος τὸ λοιπόν· μηδὲ ἐσκομισθέντος ὑὸς, διανέμοντα, τῷ μὲν δεσπότῃ παρατιθέναι τὸ ἡμίτομον ὅλον σὺν τῇ κεφαλῇ, ταῖς δὲ ἄλλοις ὀστᾶ φέρειν ἐγκεκαλυμμένα. προειπεῖν δὲ καὶ τοῖς οἰνοχόοις μὴ περιμένειν, ἔς τ᾽ ἂν ἑπτάκις αἰτήσῃ πιεῖν ἡμῶν ἕκαστος, ἀλλὰ ἢν ἅπαξ κελεύσῃ, αὐτίκα ἐγχέαι, καὶ ἀναδοῦναι μεγάλην κύλικα ἐμπλησαμένους, ὥσπερ τῷ δεσπότῃ, καὶ τὸν οἶνον δὲ αὐτὸν πᾶσι τοῖς συμπόταις ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι· ἢ ποῦ γὰρ γεγράφθαι τοῦτον τὸν νόμον, τὸν μὲν ἀνθοσμίου μεθύσκεσθαι, ἐμοὶ δὲ ὑπὸ τοῦ γλεύκους διαῤῥήγνυσθαι τὴν γαστέρα; 23. Ἢν ταῦτα ἐπανορθώσῃς, καὶ μετακοσμήσῃς, ὦ Κρόνε, βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτὴν δὲ τὴν ἑορτὴν ἔσῃ πεποιηκώς· εἰ δὲ μὴ, ἐκεῖνοι μὲν ἑορταζόντων· ἡμεῖς δὲ καθεδούμεθα, εὐχόμενοι, ἐπειδὰν λουσάμενοι ἥκωσι, τὸν παῖδα μὲν αὐτοῖς ἀνατρέψαντα τὸν ἀμφορέα, κατάξαι· τὸν μάγειρον δὲ τὸν ζωμὸν κνισσῶσαι, καὶ ἐπιλαθόμενον, τὸ τάριχος μὲν ἐς τὴν φακὴν ἐμβαλεῖν τῶν ἰχθύων· τὴν κύνα δὲ παρεισπεσοῦσαν τόν τε ἀλλάντα ὅλον καταφαγεῖν, περὶ τ᾽ ἄλλα τῶν ὀψοποιῶν ἐχόντων, καὶ τοῦ πλακοῦντος τὸ ἥμισυ. τὸν ὗν δὲ, καὶ τὸν ἔλαφον, καὶ τὰ δελφάκια μεταξὺ ὀπτώμενα, τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὅπερ Ὅμηρος περὶ τῶν

ἡλίου βοῶν φησι· μᾶλλον δὲ μὴ ἕρπειν μόνον, ἀλλ' ἀναπηδήσαντα φεύγειν εἰς τὸ ὄρος αὐτοῖς ὀβελοῖς· καὶ τὰς ὄρνις δὲ τὰς παχείας, καίτοι ἀπτέρους ἤδη οὔσας, καὶ ἐσκευασμένας, ἀναπταμένας οἴχεσθαι καὶ ταύτας, ὡς μὴ μόνοι ἀπολαύοιεν αὐτῶν. 24. Ὁ δὲ δὴ μάλιστα αὐτοὺς ἀνιάσειε, τὸ μὲν χρυσίον μύρμηκάς τινας, οἵους τοὺς Ἰνδικοὺς, ἀνορύττοντας ἐκ τῶν θησαυρῶν, ἐκφέρειν νύκτωρ ἐς τὸ δημόσιον τὴν ἐσθῆτα δέ οἱ ὀλιγωρίᾳ τῶν ἐπιμελητῶν κοσκινηδὸν διατετρυπῆσθαι ὑπὸ τῶν βελτίστων μυῶν, ὡς σαγήνης θυννευτικῆς μηδὲν διαφέρειν. παῖδας δὲ αὐτῶν τοὺς ὡραίους, καὶ κομήτας, οὓς Ὑακίνθους, ἢ Ἀχιλλέας, ἢ Ναρκίσσους ὀνομάζουσι, μεταξὺ ὀρέγοντας σφίσι τὸ ἔκπωμα, φαλακροὺς γίγνεσθαι, ὑποῤῥεούσης τῆς κόμης, καὶ πώγωνα φύειν ὀξὺν, οἷοί εἰσιν ἐν ταῖς κωμῳδίαις οἱ σφηνοπώγωνες, καὶ παρὰ τοῖς κροτάφοις πάνυ λάσιον, καὶ κάρτα ἐκκεντοῦν· τὸ μεταξὺ δὲ λεῖον καὶ γυμνὸν εἶναι. ταῦτα καὶ πλείω τούτων εὐξαίμεθ' ἂν, ἢν μὴ θέλωσι τὸ ἄγαν φίλαυτον τοῦτο ἀφέντες, ἐς τὸ κοινὸν πλουτεῖν, καὶ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν μετρίων.

II.

ARGVMENTVM.

Respondet Saturnus, illa de divitiarum distributione ad Iovem pertinere; de amovendis vero iniuriis per dies suos festos se divitibus scripturum. Ceterum errare pauperes, si divites pro fe-

licissimis habeant; propter ipsas enim divitias et luxuriam illos ingenti cura et metu et morbis torqueri. Monet quoque, ne divitias admirentur; tum enim sponte illos pauperes invitaturos, ut habeant, quibus sua ostendere possint.

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ ΤΩι ΤΙΜΙΩΤΑΤΩι ΧΑΙΡΕΙΝ.

25. Τί ταῦτα ληρεῖς, ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναδασμὸν τῶν ἀγαθῶν ποιεῖν κελεύων; τὸ δὲ ἑτέρου ἂν εἴη, τοῦ νῦν ἄρχοντος. θαυμάζω γάρ σε, εἰ μόνος τῶν ἁπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὲν πάλαι βασιλεὺς ὢν, πέπαυμαι [εἷς ὢν] τοῖς παισὶ διανείμας τὴν ἀρχήν· ὁ Ζεὺς δὲ μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖται. τὰ δὲ ἡμέτερα ταῦτα, μέχρι πεττῶν, καὶ κρότου, καὶ ᾠδῆς, καὶ μέθης, καὶ τοῦτο οὐ πλέον ἡμερῶν ἑπτά. ὥστε περὶ τῶν μειζόνων ἃ φὴς, ἀφελεῖν τὸ ἄνισον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ πένεσθαι, ἢ πλουτεῖν ἅπαντας, ὁ Ζεὺς ἂν χρηματίσειεν ὑμῖν. εἰ δέ τι τῶν ἐκ τῆς ἑορτῆς ἀδικοῖτό τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἐμὸν ἂν εἴη δικάζειν. καὶ ἐπιστέλλω δὲ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν δείπνων, καὶ τοῦ χοίνικος τοῦ χρυσίου, καὶ τῶν ἐσθήτων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμποιεν ἐς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτοὺς ποιεῖν, ὥς φατε, εἰ μή τι εὔλογον ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἔχωσι λέγειν. 26. Τὸ δὲ ὅλον, ἴστε οἱ πένητες ὑμεῖς ἐξηπατημένοι, καὶ οὐκ ὀρθῶς δοξάζοντες περὶ τῶν πλουσίων, εἴ γε πανευδαίμονας αὐτοὺς οἴεσθε εἶναι, καὶ μόνους ἡδύν τινα βιοῦν τὸν βίον, ὅτι δειπνεῖν τε πολυτελῶς ἔστιν αὐτοῖς, καὶ μεθύ-

σκεσθαι οἴνου ἡδέος, καὶ παισὶν ὡραίοις, καὶ γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐσθῆσι μαλακαῖς χρῆσθαι. τὸ δὲ πάνυ ἀγνοεῖτε ὁποῖόν ἐστιν. αἵ τε γὰρ φροντίδες αἱ περὶ τούτων οὐ μικραί. ἀλλ' ἀνάγκη ἐπαγρυπνεῖν ἑκάστοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλακεύσας, ἢ ὑφελόμενος λάθῃ, μὴ ὁ οἶνος ὀξυνθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθειριζήσῃ, ἢ ὁ ληστὴς ὑφέληται τὰ ἐκπώματα, μὴ πιστεύσῃ τοῖς συκοφάνταις ὁ δῆμος, λέγουσι τυραννεῖν αὐτὸν ἐθέλειν. ταῦτα δὲ πάντα οὐδὲ τὸ πολλοστὸν ἂν εἴη μέρος τῶν ἀνιώντων αὐτούς. εἰ γοῦν ἠπίστασθε τοὺς φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πάνυ ἂν ὑμῖν φευκτέον ὁ πλοῦτος ἔδοξεν. 27. Ἐπείτοι οἴει με αὐτὸν οὕτως ἄν ποτε κορυβαντιάσαι, ὡς εἰ καλὸν ἦν τὸ πλουτεῖν, καὶ βασιλεύειν, ἀφέντα ἂν αὐτὰ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, καθῆσθαι ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀνέχεσθαι ὑπ' ἄλλῳ ταττόμενον. ἀλλὰ τὰ πολλὰ ταῦτα εἰδὼς, ἃ τοῖς πλουσίοις καὶ ἄρχουσι προςεῖναι ἀνάγκη, ἀφῆκα τὴν ἀρχὴν, εὖ ποιῶν. 28. Καὶ γὰρ ἃ νῦν ἐποτνιῶ πρός με, ὡς τοὺς μὲν ὑῶν καὶ πλακούντων ἐμφορουμένους, ὑμᾶς δὲ κάρδαμον, ἢ θύμον, ἢ κρόμμυον ἐπιτρώγοντας ἐν τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁποῖά ἐστι. πρὸς μὲν γὰρ τὸ παρὸν, ἡδὺ καὶ οὐκ ἀνιαρὸν ἴσως ἑκάτερον αὐτῶν· ὡς δὲ μετὰ ταῦτα, ἔμπαλιν ἀναστρέφεται τὸ πρᾶγμα. εἶτα ὑμεῖς μὲν οὔτε καρηβαροῦντες ἀνασταίητ' ἂν ἐς τὴν ὑστεραίαν, ὥςπερ ἐκεῖνοι ὑπὸ τῆς μέθης, οὔτε ὑπὸ τῆς ἄγαν πλησμονῆς, δυςῶδές τι καὶ καπνωδέστερον ἐρυγγάνοντες· οἱ δὲ τούτων τε ἀπολαύουσι, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ παισὶν, ἢ γυναιξὶν, ἢ ὅπως ἂν ὁ

τράγος κελεύῃ συναναφυρέντες, ἢ φθόην, ἢ περιπνευμονίαν, ἢ ὕδερον, οὐ χαλεπῶς συνεξελίξαντο ἐκ τῆς πολλῆς τρυφῆς. ἢ τίνα ἂν αὐτῶν ῥαδίως δεῖξαι δύναιο, μὴ πάντως ὠχρὸν ὄντα, πολὺ τὸ νεκρῶδες ἐμφαίνοντα; τίνα δὲ ἐς γῆρας ἀφικόμενον, τοῖς αὐτοῦ ποσὶν, ἀλλὰ μὴ φοράδην ἐπὶ τεττάρων ὀχούμενον, ὁλόχρυσον μὲν τὰ ἔξω, κατάῤῥαφον δὲ τὰ ἔνδον, ὥςπερ αἱ τραγικαὶ ἐσθῆτες ἐκ ῥακῶν πάνυ εὐτελῶν συγκεκαττυμέναι; ὑμεῖς δὲ ἰχθύων μὲν ἄγευστοι, καὶ ἄσιτοι· ποδάγρας δὲ, ἢ περιπνευμονίας, οὐχ᾽ ὁρᾶθ᾽ ὅτι καὶ τούτων ἄπειροί ἐστε; ἢ εἴ τι κατ᾽ ἄλλην τινὰ αἰτίαν συμβαίνοι. καίτοι οὐδ᾽ αὐτοῖς ἐκείνοις ἔτι ἐστὶν αὐτὸ, καθ᾽ ἡμέραν, καὶ πέρα τοῦ κόρου ἐσθίειν τούτων· ἀλλ᾽ ἴδοις ἂν αὐτοὺς οὕτω λαχάνου καὶ θύμου ὀρεγομένους ἐνίοτε, ὥςπερ οὐδὲ σὺ τῶν λαγῶν, καὶ συῶν. 29. Ἐῶ λέγειν ὅσα ἄλλα λυπεῖ αὐτοὺς, ἢ υἱὸς ἀκόλαστος, ἢ γυνὴ, τοῦ οἰκέτου ἐρῶσα, ἢ ἐρώμενος, πρὸς ἀνάγκην μᾶλλον, ἢ πρὸς ἡδονὴν συνών· καὶ ὅλως, πολλά ἐστι ἅπερ ὑμεῖς ἀγνοοῦντες, τὸν χρυσὸν ὁρᾶτε αὐτῶν μόνον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ ἤν ἴδητέ ποτε ἐξελαύνοντας ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους, κεχήνατε, καὶ προςκυνεῖτε. εἰ δὲ ὑπερεωρᾶτε αὐτῶν, καὶ κατεφρονεῖτε, καὶ μήτε ἐπεστρέφεσθε πρὸς τὴν ἀργυρᾶν ἁρμάμαξαν, μήτε μεταξὺ διαλεγομένων, εἰς τὸν ἐν τῷ δακτυλιδίῳ σμάραγδον ἀφεωρᾶτε, καὶ τῶν ἱματίων παραπτόμενοι, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζετε, ἀλλ᾽ εἰᾶτε καθ᾽ ἑαυτοὺς πλουτεῖν, εὖ ἴστε, αὐτοὶ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἰόντες ἐδέοντο συνδειπνεῖν, ὡς ἐπιδείξαιντο ὑμῖν τὰς κλίνας, καὶ

τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ὧν οὐδὲν ὄφελος εἰ ἀμάρτυρος ἡ κτῆσις εἴη. 30. Τά γέ τοι πλεῖστα εὕροιτε ἂν, αὐτοὺς ὑμῶν ἕνεκα κτωμένους, οὐχ ὅπως αὐτοὶ χρήσωνται, ἀλλ᾽ ὅπως ὑμεῖς θαυμάζοιτε. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, εἰδὼς τὸν βίον ἑκάτερον, καὶ ἄξιον ἑορτάζειν, ἐνθυμουμένους ὅτι μετ᾽ ὀλίγον ἅπαντας δεήσει ἀπιέναι ἐκ τοῦ βίου, κἀκείνους τὸν πλοῦτον, καὶ ὑμᾶς τὴν πενίαν ἀφέντας. πλὴν ἐπιστελῶ γε αὐτοῖς ὥςπερ ὑπεσχόμην· καὶ οἶδ᾽ ὅτι οὐκ ὀλιγωρήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

III.

ARGVMENTVM.

Saturnus divitibus litterarum sibi a pauperibus redditarum argumentum exponit, eosque rogat, ut pauperibus pauca de suis impertiantur, eosque conviviis excipiant; in his, ut ne sint illis contumeliosi; sic eos amatum iri tanquam humanos et invidiam evitaturos. Sine pauperibus enim divites ne esse quidem divites; nec iucundam esse vitam solitariam et convivium mutum. Caveant igitur, ne illi, quae vota minarentur, faciant.

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ ΠΛΟΥΣΙΟΙΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

31. Οἱ πένητες ἔναγχος ἐπεστάλκασί μοι, αἰτιώμενοι ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε· καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἠξίουν με κοινὰ πᾶσι ποιεῖν τἀγαθὰ, καὶ τὸ μέρος, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν· δίκαιον γὰρ εἶναι ἰσοτιμίαν καθεστηκέναι, καὶ μὴ τῷ μὲν πλέον

τῷ δὲ μηδ᾽ ὅλως μετεῖναι τῶν ἡδέων. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία· περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ ὧν ἀδικεῖσθαι ᾤοντο κατὰ τὴν ἑορτὴν, ἑώρων ἐπ᾽ ἐμὲ καθήκουσαν τὴν κρίσιν, καὶ ὑπεσχόμην γράψειν πρὸς ὑμᾶς. ἔστι δὲ ἅπερ ἀξιοῦσι ταῦτα μέτρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε. πῶς γάρ, φασι, ῥιγοῦντες τοσούτῳ κρύει, καὶ λιμῷ ἐχόμενοι, προςέτι ἑορτάζοιμεν ἄν; εἰ τοίνυν ἐθέλοιμι κἀκείνους μετέχειν τῆς ἑορτῆς, ἐκέλευόν με ἀναγκάσαι ὑμᾶς ἐσθήτων τε, ὧν ἔχετε, μεταδοῦναι αὐτοῖς, εἴ τινες περιτταὶ, καὶ παχύτεραι ἢ καθ᾽ ὑμᾶς· καὶ τοῦ χρυσίου ὀλίγον ἐπισταλάξαι αὐτοῖς. εἰ γὰρ ταῦτα, φασὶ, ποιήσετε, μήτε ἀμφισβητεῖν ὑμῖν ἔτι τῶν ἀγαθῶν ἐπὶ τοῦ Διός. εἰ δὲ μὴ, ἀπειλοῦσι προςκαλέσασθαι ἐπὶ τὸν ἀναδασμὸν, ἐπειδὰν τὸ πρῶτον δίκας ὁ Ζεὺς προθῇ. ταῦτά ἐστιν οὐ πάνυ χαλεπὰ ὑμῖν ἀπὸ τοσούτων, ἃ καλῶς ποιοῦντες ἔχετε. 32. Νὴ Δία καὶ τῶν δείπνων πέρι, ὡς συνδειπνοῖεν ὑμῖν, καὶ τοῦτο προςθεῖναι ἠξίουν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς νῦν γε μόνους ὑμᾶς τρυφᾶν, ἐπικλεισαμένους τὰς θύρας· εἰ δέ ποτε κἀκείνων τινὰς ἑστιᾶν διὰ μακροῦ ἐθελήσετε, πλέον τοῦ εὐφραίνοντος ἐνεῖναι τὸ ἀνιαρὸν τῷ δείπνῳ· καὶ τὰ πολλὰ ἐφ᾽ ὕβρει αὐτῶν γίγνεσθαι· οἷον ἐκεῖνο, τὸ μὴ τοῦ αὐτοῦ οἴνου συμπίνειν, Ἡράκλεις, ὡς ἀνελεύθερον· καὶ καταγιγνώσκειν αὐτῶν ἐκείνων ἄξιον, ὅτι μὴ μεταξὺ ἀναστάντες οἴχονται, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντες. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐς κόρον ὅμως φασὶ πίνειν· τοὺς γὰρ οἰνοχόους ὑμῶν, ὥςπερ τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους, κη-

ρῷ βεβύσθαι τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως αἰσχρά ἐστιν, ὥςτε ὀκνῶ λέγειν ἃ περὶ τῆς νομῆς τῶν κρεῶν αἰτιῶνται, καὶ τῶν διακόνων, ὑμῖν μὲν παρεστώτων, ἔς τ' ἂν ὑπερεμφορηθῆτε, ἐκείνους δὲ παραθεόντων· καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα μικροπρεπῆ, καὶ ἥκιστα ἐλευθέροις πρέποντα. τὸ γοῦν ἥδιστον, καὶ συμποτικώτερον, ἡ ἰσοτιμία ἐστί. καὶ ὁ ἰσοδιαίτης τούτου ἕνεκα ἡγεῖται ὑμῖν τῶν συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅπαντες ἔχοιεν. 33. Ὁρᾶτε οὖν ὅπως μηκέτι ὑμᾶς αἰτιάσωνται, ἀλλὰ τιμήσωσι, καὶ φιλήσωσι, τῶν ὀλίγων τούτων μεταλαμβάνοντες· ὧν ὑμῖν μὲν ἡ δαπάνη ἀνεπαίσθητος, ἐκείνοις δὲ ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἡ δόσις ἀείμνηστος. ἄλλως τε, οὐδ' ἂν οἰκεῖν δύνησθε τὰς πόλεις, μὴ οὐχὶ καὶ πενήτων συμπολιτευομένων, καὶ μυρία πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν ὑμῖν συντελούντων. οὐδ' ἂν ἔχοιτε τοὺς θαυμάζοντας ὑμῶν τὸν πλοῦτον, ἢν μόνοι καὶ ἰδίᾳ καὶ ὑπὸ σκότῳ πλουτῆτε. ἰδέτωσαν οὖν πολλοὶ, καὶ θαυμασάτωσαν ὑμῶν τὸν ἄργυρον, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ προπινόντων φιλοτησίας, μεταξὺ πίνοντες περισκοπείτωσαν τὸ ἔκπωμα, καὶ τὸ βάρος ἱστωσαν αὐτοὶ διαβαστάσαντες, καὶ τῆς ἱστορίας τὸ ἀκριβὲς, τὸν χρυσὸν ὅσος, ὃς ἐπανθεῖ τῇ τέχνῃ. πρὸς γὰρ τῷ χρηστοὺς καὶ φιλανθρώπους ἀκούειν, καὶ τοῦ φθονεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἔξω γενήσεσθε· τίς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ κοινωνοῦντι, καὶ διδόντι τῶν μετρίων; τίς δ' οὐκ ἂν εὔξαιτο εἰς τὸ μήκιστον διαβιῶναι αὐτὸν, ἀπολαύοντα τῶν ἀγαθῶν; ὡς δὲ νῦν ἔχετε, ἀμάρτυρος μὲν ἡ εὐδαιμονία, ἐπίφθονος δὲ ὁ πλοῦτος,

ἀηδὴς δὲ ὁ βίος. 34. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ὁμοίως ἡδὺ, οἶμαι, μόνον ἐμπίπλασθαι, ὥςπερ τοὺς λέοντάς φασι, καὶ τοὺς μονιοὺς τῶν λύκων, καὶ συνόντας δεξιοῖς ἀνδράσι, καὶ πάντα χαρίζεσθαι πειρωμένοις, οἳ πρῶτα μὲν οὐ κωφὸν καὶ ἄφωνον τὸ συμπόσιον ἐάσουσι εἶναι, ἀλλ᾽ ἐν μύθοις συμποτικοῖς, καὶ σκώμμασιν ἀνεπαχθέσι, καὶ φιλοφροσύναις ποικίλαις συνέσονται, οἷαι ἥδισται διατριβαὶ, φίλαι μὲν Διονύσῳ, καὶ Ἀφροδίτῃ, φίλαι δὲ Χάρισιν, ἔπειτα δὲ πρὸς ἅπαντας ἐς τὴν ὑστεραίαν διηγούμενοι, ὑμῶν τὴν δεξιότητα φιλεῖσθαι παρασκευάζουσι. ταῦτα πολλοῦ πρίασθαι καλῶς εἶχεν. 35. Ἐπεὶ ἐρήσομαι ὑμᾶς, εἰ μύοντες οἱ πένητες βαδίζοιεν, (ὑποθώμεθα γὰρ οὕτως) οὐκ ἂν ὑμᾶς ἠνίασεν οὐκ ἔχοντας οἷς ἐπιδείξασθε τὰς ἁλουργεῖς ἐσθῆτας, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος, ἢ τῶν δακτυλίων τὸ μέγεθος; ἐῶ λέγειν ὡς καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μίση παρὰ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον ἐγγίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε. ἃ μὲν γὰρ εὔξεσθαι καθ᾽ ὑμῶν ἀπειλοῦσιν, ἀποτρόπαια, μὴ δὲ γένοιτο εἰς ἀνάγκην αὐτοὺς καταστῆναι τῆς εὐχῆς· ἐπεὶ οὔτε ἀλλάντων γεύσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ εἴτι λείψανον τῆς κυνός· ἡ φακῆ δὲ ὑμῖν σαπέρδην ἐντετηκότα ἕξει· ὗς δὲ καὶ ἔλαφος ὀπτώμενοι μεταξὺ δρασμὸν βουλεύσουσιν ἐκ τοῦ ὀπτανείου ἐς τὸ ὄρος· καὶ ὄρνις ψύτταν κατατείνασαι, ἄπτεροι καὶ αὗται, παρ᾽ αὐτοὺς τοὺς πένητας ἐκπετήσονται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὡραιότατοι τῶν οἰνοχόων φαλακροὶ ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ὑμῖν γενήσονται, ἐπὶ κατεαγότι

καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε βουλεύεσθε, ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλέστατα, καὶ ἐπικουφίζετε πολλὴν πενίαν αὐτοῖς, ἀπ' ὀλίγου τελέσματος φίλους οὐ μεμπτοὺς ἕξοντες.

IV.

ARGVMENTVM.

Divites Saturno semper pauperes ob inaequalitatem bonorum fatum accusasse rescribunt. Ceterum pauperes, quicquid videant, habere velle; ut alterutrum necesse sit, vel nihil dare et inimicum videri, vel omnia permittere diripienda; et in conviviis voracitatem et libidinem eorum tantam esse ut omnia inquinent, et coniuges adeo tentare audeant. Si modica petere et in conviviis nihil contumeliosi admittere velint, se libenter, quae Saturnus iusserit, facturos.

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΤΩι ΚΡΟΝΩι ΧΑΙΡΕΙΝ.

36. Πρὸς γάρ σε οἴει μόνον ὑπὸ τῶν πενήτων ταῦτα γεγράφθαι, ὦ Κρόνε; οὐχὶ δὲ καὶ ὁ Ζεὺς ἤδη ἐκκεκώφωται πρὸς αὐτῶν ἀναβοώντων καὶ αὐτὰ δὴ ταῦτα, τὸν ἀναδασμὸν ἀξιούντων γενέσθαι, καὶ αἰτιωμένων τήν τε εἱμαρμένην ὡς ἄνισον τὴν νομὴν πεποιημένην, καὶ ἡμᾶς ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μεταδιδόναι ἀξιοῦμεν; ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος, ἅτε Ζεὺς ὤν, παρ' οἷς τισιν ἡ αἰτία, καὶ διὰ τοῦτο παρακούει αὐτῶν τὰ πολλά· σοὶ δὲ ὅμως ἀπολογησόμεθα, ἐπείπερ ἄρχεις γε νῦν ἡμῶν. ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅπαντα πρὸ

ὀφθαλμῶν λαβόντες, ἃ γέγραφας, ὡς καλὸν ἐπικουρεῖν ἀπὸ πολλῶν τοῖς δεομένοις, καὶ ὡς ἥδιον συνεῖναι, καὶ συνευωχεῖσθαι τοῖς πένησιν, ἀεὶ διετελοῦμεν οὕτω ποιοῦντες, ἰσοδιαιτητὰς καθεστῶτες, ὡς ἂν μηδὲ τὸν συνδιαιτητὴν αὐτῶν αἰτιάσασθαί τι. 37. Οἱ δὲ ὀλίγων ἐν ἀρχῇ δεῖσθαι φάσκοντες, ἐπειδήπερ ἅπαξ αὐτοῖς ἀνεπετάσαμεν τὰς θύρας, οὐκ ἀνίεσαν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις αἰτοῦντες. εἰ δὲ μὴ πάντα εὐθὺς, μηδὲ πρὸς ἔπος λαμβάνοιεν, ὀργὴ, καὶ μῖσος, καὶ πρόχειροι αἱ βλασφημίαι· κἂν εἴτι ἐπιψεύδοιντο ἡμῖν, ἀλλ' οἵ γε ἀκούοντες ἐπίστευον ἂν, ὡς ἀκριβῶς εἰδόσιν ἐκ τοῦ συγγεγονέναι. ὥστε δυοῖν θάτερον, ἢ μὴ διδόντα ἐχθρὸν εἶναι πάντως ἔδει, ἢ πάντα προϊεμένους, αὐτίκα μάλα πένεσθαι, καὶ τῶν αἰτούντων καὶ αὐτὸν εἶναι. 38. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα μέτρια· ἐν δὲ τοῖς δείπνοις αὐτοῖς, ἀμελήσαντες τοῦ ἐμπίπλασθαι, καὶ γαστρίζεσθαι, καὶ αὐτοὶ ἐπειδὰν πλείω τοῦ ἱκανοῦ πίωσιν, ἢ παιδὸς ὡραίου, μεταξὺ ἀναδόντος τὸ ἔκπωμα, ἔνυξαν τὴν χεῖρα, ἢ παλλακῇ, ἢ γαμετῇ γυναικὶ ἐπεχείρησαν· εἶτα κατεμέσαντες τοῦ συμποσίου, ἐς τὴν ὑστεραίαν λοιδοροῦνται ἡμῖν κατελθόντες, ὡς ἐδίψησαν, καὶ ὡς λιμῷ συνῆσαν διηγούμενοι. καὶ εἴ σοι ταῦτα καταψεύδεσθαι αὐτῶν δοκοῦμεν, τὸν ὑμέτερον παράσιτον ἀναμνήσθητι, τὸν Ἰξίονα· ὃς ἀξιωθεὶς κοινῆς τραπέζης, ἀξίωμα ἴσον ἔχων ὑμῖν, τῇ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς ἐπεχείρει ὁ γενναῖος. 39. Ταῦτά ἐστι καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑφ' ὧν ἡμεῖς ἐβουλευσάμεθα πρὸς τὸ λοιπὸν, ἀσφαλείας τῆς ἡμετέρας ἕνεκεν, μηκέτι ἐπίβατον ποιεῖν

αὐτοῖς τὴν οἰκίαν. εἰ δὲ ἐπὶ σοῦ συνθοῖντο, μετρίως δεήσεσθαι, ὥςπερ νῦν φασι, μηδὲν δὲ ὑβριστικὸν ἐν τοῖς συμποσίοις ἐργάσεσθαι, κοινωνούντων ἡμῖν καὶ συνδειπνούντων τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. καὶ τῶν ἱματίων, ὡς σὺ κελεύεις, πέμψομεν, καὶ τοῦ χρυσίου ὁπόσον οἷόν τε, καὶ προςδαπανήσομεν, καὶ ὅλως οὐδὲν ἐλλείψομεν· καὶ αὐτοὶ δὲ ἀφέμενοι τοῦ κατὰ τέχνην ὁμιλεῖν ἡμῖν, φίλοι ἀντὶ κολάκων καὶ παρασίτων ἔστωσαν, ὡς ἡμᾶς γε οὐδὲν ἂν αἰτιάσαιο, κἀκείνων τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελόντων.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ Η ΛΑΠΙΘΑΙ.

ARGVMENTVM.

Summa huius dialogi, quae capite XXXIV. declaratur, est, nihil prodesse eruditionem neglecta vitae morumque emendatione; quod argumentum denuo auctori ansam praebuit ad pravissimos sui temporis philosophorum mores describendos. Scena, in qua illos videmus partes suas agentes, est convivium nuptiale, quod Lucianus inde a cap. Vto ad finem usque etiam in rebus minutis exacte enarrat. Aristaenetus iuveni cuidam diviti filiam collocans, ad convivium multos quoque invitaverat philosophos. Iam quum accumbendum esset, rixantur duo de priori loco; quorum deinde alter avide se implens, puero quoque, quicquid potest, clam tradit

domum auferendum. Tum irruit Alcidamas, Cynicus, non vocatus, per totum convivium inconditos suae sectae mores servans. Quum iam bibissent largius, alius puero formoso pecuniam et annulum clam offert; Alcidamas quum sponsae propinasset derisus, iam videtur baculo aliquem percussurus, quum magna placenta illata mansuetior redditur; reliquorum plurimi iam erant ebrii. Tum, quum scurra intromissus post alios Alcidamantem verbis tangeret, Cynicus, illo ad certamen provocato, male mulcatur. Posthaec quum Dionicus medicus a tibicine phrenitide correpto retardatus advenisset, ab Hetoemocle Stoico, non vocato, litterae mittuntur, convivis coram legendae; pro carmine nuptiali, quod exspectabatur, continent ridiculas incusationes Aristaeneti, quod auctorem ad coenam non vocarit, et criminationes quorundam philosophorum vocatorum. Qua epistola, quasi Eridis pomo, in medium coniecto, occasio praebebatur philosophis rixandi iam cupidissimis, Stoico praecipue et Peripatetico, et iam tum res in eo erat, ut nisi convivator intercessisset, ad manus ventum esset. Pergentibus in disputando Ion Platonicus, aliud argumentum subiecturus, ut de amore puerorum nuptiis praeferendo disputent, proponit. Deridetur et hic et grammaticus, epithalamium recitans miserabile. Interim fercula ultima, quae domum auferre licebat, allata erant. Binis bina ferebantur. Alius philosophorum ambas partes ablaturus cum servis pugnat. Alii, quorum alteri alterius gallina pinguior videbatur, manus eam ob causam conferunt; auxilium uterque implorant, et pugna excitatur, multis vulneribus horrenda, ut multi posthaec male se habentes domum essent portandi. Interim, candelabro everso, in tenebris Cynicus tibicinae vim inferre et alius scyphum furari voluerat.

ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΛΥΚΙΝΟΣ.

1. ΦΙΛ. Ποικίλην, ὦ Λυκῖνε, διατριβὴν φασὶ γεγενῆσθαι ὑμῖν χθὲς ἐν Ἀρισταινέτου παρὰ τὸ δεῖπνον, καὶ τινας λόγους φιλοσόφους εἰρῆσθαι, καὶ ἔριν οὐ σμικρὰν συστῆναι ἐπ' αὐτοῖς· εἰ δὲ μὴ ἐψεύδετο Χαρῖνος, καὶ ἄχρι τραυμάτων προχωρῆσαι τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος αἵματι διαλυθῆναι τὴν συνουσίαν.

ΛΥΚ. Καὶ πόθεν, ὦ Φίλων, ἠπίστατο Χαρῖνος ταῦτα; οὐ γὰρ συνεδείπνει μεθ' ἡμῶν.

ΦΙΛ. Διονίκου, ἔφη, τοῦ ἰατροῦ ἀκοῦσαι. Διόνικος δὲ, καὶ αὐτὸς, οἶμαι, τῶν συνδείπνων ἦν.

ΛΥΚ. Καὶ μάλα. οὐ μὴν ἐξ ἀρχῆς γε οὐδ' αὐτὸς ἅπασι παρεγένετο, ἀλλὰ ὀψὲ μεσούσης σχεδὸν ἤδη τῆς μάχης, ἐπέστη ὀλίγον πρὸ τῶν τραυμάτων. ὥςτε θαυμάζω, εἴ τι σαφὲς εἰπεῖν ἐδύνατο, μὴ παρακολουθήσας ἐκείνοις, ἀφ' ὧν ἀρξαμένη ἐς τὸ αἷμα ἐτελεύτησεν αὐτοῖς ἡ φιλονεικία.

2. ΦΙΛ. Τοιγαροῦν, ω Λυκῖνε, καὶ ὁ Χαρῖνος αὐτὸς, εἰ βουλοίμεθα τἀληθῆ ἀκοῦσαι, καὶ ὅπως ἐπράχθη ἕκαστα, παρὰ σὲ ἡμᾶς ἥκειν ἐκέλευε· καὶ τὸν Διόνικον γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν, ὡς αὐτὸς μὲν οὐ παρεγένετο ἅπασι, σὲ δὲ ἀκριβῶς εἰδέναι τὰ γεγενημένα, καὶ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἀπομνημονεῦσαι, ἅτε μὴ παρέργως τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἐν σπουδῇ ἀκροώμενον. ὥςτε οὐκ ἂν φθάνοις ἑστιῶν ἡμᾶς ἡδίστην ταύτην ἑστίασιν, ἧς οὐκ οἶδ' ἄν τις ἡδίων ἔμοιγε· ...ὶ μάλιστα ὅσῳ νήφοντες ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἀναιμωτὶ

ἔξω βέλους ἑστιασόμεθα· εἴτε γέροντες ἐμπαρῴνησάν τι παρὰ τὸ δεῖπνον, εἴτε νέοι, εἰπεῖν τε ὅσα ἥκιστα ἐχρῆν, ὑπὸ τοῦ ἀκράτου προαχθέντες, καὶ πρᾶξαι.

3. ΛΥΚ. Νεανικώτερα ἡμῖν, ὦ Φίλων, ἀξιοῖς ἐκφέρειν ταῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ ἐπεξιέναι διηγουμένους πράγματα, ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ γενόμενα, δέον λήθην ποιήσασθαι αὐτῶν, καὶ νομίζειν ἐκεῖνα πάντα θεοῦ ἔργα τοῦ Διονύσου εἶναι, ὃς οὐκ οἶδα εἴ τινα τῶν αὐτοῦ ὀργίων ἀτέλεστον καὶ ἀβάκχευτον περιεῖδεν. ὅρα οὖν μὴ κακοήθων τινῶν ἀνθρώπων ᾖ τὸ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα ἐξετάζειν, ἃ καλῶς ἔχει ἐν τῷ συμποσίῳ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. μισῶ γὰρ, φησι καὶ ὁ ποιητικὸς λόγος, μνάμονα συμπόταν. καὶ οὐδὲ ὁ Διόνικος ὀρθῶς ἐποίησε πρὸς τὸν Χαρῖνον, αὐτὰ ἐξαγορεύσας, καὶ πολλὴν τὴν ἑωλοκρασίαν κατασκεδάσας ἀνδρῶν φιλοσόφων· ἐγὼ δὲ, ἄπαγε, οὐκ ἄν τι τοιοῦτον εἴποιμι.

4. ΦΙΛ. Θρύπτῃ ταῦτα, ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' οὔτι γε πρὸς ἐμὲ οὕτω ποιεῖν ἐχρῆν, ἀκριβῶς γιγνώσκων πολὺ πλέον ἐπιθυμοῦντά σε εἰπεῖν, ἢ ἐμὲ ἀκοῦσαι· καί μοι δοκεῖς εἰ ἀπορήσειας τῶν ἀκουσομένων, κἂν πρὸς κίονά τινα, ἢ πρὸς ἀνδριάντα ἡδέως ἂν προςελθὼν, ἐκχέαι, πάντα συνείρων ἀμυστί. εἰ γοῦν ἐθελήσω ἀπαλλάττεσθαι νῦν, οὐκ ἐάσεις με ἀνήκοον ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἕξεις, καὶ παρακολουθήσεις, καὶ δεήσῃ. κἀγὼ θρύψομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ μέρει· καὶ εἴ γε δοκεῖ, ἀπίωμεν ἄλλου αὐτὰ πευσόμενοι, σὺ δὲ μὴ λέγε.

ΛΥΚ. Μηδὲν πρὸς ὀργὴν, διηγήσομαι γὰρ,

ἐπείπερ οὕτω προθυμῇ, ἀλλ' ὅπως μὴ πρὸς πολλοὺς ἐρεῖς.

ΦΙΛ. Εἰ μὴ παντάπασιν ἐγὼ ἐπιλέλησμαι Λυκίνου, αὐτός σὺ ἄμεινον ποιήσεις αὐτὸ, καὶ φθάσεις εἰπὼν ἅπασιν, ὥςτε οὐδὲν ἐμοῦ δεήσῃ. 5. Ἀλλ' ἐκεῖνό μοι πρῶτον εἰπὲ, τῷ παιδὶ τῷ Ζήνωνι ὁ Ἀρισταίνετος ἀγόμενος γυναῖκα, εἱστία ὑμᾶς;

ΛΥΚ. Οὐκ, ἀλλὰ τὴν θυγατέρα ἐξεδίδου αὐτὸς τὴν Κλεανθίδα τῷ Εὐκρίτου τοῦ δανειστικοῦ τῷ φιλοσοφοῦντι.

ΦΙΛ. Παγκάλῳ, νὴ Δία, μειρακίῳ, ἁπαλῷ γε μὴν ἔτι, καὶ οὐ πάνυ καθ' ὥραν γάμων.

ΛΥΚ. Ἀλλ' οὐκ εἶχεν ἄλλον ἐπιτηδειότερον, οἶμαι. τοῦτον οὖν κόσμιόν τε εἶναι δοκοῦντα, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὡρμημένον, ἔτι δὲ μόνον ὄντα πλουσίῳ τῷ Εὐκρίτῳ, προείλετο νυμφίον ἐξ ἁπάντων.

ΦΙΛ. Οὐ μικρὰν λέγεις αἰτίαν τὸ πλουτεῖν τὸν Εὔκριτον. ἀτὰρ, ὦ Λυκῖνε, τίνες οἱ δειπνοῦντες ἦσαν;

6. ΛΥΚ. Τοὺς μὲν ἄλλους τί ἄν σοι λέγοιμι; οἱ δὲ ἀπὸ φιλοσοφίας, καὶ λόγων, οὕςπερ ἐθέλεις, οἶμαι, ἀκοῦσαι μάλιστα, Ζηνόθεμις ἦν ὁ πρεσβύτης, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, καὶ ξὺν αὐτῷ Δίφιλος ὁ Λαβύρινθος ἐπίκλην, διδάσκαλος ὢν οὗτος τοῦ Ἀρισταινέτου υἱέος, τοῦ Ζήνωνος· τῶν δὲ ἀπὸ τοῦ περιπάτου Κλεόδημος, οἶσθα τὸν στωμύλον, τὸν ἐλεγκτικόν; ξίφος αὐτὸν οἱ μαθηταὶ καὶ κοπίδα καλοῦσιν. ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐπικούρειος Ἕρμων παρῆν, καὶ εἰςελθόντα γε

αὐτὸν, εὐθὺς ὑπεβλέποντο οἱ Στωϊκοὶ, καὶ ἀπεςρέφοντο, καὶ δῆλοι ἦσαν ὥςπερ τινὰ πατραλοίαν καὶ ἐναγῆ μυσαττόμενοι. οὗτοι μὲν Ἀρισταινέτου αὐτοῦ φίλοι, καὶ συνήθεις ὄντες, παρεκέκληντο ἐπὶ δεῖπνον, καὶ ξὺν αὐτοῖς ὁ γραμματικὸς Ἱστιαῖος, καὶ ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος. 7. Διὰ δὲ τὸν νυμφίον τὸν Χαιρέαν, Ἴων ὁ Πλατωνικὸς συνειστιᾶτο, διδάσκαλος αὐτοῦ ὤν, σεμνός τις ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς, καὶ πολὺ τὸ κόσμιον ἐπιφαίνων τῷ προσώπῳ. κανόνα γοῦν οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸν, εἰς τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης ἀποβλέποντες. καὶ ἐπεὶ παρῆλθεν, ὑπεξανίσταντο πάντες αὐτῷ, καὶ ἐδεξιοῦντο ὥς τινα τῶν κρειττόνων· καὶ ὅλως, θεοῦ ἐπιδημία τὸ πρᾶγμα ἦν, Ἴων ὁ θαυμαστὸς συμπαρών. 8. Δέον δὲ ἤδη κατακλίνεσθαι, ἁπάντων σχεδὸν παρόντων, ἐν δεξιᾷ μὲν εἰςιόντων αἱ γυναῖκες ὅλον τὸν κλιντῆρα ἐκεῖνον ἐπέλαβον, οὐκ ὀλίγαι οὖσαι, καὶ ἐν αὐταῖς ἡ νύμφη, πάνυ ἀκριβῶς ἐγκεκαλυμμένη, ὑπὸ τῶν γυναικῶν περιεχομένη· ἐς δὲ τὸ ἀντίθυρον ἡ ἄλλη πληθὺς, ὡς ἕκαστος ἀξίας εἶχε. 9. Κατ' ἀντικρὺ δὲ τῶν γυναικῶν, πρῶτος ὁ Εὔκριτος, εἶτα ὁ Ἀρισταίνετος. εἶτα ἐνεδοιάζετο, πότερον χρὴ πρότερον Ζηνόθεμιν τὸν Στωϊκὸν, ἅτε γέροντα, ἢ Ἕρμωνα τὸν Ἐπικούρειον, ἱερεὺς γὰρ ἦν τοῖν ἀνάκοιν, καὶ γένους τοῦ πρώτου ἐν τῇ πόλει· ἀλλὰ ὁ Ζηνόθεμις τὴν ἀπορίαν ἔλυσεν· εἰ γάρ με, φησὶν, ὦ Ἀρισταίνετε, δεύτερον ἄξεις Ἕρμωνος, τουτουῒ τοῦ ἀνδρὸς, ἵνα μηδὲν ἄλλο κακὸν εἴπω, Ἐπικουρείου, ἄπειμι, ὅλον σοι τὸ συμπόσιον καταλιπὼν, καὶ ἅμα τὸν παῖδα ἐκάλει, καὶ ἐξιόντι

ἐῴκει. καὶ ὁ Ἕρμων, Ἔχε μὲν, ὦ Ζηνόθεμι, τὰ πρῶτα, ἔφη, ἀτὰρ εἰ καὶ μηδέν τι ἕτερον, ἱερεῖ γε ὄντι ὑπεξίστασθαι καλῶς εἶχεν, εἰ καὶ τοῦ Ἐπικούρου πάνυ καταπεφρόνηκας. ἐγέλασα, ἦδ᾽ ὃς ὁ Ζηνόθεμις, Ἐπικούρειον ἱερέα· καὶ ἅμα λέγων κατεκλίνετο, καὶ μετ᾽ αὐτὸν ὅμως ὁ Ἕρμων, εἶτα Κλεόδημος ὁ Περιπατητικὸς, εἶτα ὁ Ἴων, καὶ ὑπ᾽ ἐκεῖνον ὁ νυμφίος, εἶτ᾽ ἐγὼ, καὶ παρ᾽ ἐμὲ ὁ Δίφιλος, καὶ ὑπ᾽ αὐτῷ ὁ Ζήνων ὁ μαθητὴς, εἶτα ὁ ῥήτωρ Διονυσόδωρος, καὶ ὁ γραμματικὸς Ἱστιαῖος.

10. ΦΙΛ. Βαβαὶ, ὦ Λυκῖνε, μουσεῖόν τι τὸ συμπόσιον διηγῇ σοφῶν τὸ πλεῖστον ἀνδρῶν, καὶ ἔγωγε τὸν Ἀρισταίνετον ἐπαινῶ, ὅτι τὴν εὐκταιοτάτην ἑορτὴν ἄγων, τοὺς σοφωτάτους ἑστιᾷν πρὸ τῶν ἄλλων ἠξίωσεν, ὅτιπερ τὸ κεφάλαιον ἐξ ἑκάστης αἱρέσεως ἀπανθισάμενος, οὐχὶ τοὺς μὲν, τούςδ᾽ οὔ, ἀλλ᾽ ἀναμὶξ ἅπαντας.

ΛΥΚ. Ἔστι γὰρ, ὦ ἑταῖρε, οὐχὶ τῶν πολλῶν τούτων πλουσίων, ἀλλὰ καὶ παιδείας μέλει αὐτῷ, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου τοῖς τοιούτοις ξύνεστιν. 11. Εἱστιώμεθα οὖν ἐν ἡσυχίᾳ τὸ πρῶτον, καὶ παρεσκεύαστο ποικίλα. πλὴν οὐδὲν οἶμαι χρὴ καὶ ταῦτα καταριθμεῖσθαι, χυμοὺς, καὶ πέμματα, καὶ καρυκείας· ἅπαντα γὰρ ἄφθονα. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Κλεόδημος ἐπικύψας ἐς τὸν Ἴωνα, Ὁρᾷς, ἔφη, τὸν γέροντα (Ζηνόθεμιν λέγων, ἐπήκουον γὰρ) ὅπως ἐμφορεῖται τῶν ὄψων, καὶ ἀναπέπλησται ζωμοῦ τὸ ἱμάτιον, καὶ ὅσα τῷ παιδὶ κατόπιν ἑστῶτι ὀρέγει, λανθάνειν οἰόμενος τοὺς ἄλλους, οὐ μεμνημένος τῶν

μεθ᾽ αὐτόν; δεῖξον οὖν καὶ Λυκίνῳ ταῦτα, ὡς μάρτυς εἴη. ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐδεόμην δείξοντός μοι τοῦ Ἴωνος, πολὺ πρότερον αὐτὰ ἐκ περιωπῆς ἑωρακώς. 12. Ἅμα δὲ ταῦτα ὁ Κλεόδημος εἰρήκει, καὶ ἐπειςέπεσεν ὁ Κυνικὸς Ἀλκιδάμας ἄκλητος, ἐκεῖνο τὸ κοινὸν ἐπιχαριεντισάμενος, τὸν Μενέλαον αὐτόματον ἥκοντα. τοῖς μὲν οὖν πολλοῖς ἀναίσχυντα ἐδόκει πεποιηκέναι, καὶ ὑπέκρουον τὰ προχειρότατα· ὁ μὲν τό, Ἀφραίνεις Μενέλαε· ὁ δ᾽,

Ἀλλ᾽ οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,

καὶ ἄλλα πρὸς τὸν καιρὸν εὔστοχα, καὶ χαρίεντα ὑποτονθορύζοντες. ἐς μέντοι τὸ φανερὸν οὐδεὶς ἐτόλμα λέγειν· ἐδεδοίκεσαν γὰρ τὸν Ἀλκιδάμαντα, βοὴν ἀγαθὸν ὄντα, καὶ κρακτικώτατον Κυνῶν ἁπάντων, παρ᾽ ὃ καὶ ἀμείνων ἐδόκει, καὶ φοβερώτατος ἦν ἅπασιν. 13. Ὁ δὲ Ἀρισταίνετος ἐπαινέσας αὐτὸν ἐκέλευε θρόνον τινὰ λαβόντα καθίζεσθαι παρὰ Ἱστιαῖόν τε καὶ Διονυσόδωρον. ὁ δέ, ἄπαγε, φησι, γυναικεῖον λέγεις, καὶ μαλθακόν, ἐπὶ θρόνου καθίζεσθαι ἢ σκίμποδος, ὥςπερ ὑμεῖς ἐπὶ μαλακῆς ταύτης εὐνῆς μικροῦ δεῖν ὕπτιοι κατακείμενοι, ἑστιᾶσθε, πορφυρίδας ὑποβεβλημένοι. ἐγὼ δέ, κἂν ὀρθοστάδην δειπνήσαιμι, ἐμπεριπατῶν ἅμα τῷ συμποσίῳ· εἰ δὲ καὶ κάμοιμι, χαμαὶ καὶ τὸν τρίβωνα ὑποβαλλόμενος, κείσομαι ἐπ᾽ ἀγκῶνος, οἷον τὸν Ἡρακλέα γράφουσιν. οὕτως, ἔφη, γιγνέσθω, ὁ Ἀρισταίνετος, εἴ σοι ἥδιον. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἐν κύκλῳ περιϊὼν ὁ Ἀλκιδάμας, ἐδείπνει, ὥςπερ οἱ Σκύθαι πρὸς τὴν ἀφθονοτέραν νομὴν μετεξανιστάμενος,

καὶ τοῖς περιφέρουσι τὰ ὄψα συμπερινοστῶν. 14. Καὶ μέντοι καὶ σιτούμενος ἐνεργὸς ἦν, ἀρετῆς πέρι καὶ κακίας μεταξὺ διεξιὼν, καὶ ἐς τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἀποσκώπτων. ἠρώτα γοῦν τὸν Ἀρισταίνετον, τί βούλονται αὐτῷ αἱ τοσαῦται καὶ τηλικαῦται κύλικες, τῶν κεραμεῶν ἴσα δυναμένων; ἀλλ᾽ ἐκεῖνον μὲν ἤδη διενοχλοῦντα ἔπαυσεν ἐς τὸ παρὸν Ἀρισταίνετος, τῷ παιδὶ νεύσας εὐμεγέθη σκύφον ἀναδοῦναι αὐτῷ, ζωρότερον ἐγχέαντα. καὶ ἐδόκει ἄριστα ἐπινενοηκέναι, οὐκ εἰδὼς ὅσων κακῶν ἀρχὴν ὁ σκύφος ἐκεῖνος ἐνεδεδώκει. λαβὼν δὲ ἅμα ὁ Ἀλκιδάμας ἐσίγησε μικρὸν, καὶ ἐς τοὔδαφος καταβαλὼν ἑαυτὸν ἔκειτο ἡμίγυμνος, ὥςπερ ἠπειλήκει, πήξας τὸν ἀγκῶνα ὀρθὸν, ἔχων ἅμα τὸν σκύφον ἐν τῇ δεξιᾷ, οἷος ὁ παρὰ τῷ Φόλῳ Ἡρακλῆς ὑπὸ τῶν γραφέων δείκνυται. 15. Ἤδη δὲ καὶ ἐς τοὺς ἄλλους συνεχῶς περιεσοβεῖτο ἡ κύλιξ, καὶ φιλοτησίαι, καὶ ὁμιλίαι, καὶ φῶτα εἰςεκεκόμιστο. ἐν τοσούτῳ δ᾽ ἐγὼ τὸν παρεστῶτα τῷ Κλεοδήμῳ παῖδα, οἰνοχόον ὄντα ὡραῖον, ἰδὼν ὑπομειδιῶντα (χρὴ γὰρ, οἶμαι, καὶ ὅσα πάρεργα τῆς ἑστιάσεως, εἰπεῖν, καὶ μάλιςα εἴτι πρὸς τὸ γλαφυρώτερον ἐπράχθη) μάλα ἤδη παρεφύλαττον, ὅ,τι καὶ μειδιάσειε. καὶ μετὰ μικρὸν ὁ μὲν προςῆλθεν, ὡς ἀποληψόμενος παρὰ τοῦ Κλεοδήμου τὴν φιάλην· ὁ δὲ τόν τε δάκτυλον ἀπέθλιψεν αὐτοῦ, καὶ δραχμὰς δύο, οἶμαι, συνανέδωκε μετὰ τῆς φιάλης· ὁ παῖς δὲ πρὸς μὲν τὸν δάκτυλον θλιβόμενον αὖθις ἐμειδίασεν, οὐ μὴν συνοῖδεν, οἶμαι, τὸ νόμισμα, ὥςτε, μὴ δεξαμένου, ψόφον αἱ δύο

δραχμαὶ παρέσχον ἐκπεσοῦσαι, καὶ ἠρυθρίασαν ἄμφω μάλα σαφῶς. ἠπόρουν δὲ οἱ πλησίον, οὗ τινος εἴη τὰ νομίσματα, τοῦ μὲν παιδὸς ἀρνουμένου μὴ ἀποβεβληκέναι, τοῦ δὲ Κλεοδήμου, καθ᾽ ὃν ὁ ψόφος ἐγένετο, μὴ προσποιουμένου τὴν ἀπόῤῥιψιν. ἠμελήθη δ᾽ οὖν, καὶ παρώφθη τοῦτο, οὐ πάνυ πολλῶν ἰδόντων, πλὴν μόνου, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε, τοῦ Ἀρισταινέτου· μετέστησε γὰρ τὸν παῖδα μικρὸν ὕστερον ἀφανῶς ὑπεξαγαγὼν, καὶ τῷ Κλεοδήμῳ τινὰ παραστῆναι διένευσε τῶν ἐξώρων ἤδη, καὶ καρτερῶν, ὀρεωκόμον τινὰ, ἢ ἱπποκόμον· καὶ τοῦτο μὲν ὧδέ πως ἐκεχωρήκει, μεγάλης αἰσχύνης αἴτιον τῷ Κλεοδήμῳ γενόμενον, εἰ ἔφθη διαφοιτῆσαν εἰς ἅπαντας, ἀλλὰ μὴ κατέσβη αὐτίκα, δεξιῶς πάνυ τοῦ Ἀρισταινέτου τὴν παροινίαν ἐνέγκαντος. 16. Ὁ Κυνικὸς δὲ Ἀλκιδάμας, ἐπεπώκει γὰρ ἤδη, πυθόμενος ἥ τις ἡ γαμουμένη παῖς καλοῖτο, σιωπὴν παραγγείλας μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἀποβλέψας ἐς τὰς γυναῖκας, Προπίνω σοι, ἔφη, ὦ Κλεανθὶ, Ἡρακλέους ἀρχηγέτου. ὡς δ᾽ ἐγέλασαν ἐπὶ τούτῳ ἅπαντες, Ἐγελάσατε, εἶπεν, ὦ καθάρματα, εἰ τῇ νύμφῃ προὔπινον ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου θεοῦ τοῦ Ἡρακλέους; καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρὴ, ὡς ἢν μὴ λάβῃ παρ᾽ ἐμοῦ τὸν σκύφον, οὔποτε τοιοῦτος ἂν υἱὸς αὐτῇ γένοιτο, οἷος ἐγὼ, ἄτρεπτος μὲν ἀλκὴν, ἐλεύθερος δὲ τὴν γνώμην, τὸ σῶμα δὲ οὕτω καρτερός· καὶ ἅμα παρεγύμνου ἑαυτὸν μᾶλλον, ἄχρι πρὸς τὸ αἴσχιστον. αὖθις ἐπὶ τούτοις ἐγέλασαν οἱ συμπόται, καὶ ὃς ἀγανακτήσας ἐπανίστατο, δριμὺ καὶ παράφορον βλέπων, καὶ δῆλος ἦν οὐκέτι εἰρή-

νην ἄξων. τάχα δ' ἂν τινος καθίκετο τῇ βακτηρίᾳ, εἰ μὴ κατὰ καιρὸν εἰςεκεκόμιστο πλακοῦς εὐμεγέθης, πρὸς ὃν ἀποβλέψας ἡμερώτερος ἐγένετο, καὶ ἔληξε τοῦ θυμοῦ, καὶ ἐνεφορεῖτο συμπεριιών. 17. Καὶ οἱ πλεῖστοι ἐμέθυον ἤδη, καὶ βοῆς μεστὸν ἦν τὸ συμπόσιον. ὁ μὲν γὰρ Διονυσόδωρος ὁ ῥήτωρ αὑτοῦ ῥήσεις τινὰς ἐν μέρει διεξῄει, καὶ ἐπῃνεῖτο ὑπὸ τῶν κατόπιν ἐφεστώτων οἰκετῶν· ὁ δὲ Ἱστιαῖος ὁ γραμματικὸς ἐῤῥαψῴδει, ὕστερος κατακείμενος, καὶ συνέφερεν ἐς τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου, καὶ Ἡσιόδου, καὶ Ἀνακρέοντος, ὡς ἐξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν παγγέλοιον ἀποτελεῖσθαι· μάλιστα δ' ἐκεῖνα ὥςπερ προμαντευόμενος τὰ μέλλοντα,

Σὺν δ' ἔβαλον ῥινούς. καί,
Ἔνθα δ' ἄρ' οἰμωγή τε, καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν.

ὁ Ζηνόθεμις δ' ἀνεγίνωσκε, παρὰ τοῦ παιδὸς λαβὼν λεπτόγραμμόν τι βιβλίον. 18. Διαλιπόντων δὲ ὀλίγον, ὥςπερ εἰώθασι, τῶν παρακομιζόντων τὰ ὄψα, μηχανώμενος Ἀρισταίνετος μηδ' ἐκεῖνον ἀτερπῆ τὸν καιρὸν εἶναι, μηδὲ κενόν, ἐκέλευσε τὸν γελωτοποιὸν εἰςελθόντα [γε] εἰπεῖν τι, ἢ πρᾶξαι γελοῖον, ὡς ἔτι μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυθεῖεν. καὶ παρῆλθεν ἄμορφός τις ἐξυρημένος τὴν κεφαλήν, ὀλίγας ἐπὶ τῇ κορυφῇ τρίχας ὀρθὰς ἔχων· οὗτος ὠρχήσατό τε κατακλῶν ἑαυτόν, καὶ διαστρέφων, ὡς γελοιότερος φανείη· καὶ ἀνάπαιστα συγκροτῶν διεξῆλθεν, αἰγυπτιάζων τῇ φωνῇ, καὶ τέλος ἐπέσκωπτεν ἐς τοὺς παρόντας. 19. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐγέλων, ὁπότε σκω-

φθεῖεν· ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀλκιδάμαντα ὅμοιόν τι ἀπέῤῥιψε, Μελιταῖον κυνίδιον προςειπὼν αὐτὸν, ἀγανακτήσας ἐκεῖνος, καὶ πάλαι δὲ δῆλος ἦν φθονῶν αὐτῷ εὐδοκιμοῦντι, καὶ κατέχοντι τὸ συμπόσιον, ἀποῤῥίψας τὸν τρίβωνα, προὐκαλεῖτό οἱ παγκρατιάζειν. εἰ δὲ μὴ, κατοίσειν αὐτοῦ, ἔφη, τὴν βακτηρίαν. οὕτω δὴ ὁ κακοδαίμων Σατυρίων (τοῦτο γὰρ ὁ γελωτοποιὸς ἐκαλεῖτο) συστὰς, ἐπαγκρατίαζε. καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερήδιστον ἦν, φιλόσοφος ἀνὴρ γελωτοποιῷ ἀνταιρόμενος, καὶ παίων, καὶ παιόμενος ἐν τῷ μέρει. οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν ᾐδοῦντο, οἱ δὲ ἐγέλων, ἄχρι ἀπηγόρευσε παιόμενος ὁ Ἀλκιδάμας, ὑπὸ συγκεκροτημένου ἀνθρωπίσκου καταγωνισθείς. γέλως οὖν πολὺς ἐξεχύθη ἐπ' αὐτοῖς. 20. Ἐνταῦθα Διόνικος ἐπειςῆλθεν ὁ ἰατρὸς, οὐ πολὺ κατόπιν τοῦ ἀγῶνος. ἐβεβραδύκει δὲ, ὡς ἔφασκε, φρενίτιδι ἑαλωκότα θεραπεύων Πολυπρέποντα τὸν αὐλητήν. καί τι καὶ γελοῖον διηγήσατο. ἔφη μὲν γὰρ εἰςελθεῖν παρ' αὐτὸν, οὐκ εἰδὼς ἐχόμενον ἤδη τῷ πάθει· τὸν δὲ ταχέως ἀναστάντα, ἐπικλεῖσαί τε τὴν θύραν, καὶ ξιφίδιον σπασάμενον, ἀναδόντα αὐτῷ τοὺς αὐλοὺς, κελεύειν αὐλεῖν. εἶτα, ἐπεὶ μὴ δύναιτο, παίειν, σκύτος ἔχοντα, ἐς ὑπτίας τὰς χεῖρας. τέλος οὖν ἐν τοσούτῳ κινδύνῳ ἐπινοῆσαι τοιόνδε· ἐς ἀγῶνα γὰρ προκαλέσασθαι αὐτὸν ἐπὶ ῥητῷ πληγῶν ἀριθμῷ· καὶ πρῶτον μὲν αὐτὸς αὐλῆσαι πονήρως· μετὰ δὲ, παραδόντα τοὺς αὐλοὺς ἐκείνῳ, δέξασθαι παρ' αὐτοῦ τὸ σκύτος, καὶ τὸ ξιφίδιον ἀποῤῥίψαι τάχιστα διὰ τῆς φωταγωγοῦ ἐς τὸ ὕπαιθρον τῆς

αὐλῆς· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἀσφαλέστερον ἤδη προσπαλαίων αὐτῷ, ἐπικαλεῖσθαι τοὺς γειτνιῶντας, ὑφ' ὧν ἀνασπασάντων τὸ θυρίον, σωθῆναι αὐτόν. ἐδείκνυε δὲ καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν, καὶ ἀμυχάς τινας ἐπὶ τοῦ προσώπου. καὶ ὁ μὲν Διόνικος, οὐ μεῖον εὐδοκιμήσας τοῦ γελωτοποιοῦ ἐπὶ τῇ διηγήσει, πλησίον τοῦ Ἱστιαίου παραβύσας ἑαυτὸν, ἐδείπνει ὅσα λοιπὰ, οὐκ ἄνευ θεοῦ τινος ἡμῖν ἐπιπαρὼν, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρήσιμος τοῖς μετὰ ταῦτα γεγενημένοις. 21. Παρελθὼν γάρ τις ἐς τὸ μέσον οἰκέτης, παρ' Ἑτοιμοκλέους ἥκειν λέγων τοῦ Στωϊκοῦ, γραμματίδιόν τι ἔχων, κελεῦσαί οἱ ἔφη τὸν δεσπότην, ἐν τῷ κοινῷ ἀναγνόντα εἰς ἐπήκοον ἅπασιν, ὀπίσω αὖθις ἀπαλλάττεσθαι. ἐφέντος οὖν τοῦ Ἀρισταινέτου, προσελθὼν πρὸς τὸν λύχνον, ἀνεγίνωσκεν.

ΦΙΛ. Ἦπου, ὦ Λυκῖνε, τῆς νύμφης ἐγκώμιον, ἢ ἐπιθαλάμιον, οἷα πολλὰ ποιοῦσιν;

ΛΥΚ. Ἀμέλει καὶ ἡμεῖς τοιοῦτόν τι ᾠήθημεν· ἀλλ' οὐδ' ἐγγὺς ἦν τούτου· ἐνεγέγραπτο γάρ·

22. ΕΤΟΙΜΟΚΛΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ, ΑΡΙΣΤΑΙΝΕΤΩι.

Ὅπως μὲν ἔχω πρὸς δεῖπνα, ὁ παρεληλυθώς μου βίος ἅπας μαρτύριον ἂν γένοιτο· ὅς γε ὁσημέραι πολλῶν ἐνοχλούντων, παρὰ πολὺ σοῦ πλουσιωτέρων, ὅμως οὐδὲ πώποτε φέρων ἐμαυτὸν ἐπέδωκα, εἰδὼς τοὺς ἐπὶ τοῖς συμποσίοις θορύβους, καὶ παροινίας. ἐπὶ σοῦ δὲ μόνου εἰκότως ἀγανακτῆσαί μοι δοκῶ, ὃς τοσοῦτον χρόνον ὑπ' ἐμοῦ λιπαρῶς τεθεραπευμένος, οὐκ ἠξίωσας ἐναριθμῆσαι κἀμὲ τοῖς ἄλλοις φί-

λοις, ἀλλὰ μόνος ἐγὼ σοι ἄμοιρος, καὶ ταῦτα, ἐν γειτόνων οἰκῶν. ἀνιῶμαι οὖν ἐπὶ σοὶ τὸ πλέον, οὕτως ἀχαρίστῳ φανέντι· ἐμοὶ γὰρ ἡ εὐδαιμονία οὐκ ἐν ὑὸς ἀγρίου μοίρᾳ, ἢ λαγωοῦ, ἢ πλακοῦντος, ἃ παρ᾽ ἄλλοις ἀφθόνως ἀπολαύω τὰ καθήκοντα εἰδόσιν, ἐπεὶ καὶ τήμερον παρὰ τῷ μαθητῇ Παμμένει δειπνῆσαι πολυτελές, ὥς φασι, δεῖπνον δυνάμενος, οὐκ ἐπένευσα ἱκετεύοντι, σοὶ ὁ ἀνόητος ἐμαυτὸν φυλάττων. 23. Σὺ δὲ ἡμᾶς παραλιπὼν, ἄλλους εὐωχεῖς. εἰκότως· οὔπω γὰρ δύνασαι διακρίνειν τὸ βέλτιον, οὐδὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. ἀλλὰ οἶδα ὅθεν μοι ταῦτα, παρὰ τῶν θαυμαστῶν σου φιλοσόφων, Ζηνοθέμιδος καὶ Λαβυρίνθου, ὧν (ἀπείη δὲ ἡ Ἀδράστεια) συλλογισμῷ ἑνὶ ἀποφράξαι ἄν μοι τάχιστα δοκῶ τὰ στόματα. ἢ εἰπάτω τὶς αὐτῶν, τί ἐστι φιλοσοφία; ἢ τὰ πρῶτα ταῦτα, τί διαφέρει σχέσις ἕξεως; ἵνα μὴ τῶν ἀπόρων εἴπω τὶ, κερατίναν, ἢ σωρείτην, ἢ θερίζοντα λόγον. ἀλλὰ σὺ μὲν ὄναιο αὐτῶν. ἐγὼ δὲ ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος εἶναι, οἴσω ῥᾳδίως τὴν ἀτιμίαν. 24. Καίτοι ὅπως μὴ ἐς ἐκείνην ἔχῃς καταφεύγειν τὴν ἀπολογίαν ὕστερον, ἐπιλαθέσθαι λέγων ἐν τοσούτῳ θορύβῳ, καὶ πράγματι, δίς σε τήμερον προσηγόρευκα, καὶ ἕωθεν ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἐν τῷ Ἀνακείῳ θύοντα ὕστερον. ταῦτα ἐγὼ τοῖς παροῦσιν ἀπολελόγημαι. 25. Εἰ δὲ δείπνου ἕνεκα ὀργίζεσθαί σοι δοκῶ, τὸ κατὰ τὸν Οἰνέα ἐννόησον. ὄψει γὰρ καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀγανακτοῦσαν, ὅτι μόνην αὐτὴν οὐ παρέλαβεν ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν θυσίαν, τοὺς ἄλλους

θεοὺς ἑστιῶν. φησὶ δὲ περὶ αὐτῶν Ὅμηρος ὧδέ πως·

Ἢ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν, ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.

καὶ Εὐριπίδης·

Καλυδὼν μὲν ἥδε γαῖα, Πελοπιης χθονὸς
Ἐν ἀντιπόρθμοις, πεδί' ἔχουσα εὐδαίμονα.

καὶ Σοφοκλῆς·

Συὸς μέγιστον χρῆμ' ἐπ' Οἰνέως γύαις,
Ἀνῆκε Λητοῦς παῖς ἑκηβόλος θεά.

26. Ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα παρεθέμην, ὅπως μάθῃς οἷον ἄνδρα παραλιπὼν, Δίφιλον ἑστιᾷς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ παραδέδωκας. εἰκότως· ἡδὺς γάρ ἐστι τῷ μειρακίῳ, καὶ πρὸς χάριν αὐτῷ σύνεστιν. εἰ δὲ μὴ αἰσχρὸν ἦν ἐμὲ λέγειν τὰ τοιαῦτα, καὶ ἄν τι προσέθηκα, ὅπερ σὺ, εἴγε θέλεις, παρὰ Ζωπύρου τοῦ παιδαγωγοῦ αὐτοῦ μάθοις ἂν, ἀληθὲς ὄν. ἀλλ' οὐ χρὴ ταράττειν ἐν γάμοις, οὐδὲ διαβάλλειν ἄλλους, καὶ μάλιστα ἐφ' οὕτως αἰσχραῖς αἰτίαις. καὶ γὰρ, εἰ Δίφιλος ἄξιος, δύο ἤδη μαθητάς μου ἀποσπάσας, ... ἀλλ' ἔγωγε φιλοσοφίας αὐτῆς ἕνεκα σιωπήσομαι. 27. Προςέταξα δὲ τῷ οἰκέτῃ τούτῳ, ἢν διδῷς αὐτῷ μοῖράν τινα ἢ συὸς, ἢ ἐλάφου, ἢ σησαμοῦντος, ὡς ἐμοὶ διακομίσειε, καὶ ἀντὶ τοῦ δείπνου ἀπολογία γένοιτο, μὴ λαβεῖν, μὴ καὶ δόξωμεν ἐπὶ τούτῳ πεπομφέναι.—28. Τούτων, ὦ ἑταῖρε, ἀναγινωσκομένων μεταξὺ, ἱδρώς τέ μοι περιεχεῖτο ὑπ' αἰδοῦς· καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, χανεῖν μοι τὴν γῆν ηὐχόμην, ὁρῶν τοὺς παρόντας γελῶντας ἐφ' ἑκάστῳ,

καὶ μάλιστα ὅσοι ᾔδεσαν τὸν Ἑτοιμοκλέα, πολιὸν ἄνθρωπον, καὶ σεμνὸν εἶναι δοκοῦντα. ἐθαύμαζον οὖν οἷος ὢν διαλάθοι αὐτοὺς, ἐξαπατωμένους τῷ πώγωνι, καὶ τῇ τοῦ προσώπου ἐντάσει. ὁ γοῦν Ἀρισταίνετος ἐδόκει μοι οὐκ ἀμελείᾳ παριδεῖν αὐτὸν ἀλλ' οὔποτ' ἂν ἐλπίσας κληθέντα ἐπινεῦσαι, οὐδ' ἂν ἐμπαρασχεῖν ἑαυτὸν τοιούτῳ τινί· ὥςτε οὐδὲ τὴν ἀρχὴν πειρᾶσθαι ἠξίου. 29. Ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατό ποτε ὁ οἰκέτης ἀναγινώσκων, τὸ μὲν συμπόσιον ἅπαν εἰς τοὺς ἀμφὶ τὸν Ζήνωνα καὶ Δίφιλον ἀπέβλεπε, δεδοικότας, καὶ ὠχριῶντας, καὶ τῇ ἀπορίᾳ τῶν προσώπων ἐπαληθεύοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Ἑτοιμοκλέους κατηγορηθέντα· ὁ Ἀρισταίνετος δὲ ἐτετάρακτο, καὶ θορύβου μεστὸς ἦν. ἐκέλευε δ' ὅμως πίνειν ἡμᾶς, καὶ ἐπειρᾶτο εὖ διατίθεσθαι τὸ γεγονὸς, ὑπομειδιῶν ἅμα, καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέπεμψεν, εἰπὼν ὅτι ἐπιμελήσεται τούτων. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ὁ Ζήνων ὑπεξανέστη ἀφανῶς, τοῦ παιδαγωγοῦ νεύσαντος ἀπαλλάττεσθαι, ὡς κελεύσαντος τοῦ πατρός. 30. Ὁ Κλεόδημος δὲ, καὶ πάλαι τινὸς ἀφορμῆς δεόμενος, (ἐβούλετο γὰρ συμπλακῆναι τοῖς Στωϊκοῖς, καὶ διεῤῥήγνυτο, οὐκ ἔχων ἀρχὴν εὔλογον) τότε οὖν τὸ ἐνδόσιμον παρασχούσης τῆς ἐπιστολῆς, Τοιαῦτα, ἔφη, ἐξεργάζεται ὁ καλὸς Χρύσιππος, καὶ Ζήνων ὁ θαυμαστὸς, καὶ Κλεάνθης, ῥημάτια δύστηνα, καὶ ἐρωτήσεις μόνον, καὶ σχήματα φιλοσόφων, τὰ δ' ἄλλα, Ἑτοιμοκλεῖς οἱ πλεῖστοι· καὶ αἱ ἐπιστολαὶ ὁρᾶτε ὅπως πρεσβυτικαὶ, καὶ τὸ τελευταῖον, Οἰνεὺς μὲν Ἀρισταίνετος, Ἑτοιμοκλῆς δὲ Ἄρτεμις.

ἀσχημονοῦντες ἐφαίνοντο, ἀλλ' ἐγέλων μόνον, καὶ κατεγίνωσκον αὐτῶν, οἶμαι, οὔςγε ἐθαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶναι ἀπὸ τῶν σχημάτων· οἱ σοφοὶ δὲ ἠσέλγαινον, καὶ ἐλοιδοροῦντο, καὶ ὑπερενεπίμπλαντο, καὶ ἐκεκράγεσαν, καὶ εἰς χεῖρας ᾔεσαν. ὁ θαυμάσιος δὲ Ἀλκιδάμας, καὶ ἐνούρει ἐν τῷ μέσῳ, οὐκ αἰδούμενος τὰς γυναῖκας. καὶ ἐμοὶ ἐδόκει ὡς ἂν ἄριστά τις εἰκάσειεν, ὁμοιότατα εἶναι τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ, οἷς περὶ τῆς Ἔριδος οἱ ποιηταὶ λέγουσιν. οὐ γὰρ κληθεῖσαν αὐτὴν ἐς τοῦ Πηλέως τὸν γάμον, ῥίψαι τὸ μῆλον εἰς τὸ σύνδειπνον, ἀφ' οὗ τοσοῦτον πόλεμον ἐπ' Ἰλίῳ γεγενῆσθαι. καὶ ὁ Ἑτοιμοκλῆς τοίνυν ἐδόκει μοι τὴν ἐπιστολὴν ἐμβαλὼν εἰς τὸ μέσον, ὥςπερ τι μῆλον, οὐ μείω τῆς Ἰλιάδος κακὰ ἐξεργάσασθαι. 36. Οὐ γὰρ ἐπαύσαντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ζηνόθεμιν καὶ Κλεόδημον φιλονεικοῦντες, ἐπεὶ μέσος αὐτῶν ὁ Ἀρισταίνετος ἐγένετο. Ἀλλὰ νῦν μὲν, ἔφη ὁ Κλεόδημος, ἱκανὸν, εἰ ἐλεγχθείητε ἀμαθεῖς ὄντες· αὔριον δὲ ἀμυνοῦμαι ὑμᾶς ὅν τινα καὶ χρὴ τρόπον· ἀπόκριναί μοι οὖν, ὦ Ζηνόθεμι, ἢ σὺ, ἢ ὁ κοσμιώτατος Δίφιλος, καθ' ὅ,τι ἀδιάφορον εἶναι λέγοντες τῶν χρημάτων τὴν κτῆσιν, οὐδὲν ἀλλ' ἢ τοῦτο ἐξ ἁπάντων σκοπεῖτε, ὡς πλείω κτήσησθε, καὶ διὰ τοῦτο ἀμφὶ τοὺς πλουσίους ἀεὶ ἔχετε, καὶ δανείζετε, καὶ τοκογλυφεῖτε, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύετε. πάλιν αὖ τὴν ἡδονὴν μισοῦντες, καὶ τῶν Ἐπικουρείων κατηγοροῦντες, αὐτοὶ τὰ αἴσχιστα ἡδονῆς ἕνεκα ποιεῖτε, καὶ πάσχετε, ἀγανακτοῦντες εἴ τις μὴ καλέσειεν ἐπὶ δεῖπνον· εἰ δὲ κληθείητε, τοσαῦτα

μὲν ἐσθίοντες, τοσαῦτα δὲ τοῖς οἰκέταις ἐπιδιδόντες. καὶ ἅμα λέγων, τὴν ὀθόνην περισπᾷν ἐπεχείρει, ἣν ὁ παῖς εἶχε τοῦ Ζηνοθέμιδος, μεστὴν οὖσαν παντοδαπῶν κρεῶν, καὶ ἔμελλε λύσας ἀποῤῥίπτειν αὐτὰ ἐς τοὔδαφος, ἀλλ' ὁ παῖς οὐκ ἀνῆκε, καρτερῶς ἀντεχόμενος. 37. Καὶ ὁ Ἕρμων, Εὖγε, ἔφη, ὦ Κλεόδημε, εἰπάτωσαν οὗ τινος ἕνεκα ἡδονῆς κατηγοροῦσιν, αὐτοὶ ἥδεσθαι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀξιοῦντες. Οὐκ, ἀλλὰ σὺ, ἦδ' ὃς ὁ Ζηνόθεμις, εἰπὲ, ὦ Κλεόδημε, καθ' ὅ,τι οὐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πλοῦ ον. Οὔμενουν, ἀλλὰ σύ. καὶ ἐπὶ πολὺ τὸ τοιοῦτον ἦν, ἄχρι δὴ ὁ Ἴων προκύψας ἐς τὸ ἐμφανέστερον, Παύσασθε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ, εἰ δοκεῖ, λόγων ἀφορμὰς ὑμῖν ἀξίων τῆς παρούσης ἑορτῆς καταθήσω εἰς τὸ μέσον· ὑμεῖς δὲ ἀφιλονείκως ἐρεῖτε, καὶ ἀκούσεσθε ὥςπερ ἀμέλει καὶ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πλάτωνι ἐν λόγοις ἡ πλείστη διατριβὴ ἐγένετο. πάντες ἐπήνεσαν οἱ παρόντες, καὶ μάλιστα οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀρισταίνετόν τε καὶ Εὔκριτον, ἀπαλλάξεσθαι τῆς ἀηδίας οὕτω γοῦν ἐλπίσαντες. καὶ μετῆλθέ τε ὁ Ἀρισταίνετος ἐπὶ τὸν αὐτοῦ τόπον, εἰρήνην γεγενῆσθαι ἐλπίσας. 38. Καὶ ἅμα εἰςεκεκόμιστο ἡμῖν τὸ ἐντελὲς ὀνομαζόμενον δεῖπνον, μία ὄρνις ἑκάστῳ, καὶ κρέας ὑὸς, καὶ λαγῶα, καὶ ἰχθὺς ἐκ ταγήνου, καὶ σησαμοῦντες, καὶ ὅσα ἐντραγεῖν, καὶ ἐξῆν ἀποφέρεσθαι ταῦτα. προὔκειτο δὲ οὐχ ἓν ἑκάςῳ πινάκιον, ἀλλ' Ἀρισταινέτῳ μὲν καὶ Εὐκρίτῳ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης κοινὸν, καὶ τὰ παρ' αὐτῷ ἑκάτερον ἐχρῆν λαβεῖν· Ζηνοθέμιδι δὲ τῷ Στωϊκῷ καὶ Ἕρμωνι τῷ Ἐπικουρείῳ, ὁμοίως κοινὸν καὶ τούτοις

εἶτα ἑξῆς Κλεοδήμῳ, καὶ Ἴωνι· μεθ' οὓς τῷ νυμφίῳ, καὶ ἐμοί· τῷ Διφίλῳ δὲ τὰ ἀμφοῖν, ὁ γὰρ Ζήνων ἀπεληλύθει. καὶ μέμνησό μοι τούτων, ὦ Φίλων, διότι δή ἐστι καὶ ἐν αὐτοῖς χρήσιμον ἐς τὸν λόγον.

ΦΙΛ. Μεμνήσομαι δή.

39. ΛΥΚ. Ὁ τοίνυν Ἴων, Πρῶτος οὖν ἄρχομαι, ἔφη, εἰ δοκεῖ. καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, Ἐχρῆν μὲν ἴσως, ἔφη, τοιούτων ἀνδρῶν παρόντων περὶ ἰδεῶν τε καὶ ἀσωμάτων εἰπεῖν, καὶ ψυχῆς ἀθανασίας· ἵνα δὲ μὴ ἀντιλέγωσί μοι, ὁπόσοι μὴ κατὰ ταὐτὰ φιλοσοφοῦσι, περὶ γάμων ἐρῶ τὰ εἰκότα. τὸ μὲν οὖν ἄριστον ἦν, μὴ δεῖσθαι γάμων, ἀλλὰ πειθομένους Πλάτωνι καὶ Σωκράτει, παιδεραστεῖν. μόνοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι ἀποτελεσθεῖεν ἂν πρὸς ἀρετήν· εἰ δὲ δεῖ καὶ γυναικείου γάμου, κατὰ τὰ Πλάτωνι δοκοῦντα κοινὰς εἶναι ἐκείνων τὰς γυναῖκας, ὡς ἔξω ζήλου εἴημεν. 40. Γέλως ἐπὶ τούτοις ἐγένετο, ὡς οὐκ ἐν καιρῷ λεγομένοις. Διονυσόδωρος δὲ, Οὐ παύσῃ, ἔφη, βαρβαρικὰ ἡμῖν ᾄδων; ποῦ γὰρ ἂν εὑρίσκοιμεν τὸν ζῆλον ἐπὶ τούτου, καὶ παρὰ τίνι; — καὶ σὺ γὰρ φθέγγῃ, κάθαρμα; εἶπεν. οἶμαι, καὶ ὁ Διονυσόδωρος ἀντελοιδορεῖτο τὰ εἰκότα· ἀλλ' ὁ γραμματικὸς Ἱστιαῖος ὁ βέλτιστος, Παύσασθε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἐπιθαλάμιον ἀναγνώσομαι. καὶ ἀρξάμενος ἀνεγίνωσκεν. 41. Ἦν γὰρ ταῦτα, εἴγε μέμνημαι, τὰ ἐλεγεῖα,

Ἡ οἵη ποτ' ἄρ' ἦγε Ἀρισταινέτου ἐν μεγάροις,
Δῖα Κλεανθὶς ἄνασσ' ἐτρέφετ' ἐνδυκέως,
Προὔχουσα πασάων ἀλλάων παρθενικάων,

Κρέσσων τῆς Κυθέρης, ἠδ' αὖ τῆς Σελήνης.
Νυμφίε, καὶ σὺ δὲ χαῖρε, κρατερῶν κράτιστε ἐφήβων,
Κρέσσων Νηρῆος, καὶ Θέτιδος παιδός.
Ἄμμες δ' αὖθ' ὑμῖν τοῦτον θαλαμήϊον ὕμνον
ξυνὸν ἐπ' ἀμφοτέροις πολλάκις ᾀσόμεθα.

42. Γέλωτος οὖν ἐπὶ τούτοις, ὡς τὸ εἰκὸς, γενομένου, ἅρασθαι ἤδη τὰ παρακείμενα ἔδει, καὶ ἀνείλοντο οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀρισταίνετον, καὶ Εὔκριτον, τὰ πρὸ αὑτοῦ ἑκάτερος, κἀγὼ τἀμὰ, καὶ ὁ Χαιρέας, ὅσα ἐκείνῳ ἔκειτο, καὶ Ἴων ὁμοίως, καὶ ὁ Κλεόδημος. ὁ δὲ Δίφιλος ἠξίου καὶ τὰ τῷ Ζήνωνι ἤδη ἀπιόντι παρατεθέντα φέρεσθαι, καὶ ἔλεγε μόνῳ παρατεθῆναί οἱ αὐτὰ, καὶ πρὸς τοὺς διακόνους ἐμάχετο, καὶ ἀντέσπων, τῆς ὄρνιθος ἀντεπειλημμένοι, ὥσπερ τὸν Πατρόκλου νεκρὸν ἀνθέλκοντες, καὶ τέλος, ἐνικήθη, καὶ ἀφῆκε, πολὺν γέλωτα παρασχὼν τοῖς συμπόταις, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἠγανάκτει μετὰ τοῦτο, ὡς ἂν τὰ μέγιστα ἠδικημένος. 43. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἕρμωνα καὶ Ζηνόθεμιν, ἅμα κατέκειντο, ὥσπερ εἴρηται, ὁ μὲν ὑπεράνω, ὁ Ζηνόθεμις, ὁ δ' ὑπ' αὐτόν. παρέκειτο δ' αὐταῖς τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἴσα· καὶ ἀνείλοντο εἰρηνικῶς· ἡ δὲ ὄρνις ἡ πρὸ τοῦ Ἕρμωνος, πιμελεστέρα, (οὕτως, οἶμαι, τυχὸν) ἔδει δὲ καὶ ταύτας ἀναιρεῖσθαι, τὴν ἑαυτοῦ ἑκάτερον. ἐν τούτῳ τοίνυν ὁ Ζηνόθεμις (καί μοι, ὦ Φίλων, πάνυ πρόςεχε τὸν νοῦν, ὁμοῦ γάρ ἐσμεν ἤδη τῷ κεφαλαίῳ τῶν πραχθέντων) ὁ δὴ Ζηνόθεμις, φημὶ, τὴν παρ' αὐτὸν ἀφεὶς, τὴν πρὸ τοῦ Ἕρμωνος ἀνείλετο, πιοτέραν,

ὡς ἔφην, ουσαν. ὃδ᾿ ἀντεπελάβετο, καὶ οὐκ εἴα πλεονεκτεῖν. βοὴ τὸ ἐπὶ τούτοις, καὶ συμπεσόντες ἔπαιον ἀλλήλους ταῖς ὄρνισιν αὐταῖς ἐς τὰ πρόσωπα· καὶ τῶν πωγώνων ἐπειλημμένοι, ἐπεκαλοῦντο βοηθεῖν· ὁ μὲν τὸν Κλεόδημον ὁ Ἕρμων· ὁ δὲ Ζηνόθεμις Ἀλκιδάμαντα καὶ Δίφιλον. καὶ συνίσταντο οἱ μὲν ὡς τοῦτον, οἱ δ᾿ ὡς ἐκεῖνον, πλὴν μόνου τοῦ Ἴωνος· ἐκεῖνος δὲ μέσον ἑαυτὸν ἐφύλαττεν. 44. Οἱδ᾿ ἐμάχοντο συμπλακέντες, καὶ ὁ μὲν Ζενόθεμις, σκύφον ἀράμενος ἀπὸ τῆς τραπέζης, κείμενον πρὸ τοῦ Ἀρισταινέτου, ῥιπτεῖ ἐπὶ τὸν Ἕρμωνα·

Κἀκείνου μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτραπετ᾿ ἄλλῃ·

διεῖλε δὲ τοῦ νυμφίου τὸ κρανίον ἐς δύο, χρηστῷ μάλα καὶ βαθεῖ τραύματι. βοὴ οὖν παρὰ τῶν γυναικῶν ἐγένετο, καὶ κατεπήδησαν ἐς τὸ μεταίχμιον αἱ πολλαὶ, καὶ μάλιστα ἡ μήτηρ τοῦ μειρακίου, ἐπεὶ τὸ αἷμα εἶδε· καὶ ἡ νύμφη δὲ ἀνεπήδησε, φοβηθεῖσα περὶ αὐτοῦ. ἐν τοσούτῳ δὲ ὁ Ἀλκιδάμας ἠρίστευε, τῷ Ζηνοθέμιδι συμμαχῶν. καὶ πατάξας τῇ βακτηρίᾳ, τοῦ Κλεοδήμου μὲν τὸ κρανίον, τοῦ Ἕρμωνος δὲ τὴν σιαγόνα ἐπέτριψε, καὶ τῶν οἰκετῶν ἐνίους βοηθεῖν αὐτοῖς ἐπιχειροῦντας, κατέτρωσεν· οὐ μὴν ἀπετράποντο ἐκεῖνοι. ἀλλ᾿ ὁ μὲν Κλεόδημος, ὀρθῷ τῷ δακτύλῳ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Ζηνοθέμιδος ἐξώρυττε, καὶ τὴν ῥῖνα προσφὺς, ἀπέτραγεν. ὁ δὲ Ἕρμων τὸν Δίφιλον, ἐπὶ ξυμμαχίαν ἥκοντα τοῦ Ζηνοθέμιδος, ἀφῆκεν ἐπὶ κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ κλιντῆρος. 45. Ἐτρώθη δὲ καὶ Ἱστιαῖος ὁ γραμματικὸς, δια

λύειν αὐτοὺς ἐπιχειρῶν, λὰξ, οἶμαι, εἰς τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ Κλεοδήμου, Δίφιλον εἶναι οἰηθέντος. ἔκειτο οὖν ὁ ἄθλιος κατὰ τὸν αὐτοῦ Ὅμηρον, αἷμ' ἐμέων. πλὴν ταραχῆς γε καὶ δακρύων μεστὰ ἦν πάντα. καὶ αἱ μὲν γυναῖκες ἐκώκυον, τῷ Χαιρέᾳ περιχυθεῖσαι· οἱ δὲ ἄλλοι κατέπαυον. μέγιστον δὲ ἦν ἁπάντων κακῶν ὁ Ἀλκιδάμας, ἐπεὶ ἅπαξ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐτρέψατο, παίων τὸν προςτυχόντα· καὶ πολλοὶ ἂν, εὖ ἴσθι, ἔπεσον, εἰ μὴ κατέαξε τὴν βακτηρίαν. ἐγὼ δὲ παρὰ τὸν τοῖχον ὀρθὸς ἐφεστὼς, ἑώρων ἕκαστα, οὐκ ἀναμιγνὺς ἐμαυτὸν, ὑπὸ τοῦ Ἱστιαίου διδαχθεὶς, ὡς ἔστιν ἐπισφαλὲς διαλύειν τὰ τοιαῦτα. Λαπίθας οὖν καὶ Κενταύρους εἶδες ἂν, τραπέζας ἀνατετραμμένας, καὶ αἷμα ἐκκεχυμένον, καὶ σκύφους ῥιπτουμένους. 46. Τέλος δὲ, ὁ Ἀλκιδάμας ἀνατρέψας τὸ λυχνίον, σκότος μέγα ἐποίησε· καὶ τὸ πρᾶγμα, ὡς τὸ εἰκὸς, μακρῷ χαλεπώτερον ἐγεγένητο· καὶ γὰρ οὐ ῥᾳδίως εὐπόρησαν φωτὸς ἄλλου, ἀλλὰ πολλὰ ἐπράχθη, καὶ δεινὰ ἐν τῷ σκότῳ. καὶ ἐπεὶ παρῆν τις λύχνον ποτὲ κομίζων, κατελήφθη Ἀλκιδάμας μὲν τὴν αὐλητρίδα ἀπογυμνῶν, καὶ πρὸς βίαν συνενεχθῆναι αὐτῇ σπουδάζων. Διονυσόδωρος δὲ ἄλλο τι γελοῖον ἐφωράθη πεποιηκώς· σκύφος γὰρ ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ κόλπου, ἐξαναστάντος αὐτοῦ· εἶτ' ἀπολογούμενος, Ἴωνα, ἔφη, ἀνελόμενον ἐν τῇ ταραχῇ, δοῦναι αὐτῷ, ὅπως μὴ ἀπόλοιτο· καὶ ὁ Ἴων κηδεμονικῶς ἔλεγε τοῦτο πεποιηκέναι. Ἐπὶ τούτοις διελύθη τὸ συμπόσιον, τελευτῆσαν ἐκ τῶν δακρύων αὖθις εἰς γέλωτα ἐπὶ τῷ Ἀλκιδάμαντι, καὶ τῷ Διονυσοδώ-

ρῳ, καὶ Ἴωνι. ‛καὶ οἵ τε τραυματίαι, φοράδην ἐξεκομίζοντο, πονήρως ἔχοντες· καὶ μάλιστα ὁ πρεσβύτης Ζηνόθεμις ἀμφοτέραις, τῇ μὲν τῆς ῥινὸς, τῇ δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐπειλημμένος, βοῶν ἀπόλλυσθαι ὑπ᾽ ἀλγηδόνων· ὥςτε καὶ τὸν Ἕρμωνα, καίπερ ἐν κακοῖς ὄντα (δύο γὰρ ὀδόντας ἐξεκέκοπτο) ἀντιμαρτύρεσθαι λέγοντα, Μέμνησο μέντοι, ὦ Ζηνόθεμι, ὡς οὐκ ἀδιάφορον ἡγῇ τὸν πόνον. καὶ ὁ νυμφίος δὲ, ἀκεσαμένου τὸ τραῦμα τοῦ Διονίκου, ἀπήγετο εἰς τὴν οἰκίαν, ταινίαις κατειλημμένος τὴν κεφαλὴν, ἐπὶ τὸ ζεῦγος ἀνατεθεὶς, ἐφ᾽ οὗ τὴν νύμφην ἀπάξειν ἔμελλε, πικροὺς ὁ ἄθλιος τοὺς γάμους ἑορτάσας. καὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁ Διόνικος ἐπεμελεῖτο δὴ τὰ δυνατά· καὶ καθευδήσαντες ἀπήγοντο, ἐμοῦντες οἱ πολλοὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὁ μέντοι Ἀλκιδάμας, αὐτοῦ ἔμεινεν. οὐ γὰρ ἐδυνήθησαν ἐκβαλεῖν τὸν ἄνδρα, ἐπεὶ ἅπαξ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, πλαγίως ἐκάθευδε. 48. Τοῦτό σοι τέλος, ὦ καλὲ Φίλων, ἐγένετο τοῦ συμποσίου, ἢ ἄμεινον τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο εἰπεῖν, τό,

Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων·
Πολλὰ δ᾽ ἀέλπτως κραίνουσι θεοί·
Καὶ τὰ δοκηθέντ᾽ οὐκ ἐτελέσθη.

ἀπροςδόκητα γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπέβη καὶ ταῦτα. ἐκεῖνό γε μεμάθηκα ἤδη, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς, ἀπράγμονα ὄντα, συνεστιᾶσθαι τοιούτοις φιλοσόφοις.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΗΣ ΘΕΟΥ.

ARGVMENTVM.

Auctor, Assyrius, templum et sacra Iunonis, quam Syri Hierapoli (quae urbs et Edessa et Bambyce vocabatur) venerabantur, descripturus, ab Aegyptiis, qui primi deorum cognitionem habuerint, primam de diis doctrinam ad Assyrios pervenisse narrat (c. 1. 2.); esse quidem in Syria templa ipsis Aegyptiis aetate non multum inferiora, de quorum nonnullis et de fabulis eo pertinentibus pauca disserit, praecipue de Astarte Sidoniorum et Adonide Bybliorum (c. 3—9.); at omnibus et sanctitate et divitiis et qualibet ratione praeferendum esse templum Hierapolitanum (c. 10.) Tum, quae de conditoribus templi audiverat, refert. Alii Deucalionem templum ob aquas diluvii eo loci absorptas exstruxisse narraverant, ritu quodam religioso in eius rei memoriam instituto id probantes, (quo loco de diluvio sub Deucalione loquitur) (c. 11—13.); alii Semiramidem in honorem Dercetus matris (c. 14.); alii Attin in honorem Rheae, suis utrique usi argumentis (c. 15.); alii denique, quod auctori placet, Bacchum Iunoni (c. 16.). Vetus vero templum ex voto restauraverat Stratonice, uxor regis Assyriorum

(Seleuci Nicanoris). Annexa est narratio de Antiocho Seleuci filio, amore novercae pereunte, et de Combabo eiusque singulari erga regem fide, cuius facinus multi postea imitati Galli vocabantur (c. 17 — 27.). Posthaec loquitur de situ templi, de propylaeis, de phallis a Baccho Iunoni positis, eorumque usu (c. 28. 29.), sequitur accurata descriptio cum templi ipsius et simulacrorum Iovis, Iunonis aliorumque, praecipue Apollinis, cuius quoque ratio oracula in hoc templo edendi enarratur (c. 30 — 38.), tum eorum, quae sunt extra templum, altaris, statuarumque Semiramidis aliarumque atque ferarum mansuetarum in aula (c. 39 — 41.). Tum de sacerdotibus et reliqua in sacris ministrantium hominum multitudine (c. 42. 43.). de sacrificiis (c. 44.), de lacu eiusque piscibus sacris reliquisque memorabilibus (c. 45—47.), de celebritatibus et diebus festis (c. 48—50.), atque de Gallis sermo est (c. 51. 52.). Deinde narrat leges ad eos pertinentes, qui mortuos viderint, atque ad victimas animantiaque sacra abominandave (c. 53. 54.); denique eas, quibus, qui ad sacra Hierapolitana conveniebant, circa victum, sacrificia aliaque, utebantur.

Liber hic plurimis Lucianeus non esse videtur, quamvis Wieland contrarium probare studeat. Belino auctor antiquior saeculo Antoniorum esse videtur. Imitatur autem Herodoti non dialectum solum, sed genus quoque rationemque scribendi.

Ἔστιν ἐν Συρίῃ πόλις, οὐ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ, καλέεται δὲ Ἱρή, καὶ ἔστιν ἱρὴ τῆς Ἥρης τῆς Ἀσσυρίης. δοκέειν δέ μοι, τόδε τὸ οὔνομα οὐκ ἅμα τῇ πόλει οἰκεομένῃ ἐγένετο, ἀλλὰ τὸ μὲν

ἀρχαῖον ἄλλο ἦν· μετὰ δὲ σφισι τῶν ἱρῶν μεγάλων γιγνομένων, ἐς τόδε ἡ ἐπωνυμίη ἀπίκετο. περὶ ταύτης ὦν τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστι. ἐρέω δὲ καὶ νόμους, τοῖσι ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται, καὶ πανηγύριας, τὰς ἄγουσι, καὶ θυσίας, τὰς ἐπιτελέουσι. ἐρέω δὲ, ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν εἰσαμένων μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηὸν, ὅκως ἐγένετο. γράφω δὲ Ἀσσύριος ἐών· καὶ τῶν ἀπηγέομαι, τὰ μὲν αὐτοψίῃ ἔμαθον· τὰ δε παρὰ τῶν ἱρέων ἐδάην, ὁκόσα, ἐόντα ἐμεῦ πρεσβύτερα, ἐγὼ ἱστορέω. 2. Πρῶτοι μὲν οὖν ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίην λαβεῖν, καὶ ἱρὰ εἴσασθαι, καὶ τεμένεα, καὶ πανηγύριας ἀποδέξαι· πρῶτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱροὺς ἔλεξαν. μετὰ δὲ οὐ πολλοστῷ χρόνῳ παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἤκουσαν, καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἤγειραν, ἐν τοῖσι καὶ ἀγάλματα ἔθεντο, καὶ ξόανα ἐστήσαντο. 3. Τὸ δὲ παλαιὸν, καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἔσαν. καὶ ἔστι ἱρὰ καὶ ἐν Συρίῃ, οὐ παραπολὺ τοῖς Αἰγυπτίοισι ἰσοχρονέοντα, τῶν ἐγὼ πλεῖστα ὄπωπα· τό γε τοῦ Ἡρακλέος τὸ ἐν Τύρῳ, οὐ τούτου τοῦ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀλλὰ τὸν ἐγὼ λέγω πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ Τύριος ἥρως ἐστί. 4. Ἔνι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα, τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ἀστάρτης ἐστί. Ἀστάρτην δ' ἐγὼ δοκέω Σεληναίην ἔμμεναι. ὡς δὲ μοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγέετο, Εὐρώπης ἐστὶ τῆς Κάδμου ἀδελφεῆς. ταύτην δ' ἐοῦσαν Ἀγήνορος τοῦ βασιλῆος θυγατέρα, ἐπειδή τε ἀφανὴς

ἐγεγόνεε, οἱ Φοίνικες τῷ νηῷ ἐτιμήσαντο, καὶ λόγον ἱρὸν ἐπ᾽ αὐτῇ ἔλεξαν, ὅτι ἐοῦσαν καλὴν Ζεὺς ἐπόθεε, καὶ τὸ εἶδος ἐς ταῦρον ἀμειψάμενος, ἥρπασε· καί μιν ἐς Κρήτην φέρων, ἀπίκετο. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουον, καὶ τὸ νόμισμα τῷ Σιδώνιοι χρέονται, τὴν Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ ταύρῳ τῷ Διΐ· τὸν δὲ νηὸν οὐκ ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἔμμεναι. 5. Ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοίνικες ἱρὸν, οὐκ Ἀσσύριον, ἀλλ᾽ Αἰγύπτιον, τὸ ἐξ Ἡλίου πόλιος ἐς τὴν Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μέν μιν οὐκ ὄπωπα, μέγα δὲ καὶ τόδε καὶ ἀρχαῖόν ἐστι. 6. Εἶδον δὲ καὶ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱρὸν Ἀφροδίτης Βυβλίης, ἐν τῷ καὶ τὰ ὄργια ἐς Ἄδωνιν ἐπιτελέουσι. ἐδάην δὲ καὶ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ ὦν τὸ ἔργον τὸ ἐς Ἄδωνιν ὑπὸ τοῦ συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρῃ γενέσθαι, καὶ μνήμην τοῦ πάθεος τύπτονταί τε ἑκάστου ἔτεος, καὶ θρηνέουσι, καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσι, καί σφισι μεγάλα πένθεα ἀνὰ τὴν χώρην ἵσταται. ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνταί σε, καὶ ἀποκλαύσωνται, πρῶτα μὲν καταγίζουσι τῷ Ἀδώνιδι, ὅκως ἐόντι νέκυϊ· μετὰ δὲ τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, ζώειν τέ μιν μυθολογέουσι, καὶ ἐς τὸν ἠέρα πέμπουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται, ὅκως Αἰγύπτιοι, ἀποθανόντος Ἄπιος. γυναικῶν δὲ ὁκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τοιήνδε ζημίην ἐκτελέουσι. ἐν μιῇ ἡμέρῃ, ἐπὶ πρήσει τῆς ὥρης ἵστανται. ἡ δὲ ἀγορὴ μούνοισι ξείνοισι παρακέαται, καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὴν Ἀφροδίτην θυσίη γίγνεται. 7. Εἰσὶ δὲ ἔνιοι Βυβλίων, οἵ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὄσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὰ πένθεα, καὶ τὰ

ὄργια, οὐκ ἐς τὸν Ἄδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν Ὄσιριν πάντα πρήσσεσθαι. ἐρέω δὲ ὁκόθεν καὶ τάδε πιστὰ δοκέουσι. κεφαλὴ ἑκάστου ἔτεος ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, πλώουσα τὸν μεταξὺ πλόον ἑπτὰ ἡμερέων. καί μιν οἱ ἄνεμοι φορέουσι θείῃ ναυτιλίῃ. τρέπεται δὲ οὐδαμᾶ, ἀλλ' ἐς μούνην τὴν Βύβλον ἀπικνέεται. καὶ ἔστι τὸ σύμπαν, θωῦμα. καὶ τοῦτο ἑκάστου ἔτεος γίγνεται, τὸ καὶ ἐμεῦ παρεόντος ἐν Βύβλῳ ἐγένετο· καὶ τὴν κεφαλὴν ἐθηησάμην Βυβλίνην.

8. Ἔνι δὲ καὶ ἄλλο θωῦμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ οὔρεος, ἐς τὴν ἅλα ἐκδιδοῖ· οὔνομα τῷ ποταμῷ Ἄδωνις ἐπικέαται· ὁ δὲ ποταμὸς ἑκάστου ἔτεος αἱμάσσεται, καὶ τὴν χροιὴν ὀλέσας, ἐςπίπτει ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ φοινίσσει τὸ πολλὸν τοῦ πελάγεος, καὶ σημαίνει τοῖς Βυβλίοις τὰ πένθεα. μυθέονται δὲ ὅτι ταυτῃσὶ τῇσι ἡμέρῃσι, ὁ Ἄδωνις ἀνὰ τὸν Λίβανον τιτρώσκεται, καὶ τὸ αἷμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον ἀλλάσσει τὸν ποταμὸν, καὶ τῷ ῥόῳ τὴν ἐπωνυμίην διδοῖ. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι. ἐμοὶ δέ τις ἀνὴρ Βύβλιος, ἀληθέα δοκέων λέγειν, ἑτέρην ἀπηγέετο τοῦ πάθεος αἰτίην. ἔλεγε δὲ ὧδε· Ὁ Ἄδωνις ὁ ποταμὸς, ὦ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου ἔρχεται· ὁ δὲ Λίβανος κάρτα ξανθόγεώς ἐστι. ἄνεμοι ὦν τρηχέες ἐκείνῃσι τῇσι ἡμέρῃσι ἱστάμενοι τὴν γῆν τῷ ποταμῷ ἐπιφέρουσι, ἐοῦσαν ἐς τὰ μάλιστα μιλτώδεα· ἡ δὲ γῆ μιν αἱμώδεα τίθησι· καὶ τοῦδε τοῦ πάθεος οὐ τὸ αἷμα, τὸ λέγουσι, ἀλλ' ἡ χώρη αἰτίη. ὁ μέν μοι Βύβλιος τοσαῦτα ἀπηγέετο. εἰ δὲ ἀτρεκέως ταῦτα ἔλεγε, ἐμοὶ μὲν δοκέει κάρτα θείη

καὶ τοῦ ἀνέμου ἡ συντυχίη. 9. Ἀνέβην δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον ἱρὸν Ἀφροδίτης ἔμμεναι, τὸ Κινύρης εἵσατο· καὶ εἶδον τὸ ἱρὸν, καὶ ἀρχαῖον ἦν. τάδε μέν ἐστι τὰ ἐν τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα καὶ μεγάλα ἱρά. 10. Τοσούτων δὲ ἐόντων, ἐμοὶ δοκέει, οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεῖζον ἔμμεναι, οὐδὲ νηὸς ἄλλος ἁγιώτερος, οὐδὲ χώρη ἄλλη ἱροτέρη. ἔνι δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ πολυτελέα, καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα, καὶ πολλὰ θωύματα, καὶ ξόανα θεοπρεπέα, καὶ θεοὶ δὲ κάρτα αὐτοῖσι ἐμφανέες. ἱδρώει γὰρ δὴ ὦν παρὰ σφίσι τὰ ξόανα, καὶ κινέεται καὶ χρησμηγορέει· καὶ βοὴ δὲ πολλάκις ἐγένετο ἐν τῷ νηῷ, κλεισθέντος τοῦ ἱροῦ, καὶ πολλοὶ ἤκουσαν. ναὶ μὴν καὶ ὄλβου πέρι, ἐν τοῖσι ἐγὼ οἶδα, πρῶτόν ἐστι. πολλὰ γὰρ αὐτοῖσι ἀπικνέεται χρήματα, ἔκ τε Ἀραβίης, καὶ Φοινίκων, καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης, τὰ δὲ καὶ Κίλικες φέρουσι, τὰ δὲ Ἀσσύριοι. εἶδον δὲ ἐγὼ καὶ τὰ ἐν τῷ νηῷ λάθρῃ ἀποκέαται, ἐσθῆτα πολλὴν, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐς ἄργυρον ἢ ἐς χρυσὸν ἀποκέκριται· ἑορταὶ μὲν γὰρ καὶ πανηγύριες οὐδαμοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώπων τοσαίδε ἀποδεδέχαται. 11. Ἱστορέοντι δέ μοι ἐτέων πέρι, ὁκόσα τῷ ἱρῷ ἐστι, καὶ τὴν θεὸν αὐτοὶ ἥν τινα δοκέουσι, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο, τῶν οἱ μὲν ἱροὶ, οἱ δὲ ἐμφανέες, οἱ δὲ κάρτα μυθώδεες, καὶ ἄλλοι βάρβαροι, οἱ μὲν τοῖσι Ἕλλησι ὁμολογέοντες· τοὺς ἐγὼ πάντας μὲν ἐρέω, δέκομαι δὲ οὐδαμᾶ. 12. Οἱ μὲν ὦν πολλοὶ, Δευκαλίωνα τὸν Σκύθεα τὸ ἱρὸν εἵσασθαι λέγουσι· τοῦτον

Δευκαλίωνα, ἐπὶ τοῦ τὸ πολλὸν ὕδωρ ἐγένετο. Δευκαλίωνος δὲ πέρι λόγον ἐν Ἕλλησι ἤκουσα, τὸν Ἕλληνες ἐπ' αὐτῷ λέγουσι. ὁ δὲ μῦθος ὧδε ἔχει· ἥδε ἡ γενεὴ, οἱ νῦν ἄνθρωποι, οὐ πρῶτοι ἐγένοντο, ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἡ γενεὴ, πάντες ὤλοντο. οὗτοι δὲ γένεος τοῦ δευτέρου εἰσί· τὸ αὖθις ἐκ Δευκαλίωνος ἐς πληθὺν ἀπίκετο. ἐκείνων δὲ πέρι τῶν ἀνθρώπων τάδε μυθέονται. ὑβρισταὶ κάρτα ἐόντες, ἀθέμιστα ἔργα ἔπρασσον· οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον, οὔτε ξείνους ἐδέκοντο, οὔτε ἱκετέων ἠνείχοντο, ἀντ' ὧν σφίσι ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκετο. αὐτίκα ἡ γῆ πολλὸν ὕδωρ ἐκδιδοῖ, καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγένοντο, καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μέζονες, καὶ ἡ θάλασσα ἐπὶ πολλὸν ἀνέβη, ἔςτε ὅ πάντα ὕδωρ ἐγένοντο, καὶ πάντες ὤλοντο· Δευκαλίων δὲ μοῦνος ἀνθρώπων ἐλίπετο ἐς γενεὴν δευτέρην, εὐβουλίης τε καὶ τοῦ εὐσεβέος εἵνεκα. ἡ δέ οἱ σωτηρίη ἥδε ἐγένετο· λάρνακα μεγάλην, τὴν αὐτὸς ἔχε, ἐς ταύτην ἐςβιβάσας παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ἑωϋτοῦ, ἐσέβη. ἐςβαίνοντι δέ οἱ ἀπίκοντο σύες, καὶ ἵπποι, καὶ λεόντων γένεα, καὶ ὄφιες, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐν γῇ νέμονται, πάντα ἐς ζεύγεα. ὁ δὲ πάντα ἐδέκετο· καί μιν οὐκ ἐσίνοντο, ἀλλά σφισι μεγάλη διόθεν φιλίη ἐγένετο. καὶ ἐν μιῇ λάρνακι πάντες ἔπλευσαν, ἔστε τὸ ὕδωρ ἐπεκράτεε. τὰ μὲν Δευκαλίωνος πέρι Ἕλληνες ἱστορέουσι. 13. Τὰ δὲ ἀπὸ τούτου, λέγεται λόγος ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει μεγάλως ἄξιος θωυμάσαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρῃ χώρῃ, χάσμα μέγα ἐγένετο, καὶ τὸ σύμπαν ὕδωρ κατεδέξατο. Δευκαλίων δὲ, ἐπεὶ τάδε ἐγένετο, βωμούς τε

ἕθετο, καὶ νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι Ἥρης ἅγιον ἐστήσατο. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ χάσμα εἶδον, καὶ ἔστι ὑπὸ τῷ νηῷ κάρτα μικρόν. εἰ μὲν ὦν, πάλαι καὶ μέγα ἐὸν, νῦν τοιόνδε ἐγένετο, οὐκ οἶδα· τὸ δὲ ἐγὼ εἶδον, μικρόν ἐστι. σῆμα δὲ τῆς ἱστορίης τόδε πρήσσουσι· δὶς ἑκάστου ἔτεος ἐκ θαλάσσης ὕδωρ ἐς τὸν νηὸν ἀπικνέεται. φέρουσι δὲ οὐκ ἱρέες μοῦνον, ἀλλὰ πᾶσα Συρίη, καὶ Ἀραβίη, καὶ πέρηθεν τοῦ Εὐφρήτεω, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται, καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι· τὸ πρῶτα μὲν ἐν τῷ νηῷ ἐκχέουσι, μετὰ δὲ ἐς τὸ χάσμα κατέρχεται, καὶ δέκεται τὸ χάσμα, μικρὸν ἐὸν, ὕδατος χρῆμα πολλόν. τὰ δὲ ποιέοντες, Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱρῷ τόνδε νόμον θέσθαι λέγουσι, συμφορῆς τε καὶ εὐεργεσίης μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν ὦν ἀρχαῖος αὐτοῖσι λόγος ἀμφὶ τοῦ ἱροῦ, τοιός δέ ἐστι. 14. Ἄλλοι δὲ Σεμίραμιν τὴν Βαβυλωνίην, τῆς δὴ πολλὰ ἔργα ἐν τῇ Ἀσίῃ ἐστί. ταύτην καὶ τόδε τὸ ἕδος εἴσασθαι νομίζουσι, οὐκ Ἥρῃ δὲ εἴσασθαι, ἀλλὰ μητρὶ ἑωϋτῆς, τῆς Δερκετὼ οὔνομα. Δερκετοῦς δὲ εἶδος ἐν Φοινίκῃ ἐθησάμην, θέημα ξένον· ἡμισέη μὲν γυνή· τὸ δὲ ὁκόσον ἐκ μηρῶν ἐς ἄκρους πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀποτείνεται. ἡ δὲ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει πᾶσα γυνή ἐστι. πίστιες δὲ τοῦ λόγου αὐτοῖσι οὐ κάρτα ἐμφανέες. ἰχθύας χρῆμα ἱρὸν νομίζουσι, καὶ οὔκοτε ἰχθύων ψαύουσι, καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους σιτέονται, περιστερὴν δὲ μούνην οὐ σιτέονται, ἀλλὰ σφίσι ἥδε ἱρή. τὰ δὲ γιγνόμενα δοκέει αὐτοῖς ποιέεσθαι Δερκετοῦς καὶ Σεμιράμιος εἵνεκα· τὸ μὲν, ὅτι Δερκετὼ μορφὴν ἰχθύος ἔχει· τὸ δὲ, ὅτι τὸ Σε-

μιράμιος τέλος ἐς περιστερὴν ἀπίκετο· ἀλλ' ἐγὼ τὸν μὲν νηὸν, ὅτι Σεμιράμιος ἔργον ἐστὶ, τάχα κου δέξομαι. Δερκετοῦς δὲ τὸ ἱρὸν ἔμμεναι, οὐδαμᾶ πείθομαι, ἐπεὶ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισιν ἔνιοί εἰσι, οἳ ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ Δερκετοῖ χαρίζονται. 15. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος ἱρὸς, τὸν ἐγὼ σοφοῦ ἀνδρὸς ἤκουσα· ὅτι ἡ μὲν θεὴ Ῥέη ἐστί· τὸ δὲ ἱρὸν Ἄττεω ποίημα. Ἄττης δὲ γένος Λυδὸς μὲν ἦν, πρῶτος δὲ τὰ ὄργια τὰ ἐς Ῥέην ἐδιδάξατο. καὶ τὰ Φρύγες, καὶ Λυδοὶ, καὶ Σαμόθρακες ἐπιτελέουσι, Ἄττεω πάντα ἔμαθον. ὡς γάρ μιν ἡ Ῥέη ἔτεμε, βίου μὲν ἀνδρηΐου ἀπεπαύσατο, μορφὴν δὲ θηλέην ἠμείψατο, καὶ ἐσθῆτα γυναικηΐην ἐνεδύσατο, καὶ ἐς πᾶσαν γῆν φοιτέων, ὄργιά τε ἐπετέλεε, καὶ τὰ ἔπαθε, ἀπηγέετο, καὶ Ῥέην ᾔειδε. ἐν τοῖσι καὶ ἐς Συρίην ἀπίκετο. ὡς δὲ οἱ πέρην Εὐφρήτεω ἄνθρωποι οὔτε αὐτὸν, οὔτε ὄργια ἐδέκοντο, ἐν τῷ δὲ τῷ χώρῳ τὸ ἱρὸν ἐποιήσατο. σημήϊα δὲ ἡ θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ῥέην ἀπικέεται. λέοντες γάρ μιν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει, ὁκοίην Ῥέην Λυδοὶ ποιέουσι. ἔλεγε δὲ καὶ Γάλλων πέρι, οἵ εἰσι ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι Ἥρῃ μὲν οὐδαμᾶ, Ῥέῃ δὲ τέμνονται, καὶ Ἄττεα μιμέονται. τὰ δέ μοι εὐπρεπέα μὲν δοκέει ἔμμεναι, ἀληθέα δὲ οὔ. ἐπεὶ καὶ τῆς τομῆς ἄλλην αἰτίην ἤκουσα πολλὸν πιστοτέρην. 16. Ανδάνει δέ μοι τὰ λέγουσι τοῦ ἱροῦ πέρι, τοῖσι Ἕλλησι τὰ πολλὰ ὁμολογέοντες, τὴν μὲν θεὸν Ἥρην δοκέοντες, τὸ δ' ἔργον Διονύσου τοῦ Σεμέλης ποίημα. καὶ γὰρ δὴ Διόνυσος ἐς Συρίην ἀπίκετο, κείνην

ὁδὸν τὴν ἦλθε ἐπ' Αἰθιοπίην. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷ ἱρῷ Διονύσου ποιητέω σήματα· ἐν τοῖσι καὶ ἐσθῆτες βάρβαροι, καὶ λίθοι Ἰνδοὶ, καὶ ἐλεφάντων κέρεα, τὰ Διόνυσος ἐξ Αἰθιόπων ἤνεικε, καὶ φαλλοὶ δὲ ἑστᾶσι ἐν τοῖσι προπυλαίοισι δύο κάρτα μεγάλοι. ἐπὶ τῶν ἐπίγραμμα τοιόνδε ἐπιγέγραπται,

ΤΟΥΣΔΕ ΦΑΛΛΟΥΣ ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΗΡΗι ΜΗΤΡΥΙΗι ΑΝΕΘΗΚΑ.

ἐμοὶ μὲν ὦν καὶ τάδε ἀρκέει. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τί ἐστι ἐν τῷ νηῷ Διονύσου ὄργιον. Φαλλοὺς Ἕλληνες Διονύσῳ ἐγείρουσι· ἐπὶ τῶν καὶ τοιόνδέ τι φέρουσι, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας. καλέονται δὲ τάδε νευρόσπαστα. ἔστι δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ ἱρῷ, ἐν δεξιᾷ τοῦ νηοῦ· κάθηται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος, ἔχων αἰδοῖον μέγα.

17. Τοσάδε μὴν ἀμφὶ τῶν οἰκιστέων τοῦ ἱροῦ μυθολογέουσι. ἤδη δὲ ἐρέω καὶ τοῦ νηοῦ πέρι, θέσιός τε ὅκως ἐγένετο, καὶ ὅστις μιν ἐποιήσατο. λέγουσι τὸν νηὸν τὸν νῦν ἐόντα μὴ ἔμμεναι τὸν τὴν ἀρχὴν γεγενημένον, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν κατενεχθῆναι χρόνῳ ὕστερον· τὸν δὲ νῦν ἐόντα Στρατονίκης ἔμμεναι ποίημα, γυναικὸς τοῦ Ἀσσυρίων βασιλῆος. δοκέει δέ μοι ἡ Στρατονίκη ἐκείνη ἔμμεναι, τῆς ὁ πρόγονος ἠρήσατο, τὸν ἤλεγξε τοῦ ἰητροῦ ἐπινοίη. ὡς γάρ μιν ἡ συμφορὴ κατέλαβε, ἀμηχανέων τῷ κακῷ, αἰσχρῷ δοκέοντι, κατ' ἡσυχίην ἐνόσεε. ἔκειτο δὲ ἀλγέων οὐδέν· καί οἱ ἥτε χροιὴ πάμπαν ἐτρέπετο, καὶ τὸ σῶμα δι' ἡμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δὲ ἰητρὸς, ὡς εἶδέ μιν ἐς οὐδὲν ἐμφανὲς ἀῤῥωστέοντα, ἔγνω τὴν νοῦσον

ἔρωτα ἔμμεναι. ἔρωτος δὲ ἀφανέος πολλὰ σημήϊα, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. μαθὼν δὲ, ταῦτα ἐποίεε, χειρὶ μὲν τῇ δεξιῇ ἔχε τοῦ νεηνίσκου τὴν καρδίην. ἐκάλεε δὲ τοὺς ἀνὰ τὴν οἰκίην πάντας· ὁ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἐςιόντων πάντων, ἐν ἠρεμίῃ μεγάλῃ ἦν. ὡς δὲ ἡ μητρυιὴ ἀπίκετο, τήν τε χροιὴν ἠλλάξατο, καὶ ἱδρώειν ἄρξατο, καὶ τρόμῳ ἔχετο, καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. τὰ δὲ γιγνόμενα, ἐμφανέα τῷ ἰητρῷ τὸν ἔρωτα ἐποίεε. καί μιν ὧδε ἰήσατο. 18. Καλέσας τοῦ νεηνίσκου τὸν πατέρα, κάρτα ὀῤῥωδέοντα, ἥδε ἡ νοῦσος, ἔφη, τὴν ὁ παῖς ὅδε ἀῤῥωστέει, οὐ νοῦσός ἐστι, ἀλλὰ ἀδικίη· ὅδε γάρ τοι ἀλγέει μὲν οὐδὲν, ἔρως δέ μιν καὶ φρενοβλαβείη ἔχει. ἐπιθυμέει δὲ, τῶν οὐδαμᾷ τεύξεται, φιλέων γυναῖκα ἐμὴν, τὴν ἐγὼ οὔτι μετήσομαι. ὁ μὲν ὧν τοιᾷδε σοφίῃ ἐψεύδετο. ὁ δὲ αὐτίκα ἐλίσσετο, πρός τε σοφίης, καὶ ἰητρικῆς, μή μοι παῖδα ὀλέσῃς· οὐ γὰρ ἐθέλων ταύτῃ συμφορῇ ἔσχετο, ἀλλά οἱ ἡ νοῦσος ἀεκουσίη. τῷ σὺ μηδαμᾶ ζηλοτυπέων, πένθος ἔγειρε πάσῃ βασιληΐῃ μηδὲ ἰητρὸς ἐὼν, φόνον προξενέεις ἰητρικῇ. ὁ μὲν ὧδε ἀγνὼς ἐὼν, ἐδέετο. ὁ δέ μιν αὖθις ἀμείβετο, Ἀνόσια σπεύδεις, γάμον ἐμὸν ἀπαιρεόμενος, ἠδὲ ἰητρὸν ἄνδρα βιώμενος. σὺ δὲ, κῶς ἂν αὐτὸς ἔπρηξας, εἴ τοι σὴν γυναῖκα ἐπόθεε, ἐμεῦ τάδε δεόμενος; ὁ δὲ πρὸς τάδε ἔλεγε, ὡς οὐδ᾽ αὐτὸς ἄν κοτε γυναικὸς ἐφείσατο, οὐδὲ παιδὶ σωτηρίης ἐφθόνεε, εἰ καίτοι μητρυιῆς ἐπεθύμεε· οὐ γὰρ ὁμοίην συμφορὴν ἔμμεναι, γαμετὴν, ἢ παῖδα ὀλέσαι. ὡς δὲ τάδε ὁ ἰητρὸς ἤκουσε,

Τί τοι, ἔφη, ἐμὲ λίσσεαι; καὶ γάρ τοι σὴν γυναῖκα ποθέει· τὰ δὲ ἔλεγον ἐγὼ, πάντα ἔην ψεύδεα. πείθεται μὲν τουτέοισι, καὶ τῷ μὲν παιδὶ λείπει καὶ γυναῖκα καὶ βασιληΐην· αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Βαβυλωνίην χώρην ἀπίκετο, καὶ πόλιν ἐπὶ τῷ Εὐφρήτῃ ἐπώνυμον ἑωυτοῦ ἐποιήσατο, ἔνθα οἱ καὶ ἡ τελευτὴ ἐγένετο. ὧδε μὲν ὁ ἰητρὸς ἔρωτα ἔγνω τε καὶ ἰήσατο.
19. Ἥδε δὴ ὦν ἡ Στρατονίκη ἔτι τῷ προτέρῳ ἀνδρὶ συνοικέουσα, ὄναρ τοιόνδε ἐθηήσατο, ὥς μιν ἡ Ἥρη ἐκέλευε ἐγεῖραί οἱ τὸν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει νηόν· εἰ δὲ ἀπειθέοι, πολλά οἱ καὶ κακὰ ἀπείλεε. ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα, οὐδεμίην ὤρην ἐποιέετο· μετὰ δὲ, ὥς μιν μεγάλη νοῦσος ἔλαβε, τῷ τε ἀνδρὶ τὴν ὄψιν ἀπηγήσατο, καὶ τὴν Ἥρην ἱλάσκετο, καὶ στήσειν τὸν νηὸν ὑπεδέξατο. καὶ αὐτίκα ὑγιέα γενομένην ὁ ἀνὴρ ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν ἔπεμπε, σὺν δέ οἱ καὶ χρήματα, καὶ στρατιὴν πολλὴν, τοὺς μὲν οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ καὶ τοῦ ἀσφαλέος εἵνεκα. καλέσας δέ τινα τῶν ἑωυτοῦ φίλων, νεηνίην κάρτα καλὸν, τῷ οὔνομα ἦν Κομβάβος, Ἐγώ τοι, ἔφη, ὦ Κομβάβε, ἐσθλὸν ἐόντα, φιλέω τε μάλιστα φίλων ἐμῶν, καὶ πάμπαν ἐπαινέω σοφίης τε καὶ εὐνοίης τῆς ἐς ἡμέας, τὴν δὴ ἐπεδέξαο· νῦν δέ μοι χρειὼ μεγάλης πίστιος, τῷ σε θέλω γυναικὶ ἐμῇ ἑσπόμενον, ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι, καὶ ἱρὰ τελέσαι, καὶ στρατιῆς ἐπικρατέειν· σοὶ δὲ ἀπικομένῳ ἐξ ἡμέων τιμὴ μεγάλη ἔσεται. πρὸς δὲ τάδε ὁ Κομβάβος αὐτίκα λίσσετο, πολλὰ λιπαρέων μή μιν ἐκπέμπειν, μηδὲ πιστεύειν οἱ τὰ πολλὸν ἑωυτοῦ μέζονα χρήματα, καὶ γυναῖκα, καὶ ἔργον ἱρόν. τὰ δὲ

ὀῤῥώδεε, μή κοτέ οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ ὑστέρῳ ἐς τὴν Στρατονίκην γένοιτο, τὴν μοῦνος ἀπιάξειν ἔμελλε. 20. Ὡς δὲ οὐδαμᾷ ἐπείθετο, ὁ δὲ ἱκεσίης δευτέρης ἅπτεται, δοῦναί οἱ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων· μετὰ δὲ ἀποστεῖλαί μιν, τελέσαντά τι τῶν μάλιστα ἐδέετο. τυχὼν δὲ ῥηϊδίως, ἐς τὸ ἑωϋτοῦ οἶκον ἀπικνέεται, καὶ πεσὼν χαμάζε, τοιάδε ὠδύρετο· Ὦ δείλαιος, τί μοι ταύτης τῆς πίστιος; τί δέ μοι ὁδοῦ, τῆς τέλος ἤδη δέρκομαι; νέος μὲν ἐγὼ, καὶ γυναικὶ καλῇ ἕψομαι. τὸ δέ μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσσεται, εἰ μὴ ἔγωγε πᾶσαν αἰτίην κακοῦ ἀποθήσομαι. τῷ με χρῆν μέγα ἔργον ἀποτελέσαι, τό μοι πάντα φόβον ἰήσεται. τάδε εἰπὼν ἀτελέα ἑωϋτὸν ἐποίεε, καὶ ταμὼν τὰ αἰδοῖα, ἐς ἀγγήϊον μικρὸν κατέθετο, σμύρνῃ τε ἅμα, καὶ μέλιτι, καὶ ἄλλοισι θυώμασι, καὶ ἔπειτα, σφρηγίδι τὴν ἐφορέε σημηνάμενος, τῷ τρωῦμα ἰῆτο. μετὰ δὲ ὥς μιν ὁδοιπορέειν ἐδόκεε, ἀπικόμενος ἐς τὸν βασιλῆα, πολλῶν παρεόντων, διδοῖ τε ἅμα τὸ ἀγγήϊον, καὶ λέγει ὧδε· Ὦ δέσποτα, τόδε μοι μέγα κειμήλιον ἐν τοῖσι οἰκίοισι ἀπεκέατο, τὸ ἐγὼ κάρτα ἐπόθεον. νῦν δὲ, ἐπεὶ μεγάλην ὁδὸν ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τόδε θήσομαι· σὺ δέ μοι ἀσφαλέως ἔχειν. τόδε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτερον, τόδε μοι ψυχῆς ἐμῆς ἀντάξιον. εὖτ᾽ ἂν δὲ ἀπίκωμαι, σῶον αὖτις ἀποίσομαι. ὁ δὲ δεξάμενος ἑτέρῃ σφρηγίδι ἐσημαίνετο, καὶ τοῖσι ταμίῃσι φρουρέειν ἐνετείλατο. 21. Κομβάβος μὲν ὦν τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀσφαλέα ὁδὸν ἤνυε· ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν, σπουδῇ τὸν νηὸν οἰκοδόμεον, καὶ σφισι τρία ἔτεα ἐν τῷ ἔργῳ ἐξεγένετο. ἐν τοῖσι ἀπέ-

βαινε τά περ ὁ Κομβάβος ὀῤῥώδει. ἡ Στρατονίκη γὰρ χρόνον ἐπὶ πολλὸν συνόντα μιν ποθέειν ἄρχετο· μετὰ δέ οἱ καὶ κάρτα ἐπεμήνατο. καὶ λέγουσι οἱ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει τὴν Ἥρην τουτέων αἰτίην ἐθέλουσαν γενέσθαι, Κομβάβον ἐσθλὸν μὲν ἐόντα λαθέειν μηδαμᾶ· Στρατονίκην δὲ τίσασθαι, ὅτι οὐ ῥηϊδίως τὸν νηὸν ὑπέσχετο. 22. Ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐσωφρόνεε, καὶ τὴν νοῦσον ἔκρυπτε· ὡς δέ οἱ τὸ κακὸν μέζον ἡσυχίης ἐγένετο, ἐς ἐμφανὲς ἐτρύχετο, κλαίεσκέ τε δι᾽ ἡμέρης, καὶ Κομβάβον ἀνεκαλέετο, καί οἱ πάντα Κομβάβος ἦν. τέλος δὲ, ἀμηχανέουσα τῇ συμφορῇ, εὐπρεπέα ἱκεσίην ἐδίζετο. ἄλλῳ μὲν ὦν τὸν ἔρωτα ὁμολογέειν ἐφυλάσσετο, αὐτὴ δὲ ἐπιχειρέειν ᾐδέετο. ἐπινοέει ὦν τοιάδε· οἴνῳ ἑωϋτὴν μεθύσασα, ἐς λόγους οἱ ἐλθεῖν· ἅμα δὲ οἴνῳ ἐσιόντι παῤῥησίη τε ἐσέρχεται, καὶ ἡ ἀποτυχίη οὐ κάρτα αἰσχρὴ, ἀλλὰ τῶν πρησσομένων ἕκαστα ἐς ἀγνοίην ἀναχωρέει. ὡς δέ οἱ ἐδόκεε, καὶ ἐποίεε ταῦτα. καὶ ἐπεὶ ἐκ δείπνου ἐγένοντο, ἀπικνεομένη ἐς τὰ οἰκήϊα, ἐν τοῖσι Κομβάβος αὐλίζετο, λίσσετό τε, καὶ γούνων ἅπτετο, καὶ τὸν ἔρωτα ὡμολόγεε. ὁ δὲ τόν τε λόγον ἀπηνέως ἀπεδέκετο, καὶ τὸ ἔργον ἀναίνετο, καί οἱ τὴν μέθην ἐνεκάλεε. ἀπειλούσης δὲ μέγα τι κακὸν ἑωϋτὴν ἐργάσασθαι, δείσας, πάντα οἱ λόγον ἐξέφηνε, καὶ πᾶσαν τὴν ἑωϋτοῦ πάθην ἀπηγήσατο, καὶ τὸ ἔργον ἐς ἐμφανὲς ἤνεικε. ἰδοῦσα δὲ ἡ Στρατονίκη τὰ οὔποτε ἔλπετο, μανίης μὲν οὕτω ἐκείνης ἔσχετο, ἔρωτος δὲ οὐδαμᾶ ἐλήθετο, ἀλλὰ πάντα οἱ συνεοῦσα, ταύτην παραμυθίην ἐποιέετο ἔρωτος ἀπρήκτοιο.

ἔστι ὁ ἔρως οὗτος ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, καὶ ἔτι νῦν γίγνεται. γυναῖκες Γάλλων ἐπιθυμέουσι, καὶ γυναιξὶ Γάλλοι ἐπιμαίνονται, ζηλοτυπέει δὲ οὐδεὶς, ἀλλά σφισι τὸ χρῆμα κάρτα ἱρὸν νομίζεται. 23. Τάδ' ὦν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, ἀμφὶ τὴν Στρατονίκην, οὐδαμῇ τὸν βασιλῆα λέληθε, ἀλλὰ πολλοὶ ἀπικνεόμενοι κατηγόρεον, καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπηγέοντο. ἐπὶ τοῖσι περιαλγέων, ἐξ ἀτελέος τοῦ ἔργου Κομβάβον μετεκάλεε. ἄλλοι δὲ λέγουσι λόγον οὔτι ἀληθέα, τὴν Στρατονίκην, ἐπειδὴ ἀπέτυχε τῶν ἐδέετο, αὐτὴν γράψασαν ἐς τὸν ἄνδρα, τοῦ Κομβάβου κατηγορέειν, πείρην οἱ ἐπικαλέουσαν, καὶ τὸ Ἕλληνες Σθενεβοίης πέρι λέγουσι, καὶ Φαίδρης τῆς Κνωσσίης, ταυτὶ καὶ Ἀσσύριοι ἐς Στρατονίκην μυθολογέουσι. ἐγὼ μὲν ὦν οὐδὲ Σθενεβοίην πείθομαι, οὐδὲ Φαίδρην τοιάδε ἐπιτελέσαι, εἰ τὸν Ἱππόλυτον ἀτρεκέως ἐπόθεε Φαίδρη. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐχέτω ὅκως καὶ ἐγένετο. 24. Ὡς δὲ ἡ ἀγγελίη ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν ἀπίκετο, ἔγνω τε ὁ Κομβάβος τὴν αἰτίην, θαρσέων τε ᾔιε, ὅτι οἱ ἡ ἀπολογίη οἴκοι ἐλίπετο. καί μιν ἐλθόντα ὁ βασιλεὺς αὐτίκα μὲν ἔδησέ τε καὶ ἐν φρουρᾷ ἔχε. μετὰ δὲ παρεόντων οἱ τῶν φίλων, τοὶ καὶ τότε πεμπομένῳ τῷ Κομβάβῳ παρεγένοντο, παραγαγὼν ἐς μέσον, κατηγορέειν ἄρχετο, καί οἱ μοιχίην τε, καὶ ἀκολασίην προὔφερε· κάρτα δὲ δεινοπαθέων, πίστιν τε καὶ φιλίην ἀνεκαλέετο, λέγων τρισσὰ Κομβάβον ἀδικέειν, μοιχόν τε ἐόντα, καὶ ἐς πίστιν ὑβρίσαντα, καὶ ἐς θεὸν ἀσεβέοντα, τῆς ἐν τῷ ἔργῳ τοιάδε ἔπρηξε. πολλοὶ δὲ παρεστεῶτες ἤλεγχον, ὅτι

ἀναφανδὸν σφέας ἀλλήλοισι συνεόντας εἶδον. πᾶσι δὲ τέλος ἐδόκεεν αὐτίκα θνήσκειν Κομβάβον, θανάτου ἄξια εἰργασμένον. 25. Ὁ δὲ τέως μὲν ἑστήκεε, λέγων οὐδέν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐς τὸν φόνον ἤγετο, φθέγξατό τε, καὶ τὸ κειμήλιον ᾔτεε, λέγων, ὡς ἀναιρέει μιν οὐχ ὕβριος οὐδὲ γάμων εἵνεκα, ἀλλὰ ἐκείνων ἐπιθυμέων, τά οἱ ἀπιὼν παρεθήκατο. πρὸς τάδε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ταμίην, ἐκέλευε ἐνεῖκαι τά οἱ φρουρέειν ἔδωκε. ὡς δὲ ἤνεικε, λύσας τὴν σφρηγῖδα ὁ Κομβάβος, τά τε ἐνεόντα ἐπέδειξε, καὶ ἑωυτὸν ὁποῖα ἐπεπόνθεε· ἔλεξέ τε, Ὦ βασιλεῦ, τάδε τοι ἐγὼ ὀῤῥωδέων, εὖτέ με ταύτην ὁδὸν ἔπεμπες, ἀέκων ἤϊον. καὶ ἐπεί με ἀναγκαίη μεγάλη ἐκ σέο κατέλαβε, τοιάδε ἐπετέλεσα, ἐσθλὰ μὲν ἐς δεσπότεα, ἐμοὶ δὲ οὐκ εὐτυχέα· τοιόςδε μέντοι ἐὼν, ἀνδρὸς ἐπ᾽ ἀδικίην ἐγκαλέομαι. ὁ δὲ πρὸς τάδε θαμβώσας, περιέβαλέ τε μιν, καὶ δακρύων ἅμα ἔλεγε, Ὦ Κομβάβε, τί μέγα κακὸν εἰργάσαο; τί δὲ σεωϋτὸν οὕτω ἀεικέλιον ἔργον μοῦνος ἀνδρῶν ἔπρηξας; τὰ οὐ πάμπαν ἐπαινέω, ὦ σχέτλιε, ὃς τοιάδε ἔτλης, οἷα μήτε σε παθέειν, μήτε ἐμὲ ἰδέσθαι ὤφελε· οὐ γάρ μοι ταύτης ἀπολογίης ἔδεε. ἀλλ᾽ ἐπεὶ δαίμων τοιάδε ἤθελε, πρῶτα μέν σοι τίσις ἐξ ἡμέων ἔσεται, αὐτέων συκοφαντέων ὁ θάνατος, μετὰ δὲ μεγάλη δωρεὴ, ἀπίξεται, χρυσός τε πολλὸς, καὶ ἄργυρος ἄπλετος, καὶ ἐσθῆτες Ἀσσύριαι, καὶ ἵπποι βασιλήϊοι. ἀπίξεαι δὲ παρ᾽ ἡμέας ἄνευ ἐσαγγελέος, οὐδέ τις ἀπέρξει σε ἡμετέρης ὄψιος, οὐδ᾽ ἢν γυναικὶ ἅμα εὐνάζωμαι. τάδε εἶπέ τε ἅμα, καὶ ἐποίεε. καὶ οἱ μὲν αὐτίκα ἐς φόνον ἤγον-

το· τῷ δὲ τὰ δῶρα ἐδέδοτο, καὶ ἡ φιλίη μέζων ἐγεγόνεε. ἐδόκεε δὲ οὐδεὶς ἔτι Ἀσσυρίων Κομβάβῳ σοφίην καὶ εὐδαιμονίην εἴκελος. 26. Μετὰ δὲ, αἰτησάμενος ἐκτελέσαι τὰ λείποντα τῷ νηῷ, (ἀτελέα γάρ μιν ἀπολέλοιπε) αὖτις ἐπέμπετο, καὶ τόν τε νηὸν ἐξετέλεσε, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ ἔμενε. ἔδωκε δέ οἱ ὁ βασιλεὺς ἀρετῆς τε καὶ εὐεργεσίης εἵνεκα, ἐν τῷ ἱρῷ ἑστάναι χάλκεον· καὶ ἔστη ἐς τιμὴν ἐν τῷ ἱρῷ Κομβάβος χάλκεος, Ἑρμοκλέους τοῦ Ῥοδίου ποίημα, μορφὴν μὲν ὁκοίη γυνὴ, ἐσθῆτα δὲ ἀνδρηΐην ἔχει. λέγεται δὲ τῶν φίλων τοὺς μάλιστά οἱ εὐνοέοντας, ἐς παραμυθίην τοῦ πάθεος, κοινωνίην ἑλέσθαι τῆς συμφορῆς. ἔτεμον γὰρ ἑωϋτοὺς, καὶ δίαιταν τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ διαιτέοντο. ἄλλοι δὲ ἱρολογέουσι ἐπὶ τῷ πρήγματι, λέγοντες, ὡς ἡ Ἥρη φιλέουσα Κομβάβον, πολλοῖσι τὴν τομὴν ἐπὶ νόον ἔβαλεν, ὅκως μὴ μοῦνος ἐπὶ τῇ ἀνανδρηΐῃ λυπέοιτο. 27. Τὸ δὲ ἔθος τοῦτο ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγένετο, ἔτι νῦν μένει, καὶ πολλοὶ ἑκάστου ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται καὶ θηλύνονται, εἴτε Κομβάβον παραμυθεόμενοι, εἴτε καὶ Ἥρῃ χαριζεόμενοι. τάμνονται δ᾽ ὦν, ἐσθῆτα δὲ οἵδε οὐκ ἔτι ἀνδρηΐην ἔχουσι, ἀλλὰ [καὶ] εἵματά τε γυναικήϊα φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι. ὡς δὲ ἐγὼ ἤκουον, ἀνακέαται καὶ τουτέων ἐς Κομβάβον ἡ αἰτίη. συνενείχθη γάρ οἱ καὶ τάδε. ξεινὴ γυνὴ ἐς πανήγυριν ἀπικομένη, ἰδοῦσα καλόν τε ὄντα, καὶ ἐσθῆτα ἔτι ἀνδρηΐην ἔχοντα, ἔρωτι μεγάλῳ ἔσχετο. μετὰ δὲ μαθοῦσα ἀτελέα ἐόντα, ἑωϋτὴν διειργάσατο. ἐπὶ τοῖσι Κομβάβος ἀθυμέων, ὅτι οἱ ἀτυχέως

τά ἐς Ἀφροδίτην ἔχει, ἐσθῆτα γυναικηΐην ἐνεδύσατο, ὅκως μηκέτι ἑτέρη γυνὴ ἴσα ἐξαπατέοιτο. ἥδε αἰτίη Γάλλοισι στολῆς θηλείης. Κομβάβου μὲν μοι πέρι τοσάδε εἰρήσθω. Γάλλων δὲ αὖθις ἐγὼ λόγῳ ὑστέρῳ μεμνήσομαι, τομῆς τε αὐτέων, ὅκως τάμνονται, καὶ ταφῆς, ὁκοίην θάπτονται, καὶ ὅτευ εἵνεκα ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἐσέρχονται· πρότερον δέ μοι θυμὸς εἰπεῖν θέσιός τε πέρι τοῦ νηοῦ, καὶ μεγάθεος, καὶ δῆτα ἐρέω. 28. Ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς, ἐν τῷ τὸ ἱρὸν ἵδρυται, λόφος ἐστὶ, κέαται δὲ κατὰ μέσον μάλιστα τῆς πόλιος· καί οἱ τείχεα δοιὰ περικέαται. τῶν δὲ τειχέων τὸ μὲν ἀρχαῖον, τὸ δὲ οὐ πολλὸν ἡμέων πρεσβύτερον. τὰ δὲ προπύλαια τοῦ ἱροῦ, ἐς ἄνεμον Βορέην ἀποκέκρινται, μέγαθος ὅσον τε ἑκατὸν ὀργυιέων. ἐν τούτοισι τοῖσι προπυλαίοισι καὶ οἱ φαλλοὶ ἑστᾶσι, τοὺς Διόνυσος ἐστήσατο, ἡλικίην καὶ οἵδε τριηκοσίων ὀργυιέων. ἐς τουτέων τὸν ἕνα φαλλὸν ἀνὴρ ἑκάστου ἔτεος δὶς ἀνέρχεται, οἰκέει τε ἐν ἄκρῳ τῷ φαλλῷ χρόνον ἑπτὰ ἡμερέων. αἰτίη δὲ οἱ τῆς ἀνόδου ἥδε λέγεται· οἱ μὲν πολλοὶ νομίζουσι ὅτι ὑψοῦ τοῖσι θεοῖσι ὁμιλέει, καὶ ἀγαθὰ πάσῃ Συρίῃ αἰτέει· οἱ δὲ τῶν εὐχωλέων ἀγχόθεν ἐπαΐουσι. ἄλλοισι δὲ δοκέει καὶ τάδε Δευκαλίωνος εἵνεκα ποιέεσθαι, ἐκείνης ξυμφορῆς μνήματα, ὁκότε οἱ ἄνθρωποι ἐς τὰ οὔρεα καὶ ἐς τὰ περιμήκεα τῶν δενδρέων ἤεισαν, τὸ πολλὸν ὕδωρ ὀῤῥωδέοντες. ἐμοὶ μὲν ὦν καὶ τάδε ἀπίθανα. δοκέω γε μὲν Διονύσῳ σφέας καὶ τάδε ποιέειν. συμβάλλομαι δὲ τουτέοισι. φαλλοὺς ὅσοι Διονύσῳ ἐγείρουσι, ἐν τοῖσι φαλλοῖσι καὶ ἄν-

δρας ξυλίνους κατίζουσι· ὅτευ μὲν εἵνεκα, ἐγω οὐκ ἐρέω. δοκέει δ' ὦν μοι καὶ ὅδε ἐς ἐκείνου μίμησιν τοῦ ξυλίνου ἀνδρὸς ἀνέρχεσθαι. 29. Ἡ δέ οἱ ἄνοδος τοιήδε. σειρῇ μακρῇ ἑωυτόν τε ἅμα, καὶ τὸν φαλλὸν περιβάλλει· μετὰ δὲ ἐπιβαίνει ξύλων προσφυῶν τῷ φαλλῷ, ὁκόσον ἐς χώρην ἄκρου ποδός· ἀνιὼν δὲ ἅμα ἀναβάλλει τὴν σειρὴν ἀμφοτέρωθεν, ὅκωςπερ ἡνιοχέων. εἰ δέ τις τόδε μὲν οὐκ ὄπωπε, ὄπωπε δὲ φοινικοβατέοντας, ἢ ἐν Ἀραβίῃ, ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἄλλοθί κου, οἶδε τὸ λέγω. ἐπεὰν δὲ ἐς τέλος ἵκηται τῆς ὁδοῦ, σειρὴν ἑτέρην ἀφεὶς, τὴν αὐτὸς ἔχει, μακρὴν ταύτην, ἀνέλκει τῶν οἱ θυμὸς, ξύλα, καὶ εἵματα, καὶ σκευέα· ἀπὸ τῶν ἕδρην συνδέων, ὁκοίην καλιὴν, ἵζάνει. μίμνει τε χρόνον, τῶν εἶπον ἡμερέων. πολλοὶ δὲ ἀπικνεόμενοι, χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, οἱ δὲ χαλκὸν κομίζουσι· εἶτ' ἀφέντες ἐκείνου πρόσθε κείμενα, ἀπιᾶσι, λέγοντες τὰ οὐνόματα ἕκαστος. παρεστεὼς δὲ ἄλλος, ἄνω ἀγγέλλει· ὁ δὲ δεξάμενος τοὔνομα, εὐχωλὴν ἐς ἕκαστον ποιέεται. ἅμα δὲ εὐχόμενος, κροτέει ποίημα χάλκεον, τὸ ἀείδει μέγα καὶ τρηχὺ, κινεόμενον, εὕδει δὲ οὐδαμᾷ. ἢν γάρ μιν ὕπνος ἕλῃ ποτὲ, σκορπίος ἀνιὼν ἀνεγείρει τε, καὶ ἀεικέα ἐργάζεται, καί οἱ ἥδε ἡ ζημίη τοῦ ὕπνου ἐπικέαται. τὰ μὲν ὦν ἐς τὸν σκορπίον μυθέονται, ἱρά τε καὶ θεοπρεπέα· εἰ δὲ ἀτρεκέα ἐστὶ, οὐκ ἔχω ἐρέειν. δοκέειν δέ μοι, μέγα ἐς ἀγρυπνίην συμβάλλεται καὶ τῆς πτώσιος ἡ ὀῤῥωδίη. φαλλοβατέων μὲν δὴ πέρι τοσαῦτα ἀρκέει. 30. Ὁ δὲ νηὸς ὁρέει μὲν ἐς Ἥλιον ἀνιόντα. εἶδος δὲ, καὶ ἐργασίην ἐστὶ, ὁκοίους νηοὺς ἐν Ἰωνίῃ ποιέουσι.

ἕδρη μεγάλη ἀνέχει ἐκ γῆς μέγαθος ὀργυιέων δυοῖν, ἐπὶ τῆς ὁ νηὸς ἐπικέαται. ἄνοδος ἐς αὐτὸν λίθου πεποίηται, οὐ κάρτα μακρή. ἀνελθόντι δὲ θῶυμα μὲν καὶ ὁ πρόνηος μέγα παρέχεται, θύρῃσί τε ἤσκηται χρυσέῃσιν· ἔνδοθε δὲ ὁ νηὸς χρυσοῦ τε πολλοῦ ἀπολάμπεται, καὶ ἡ ὀροφὴ πᾶσα χρυσέη. ἀπόζει δὲ αὐτοῦ ὀδμὴ ἀμβροσίη, ὁκοίη λέγεται τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης. καί σοι τηλόθεν ἀνιόντι, προςβάλλει πνοιὴν κάρτα ἀγαθήν· καὶ ἢν αὖτις ἀπίῃς, οὐδαμᾶ λείπεται, ἀλλά σευ τά τε εἵματα ἐς πολλὸν ἔχει τὴν πνοιὴν, καὶ σὺ ἐς πάμπαν αὐτῆς μνήσεαι. 31. Ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς οὐκ ἁπλόος ἐστὶ, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ θάλαμος ἄλλος πεποίηται. ἄνοδος καὶ ἐς τοῦτον ὀλίγη· θύρῃσι δὲ οὐκ ἤσκηται, ἀλλ᾽ ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται. ἐς μὲν ὦν τὸν μέγαν νηὸν πάντες εἰςέρχονται· ἐς δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱρέες μοῦνον. οὐ μέντοι πάντες ἱρέες, ἀλλά τοι μάλιστα ἀγχίθεοί τέ εἰσι, καὶ τοῖσι πᾶσα ἐς τὸ ἱρὸν μέλεται θεραπείη. ἐν δὲ τῷδε ἕαται τὰ ἕδεα, ἥτε Ἥρη, καὶ τὸν αὐτοὶ Δία ἐόντα ἑτέρῳ οὐνόματι κληΐζουσι. ἄμφω δὲ χρύσεοί τέ εἰσι, καὶ ἄμφω ἕζονται· ἀλλὰ τὴν μὲν Ἥρην λέοντες φορέουσι· ὁ δὲ ταύροισιν ἐφέζεται. καὶ δῆτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα, ἐς Δία πάντα ὁρῇ, καὶ κεφαλὴν, καὶ εἵματα, καὶ ἕδρην· καί μιν οὐδὲ ἐθέλων ἄλλως εἰκάσεις. 32. Ἡ δὲ Ἥρη σκοπέοντί τοι πολυειδέα μορφὴν ἐκφανέει. καὶ τὰ μὲν ξύμπαντα ἀτρεκέει λόγῳ Ἥρη ἐστί· ἔχει δέ τι καὶ Ἀθηναίης, καὶ Ἀφροδίτης, καὶ Σεληναίης, καὶ Ῥέης, καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ Νεμέσιος, καὶ Μοιρέων. χειρὶ δὲ τῇ μὲν ἑτέρῃ σκῆ-

πτρον ἔχει, τῇ ἑτέρῃ δὲ ἄτρακτον. καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνάς τε φορέει, καὶ πῦργον, καὶ κεστὸν, τῷ μούνην τὴν Οὐρανίην κοσμέουσι. ἔκτοσθε δέ οἱ χρυσός τε ἄλλος περικέαται, καὶ λίθοι κάρτα πολυτελέες, τῶν οἱ μὲν λευκοὶ, οἱ δὲ ὑδατώδεες, πολλοὶ δὲ πυῤῥώδεες. ἔτι δὲ ὄνυχες οἱ Σαρδῷοι πολλοὶ, καὶ ὑάκινθοι, καὶ σμάραγδοι, τὰ φέρουσι Αἰγύπτιοι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀρμένιοι, καὶ Βαβυλώνιοι. τὸ δὲ δὴ μέζονος λόγου ἄξιον, τοῦτο ἀπηγήσομαι· λίθον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φορέει, λυχνὶς καλέεται, οὔνομα δέ οἱ τοῦ ἔργου ἡ συντυχίη. ἀπὸ τούτου ἐν νυκτὶ σέλας πολλὸν ἀπολάμπεται, ὑπὸ δέ οἱ καὶ ὁ νηὸς ἅπας, οἷον ὑπὸ λύχνοισι φαείνεται. ἐν ἡμέρῃ δὲ τὸ μὲν φέγγος ἀσθενέει. ἰδέην δὲ ἔχει κάρτα πυρώδεα. καὶ ἄλλο θωυμαστόν ἐστι ἐν τῷ ξοάνῳ. ἢν ἑστεὼς ἀντίος ἐσορέῃς, ἐς σὲ ὁρῇ· καὶ μεταβαίνοντι τὸ βλέμμα ἀκολουθέει, καὶ ἢν ἄλλος ἑτέρωθεν ἱστορέῃ, ἴσα καὶ ἐς ἐκεῖνον ἐκτελέει. 33. Ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοτέρων, ἕστηκε ξόανον ἄλλο χρύσεον, οὐδαμᾷ τοῖσι ἄλλοισι ξοάνοισι εἴκελον. τὸ δὲ μορφὴν μὲν ἰδίην οὐκ ἔχει, φορέει δὲ τῶν ἄλλων θεῶν εἴδεα. καλέεται δὲ σημήϊον καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν Ἀσσυρίων. οὐδέ τι οὔνομα ἴδιον αὐτῷ ἔθεντο, ἀλλ᾽ οὐδὲ γενέσιος αὐτοῦ πέρι καὶ εἴδεος λέγουσι. καί μιν οἱ μὲν ἐς Διόνυσον, ἄλλοι δὲ ἐς Δευκαλίωνα, οἱ δὲ ἐς Σεμίραμιν ἄγουσι. καὶ γὰρ δὴ ὦν ἐπὶ τῇ κορυφῇ αὐτοῦ, περιστερὴ χρυσέη ἐφέστηκε. τοὔνεκα δὴ μυθέονται Σεμιράμιος ἔμμεναι τόδε σημήϊον. ἀποδημέει δὲ δὶς ἑκάστου ἔτεος ἐς θάλασσαν, ἐς κομιδὴν τοῦ εἶπον ὕδα-

τος. 34. Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ, ἐςιόντων ἐν ἀριστερῇ, κέαται πρῶτα μὲν θρόνος ἠελίου· αὐτοῦ δὲ εἶδος οὐκ ἔνι, μόνου γὰρ Ἠελίου καὶ Σεληναίης ξόανα οὐ δεικνύουσι. ὅτευ δὲ εἵνεκα ὧδε νομίζουσι, ἐγὼ καὶ τόδε ἔμαθον. λέγουσι τοῖσι μὲν ἄλλοισι θεοῖσι ὅσιον ἔμμεναι ξόανα ποιέεσθαι, οὐ γὰρ σφέων ἐμφανέα πάντεσι τὰ εἴδεα· Ἠέλιος δὲ, καὶ Σεληναίη, πάμπαν ἐναργέες, καὶ σφέας πάντες ὁρέουσι. κοίη ὦν αἰτίη ξοανουργίης, τοῖσι ἐν τῷ ἠέρι φαινομένοισι; 35. Μετὰ δὲ τὸν θρόνον τοῦτον κέαται ξόανον Ἀπόλλωνος, οὐκ οἷον ἐώθεε ποιέεσθαι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες, Ἀπόλλωνα νέον τε ἥγηνται, καὶ πρωθήβην ποιέουσι. μοῦνοι δὲ οὗτοι Ἀπόλλωνος γενειήτεω ξόανον δεικνύουσι· καὶ τάδε ποιέοντες, ἑωυτοὺς μὲν ἐπαινέουσι, Ἑλλήνων δὲ κατηγορέουσι, καὶ ἄλλων, ὁκόσοι Ἀπόλλωνα παῖδα θέμενοι ἱλάσκονται· αἰτίη δὲ ἥδε δοκέει αὐτέοισι, ἀσοφίη μεγάλη ἔμμεναι, ἀτελέα ποιέεσθαι τοῖσι θεοῖσι τὰ εἴδεα. τὸ δὲ νέον ἀτελὲς ἔτι νομίζουσι. ἓν δὲ καὶ ἄλλο τῷ σφετέρῳ Ἀπόλλωνι καινουργέουσι. μοῦνοι Ἀπόλλωνα εἵμασι κοσμέουσι. 36. Ἔργων δὲ αὐτοῦ πέρι, πολλὰ μὲν ἔχω εἰπεῖν. ἐρέω δὲ τὸ μάλιστα θωυμάζειν ἄξιον. πρῶτα δὲ τοῦ μαντηΐου ἐπιμνήσομαι. μαντήϊα πολλὰ μὲν παρ' Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι. τὰ δὲ καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ ἐν τῇδε Ἀσίῃ πολλά ἐστι ἀλλὰ τὰ μὲν οὔτε ἱρέων ἄνευ προφητέων φθέγγονται. ὅδε δὲ αὐτός τε κινέεται, καὶ τὴν μαντηΐην ἐς τέλος αὐτουργέει. τρόπος δὲ αὐτῆς τοιόςδε. εὖτ' ἂν ἐθέλησι χρησμηγορέειν, ἐν τῇ ἕδρῃ πρῶτα κινέε-

ται. οἱ δέ μιν ἱρέες αὐτίκα ἀείρουσι. ἢν δὲ μὴ ἀείρωσι, ὁ δὲ ἱδρώει, καὶ ἐς μέσον ἔτι κινέεται. εὖτ' ἂν δὲ ὑποδύντες φέρωσι, ἄγει σφέας, πάντη περιδινέων, καὶ ἐς ἄλλον ἐξ ἑτέρου μεταπηδέων. τέλος ὁ ἀρχιρεὺς ἀντιάσας, ἐπερέεταί μιν περὶ ἁπάντων πρηγμάτων· ὁ δὲ ἤν τι μὴ θέλῃ ποιέεσθαι, ὀπίσω ἀναχωρέει. ἢν δέ τι ἐπαινέῃ, ἄγει ἐς τὸ πρόσω τοὺς προσφέροντας, ὅκωςπερ ἡνιοχέων. οὕτω μὲν συναγείρουσι τὰ θέσφατα, καὶ οὔτε ἱρὸν πρῆγμα οὐδὲν, οὔτε ἴδιον τούτου ἄνευ ποιέουσι. λέγει δὲ καὶ τοῦ ἔτεος πέρι, καὶ τῶν ὡρέων αὐτοῦ πασέων, καὶ ὁκότε οὐκ ἔσονται. λέγει δὲ καὶ τοῦ σημηΐου πέρι, κότε χρή μιν ἀποδεμέειν, τὴν εἶπον ἀποδημίην. 37. Ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τὸ ἐμεῦ παρεόντος ἔπρηξε. οἱ μέν μιν ἱρέες ἀείροντες ἔφερον, ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐν γῇ κάτω ἔλιπε, αὐτὸς δὲ ἐν τῷ ἠέρι μοῦνος ἐφορέετο. 38. Μετὰ δὲ τὸν Ἀπόλλωνα, ξόανόν ἐστιν Ἄτλαντος, μετὰ δὲ Ἑρμέω καὶ Εἰλειθυΐης. 39. Τὰ μὲν ὦν ἐντὸς τοῦ νηοῦ, ὧδε κεκοσμέαται· ἔξω δὲ βωμός τε κέαται μέγας, χάλκεος· ἐν δὲ καὶ ἄλλα ξόανα μυρία χάλκεα, βασιλέων τε καὶ ἱρέων. καταλέξω δὲ τῶν μάλιστα ἄξιον μνήσασθαι. ἐν ἀριστερῇ τοῦ νεὼ Σεμιράμιος ξόανον ἕστηκε, ἐν δεξιῇ τὸν νηὸν ἐπιδεικνυούσης. ἀνέστη δὲ δι' αἰτίην τοιήνδε· ἀνθρώποισι, ὁκόσοι Συρίην οἰκέουσι, νόμον ἐποιέετο, ἑωϋτὴν μὲν ὅκως θεὸν ἱλάσκεσθαι, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογέειν· καὶ ὧδε ἐποίεον. μετὰ δὲ ὡς οἱ θεόθεν ἀπίκοντο νοῦσοί τε καὶ συμφορὴ, καὶ ἄλγεα, μανίης μὲν ἐκείνης ἀπεπαύσατο, καὶ θνητὴν ἑωϋτὴν

ὁμολόγεε, καὶ τοῖσι ὑπηκόοισι αὖθις ἐκέλευεν ἐς Ἥρην τρέπεσθαι. τοὔνεκα δὴ ἔτι τοιῇδε ἀνέστηκε, τοῖσι ἀπικνεομένοισι τὴν Ἥρην ἱλάσκεσθαι δεικνύουσα, καὶ θεὸν οὐκ ἔτι ἑωϋτὴν, ἀλλ' ἐκείνην ὁμολογέουσα. 40. Εἶδον δὲ καὶ Ἑλένης αὐτόθι ἄγαλμα, καὶ Ἑκάβης, καὶ Ἀνδρομάχης, καὶ Πάριδος, καὶ Ἕκτορος, καὶ Ἀχιλλέως. εἶδον δὲ καὶ Νιρέως εἶδος τοῦ Ἀγλαΐης, καὶ Φιλομήλην, καὶ Πρόκνην, ἔτι γυναῖκας, καὶ αὐτὸν Τηρέα ὄρνιθα, καὶ ἄλλο ἄγαλμα Σεμιράμιος, καὶ Κομβάβου, τὸ κατέλεξα, καὶ Στρατονίκης, κάρτα καλὸν, καὶ Ἀλεξάνδρου, αὐτῷ ἐκείνῳ εἴκελον. παρὰ δέ οἱ Σαρδανάπαλος ἕστηκε, ἄλλῃ μορφῇ, καὶ ἄλλῃ στολῇ. 41. Ἐν δὲ τῇ αὐλῇ ἄφετοι νέμονται βόες μεγάλοι, καὶ ἵπποι, καὶ ἀετοὶ, καὶ ἄρκτοι, καὶ λέοντες, καὶ ἀνθρώπους οὐδαμᾶ σίνονται, ἀλλὰ πάντες ἱροί τέ εἰσι, καὶ χειροήθεες. 42. Ἱρέες δὲ αὐτοῖσι πολλοὶ ἀποδεδέχαται· τῶν οἱ μὲν τὰ ἱρήϊα σφάζουσι, οἱ δὲ σπονδὴν φορέουσι, ἄλλοι δὲ πυρφόροι καλέονται, καὶ ἄλλοι παραβώμιοι. ἐπ' ἐμεῦ δὲ πλείονες καὶ τριηκοσίων ἐς τὴν θυσίαν ἀπικνέοντο. ἐσθὴς δὲ αὐτέοισι πᾶσι λευκή· καὶ πῖλον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσι. ἀρχιρεὺς δὲ ἄλλος ἑκάστου ἔτεος ἐπιγίγνεται. πορφυρέην δὲ μοῦνος οὗτος φορέει, καὶ τιάρῃ χρυσέῃ ἀναδέεται. 43. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων ἱρῶν, αὐλητέων τε, καὶ συριστέων, καὶ Γάλλων, καὶ γυναῖκες ἐπιμανέες τε, καὶ φρενοβλαβέες. 44. Θυσίη δὲ δὶς ἑκάστης ἡμέρης, ἐπιτελέεται, ἐς τὴν πάντες ἀπικνέονται. Διῒ μὲν ὦν καθ' ἡσυχίην θύουσι, οὔτε ἀείδοντες, οὔτε

αὐλέοντες. εὖτ' ἂν δὲ τῇ Ἥρῃ κατάρχωνται, ἀείδουσί τε, καὶ αὐλέουσι, καὶ κρόταλα ἐπικροτέουσι. καί μοι τούτου πέρι, σαφὲς οὐδὲν εἰπεῖν ἐδύναντο. 45. Ἔστι δὲ καὶ λίμνη αὐτόθι, οὐ πολλὸν ἑκὰς τοῦ ἱροῦ, ἐν τῇ ἰχθύες ἱροὶ τρέφονται πολλοὶ, καὶ πολυειδέες. γίγνονται δὲ αὐτέων ἔνιοι κάρτα μεγάλοι· οὗτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἔχουσι, καὶ ἔρχονται καλεόμενοι· ἐπ' ἐμεῦ δέ τις εἴην ἐν αὐτοῖσι χρυσοφορέων· ἐν τῇ πτέρυγι δὲ ποίημα χρύσεον αὐτέῳ ἀνεκέατο. καί μιν ἐγὼ πολλάκις ἐθηησάμην, καὶ ἔχε τὸ ποίημα. 46. Βάθος δὲ τῆς λίμνης πολλὸν ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπειρήθην· λέγουσι δ' ὦν καὶ διηκοσίων ὀργυιέων πλέον ἔμμεναι. κατὰ μέσον δὲ αὐτῆς βωμὸς λίθου ἀνέστηκε. δοκέοις ἂν ἄφνω ἰδὼν, πλώειν τέ μιν, καὶ τῷ ὕδατι ἐποχέεσθαι, καὶ πολλοὶ ὧδε νομίζουσι· ἐμοὶ δὲ δοκέει στύλος ἐφεστεὼς μέγας, ἀνέχειν τὸν βωμόν. ἔστεπται δὲ ἀεὶ, καὶ θυώματα ἔχει. πολλοὶ δὲ καὶ ἑκάστης ἡμέρης κατ' εὐχὴν ἐς αὐτὸν νηχόμενοι, στεφανηφορέουσι. 47. Γίγνονται δὲ αὐτόθι καὶ πανηγύριές τε μέγισται· καλέονται δὲ ἐς τὴν λίμνην καταβάσιες, ὅτι ἐν αὐτῇσι ἐς τὴν λίμνην τὰ ἱρὰ πάντα κατέρχεται· ἐν τοῖσι ἡ Ἥρη πρώτη ἀπικνέεται τῶν ἰχθύων εἵνεκα, μὴ σφέας ὁ Ζεὺς πρῶτος ἴδηται. ἢν γὰρ τόδε γένηται, λέγουσι ὅτι πάντες ἀπόλλυνται. καὶ δῆτα ὁ μὲν ἔρχεται ὀψόμενος, ἡ δὲ πρόσω ἱσταμένη ἀπείργει τέ μιν, καὶ πολλὰ λιπαρέουσα ἀποπέμπει. 48. Μέγισται δὲ αὐτοῖσι πανηγύριες, ταὶ ἐς θάλασσαν νομίζονται. ἀλλ' ἐγὼ τουτέων πέρι σαφὲς οὐδὲν ἔχω εἶπαι· οὐ γὰρ ἦλθον αὐτὸς, οὐδὲ ἐπει-

ρῆθην ταύτης τῆς ὁδοιπορίης. τὰ δὲ ἐλθόντες ποιέουσι, εἶδον, καὶ ἀπηγήσομαι. ἀγγήϊον ἕκαστος ὕδατι σεσαγμένον φέρουσι· κηρῷ δὲ τάδε σεσήμανται· καί μιν οὐκ αὐτοὶ λυσάμενοι χρέονται, ἀλλ' ἔστι ἀλεκτρυὼν ἱρὸς, οἰκέει δὲ ἐπὶ τῇ λίμνῃ, ὃς ἐπεὶ σφέων δέξηται τὰ ἀγγήϊα, τήν τε σφρηγῖδα ὁρῇ, καὶ μισθὸν ἀρνύμενος, ἀνά τε λύει τὸν δεσμὸν, καὶ τὸν κηρὸν ἀπαιρέεται, καὶ πολλαὶ μνέες ἐκ τουτέου τοῦ ἔργου τῷ ἀλεκτρυόνι ἀγείρονται. ἔνθεν δὲ ἐς τὸν νηὸν αὐτοὶ ἐνείκαντες, σπένδουσί τε, καὶ θύσαντες, ὀπίσω ἀπονοστέουσι. 49. Ἑορτέων δὲ πασέων, τῶν οἶδα, μεγίστην τοῦ εἴαρος ἀρχομένου ἐπιτελέουσι. καί μιν οἱ μὲν πυρὴν, οἱ δὲ λαμπάδα καλέουσι. θυσίην δὲ ἐν αὐτῇ τοιήνδε ποιέουσι. δένδρεα μεγάλα ἐκκόψαντες, ἐν τῇ αὐλῇ ἑστᾶσι, μετὰ δὲ ἀγινέοντες αἶγάς τε, καὶ ὄϊας, καὶ ἄλλα κτήνεα ζωὰ, ἐκ τῶν δενδρέων ἀπαρτέουσι· ἐν δὲ καὶ ὄρνιθες, καὶ εἵματα, καὶ χρύσεα, καὶ ἀργύρεα ποιήματα. ἐπεὰν δὲ ἐντελέα πάντα ποιήσωνται, περιενείκαντες τὰ ἱρὰ περὶ τὰ δένδρεα, πυρὴν ἐνιᾶσι, τὰ δὲ αὐτίκα πάντα καίονται. ἐς ταύτην τὴν ἑορτὴν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπικνέονται ἔκ τε Συρίης καὶ τῶν πέριξ χωρέων πασέων· φέρουσί τε τὰ ἑωϋτῶν ἱρὰ ἕκαστοι, καὶ τὰ σημήϊα ἕκαστοι ἔχουσι ἐς τάδε μεμιμημένα. 50. Ἐν ῥητῇσι δὲ ἡμέρῃσι τὸ μὲν πλῆθος ἐς τὸ ἱρὸν ἀγείρονται· Γάλλοι δὲ πολλοὶ, καὶ τοὺς ἔλεξα, οἱ ἱροὶ ἄνθρωποι τελέουσι τὰ ὄργια, τάμνονταί τε τοὺς πήχεας, καὶ τοῖσι νώτοισι πρὸς ἀλλήλους τύπτονται· πολλοὶ δέ σφισι παρεστεῶτες, ἐπαυλέουσι, πολλοὶ δὲ τύμ-

κανα παταγέουσι, ἄλλοι δὲ ἀείδουσι ἔνθεα καὶ ἱρὰ ᾄσματα. τὸ δὲ ἔργον ἐκτὸς τοῦ νηοῦ τόδε γίγνεται. οὐδὲ ἐσέρχονται ἐς τὸν νηὸν, ὁκόσοι τάδε ποιέουσι. 51. Ἐν ταύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι, καὶ Γάλλοι γίγνονται. ἐπεὰν γὰρ οἱ ἄλλοι αὐλέωσί τε καὶ ὄργια ποιέωνται, ἐς πολλοὺς ἤδη ἡ μανίη ἀπικνέεται, καὶ πολλοὶ οἳ ἐς θέην ἀπικόμενοι, μετὰ δὲ τοιάδε ἔπρηξαν. καταλέξω δὲ καὶ τὰ ποιέουσι. ὁ νεηνίης, ὅτῳ τάδε ἀποκέαται, ῥίψας τὰ εἵματα, μεγάλῃ βοῇ ἐς μέσον ἔρχεται, καὶ ξίφος ἀναιρέεται, τὰ δὲ πολλὰ ἔτεα ἐμοὶ δοκέει, διὰ τοῦτο ἕστηκε· λαβὼν δὲ αὐτίκα τάμνει ἑωϋτὸν, θέει τε διὰ τῆς πόλιος, καὶ τῇσι χερσὶ φέρει τὰ ἔταμε. ἐς ὁκοίην δὲ οἰκίην τάδε ἀποῤῥίψει, ἐκ ταύτης ἐσθῆτά τε θηλέην, καὶ κόσμον τὸν γυναικήϊον λαμβάνει. τάδε μὲν ἐν τῇσι τομῇσι ποιέουσι. 52. Ἀποθανόντες δὲ Γάλλοι οὐκ ὁμοίην ταφὴν τοῖσι ἄλλοισι θάπτονται, ἀλλ᾽ ἐὰν ἀποθάνῃ Γάλλος, οἱ ἑταῖροί μιν ἀείροντες, ἐς τὰ προάστεια φέρουσι. θέμενοι δὲ αὐτὸν καὶ τὸ φέρετρον, τῷ ἐκόμισαν, ὕπερθε λίθοις βάλλουσι, καὶ τάδε πρήξαντες, ὀπίσω ἀπονοστέουσι· φυλάξαντες δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ἀριθμὸν, οὕτω ἐς τὸ ἱρὸν ἐσέρχονται. πρὸ δὲ τουτέων, ἢν ἐσέλθωσι, οὐκ ὅσια ποιέουσι. 53. Νόμοισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται τουτέοισι· ἢν μέν τις αὐτέων νέκυν ἴδηται, ἐκείνην τὴν ἡμέρην ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἀπικνέεται· τῇ ἑτέρῃ δὲ, καθήρας ἑωϋτὸν, ἐσέρχεται. αὐτέων δὲ τῶν οἰκηΐων τοῦ νέκυος ἕκαστοι φυλάξαντες· ἀριθμὸν ἡμερέων τριήκοντα, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυράμενοι, ἐσέρχονται. πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, οὐ

σφίσι ἐσιέναι ὅσιον. 54. Θύουσι δὲ βόας ἄρσενάς τε, καὶ θήλεας, καὶ αἶγας, καὶ ὄϊας. σύας δὲ μοῦνον ἐναγέας νομίζοντες, οὔτε θύουσι, οὔτε σιτέονται. ἄλλοι δ᾽ οὔ σφέας ἐναγέας, ἀλλὰ ἱροὺς νομίζουσι. ὀρνίθων τε αὐτέοισι περιστερὴ δοκέει χρῆμα ἱρώτατον, καὶ οὐδὲ ψαύειν αὐτέων δικαιεῦσι· καὶ ἢν ἀέκοντες ἅψωνται, ἐναγέες ἐκείνην τὴν ἡμέρην εἰσί. τοὔνεκα δὴ αὐτέοισι σύννομοί τε εἰσὶ, καὶ ἐς τὰ οἰκήϊα ἐσέρχονται, καὶ τὰ πολλὰ ἐν γῇ νέμονται. 55. Λέξω δὲ καὶ τῶν πανηγυριστέων πέρι, τὰ ἐκεῖνοι ποιέουσι. ἀνὴρ εὖτ᾽ ἂν ἐς τὴν ἱρὴν πόλιν πρῶτον ἀπικνέεται, κεφαλὴν μὲν ὅδε καὶ ὀφρύας ἐξύρατο· μετὰ δὲ ἱρεύσας ὄϊν, τὰ μὲν ἄλλα κρεουργέει τε καὶ εὐωχέεται, τὸ δὲ νάκος χαμαὶ θέμενος, ἐπὶ τούτου ἐς γόνυ ἕζεται, πόδας δὲ καὶ κεφαλὴν τοῦ κτήνεος ἐπὶ τὴν ἑωϋτοῦ κεφαλὴν ἀναλαμβάνει· ἅμα δὲ εὐχόμενος αἰτέει, τὴν μὲν παρεοῦσαν θυσίην δέκεσθαι· μέζω δὲ ἐσαῦθις ὑπισχέεται. τελέσας δὲ ταῦτα, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τε στέφεται, καὶ τῶν ἄλλων, ὁκόσοι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀπικνέονται. ἄρας δὲ ἀπὸ τῆς ἑωϋτοῦ ὁδοιπορέει, ὕδασί τε ψυχροῖσι χρεώμενος, λουτρῶν τε καὶ πόσιος εἵνεκα, καὶ ἐς πάμπαν χαμοκοιτέων. οὐ γάρ οἱ εὐνῆς ἐπιβῆναι ὅσιον, πρὶν τήν τε ὁδὸν ἐκτελέσαι, καὶ ἐς τὴν ἑωϋτοῦ αὖτις ἀπικέσθαι. 56. Ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει ἐκδέκεταί μιν ἀνὴρ ξεινοδόκος ἀγνοέοντα. ῥητοὶ γὰρ δὴ ὦν ἑκάστης πόλιος αὐτόθι ξεινοδόκοι εἰσί· καὶ τόδε πατρόθεν οἶκοι δέκονται. καλέονται δὲ ὑπὸ Ἀσσυρίων οἵδε διδάσκαλοι, ὅτι σφίσι πάντα ὑπηγέονται. 57. Θύουσι δὲ οὐκ ἐν

αὐτῷ τῷ ἱρῷ· ἀλλ' ἐπεὰν παραστήσῃ τῷ βωμῷ τὸ ἱρήϊον, ἐπισπείσας, αὖτις ἄγει ζωὸν ἐς τὰ οἰκήϊα· ἐλθὼν δὲ κατ' ἑωϋτὸν θύει τε, καὶ εὔχεται. 58. *Ἔστι δὲ καὶ ἄλλης θυσίης τρόπος τοιόςδε· στέψαντες τὰ ἱρήϊα ζωὰ, ἐκ τῶν προπυλαίων ἀπιᾶσι, τὰ δὲ κατενειχθέντα θνήσκουσι· ἔνιοι δὲ καὶ παῖδας ἑωϋτῶν ἐντεῦθεν ἀπιᾶσι, οὐκ ὁμοίως τοῖς κτήνεσι, ἀλλ' ἐς πήρην ἐνθέμενοι, χειρὶ κατάγουσι, ἅμα δὲ αὐτέοισι ἐπικερτομέοντες, λέγουσι ὅτι οὐ παῖδες ἀλλὰ βόες εἰσί.* 59. *Στίζονται δὲ πάντες οἱ μὲν ἐς καρποὺς, οἱ δὲ ἐς αὐχένας. καὶ ἀπὸ τοῦδε ἅπαντες Ἀσσύριοι στιγματηφορέουσι.* 60. *Ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο, μούνοισι Ἑλλήνων Τροιζηνίοισι ὁμολογέοντες. λέξω δὲ καὶ τὰ κεῖνοι ποιέουσι. Τροιζήνιοι τῇσι παρθένοισι, καὶ τοῖσι ἠϊθέοισι νόμον ἐποιήσαντο, μή μιν ἄλλως γάμον ἰέναι, πρὶν Ἱππολύτῳ κόμας κείρασθαι· καὶ ὧδε ποιέουσι. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει γίγνεται· οἱ μὲν νεηνίαι τῶν γενείων ἀπάρχονται· τοῖσι δὲ νέοισι πλοκάμους ἱροὺς ἐκ γενετῆς ἀπιᾶσι· τοὺς ἐπεὰν ἐν τῷ ἱρῷ γένωνται, τάμνουσί τε, καὶ ἐς ἄγγεα καταθέντες, οἱ μὲν ἀργύρεα, πολλοὶ δὲ χρύσεα ἐν τῷ νηῷ, προσηλώσαντες ἀπίασι, ἐπιγράψαντες ἕκαστοι τὰ οὐνόματα. τοῦτο καὶ ἐγὼ ἔτι νέος ὢν, ἐπετέλεσα. καὶ ἔτι μεῦ ἐν τῷ ἱρῷ καὶ ὁ πλόκαμος, καὶ τὸ οὔνομα.*

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

ARGVMENTVM.

Priori parte narrat auctor, de nova ratione, qua laudationem Demosthenis scriberet, dubius, colloquium, quod cum Thersagora poeta habuerat, qui eo die carmen, quo laudes Homeri celebraret, perfecerat. Concedit poeta et Demosthenem maximis laudibus dignum esse, et se cum similium illius et Homeri locorum atque virtutum comparatione delectari, tum summa oratoris facundia; decentiusque adeo Demosthenem Athenienses reprehendere, quam colloquia fervente pugna fingere Homerum; at difficilius tamen esse laudare Homerum, cuius quum nihil de patria etc. certi constet, laudes ex carminibus tantum peti possint; poetae vero, Demosthenem laudaturo, maximum patere campum, nec minus soluta oratione scribenti. Laudari enim posse patris nobilitatem, pueri ingenium, iuvenis philosophiae et civilis virtutis amorem, contentionem et labores, quorum fructus summa fuerit eloquentia; viri mores incorruptos, reipublicae administrationis splendorem, et de patria merita maxima. Si vero ob multitudinem laudandorum dubius nesciat, quo vertatur, unam modo virtutem, ex. c. eloquentiam, praecipue laudet, de reliquis pauca adnectens. Quibus

auditis reprehendit auctor Thersagoram, qui medicinam sibi earum difficultatum narraverit, quae vulgari laudatorum gregi sint superandae; sibi hanc esse curam, ut novam laudationis rationem inveniat. Audito deinde carmine Thersagorae ab poeta librum, commentarios macedonicos, auditionis quasi mercedem, accipit, quorum eam partem, quae Demosthenem spectat, adiecit. Colloquuntur Archias et Antipater. Archias ab Antipatro ad Demosthenem capiendum atque in Macedoniam adducendum missus, rationem missionis Antipatro reddit, atque singula de Demosthenis morte ac ultimos eius sermones enarrat. Quo loco et Antipater magnam suam de oratore opinionem exponit, et pluribus refert, quanti Aristoteles et praecipue Philippus, cui licet infestissimus fuerit, Demosthenem habuerint. Hac libri parte summis Demosthenes laudibus effertur, non magis ob vim dicendi, quam ob reliquas virtutes; narratur, quantum Philippus eum timuerit, quanto Graeciae et Athenarum hostibus impedimento fuerit, quantum Athenis valuerit, de Athenis meruerit.

Plurimorum consensu non creditur ab Luciano compositum. Gesnerus, *si Lucianus, inquit, auctor est, quod in neutram partem facile confici posse arbitror, prior pars satyrica esse videtur in laudatores ineptos, magno conatu magnas nugas vel poeticas vel solutae orationis agentes; altera pars autem, quae ex Macedonicis depromta commentariis fingitur, digna Luciano et maximo quovis ingenio.* Wieland, *Lucianum auctorem esse vix dubitat, librumque optimis Luciani operibus adnumerandum arbitratur.* La Croze *in secunda quidem libri parte monumentum antiquum et lectu dignum servatum, cetera vero non magni pretii esse censet.*

ΛΥΚΙΝΟΣ ΚΑΙ ΘΕΡΣΑΓΟΡΑΣ.

Βαδίζοντί μοι κατὰ τὴν στοάν, τὴν ἐντεῦθεν ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ, τῆς ἕκτης ἐπὶ δέκα, σμικρὸν πρὸ μεσημβρίας, Θερσαγόρας περιτυγχάνει. τάχα τινὲς αὐτὸν ὑμῶν ἐπίσταιντο· σμικρός τις ἐστὶ, γρυπὸς, ὑπόλευκος, ἀνδρικὸς τὴν φύσιν. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ἔτι προσιόντα, Θερσαγόρας, ἔφην, ὁ ποιητὴς, ποῖ δὴ, καὶ πόθεν;

ΘΕΡΣ. Οἴκοθεν, ἦδ᾽ ὅς, ἐνταῦθα.

ΛΥΚ. Πότερον δ᾽, ἦν δ᾽ ἐγὼ, διαβαδίσων;

ΘΕΡΣ. Ἀμέλει μὲν, ἔφη, καὶ τούτου δεόμενος· ἀωρὶ γάρ τοι τῶν νυκτῶν ἐξαναστὰς, ἔδοξέ μοι χρῆναι τοῖς Ὁμήρου γενεθλίοις τῆς ποιητικῆς ἀπάρξασθαι.

ΛΥΚ. Καλῶς γε σὺ ποιῶν, ἔφην, καὶ τὰ τροφεῖα τῆς παιδεύσεως ἐκείνῳ τίνων.

ΘΕΡΣ. Ἐκεῖθεν οὖν ἀρξάμενος, ἦδ᾽ ὅς, ἔλαθον ἐμαυτὸν, εἰς τοῦτο τῆς μεσημβρίας ἐκπεσών. ὅπερ οὖν ἔφην, δεῖ μέν μοι καὶ τοῦ περιπάτου. 2. Πολὺ μέντοι πρότερον, ἔφη, προσειπεῖν τουτονὶ δεόμενος ἥκω, (τῇ χειρὶ τὸν Ὅμηρον ἐπιδείξας· ἴστε δήπου τὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ τῶν Πτολεμαίων νεὼ, τὸν καθειμένον τὰς κόμας.) προσερῶν τε οὖν αὐτὸν ἀφικόμην, ἔφη, καὶ προσευξόμενος ἀφθόνων μεταδιδόναι τῶν ἐπῶν.

ΛΥΚ. Εἰ γὰρ, ἔφην, ἐν εὐχαῖς τὰ πράγματα εἴη, πάλαι γάρ τοι καὶ αὐτὸς ἐνοχλεῖν μοι δοκῶ τὸν Δημοσθένην, ἐπικουρῆσαί τι πρὸς τὴν αὐτοῦ γενέ-

θλιον. εἰ οὖν ἡμῖν ἐπαρκέσοι τὸ εὔχεσθαι, συμβουλοίμην ἄν σοι. κοινὸν γὰρ ἡμῖν τὸ Ἕρμαιον.

ΘΕΡΣ. Ἐγὼ μὲν, ἔφη, καὶ τῶν νύκτωρ τε καὶ τήμερον πεποιημένων, δοκῶ μοι τῆς εὐροίας τὸν Ὅμηρον ἐπιγράψασθαι· θείως γάρ πως καὶ μαντικῶς εἰς τὴν ποίησιν ἐξεβακχεύθην· κρινεῖς δ' αὐτός. ἐπίτηδες γάρ τοι τουτὶ τὸ γραμματεῖον περιηγόμην, εἰ ἄρα τῳ σχολὴν ἄγοντι τῶν ἑταίρων περιτύχοιμι. δοκεῖς οὖν μοι ἐν καλῷ σὺ τῆς σχολῆς εἶναι.

3. ΛΥΚ. Μακάριος γὰρ εἶ, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ πέπονθας τὸ τοῦ τὸν δόλιχον νενικηκότος, ὃς ἤδη λελουμένος τὴν κόνιν, καὶ τὸ λοιπὸν τῆς θέας ψυχαγωγούμενος, μυθολογεῖν πρὸς τὸν παλαιστὴν διενοεῖτο, ἐπίδοξον κληθήσεσθαι, τῆς πάλης οὔσης. ὁ δ', Ἀλλ' ἐπὶ τῆς βαλβίδος οὐκ ἂν ἐμυθολόγεις, ἔφη· καὶ σὺ δή μοι δοκεῖς νενικηκὼς τὸν δόλιχον τῶν ἐπῶν, ἐντρυφᾷν ἀνδρὶ μάλα δὴ κατοῤῥωδοῦντι τὴν τοῦ σταδίου τύχην.

ΘΕΡΣ. Καὶ ὃς γελάσας, Ὡς δή σύ τι τῶν ἀπόρων, εἶπεν, ἐργασόμενος!

4. ΛΥΚ. Ἴσως γὰρ, ἔφην, ὁ Δημοσθένης ἐλάττονος ἢ καθ' Ὅμηρον εἶναί σοι λόγου καταφαίνεται· καὶ σὺ μὲν μέγα φρονεῖς, Ὅμηρον ἐπαινέσας· ἐμοὶ δὲ ὁ Δημοσθένης σμικρὸν, καὶ τὸ μηδέν;

ΘΕΡΣ. Συκοφαντεῖς, ἔφη. διαστασιάσαιμι δ' οὐκ ἂν τοὺς ἥρως, εἰ καὶ πλείων εἰμὶ τὴν γνώμην πρὸς Ὁμήρου τετάχθαι.

ΛΥΚ. Εὖγε, εἶπον· ἐμὲ δ' οὐκ ἂν νομίζοις πρὸς τοῦ Δημοσθένους; 5. Ἀλλ' ἐπεί γε μὴ ταύτῃ τὸν

λόγον ἀτιμάζεις κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, δῆλον ὡς τὴν ποιητικὴν ἔργον ἡγῇ μόνον, τοὺς δὲ ῥητορικοὺς λόγους καταφρονεῖς ἀτεχνῶς, οἷον ἱππεὺς παρὰ πεζοὺς ἐλαύνων.

ΘΕΡΣ. Μὴ μανείην, ἔφη, ταῦτά γε, κἂν εἰ πολλῆς δεῖ τῆς μανίας ἐπὶ τὰς ποιητικὰς ἰοῦσι θύρας.

ΛΥΚ. Δεῖ γάρ τοι καὶ τοῖς καταλογάδην, ἔφην, ἐνθέου τινὸς ἐπιπνοίας, εἰ μέλλουσι μὴ ταπεινοὶ φανεῖσθαι, καὶ φαύλης φροντίδος.

ΘΕΡΣ. Οἶδά τοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, καὶ χαίρω πολλάκις, ἄλλων τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὁμήρου τιθείς. οἷον λέγω τὴν σφοδρότητα, καὶ πικρίαν, καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν. καὶ τὸ μὲν Οἰνοβαρές, πρὸς τὰς Φιλίππου μέθας, καὶ κορδακισμούς, καὶ τὴν ἀσέλγειαν· τὸ δ', Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, . . . πρὸς τὸ, Δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, τὰς ἀγαθὰς ὑποθεμένους ἐλπίδας· . . . καὶ τό·

Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,

πρὸς τό·

Πηλίκον ποτὲ στενάξαιεν ἂν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες. παραβάλλω δὲ καὶ τὸν ῥέοντα Πύθωνα, πρὸς τὰς Ὀδυσσέως νιφάδας τῶν λόγων, καὶ τό·

Εἰ μὲν μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
Ἔσσεσθαι, πρὸς τό·

Πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. καὶ μυρίαι γεγόνασιν αὖθις αὐτοῖς ἐπὶ ταὐτὸν τῆς δια-

νοίας ἐπιδρομαί. 6. Ἥδομαι δὲ καὶ πάθη, καὶ διαθέσεις, καὶ τροπὰς λέξεως καταμανθάνων, καὶ τὰς ἀφαιρούσας τὸν κόρον μεταβολὰς, καὶ τὰς ἐκ τῶν παρατροπῶν ἐπανόδους, καὶ τὰς τῶν παραβολῶν σὺν τῷ καιρῷ γλαφυρότητας, καὶ τὸ τοῦ τρόπου μισοβάρβαρον πανταχοῦ. 7. Καί μοι πολλάκις ἔδοξεν (οὐ γὰρ ἂν τἀληθὲς ἀποκρυψαίμην) εὐπρεπέστερον μὲν ῥαθυμίας Ἀττικῆς καθάπτεσθαι Δημοσθένης, ὁ τὴν παῤῥησίαν, ὥς φασιν, ἀνειμένος, τοῦ τοὺς Ἀχαιοὺς Ἀχαΐδας προςειπόντος· διαρκεστέρῳ δὲ τόνῳ πνεύματος τὰς Ἑλληνικὰς ἀποπληροῦν τραγῳδίας, τοῦ μεταξὺ τῆς ἀκμαιοτάτης μάχης διαλόγους ἀναπλάττοντος, καὶ μύθοις τὴν φορὰν σκεδαννύντος. 8. Πολλάκις δὲ μετὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ μέτρα κώλων, καὶ ῥυθμοὶ καὶ βάσεις, οὐκ ἔξω τῆς ποιητικῆς ἡδονῆς ἐμβιβάζουσιν, ὥςπερ οὐδ' Ὅμηρος ἐλλιπὴς ἀντιθέσεων, ἢ παρισώσεων, ἢ σχημάτων τραχύτητος, ἢ καθαρότητος. ἀλλ' ἔοικε φύσει πως ὑπάρχειν, ταῖς δυνάμεσι τὰς ἀρετὰς ἐπιπεπλέχθαι. πόθεν γὰρ δὴ περιφρονοίην ἂν τὴν σὴν Καλλιόπην, ταύτην δὲ γιγνώσκων; 9. Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τοὐμὸν ἀγώνισμα τῶν εἰς Ὅμηρον ἐγκωμίων διπλάσιον ἔργον, ἢ τοὺς σοὺς εἰς Δημοσθένην ἐπαίνους τίθημι· οὐ τοῖς μέτροις, ἀλλὰ τῇ ὑποθέσει φημί· τῷ τοὐμὸν μὲν οὐκ ἔχειν ἑδραίαν τινὰ κρηπῖδα ὑποβαλέσθαι τῶν ἐπαίνων, πλήν γε τῆς ποιητικῆς αὐτῆς· τὰ δ' ἄλλα, τὰ μὲν ἀσαφῆ, πατρὶς, καὶ γένος, καὶ χρόνος. εἰ γοῦν τι σαφὲς αὐτῶν ἦν,

Οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἔρις,

πατρίδα μὲν διδόντων αὐτῷ, Ἰωνικὴν Κολοφῶνα, ἢ Κύμην, ἢ Χίον, ἢ Σμύρναν, ἢ Θήβας τὰς Αἰγυπτίας, ἢ μυρίας ἄλλας· πατέρα δὲ Μαίονα τὸν Λυδὸν, ἢ ποταμὸν, καὶ μητέρα Μελανώπην, φασὶν, ἢ νύμφην τῶν Δρυάδων, ἀνθρωπίνου γένους ἀπορίᾳ· χρόνον δὲ, τὸν ἡρωϊκὸν ἢ τὸν Ἰωνικόν. καὶ μηδ᾽ ὅπως πρὸς τὸν Ἡσίοδον εἶχεν ἡλικίας σαφῶς εἰδέναι, ὅπου γε καὶ τοὔνομα πρὸ τοῦ γνωρίμου, τὸ Μελησιγενῆ προκρίνουσι· τύχην δὲ, πενίαν, ἢ πάθος ὀμμάτων· ἀλλὰ μὴν βέλτιον εἴη καὶ ταῦτα ἐᾷν ἐν ἀσαφεῖ κείμενα. περιστενὸν δή μοι κομιδῇ τὸ ἐγκώμιον, ποίησιν ἄπρακτον ἐπαινέσαι, καὶ σοφίαν ἐκ τῶν ἐπῶν εἰκαζομένην συλλέγειν. 10. Τὸ δὲ σὸν, ἔφη, κατὰ χειρὸς, ἐπίδρομόν τε, καὶ λεῖον, ἐφ᾽ ὡρισμένοις τε καὶ γνωρίμοις μόνον ὀνομάτων, οἷον ὄψον ἕτοιμον ἡδυσμάτων παρὰ σοῦ δεόμενον. τί γὰρ οὐ μέγα καὶ λαμπρὸν ἡ τύχη τῷ Δημοσθένει προςῆψε; τί δ᾽ οὐ γνώριμον; οὐκ Ἀθῆναι μὲν αὐτῷ πατρὶς, αἱ λιπαραὶ, ἀοίδιμοι, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἔρεισμα; καίτοι λαβόμενος ἂν ἐγὼ τῶν Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῆς ποιητικῆς ἐξουσίας ἐπειςῆγον ἂν ἔρωτας θεῶν, καὶ κρίσεις, καὶ κατοικήσεις, καὶ δωρεὰς, καὶ τὴν Ἐλευσῖνα. νόμων δὲ, καὶ δικαστηρίων, καὶ πανηγύρεων, καὶ Πειραιῶς, καὶ ἀποικιῶν, καὶ τροπαίων θαλαττίων τε καὶ χερσαίων ἐπειςηγμένων, οὐδ᾽ ἂν εἷς ἐπ᾽ ἴσης ἀξίας ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, φησὶν ὁ Δημοσθένης. ἀφθονία μὲν ἦν ἄν μοι περιττὴ πάντως. τὸ δ᾽ ἐγκώμιον οὐκ ἂν ἀπαρτᾷν ἐνομιζόμην, ἐν νόμῳ τοῖς ἐπαίνοις ὂν, ἐκ τῶν πατρίδων ἐπικοσμεῖν τοὺς ἐπαινου-

μένους. Ἰσοκράτης δὲ παρεμπόρευμα τῆς Ἑλένης φέρων ἐνέθηκε τὸν Θησέα. τὸ μὲν δὴ ποιητικὸν φῦλον, ἐλεύθερον· σοὶ δ' ἴσως εὐλάβεια, τὸ τῆς παροιμίας σκῶμμα ἐπὶ τῇ ἀσυμμετρίᾳ ἐπαγαγέσθαι, μή σοι μεῖζον προςκέοιτο τοὐπίγραμμα τῷ θυλάκῳ. 11. Παρέντι δὴ τὰς Ἀθήνας, ἐκδέχεται τὸν λόγον πατὴρ τριήραρχος, χρυσέα κρηπὶς, κατὰ Πίνδαρον. οὐ γὰρ ἦν Ἀθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ. εἰ δὲ τοῦ Δημοσθένους ἔτι κομιδῇ παιδὸς ὄντος, ἐτελεύτα, τὴν ὀρφανίαν οὐ συμφορὰν ὑποληπτέον, ἀλλὰ δόξης ὑπόθεσιν, τὸ τῆς φύσεως γενναῖον ἀποκαλυπτούσης. 12. Ὁμήρου μὲν οὖν οὔτε παίδευσιν, οὔτ' ἄσκησιν μνήμῃ καθ' ἱστορίαν παρειλήφαμεν, ἀλλ' εὐθὺς ἀνάγκη τῶν ἐπαίνων ἅπτεσθαι τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδημιουργημένων, ὕλην ἐκ τροφῆς, καὶ μελέτης, καὶ διδασκαλίας οὐκ ἔχοντα· μήδ' οὖν ἐπὶ τὴν Ἡσιόδου δάφνην καταφυγόντα, τὴν ῥαθύμως καὶ τοῖς ποιμέσι τῶν ἐπῶν ἐπιπνέουσαν. σοὶ δὲ ἐνταῦθα δήπου πολὺς μὲν ὁ Καλλίστρατος, λαμπρὸς δ' ὁ κατάλογος, Ἀλκιδάμας, Ἰσοκράτης, Ἰσαῖος, Εὐβουλίδης· μυρίων μὲν ἐφελκομένων Ἀθήνησι τῶν ἡδονῶν καὶ τοὺς πατρονομίας ἀνάγκαις ὑποκειμένους, ταχείας δ' οὔσης τοῖς μειρακίοις τῆς ἡλικίας εἰς τὰς τέρψεις ἀπολισθαίνειν, παρὸν δ' αὐτῷ κατ' ἐξουσίαν κομᾷν, ἐκ τῆς τῶν ἐπιτρόπων ὀλιγωρίας, ὁ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς κετεῖχε πόθος, ὃς αὐτὸν ἦγεν οὐκ ἐπὶ τὰς Φρύνης, ἀλλ' ἐπὶ τὰς Ἀριστοτέλους, καὶ Θεοφράστου, καὶ Ξενοκράτους, καὶ Πλάτωνος θύρας. 13. Κἀνταῦθα, ὦ

βέλτιστε, φιλοσοφοίης τῷ λόγῳ, διττὰς ἐπ᾽ ἀνθρώποις ἐρώτων ἀγωγὰς, τὴν μὲν θαλαττίου τινὸς ἔρωτος παράφορόν τε, καὶ ἀγρίαν, καὶ κυμαίνουσαν ἐν ψυχῇ, Ἀφροδίτης πανδήμου κλύδωνα, φλεγμαινούσαις νέων ὁρμαῖς, αὐτόχρημα θαλάττιον, τὴν δ᾽ οὐρανίου, χρυσῆς τινος σειρᾶς ἕλξιν, οὐ πυρὶ καὶ τόξοις ἐντιθεῖσαν δυσαλθεῖς νόσους τραυμάτων, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ κάλλους ἄχραντόν τε καὶ καθαρὰν ἰδέαν ἐξορμῶσαν, μανίᾳ σώφρονι τῶν ψυχῶν, „ὅσαι Ζηνὸς ἐγγὺς, καὶ θεῶν ἀγχίσποροι," φησὶν ὁ τραγικός. 14. Ἔρωτι δὴ πάντα πόριμα, κουρὰ, σπήλαιον, κάτοπτρον, ξίφος, γλῶτταν διαρθρῶσαι, μετελθεῖν ὀψὲ τῆς ἡλικίας ὑπόκρισιν, μνήμην ἀκριβῶσαι, θορύβου καταφρονῆσαι, συνάψαι νύκτας ἐπιπόνοις ἡμέραις. ἐξ ὧν τίς οὐκ οἶδεν ὁποῖος ὁ Δημοσθένης, ἔφη, σοι τὴν ῥητορικὴν ἐγένετο, ταῖς μὲν ἐννοίαις, καὶ τοῖς ὀνόμασι, καταπυκνῶν τὸν λόγον, ταῖς δὲ διαθέσεσιν ἐξακριβῶν τὰς πιθανότητας; λαμπρὸς μὲν τῷ μεγέθει, σφοδρὸς δὲ τῷ πνεύματι, σωφρονέστατος δὲ τὴν τῶν ὀνομάτων καὶ νοημάτων ἐγκράτειαν, ποικιλώτατος δ᾽ ἐναλλαγαῖς σχημάτων. μόνος γέ τοι τῶν ῥητόρων, ὡς ὁ Λεωσθένης ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ἔμψυχον, οὐ σφυρήλατον παρεῖχε τὸν λόγον. 15. Οὐ γὰρ ὡς τὸν Αἰσχύλον ὁ Καλλισθένης ἔφη που λέγων, τὰς τραγῳδίας ἐν οἴνῳ γράφειν, ἐξορμῶντα, καὶ ἀναθερμαίνοντα τὴν ψυχὴν, οὐχ οὕτως ὁ Δημοσθένης συνετίθει πρὸς μέθην τοὺς λόγους, ἀλλ᾽ ὕδωρ πίνων· ᾗ καὶ τὸν Δημάδην παῖξαί φασιν εἰς ταύτην αὐτοῦ τὴν ὑδροποσίαν, ὡς οἱ μὲν

ἄλλοι πρὸς ὕδωρ λέγοιεν, τὸν Δημοσθένην δὲ πρὸς ὕδωρ γράφειν. Πυθέᾳ δὲ ὁ κρότος τῶν Δημοσθενικῶν λόγων ἀπόζειν ἐφαίνετο τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου· καὶ τουτὶ μὲν, ἔφη, σοι τὸ χωρίον τοῦ λόγου, κοινὸν πρὸς τὴν ἐμὴν ὑπόθεσιν· οὐ γάρ τοι μείων ὁ περὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν ὑπῆρχε κᾀμοὶ λόγος. 16. Ἀλλ' εἰ μετείοις ἐπὶ τὰς φιλανθρωπίας, καὶ τὴν ἐν τοῖς χρήμασι φιλοτιμίαν, καὶ τῆς πολιτείας τὴν ὅλην λαμπρότητα .....

Καὶ ὁ μὲν ᾔει συνείρων, ὡς τὰ λοιπὰ προςθήσων· ἐγὼ δὲ γελάσας·

ΛΥΚ. Ἦ πού γε, ἔφην, διανοῇ καταχεῖν μου τῶν ὤτων, ὥςπερ βαλανεὺς καταντλήσας τὸν λοιπὸν λόγον;

ΘΕΡΣ. Νὴ Δία γε, εἶπε, δημοθοινίας τε, καὶ χορηγίας ἐθελουσίους, καὶ τριηραρχίας, καὶ τεῖχος, καὶ τάφρον, καὶ λύσεις αἰχμαλώτων, καὶ παρθένων ἐκδόσεις, ἀρίστην πολιτείαν, καὶ πρέςβεις, καὶ νομοθεσίας, καὶ μέγεθος πολιτευμάτων ἐμπεσόν· γελᾷν ἔπεισί μοι τοῦ τὰς ὀφρῦς συνάγοντος, καὶ δεδιότος μὴ λόγοι τῶν Δημοσθένους αὐτὸν ἔργων ἐπιλίποιεν.

17. ΛΥΚ. Ἴσως γὰρ, ἔφην, ὦ 'γαθὲ, νομίζεις, ἐμὲ δὴ μόνον τῶν ἐν ῥητορικῇ βεβιωκότων, μὴ διατεθρυλλῆσθαι τὰ ὦτα ταῖς Δημοσθένους πράξεσιν;

ΘΕΡΣ. Εἴγε, ἔφη, περὶ τὸν λόγον ἐπικουρίας τινός, ὡς σὺ φῄς, δεόμεθα· πλὴν εἰ μή σε τοὐναντίον κατέχει πάθος, οἷον αὐγῆς περιλαμπούσης, οὐκ ἔχοις πρὸς λαμπρὰν τὴν Δημοσθένους δόξαν τὴν

ὄψιν ἀπερεῖσαι. καὶ γάρ αὐτός τι τοιοῦτον ἐφ' Ὁμήρῳ κατὰ τὰς ἀρχὰς πέπονθα. κατέβαλον γοῦν μικροῦ δεῖν, ὡς οὐκ ἀντιβλεπτέον ὄν μοι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν· εἶτ' ἐγὼ μέν, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἀνήνεγκα· δοκῶ μοι κατὰ σμικρὸν προςεθιζόμενος ἀντίον ὁρᾷν, καὶ μηδ' ἀποτρέπων, ὥςπερ ἡλίου, τὰς ὄψεις, νόθος τοῦ τῶν Ὁμηριδῶν γένους ἐλέγχεσθαι. 18. Σοὶ δέ μοι φαίνεται καὶ τοῦτο, ἔφη, πολὺ ῥᾷον, ἢ κατ' ἐμὲ εἶναι. τῆς μὲν γὰρ Ὁμήρου δόξης, οἷον ἐπὶ μιᾶς ὁρμώσης τῆς ποιητικῆς δυνάμεως, ἀθρόως ἐξ ἀνάγκης ἦν ἁπάσης λαβέσθαι· σὺ δ' εἰ μὲν ἐπὶ τὸν Δημοσθένην ὅλον ἐφάπαξ τῇ γνώμῃ τράποιο, καὶ μάλα ἂν ἀποροίης περὶ τὸν λόγον ἄττων, οὐκ ἔχων ὅτου πρώτου τὴν γνώμην λάβοις, καθάπερ οἱ λίχνοι πάσχουσι περὶ τὰς Συρακουσίους τραπέζας, ἢ οἱ φιλήκοοι, καὶ φιλοθεάμονες, εἰς μυρίας ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων ἡδονὰς ἐμπεσόντες· οὐκ ἔχουσι γὰρ ἐφ' ἣν ἔλθωσιν, ἀεὶ τὴν ἐπιθυμίαν μετατιθέντες. οἶμαι δὲ καὶ σὲ μεταπηδᾷν, οὐκ ἔχοντα ἐφ' ὅ,τι σταίης, ἐν κύκλῳ σε περιελκόντων, φύσεως μεγαλοπρεποῦς, ὁρμῆς διαπύρου, βίου σώφρονος, λόγου δεινότητος, τῆς ἐν ταῖς πράξεσιν ἀνδρίας, λημμάτων πολλῶν καὶ μεγάλων ὑπεροψίας, δικαιοσύνης, φιλανθρωπίας, πίστεως, φρονήματος, συνέσεως, ἑκάστου τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων πολιτευμάτων. ἴσως οὖν ὁρῶν ἔνθεν μὲν ψηφίσματα, πρέσβεις, δημηγορίας, νόμους, ἐκεῖθεν ἀποστόλους, Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, Χίον, Ῥόδον, τὸν Ἑλλήςποντον, Βυζάντιον, οὐκ ἔχεις ὅποι τὴν γνώμην ἀποκλίνῃς, συμπεριφερόμε-

νος τοῖς πλεονεκτήμασιν. 19. Ὥςπερ οὖν ὁ Πίνδαρος, ἐπὶ πολλὰ τῷ νῷ τραπόμενος, οὕτω πως ἠπόρηκεν,

Ἰσμηνὸν, ἢ χρυσηλάκατον Μελίαν,
Ἢ Κάδμον, ἢ σπαρτῶν ἱερὸν γένος,
Ἢ τὰν κυανάμπυκα Θήβαν,
Ἢ τὸ πάντολμον σθένος Ἡρακλέος,
Ἢ τὰν Διονύσου πουλυγαθέα τιμὰν,
Ἢ γάμον λευκωλένου Ἁρμονίας ὑμνήσομεν;

οὑτωσὶ δὲ καὶ σύγε ταὐτὸν ἔοικας ἀπορεῖν, λόγον, ἢ βίον, ἢ ῥητορικὴν, ἢ φιλοσοφίαν, ἢ δημαγωγίαν, ἢ τὸν θάνατον τἀνδρὸς ὑμνητέον. 20. Ἔστι δ' οὐδὲν ἔργον ἐκφυγεῖν, ἔφη, τὴν πλάνην, ἀλλ' ἑνὸς ὅτου δὴ λαβόμενος, ἢ τῆς ῥητορικῆς καθ' αὑτὴν, εἰς ταύτην κατάθου τοῦτον τὸν λόγον. ἱκανὴ γ' ἂν σοι οὐδ' ἡ Περικλέους. ἐκείνου μέν γε τὰς ἀστραπὰς, καὶ βροντὰς, καὶ πειθοῦς τι κέντρον δόξῃ παραλαβόντες, ἀλλ' αὐτήν γε οὐχ ὁρῶμεν, δῆλον ὡς ὑπὲρ τὴν φαντασίαν οὐδὲν ἔμμονον ἔχουσαν, οὐδ' οἷον ἐξαρκέσαι πρὸς τὴν τοῦ χρόνου βάσανον, καὶ κρίσιν. — τὰ δὲ τοῦ Δημοσθένους ἄλλα σοὶ καταλελείφθω λέγειν, εἰ ταύτῃ τράποιο. 21. Πρόςγε μὲν τὰς τῆς ψυχῆς ἀρετὰς, ἢ τὰς πολιτείας αὐτοῦ τραπομένῳ, καλὸν μίαν ἡντιναοῦν ἀποτέμνεσθαι τὴν διατριβήν· εἰ δὲ βούλοιο δαψιλῶς, δύο καὶ σύντρεις ἑλόμενον, ἔχειν ἀποχρῶσαν λόγων ὑποβολήν. πολλὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ λαμπρότης. εἰ δ' οὐκ ἐκ τοῦ παντὸς, ἀλλ' ἐκ μέρους ἐπαινεσόμεθα· νόμος μὲν γὰρ Ὁμηρικὸς, ἡρώων ἐπαίνους ἐκ μερῶν

διατίθεσθαι, ποδῶν, ἢ κεφαλῆς, ἢ κόμης, ἤδη δὲ κἀκ τῶν φορημάτων, ἢ ἀσπίδων, μεμπτὸν δ' οὐδὲ τοῖς θεοῖς ἐγένετο, ὑμνεῖσθαι πρὸς τῶν ποιητῶν, ἐξ ἠλακάτης, ἢ τόξων, ἢ τῆς αἰγίδος, μήτι γε δὴ μέρους σώματος, ἢ τῆς ψυχῆς· τῶν εὐεργεσιῶν δὲ οὐδὲ δυνατὸν ἐφάπαξ ἐλθεῖν. οὔκουν οὐδ' ὁ Δημοσθένης αἰτιάσεται, καθ' ἓν τῶν αὑτοῦ καλῶν ἐπαινούμενος· ἐπεὶ τό γε σύμπαν οὐδ' αὐτὸς ἂν αὐτὸν ἐξαρκέσειεν ἐπαινέσαι.

22. Ταῦτα τοῦ Θερσαγόρου διελθόντος,

ΛΥΚ. Οἶμαί σε, ἔφην, ἓν ἐπιδεδεῖχθαί μοι βουλόμενον, τὸ μὴ μόνον ποιητὴν ἀγαθὸν εἶναι, τῶν λόγων παρεμπόρευμα πεποιῆσθαι τὸν Δημοσθένην, τὰ πεζὰ τοῖς ἐμμέτροις προστιθέντα.

ΘΕΡΣ. Σοὶ μὲν οὖν, ἔφη, τὴν ῥαστώνην ὑποτιθεὶς, προήχθην ἐπιδραμεῖν τὸν λόγον, εἴ τι τῆς φροντίδος ἀνεὶς, ἀκροατὴς ἡμῖν γένοιο.

ΛΥΚ. Προὔργου τοίνυν, ἔφην, σοι γέγονεν οὐδὲν, εὖ ἴσθι. σκόπει δὲ μὴ καὶ πλέον ᾖ γεγονὸς θάτερον.

ΘΕΡΣ. Καλὸν ἂν λέγοις, ἔφη, τὸ ἴαμα.

ΛΥΚ. Σὺ γὰρ, ἔφην, ἀγνοεῖς, οἶμαι, τὸ παρὸν ἄπορον, εἶτα ἰατροῦ δίκην τὸ τοῦ νοσοῦντος σαθρὸν ἀγνοήσαντος ἄλλο θεραπεύεις.

ΘΕΡΣ. Ὅτι τί δή;

ΛΥΚ. Σὺ μὲν, ἃ ταράξειεν ἂν τὸν πρῶτον ἰόντα πρὸς τὸν λόγον, ἐπεχείρησας ἰᾶσθαι, τάδ' ἤδη κατηνάλωται παλαιαῖς ἐτῶν περιόδοις. ὥστε ταύτης τῆς ἀπορίας ἕωλά σοι τὰ ἰάματα.

ΘΕΡΣ. Τοῦτο δ' οὖν, ἔφη, σοι τόγε ἴαμα. χρὴ μέντοι καθάπερ ὁδοῦ, θαῤῥαλεωτάτην εἶναι τὴν συνηθεστάτην.

23. *ΛΥΚ.* Τὴν ἐναντίαν γὰρ, εἶπον, προὐθέμην, ᾗ φασὶν Ἀννίκεριν τὸν Κυρηναῖον φιλοτιμηθῆναι πρὸς Πλάτωνά τε, καὶ τοὺς ἑταίρους. τὸν μὲν γὰρ Κυρηναῖον ἁρματηλασίαν ἐπιδεικνύντα, πολλοὺς περὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἐξελαύνειν δρόμους, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁρματοτροχίας ἅπαντας, μηδὲν παραβάντα, ὥςθ' ἑνὸς δρόμου σημεῖα κατὰ τῆς γῆς ὑπολείπεσθαι· τοὐμὸν δέ γε, τοὐναντίον σπεύδει, τὰς ἁρματοτροχίας ἀλεείνειν· οὐ μάλα ῥᾴδιον δ', οἶμαι, καινουργεῖν ὁδοὺς, τῶν τετριμμένων ἐκτρεπόμενον.

ΘΕΡΣ. Ἀλλά τοι τὸ Παύσωνος, ἔφη, σοφόν.

ΛΥΚ. Ποῖον; ἔφην· οὐ γὰρ ἀκήκοα.

24. *ΘΕΡΣ.* Παύσωνι τῷ ζωγράφῳ φασὶν ἐκδοθῆναι γράψαι ἵππον καλινδούμενον· τὸν δὲ γράψαι τρέχοντα, καὶ πολὺν κονιορτὸν περὶ τὸν ἵππον· ὡς δ' ἔτι γράφοντος, ἐπιστῆναι τὸν ἐκδόντα, μέμφεσθαι, μὴ γὰρ τοῦτο προςτάξαι· τὸν οὖν Παύσωνα τοῦ πίνακος τὰ μετέωρα κάτω περιαγαγόντα, τῷ παιδὶ τὴν γραφὴν ἐπιδεῖξαι κελεῦσαι; καὶ τὸν ἵππον ἔμπαλιν κείμενον ὀφθῆναι καλινδούμενον.

ΛΥΚ. Ἡδὺς εἶ, ἔφην, Θερσαγόρα, ἂν μίαν οἴῃ με στροφὴν μεμηχανῆσθαι τοσούτων ἐτῶν, ἀλλ' οὐχὶ πάσας στροφὰς, καὶ περιαγωγὰς ἐναλλάττοντα, καὶ μετατιθέντα, δεδιέναι μὴ τὸ τελευταῖον πάθοιμι τὸ τοῦ Πρωτέως.

ΘΕΡΣ. Ποῖον, ἔφη, πάθος;

ΛΥΚ. Τὸ γενόμενον, ὅ φασιν αὐτὸν γενέσθαι, δρασμὸν ἐξευρίσκοντα τῆς ἀνθρωπίνης ὄψεως, ἐπεὶ κατηναλώκει πάσας ἰδέας ἂν θηρίων, καὶ φυτῶν, καὶ στοιχείων, αὖθις αὖ πενίᾳ μορφῆς ἐπεισάκτου, Πρωτέα γενέσθαι.

25. *ΘΕΡΣ. Σὺ μὲν, εἶπεν, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα μηχανᾷ τὴν ἐμὴν ἀκρόασιν ἀποδιδράσκειν.*

ΛΥΚ. Οὐκ, ὦ 'γαθὲ, ἔφην, τοῦτο. παρέξω γοῦν ἐμαυτὸν ἀκροᾶσθαι, παρεὶς τὴν ἐπηρτημένην φροντίδα. τάχα γὰρ ἄν τι περὶ τοῦ σοῦ κυήματος ἄφροντις γενόμενος, καὶ τῆς ἐμῆς ὠδῖνος συμφροντίσαις.

Ὡς οὖν ἐδόκει ταῦτα αὐτῷ, καθίσαντες ἐπὶ τῆς πλησίον κρηπῖδος, ἐγὼ μὲν ἠκροώμην, ὅδ' ἀνελέγετο μάλα γενναῖα ποιήματα. μεταξὺ δ' ὥσπερ ἔνθους γενόμενος, ἐπιπτύξας τὸ γραμματεῖον,

ΘΕΡΣ. Κομίζου τὸν ἀκροατικὸν, ἔφη, μισθὸν, καθάπερ Ἀθήνησιν ἐκκλησιαστικὸν, ἢ δικαστικόν· ἀλλ' ὅπως εἴσῃ μοι χάριν . . . . . .

ΛΥΚ. Χάριν μὲν, ἔφην, εἴσομαι, καὶ πρὶν ὅ,τι καὶ λέγεις εἰδέναι. 26. *Τί δ' ἔστιν ὅ,τι καὶ λέγεις;*

ΘΕΡΣ. Μακεδονικοῖς, εἶπεν, ἐντυχὼν τῆς βασιλικῆς οἰκίας ὑπομνήμασι, καὶ τότε ὑπερησθεὶς, τὸ βιβλίον οὐ κατὰ πάρεργον ἐκτησάμην· καὶ νῦν ὑπεμνήσθην ἔχων οἴκαδε. γέγραπται δ' ἄλλα τε τῶν Ἀντιπάτρῳ πραχθέντων ἐπὶ τῆς οἰκίας, καὶ περὶ Δημοσθένους· ἅ μοι δοκεῖς οὐκ ἂν παρέργως ἀκοῦσαι

ΛΥΚ. Καὶ μὴν, εἶπον, ἤδη γέ σοι τῶν εὐαγγε-[λίω]ν χάρις, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπῶν. ἐγὼ μὲν οὖν

οὐκ ἀπολείψομαί σου πρὶν ἢ τὴν ὑπόσχεσιν ἔργον σοι γενέσθαι· σὺ δ' εἱστίακας μέν με λαμπρῶς τὴν Ομήρου γενέθλιον, ἔοικας δ' ἑστιάσειν αὐτὸς καὶ τὴν Δημοσθένους.

Ὡς οὖν ἀνέγνω τὰ λοιπὰ τοῦ γραμματείου, διατρίψαντες ὀλίγον, ὅσον ἀποδοῦναι τῷ ποιήματι τοὺς δικαίους ἐπαίνους, ᾔειμεν εἰς τοῦ Θερσαγόρου. καὶ μόλις μὲν, ἐπιτυγχάνει δὲ τῷ βιβλίῳ, κἀγὼ λαβὼν τότε μὲν ἀπηλλαττόμην. ἐντυχὼν δ' οὕτω τὴν γνώμην διετέθην, ὡς οὐδέν τι περιτρέψας, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων ὑμῖν ἀναλέξομαι. οὐδὲ γὰρ τῷ Ἀσκληπιῷ μεῖόν τι γίγνεται τῆς τιμῆς, εἰ, μὴ τῶν προσιόντων αὐτῷ ποιησάντων ᾄσματα, τὰ Ἀλισοδήμου τοῦ Τροιζηνίου, καὶ Σοφοκλέους, ᾄδεται, καὶ τῷ Διονύσῳ, τὸ μὲν ποίησιν καινὴν ποιεῖν, κωμῳδίας, ἢ τραγῳδίας, ἐκλέλειπται· τάδ' ἑτέροις συντεθέντα, τοῖς νῦν εἰς μέσον ἐν καιρῷ κομίζουσι χάριν οὐκ ἐλάττω φέρει, τῷ τὸν θεὸν δοκεῖν τετιμηκέναι. 28. Τὸ μὲν οὖν βιβλίον τοῦτο (ἔστι δὲ τῶν ὑπομνημάτων τὸ προσῆκον ἡμῖν μέρος τόδε δρᾶμα) τὸ βιβλίον φησὶν, Ἀντιπάτρῳ μεμηνύσθαι παρόντα τὸν Ἀρχίαν. ὁ δ' Ἀρχίας, εἴ τις ἄρα τῶν νεωτέρων ἀγνοεῖ, τοὺς φυγάδας ἐτέτακτο συλλαμβάνειν. ἐπέσταλτο δ' αὐτῷ καὶ Δημοσθένην ἀπὸ τῆς Καλαυρίας πεῖσαι μᾶλλον, ἢ βιάσασθαι πρὸς τὸν Ἀντίπατρον ἥκειν. καὶ δὴ καὶ μετέωρος ὁ Ἀντίπατρος ἐπὶ ταύτης ἦν τῆς ἐλπίδος, τὸν Δημοσθένην ἀεὶ προσδοκῶν. ὡς οὖν ἤκουσεν ἀπὸ τῆς Καλαυρίας ἥκοντα τὸν Ἀρχίαν, εὐθὺς ὡς εἶχεν ἐκέλευ-

σεν εἴσω καλεῖν. 29. Ἐπεὶ δ' εἰςῆλθεν, αὐτὸ φράσει τὰ λοιπὰ τὸ βιβλίον.

ΑΡΧ. Χαῖρε, ὦ Ἀντίπατρε.

ΑΝΤ. Τί δ' οὐ μέλλω χαίρειν, εἰ Δημοσθένην ἤγαγες;

ΑΡΧ. Ἤγαγον ὡς ἐδυνάμην· ὑδρίαν γαρ κομίζω τῶν Δημοσθένους λειψάνων.

ΑΝΤ. Ἀπ' ἐλπίδος γε μὴν ἔσφηλας, ὦ Ἀρχία. τί γὰρ τῶν ὀστῶν, καὶ τῆς ὑδρίας, Δημοσθένην οὐκ ἔχοντι;

ΑΡΧ. Τὴν γὰρ ψυχὴν αὐτοῦ, ὦ βασιλεῦ, πρὸς βίαν κατέχειν ἀδύνατον.

ΑΝΤ. Τί δ' οὐ ζῶντα κατειλήφατε;

ΑΡΧ. Κατειλήφαμεν.

ΑΝΤ. Κατὰ τὴν ὁδὸν οὖν τέθνηκεν;

ΑΡΧ. Οὐκ, ἀλλ' οὗπερ ἦν, ἐν Καλαυρίᾳ.

ΑΝΤ. Τάχα τῆς ὑμετέρας γέγονεν ἔργον ὀλιγωριας, οὐ θεραπευόντων τὸν ἄνθρωπον;

ΑΡΧ. Ἀλλ' οὐδ' ἐφ' ἡμῖν ἐγένετο.

ΑΝΤ. Τί φῄς; αἰνίγματα λέγεις, ὦ Ἀρχία, ζῶντα λαβόντες οὐκ ἔχετε.

30. *ΑΡΧ.* Οὐ γὰρ ἐκέλευες τήν τε πρώτην μὴ βιάζεσθαι; καίτοι πλέον ἂν οὐδὲ βιασαμένοις οὐδὲν ἦν· καὶ γὰρ οὖν ἐμελήσαμεν.

ΑΝΤ. Οὐκ εὖγε ὑμεῖς οὐδὲ μελήσαντες· ἴσως οὖν ἐκ τῆς ὑμετέρας τέθνηκε βίας.

ΑΡΧ. Ἡμεῖς μὲν αὐτὸν οὐκ ἀπεκτείναμεν, βιάζεσθαι δὲ αὐτὸν μὴ πείθουσιν ἀναγκαῖον ἦν. σοὶ

δ', ὦ βασιλεῦ, τί τὸ πλέον, εἰ ζῶν ἀφίκετο; πάντως οὐδὲν ἂν αὐτὸν, ἢ ἀπέκτεινας.

31. *ΑΝΤ.* Εὐφήμει, ὦ Ἀρχία· δοκεῖς μοι μὴ συννενοηκέναι, μήθ' ὅςτις ὁ Δημοσθένης, μήτε τὴν ἐμὴν γνώμην· ἀλλὰ νομίζειν ὅμοιον εἶναι Δημοσθένην εὑρεῖν, καὶ τούτους ζητεῖν τοὺς κακῶς ἀπολωλότας, Ἱμεραῖον τὸν Φαληρέα, καὶ τὸν Μαραθώνιον Ἀριστόνικον, καὶ τὸν ἐκ Πειραιῶς Εὐκράτην, τῶν ῥαγδαίων ῥευμάτων οὐδὲν διαφέροντας, ἀνθρώπους ταπεινοὺς, ἀφορμῇ προςκαίρων θορύβων ἐπιπολάσαντας, καὶ πρὸς μικρὰν ταραχῆς ἐλπίδα θρασέως ἐξαναστάντας, εἶτα πτήξαντας οὐκ εἰς μακρὰν, δίκην τῶν δειλινῶν πνευμάτων· καὶ τὸν ἄπιστον Ὑπερίδην, καὶ τὸν ἄφιλον δημοκόλακα, τὸν οὐδὲν αἰσχρὸν νομίσαντα κολακίᾳ τοῦ πλήθους συκοφαντῆσαι Δημοσθένην, οὐδ' αὐτὸν εἰς ταῦτα παρασχεῖν διάκονον, ἐφ' οἷς αὐτοὶ μετενόησαν, οἷς ἐχαρίζετο. μετ' οὐ πολὺ γοῦν τῆς συκοφαντίας λαμπροτέραν ἢ κατ' Ἀλκιβιάδην αὐτῷ τὴν κάθοδον ἀκηκόαμεν γενέσθαι. τῷ δὲ οὐκ ἔμελεν, οὐδ' ἐπῃσχύνετο κατὰ τῶν ποτε φιλτάτων τῇ γλώττῃ χρώμενος, ἣν ἐχρῆν δήπου τῆς ἀγνωμοσύνης ἐκτεμεῖν.

32. *ΑΡΧ.* Τί δ' οὐκ ἐχθρῶν ἡμῖν ἔχθιστος ὁ Δημοσθένης;

ΑΝΤ. Οὐχ ὅτῳ μέλοι τρόπου πίστεως, φίλον πᾶν ἄδολον, καὶ βέβαιον ἦθος ἡγουμένῳ· τὰ γάρ τοι καλὰ, καὶ παρ' ἐχθροῖς καλὰ, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς, πανταχοῦ τίμιον. οὐδὲ κακίων ἐγὼ Ξέρξου, τοῦ Βοῦλιν καὶ Σπέρχιν τοὺς Λακεδαιμονίους θαυμά-

σαντος, καὶ κτεῖναι παρὸν ἀφέντος. ἀλλ' εἰ δή τινα πάντων, καὶ Δημοσθένην, αὐτός τε δὶς Ἀθήνησιν, εἰ καὶ μὴ κατὰ πολλὴν σχολὴν συγγενόμενος, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἀναπυνθανόμενος, ἔκ τε τῶν πολιτευμάτων αὐτῶν εἶχον θαυμάσας, οὐχ ὡς ἂν νομίσειέ τις τῆς τῶν λόγων δεινότητος· εἰ καὶ μηδὲν μὲν ὁ Πύθων πρὸς αὐτὸν, οἱ δ' Ἀττικοὶ ῥήτορες παιδιὰ, παραβάλλειν τῷ τούτου κρότῳ, καὶ τόνῳ, καὶ λέξεων εὐρυθμίᾳ, καὶ ταῖς τῶν διανοιῶν περιγραφαῖς, καὶ συνεχείαις ἀποδείξεων, καὶ τῷ συνακτικῷ γε, καὶ κρουστικῷ. μετενοοῦμεν γοῦν ὅτε τοὺς Ἕλληνας Ἀθήναζε συνηγάγομεν, ὡς ἐλέγξοντες Ἀθηναίους, Πύθωνι, καὶ τοῖς Πύθωνος ἐπαγγέλμασι πεπιστευκότες, εἶτα Δημοσθένει, καὶ τοῖς Δημοσθένους ἐλέγχοις περιπεσόντες. ἀλλ' ἡμῖν ἀπρόςιτος ἡ δύναμις αὐτῷ τοῦ λόγου. 33. Ἐγὼ δὲ ταύτην μὲν δευτέραν ἔταττον, ἐν χώρᾳ τιθεὶς ὀργάνου· Δημοσθένην δ' αὐτὸν ὑπερηγάμην τοῦ τε φρονήματος, καὶ τῆς συνέσεως, ἀκλινῆ τὴν ψυχὴν ἐπ' ὀρθῆς ἐν ἁπάσαις φυλάττοντα τρικυμίαις τῆς τύχης, καὶ πρὸς μηδὲν τῶν δεινῶν ἐνδιδόντα. καὶ Φίλιππον δὲ τὴν ἐμὴν γνώμην ἔχοντα περὶ τἀνδρὸς ἠπιστάμην. οὗτος μένγε δημηγορίας ἐξαγγελθείσης Ἀθήνηθέν ποτε, καθαπτομένης τοῦ Φιλίππου, καὶ Παρμενίωνος ἠγανακτηκότος, καί τι καὶ σκωπτικὸν εἰς τὸν Δημοσθένην ἐπειπόντος, Ὦ Παρμενίων, ἔφη, δίκαιος ὁ Δημοσθένης παῤῥησίας τυγχάνειν· μόνος γέτοι τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος δημαγωγῶν οὐδαμοῦ τοῖς ἀπολογισμοῖς ἐγγέγραπται τῶν ἐμῶν ἀναλωμάτων. καιτοι

μᾶλλον ἠβουλόμην, ἢ γραμματεῦσι τριηρίταις ἐμαυτὸν πεπιστευκέναι. νῦν δ' ἐκείνων μὲν ἕκαστος ἀπογέγραπται, χρυσίον, ξύλα, πόρους, θρέμματα, γῆν, οὐ Βοιωτίας, οὐ δ' ἔνθα τι παρ' ἐμοῦ λαβόντες. ἡμεῖς δὲ θᾶττον ἂν τὸ Βυζαντίων τεῖχος ἕλοιμεν μηχαναῖς, ἢ Δημοσθένην χρυσίῳ. 34. Ἐγὼ δέ, ὦ Παρμενίων, ἔφη, εἰ μέν τις Ἀθηναῖος ὢν ἐν Ἀθήναις λέγων, ἐμὲ τῆς πατρίδος προτιμᾷ, τούτῳ ἀργύριον μὲν προείμην ἄν, φιλίαν δ' οὐκ ἄν· εἰ δέ τις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐμὲ μισεῖ, τούτῳ προςπολεμῶ μέν, ὡς ἀκροπόλει, καὶ τείχει, καὶ νεωρίοις, καὶ τάφρῳ, θαυμάζω δὲ τῆς ἀρετῆς, καὶ μακαρίζω γε τοῦ κτήματος τὴν πόλιν· καὶ τοὺς μέν, ἔξω τῆς χρείας γενόμενος, ἥδιστ' ἂν προςαπολέσαιμι· τὸν δὲ βουλοίμην ἂν ἐνταυθοῖ παρ' ἡμῖν τυχεῖν γενόμενον μᾶλλον, ἢ τὴν Ἰλλυριῶν ἵππον, καὶ Τριβαλλῶν, καὶ πᾶν τὸ μισθοφορικόν, τῆς ὅπλων βίας τὴν τοῦ λόγου πειθώ, καὶ τὸ τῆς γνώμης ἐμβριθὲς οὐδαμῇ τιθεὶς δεύτερον. 35. Πρὸς Παρμενίωνα μὲν ταῦτα. τοιούτους δέ τινας καὶ πρὸς ἐμὲ λόγους ἐποιήσατο. τῶν γὰρ μετὰ Διοπείθους Ἀθήνηθεν ἀπεσταλμένων, ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. ὃδ' εὖ μάλα γελάσας, ἔφη· Σὺ δ' Ἀττικὸν στρατηγόν, ἢ στρατιώτην δέδοικας ἡμῖν; αἱ μὲν τριήρεις, καὶ ὁ Πειραιεύς, καὶ τὰ νεώρια, λῆρος ἔμοι γε, καὶ φλήναφος. τί δ' ἂν ἄνθρωποι πράξαιεν διονυσιάζοντες, ἐν κρεανομίαις καταζῶντες καὶ χοροῖς; εἰ δὲ μὴ Δημοσθένης εἷς ἐν Ἀθηναίοις ἐγένετο, ῥᾷον ἂν εἴχομεν τὴν πόλιν ἢ Θηβαίους καὶ Θετταλούς, ἀπατῶντες, βιαζόμενοι, φθάνοντες, ὠ-

νούμενοι· νῦν δὲ εἷς ἐκεῖνος ἐγρήγορε, καὶ πᾶσι τοῖς καιροῖς ἐφέστηκε, καὶ ταῖς ἡμετέραις ὁρμαῖς ἐπακολουθεῖ, καὶ τοῖς στρατηγήμασιν ἀντιπαρατάττεται. λανθάνομεν δὲ αὐτὸν οὐ τεχνάζοντες, οὐκ ἐπιχειροῦντες, οὐ βουλευόμενοι, καὶ καθάπαξ κώλυμά τι, καὶ πρόβολος ἡμῖν ἄνθρωπός ἐστι, μὴ πάντ' ἔχειν ἐξ ἐπιδρομῆς. τό γέ τοι κατ' αὐτὸν, οὐκ Ἀμφίπολιν εἵλομεν, οὐκ Ὄλυνθον, οὐ Φωκέας, καὶ Πύλας ἔσχομεν· οὐχὶ Χεῤῥονήσου, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον κεκρατήκαμεν. 36. Ἀλλ' ἀνίστησι μὲν ἄκοντας, οἷον ἐκ μανδραγόρου καθεύδοντας τοὺς αὑτοῦ πολίτας, ὥσπερ τομῇ τινι καὶ καύσει τῆς ῥαθυμίας τῇ παῤῥησίᾳ χρώμενος, ὀλίγον τοῦ πρὸς ἡδονὴν φροντίσας. μετατίθησι δὲ τῶν χρημάτων τοὺς πόρους ἀπὸ τῶν θεάτρων ἐπὶ τὰ στρατόπεδα, συντίθησι δὲ τὸ ναυτικὸν νόμοις τριηραρχικοῖς, ὑπὸ τῆς ἀταξίας μονονοὺ τελέως διεφθαρμένον, ἐγείρει δ' ἐῤῥιμμένον ἤδη χρόνου πρὸς τὴν δραχμὴν καὶ τὸ τριώβολον τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, πάλαι τούτους κατακεκλιμένους εἰς τοὺς προγόνους ἐπανάγων, καὶ τὸν ζῆλον τῶν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι κατειργασμένων, συνίστησι δ' ἐπὶ συμμαχίας, καὶ συντάξεις Ἑλληνικάς. τοῦτον οὐ λαθεῖν ἐστιν, οὐ φενακίσαι, οὐ πρίασθαι δ' οὐ μᾶλλον, ἢ τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐπρίατο. 37. Τοῦτον οὖν, ὦ Ἀντίπατρε, χρὴ δεδιέναι μᾶλλον, ἢ πάσας τριήρεις, καὶ πάντας ἀποστόλους. ὃ γὰρ Ἀθηναίοις τοῖς πάλαι Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς ἐγένετο, τοῦτο τοῖς νῦν ὁ Δημοσθένης, ἐφάμιλλος Θεμιστοκλεῖ μὲν τὴν

σύνεσιν, Περικλεῖ δὲ τὸ φρόνημα. ἐκτήσατο γοῦν αὐτοῖς ἀκούειν Εὔβοιαν, Μέγαρα, τὰ περὶ τὸν Ἑλλήςποντον, τὴν Βοιωτίαν. Καὶ καλῶς γε, ἔφη, ποιοῦσιν Ἀθηναῖοι, Χάρητα μὲν καὶ Διοπείθην, καὶ Πρόξενον, καὶ τοιούτους τινὰς ἀποδεικνῦντες στρατηγεῖν, Δημοσθένην δὲ εἴσω κατέχοντες ἐπὶ τοῦ βήματος. ὡς εἰ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ὅπλων ἐπέφηναν καὶ νεῶν, καὶ στρατοπέδων, καὶ καιρῶν, καὶ χρημάτων κύριον, ὀκνῶ, μὴ περὶ τῆς Μακεδονίας ἂν κατέστησέ μοι τὸν λόγον, ὃς καὶ νῦν ἀπὸ ψηφισμάτων ἀνταγωνιζόμενος ἡμῖν, πανταχοῦ συμπεριτρέχει, καταλαμβάνει, πόρους εὑρίσκει, δύναμιν συλλέγει· ὁ δὲ ἐπιμήκεις στόλους ἀποπέμπει, συντάττει δυνάμεις, ἀντιμεθίσταται. 38. Τοιαῦτα καὶ τότε καὶ πολλάκις πρός με Φίλιππος περὶ τἀνδρὸς ἔλεγεν, ἓν τῶν παρὰ τῆς τύχης χρηστῶν τιθέμενος, τὸ μὴ στρατηγεῖν τὸν Δημοσθένην· οὔγε καὶ τοὺς λόγους ὥςπερ κριοὺς ἢ καταπέλτας Ἀθήνηθεν ὡρμωμένους, διασείειν αὐτοῦ καὶ καταράττειν τὰ βουλεύματα. περὶ μὲν γὰρ Χαιρωνείας, οὐδὲ μετὰ τὴν νίκην ἐπαύετο πρὸς ἡμᾶς λέγων, εἰς ὅσον ἄνθρωπος ἡμᾶς κινδύνου κατέστησε. μὴ γὰρ εἰ παρ' ἐλπίδα, καὶ κακίᾳ στρατηγῶν, καὶ στρατιωτῶν ἀταξίᾳ, καὶ τῇ παραδόξῳ ῥοπῇ τῆς τύχης, τῇ πολλὰ πολλάκις ἡμῖν συνειργασμένῃ, κεκρατήκαμεν, ἀλλ' ἐπὶ μιᾶς γε ταύτης ἡμέρας, τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ψυχῆς κίνδυνον ἐπέστησέ μοι, τὰς ἀρίστας πόλεις εἰς ἓν συναγαγὼν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν δύναμιν ἀθροίσας, Ἀθηναίους ἅμα καὶ Θηβαίους, Βοιωτούς τε

τοὺς ἄλλους, καὶ Κορινθίους, Εὐβοέας τε, καὶ Μεγαρέας, καὶ τὰ κράτιστα τῆς Ἑλλάδος διακινδυνεύειν καταναγκάσας, καὶ μηδ᾽ εἴσω με τῆς Ἀττικῆς ἐπιτρέψας παρελθεῖν. 39. Τοιοῦτοί τινες ἦσαν αὐτῷ συνεχεῖς περὶ Δημοσθένους οἱ λόγοι. καὶ πρόςγε τοὺς λέγοντας, ὡς μέγαν ἔχοι τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἀνταγωνιστήν, Ἐμοὶ Δημοσθένης μόνος, εἶπεν, ἀνταγωνιστής· Ἀθηναῖοι δὲ, Δημοσθένην οὐκ ἔχοντες, Αἰνιᾶνές εἰσι, καὶ Θετταλοί. καὶ πρέσβεις ὁπότε πρὸς τὰς πόλεις πέμποι, τῶν μὲν ἄλλων ῥητόρων εἴ τινας ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἀνταποστέλλοι, τῇ πρεσβείᾳ ῥᾷστα ἦν κεκρατηκώς· τοῦ Δημοσθένους δ᾽ ἐπιστάντος, Μάτην, εἶπεν, ἂν ἐπρεσβεύσαμεν. 40. Οὐ γάρ ἐστι κατὰ τῶν Δημοσθένους λόγων ἐγεῖραι τρόπαιον. ταῦτα ὁ Φίλιππος. καὶ μέντοι καὶ πάντως ἔλαττον ἂν ἔχοντες, εἰ λάβοιμεν τοιοῦτον ἄνδρα, πρὸς Διός, Ἀρχία, τί ποτε νομίζεις; βοῦν ἂν ἐπὶ σφαγὴν ἤγομεν, ἢ πολὺ μᾶλλον ἂν σύμβουλον περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, καὶ τῆς ἀρχῆς πάσης ἐποιούμεθα; φύσει μὲν γὰρ αὐτῷ, καὶ κατ᾽ ἀρχὰς προςεπεπόνθειν ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων· ἔτι δὲ μᾶλλον Ἀριστοτέλει μάρτυρι. πρός τ᾽ οὖν τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ πρὸς ἡμᾶς γε λέγων, οὐδὲν ἐπαύετο, τοσούτων ὄντων αὐτῷ τῶν προςπεφοιτηκότων, μηδένα οὕτω πώποτε θαυμάσαι, μεγέθους τε φύσεως, καὶ τῆς περὶ τὴν ἄσκησιν ἐγκρατείας, καὶ βάρους, καὶ τάχους, καὶ παῤῥησίας, καὶ καρτερίας. 41. Ὑμεῖς δὲ, ἔφη, διανοεῖσθε ὡς ὑπὲρ Εὐβούλου, καὶ Φρύνωνος, καὶ Φιλοκράτους, καὶ πειρᾶσθε δώροις

καὶ τοῦτον ἀναπειθειν ἄνθρωπον, καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν εἰς Ἀθηναίους, ἰδίᾳ τε τοῖς δεηθεῖσι, καὶ δημοσίᾳ τῇ πόλει κατηναλωκότα; διαμαρτάνοντες δὲ, φοβήσειν οἴεσθε, πάλαι βεβουλευμένον τὴν ψυχὴν ὑποθεῖναι ταῖς τῆς πατρίδος ἀδήλοις τύχαις; καὶ καθαπτομένου τῶν πραττομένων ὑμῖν, ἀγανακτεῖτε; ὅδ' οὐδὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον ὑποστέλλεται. Λέληθεν ὑμᾶς, ἔφη, τῇ μὲν τῆς πατρίδος εὐνοίᾳ πολιτευόμενος, αὑτῷ δὲ τὴν πολιτείαν γυμνάσιον φιλοσοφίας προθέμενος. 42. Τὰ τοιαῦτα, ὦ Ἀρχία, ὑπερεπεθύμουν αὐτῷ συγγενόμενος, τήν τε γνώμην, ἣν ἔχει περὶ τῶν παρόντων, ἀκοῦσαι λέγοντος, καὶ τῶν ἀεὶ παραπεπτωκότων ἡμῖν κολάκων, εἰ ἐδεόμην, ἀποστὰς, ἁπλοῦ τινος ἐξ ἐλευθέρας γνώμης ἀκοῦσαι λόγου, καὶ φιλαλήθους συμβουλῆς μεταλαβεῖν· καί τι καὶ νουθετῆσαι δίκαιον, ὑπὲρ οἵων ὄντων Ἀθηναίων τὴν ἀχαριστίαν, πάντα παραβάλοιτο τὸν αὑτοῦ βίον, ἐξὸν εὐγνωμονεστέροις καὶ βεβαιοτέροις κεχρῆσθαι φίλοις.

ΑΡΧ. Ὦ βασιλεῦ, τῶν μὲν ἄλλων ἴσως ἂν ἔτυχες· ταυτὶ δὲ μάτην ἂν ἔλεγες· οὕτω μανικῶς φιλαθήναιος ἦν.

ΑΝΤ. Ταῦτα, ὦ Ἀρχία· τί γὰρ ἂν λέγοιμεν; ἀλλὰ πῶς ἀπέθανεν;

43. *ΑΡΧ.* Ἔοικας ἔτι μᾶλλον, ὦ βασιλεῦ, θαυμάσειν, καὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ τεθεαμένοι διεφέρομεν οὐδὲν ἐκπλήξει τε καὶ ἀπιστίᾳ τῶν ὁρώντων. ἐοίκει γὰρ δὴ πάλαι ὢν ὧδε βεβουλευμένος περὶ τῆς ὑστάτης ἡμέρας· δηλοῖ δὲ ἡ παρασκευή. καθῆστο μὲν γὰρ

ἔνδον ἐν τῷ νεῷ, μάτην δὲ τῶν πρόσθεν ἡμερῶν λόγους ἦμεν ἀναλωκότες.

ANT. Τίνες γὰρ ἦσαν οἱ παρ' ὑμῶν λόγοι;

APX. Πολλὰ καὶ φιλάνθρωπα προυτεινόμην, ἔλεόν τινα παρὰ σοῦ καθυπισχνούμενος, οὐ μάλα μὲν προςδοκῶν· οὐ γὰρ ἠπιστάμην, ἀλλὰ σὲ ᾤμην δι'. ὀργῆς ἔχειν τὸν ἄνθρωπον, χρήσιμον δ' οὖν πρὸς τὸ πείθειν νομίζων.

ANT. Ὁ δὲ πῶς προςίετο τοὺς λόγους; καί με μηδὲν ἀποκρύψῃ· μάλιστα μὲν γὰρ αὐτήκοος ἂν ἐβουλόμην παρὼν εἶναι νῦν. ἀλλὰ σύγε μὴ παραλίπῃς μηδέν· οὐ γάρ τοι σμικρὸν ἔργον, ἦθος ἀνδρὸς γενναίου πρὸς αὐτῷ τῷ τέλει τοῦ βίου καταμαθεῖν, πότερον ἄτονος καὶ νωθρὸς ἦν, ἢ παντάπασιν ἀκλινὲς τὸ τῆς ψυχῆς ὄρθιον ἐφύλαττεν.

44. *APX.* Οὐδὲν ὑπέστελλεν ἐκεῖνός γε. πῶς γάρ; ὅς ἡδὺ γελάσας, κἀμὲ δὴ σκώπτων ἐς τὸν πρότερον βίον, Ἀπίθανον, ἔφη, με ὑποκριτὴν εἶναι τῶν σῶν ψευσμάτων.

ANT. Ἀπιστήσας ἄρα τοῖς ἐπαγγέλμασι, προεῖτο τὴν ψυχήν;

APX. Οὐκ· εἴγε τῶν λοιπῶν ἀκούσαις, οὐ δόξει σοι μόνον ἀπιστεῖν, ἀλλ' ἐπεὶ κελεύεις, ὦ βασιλεῦ, λέγειν, Μακεδόσι μὲν, εἶπεν, οὐδὲν ἀπώμοτον, οὐδὲ παράδοξον, εἰ Δημοσθένην οὕτω λαμβάνουσιν, ὡς Ἀμφίπολιν, ὡς Ὄλυνθον, ὡς Ὠρωπόν. τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγε· καὶ γὰρ οὖν ὑπογραφέας παρεστησάμην, ἵνα σοι τὰ λεχθέντα σώζοιτο. Ἐγὼ μέν τοι, ἔφη, ὦ Ἀρχία, βασάνων ἢ θανάτου φόβῳ κατ' ὄψιν

οὐκ ἂν Ἀντιπάτρῳ γενοίμην. ἀλλ᾽ εἰ ταῦτ᾽ ἀληθεύετε, πολύ μοι μᾶλλον ἔτι φυλακτέον, μὴ τὴν ψυχὴν αὐτὴν παρ᾽ Ἀντιπάτρου δεδωροδοκηκέναι, μηδ᾽ ἣν ἐμαυτὸν ἔταξα, τάξιν λιπὼν τὴν Ἑλληνικὴν, εἰς τὴν Μακεδονικὴν μεταβαλέσθαι. 45. Καλὸν γὰρ, ὦ Ἀρχία, εἰ τὸ ζῆν ἐμοὶ Πειραιεὺς αὐτὸς παρέχοι, καὶ τριήρης, ἣν ἐπιδέδωκα, καὶ τεῖχος, καὶ τάφρος τοῖς ἐμοῖς τέλεσιν ἐξειργασμένα, καὶ φυλὴ Πανδιωνὶς, εἰς ἣν ἐθελοντὴς ἐχορήγουν ἐγὼ, καὶ Σόλων, καὶ Δράκων, καὶ παῤῥησία βήματος, καὶ δῆμος ἐλεύθερος, καὶ ψηφίσματα στρατιωτικὰ, καὶ νόμοι τριηραρχικοὶ, καὶ προγόνων ἀρεταὶ, καὶ τρόπαια, καὶ πολιτῶν εὔνοια, τῶν ἐμὲ πολλάκις ἐστεφανωκότων, καὶ δύναμις Ἑλλήνων, τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ μέχρι νῦν τετηρημένων· εἰ δὲ καὶ βιωτὸν ἐλεηθέντι, ταπεινὸν μὲν, ἀνεκτὸς δ᾽ οὖν ὁ ἔλεος παρὰ τοῖς οἰκείοις, ὧν ἐλυσάμην αἰχμαλώτους, ἢ τοῖς πατράσιν, ὧν συνεξέδωκα τὰς θυγατέρας, ἢ οἷς τοὺς ἐράνους συνδιελυσάμην. 46. Εἰ δέ με μὴ σώζοι νήσων ἀρχὴ, καὶ θάλαττα, παρά γε τουτουῒ Ποσειδῶνος αἰτῶ τὸ σώζεσθαι, καὶ τοῦδε τοῦ βωμοῦ, καὶ τῶν ἱερῶν νόμων. εἰ δὲ Ποσειδῶν, ἔφη, μὴ δύναται φυλάττειν τὴν ἀσυλίαν τοῦ νεὼ, μηδ᾽ ἐπαισχύνεται προδοῦναι Δημοσθένην Ἀρχίᾳ, τεθναίην, οὐδὲ Ἀντίπατρος ἡμῖν ἀντὶ τοῦ θεοῦ κολακευτέος. ἐξῆν μοι φιλτέρους ἔχειν Ἀθηναίων Μακεδόνας, καὶ νῦν μετέχειν τῆς ὑμετέρας τύχης, εἰ μετὰ Καλλιμέδοντος, καὶ Πυθέου, καὶ Δημάδου συνεταττόμην. ἐξῆν γὰρ κἂν ὀψὲ τῆς ψυχῆς μεθαρμόσασθαι, εἰ μὴ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέ-

ρας καὶ τὸν Κόδρον ἐπῃσχυνόμην· οὔκουν ᾑρούμην αὐτομολοῦντι τῷ δαίμονι συμμεταβάλλεσθαι. καλὸν γὰρ κρησφύγετον θάνατος ἐν ἀκινδύνῳ παντὸς αἰσχροῦ γενέσθαι. καὶ νῦν, Ἀρχία, τὸ κατ' ἐμαυτὸν οὐ καταισχυνῶ τὰς Ἀθήνας ἑκὼν δουλείαν ἑλόμενος, ἐντάφιον δὲ τὸ κάλλιστον τὴν ἐλευθερίαν προέμενος.

47. Ἀλλὰ, δίκαιον γὰρ, ἔφη, σοι τῶν τραγῳδιῶν μνημονεύειν, οὐ σεμνὸν τὸ λεχθὲν,

Ἡ δὲ καὶ θνήσκουσ' ὅμως,
Πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν·

κόρη καὶ ταῦτα· Δημοσθένης δὲ εὐσχήμονος θανάτου βίον προκρινεῖ ἀσχήμονα, τῶν Ξενοκράτους καὶ Πλάτωνος ὑπὲρ ἀθανασίας λόγων ἐκλαθόμενος; καί τινα πικρότερον ἔλεγε, προαχθεὶς εἰς τοὺς ταῖς τύχαις ἐξυβρίζοντας. ἀλλὰ τί δεῖ λέγειν νῦν ἐμέ; τέλος δ' ἐμοῦ, τὰ μὲν δεομένου, τὰ δ' ἀπειλοῦντος, ἁπαλὴν μοῦσαν στεῤῥᾷ κεραννύντος, Ἐπειλάθην ἄν, ἔφη, τούτοις Ἀρχίας ὤν· ἐπεὶ δὲ Δημοσθένης εἰμὶ, συγγίγνωσκέ μοι, ὦ δαιμόνιε, μὴ πεφυκότι κακῷ γενέσθαι. 48. Τότε δὴ τότε πρὸς βίαν αὐτὸν ἀποσπᾷν διενοούμην· ὁ δ' ὡς ᾔσθετο, δῆλος ἦν καταγελῶν, καὶ τὸν θεὸν προςβλέψας, Ἔοικεν Ἀρχίας, εἶπεν, ὅπλα μόνα, καὶ τριήρεις, καὶ τείχη, καὶ στρατόπεδα, δυνάμεις εἶναι καὶ κρησφύγετα ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς ὑπολαμβάνειν· τῆς δ' ἐμῆς παρασκευῆς καταφρονεῖν, ἣν οὐκ ἂν ἐλέγξειαν Ἰλλυριοὶ, καὶ Τριβαλλοὶ, καὶ Μακεδόνες, ὀχυρωτέραν ἢ ξύλινόν ποτε τεῖχος ἡμῖν, ὃ θεὸς ἀνεῖλεν ἀπόρθητον εἶναι· μεθ' ἧς ἂν τῆς προνοίας, ἀδεῶς μὲν ἐπολιτευ-

σάμην, ἄδεές δέ μοι τὸ κατὰ Μακεδόνων θάρσος· ἐμέλησε δ' οὐδὲν οὐκ Εὐκτήμονος, οὐκ Ἀριστογείτονος, οὐ Πυθέου, καὶ Καλλιμέδοντος, οὐ Φιλίππου τότε, οὐ τὰ νῦν Ἀρχίου. 49. *Ταῦτ' εἰπὼν, μὴ προςάγαγέ μοι τὴν χεῖρα, ἔφη· τὸ κατ' ἐμὲ γὰρ, οὐδὲν παράνομον ὁ νεὼς πείσεται· τὸν δὲ θεὸν προςειπὼν, ἑκὼν ἕψομαι. κἀγὼ μὲν ἦν ἐπὶ τῆς ἐλπίδος ταύτης· καὶ τὴν χεῖρα τῷ στόματι προςαγαγόντος, οὐδὲν ἄλλ' ἢ προςκυνεῖν ὑπελάμβανον.*

ΑΝΤ. Τὸ δὲ τί δή ποτε ἦν;

ΑΡΧ. Ὕστερον βασάνοις θεραπαίνης ἐφωράσαμεν, πάλαι φάρμακον αὐτῷ τεταμιεῦσθαι, λύσει ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐλευθερίαν κτώμενον. οὐ γὰρ οὖν ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸν οὐδὸν τοῦ νεώ· καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας, Ἄγε δὴ τοῦτον, ἔφη, πρὸς Ἀντίπατρον· Δημοσθένην δὲ οὐκ ἄξεις, οὔ, μὰ τοὺς . . . . κἀμοὶ μὲν ἐφαίνετο προςθήσειν τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότας. 50. *Ὁ δὲ χαίρειν εἰπὼν, ἀπέπτη. τοῦτό σοι τὸ τέλος, ὦ βασιλεῦ, τῆς Δημοσθένους πολιορκίας κομίζειν ἔχω.*

ΑΝΤ. Δημοσθένους γε καὶ ταῦτα, ὦ Ἀρχία. βαβαὶ τῆς ἀηττήτου ψυχῆς, καὶ μακαρίας, ὡς ἀνδρεῖον μὲν αὐτοῦ τὸ λῆμα, πολιτικὴ δὲ πρόνοια, μετὰ χεῖρα τὸ πιστὸν τῆς ἐλευθερίας ἔχειν· ἀλλ' ὁ μὲν οἴχεται, βίον ἕξων τὸν ἐν Μακάρων νήσοις ἡρώων λεγόμενον, ἢ τὰς εἰς οὐρανὸν ψυχῶν νομιζομένας ὁδοὺς, ὀπαδός τις δαίμων ἐσόμενος Ἐλευθερίου Διός· τὸ σῶμα δ' ἡμεῖς εἰς Ἀθήνας ἀποπέμψομεν, κάλλιον ἀνάθημα τῇ γῇ τῶν ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότων.

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

ARGVMENTVM.

Fingit Lucianus, tandem aliquando in deorum concilio, antiquis diis iam diu ingentem insiticiorum deorum numerum aegre ferentibus, Momum, sua in dicendo libertate usum, cum de ipsa illa re, praecipue de indignis Bacchi comitibus inter deos locum occupantibus, de Iove ipso per amores suos illius mali auctore, de diis barbarorum et monstris Aegyptiorum inter deos versantibus, de philosophis Virtutem, Naturam, Fatum, Fortunam, nomina inania, celebrantibus conquestum esse, tum legem tulisse, ut qui se cunque deos profiterentur, coram septem quaesitoribus iuratis cum testibus et originis suae a diis derivandae argumentis suam probarent divinitatem; verorum vero deorum opera et philosophorum verba recte coërcerentur.

ΖΗΝ, ΕΡΜΗΣ, ΚΑΙ ΜΩΜΟΣ.

ΖΕΥΣ. Μηκέτι τονθορίζετε, ὦ θεοὶ, μηδὲ κατὰ γωνίας συστρεφόμενοι, πρὸς τὸ οὖς ἀλλήλοις κοινολογεῖσθε, ἀγανακτοῦντες, εἰ πολλοὶ ἀνάξιοι μετέχουσιν ἡμῖν τοῦ συμποσίου. ἀλλ᾽ ἐπείπερ ἀποδέδοται περὶ τούτων ἐκκλησία, λεγέτω ἕκαστος ἐς τὸ φα-

νερὸν τὰ δοκοῦντά οἱ, καὶ κατηγορείτω. σὺ δὲ κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου.

ΕΡΜ. Ἄκουε, σίγα, τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστιν; ἡ δὲ σκέψις περὶ τῶν μετοίκων καὶ ξένων.

ΜΩΜ. Ἐγὼ ὁ Μῶμος, ὦ Ζεῦ, εἴ μοι ἐπιτρέψειας εἰπεῖν.

ΖΕΥΣ. Τὸ κήρυγμα ἤδη ἐφίησιν· ὥςτε οὐδὲν ἐμοῦ δεήσῃ.

2. ΜΩΜ. Φημὶ τοίνυν δεινὰ ποιεῖν ἐνίους ἡμῶν, οἷς οὐκ ἀπόχρη θεοὺς ἐξ ἀνθρώπων αὐτοὺς γεγενῆσθαι, ἀλλ', εἰ μὴ καὶ τοὺς ἀκολούθους, καὶ θεράποντας αὐτῶν ἰσοτίμους ἡμῖν ἀποφανοῦσιν, οὐδὲν μέγα, οὐδὲ νεανικὸν οἴονται εἰργάσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι δοῦναι εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως δυναίμην· ἀλλὰ πάντες με ἴσασιν ὡς ἐλεύθερός εἰμι τὴν γλῶτταν, καὶ οὐδὲν ἂν κατασιωπήσαιμι τῶν οὐ καλῶς γιγνομένων. διελέγχω γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω τὰ δοκοῦντά μοι ἐς τὸ φανερὸν, οὔτε δεδιώς τινα, οὔτε ὑπ' αἰδοῦς ἐπικαλύπτων τὴν γνώμην· ὥςτε καὶ ἐπαχθὴς δοκῶ τοῖς πολλοῖς, καὶ συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορος ὑπ' αὐτῶν ἐπονομαζόμενος. πλὴν ἀλλ' ἐπείπερ ἔξεστι, καὶ κεκήρυκται, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ, δίδως μετ' ἐξουσίας εἰπεῖν, οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἐρῶ. 3. Πολλοὶ γάρ, φημὶ, οὐκ ἀγαπῶντες ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν αὐτῶν ἡμῖν ξυνεδρίων, καὶ εὐωχοῦνται ἐπίσης, καὶ ταῦτα θνητοὶ ἐξ ἡμισείας ὄντες, ἔτι καὶ τοὺς ὑπηρέτας, καὶ θιασώτας τοὺς αὐτῶν ἀνήγαγον ἐς τὸν οὐρανόν, καὶ

παρενέγραψαν, καὶ νῦν ἐπισης διανομας τε νέμονται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐδὲ καταβαλόντες ἡμῖν τὸ μετοίκιον.

ΖΕΥΣ. Μηδὲν αἰνιγματωδῶς, ὦ Μῶμε, ἀλλὰ σαφῶς καὶ διαῤῥήδην λέγε, προςτιθεὶς καὶ τοὔνομα. νῦν γὰρ ἐς τὸ μέσον ἀπέῤῥιπταί σοι ὁ λόγος, ὡς πολλοὺς εἰκάζειν καὶ ἐφαρμόζειν ἄλλοτε ἄλλον τοῖς λεγομένοις. χρὴ δὲ παῤῥησιαστὴν ὄντα, μηδὲν ὀκνεῖν λέγειν.

4. ΜΩΜ. Εὖγε, ὦ Ζεῦ, ὅτι καὶ παροτρύνεις με πρὸς τὴν παῤῥησίαν, ποιεῖς γὰρ τοῦτο βασιλικὸν, ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον, ὥςτε καὶ ἐρῶ τοὔνομα. ὁ γάρτοι γενναιότατος οὗτος Διόνυσος, ἡμιάνθρωπος ὢν, οὐδὲ Ἕλλην μητρόθεν, ἀλλὰ Συροφοίνικός τινος ἐμπόρου, τοῦ Κάδμου, θυγατριδοῦς, ἐπείπερ ἠξιώθη τῆς ἀθανασίας, οἷος μὲν αὐτός ἐστιν, οὐ λέγω, οὔτε τὴν μίτραν, οὔτε τὴν μέθην, οὔτε τὸ βάδισμα. πάντες γὰρ, οἶμαι, ὁρᾶτε ὡς θῆλυς καὶ γυναικεῖος τὴν φύσιν, ἡμιμανὴς, ἀκράτου ἕωθεν ἀποπνέων. ὁ δὲ καὶ ὅλην φρατρίαν ἐςεποίησεν ἡμῖν, καὶ τὸν χορὸν ἐπαγόμενος πάρεστι, καὶ θεοὺς ἀπέφηνε, τὸν Πᾶνα, καὶ τὸν Σειληνὸν, καὶ Σατύρους, ἀγροίκους τινὰς, καὶ αἰπόλους τοὺς πολλοὺς, σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλοκότους· ὧν ὁ μὲν κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ κάτω αἰγὶ ἐοικὼς, καὶ γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγον τράγου διαφέρων ἐστίν· ὁ δὲ φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπὶ ὄνου τὰ πολλὰ ὀχούμενος, Λυ-δὸς οὗτος· οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξεῖς τὰ ὦτα, καὶ αὐτοὶ

φαλακροὶ, κεράσται, οἷα τοῖς ἄρτι γεννηθεῖσιν ἐρίφοις τὰ κέρατα ὑποφύεται, Φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες. ὁρᾶτε οἵους ἡμῖν θεοὺς ποιεῖ ὁ γεννάδας; 5. Εἶτα θαυμάζομεν, εἰ καταφρονοῦσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίους θεοὺς καὶ τεραστίους; ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ δύο γυναῖκας ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἐρωμένην οὖσαν αὐτοῦ, τὴν Ἀριάδνην, ἧς καὶ τὸν στέφανον ἐγκατέλεξε τῷ τῶν ἀστέρων χορῷ· τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὃ πάντων γελοιότατον, ὦ θεοὶ, καὶ τὸν κύνα τῆς Ἠριγόνης, καὶ τοῦτον ἀνήγαγεν, ὡς μὴ ἀνιῷτο ἡ παῖς, εἰ μὴ ἕξει ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξύνηθες ἐκεῖνο, καὶ ὅπερ ἠγάπα κυνίδιον. ταῦτα οὐχ ὕβρις ὑμῖν δοκεῖ, καὶ παροινία, καὶ γέλως; ἀκούσατε δ᾽ οὖν καὶ ἄλλους.

6. ΖΕΥΣ. Μηδὲν, ὦ Μῶμε, εἴπῃς, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ, μήτε περὶ Ἡρακλέους· ὁρῶ γὰρ οἷ φέρῃ τῷ λόγῳ. οὗτοι γὰρ, ὁ μὲν αὐτῶν ἰᾶται, καὶ ἀνίστησιν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἔστι πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων· ὁ δὲ Ἡρακλῆς, υἱὸς ὢν ἐμὸς, οὐκ ὀλίγων πόνων ἐπρίατο τὴν ἀθανασίαν, ὥστε μὴ κατηγόρει αὐτῶν.

ΜΩΜ. Σιωπήσομαι, ὦ Ζεῦ, διὰ σὲ, πολλὰ εἰπεῖν ἔχων. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο, ἔτι τὰ σημεῖα ἔχουσι τοῦ πυρός. εἰ δὲ ἐξῆν καὶ πρὸς αὐτόν σε τῇ παῤῥησίᾳ χρῆσθαι, πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν.

ΖΕΥΣ. Καὶ μὴν πρὸς ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ᾽ οὖν κἀμὲ ξενίας διώκεις;

ΜΩΜ. Ἐν Κρήτῃ μὲν οὐ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαί ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ

τάφον ἐπιδεικνυουσιν· ἐγὼ δὲ οὔτε ἐκείνοις πείθομαι, οὔτε Ἀχαιῶν Αἰγιεῦσιν, ὑποβολιμαῖόν σε εἶναι φάσκουσιν. 7. Ἃ δὲ μάλιστα ἐλεγχθῆναι δεῖν ἡγοῦμαι, ταῦτα ἐρῶ. τὴν γάρτοι ἀρχὴν τῶν τοιούτων παρανομημάτων, καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ νοθευθῆναι ἡμῶν τὸ ξυνέδριον, σὺ, ὦ Ζεῦ, παρέσχες, θνηταῖς ἐπιμιγνύμενος, καὶ κατιὼν παρ᾽ αὐτὰς, ἐν ἄλλοτε ἄλλῳ σχήματι· ὥςτε ἡμᾶς δεδιέναι, μή σε καταθύσῃ τις ξυλλαβὼν, ὁπότ᾽ ἂν ταῦρος ᾖς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις κατεργάσηται χρυσὸν ὄντα, καὶ ἀντὶ Διὸς, ἢ ὅρμος, ἢ ψέλλιον, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν γένῃ. πλὴν ἀλλὰ ἐμπέπληκάς γε τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμιθέων τούτων· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως εἴποιμι. καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπότ᾽ ἄν τις ἄφνω ἀκούσῃ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς μὲν θεὸς ἀπεδείχθη· ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπέταττεν αὐτῷ, τέθνηκε, καὶ πλησίον Ἡρακλέους νεὼς, οἰκέτου ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τοῦ δεσπότου αὐτοῦ. καὶ πάλιν ἐν Θήβαις Διόνυσος μὲν θεός· οἱ δ᾽ ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς, καὶ ὁ Ἀκταίων, καὶ ὁ Λέαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονέστατοι. 8. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἅπαξ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἀνέῳξας τοῖς τοιούτοις τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θνητὰς ἐτράπου, ἅπαντες μεμίμηνταί σε· καὶ οὐχ οἱ ἄῤῥενες μόνον, ἀλλ᾽, ὅπερ αἴσχιστον, καὶ αἱ [θήλειαι] θεαί. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσην, καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα, καὶ τὸν Ἰασίωνα, καὶ τοὺς ἄλλους; ὥςτε ταῦτα μὲν ἐάσειν μοι δοκῶ· μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διελέγχειν γένοιτο.

ΖΕΥΣ. Μηδὲν περὶ τοῦ Γανυμήδους, ὦ Μῶμε,

εἴπῃς· χαλεπανῶ γάρ, εἰ λυπήσεις τὸ μειράκιον, ὀνειδίσας ἐς τὸ γένος.

ΜΩΜ. Οὐκοῦν μηδὲ περὶ τοῦ ἀετοῦ εἴπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστιν, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονουχὶ ἐπὶ τὴν κεφαλήν σοι νεοττεύων, θεὸς εἶναι δοκῶν; 9. Ἦ καὶ τοῦτον τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἐάσομεν; ἀλλ' ὁ Ἄττις γε, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας, καὶ ὁ Σαβάζιος, πόθεν ἡμῖν ἐπεισεκυκλήθησαν οὗτοι, ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος ὁ Μῆδος, ὁ τὸν κάνδυν, καὶ τὴν τιάραν, οὐδὲ ἑλληνίζων τῇ φωνῇ, ὥςτε οὐδ', ἢν προπίῃ τις, ξυνίησι; τοιγαροῦν οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Γέται ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἡμῖν χαίρειν εἰπόντες, αὐτοὶ ἀπαθανατίζουσι, καὶ θεοὺς χειροτονοῦσιν, οὓς ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ καὶ Ζάμολξις, δοῦλος ὤν, παρενεγράφη, οὐκ οἶδ' ὅπως διαλαθών. 10. Καίτοι ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μέτρια· σὺ δέ, ὦ κυνοπρόσωπε, καὶ σινδόσιν ἐσταλμένε Αἰγύπτιε, τίς εἶ, ὦ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι ὑλακτῶν; τί δὲ βουλόμενος καὶ ὁ ποικίλος οὗτος ταῦρος, ὁ Μεμφίτης, προςκυνεῖται, καὶ χρᾷ, καὶ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δὲ ἴβιδας καὶ πιθήκους εἰπεῖν, καὶ τράγους, καὶ ἄλλα πολλῷ γελοιότερα, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου παραβυσθέντα ἐς τὸν οὐρανόν, ἃ ὑμεῖς, ὦ θεοί, πῶς ἀνέχεσθε ὁρῶντες ἐπίσης, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν προςκυνούμενα; ἢ σύ, ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, ἐπειδὰν κριοῦ κέρατα φύσωσί σοι;

11. *ΖΕΥΣ.* Αἰσχρὰ ὡς ἀληθῶς ταῦτα φῂς τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ὅμως δ' οὖν, ὦ Μῶμε, τὰ

πολλὰ αὐτῶν αἰνίγματά ἐστι, καὶ οὐ πάνυ χρὴ καταγελᾷν ἀμύητον ὄντα.

ΜΩΜ. Πάνυ γοῦν μυστηρίων, ὦ Ζεῦ, δεῖ ἡμῖν, ὡς εἰδέναι θεοὺς μὲν τοὺς θεούς· κυνοκεφάλους δὲ τοὺς κυνοκεφάλους.

ΖΕΥΣ. Ἔα, φημὶ, τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ἄλλοτε γὰρ περὶ τούτων ἐπισκεψόμεθα ἐπὶ σχολῆς. σὺ δὲ τοὺς ἄλλους λέγε.

12. ΜΩΜ. Τὸν Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὃ μάλιστά με ἀποπνίγει τὸν Ἀμφίλοχον, ὃς ἐναγοῦς ἀνθρώπου καὶ μητραλοίου υἱὸς ὢν, θεσπιῳδεῖ ὁ γενναῖος ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενος τὰ πολλὰ, καὶ γοητεύων τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν οὐκ ἔτι σὺ, ὦ Ἄπολλον, εὐδοκιμεῖς, ἀλλὰ ἤδη πᾶς λίθος καὶ πᾶς βωμὸς χρησμῳδεῖ, ὃς ἂν ἐλαίῳ περιχυθῇ, καὶ στεφάνους ἔχῃ, καὶ γόητος ἀνδρὸς εὐπορήσῃ, οἷοι πολλοί εἰσιν. ἤδη καὶ ὁ Πολυδάμαντος τοῦ ἀθλητοῦ ἀνδριὰς ἰᾶται τοὺς πυρέττοντας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένους ἐν Θάσῳ, καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ καταντικρὺ ἐν Χεῤῥονήσῳ. ἀφ᾽ οὗ δ᾽ οὖν τοσοῦτοι γεγόναμεν, ἐπιδέδωκε μᾶλλον ἡ ἐπιορκία, καὶ ἱεροσυλία, καὶ ὅλως καταπεφρονήκασιν ἡμῶν, εὖ ποιοῦντες. 13. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν νόθων, καὶ παρεγγράπτων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα πολλὰ ἤδη ἀκούων, οὔτε ὄντων τινῶν παρ᾽ ἡμῖν, οὔτε συστῆναι ὅλως δυναμένων, πάνυ, ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἢ ποῦ γάρ ἐστιν ἡ πολυθρύλλητος ἀρετὴ, καὶ φύσις, καὶ εἱμαρμένη, καὶ τύχη, ἀνυπόστατα, καὶ κενὰ πραγμάτων ὀνόματα, ὑπὸ βλα-

κῶν ἀνθρώπων τῶν φιλοσόφων ἐπινοηθέντα; καὶ ὅμως αὐτοσχέδια ὄντα, οὕτω τοὺς ἀνοήτους πέπεικεν, ὥςτε οὐδεὶς ἡμῖν οὐδὲ θύειν βούλεται, εἰδὼς ὅτι κἂν μυρίας ἑκατόμβας παραστήσῃ, ὅμως τὴν τύχην πράξουσαν τὰ μεμοιραμένα, καὶ ἃ ἐξ ἀρχῆς ἑκάστῳ ἐπεκλώσθη. ἡδέως ἂν οὖν ἐροίμην σε, ὦ Ζεῦ, εἴ που εἶδες ἢ ἀρετὴν, ἢ φύσιν, ἢ εἱμαρμένην; ὅτι μὲν γὰρ καὶ σὺ ἀκούεις ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διατριβαῖς, οἶδα, εἰ μὴ καὶ κωφός τις εἶ, ὡς βοώντων αὐτῶν, μὴ ἐπαΐειν. πολλὰ ἔτι ἔχων εἰπεῖν, καταπαύσω τὸν λόγον. ὁρῶ γοῦν τοὺς πολλοὺς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συρίττοντας· ἐκείνους μάλιστα, ὧν καθήψατο ἡ παῤῥησία τῶν λόγων. 14. Πέρας γοῦν εἰ ἐθέλεις, ὦ Ζεῦ, ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνώσομαι ἤδη ξυγγεγραμμένον.

ΖΕΥΣ. Ἀνάγνωθι· οὐ πάντα γὰρ ἀλόγως ᾐτιάσω· καὶ δεῖ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπὶ πλεῖον ἂν γίγνηται.

* * *

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ΑΓΑΘΗι ΤΥΧΗι.

Ἐκκλησίας ἐννόμου ἀγομένης, ἑβδόμῃ ἱσταμένου, ὁ Ζεὺς ἐπρυτάνευε, καὶ προήδρευε Ποσειδῶν, ἐπεστάτει Ἀπόλλων, ἐγραμμάτευε Μῶμος Νυκτὸς, καὶ ὁ Ὕπνος τὴν γνώμην εἶπεν. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας πα-

ρεγγραφέντες, οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ θεοὶ δόξαντες, ἐμπεπλήκασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μεστὸν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου ταραχώδους, πολυγλώσσων τινῶν καὶ ξυγκλύδων· ἐπιλέλοιπε δὲ ἡ ἀμβροσία, καὶ τὸ νέκταρ, ὥςτε μνᾶς ἤδη τὴν κοτύλην εἶναι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων· οἱ δὲ ὑπὸ αὐθαδείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιούς τε καὶ ἀληθεῖς θεοὺς, προεδρίας ἠξιώκασιν ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτρια, καὶ ἐν τῇ γῇ προτιμᾶσθαι θέλουσι· 15. Δεδόχθω τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ ξυλλεγῆναι μὲν ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ περὶ τροπὰς χειμερινὰς, ἑλέσθαι δὲ ἐπιγνώμονας τελείους θεοὺς ἑπτὰ, τρεῖς μὲν ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς τῆς ἐπὶ Κρόνου, τέτταρας δὲ ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν Δία. τούτους δὲ τοὺς ἐπιγνώμονας αὐτοὺς μὲν καθέζεσθαι ὀμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον, τὴν Στύγα· τὸν Ἑρμῆν δὲ κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυντελεῖν εἰς τὸ συνέδριον· τοὺς δὲ ἥκειν μάρτυρας ἐπαγομένους ἐνωμότους, καὶ ἀποδείξεις τοῦ γένους. τοὐντεῦθεν δὲ οἱ μὲν παρίτωσαν καθ' ἕνα, οἱ δὲ ἐπιγνώμονες ἐξετάζοντες, ἢ θεοὺς εἶναι ἀποφανοῦνται, ἢ καταπέμψουσιν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἠρία, καὶ τὰς θήκας τὰς προγονικάς. ἢν δέ τις ἁλῷ τῶν ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐκκριθέντων, ἐπιβαίνων τοῦ οὐρανοῦ, ἐς τὸν Τάρταρον ἐμπεσεῖν τοῦτον. 16. Ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὑτοῦ ἕκαστον. καὶ μήτε τὴν Ἀθηνᾶν ἰᾶσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδεῖν. μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ἀλλ' ἕν τι ἐπιλεξάμενον, μάντιν, ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν εἶναι.

17. Τοῖς δὲ φιλοσόφοις προειπεῖν, μὴ ἀναπλάττειν κενὰ ὀνόματα, μηδὲ ληρεῖν περὶ ὧν οὐκ ἴσασ.ν. 18. Ὁπόσοι δὲ ἤδη ναῶν ἢ θυσιῶν ἠξιώθησαν, ἐκείνων μὲν καθαιρεθῆναι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῆναι δὲ ἢ Διὸς, ἢ Ἥρας, ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινός· ἐκείνοις δὲ τάφον χῶσαι τὴν πόλιν, καὶ στήλην ἐπιστῆσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἢν δέ τις παρακούσῃ τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθελήσῃ ἐπὶ τοὺς ἐπιγνώμονας ἐλθεῖν, ἐρήμην αὐτοῦ καταδιαιτησάντων. 19. Τοῦτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα.

ΖΕΥΣ. Δικαιότατον, ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα· μᾶλλον δὲ οὕτω γιγνέσθω. πλείους γὰρ οἶδ᾽ ὅτι ἔσονται οἱ μὴ χειροτονήσοντες. ἀλλὰ νῦν μὲν ἄπιτε· ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, ἥκετε, κομίζοντες ἕκαστος ἐναργῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα, καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν, καὶ φράτορας. ὡς ὅστις ἂν μὴ ταῦτα παράσχηται, οὐδὲν μελήσει τοῖς ἐπιγνώμοσιν, εἰ νεὼν τις μέγαν ἐπὶ γῆς ἔχει, καὶ [εἰ] οἱ ἄνθρωποι θεὸν αὐτὸν εἶναι νομίζουσιν.

ΚΥΝΙΚΟΣ.

ARGVMENTVM.

Descripsit auctor imaginem Cynici, qualis forte ex Cynicorum doctrina fuerit perfectus et verus; contrariam sui aevi Cynicorum, hominum deperditorum, imaginibus, quas passim exhibuit. — Lycino Cynicum ob vitae tenuitatem summam vel indigentiam potius reprehendenti, ille nulla se re indigere respondet; quae enim habeat, in suum usum sufficere; sine calceis bene suos pedes incedere; vili cibo bene corpus suum ali. Tum reliquorum hominum praecipue divitum in omnibus rebus luxuriam taxat; se vero studere, asserit, ut paucissima et vilissima sibi sufficiant. Quicquid enim praestantius sit, paucioribus indigere; nulla re indigere deos; pauca suffecisse Herculi Theseoque, quos imitari conaretur; nam omnia hominum mala in plus habendi cupiditate fontem suum habere. Huic instituto suo respondere etiam habitum suum, ab mollitie reliquorum, quos cupiditates suae in perniciem trahant, longe diversum, quem etiam deos decere, in eorum simulacris cerni posse.

ΚΥΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΙΝΟΣ.

ΛΥΚ. Τί ποτε, ὦ οὗτος, πώγωνα μὲν ἔχεις καὶ κόμην, χιτῶνα δὲ οὐκ ἔχεις, καὶ γυμνοδερκῇ, καὶ ἀνυ-

ποδητεῖς, τὸν ἀλήτην, καὶ ἀπάνθρωπον βίον, καὶ θηριώδη ἐπιλεξάμενος, καὶ ἀεὶ τοῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον δέμας οὐχ ὡς οἱ πολλοὶ διαχρησάμενος, περινοστεῖς ἄλλοτε ἀλλαχοῦ, καὶ εὐναζόμενος ἐπὶ ξηροῦ δαπέδου, ὡς ἄσην πάμπολλον τουτὶ τὸ τριβώνιον φέρειν· οὐ μέντοι καὶ τοῦτο λεπτὸν, οὐδὲ μαλακὸν, οὐδὲ ἀνθηρόν;

ΚΥΝ. Οὐδὲ γὰρ δέομαι· τοιοῦτον δὲ ὁποῖον ἂν πορισθείη ῥᾷστα, καὶ τῷ κτησαμένῳ πράγματα ὡς ἐλάχιστα παρέχον· τοιοῦτον γὰρ ἀρκεῖ μοι. 2. Σὺ δὲ πρὸς θεῶν, εἰπέ μοι, τῇ πολυτελείᾳ οὐ νομίζεις κακίαν προςεῖναι;

ΛΥΚ. Καὶ μάλα.

ΚΥΝ. Τῇ δ' εὐτελείᾳ ἀρετήν;

ΛΥΚ. Καὶ μάλα.

ΚΥΝ. Τί ποτ' οὖν ὁρῶν ἐμὲ τῶν πολλῶν εὐτελέστερον διαιτώμενον, τοὺς δὲ πολυτελέστερον, ἐμὲ αἰτιᾷ, καὶ οὐκ ἐκείνους;

ΛΥΚ. Ὅτι οὐκ εὐτελέστερόν μοι, μὰ Δία, τῶν πολλῶν διαιτᾶσθαι δοκεῖς, ἀλλ' ἐνδεέστερον, μᾶλλον δὲ τελέως ἐνδεῶς, καὶ ἀπόρως. διαφέρεις γὰρ οὐδὲν σὺ τῶν πτωχῶν, οἳ τὴν ἐφήμερον τροφὴν μεταιτοῦσι.

3. *ΚΥΝ.* Βούλει οὖν εἴδωμεν, ἐπεὶ προελήλυθεν ἐνταῦθα ὁ λόγος, τί τὸ ἐνδεὲς, καὶ τί τὸ ἱκανόν ἐστιν;

ΛΥΚ. Εἴ σοι δοκεῖ.

ΚΥΝ. Ἆρ' οὖν ἱκανὸν μὲν ἑκάστῳ, ὅπερ ἂν ἐξικνῆται πρὸς τὴν ἐκείνου χρείαν. ἢ ἄλλο τι λέγεις;

ΛΥΚ. Ἔστω τοῦτο.

ΚΥΝ. Ἐνδεὲς δὲ, ὅπερ ἂν ἐνδεέστερον ᾖ τῆς χρείας, καὶ μὴ ἐξικνῆται πρὸς τὸ δέον;

ΛΥΚ. Ναί.

ΚΥΝ. Οὐδὲν ἄρα τῶν ἐμῶν ἐνδεές ἐστιν. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ὅ,τι οὐ τὴν χρείαν ἐκπληροῖ τὴν ἐμήν.

4. ΛΥΚ. Πῶς τοῦτο λέγεις;

ΚΥΝ. Ἐὰν σκοπῇς πρὸς ὅ,τι γέγονεν ἕκαστον, ὧν δεόμεθα, οἷον οἰκία, ἆρ' οὐχὶ σκέπης;

ΛΥΚ. Ναί.

ΚΥΝ. Τί δὲ ἐσθὴς, τοῦ χάριν; ἆρα οὐχὶ καὶ αὐτὴ τῆς σκέπης;

ΛΥΚ. Ναί.

ΚΥΝ. Τῆς δὲ σκέπης αὐτῆς, πρὸς θεῶν, τίνος ἐδεήθημεν εἵνεκα; οὐχ ὥςτε ἄμεινον ἔχειν τὸν σκεπόμενον;

ΛΥΚ. Δοκεῖ μοι.

ΚΥΝ. Πότερ' οὖν, τὼ πόδε κάκιον ἔχειν δοκεῖ σοι;

ΛΥΚ. Οὐκ οἶδα.

ΚΥΝ. Ἀλλ' οὕτως ἂν μάθοις· τί ποδῶν ἐστ' ἔργον;

ΛΥΚ. Πορεύεσθαι.

ΚΥΝ. Κάκιον οὖν πορεύεσθαί σοι δοκοῦσιν οἱ ἐμοὶ πόδες, ἢ οἱ τῶν πολλῶν;

ΛΥΚ. Τοῦτο μὲν οὐκ ἴσως.

ΚΥΝ. Οὐ τοίνυν οὐδὲν χεῖρον ἔχουσιν, ἢ μὴ χεῖρον τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἀποδιδόασιν.

ΛΥΚ. Ἴσως.

ΚΥΝ. Τοὺς μὲν δὴ πόδας οὐδὲν φαίνομαι χεῖρον διακείμενος τῶν πολλῶν ἔχειν.

ΛΥΚ. Οὐκ ἔοικας.

ΚΥΝ. Τί δέ; τοὐμὸν σῶμα τῶν λοιπῶν ἆρα κάκιον; εἰ γὰρ κάκιον, καὶ ἀσθενέστερον· ἀρετὴ γὰρ σώματος ἰσχύς. ἆρ' οὖν τὸ ἐμὸν ἀσθενέςερον;

ΛΥΚ. Οὐ φαίνεται.

ΚΥΝ. Οὐ τοίνυν οὔθ' οἱ πόδες φαίνοιντό μοι σκέπης ἐνδεῶς ἔχειν, οὔτε τὸ λοιπὸν σῶμα. εἰ γὰρ ἐνδεῶς εἶχον, κακῶς ἂν εἶχον. ἡ γὰρ ἔνδεια πανταχοῦ κακόν, καὶ χεῖρον ἔχειν ποιεῖ ταῦτα, οἷς ἂν προςῇ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τρέφεσθαί γε φαίνεται χεῖρον τὸ σῶμα τοὐμόν, ὅτι ἀπὸ τῶν τυχόντων τρέφεται.

ΛΥΚ. Δῆλον γάρ.

ΚΥΝ. Οὐδὲ εὔρωστον, εἰ κακῶς ἐτρέφετο. λυμαίνονται γὰρ αἱ πονηραὶ τροφαὶ τὰ σώματα.

ΛΥΚ. Ἔστι ταῦτα.

5. ΚΥΝ. Πῶς οὖν, εἰπέ μοι, τούτων οὕτως ἐχόντων, αἰτιᾷ μου, καὶ φαυλίζεις τὸν βίον, καὶ φῂς ἄθλιον;

ΛΥΚ. Ὅτι, νὴ Δία, τῆς φύσεως, ἣν σὺ τιμᾷς, καὶ τῶν θεῶν γῆν ἐν μέσῳ κατατεθεικότων, ἐκ δ' αὐτῆς ἀναδεδωκότων πολλὰ κἀγαθά, ὥςτ' ἔχειν ἡμᾶς πάντα ἄφθονα, μὴ πρὸς τὴν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡδονήν, σὺ πάντων τούτων ἢ τῶν γε πλείστων ἄμοιρος εἶ, καὶ οὐδενὸς μετέχεις αὐτῶν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ τὰ θηρία· πίνεις μὲν γὰρ ὕδωρ, ὅπερ καὶ τὰ θηρία, σιτῇ δὲ ὅπερ ἂν εὑρίσκῃς, ὥςπερ οἱ κύνες, εὐνὴν δὲ οὐδὲν κρείττω τῶν κυνῶν ἔχεις. χόρτος γὰρ

παραρκεῖ σοι, καθάπερ ἐκείνοις. ἔτι δὲ ἱμάτιον φορεῖς, οὐδὲν ἐπιεικέστερον ἀκλήρου. καίτοι εἰ σὺ τούτοις ἀρκούμενος ὀρθῶς φρονήσεις, ὁ θεὸς οὐκ ὀρθῶς ἐποίησε, τοῦτο μὲν πρόβατα ποιήσας ἔμμαλλα· τοῦτο δ' ἀμπέλους ἡδυοίνους, τοῦτο δὲ τὴν ἄλλην παρασκευὴν θαυμαστῶς ποικίλην, καὶ ἔλαιον, καὶ μέλι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς ἔχειν μὲν ἡμᾶς σιτία παντοδαπὰ, ἔχειν δὲ ποτὸν ἡδὺ, ἔχειν δὲ χρήματα, ἔχειν δ' εὐνὴν μαλακὴν, ἔχειν δὲ οἰκίας καλὰς, καὶ τὰ ἄλλα πάντα θαυμαστῶς κατεσκευασμένα. καὶ γὰρ αὖ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, δῶρα τῶν θεῶν ἐστι. τὸ δὲ πάντων τούτων ζῆν ἀπεστερημένον, ἄθλιον μὲν, εἰ καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ἀπεστέρητο, καθάπερ οἱ ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις· πολὺ δὲ ἀθλιώτερον, εἴ τις αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποστεροίη πάντων τῶν καλῶν. μανία τε ἤδη τοῦτό γε σαφής.

6. *ΚΥΝ.* Ἀλλ' ἴσως ὀρθῶς λέγεις. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, εἴ τις ἀνδρὸς πλουσίου προθύμως καὶ φιλανθρώπως, ἔτι τε φιλοφρόνως ἑστιῶντος, καὶ ξενίζοντος πολλοὺς ἅμα καὶ παντοδαποὺς, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς, τοὺς δὲ ἐῤῥωμένους, κἄπειτα παραθέντος πολλὰ καὶ παντοδαπὰ, πάντα ἁρπάζοι, καὶ πάντα ἐσθίοι, μὴ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόῤῥω, τὰ τοῖς ἀσθενοῦσι παρεσκευασμένα, ὑγιαίνων αὐτὸς, καὶ ταῦτα μίαν μὲν κοιλίαν ἔχων, ὀλίγων δὲ ὥστε τραφῆναι δεόμενος, ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπιτριβήσεσθαι μέλλων· οὗτος ὁ ἀνὴρ, ποῖός τις δοκεῖ σοι εἶναι; ἆρά γε φρόνιμος;

ΛΥΚ. Οὐκ ἔμοιγε.

ΚΥΝ. Τί δὲ σώφρων;

ΛΥΚ. Οὐδὲ τοῦτο.

7. ΚΥΝ. Τί δὲ, εἴ τις μετέχων τῆς αὐτῆς ταύτης τραπέζης, τῶν μὲν πολλῶν καὶ ποικίλων ἀμελεῖ, ἓν δὲ τῶν ἔγγιστα κειμένων ἐπιλεξάμενος, ἱκανῶς ἔχων πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν, τοῦτο ἐσθίοι κοσμίως, καὶ τούτῳ μόνῳ χρῷτο, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐδὲ προσβλέποι, τοῦτον οὐχ ἡγῇ σωφρονέστερον, καὶ ἀμείνω ἄνδρα ἐκείνου;

ΛΥΚ. Ἔγωγε.

ΚΥΝ. Πότερον οὖν συνίης, ἢ ἐμὲ δεῖ λέγειν;

ΛΥΚ. Τὸ ποῖον;

ΚΥΝ. Ὅτι ὁ μὲν θεὸς τῷ ξενίζοντι καλῶς ἐκείνῳ ἔοικε, παρατιθεὶς πολλὰ, καὶ ποικίλα, καὶ παντοδαπὰ, ὅπως ἔχωσιν ἁρμόζοντα· τὰ μὲν ὑγιαίνουσι, τὰ δὲ νοσοῦσι· καὶ τὰ μὲν ἰσχυροῖς, τὰ δὲ ἀσθενοῦσιν· οὐχ ἵνα χρώμεθα ἅπασι πάντες, ἀλλ' ἵνα τοῖς καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος, καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν, ὅτουπερ ἂν τύχοι μάλιστα δεόμενος. 8. Ὑμεῖς δὲ τῷ δι' ἀπληστίαν τε καὶ ἀκρασίαν ἁρπάζοντι πάντα τούτῳ μάλιστα ἐοίκατε, πᾶσι χρῆσθαι ἀξιοῦντες, καὶ τοῖς ἁπανταχοῦ, μὴ τοῖς παρ' ὑμῖν μόνον, οὐ γῆν, οὐ θάλασσαν τὴν καθ' αὑτοὺς αὐτάρκη νομίζοντες, ἀλλ' ἀπὸ περάτων γῆς ἐμπορευόμενοι τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ ξενικὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀεὶ προτιμῶντες, καὶ τὰ πολυτελῆ τῶν εὐτελῶν, καὶ τὰ δυςπόριστα τῶν εὐποριστων· καθόλου δὲ πράγματα, καὶ κακὰ ἔχειν μᾶλλον ἐθέλοντες, ἢ δίχα πραγμάτων ζῆν. τὰ γὰρ δὴ πολλὰ, καὶ τίμια, καὶ εὐδαιμονικὰ παρα-

σκευάσματα, ἐφ᾿ οἷς ἀγάλλεσθε, διὰ πολλῆς ὑμῖν ταῦτα κακοδαιμονίας καὶ ταλαιπωρίας παραγίγνεται. σκόπει γάρ, εἰ βούλει, τὸν πολύευκτον χρυσόν, καὶ τὸν ἄργυρον, σκόπει τὰς οἰκίας τὰς πολυτελεῖς, σκόπει τὰς ἐσθῆτας τὰς ἐσπουδασμένας, σκόπει τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα· πόσων πραγμάτων ἐστὶν ὤνια, πόσων πόνων, πόσων κινδύνων, μᾶλλον δὲ αἵματος, καὶ θανάτου, καὶ διαφθορᾶς ἀνθρώπων πόσης; οὐ μόνον ὅτι πλέοντες ἀπόλλυνται διὰ ταῦτα πολλοί, καὶ ζητοῦντες καὶ δημιουργοῦντες δεινὰ πάσχουσιν· ἀλλ᾿ ὅτι καὶ πολυμάχητά ἐστι, καὶ ἐπιβουλεύονται ἀλλήλοις διὰ ταῦτα φίλοις φίλοι, καὶ πατράσι παῖδες, καὶ γυναῖκες ἀνδράσιν. οὕτως οἶμαι καὶ τὴν Ἐριφύλην, διὰ τὸν χρυσὸν προδοῦναι τὸν ἄνδρα. 9. Καὶ ταῦτα μέντοι πάντα γίγνεται, τῶν μὲν ποικίλων ἱματίων οὐδέν τι μᾶλλον θάλπειν δυναμένων· τῶν δὲ χρυσοφόρων οἰκιῶν οὐδέν τι μᾶλλον σκεπουσῶν· τῶν δὲ ἐκπομάτων τῶν ἀργυρῶν οὐκ ὠφελούντων τὸν πότον, οὐδὲ τῶν χρυσῶν, οὐδὲ τῶν ἐλεφαντίνων αὖ κλινῶν τὸν ὕπνον ἡδίω παρεχομένων· ἀλλ᾿ ὄψει πολλάκις ἐπὶ τῆς ἐλεφαντίνης κλίνης, καὶ τῶν πολυτελῶν στρωμάτων, τοὺς εὐδαίμονας ὕπνου λαχεῖν οὐ δυναμένους. ἔτι δὲ καὶ αἱ παντοδαπαὶ περὶ τὰ βρώματα πραγματεῖαι, τρέφουσι μὲν οὐδὲν μᾶλλον, λυμαίνονται δὲ τὰ σώματα, καὶ τοῖς σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι. 10. Τί δὲ δεῖ λέγειν ὅσα τῶν ἀφροδισίων ἕνεκα πράγματα ποιοῦσί τε καὶ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι; καίτοι ῥᾴδιον θεραπεύειν ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, εἰ μή τις ἐθέλοι τρυφᾶν.

καὶ οὐδ' εἰς ταύτην ἡ μανία καὶ διαφθορα φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις ἀρκεῖν, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὄντων τὴν χρῆσιν ἀναστρέφουσιν, ἑκάστῳ χρώμενοι, πρὸς ὃ μὴ πέφυκεν, ὥςπερ εἴ τις ἀνθ' ἁμάξης ἐθέλοι τῇ κλίνῃ χρήσασθαι, καθάπερ ἁμάξῃ.

ΛΥΚ. Καὶ τίς οὗτος;

ΚΥΝ. Ὑμεῖς, οἳ τοῖς ἀνθρώποις ἅτε ὑποζυγίοις χρῆσθε, κελεύετε δὲ αὐτοὺς, ὥςπερ ἁμάξας, τὰς κλίνας τοῖς τραχήλοις ἄγειν, αὐτοὶ δ' ἄνω κατάκεισθε τρυφῶντες, καὶ ἐκεῖθεν ὥςπερ ὄνους ἡνιοχεῖτε τοὺς ἀνθρώπους, ταύτην ἀλλὰ μὴ ταύτην τρέπεσθαι κελεύοντες. καὶ οἱ ταῦτα μάλιστα ποιοῦντες, μάλιστα μακαρίζεσθε. 11. Οἱ δὲ τοῖς κρέασι, μὴ τροφῇ χρώμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βαφὰς μηχανώμενοι δι' αὐτῶν, οἷοί γέ εἰσιν οἱ τὴν πορφύραν βάπτοντες, οὐχὶ καὶ αὐτοὶ παρὰ φύσιν χρῶνται τοῖς τοῦ θεοῦ κατασκευάσμασι;

ΛΥΚ. Νὴ Δία. δύναται γὰρ βάπτειν, οὐκ ἐσθίεσθαι μόνον τὸ τῆς πορφύρας κρέας.

ΚΥΝ. Ἀλλ' οὐ πρὸς τοῦτο γέγονεν· ἐπεὶ καὶ τῷ κρατῆρι δύναιτ' ἄν τις βιαζόμενος ὥςπερ χύτρᾳ χρήσασθαι, πλὴν οὐ πρὸς τοῦτο γέγονεν. ἀλλὰ γὰρ πῶς ἅπασαν τὴν τούτων τις κακοδαιμονίαν διελθεῖν δύναιτ' ἄν; τοσαύτη τις ἐστί. σὺ δέ μοι, διότι μὴ βούλομαι ταύτης μετέχειν, ἐγκαλεῖς· ζῶ δὲ καθάπερ ὁ κόσμιος ἐκεῖνος, εὐωχούμενος τοῖς κατ' ἐμαυτὸν, καὶ τοῖς εὐτελεστάτοις χρώμενος, τῶν δὲ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν οὐκ ἐφιέμενος. 12. Κἄπειτα, εἰ θηρίου βίον, βραχέων δεόμενος, καὶ ὀλίγοις χρώμε-

νος, δοκῶ σοι ζῆν, κινδυνευουσιν οἱ θεοὶ, καὶ τῶν θηρίων εἶναι χείρονες, κατά γε τὸν σὸν λόγον· οὐδενὸς γὰρ δέονται. ἵνα δὲ καταμάθῃς ἀκριβέστερον τό,τε ὀλίγων καὶ τὸ πολλῶν δεῖσθαι, ποῖόν τι ἑκάτερόν ἐστιν, ἐννόησον· ὅτι δέονται πλειόνων οἱ μὲν παῖδες τῶν τελείων, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν ἀνδρῶν, οἱ δὲ νοσοῦντες τῶν ὑγιαινόντων· καθόλου δὲ πανταχοῦ τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος πλειόνων δεῖται. διὰ τοῦτο θεοὶ μὲν οὐδενὸς, οἱ δ᾽ ἔγγιστα θεῶν ἐλαχίστων δέονται. 13. Ἢ νομίζεις τὸν Ἡρακλέα, τὸν πάντων ἀνθρώπων ἄριστον, θεῖον δὲ ἄνδρα, καὶ θεὸν ὀρθῶς νομισθέντα, διὰ κακοδαιμονίαν περινοστεῖν γυμνὸν, δέρμα μόνον ἔχοντα, καὶ μηδενὸς τῶν αὐτῶν ὑμῖν δεόμενον; ἀλλ᾽ οὐ κακοδαίμων ἦν ἐκεῖνος, ὃς καὶ τῶν ἄλλων ἀπήμυνε τὰ κακά· οὐδ᾽ αὖ πένης, ὃς γῆς καὶ θαλάττης ἦρχεν, ἐφ᾽ ὅ,τι γὰρ ὁρμήσειεν, ἁπανταχοῦ πάντων ἐκράτει, καὶ οὐδενὶ τῶν τότε ἐνέτυχεν ὁμοίῳ, οὐδὲ κρείττονι ἑαυτοῦ, μέχρι περ ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν. ἢ σὺ δοκεῖς στρωμάτων καὶ ὑποδημάτων ἀπόρως ἔχειν, καὶ διὰ τοῦτο περιϊέναι τοιοῦτον; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ἀλλ᾽ ἐγκρατὴς, καὶ καρτερικὸς ἦν, καὶ κρατεῖν ἤθελε, καὶ τρυφᾷν οὐκ ἐβούλετο. ὁ δὲ Θησεὺς ὁ τούτου μαθητὴς, οὐ βασιλεὺς μὲν ἦν πάντων Ἀθηναίων, υἱὸς δὲ Ποσειδῶνος, ὥς φασιν, ἄριστος δὲ τῶν καθ᾽ αὑτόν; 14. Ἀλλ᾽ ὅμως κἀκεῖνος ἤθελεν ἀνυπόδητος εἶναι, καὶ γυμνὸς βαδίζειν, καὶ πώγωνα καὶ κόμην ἔχειν ἤρεσκεν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἐκείνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς ἤρεσκεν. ἀμείνους γὰρ ἦσαν ὑμῶν· καὶ οὐκ

ἂν ὑπέμεινεν· οὐδὲ εἷς αὐτῶν οὐδὲν μᾶλλον, ἢ τῶν λεόντων τὶς, ξυρώμενος. ὑγρότητα γὰρ, καὶ λειότητα σαρκὸς, γυναιξὶ πρέπειν ἡγοῦντο· αὐτοὶ δ' ὥςπερ ἦσαν, καὶ φαίνεσθαι ἄνδρες ἤθελον, καὶ τὸν πώγωνα κόσμον ἀνδρὸς ἐνόμιζον, ὥςπερ καὶ ἵππων χαίτην, καὶ λεόντων γένεια, οἷς ὁ θεὸς ἀγλαΐας καὶ κόσμου χάριν προςέθηκέ τινα· οὑτωσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀνδράσι τὸν πώγωνα προςέθηκεν. ἐκείνους οὖν ἐγὼ ζηλῶ τοὺς παλαιοὺς, καὶ ἐκείνους μιμεῖσθαι βούλομαι, τοὺς δὲ νῦν οὐ ζηλῶ τῆς θαυμαςῆς ταύτης εὐδαιμονίας, ἣν ἔχουσι, καὶ περὶ τραπέζας, καὶ ἐσθῆτας, καὶ λεαίνοντες καὶ ψιλούμενοι πᾶν τοῦ σώματος μέρος, καὶ μηδὲ τῶν ἀποῤῥήτων οὐδὲν, ᾗ πέφυκεν, ἔχειν ἐῶντες. 15. Εὔχομαι δέ μοι τοὺς μὲν πόδας ὁπλῶν ἱππείων οὐδὲν διαφέρειν, ὥςπερ φασὶ τοὺς Χείρωνος· αὐτὸς δὲ μὴ δεῖσθαι στρωμάτων, ὥςπερ οἱ λέοντες· οὔτε τροφῆς δεῖσθαι πολυτελοῦς μᾶλλον ἢ οἱ κῦνες. εἴη δέ μοι γῆν μὲν ἅπασαν εὐνὴν αὐτάρκη ἔχειν, οἶκον δὲ τὸν κόσμον νομίζειν, τροφὴν δὲ αἱρεῖσθαι τὴν ῥᾴστην πορισθῆναι. χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου μὴ δεηθείην μήτ' οὖν ἐγὼ, μήτε τῶν ἐμῶν φίλων μηδείς. πάντα γὰρ τὰ κακὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς τούτων ἐπιθυμίας φύονται, καὶ στάσεις, καὶ πόλεμοι, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ σφαγαί. ταυτὶ πάντα πηγὴν ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλείονος· ἀλλ' ἡμῶν αὕτη ἄπείη, καὶ πλεονεξίας μήποτε ὀρεχθείην· μειονεκτῶν δ' ἀνέχεσθαι δυναίμην. 16. Τοιαῦτά σοι τάγε ἡμέτερα, πολὺ δήπου διάφωνα τοῖς τῶν πολλῶν βουλήμασι. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ τῷ σχή-

ματι διαφέρομεν αὐτῶν, ὁπότε καὶ τῇ προαιρέσει τοσοῦτον διαφέρομεν. θαυμάζω δέ σου, πῶς ποτε κιθαρῳδοῦ μέν τινα νομίζεις στολὴν, καὶ σχῆμα, καὶ αὐλητοῦ, νὴ Δία, σχῆμα, καὶ στολὴν τραγῳδοῦ, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ σχῆμα καὶ στολὴν οὐκ ἔτι νομίζεις, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν αὐτὸν οἴει δεῖν ἔχειν τοῖς πολλοῖς, καὶ ταῦτα τῶν πολλῶν κακῶν ὄντων. εἰ μὲν δεῖ ἑνὸς ἰδίου σχήματος τοῖς ἀγαθοῖς, τί πρέποι ἂν μᾶλλον, ἢ τοῦθ᾽, ὅπερ ἀναιδέστατον μᾶλλον τοῖς ἀκολάστοις ἐστὶ, καὶ ὅπερ ἀπεύξαιντ᾽ ἂν οὗτοι μάλιστα, ἔχειν;
17. Οὐκοῦν τό γε ἐμὸν σχῆμα τοιοῦτόν ἐστιν, αὐχμηρὸν εἶναι, λάσιον εἶναι, τρίβωνα ἔχειν, κομᾷν, ἀνυποδητεῖν, τὸ δ᾽ ὑμέτερον ὅμοιον τῷ τῶν κιναίδων, καὶ διακρίνειν οὐδὲ εἷς ἂν ἔχοι, οὐ τῇ χροιᾷ τῶν ἱματίων, οὐ τῇ μαλακότητι, οὐ τῷ πλήθει τῶν χιτωνίσκων, οὐ τοῖς ἀμφιάσμασιν, οὐχ ὑποδήμασιν, οὐ κατασκευῇ τριχῶν, οὐκ ὀδμῇ. καὶ γὰρ ἀπόζετε ἤδη παραπλήσιον ἐκείνοις, οἱ εὐδαιμονέστατοι οὗτοι μάλιστα. καίτοι τί ἂν δῴη τις ἀνδρὸς τὴν αὐτὴν τοῖς κιναίδοις ὀδμὴν ἔχοντος; τοιγαροῦν τοὺς μὲν πόνους οὐδὲν ἐκείνων μᾶλλον ἀνέχεσθε, τὰς δὲ ἡδονὰς οὐδὲν ἐκείνων ἧττον. καὶ τρέφεσθε τοῖς αὐτοῖς, καὶ κοιμᾶσθε ὁμοίως, καὶ βαδίζετε· μᾶλλον δὲ βαδίζειν οὐκ ἐθέλετε, φέρεσθε δὲ ὥςπερ τὰ φορτία, οἱ μὲν ὑπ᾽ ἀνθρώπων, οἱ δὲ ὑπὸ κτηνῶν, ἐμὲ δὲ οἱ πόδες φέρουσιν ὅποιπερ ἂν δέωμαι. κἀγὼ μὲν ἱκανὸς καὶ ῥίγους ἀνέχεσθαι, καὶ θάλπος φέρειν, καὶ τοῖς τῶν θεῶν ἔργοις μὴ δυςχεραίνειν, διότι ἄθλιός εἰμι· ὑμεῖς δὲ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν οὐδενὶ τῶν γι-

γνομενων ἀρέσκεσθε, καὶ πάντα μέμφεσθε, καὶ τὰ μὲν παρόντα φέρειν οὐκ ἐθέλετε, τῶν δὲ ἀπόντων ἐφίεσθε· χειμῶνος μὲν εὐχόμενοι θέρος, θέρους δὲ χειμῶνα, καὶ καύματος μὲν ῥίγος, ῥίγους δὲ καῦμα, καθάπερ οἱ νοσοῦντες δυςάρεστοι, καὶ μεμψίμοιροι ὄντες· αἰτία δὲ ἐκείνοις μὲν ἡ νόσος, ὑμῖν δὲ ὁ τρόπος. 18. Κἄπειτα δὲ ἡμᾶς μετατίθεσθαι καὶ ἐπανορθοῦν τὰ ἡμέτερα ἀλλήλοις ἐπιτιμῶμεν, κακῶς βουλευομένοις πολλάκις περὶ ὧν πράττουσι, αὐτοὶ ἄσκεπτοι ὄντες περὶ τῶν ἰδίων, καὶ μηδὲν αὐτῶν κρίσει καὶ λογισμῷ ποιοῦντες, ἀλλ᾽ ἔθει, καὶ ἐπιθυμίᾳ. τοιγαροῦν οὐδὲν ὑμεῖς διαφέρετε τῶν ὑπὸ χειμάῤῥου φερομένων. ἐκεῖνοί τε γὰρ, ὅπου ἂν ἴοι τὸ ῥεῦμα, ἐκεῖ φέρονται, καὶ ὑμεῖς, ὅπου ἂν αἱ ἐπιθυμίαι. πάσχετε δὲ παραπλήσιόν τι, ὅ φασι παθεῖν τινα ἐφ᾽ ἵππον ἀναβάντα μαινόμενον· ἁρπάσας γὰρ αὐτὸν ἔφερεν ἄρα ὁ ἵππος· ὃδ᾽ οὐκ ἔτι καταβῆναι, τοῦ ἵππου θέοντος ἐδύνατο. καί τις ἀπαντήσας ἠρώτησεν αὐτὸν, ποίαν ἄπεισιν; ὁ δὲ εἶπεν, ὅπου ἂν τούτῳ δοκεῖ, δέικνὺς τὸν ἵππον. καὶ ὑμᾶς ἄν τις ἐρωτᾷ ποῖ φέρεσθε; τἀληθῆ ἐθέλοντες λέγειν, ἐρεῖτε ἁπλῶς μὲν, ὅποιπερ ἂν ταῖς ἐπιθυμίαις δοκῇ· κατὰ μέρος δὲ, ὅποιπερ ἂν τῇ ἡδονῇ· ποτὲ δὲ, ὅποι τῇ δόξῃ· ποτὲ δὲ αὖ, τῇ φιλοκερδείᾳ· ποτὲ δὲ ὁ θυμὸς, ποτὲ δὲ ὁ φόβος, ποτὲ δὲ ἄλλο τι τοιοῦτον ὑμᾶς ἐκφέρειν φαίνεται. οὐ γὰρ ἐφ᾽ ἑνὸς, ἀλλ᾽ ἐπὶ πολλῶν ὑμεῖς γε ἵππων βεβηκότες, ἄλλοτε ἄλλων, καὶ μαινομένων πάντων, φέρεσθε. τοιγαροῦν ἐκφέρουσιν ὑμᾶς εἰς βάραθρα, καὶ κρημνούς. ἴστε δ᾽ οὐ-

δαμῶς πρὶν πεσεῖν, ὅτι πεσεῖσθαι μέλλετε. 19. Ὁ δὲ τρίβων οὗτος, οὗ καταγελᾶτε, καὶ ἡ κόμη, καὶ τὸ σχῆμα τοὐμὸν, τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, ὥςτε παρέχειν μοι ζῆν ἐφ᾽ ἡσυχίας, καὶ πράττοντι ὅ,τι βούλομαι, καὶ συνόντι οἷς βούλομαι. τῶν γὰρ ἀμαθῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπαιδεύτων, οὐδεὶς ἂν ἐθέλοι μοι προςιέναι διὰ τὸ σχῆμα. οἱ δὲ μαλακοὶ καὶ πάνυ πόῤῥωθεν ἐκτρέπονται. προςίασι δὲ οἱ κομψότατοι, καὶ ἐπιεικέστατοι, καὶ ἀρετῆς ἐπιθυμοῦντες. οὗτοι μάλιστά μοι προςίασι. τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω ξυνών. θύρας δὲ τῶν καλουμένων ἀνθρώπων οὐ θεραπεύω, τοὺς δὲ χρυσοῦς στεφάνους, καὶ τὴν πορφύραν, τύφον νομίζω, καὶ τῶν ἀνθρώπων καταγελῶ. 20. Ἵνα δὲ μάθῃς περὶ τοῦ σχήματος, ὡς οὐκ ἀνδράσι μόνον ἀγαθοῖς, ἀλλὰ καὶ θεοῖς πρέποντος, ἔπειτα καταγελᾷς αὐτοῦ, σκέψαι τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, πότερά σοι δοκοῦσιν ὁμοίως ἔχειν ὑμῖν, ἢ ἐμοί; καὶ μὴ μόνον γε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων τοὺς ναοὺς ἐπισκόπει περιϊὼν, πότερον αὐτοὶ οἱ θεοὶ κομῶσι, καὶ γενειῶσιν, ὡς ἐγὼ, ἢ καθάπερ ὑμεῖς, ἐξυρημένοι πλάττονται, καὶ γράφονται; καὶ μέντοι καὶ ἀχίτωνας ὄψει τοὺς πολλοὺς, ὥςπερ ἐμέ. τί ἂν οὖν ἔτι τολμῴης περὶ τούτου τοῦ σχήματος λέγειν ὡς φαύλου, ὁπότε καὶ θεοῖς φαίνεται πρέπον;

ΨΕΥΔΟΣΟΦΙΣΤΗΣ
Η ΣΟΛΟΙΚΙΣΤΗΣ.

ARGVMENTVM.

Liber hic est lusus grammaticus; auctor enim cum sophista se colloquentem fingens, qui se ipsum soloecismis non uti, aliorum vero soloecismos facile animadversurum putabat, partim dum ipse de industria in sermone saepe laberetur, quod ille quamvis ad certamen provocatus non animadverteret, sophistam ignorantiae arguit; partim quomodo Socrates quidam sine molestia et acerbitate errantes redargueret, multis exemplis palam facit; partim denique ipse quaedam in sermone evitanda et quorundam vocabulorum discrimen pseudosophistam docet. Plurimi Lucianum auctorem esse negarunt.

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΣΟΛΟΙΚΙΣΤΟΥ.

ΛΥΚ. Ἆρά γε ὁ γνῶναι τὸν σολοικίζοντα δεινός, οὗτος καὶ φυλάξασθαι μὴ σολοικίζειν δυνατός;

ΣΟΛ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ.

ΛΥΚ. Ὁ δέ γε μὴ φυλάξασθαι, οὐδὲ γνῶναι τον οὕτως ἔχοντα;

ΣΟΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΛΥΚ. Σὺ δὲ αὐτὸς φῂς οὐ σολοικίζειν, ἢ πῶς λέγομεν περὶ σοῦ;

ΣΟΛ. Ἀπαίδευτος γὰρ ἂν εἴην, εἰ σολοικίζοιμι τηλικοῦτος ὤν.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν καὶ ἕτερον φωράσαι δυνήσῃ τοῦτο δρῶντα, καὶ ἐλέγξαι τὸν ἀρνούμενον;

ΣΟΛ. Παντάπασί γε.

ΛΥΚ. Ἴθι νῦν, ἐμοῦ λαβοῦ σολοικίζοντος, ἄ ρ τ ι δ ὲ σ ο λ ο ι κ ι ῶ.

ΣΟΛ. Οὐκοῦν εἰπέ.

ΛΥΚ. Ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τὸ δεινὸν εἴργασμαι, σὺ σὺ δὲ οὐκ ἐπέγνως.

ΣΟΛ. Παίζεις ἔχων.

ΛΥΚ. Μὰ τοὺς θεούς. ἐπεὶ σολοικίσας, ἔλαθόν σε ὡς οὐκ ἐπιστάμενον. αὖθις δὲ σκόπει, οὐ γάρ σέ φημι δύνασθαι κατανοῆσαι· ἐπεὶ ἃ μ ὲ ν ο ἶ σ θ', ἃ δ' ο ὐ κ ο ἶ σ θ α.

ΣΟΛ. Εἰπὲ μόνον.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ καὶ νῦν σεσολοίκισταί μοι, σὺ δ' οὐκ ἔγνως.

ΣΟΛ. Πῶς γάρ, σοῦ μηδὲν λέγοντος;

ΛΥΚ. Ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ σολοικίζω, σὺ δ' οὐχ ἕπῃ τοῦτο δρῶντι· ἐπεὶ ὄ φ ε λ ο ν κ α ὶ ν ῦ ν ἀ κ ο λ ο υ θ ῆ σ α ι δ υ ν ή σ ῃ.

2. *ΣΟΛ.* Θαυμαστὰ λέγεις, εἰ μὴ δυνήσομαι καταμαθεῖν σολοικισμόν.

ΛΥΚ. Καὶ πῶς ἂν δύναιο τὸν ἕνα μαθεῖν, τοὺς τρεῖς ἀγνοήσας;

ΣΟΛ. Τίνας τρεῖς;

ΛΥΚ. Ὅλους ἀρτιγενείους.

ΣΟΛ. Ἐγὼ μέν σε παίζειν δοκῶ.

ΛΥΚ. Ἐγὼ δέ σε ἀγνοεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ἐν τοῖς λόγοις.

ΣΟΛ. Καὶ πῶς ἄν τις μάθοι, μηδενὸς εἰρημένου;

ΛΥΚ. Λέλεκται, καὶ σεσολοίκισται τετραπλῆ, σὺ δ' οὐκ ἔγνως. μέγα οὖν ἆθλον κατέπραξας ἄν, εἴπερ ἔγνως.

ΣΟΛ. Οὐ μέγα μὲν, ἀναγκαῖον δὲ τῷ ὁμολογήσαντι.

ΛΥΚ. Ἀλλ' οὐδὲ νῦν ἔγνως.

ΣΟΛ. Πότε νῦν;

ΛΥΚ. Ὅτε τὸ ἆθλον ἔφην σε καταπρᾶξαι.

ΣΟΛ. Οὐκ οἶδα ὅ,τι λέγεις.

ΛΥΚ. Ὀρθῶς ἔφης. οὐ γὰρ οἶσθα. καὶ πρόϊθί γε ἐς τὸ ἔμπροσθεν· οὐ γὰρ ἐθέλεις ἕπεσθαι. συνήσω ἄν, εἴπερ θελήσειας.

3. ΣΟΛ. Ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι· σὺ δὲ οὐδὲν εἶπας ὧν ἄνθρωποι σολοικίζοντες λέγουσι.

ΛΥΚ. Τὸ γὰρ νῦν ῥηθὲν, μικρόν τί σοι φαίνεται κακὸν εἶναι; ὅμως δὲ ἀκολούθησον αὖθις, ἐπεὶ οὐκ ἔμαθες ἐκδραμόντα.

ΣΟΛ. Μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ ἔγωγε.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ μὴν μεθῆκα θεῖν λαγὼ ταχέως. ἆρα παρῆξεν; ἀλλὰ καὶ νῦν ἔξεστιν ἰδεῖν τὸν λαγώ· εἰ δὲ μὴ, πολλοὶ γενόμενοι λαγὼ λήσουσί σε ἐν σολοικισμῷ πεσόντες.

ΣΟΛ. Οὐ λήσουσι.

ΛΥΚ. Καὶ μὴν ἔλαθόν γε.

ΣΟΛ. Θαυμαστὰ λέγεις.

ΛΥΚ. Σὺ δὲ ὑπὸ τῆς ἄγαν παιδείας διέφθορας, ὥςτε μηδ᾽ αὐτὸ τοῦτο σολοικίζοντας καταvοῆσαι. οὐ γὰρ πρόςεστιν αὐτῷ τὸ τινά.

4. *ΣΟΛ.* Ταῦτα μὲν οὐκ οἶδα πῶς λέγεις· ἐγὼ δὲ πολλοὺς ἤδη σολοικίζοντας κατενόησα.

ΛΥΚ. Κἀμὲ τοίνυν εἴσῃ τότε, ὅταν τι τῶν παιδίων γένῃ, τῶν τὰς τίτθας θηλαζόντων. ἢ εἰ οὐ νῦν ἔγνως σολοικίζοντά με, οὐδὲ αὐξάνοντα παιδία σολοικισμὸν ποιήσει τῷ μηδὲν εἰδότι.

ΣΟΛ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΛΥΚ. Καὶ μὴν εἰ ταῦτα ἀγνοήσομεν, οὐδὲν γνωσόμεθα τῶν ἑαυτῶν, ἐπεὶ καὶ τόδε σολοικισθὲν ἀπέφυγέ σε. μὴ τοίνυν ἔτι λέγειν, ὡς ἱκανὸς εἶ κατιδεῖν τὸν σολοικίζοντα, καὶ αὐτὸς μὴ σολοικίζειν. κἀγὼ μὲν οὕτω. 5. Σωκράτης δὲ ὁ ἀπὸ Μόψου, ᾧ συνεγενόμην ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τοιαῦτα ἔλεγεν ἀνεπαχθῶς, καὶ οὐκ ἤλεγχε τὸν ἁμαρτάνοντα. πρὸς μέντοι γε τὸν ἐρωτήσαντα· πηνίκα ἔξεισι; Τίς γὰρ ἄν, ἔφη, ἀποκριθῇ σοι περὶ τῆς τήμερον ὡς ἐξιών; ἑτέρου δὲ φήσαντος· ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, πῶς φής, εἶπε· τέθνηκε γὰρ ὁ πατήρ σου; ἄλλου δὲ αὖθις λέγοντος· συμπατριώτης ἐστί μοι· ἐλάνθανές ἄρα ἡμᾶς, ἔφη, βάρβαρος ὤν. ἄλλου δὲ εἰπόντος· ὁ δεῖνά ἐστι μεθύσης, μητρὸς εἶπεν, ἢ πῶς λέγεις; ἑτέρου δὲ ἐκλελοχότας, διπλασιάζεις, ἔφη, τοὺς ἐξειλοχότας. εἰπόντος δέ τινος λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ, διὰ τῶν δύο μ, οὐκοῦν, ἔφη, λήψε-

ται, εἰ λῆμμα αὐτῷ πάρεστιν. ἑτέρου δὲ εἰπόντος· πρόςεισιν ὁ μεῖραξ ὁὐμὸς φίλος, ἔπειτα, ἔφη, λοιδορεῖς φίλον ὄντα; πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα· δεδίττομαι τὸν ἄνδρα, καὶ φεύγω· σὺ, ἔφη, καὶ ὅταν τινὰ εὐλαβηθῇς, διώξῃ. ἄλλου δὲ εἰπόντος· τῶν φίλων ὁ κορυφαιότατος, χαρίεν γε, ἔφη, τὸ τῆς κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπάνω. καὶ ἐξορμῶ δέ τινος εἰπόντος, καὶ τίς ἐστιν, εἶπεν, ὃν ἐξορμᾷς; ἐξεπιπολῆς δέ τινος εἰπόντος, ἐκ τῆς ἐπιπολῆς εἶπεν, ὡς ἐκ τῆς πιθάκνης. λέγοντος δέ τινος· συνετάξατό μοι, καὶ λόχον, ἔφη, Ξενοφῶν συνετάξατο. ἄλλου δὲ εἰπόντος· περιέστην αὐτὸν ὥςτε λαθεῖν, θαυμαστὸν, ἔφη, εἰ εἷς ὢν, περιέστης τὸν ἕνα. ἑτέρου δὲ λέγοντος· συνεκρίνετο αὐτῷ, καὶ διεκρίνετο πάντως, εἶπεν. 6. Εἰώθει δὲ καὶ πρὸς τοὺς σολοικίζοντας Ἀττικῶς, παίζειν ἀνεπαχθῶς. πρὸς γοῦν τὸν εἰπόντα· νῷϊ τοῦτο δοκεῖ, σὺ, ἔφη, καὶ νῶϊν ἐρεῖς, ὡς ἁμαρτάνομεν. ἑτέρου δὲ σπουδῇ διηγουμένου τι τῶν ἐπιχωρίων, καὶ εἰπόντος, ἡ δὲ τῷ Ἡρακλεῖ μιχθεῖσα, οὐκ ἄρα, ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς ἐμίχθη αὐτῇ. καρῆναι δέ τινος εἰπόντος ὡς δέοιτο, τί γὰρ, ἔφη, σοι δεινὸν εἴργασται, καὶ ἄξιον ἀτιμίας; καὶ ζυγομαχεῖν δέ τινος λέγοντος, πρὸς τὸν ἐχθρὸν, εἶπε, ζυγομαχεῖς; ἑτέρου δὲ εἰπόντος βασανίζεσθαι τὸν παῖδα αὐτῷ νοσοῦντα, ἐπίτω, ἔφη, ἢ τί βουλομένου τοῦ βασανίζοντος; προκόπτει δέ τινος εἰπόντος ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὁ δὲ Πλάτων, ἔφη, τοῦτο ἐπιδιδόναι καλεῖ. ἐρομένου δέ τινος εἰ μελετήσει ὁ δεῖνα, πῶς οὖν, ἔφη, ἐμὲ ἐρω-

τῶν εἰ μελετήσομαι, λέγεις ὅτι ὁ δεῖνα; 7. Ἀττικίζοντος δέ τινος, καὶ τεθνήξει εἰπόντος ἐπὶ τοῦ τρίτου, Βέλτιον, ἔφη, καὶ ἐνταῦθα μὴ Ἀττικίζειν καταρώμενον. καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα δὲ, στοχάζομαι αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ φείδομαι αὐτοῦ, μή τι, ἔφη, διήμαρτες βαλών; ἀφιστᾷν δέ τινος εἰπόντος, καὶ ἑτέρου ἀφιστάνειν, ἄμφω μὲν, ἔφη, οὐκ οἶδα. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα, πλὴν εἰ μὴ ταῦτα, ἔφη, διπλᾶ χαρίζοι. καὶ χρᾶσθαι δέ τινος εἰπόντος, ψευδάττικον, ἔφη, τὸ ῥῆμα. τῷ δὲ λέγοντι ἔκτοτε, * καλὸν, ἔφη, τὸ εἰπεῖν ἐκπέρυσιν, ὁ γὰρ Πλάτων εἰς τότε* λέγει. τῷ δὲ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ ἴδε χρωμένου τινὸς, ἕτερα ἀνθ᾽ ἑτέρων, ἔφη, σημαίνεις. ἀντιλαμβάνομαι δὲ, ἐπὶ τοῦ συνίημι λέγοντός τινος, θαυμάζειν, ἔφη, πῶς * ἀντιποιούμενος τοῦ λέγοντος, φησὶν ἀντιποιεῖσθαι*. βράδιον δέ τινος εἰπόντος, οὐκ ἔστιν, ἔφη, ὅμοιον τῷ τάχιον; βαρεῖν δέ τινος εἰπόντος, οὐκ ἔστιν, ἔφη, τὸ βαρύνειν, ἢ νενόμικας. λέλογχα δὲ, τὸ εἴληχα λέγοντος,* ὀλίγον, ἔφη, καὶ παρ᾽ οἷς ἁμαρτάνεται*. ἵπτασθαι δὲ ἐπὶ τοῦ πέτεσθαι πολλῶν λεγόντων, ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς πτήσεως τὸ ὄνομα, σαφῶς ἴσμεν. περιστερὸν δέ τινος εἰπόντος, ὡς δὴ Ἀττικὸν, καὶ τὸν φάττον ἐροῦμεν, ἔφη. φακὸν δέ τινος εἰπόντος ἐδηδοκέναι· καὶ πῶς ἂν, ἔφη, φακόν τις φάγῃ; ταῦτα μὲν τὰ Σωκράτεια. 8. Ἐπανίωμεν δὲ, εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὴν ἅμιλλαν τῶν προτέρων λόγων. κἀγὼ μὲν καλῶ τοὺς βελτίστους εἶναι ἄλλους, σὺ δὲ γνώρισον. οἶμαι γάρ σε κἂν δυνήσεσθαι, τοσούτων γε ἐπακούσαντα τῶν ἑξῆς λεγομένων.

ΣΟΛ. Ἴσως μὲν οὐδὲ νῦν δηνήσομαί σου λέγοντος· ὅμως εἰπέ.

ΛΥΚ. Καὶ πῶς φὴς οὐ δυνήσεσθαι; ἡ γὰρ θύρα σχεδὸν ἀνέῳγέ σοι τῆς γνωρίσεως αὐτῶν.

ΣΟΛ. Εἰπὲ τοίνυν.

ΛΥΚ. Ἀλλὰ εἶπον.

ΣΟΛ. Οὐδέν γε, ὥςτε ἐμὲ μαθεῖν.

ΛΥΚ. Οὐ γὰρ ἔμαθες τὸ ἀνέῳγεν;

ΣΟΛ. Οὐκ ἔμαθον.

ΛΥΚ. Τί οὖν πεισόμεθα, εἰ μηδὲ νῦν ἀκολουθήσεις τοῖς λεγομένοις; καίτοι πρόςγε τὰ κατ' ἀρχὰς ῥηθέντα ὑπὸ σοῦ, ἐγὼ μὲν ᾤμην ἱππεῖς εἰς πεδίον καλεῖν, σὺ δὲ τοὺς ἱππεῖς κατενόησας;..... ἀλλὰ ἔοικας οὐ φροντίζειν τῶν λόγων, μάλιστα οὓς νῦν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διήλθομεν.

ΣΟΛ. Ἐγὼ μὲν φροντίζω· σὺ δὲ ἀδήλως αὐτοὺς διεξέρχῃ.

9. ΛΥΚ. Πάνυ γοῦν ἄδηλόν ἐστι, τὸ κατα σφᾶς αὐτοὺς ἐφ' ἡμῶν λεγόμενον; ἀλλὰ τοῦτο μὲν δῆλον· σὲ δὲ οὐδεὶς ἂν θεῶν ἀγνοοῦντα παύσειε, πλήν γε ὁ Ἀπόλλων. μαντεύεται γοῦν ἐκεῖνος πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσι, σὺ δὲ οὐδὲ τὸ μαντευόμενον κατενόησας.

ΣΟΛ. Μὰ τοὺς θεοὺς, οὐ γὰρ ἔμαθον.

ΛΥΚ. Εἰ ἄρα καθ' εἷς λανθάνει υεπεριϊών;

ΣΟΛ. Ἐοίκασί γε.

ΛΥΚ. Ὁ δὲ καθ' εἷς, πῶς παρῆλθεν;

ΣΟΛ. Οὐδὲ τοῦτο ἔμαθον.

ΛΥΚ. Οἶσθα δέ τινα μνηστευόμενον αὐτῷ γάμον;

ΣΟΛ. Τί οὖν τοῦτο;

ΛΥΚ. Ὅτι σολοικίζειν ἀνάγκη τὸν μνηστευόμενον αὐτῷ.

ΣΟΛ. Τί οὖν πρὸς τοὐμὸν πρᾶγμα, εἰ σολοικίζει τις μνηστευόμενος;

ΛΥΚ. Ὅτι ἀγνοεῖ ὁ φάσκων εἰδέναι καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει. εἰ δέ τις λέγει σοι παρελθὼν, ὡς ἀπολείποι τὴν γυναῖκα, ἆρ᾽ ἂν ἐπιτρέποις αὐτῷ;

ΣΟΛ. Τί γὰρ οὐκ ἂν ἐπιτρέποιμι, εἰ φαίνοιτο ἀδικούμενος;

ΛΥΚ. Εἰ δὲ σολοικίζων φαίνοιτο, ἐπιτρέποις ἂν αὐτῷ τοῦτο;

ΣΟΛ. Οὐκ ἔγωγε.

ΛΥΚ. Ὀρθῶς γὰρ λέγεις· οὐ γὰρ ἐπιτρεπτέον σολοικίζοντι τῷ φίλῳ, ἀλλὰ διδακτέον, ὅπως τοῦτο μὴ πείσεται. καὶ εἴ τις γε νῦν ψοφοίη τὴν θύραν εἰςιὼν, ἢ ἐξιὼν κόπτοι, τί φήσομέν σε πεπονθέναι;

ΣΟΛ. Ἐμὲ μὲν οὐδὲν, ἐκεῖνον δὲ ἐπειςελθεῖν βούλεσθαι, ἢ ἐξιέναι.

ΛΥΚ. Σὲ δὲ ἀγνοοῦντα τὸν κόπτοντα, ἢ τὸν ψοφοῦνται, οὐδὲν ἄλως πεπονθέναι δόξομεν ἀπαίδευτον ὄντα;

ΣΟΛ. Ὑβριστὴς εἶ.

ΛΥΚ. Τί λέγεις; ὑβριστὴς ἐγὼ νῦν δὴ γενήσομαί σοι διαλεγόμενος; ἔοικε δὲ σολοικίσαι τὸ νῦν δὴ γενήσομαι, σὺ δ᾽ οὐκ ἔγνως.

10. ΣΟΛ. Παῦσαι, πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς· ἀλλ᾽ εἰπέ τι τοιοῦτον, ὥςτε κἀμὲ μαθεῖν.

ΛΥΚ. Καὶ πῶς ἂν μάθῃς;

ΣΟΛ. Εἴ μοι πάντα ἐπέλθοις, ὅσα φῂς σολοικίσας, ἐμὲ λαθεῖν, καὶ παρ' ὅ,τι ἕκαστον σεσολοίκισται.

ΛΥΚ. Μηδαμῶς, ὦ ἄριστε. μακρὸν γὰρ ἂν ποιήσαιμεν τὸν διάλογον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἔξεστί σοι καθ' ἕκαστον αὐτῶν πυνθάνεσθαι· νῦν δ' ἕτερ' ἅττα ἐπέλθωμεν, εἰ δοκεῖ, καὶ πρῶτόν γε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἅττα μὴ δασέως, ἀλλὰ ψιλῶς ἐξενεγκεῖν, [ὀρθῶς φαίνεται ῥηθὲν μετὰ τοῦ ἕτερα συντιθέμενον.] μὴ γὰρ οὕτως ἄλογον ἦν ἄν. ἔπειτα τὸ τῆς ὕβρεως, ἥν με φῂς ὑ β ρ ί σ α ι, εἰ μὴ οὕτω λέγοιμι, ἀλλ' εἰς σὲ, φαίην ἴδιον.

ΣΟΛ. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω εἰπεῖν.

ΛΥΚ. Ὅτι τὸ μὲν σε ὑβρίζειν, τὸ σῶμά ἐστι τὸ σὸν, ἤτοι πληγαῖς, ἢ δεσμοῖς, ἢ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ. τὸ δὲ εἰς σὲ, ὅταν εἴς τι τῶν σῶν γίγνηται ἡ ὕβρις. καὶ γὰρ ὅςτις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν, εἰς σὲ ὑβρίζει, καὶ ὅςτις παῖδα, καὶ φίλον, καὶ ὅςτις γε οἰκέτην, πλὴν γὰρ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως ἔχει σοι· ἐπεὶ τὸ εἰς πρᾶγμα ὑβρίζειν λέλεκται, οἷον εἰς τὴν παροιμίαν, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν ἐν τῷ συμποσίῳ.

ΣΟΛ. Κατανοῶ τὸ διάφορον.

ΛΥΚ. Ἆρ' οὖν καὶ τοῦτο κατανοεῖς, ὅτι τὸ ταῦτα ὑ π α λ λ ά τ τ ε ι ν, σολοικίζειν καλοῦσιν;

ΣΟΛ. Ἀλλὰ νῦν εἴσομαι.

ΛΥΚ. Αὐτὸ δὲ τὸ ὑπαλλάττειν εἴ τις ἐναλλάττειν λέγει, ἴσως δόξειν λέγειν.

ΣΟΛ. Ἐμοὶ μὲν ταὐτὸν λέγειν δόξει.

ΛΥΚ. Καὶ πῶς ἂν εἴη ταὐτὸν τῷ ὑπαλλάττειν τὸ ἐναλλάττειν, εἴπερ τὸ μὲν ἑτέρου πρὸς ἕτερον γίνεται, τοῦ μὴ ὀρθοῦ πρὸς τὸ ὀρθὸν, τὸ δὲ τοῦ μὴ ὄντος πρὸς τὸ ὄν;

ΣΟΛ. Κατέμαθον ὅτι τὸ μὲν ὑπαλλάττειν, τὸ μὴ κύριον ἀντὶ τοῦ κυρίου λέγειν ἐστί. τόδ᾽ ἐναλλάττειν, ποτὲ-μὲν τῷ κυρίῳ, ποτὲ δὲ τῷ μὴ κυρίῳ χρῆσθαι.

ΛΥΚ. Ἔχει τινὰ καὶ ταῦτα κατανόησιν οὐκ ἄχαριν. τὸ δὲ σπουδάζειν πρός τινα, τὴν οἰκείαν ὠφέλειαν τοῦ σπουδάζοντος ἐμφαίνει. τὸ δὲ περί τινα, τὴν ἐκείνου περὶ ὃν σπουδάζει. καὶ ταῦτα ἴσως μὲν ὑποσυγκέχυται, ἴσως δὲ καὶ ἀκριβοῦται παρά τισι· βέλτιον δὲ τὸ ἀκριβοῦν ἑκάστῳ.

ΣΟΛ. Ὀρθῶς γὰρ λέγεις.

11. *ΛΥΚ.* Τόγε μὴν καθέζεσθαι, τοῦ καθίζειν, καὶ τὸ κάθισον, τοῦ κάθησο, ἆρ᾽ οἶσθ᾽ ὅτι διενήνοχεν;

ΣΟΛ. Οὐκ οἶδα, τὸ καθέσθητι ἤκουόν σου λέγοντος, ὡς ἔστιν ἔκφυλον.

ΛΥΚ. Καὶ ὀρθῶς γε ἤκουσας, ἀλλὰ τὸ κάθισον, τοῦ κάθησο διαφέρειν φημί.

ΣΟΛ. Καὶ τῷ ποτ᾽ ἂν εἴη διαφέρον;

ΛΥΚ. Τῷ, τὸ μὲν πρὸς τὸν ἑστῶτα λέγεσθαι, τὸ κάθισον· τὸ δὲ πρὸς τὸν καθεζόμενον·

"Ἧσο ξεῖν᾽," ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην, ἀντὶ τοῦ μένε καθεζόμενος. πάλιν οὖν εἰρήσθω ὅτι τὸ ταῦτα παραλλάττειν, ἁμαρτάνειν ἐστί· τὸ δὲ καθίζω, τοῦ καθέζομαι ἆρά σοι δοκεῖ μικρῷ τινι δια-

φέρειν; εἴπερ τὸ μὲν καὶ ἕτερον δρῶμεν, τὸ καθίζειν λέγω· τὸ δὲ μόνους ἡμᾶς αὐτοὺς, τὸ καθέζεσθαι.

12. *ΣΟΛ. Καὶ ταῦτα ἱκανῶς διελήλυθας, καὶ δὴ λέγε, οὕτω γάρ σε δεῖ προδιδάσκειν.*

ΛΥΚ. Ἑτέρως γὰρ λέγοντος οὐ κατανοεῖς. οὐκ οἶσθα οἷόν ἐστι ξυγγραφεὺς ἀνήρ;

ΣΟΛ. Πάνυ οἶδα νῦν γέ σου ἀκούσας ταῦτα λέγοντος.

ΛΥΚ. Ἐπει καὶ τὸ καταδουλοῦν συ μεν ἴσως ταυτὸν τῷ καταδουλοῦσθαι νενόμικας, ἐγὼ δὲ οἶδα διαφορὰν οὐκ ὀλίγην ἔχον

ΣΟΛ. Τίνα ταύτην;

ΛΥΚ. Ὅτι τὸ μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦν δ' ἑαυτῷ γίγνεται.

ΣΟΛ. Καλῶς λέγεις.

ΛΥΚ. Καὶ ἄλλα δέ σοι πολλὰ υπαρχει μανθάνειν, εἴπερ μὴ αὐτὸς εἰδέναι οὐκ εἰδὼς δόξεις.

ΣΟΛ. Οὐκ ἂν δόξαιμι.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν τὰ λοιπὰ εἰςαῦθις ἀναβαλώμεθα· νῦν δὲ διαλύσωμεν τὸν διάλογον.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ Η ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ.

ARGVMENTVM.

Critiam quum invenisset Triephon orationibus hominum fanaticorum (Christianorum) prorsus perterritum et perculsum, ut ab illo malo respiret, sibique audita referat, monet. Metuenti vero Triephonti, ne quod carmen magicum auditurus sit, quum Critias per Iovem iurare vellet, locum ille nactus multus est in exponenda deorum Parcarumque inanitate; mavult Critiam per Christianorum deum iurare, ubi ridendo magis quam serio et de horum doctrina de Deo providentiaque divina sermones serunt. Tum Critias per filium, qui ex patre est, iuratus, narrat, primum se in via publica partem orationis Chariceni cuiusdam, hominibus, novas res audiendi cupidissimis, prosperam rerum immutationem praedicentis audivisse; tum alium, se nomen auctoris rerum illarum novarum nosse, alium tempus adeo, quo ista bona essent eventura, narrasse refert. Quibus auditis, quum indignabundus discedere voluisset, se ab praestigiatoribus illis retractum, et sibi persuaderi passum esse, ut in illorum mysteria initiaretur. Se igitur abductum per scalas ascendisse in aedem auro splendentem, ibique homines pallidos invenisse, qui primo quidem suo

adspectu gavisi, studiose percontati essent, numquid tristis nuntii afferret? Tum vero et istos illa de pernicie civitati imminente et rerum immutatione eventura recantasse. Ob quae somnia iratum se homines increpuisse, et monuisse, ne ipsi in perniciem, quam civitati precarentur, proiiciantur. Tum invicem illos se obiurgasse, eaque quibus tantum perterritus perculsusque visus fuisset, dixisse; quae (licet caput libri) Triephon audire non vult; satis se habere istarum nugarum. (Praedixerant forte mortem Iuliani.) Dum vero adhuc colloquuntur, advenit Cleolaus, nuntium de Persis ab Iuliano victis afferens. Gavisi discedunt ignotum, qui Athenis est, deum adoraturi; illorum enim nugas nemini curae esse debere.

Spurium esse librum, nemo dubitat. Ex sententia Gesneri scriptus est Constantinopoli paullo ante Iuliani mortem, forte ab Luciano quodam Sophista, imperatoris illius amico, quo tempore Christiani, quibus Iulianus malevolentissimus fuit, omnia vaticinationibus impleverant de novis rebus eventuris, adversarii vero Christianorum ob imperatoris victorias ex Persis relatas quam maxima sperabant.

ΤΡΙΕΦΩΝ, ΚΡΙΤΙΑΣ, ΚΑΙ ΚΛΕΟΛΑΟΣ.

ΤΡΙΕΦ. Τί τοῦτο, ὦ Κριτία; ὅλον σεαυτὸν ἠλλοίωσας, καὶ τὰς ὀφρῦς κάτω συννένευκας, μύχιον δὲ βυσσοδομεύεις, ἄνω καὶ κάτω περιπολῶν, κερδαλεόφρονι ἐοικὼς, κατὰ τὸν ποιητὴν, ὠχρός τέ σευ εἷλε παρειάς. μή που τρικάρηνον τεθέασαι; ἢ Ἑκάτην ἐξ ᾅδου ἐληλυθυῖαν; ἢ καί τινι θεῶν ἐκ προνοίας συνήντηκας; οὐδέπω γάρ σε τοιαῦτα εἰκὸς

παθεῖν, εἰ καὶ αὐτὸν ἠκηκόεις, οἶμαι, τὸν κόσμον κλυσθῆναι, ὥςπερ ἐπὶ τοῦ Δευκαλίωνος. — σοὶ λέγω, ὦ καλὲ Κριτία, οὐκ ἀΐεις ἐμοῦ ἐπιβοωμένου τὰ πολλὰ, καὶ ἐς βραχὺ γειτνιάσαντος; δυςχεραίνεις καθ᾽ ἡμῶν, ἢ ἐκκεκώφωσαι, ἢ καὶ τῆς χειρὸς παλαιστήσοντα ἐπιμένεις;

ΚΡΙΤ. Ὦ Τριεφῶν, μέγαν τινὰ καὶ ἠπορημένον λόγον ἀκήκοα, καὶ πολλαῖς ὁδοῖς διενειλημμένον, καὶ ἔτι ἀναπεμπάζω τοὺς ὕθλους, καὶ τὰς ἀκοὰς ἀποφράττω, μή που ἔτι ἀκούσαιμι ταῦτα, καὶ ἀποψύξω ἐκμανεὶς, καὶ μῦθος τοῖς ποιηταῖς γενήσομαι, ὡς καὶ Νιόβη τὸ πρίν. ἀλλὰ κατὰ κρημνὸν ὠθούμην ἂν ἐπὶ κεφαλῆς σκοτοδινήσας, εἰ μὴ ἐπέκραξάς μοι, ὦ τᾶν, καὶ τὸ τοῦ Κλεομβρότου πήδημα τοῦ Ἀμβρακιώτου ἐμυθεύθη ἐπ᾽ ἐμοί.

2. ΤΡΙΕΦ. Ἡράκλεις, τῶν θαυμασίων ἐκείνων φασμάτων, ἢ ἀκουσμάτων, ἅπερ Κριτίαν ἐξέπληξαν. πόσοι γὰρ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ, καὶ τερατολογίαι φιλοσόφων, οὐκ ἐξέπληξάν σου τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ λῆρος πάντα γέγονεν ἐπὶ σοί;

ΚΡΙΤ. Πέπαυσο ἐς μικρὸν, καὶ μηκέτι παρενοχλήσῃς, ὦ Τριεφῶν· οὐ γὰρ παροπτέος ἢ ἀμελητέος γενήσῃ παρ᾽ ἐμοῦ.

ΤΡΙΕΦ. Οἶδ᾽ ὅτι οὐ μικρὸν οὐδὲ εὐκαταφρόνητον πρᾶγμα ἀνακυκλεῖς, ἀλλὰ καὶ λίαν τῶν ἀποῤῥήτων. ὅ γὰρ χρὼς, καὶ τὸ ταυρηδὸν ἐπιβλέπειν, καὶ τὸ ἄστατον τῆς βάσεως, τὸ ἄνω τε καὶ κάτω περιπολεῖν, ἀρίγνωτόν σε καθίστησιν. ἀλλ᾽ ἀμ-

πνευσον τοῦ δεινοῦ, ἐξέμεσον τοὺς ὕθλους, μή τι κακὸν παθέῃς.

ΚΡΙΤ. Σὺ μὲν, ὦ Τριεφῶν, ὅσον πέλεθρον ἀνάδραμε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἵνα μὴ τὸ πνεῦμα ἐξάρῃ σε, καὶ πεδάρσιος τοῖς πολλοῖς ἀναφανῇς· καί που καταπεσὼν, Τριεφώντειον πέλαγος κατονομάσῃς, ὡς καὶ Ἴκαρος τὸ πρίν. ἃ γὰρ ἀκήκοα τήμερον παρὰ τῶν τρισκαταράτων ἐκείνων σοφιστῶν, μεγάλως ἐξώγκωσέ μου τὴν νηδύν.

ΤΡΙΕΦ. Ἐγὼ μὲν ἀναδραμοῦμαι ὁπ[illegible]σον καὶ βούλει, σὺ δὲ ἄμπνευσον τοῦ δεινοῦ.

ΚΡΙΤ. Φὺ, φὺ, φὺ, φὺ, τῶν ὕθλων ἐκείνων. ἰοὺ, ἰοὺ, ἰοὺ, ἰοὺ, τῶν δεινῶν βουλευμάτων. αἶ, αἶ, αἶ, αἶ, τῶν κενῶν ἐλπίδων.

3. ΤΡΙΕΦ. Βαβαὶ τοῦ ἀναφυσήματος, ὡς τὰς νεφέλας διέστρεψε. ζεφύρου γὰρ ἐπιπνέοντος λάβρου, καὶ τοῖς κύμασιν ἐπωθίζοντος, Βορέην ἄρτι ἀνὰ τὴν Προποντίδα κεκίνηκας, ὡς διὰ κάλων αἱ ὁλκάδες τὸν Εὔξεινον πόντον οἰχήσονται, τῶν κυμάτων ἐπικυλινδούντων ἐκ τοῦ φυσήματος. ὅσον οἴδημα τοῖς ἐγκάτοις ἐνέκειτο. πόσος κορκορυγμὸς, καὶ κλόνος τὴν γαστέρα σου συνετάρασσε· πολύωτον σεαυτὸν ἀναπέφηνας, τοσαῦτα ἀκηκοώς. ὡς καὶ, κατὰ τὸ τερατῶδες, καὶ διὰ τῶν ὀνύχων ἠκηκόεις.

ΚΡΙΤ. Οὐ παράδοξόν τι, ὦ Τριεφῶν, ἀκηκοέναι καὶ ἐξ ὀνύχων· καὶ γὰρ κνήμην γαστέρα τεθέασαι, καὶ κεφαλὴν κύουσαν, καὶ ἀνδρείαν φύσιν ἐς γυναικείαν ἐνεργοβατοῦσαν, καὶ ἐκ γυναικῶν ὄρνεα μεταβαλλόμενα· καὶ ὅλως τερατώδης ὁ βίος, εἰ βού

λει πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς. ἀλλ' ἐπεί σε πρῶτον κιχάνω τῷ δ' ἐνὶ χώρῳ, ἀπίωμεν ἔνθα αἱ πλάτανοι τὸν ἥλιον εἴργουσιν, ἀηδόνες δὲ καὶ χελιδόνες εὔηχα κελαδοῦσιν, ἵν' ἡ μελῳδία τῶν ὀρνέων τὰς ἀκοὰς ἐνηδύνουσα, τό,τε ὕδωρ ἠρέμα κελαρύζον, τὰς ψυχὰς καταθέλξειε.

4. ΤΡΙΕΦ. Ἴωμεν, ὦ Κριτία· ἀλλὰ δέδια μή που ἐπῳδὴ τὸ ἠκουσμένον ἐστὶ, καί με ὕπερον, ἢ θύρετρον, ἢ ἄλλο τι τῶν ἀψύχων ἀπεργάσεται ἡ θαυμασία σου αὕτη κατάπληξις.

ΚΡΙΤ. Νὴ τὸν Δία τὸν αἰθέριον, οὐ τοῦτο γενήσεται ἐπὶ σοί.

ΤΡΙΕΦ. Ἔτι με ἐξεφόβησας, τὸν Δία ἐπομοσάμενος. τί γὰρ ἂν δυνήσηται ἀμυνέμεναί σε, εἰ παραβαίης τὸν ὅρκον; οἶδα γὰρ καὶ σὲ μὴ ἀγνοεῖν περὶ τοῦ Διός σου.

ΚΡΙΤ. Τί λέγεις; οὐ δυνήσεται ὁ Ζεὺς ἐς Τάρταρον ἀποπέμψαι; ἢ ἀγνοεῖς ὡς τοὺς θεοὺς πάντας ἀπέῤῥιψεν ἀπὸ τοῦ θεσπεσίου βηλοῦ, καὶ τὸν Σαλμωνέα ἀντιβροντῶντα πρώην κατεκεραύνωσε, καὶ τοὺς ἀσελγεστάτους ἔτι καὶ νῦν· παρὰ δὲ τῶν ποιητῶν Τιτανοκράτωρ καὶ Γιγαντολέτης ἀνυμνεῖται, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ;

ΤΡΙΕΦ. Σὺ μὲν, ὦ Κριτία, πάντα παρέδραμες τὰ τοῦ Διός, ἀλλ', εἴ σοι φίλον, ἄκουε. οὐχὶ κύκνος οὗτος ἐγένετο, καὶ σάτυρος δι' ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ ταῦρος; καὶ εἰ μὴ τὸ πορνίδιον ἐκεῖνος ταχέως ἐπωμίσατο, καὶ διέφυγε διὰ τοῦ πελάγους, τάχ' ἂν ἠροτρία, ἐντυχὼν γεηπόνῳ, ὁ βροντοποιός, καὶ κε-

ραυνοβόλος σου Ζεὺς, καὶ ἀντὶ τοῦ κεραυνοβολεῖν, τῇ βουπλῆγι κατεκεντάννυτο. τὸ δὲ καὶ Αἰθίοψι συνευωχεῖσθαι, ἀνδράσι μελαντέροις, καὶ τὴν ὄψιν ἐζοφωμένοις, καὶ ἐς δώδεχ' ἡλίους μὴ ἀφίστασθαι, ἀλλ' ὑποβεβρεγμένος καθεδεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, πώγωνα τηλικοῦτον ἔχων, οὐκ αἰσχύνης ἄξια; τὰ δὲ τοῦ ἀετοῦ, καὶ τῆς Ἴδης, καὶ τὸ κυοφορεῖν καθ' ὅλου τοῦ σώματος, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν.

5. *ΚΡΙΤ.* Μῶν τὸν Ἀπόλλωνά γ' ἐπομοσόμεθα, ὃς προφήτης ἄριστος, καὶ ἰητρὸς, ὦ 'γαθέ;

ΤΡΙΕΦ. Τὸν ψευδόμαντιν λέγεις, τὸν Κροῖσον πρώην διολωλεκότα, καὶ μετ' αὐτὸν Σαλαμινίους, καὶ ἑτέρους μυρίους, ἀμφίλοξα πᾶσι μαντευόμενος;

6. *ΚΡΙΤ.* Τὸν Ποσειδῶνα δὲ τί; ὃς τρίαιναν ἐν ταῖν χεροῖν κρατῶν, καὶ διάτορόν τι, καὶ καταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅσον ἐννεάχιλοι ἄνδρες, ἢ δεκάχιλοι, ἀλλὰ καὶ σεισίχθων, ὦ Τριεφῶν, ἐπονομάζεται;

ΤΡΙΕΦ. Τὸν μοιχὸν λέγεις; ὃς τὴν τοῦ Σαλμωνέως παῖδα, τὴν Τυρὼ, πρώην διέφθειρε, καὶ ἔτι ἐπιμοιχεύει, καὶ ῥύστης καὶ δημαγωγὸς τῶν τοιούτων ἐστί; τὸν γὰρ Ἄρην ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ πιεζόμενον, καὶ δεσμοῖς ἀλύτοις μετὰ τῆς Ἀφροδίτης στενούμενον, πάντων τε τῶν θεῶν διὰ τὴν μοιχίαν ὑπ' αἰσχύνης σιωπώντων, ὁ ἵππειος Ποσειδῶν ἔκλαυσε δακρυῤῥοῶν, ὥςπερ τὰ βρεφύλλια, τοὺς διδασκάλους δεδιότα, ἢ ὥςπερ αἱ γραῖες, κόρας ἐξαπατῶσαι. ἐπέκειτο δὲ τῷ Ἡφαίστῳ λῦσαι τὸν Ἄρεα· τὸ δὲ ἀμφί-

χωλον τοῦτο δαιμόνιον, οἰκτείραν τὸν πρεσβύτην θεόν, τὸν Ἄρη ἀπηλευθέρωσεν· ὥςτε καὶ μοιχός ἐςιν, ὡς μοιχοὺς διασώζων.

7. ΚΡΙΤ. Ἑρμείαν δὲ τί;

ΤΡΙΕΦ. Μή μοι τὸν κακόδουλον τοῦ ἀσελγεστάτου Διὸς, καὶ τὸν ἀσελγομανοῦντα ἐπὶ τοῖς μοιχικοῖς.

8. ΚΡΙΤ. Ἄρεα δὲ καὶ Ἀφροδίτην οἶδα μὴ παραδέχεσθαί σε, διὰ τὸ προδιαβληθῆναι πρώην παρὰ σοῦ. ὥςτε ἐάσωμεν τούτους. τῆς Ἀθηνᾶς ἔτι ἐπιμνησθήσομαι, τῆς παρθένου, τῆς ἐνόπλου, καὶ καταπληκτικῆς θεᾶς, ἣ καὶ τὴν τῆς Γοργόνος κεφαλὴν ἐν τῷ στήθει περιάπτεται, τὴν Γιγαντολέτιν θεόν. οὐ γὰρ ἔχεις τι λέγειν περὶ αὐτῆς.

ΤΡΙΕΦ. Ἐρῶ σοι καὶ περὶ ταύτης, ἤν μοι ἀποκρίνῃ.

ΚΡΙΤ. Λέγε ὅ,τι γε βούλει.

ΤΡΙΕΦ. Εἰπέ μοι, ὦ Κριτία, τί τὸ χρήσιμον τῆς Γοργόνος, καὶ τί τῷ στήθει τοῦτο ἡ θεὰ ἐπιφέρεται;

ΚΡΙΤ. Ὡς φοβερόν τι θέαμα, καὶ ἀποτρεπτικὸν τῶν δεινῶν. ἀλλὰ καὶ καταπλήσσει τοὺς πολεμίους, καὶ ἑτεραλκέα τὴν νίκην ποιεῖ ὅπου γε βούλεται.

ΤΡΙΕΦ. Μῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ Γλαυκῶπις ἀκαταμάχητος;

ΚΡΙΤ. Καὶ μάλα.

ΤΡΙΕΦ. Καὶ διὰ τί οὐ τοῖς σώζειν δυναμένοις, ἀλλὰ τοῖς σωζομένοις μηρία καίομεν ταύρων

ἠδ' αἰγῶν, ὡς ἡμᾶς ἀκαταμαχήτους ἐργάσωνται, ὥςπερ τὴν Ἀθηνᾶν;

ΚΡΙΤ. Ἀλλ' οὐχ οἱ δύναμίς γε πόῤῥωθεν ἐπιβοηθεῖν, ὥςπερ τοῖς θεοῖς, ἀλλ' εἴ τις αὐτὴν ἐπιφέρεται.

9. ΤΡΙΕΦ. Καὶ τί τόδ' ἐστιν; ἐθέλω γὰρ παρὰ σοῦ εἰδέναι, ὡς ἐξευρημένου τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐς μάλιστα κατωρθωκότος. ἀγνοῶ γὰρ πάντα τὰ κατ' αὐτὴν, πλήν γε τοῦ ὀνόματος.

ΚΡΙΤ. Αὕτη κόρη ἐγένετο εὐπρεπὴς, καὶ ἐπέραστος· Περσέως δὲ ταύτην δόλῳ ἀποδειροτομήσαντος, ἀνδρὸς γενναίου, καὶ ἐς μαγικὴν εὐφημουμένου, ἐπαοιδίαις ταύτην περιῳδήσαντος, ἄλκαρ οἱ θεοὶ ταύτην ἐσχήκασι.

ΤΡΙΕΦ. Τουτί μ' ἐλάνθανέ ποτε τὸ καλὸν, ὡς ἀνθρώπων θεοὶ ἐνδεεῖς εἰσι. ζώσης δὲ τί τὸ χρήσιμον; προςηταιρίζετο ἐς πανδοχεῖον, ἢ κρυφίως συνεφθείρετο, καὶ κόρην αὐτὴν ἐπωνόμαζε;

ΚΡΙΤ. Νὴ τὸν Ἄγνωστον ἐν Ἀθήναις, παρθένος διέμεινε μέχρι τῆς ἀποτομῆς.

ΤΡΙΕΦ. Καὶ εἴ τις παρθένον καρατομήσειε, ταὐτὰ γένοιτο φόβητρον τοῖς πολλοῖς; οἶδα γὰρ μυρίας διαμελεϊστὶ τμηθείσας Νήσῳ ἐν ἀμφιτρύτῃ, Κρήτην δέ τέ μιν καλέουσι. καὶ εἰ τοῦτο ἐγίνωσκον, ὦ καλὲ Κριτία, πόσας Γοργόνας σοι ἀνήγαγον ἐκ Κρήτης; καί σε στρατηγέτην ἀκαταμάχητον ἀποκατέστησα· ποιηταὶ δὲ, καὶ ῥήτορες, κατὰ πολύ με Περσέως διέκριναν, ὡς πλείονας Γοργόνας ἐφευρηκότα. 10. Ἀλλ' ἔτι ἀνεμνήσθην τὰ τῶν Κ[illegible]ηνῦν,

οἳ τάφον ἐπεδείκνυντό μοι τοῦ Διός σου, καὶ τὰ τὴν μητέρα θρέψαντα λόχμια, ὡς ἀειθαλεῖς αἱ λόχμαι αὗται διαμένουσι.

ΚΡΙΤ. Ἀλλ' οὐκ ἐγίνωσκες τὴν ἐπῳδὴν, καὶ τὰ ὄργια.

ΤΡΙΕΦ. Εἰ ταῦτα, ὦ Κριτία, ἐξ ἐπῳδῆς ἐγίνετο, τάχ' ἂν καὶ ἐκ νεκάδων ἐξήνεγκεν ἂν, καὶ ἐ τὸ γλυκύτατον φάος ἀνήγαγεν· ἀλλὰ λῆρος, παίγνιά τε καὶ μῦθοι, παρὰ τῶν ποιητῶν τερατολογούμενα. ὥςτε ἔασον καὶ ταύτην.

11. ΚΡΙΤ. Ἥραν δὲ τὴν Διὸς γαμετὴν, καὶ κασίγνητον, οὐ παραδέχῃ;

ΤΡΙΕΦ. Σίγα τῆς ἀσελγεστάτης ἕνεκα μίξεως καὶ τὴν ἐκ ποδοῖν καὶ χεροῖν ἐκτεταμένην, παράδραμε.

12. ΚΡΙΤ. Καὶ τίνα ἐπομόσομαί γε;

ΤΡΙΕΦ. Ὑψιμέδοντα θεὸν, μέγαν, ἄμβροτον, οὐρανίωνα,
Υἱὸν πατρὸς, πνεῦμα ἐκ πατρὸς ἐκπορευόμενον,
Ἓν ἐκ τριῶν, καὶ ἐξ ἑνὸς τρία,
Ταῦτα νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.

ΚΡΙΤ. Ἀριθμέειν με διδάσκεις, καὶ ὅρκος ἡ ἀριθμητική. καὶ γὰρ ἀριθμέεις ὡς Νικόμαχος ὁ Γερασηνός. οὐκ οἶδα γὰρ τί λέγεις, ἓν τρία, τρία ἕν. μὴ τὴν τετρακτὺν φῂς τὴν Πυθαγόρου, ἢ τὴν ὀγδοάδα, καὶ τριακάδα;

ΤΡΙΕΦ. Σίγα τὰ νέρθε, καὶ τὰ σιγῆς ἄξια, οὐκ ἔσθ' ὧδε μετρεῖν τὰ ψυλλῶν ἴχνη. ἐγὼ γάρ σε

διδάξω τί τὸ πᾶν, καὶ τίς ὁ πρώην πάντων, καὶ τί τὸ σύστημα τοῦ παντός. καὶ γὰρ πρώην κἀγὼ ταῦτα ἔπασχον, ἅπερ σύ· ἡνίκα δέ μοι Γαλιλαῖος ἐνέτυχεν, ἀναφαλαντίας, ἐπίῤῥινος, ἐς τρίτον οὐρανὸν ἀεροβατήσας, καὶ τὰ κάλλιστα ἐκμεμαθηκὼς, δι' ὕδατος ἡμᾶς ἀνεκαίνισεν, ἐς τὰ τῶν μακάρων ἴχνια παρεισώδευσε, καὶ ἐκ τῶν ἀσεβῶν χώρων ἡμᾶς ἐλυτρώσατο. καί σε ποιήσω, ἤν μου ἀκούῃς, ἐπ' ἀληθείας ἄνθρωπον.

13. ΚΡΙΤ. Λέγε, ὦ πολυμαθέστατε Τριεφῶν, διὰ φόβου γὰρ ἔρχομαι.

ΤΡΙΕΦ. Ἀνέγνωκάς ποτε τὰ τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ δραματοποιοῦ ὄρνιθας ποιημάτια;

ΚΡΙΤ. Καὶ μάλα.

ΤΡΙΕΦ. Ἐγκεχάρακται παρ' αὐτοῦ τοιόνδε·

Χάος ἦν, καὶ νὺξ, ἔρεβός τε μέλαν πρῶτον,
καὶ Τάρταρος εὐρύς.
Γῆ δ', οὐδ' ἀὴρ, οὐδ' οὐρανὸς ἦν.

ΚΡΙΤ. Εὖ λέγεις. εἶτα τί ἦν;

ΤΡΙΕΦ. Ἦν φῶς ἄφθιτον, ἀόρατον, ἀκατανόητον, ὃ λύει τὸ σκότος, καὶ τὴν ἀκοσμίαν ταύτην ἀπήλασε, λόγῳ μόνῳ ῥηθέντι ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὁ βραδύγλωσσος ἀπεγράψατο· γῆν ἔπηξεν ἐφ' ὕδασιν, οὐρανὸν ἐτάνυσεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν ἀπλανεῖς, δρόμον διετάξατο, οὓς σὺ σέβῃ θεοὺς, γῆν δὲ τοῖς ἄνθεσιν ἐκαλλώπισεν, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντων ἐς τὸ εἶναι παρήγαγε· καὶ ἔστιν ἐν οὐρανῷ βλέπων δικαίους τε κἀδίκους, καὶ ἐν βίβλοις τὰς πράξεις ἀπογραφό-

μενος· ἀνταποδώσει δὲ πᾶσιν ἣν ἡμέραν αὐτὸς ἐνετείλατο.

14. ΚΡΙΤ. Τὰ δὲ τῶν Μοιρῶν ἐπινενησμένα ἐς ἅπαντας, ἐγχαράττουσί γε καὶ ταῦτα;

ΤΡΙΕΦ. Τὰ ποῖα;

ΚΡΙΤ. Τὰ τῆς εἱμαρμένης.

ΤΡΙΕΦ. Λέγε, ὦ καλὲ Κριτία, περὶ τῶν Μοιρῶν, ἐγὼ δὲ μαθητιῶν ἀκούσαιμι παρὰ σοῦ.

ΚΡΙΤ. Οὐχ Ὅμηρος ὁ ἀοίδιμος ποιητὴς εἴρηκε,

Μοῖραν δ᾽ οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν.

ἐπὶ δὲ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους,

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλείη φύγε κῆρα,
Ὅςπερ φίλτατος ἔσκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι,
Ἀλλά ἑ Μοῖρ᾽ ἐδάμασσε, καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.

ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθειμάρθαι, καὶ τὰς ἐν τούτῳ μεταβολάς·

— ἔνθα δ᾽ ἔπειτα
Πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

καὶ τὰς ἐν ξένῃ ἐποχὰς ἀπ᾽ ἐκείνης γίνεσθαι.

Ἦδ᾽ ὡς Αἴολον ἱκόμεθ᾽, ὅς με πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πέμπ᾽, οὐδέπω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ᾽ ἱκέσθαι.

ὥςτε πάντα ὑπὸ τῶν Μοιρῶν γίνεσθαι ὁ ποιητὴς μεμαρτύρηκε. τὸν δὲ Δία μὴ θελῆσαι τὸν υἱὸν

— *θανάτοιο δυςηχέος ἐξαναλῦσαι,*
ἀλλὰ μᾶλλον

Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
Παῖδα φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε
Φθίσειν ἐν Τροίῃ.

ὥςτε, ὦ Τριεφῶν, διὰ τοῦτο μηδὲν προςθεῖναι περὶ τῶν Μοιρῶν ἐθελήσῃς, εἰ καὶ τάχα πεδάρσιος ἐγεγόνεις μετὰ τοῦ διδασκάλου, καὶ τὰ ἀπόῤῥητα ἐμυήθης.

15. ΤΡΙΕΦ. Καὶ πῶς ὁ αὐτὸς ποιητὴς, ὦ καλὲ Κριτία, διττὴν ἐπιλέγει τὴν εἱμαρμένην, καὶ ἀμφίβολον; ὡς τόδε μέν τι πράξαντι, τοιῷδε τέλει συγκῦρσαι· τοῖον δὲ ποιήσαντι, ἑτέρῳ τέλει ἐντυχεῖν; ὡς ἐπ᾽ Ἀχιλλέως,

Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοςδε,
Εἰ μέν κ᾽ αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται.
Εἰ δέκεν οἴκαδ᾽ ἵκωμαι, [φίλην δ᾽ εἰς πατρίδα γαῖαν]
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν,
Ἔσσεται.

ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Εὐχήνορος,

Ὅς ῥ᾽ εὖ εἰδὼς κῆρ᾽ ὀλοὴν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε.
Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος
Νούσῳ ὑπ᾽ ἀργαλέῃ φθῖσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,

Ἢ μετ᾽ Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.

16. Οὐχὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ ταῦτα γέγραπται; ἢ ἀμφίβολος αὕτη, καὶ ἀμφίκρημνος ἀπάτη; εἰ δὲ βούλει, καὶ τοῦ Διὸς ἐπιθήσω σοι τὸν λόγον. οὐχὶ τῷ Αἰγίσθῳ εἴρηκεν ὡς ἀποσχομένῳ μὲν τῆς μοιχείας, καὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἐπιβουλῆς, ζῆν καθείμαρται πολὺν χρόνον; ἐπιβαλλομένῳ δὲ ταῦτα πράττειν, οὐ καθυστερεῖν θανάτου; τοῦτο κἀγὼ πολλάκις προὐμαντευσάμην· ἐὰν κτάνῃς τὸν πλησίον, θανατωθήσῃ παρὰ τῆς δίκης· εἰ δέ γε μὴ τοῦτο πράξῃς, βιώσῃ καλῶς,

Οὐδέ σ᾽ ὦκα θέμις τέλος θανάτοιο κιχείη.

οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀδιόρθωτα τὰ τῶν ποιητῶν, καὶ ἀμφίλοξα, καὶ μηδέπω ἡδραιωμένα; ὥστε ἔασον ἅπαντα, ὡς καὶ σὲ ἐν ταῖς ἐπουρανίοις βίβλοις τῶν ἀγαθῶν ἀπογράψωνται.

17. ΚΡΙΤ. Εὖ πάντα ἀνακυκλεῖς, ὦ Τριεφῶν· ἀλλά μοι τόδε εἰπέ, εἰ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἐγχαράττουσι;

ΤΡΙΕΦ. Πάντα, εἰ τύχοι γε Χρηστὸς καὶ ἐν ἔθνεσι.

ΚΡΙΤ. Πολλούς γε γραφέας φῂς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἅπαντα ἀπογράφεσθαι.

ΤΡΙΕΦ. Εὐστόμει, καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον θεοῦ δεξιοῦ, ἀλλὰ κατηχούμενος, πείθου παρ᾽ ἐμοῦ, εἴπερ ζῆν χρῄζεις εἰς τὸν αἰῶνα. εἰ οὐρανὸν ὡς δέῤῥιν ἐξήπλωσε, γῆν δὲ ἐφ᾽ ὕδατος ἔπηξεν, ἀστέρας ἐμόρφωσεν, ἄνθρωπον ἐκ μὴ ὄντος παρήγαγε, τί παράδοξον, καὶ τὰς πράξεις πάντων ἐναπογράφεσθαι;

καὶ γάρ σοὶ οἰκίδιον κατασκευάσαντι, οἰκέτιδας δὲ καὶ οἰκέτας ἐν αὐτῷ συναγαγόντι, οὐδέποτέ σε διέλαθε τούτων πρᾶξις ἀπόβλητος· πόσῳ μᾶλλον τὸν πάντα πεποιηκότα θεὸν οὐχ ἅπαντα ἐν εὐκολίᾳ διαδραμεῖν ἑκάστου πρᾶξιν, καὶ ἔννοιαν; οἱ γάρ σου θεοὶ κότταβος τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἐγένοντο.

18. *ΚΡΙΤ.* Πάνυ εὖ λέγεις, καί με ἀντιστρόφως τῆς Νιόβης παθεῖν· ἐκ στήλης γὰρ ἄνθρωπος ἀναπέφηνα. ὥστε τοῦτον τὸν θεὸν προστιθῶ σοι, μὴ κακόν τι παθεῖν παρ' ἐμοῦ.

ΤΡΙΕΦ. Εἴπερ ἐκ καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς, μὴ ἑτερεῖόν τι ποιήσῃς ἐν ἐμοὶ,

Καὶ ἕτερον κεύσῃς μὲν ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃς.

ἀλλ' ἄγε δὴ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο ἀκουσμάτιον ἄεισον, ὅπως κἀγὼ κατωχριάσω, καὶ ὅλως ἀλλοιωθῶ, καὶ οὐχ ὡς ἡ Νιόβη ἀπαυδήσω, ἀλλ' ὡς ἀηδὼν ὄρνεον γενήσομαι, καὶ τὴν θαυμασίαν σου ἔκπληξιν κατ' ἀνθηρὸν λειμῶνα ἐκτραγῳδήσω.

ΚΡΙΤ. Νὴ τὸν υἱὸν τὸν ἐκ πατρὸς, οὐ τοῦτο γενήσεται.

ΤΡΙΕΦ. Λέγε, παρὰ τοῦ πνεύματος δύναμιν τοῦ λόγου λαβών. ἐγὼ δὲ καθεδοῦμαι.

Δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λέξειεν ἀείδων.

19. *ΚΡΙΤ.* Ἀπῄειν ἐπὶ τὴν λεωφόρον, ὠνησόμενός γε τὰ χρειωδέστατα, καὶ δὴ ὁρῶ πλῆθος πάμπολυ ἐς τὸ οὖς ψιθυρίζοντας, ἐπὶ δὲ τῇ ἀκοῇ ἐφῦντο τοῖς χείλεσιν· ἐγὼ δὲ παπτήνας ἐς ἅπαντας, καὶ τὴν χεῖρα τοῖς βλεφάροις περικάμψας, ἐσκοπίαζον ὀξυδερκέστατα, εἴ που γέ τινα τῶν φίλων θεάσωμαι.

ὁρῶ δὲ Κράτωνα τὸν πολιτικὸν, παιδόθεν φίλον ὄντα, καὶ συμποτικόν.

ΤΡΙΕΦ. Αἰσθάνομαι τοῦτον. τὸν ἐξισωτὴν γὰρ εἴρηκας· εἶτα τί;

ΚΡΙΤ. Καὶ δὴ πολλοὺς παραγκωνισάμενος ἧκον ἐς τὰ πρόσω, καὶ τὸ ἑωθινὸν, χαῖρε, εἰπὼν, ἐχώρουν ὡς αὐτόν. 20. Ἀνθρωπίσκος δέ τις, τοὔνομα Χαρίκενος, σεσημμένον γερόντιον, ῥέγχον τῇ ῥινὶ, ὑπέβηττε μύχιον, ἐχρέμπτετο ἐπισεσυρμένον· ὁ δὲ πτύελος κυανώτερος θανάτου· εἶτα ἤρξατο ἐπιφθέγγεσθαι κατισχνημένον· οὗτος, ὡς προεῖπον, τοὺς τῶν ἐξισωτῶν καταλείπει ἐλειπασμοὺς, καὶ τὰ χρέα τοῖς δανεισταῖς ἀποδώσει, καὶ τά τε ἐνοίκια πάντα, καὶ τὰ δημόσια· καὶ τὰς εἰραμάγγας δέξεται, μὴ ἐξετάζων τῆς τέχνης· καὶ κατεφλυάρει ἔτι πικρότερα. οἱ περὶ αὐτὸν δὲ ἥδοντο τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ τῶν ἀκουσμάτων προσέκειντο. 21. Ἕτερος δὲ τοὔνομα Χλευόχαρμος, τριβώνιον ἔχων πολύσαθρον, ἀνυπόδετός τε, καὶ ἄσκεπος, μετέειπε, τοῖς ὀδοῦσιν ἐπικροτῶν, ὥς ἐπεδείξατό μοί τις κακοείμων, ἐξ ὀρέων παραγενόμενος, κεκαρμένος τὴν κόμην, ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναγεγραμμένον ὄνομα ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν, ὡς οὗτος τῷ χρυσῷ ἐπικλύσει τὴν λεωφόρον. ἦν δ' ἐγὼ, κατὰ μὲν τὰ Ἀριστάνδρου καὶ Ἀρτεμιδώρου, οὐ καλῶς ἀποβήσονται ταῦτά γε τὰ ἐνύπνια ἐν ὑμῖν· ἀλλὰ σοὶ μὲν τὰ χρέα πληθυνθήσεται ἀναλόγως τῆς ἀποδόσεως· οὗτος δὲ ἐπιπολὺ τοῦ ὀβολοῦ γε στερηθήσεται, ὡς πολλοῦ χρυσίου εὐπορηκώς. καὶ ἔμοιγε δοκεῖτε ἐπὶ λευκάδα πέτρην,

καὶ δῆμον ὀνείρων καταδαρθέντες, τοσαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν ἀκαρεῖ τῆς νυκτὸς οὔσης. 22. Οἱ δὲ ἀνεκάγχασαν ἅπαντες, ὡς ἀποπνιγέντες ὑπὸ τοῦ γέλωτος, καὶ τῆς ἀμαθίας μοὐ κατεγίνωσκον. ἦν δ' ἐγὼ πρὸς Κράτωνα, Μῶν κακῶς πάντα ἐξεῤῥίνισα, ἵν' εἴπω τι κωμικευσάμενος, καὶ οὐ κατὰ Ἀρίστανδρον τὸν Τελμισέα, καὶ Ἀρτεμίδωρον τὸν Ἐφέσιον, ἐξίχνευσα τοῖς ὀνείρασιν; ἢ δ' ὅς, Σίγα, ὦ Κριτία, εἰ ἐχεμυθεῖς, μυσταγωγήσω σε τὰ κάλλιστα, καὶ τὰ νῦν γενησόμενα. οὐ γὰρ ὄνειροι τάδ' εἰσιν, ἀλλ' ἀληθῆ. ἐκβήσονται δὲ εἰς μῆνα Μεσορί. ταῦτα ἀκηκοὼς παρὰ τοῦ Κράτωνος, καὶ τὸ ὀλισθηρὸν τῆς διανοίας αὐτῶν κατεγνωκὼς, ἠρυθρίασα, καὶ σκυθρωπάζων ἐπορευόμην, πολλὰ τὸν Κράτωνα ἐπιμεμφόμενος. εἷς δὲ δριμὺ καὶ Τιτανῶδες ἐνιδὼν, δραξάμενός μου τοῦ λώπους, ἐσπάρασσε, ῥήτρην ποιήσασθαι πειθόμενός τε, καὶ παρανυττόμενος παρὰ τοῦ πεπαλαιωμένου ἐκείνου δαιμονίου. 23. Εἰς λόγους δὲ ταῦτα παρεκτείναντες, πείθει με τὸν κακοδαίμονα εἰς γόητας ἀνθρώπους παραγενέσθαι, καὶ ἀποφράδι τὸ δὴ λεγόμενον ἡμέρᾳ, συγκυρῆσαι. ἔφασκε γὰρ πάντα ἐξ αὐτῶν μυσταγωγηθῆναι. καὶ δὴ διήλθομεν σιδηρέας τε πύλας, καὶ χαλκέους οὐδούς. ἀναβάθρας δὲ πλείστας περικυκλωσάμενοι, ἐς χρυσόροφον οἶκον ἀνήλθομεν, οἷον Ὅμηρος τὸν Μενελάου φησί. καὶ δὴ ἅπαντα ἐσκοπίαζον, ὅσα ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος. ὁρῶ δὲ οὐχ Ἑλένην, μὰ Δί', ἀλλ' ἄνδρας ἐπικεκυφότας, καὶ κατωχριωμένους· οἱ δὲ ἰδόντες, γήθησαν, καὶ ἐξεναντίας παρεγένοντο·

ἔφασκον γὰρ, ὡς εἴ τινα λυγρὰν ἀγγελίαν ἀγάγοιμεν. ἐφαίνοντο γὰρ οὗτοι ὡς τὰ κάκιστα εὐχόμενοι, καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τοῖς λυγροῖς, ὥσπερ αἱ ποινοποιοὶ ἐπὶ θέατρα, τὰς κεφαλὰς δ᾽ ἄγχι σχόντες, ἐψιθύριζον. μετὰ δὲ τὰ ἤροντό με,

Τίς, πόθεν εἶς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;

χρηστὸς γὰρ ἂν εἴης, ἀπό γε τοῦ σχήματος. ἦν δ᾽ ἐγὼ, Ὀλίγοιγε χρηστοὶ, ὥςπερ βλέπω πανταχοῦ· Κριτίας δὲ τοὔνομα, πόλις δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν καὶ ὑμῖν. 24. Ὡς δ᾽ ἀεροβατοῦντες ἐπυνθάνοντο, πῶς τὰ τῆς πόλεως, καὶ τὰ τοῦ κόσμου; ἦν δ᾽ ἐγὼ, Χαίρουσί γε πάντες, καὶ ἔτι γε χαιρήσονται. οἱ δὲ ἀνένευον ταῖς ὀφρύσιν, Οὐχ οὕτω· δυςτοκεῖ γὰρ ἡ πόλις. ἦν δ᾽ ἐγὼ κατὰ τὴν αὐτῶν γνώμην· Ὑμεῖς πεδάρσιοι ὄντες, καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλοῦ ἅπαντα καθορῶντες, ὀξυδερκέστατα καὶ τάδε νενοήκατε. πῶς δὲ τὰ τοῦ αἰθέρος; μῶν ἐκλείψει ὁ ἥλιος, ἡ δὲ σελήνη κατὰ κάθετον γενήσεται; ὁ Ἄρης εἰ τετραγωνήσει τὸν Δία, καὶ ὁ Κρόνος διαμετρήσει τὸν ἥλιον; ἡ Ἀφροδίτη εἰ μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ συνοδεύσει, καὶ Ἑρμαφροδίτους ἀποκυήσουσιν, ἐφ᾽ οἷς ὑμεῖς ἥδεσθε; εἰ ῥαγδαίους ὑετοὺς ἐκπέμψουσιν; εἰ νιφετὸν πολὺν ἐπιστρωννύσουσι τῇ γῇ, χάλαζαν δὲ καὶ ἐρυσίβην εἰ κατάξουσι, λοιμὸν καὶ λιμὸν εἰ ἐπιπέμψουσιν, εἰ τὸ κεραυνοβόλον ἀγγεῖον ἀπεγεμίσθη, καὶ τὸ βροντοποιὸν δοχεῖον ἀνεμεστώθη; 25. Οἱ δὲ ὡς ἅπαντα κατωρθωκότες, κατεφλυάρουν τὰ αὐτῶν ἐράσμια, ὡς μεταλλαγῶσι τὰ πράγματα, ἀταξίαι δὲ καὶ ταρα-

χαὶ τὴν πόλιν καταλήψονται, τα στρατόπεδα ἥττονα τῶν ἐναντίων γενήσονται. τοῦτο ἐκταραχθεὶς, καὶ ὥςπερ πρῖνος καόμενος οἰδηθεὶς, διάτορον ἀνεβόησα, Ὦ δαιμόνιοι ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγετε, θήγοντες ὀδόντας κατ᾽ ἀνδρῶν θυμολεόντων, πνειόντων δόρυ καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφους τριφαλείας· ἀλλὰ ταῦθ᾽ ὑμῖν ἐπὶ κεφαλὴν καταβήσεται, ὡς τὴν πατρίδα ὑμῶν κατατρύχετε. οὐ γὰρ αἰθεροβατοῦντες, ταῦτα ἠκηκόητε, οὐ τὴν πολυάσχολον μαθηματικὴν κατωρθώκατε. εἰ δέ γε μαντεῖαι καὶ γοητεῖαι ὑμᾶς παρέπεισαν, διπλοῦν τὸ τῆς ἀμαθίας. γυναικῶν γὰρ εὑρέματα ταῦτα γραϊδίων, καὶ παίγνια. ἐπιπολὺ γὰρ τὰ τοιαῦτα αἱ τῶν γυναικῶν ἐπίνοιαι μετέρχονται.

26. *ΤΡΙΕΦ.* Τί δὲ πρὸς ταῦτα ἔφησαν, ὦ καλὲ Κριτία, οἱ κεκαρμένοι τὴν γνώμην, καὶ τὴν διάνοιαν;

ΚΡΙΤ. Ἅπαντα ταῦτα παρέδραμον, εἰς ἐπίνοιαν τετεχνασμένην καταπεφευγότες. ἔλεγον γὰρ, ἡλίους δέκα ἄσιτοι διαμενοῦμεν, καὶ ἐπὶ παννύχους ὑμνῳδίας ἐπαγρυπνοῦντες, ὀνειρώττομεν τὰ τοιαῦτα.

ΤΡΙΕΦ. Σὺ δὲ τί πρὸς αὐτοὺς εἴρηκας; μέγα γὰρ ἔφησαν, καὶ διηπορημένον.

ΚΡΙΤ. Θάρσει, οὐκ ἀγεννὲς, ἀντεῖπον γὰρ τὰ κάλλιστα. τὰ γὰρ παρὰ τῶν ἀστικῶν θρυλλούμενα, ἔφην, περὶ ὑμῶν, ὁπόταν ὀνειροπολεῖτε, τὰ ποιαῦτά που παρειςάγονται. οἱ δὲ σεσηρὸς ὑπομειδιῶντες, ἔξω που παρέρχονται τοῦ κλινιδίου. ἣν δ᾽ ἐγὼ, εἰ ἀληθῆ εἰσι ταῦτα, ὦ αἰθέριοι, οὐκ ἄν ποτε ἀσφαλῶς τὰ μέλλοντα ἐξιχνεύσητε· ἀλλὰ καταπεισθέντες

ὑπ᾽ αὐτῶν, ληρήσετε τὰ μὴ ὄντα, μηδὲ γενησόμενα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ληρεῖτε, ὀνείροις πιστεύοντες, καὶ τὰ κάλλιστα βδελύττεσθε, τοῖς δὲ πονηροῖς ἥδεσθε, μηδὲν ὀνούμενοι τοῦ βδελύγματος. ὥςτε ἐάσετε τὰς ἀλλοκότους ταύτας φαντασίας, καὶ τὰ πονηρὰ βουλεύματα, καὶ μαντεύματα, μή που θεὸς ὑμᾶς ἐς κόρακας βάλοι, διὰ τὸ τῇ πατρίδι ἐπαρᾶσθαι, καὶ λόγους κιβδήλους ἐπιφημίζειν. 27. Οὗτοι δὲ ἅπαντες ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ἐμοὶ πολλὰ κατεμέμφοντο. καὶ εἰ βούλει, καὶ τά γε προςτιθῶ σοι, ἅ τινά με καὶ ὡς στήλην ἄναυδον ἔθηκαν, μέχρις ἂν ἡ χρηστή σου λαλιὰ λιθούμενον ἀνέλυσε, καὶ ἄνθρωπον ἀπεκατέστησε.

ΤΡΙΕΦ. Σίγα, ὦ Κριτία, καὶ μὴ ὑπερεκτείνῃς τοὺς ὕθλους. ὁρᾷς γὰρ ὡς ἐξώγκωταί μου ἡ νηδὺς, καὶ ὥςπερ κυοφορῶ· ἐδήχθην γὰρ τοῖς παρὰ σοῦ λόγοις, ὡς ὑπὸ κυνὸς λυττῶντος. καὶ εἰ μὴ φάρμακον ληθεδανὸν ἐμπιὼν ἠρεμήσω, αὕτη ἡ μνήμη οἰκουροῦσα ἐν ἐμοὶ, μέγα κακὸν ἐργάσεται. ὥςτε ἔασον τούτους, τὴν εὐχὴν ἀπὸ πατρὸς ἀρξάμενος, καὶ τὴν πολυώνυμον ᾠδὴν ἐς τέλος ἐπιθείς. 28. Ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐχὶ Κλεόλαος οὗτός ἐστιν, ὁ τοῖς ποσὶ μακρὰ βιβὰς, σπουδῇ δὲ ἥκει καὶ κατέρχεται; μῶν ἐπιφωνήσομεν αὐτῷ;

ΚΡΙΤ. Καὶ μάλα.

ΤΡΙΕΦ. Κλεόλαε, μή τι παραδράμῃς γε ποσὶ, μηδὲ παρέλθῃς, ἀλλ᾽ ἐλθὲ χαίρων, εἴγε που μῦθον φέρεις.

ΚΛΕΟΛ. Χαίρετ᾽ ἄμφω, ὦ καλὴ ξυνωρίς.

ΤΡΙΕΦ. Τίς ἡ σπουδή; ἀσθμαίνεις γὰρ ἐπιπολύ. μῶν τι καινὸν πέπρακται;

ΚΛΕΟΛ. Πέπτωκεν ὀφρῦς ἡ πάλαι βοωμένη Περσῶν·

Καὶ Σοῦσα κλεινὸν ἄστυ.
Πέσει δ' ἔτι γε πᾶσα χθὼν Ἀραβίας,
Χειρὶ κρατοῦντος εὐσθενωτάτῳ κράτει.

29. *ΚΡΙΤ.* Τοῦτ' ἐκεῖνο, ὡς

Ἀεὶ τὸ θεῖον οὐκ ἀμελεῖ τῶν ἀγαθῶν,
Ἀλλ' αὔξει, ἄγον ἐπὶ τὰ κρείττονα.

ἡμεῖς δὲ, ὦ Τριεφῶν, τὰ κάλλιστα εὑρηκότες ἐσμέν. ἐδυςχέραινον γὰρ ἐν τῇ ἀποβιώσει τί τοῖς τέκνοις καταλιπεῖν ἐπὶ ταῖς διαθήκαις. οἶδας γὰρ τὴν ἐμὴν πενίαν, ὡς ἐγὼ τὰ σά. τοῦτο ἀρκεῖ τοῖς παισὶν, αἱ ἡμέραι τοῦ αὐτοκράτορος· πλοῦτος γὰρ ἡμᾶς οὐκ ἐκλείψει, καὶ ἔθνος ἡμᾶς οὐ καταπτοήσει.

ΤΡΙΕΦ. Κἀγὼ, ὦ Κριτία, ταῦτα καταλείπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἴδωσι Βαβυλῶνα ὀλλυμένην, Αἴγυπτον δουλουμένην, τὰ τῶν Περσῶν τέκνα δούλειον ἦμαρ ἄγοντα, τὰς ἐκδρομὰς τῶν Σκυθῶν παυομένας, εἴτ' οὖν καὶ ἀνακοπτομένας. ἡμεῖς δὲ τὸν ἐν Ἀθήναις Ἄγνωστον ἐφευρόντες, καὶ προςκυνήσαντες, χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τούτῳ εὐχαριστήσομεν, ὡς καταξιωθέντες τοιούτου κράτους ὑπήκοοι γενέσθαι· τοὺς δὲ λοιποὺς, ληρεῖν ἐάσωμεν, ἀρκεσθέντες ὑπὲρ αὐτῶν εἰπεῖν, τὸ, Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ, κατὰ τὴν παροιμίαν.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ
Η ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΟΥΣ.

ARGVMENTVM.

Puero formoso occasionem praebente in convivio sermones in laudes pulchritudinis habiti erant, quos Charidemus Hermippo narrat. Sermonum sunt tres, quorum quivis prologum et epilogum suum habet. Primus Philo: Qui pulchritudinis, inquit, participes facti sunt, beatissimi omnium esse videntur, et a diis hominibusque summo honore affecti. Ob pulchritudinem heroes deorum numero adscripti sunt; nemo mortalium, nisi pulcher, cum diis consuetudinem habuit; Iupiter reliquique deorum mulieres pulchras amaverunt, summaeque dearum de pulchritudine adeo certarunt. Aristippus Helenae et Hippodamiae fata narrando, quanto studio praeter deos etiam ab hominibus pulchritudo expetita et honorata sit, ostendit. Charidemus denique addit, optime meritis nos quidem invidere, numquam vero pulchris, quibus, licet plurima iubentibus, obedire nos malle, quam non talibus imperare; pulchris pulchritudinis nullam esse satietatem; homines in omnibus rebus humanis communi amore, ut sint pulcherrimae, studere; nihil denique, sive res sive homines spectare velis, honoratius esse pulchro et honesto, nihil contemtius contrario.

Ad finem huius dialogi in plerisque edd. inveniuntur verba: οὐδ' οὗτος δοκεῖ τοῦ Λουκιανοῦ. *Plurimi virorum doctorum assentiunt, quorum Gesnerus hunc librum pro scholastica cuiusdam declamatione habet, prope puerili. Wielandio, Lucianus auctor esse videtur, sed Lucianus iuvenis. Vir quidam doctus dialogum ex Isocratis laudatione Helenae consarcinatum esse monuit in Ephem. liter. Götting. an. 1791. n. 193.*

ΕΡΜΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ.

ΕΡΜ. Περιπάτους ἔτυχον χθὲς, ὦ Χαρίδημε, ποιούμενος ἐν τῷ προαστείῳ, ἅμα μὲν καὶ τῆς παρὰ τῶν ἀγρῶν χάριν ῥᾳστώνης, ἅμα δὲ (ἔτυχον γάρ τι μελετῶν) καὶ δεόμενος ἡσυχίας. ἐντυγχάνω δὴ Προξένῳ τῷ Ἐπικράτους. προςειπὼν δὲ ὥςπερ εἰώθειν, ἠρώτων ὅθεν τε πορεύοιτο, καὶ ὅποι βαδίζοι. ὁ δὲ ἥκειν μὲν ἔφη καὶ αὐτὸς ἐκεῖ παραμυθίας χάριν, ἥπερ εἰώθει πρὸς τὴν ὄψιν γίνεσθαι τῶν ἀγρῶν, ἀπολαύσων δὲ καὶ τῆς τούτους ἐπιπνεούσης εὐκράτου καὶ κούφης αὔρας, ἀπὸ συμποσίου μέντοι καλλίστου γεγονότος ἐν Πειραιεῖ, ἐν Ἀνδροκλέους τοῦ Ἐπιχάρους, τὰ ἐπινίκια τεθυκότος Ἑρμῇ· ὅτι δὲ βιβλίον ἀναγνοὺς ἐνίκησεν ἐν Διασίοις. 2. Ἔφασκε δὴ ἄλλα τε πολλὰ γεγενῆσθαι ἀστεῖα, καὶ χαρίεντα, καὶ δὴ καὶ κάλλους ἐγκώμια εἰρῆσθαι τοῖς ἀνδράσιν, ἃ ἐκεῖνον μὲν μὴ δύνασθαι εἰπεῖν ὑπό τε γήρως ἐπιλελησμένον, ἄλλως τε δὲ, καὶ οὐκ ἐπιπολὺ λόγων μετεσχηκότα· σὲ δ' ἂν ῥᾳδίως εἰπεῖν, ἅ τε

καὶ αὐτὸν ἐγκεκωμιακότα, καὶ τοῖς ἄλλοις παρ᾽ ὅλον τὸ συμπόσιον προςεσχηκότα τὸν νοῦν.

ΧΑΡ. Γέγονε ταῦτα, ὦ Ἕρμιππε. οὐ μέντοι γε οὐδ᾽ ἐμοὶ ῥᾴδιον ἐπ᾽ ἀκριβείας ἅπαντα διεξιέναι. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν πάντων ἀκούειν, θορύβου πολλοῦ γινομένου, τῶν τε διακονουμένων, τῶν τε ἑστιωμένων, ἄλλως τε καὶ τῶν δυςχερεστέρων ὂν μεμνῆσθαι λόγους ἐν συμποσίῳ γενομένους. οἶσθα γὰρ ὡς ἐπιλήσμονας ποιεῖ καὶ τοὺς λίαν μνημονικωτάτους. πλὴν ἀλλὰ σὴν χάριν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, τὴν διήγησιν πειράσομαι ποιεῖσθαι, μηδὲν παραλείπων ὧν ἂν ἐνθυμηθῶ.

3. *ΕΡΜ.* Τούτων μὲν δὴ ἕνεκα, οἶδά σοι χάριν. ἀλλ᾽ εἴ μοι τὸν πάντα λόγον ἐξ ἀρχῆς ἀποδοίης, ὅ,τι τε ἦν ὅπερ ἀνέγνω βιβλίον Ἀνδροκλῆς, τίνα τε νενίκηκε, καὶ τίνας ὑμᾶς εἰς τὸ συμπόσιον κέκληκεν, οὕτως ἂν ἱκανὴν καταθοῖο τὴν χάριν.

ΧΑΡ. Τὸ μὲν δὴ βιβλίον ἦν ἐγκώμιον Ἡρακλέους ἔκ τινος ὀνείρατος, ὡς ἔλεγε, πεποιημένον αὐτῷ· νενίκηκε δὲ Διότιμον τὸν Μεγαρόθεν, ἀνταγωνισάμενον αὐτῷ περὶ τῶν ἀσταχύων, μᾶλλον δὲ περὶ τῆς δόξης.

ΕΡΜ. Τί δ᾽ ἦν ὃ ἐκεῖνος ἀνέγνω βιβλίον;

ΧΑΡ. Ἐγκώμιον τοῖν Διοςκούροιν. ἔφασκε δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ μεγάλων κινδύνων ὑπ᾽ ἐκείνων σεσωσμένος, ταύτην αὐτοῖς καταθεῖναι τὴν χάριν· ἄλλως τε καὶ ὑπ᾽ ἐκείνων παρακεκλημένος, ἐπ᾽ ἄκροις ἱςίοις ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις φανέντων. 4. Παρῆσαν μέντοι τῷ συμποσίῳ καὶ ἄλλοι πολλοὶ, οἱ μὲν συγ-

γενεῖς αὐτῷ, οἱ δὲ καὶ ἄλλως συνήθεις· οἱ δὲ λόγου τε ἄξιοι, τό,τε συμπόσιον ὅλον κεκοσμηκότες, καὶ κάλλους ἐγκώμια διελθόντες, Φίλων τε ἦν ὁ Δεινίου, καὶ Ἀρίστιππος ὁ Ἀγασθένους, καὶ τρίτος αὐτός· συγκατέλεκτο δὲ ἡμῖν καὶ Κλεώνυμος ὁ καλὸς, ὁ τοῦ Ἀνδροκλέους ἀδελφιδοῦς, μειράκιον ἁπαλόν τε καὶ τεθρυμμένον· νοῦν μέντοι γε ἐδόκει ἔχειν. πάνυ γὰρ προθύμως ἠκροᾶτο τῶν λόγων. πρῶτος δὲ ὁ Φίλων περὶ τοῦ κάλλους ἤρξατο λέγειν, προοιμιασάμενος οὕτω.

ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ὦ ἑταῖρε, μὴ πρὶν τῶν ἐγκωμίων ἄρξῃ, πρὶν ἄν μοι καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδῷς, ὑφ' ἧς εἰς τούτους προήχθητε τοὺς λόγους.

ΧΑΡ. Εἰκῇ διατρίβεις ἡμᾶς, ὦ 'γαθὲ, πάλαι δυναμένους τὸν ἅπαντα λόγον διελθόντας ἀπαλλαγῆναι. πλὴν ἀλλὰ τί τις ἂν χρήσαιτο, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; ἀνάγκη γὰρ ὑφίστασθαι πᾶν ὁτιοῦν. 5. Ἦν δὲ ζητεῖς αἰτίαν τῶν λόγων, αὐτὸς ἦν Κλεώνυμος ὁ καλός. καθημενου γὰρ αὐτοῦ μεταξὺ ἐμοῦ τε, καὶ Ἀνδροκλέους τοῦ θείου, πολὺς ἐγίνετο λόγος τοῖς ἰδιώταις περὶ αὐτοῦ, ἀποβλέπουσί τε εἰς αὐτὸν, καὶ ὑπερεκπεπληγμένοις τὸ κάλλος. σχεδὸν οὖν πάντων ὀλιγωρήσαντες, κάθηντο διεξιόντες ἐγκώμια τοῦ μειρακίου. ἀγασθέντες δὲ ἡμεῖς τῶν ἀνδρῶν τὴν φιλοκαλίαν, καὶ ἅμα ἐπαινέσαντες αὐτοὺς, ἀργίας τε πολλῆς εἶναι ὑπολαβόντες, λόγοις ἀπολείπεσθαι τῶν ἰδιωτῶν περὶ τῶν καλλίστων, ᾧ μόνῳ τούτων οἰόμεθα προέχειν, καὶ δὴ ἡπτόμεθα τῶν περὶ κάλλους λόγων. ἔδοξεν οὖν ἡμῖν, οὐκ ὀνομαστὶ

λέγειν τὸν ἔπαινον τοῦ παιδὸς, (οὐ γὰρ ἂν ἔχειν καλῶς, ἐμβαλεῖν γὰρ ἂν αὐτὸν εἰς πλείω τρυφὴν) ἀλλ' οὐδὲ μὴν ὥςπερ ἐκείνους οὕτως ἀτάκτως, ὅπερ ἕκαστος τύχοι, λέγειν, ἀλλ' ἕκαστον εἰπεῖν ἰδίᾳ, ὅσ' ἂν ἀπομνημονεύοι περὶ τοῦ προκειμένου. 6. *Καὶ δὴ* ἀρξάμενος ὁ Φίλων πρῶτος, οὑτωσὶ τὸν λόγον ἐποιεῖτο, Ὡς ἔστι δεινὸν, εἰ πάνθ' ὅσα πράττομεν ἑκάστης ἡμέρας, ὡς περὶ καλῶν ποιούμεθα τὴν σπουδὴν, αὐτοῦ δὴ τοῦ κάλλους οὐδένα ποιησόμεθα λόγον, ἀλλ' οὕτω καθεδούμεθα σιγῇ, ὥςπερ δεδοικότες, μὴ λάθωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, ὑπὲρ οὗ σπουδάζομεν τὸν ἅπαντα χρόνον, εἰπόντες. καίτοι ποῦ τις ἂν χρήσαιτο πρεπόντως τοῖς λόγοις, εἰ περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων σπουδάζων, περὶ τοῦ καλλίστου σιγῴη τῶν ὄντων; ἢ πῶς ἂν τὸ ἐν λόγοις καλὸν σώζοιτο κάλλιον μᾶλλον, ἢ πάντα τἄλλα παρέντας περὶ αὐτοῦ λέγειν τοῦ τέλους ἡμᾶς τῶν ἑκάστοτε πραττομένων; ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω λέγειν μὲν ὡς χρὴ περὶ τοῦτο διακεῖσθαι εἰδέναι, εἰπεῖν δὲ μηδὲν ἐπίστασθαι περὶ αὐτοῦ, ὡς οἷόν τε βραχέα περὶ τούτου πειρώσομαι διελθεῖν. κάλλους γὰρ δὴ πάντες μὲν ἐπεθύμησαν τυχεῖν· πάνυ δ' ἠξιώθησαν ὀλίγοι τινές. οἳ δὲ ταύτης ἔτυχον τῆς δωρεᾶς, εὐδαιμονέστατοι πάντων ἔδοξαν γεγενῆσθαι, καὶ πρὸς θεῶν, καὶ πρὸς ἀνθρώπων τὰ εἰκότα τετιμημένοι. τεκμήριον δὲ τῶν γοῦν θεῶν ἐξ ἡρώων γενομένων, Ἡρακλῆς τέ ἐστιν ὁ Διὸς, καὶ Διόςκουροι, καὶ Ἑλένη, ὧν ὁ μὲν ἀνδρίας ἕνεκα αὐτῆς λέγεται τυχεῖν τῆς τιμῆς, Ἑλένη δὲ τοῦ κάλλ- χάριν, αὐτήν τε μεταβαλεῖν εἰς θεὸν, καὶ τοῖς

Διοςκούροις αἰτία γενέσθαι, πρὶν αὐτὴν εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν τοῖς ὑπὸ γῆν συνεξητασμένοις. 7. Ἀλλὰ μὴν ὅςτις ἀνθρώπων ἠξιώθη τοῖς θεοῖς ὁμιλεῖν, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν, πλὴν ὅσοι μετεσχήκασι κάλλους. Πέλοψ τε γὰρ τούτου χάριν τοῖς θεοῖς ἀμβροσίας μετέσχε, καὶ Γανυμήδης ὁ τοῦ Δαρδάνου οὕτω κεκρατηκέναι λέγεται τοῦ πάντων ὑπάτου θεῶν, ὥςτ' αὐτὸν οὐκ ἀνασχέσθαι συμμετασχεῖν αὐτῷ τινα τῶν ἄλλων θεῶν τῆς θήρας τῶν παιδικῶν, ἀλλ' αὐτῷ μόνῳ πρέπουσαν ἡγούμενον εἶναι, εἰς Γάργαρον καταπτάντα τῆς Ἴδης, ἀναγαγεῖν ἐκεῖσε τὰ παιδικά, ὅπου συνέσεσθαι τὸν ἅπαντα ἔμελλε χρόνον. τοσαύτην δ' ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηται τῶν καλῶν, ὥςτ' οὐ μόνον αὐτοὺς ἠξίωσε τῶν οὐρανίων, ἀναγαγὼν ἐκεῖσε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπὶ γῆς ὅ,τι τύχοι γινόμενος, συνῆν ἑκάστοτε τοῖς ἐρωμένοις. καὶ τοῦτο μὲν γενόμενος κύκνος, συνεγένετο Λήδᾳ, τοῦτο δ' ἐν εἴδει ταύρου τὴν Εὐρώπην ἁρπάζει· εἰκασθεὶς δ' Ἀμφιτρύωνι, γεννᾷ τὸν Ἡρακλέα. καὶ πολλά τις ἂν ἔχοι λέγειν τεχνάσματα τοῦ Διός, ὅπως ἂν οἷς ἐπεθύμει συγγένοιτο, μηχανωμένου. 8. Τὸ δὲ δὴ μέγιστον, καὶ οἷον ἄν τις θαυμάσαι, ὁμιλῶν γὰρ τοῖς θεοῖς (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε οὐδέσι, πλὴν εἰ μὴ τοῖς καλοῖς) ἐν δ' οὖν τούτοις δημηγορῶν, οὕτω πεποίηται σοβαρὸς τῷ κοινῷ τῶν Ἑλλήνων ποιητῇ, καὶ θρασὺς, καὶ καταπληκτικός, ὥςτ' ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ δημηγορίᾳ τὴν Ἥραν, καίτοι πρότερον πάντ' εἰωθυῖαν ἐπιτιμᾷν αὐτῷ, ὅμως δ' αὐτὴν οὕτως ἐφόβησεν, ὥς' ἤρκεσεν αὐτῇ τὸ μηδὲν παθεῖν, ἀλλὰ μέχρι λόγων

στῆναι τὴν ὀργὴν τῷ Διΐ· τοὺς δ' ἅπαντας θεοὺς ἐν τῇ ὑστέρᾳ πάλιν οὐχ ἧττον κατέστησε φοβηθῆναι, γῆν ἀνασπάσειν αὐτοῖς ἀνδράσι καὶ θάλασσαν ἀπειλήσας. μέλλων δὲ συνέσεσθαι καλοῖς, οὕτω γίγνεται πρᾶος, καὶ ἥμερος, καὶ τοῖς πᾶσιν ἐπιεικὴς, ὥςτε πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐτὸ τὸ Ζεὺς εἶναι καταλιπὼν, ὅπως μὴ φαίνοιτο τοῖς παιδικοῖς ἀηδὴς, ἑτέρου τινὸς ὑποκρίνεται σχῆμα, καὶ τούτου καλλίστου, καὶ οἵου τὸν ὁρῶντα προςαγαγέσθαι· τοσοῦτον αἰδοῦς καὶ τιμῆς παρέχεται τῷ κάλλει. 9. Καὶ οὐχ ὁ μὲν Ζεὺς οὕτω μόνος ἑάλω τοῦ κάλλους, τῶν δ' ἄλλων οὐδεὶς θεῶν, ἵνα μᾶλλον ἔχειν δοκῇ ταῦτα κατηγορίαν Διὸς, οὐχ ὑπὲρ τοῦ κάλλους εἰρῆσθαι· ἀλλ' εἴ τις ἀκριβῶς ἐθελήσει σκοπεῖν, πάντας ἂν εὕροι θεοὺς ταυτὰ πεπονθότας Διΐ, οἷον τὸν μὲν Ποσειδῶ τοῦ Πέλοπος ἡττημένον, Ὑακίνθου δὲ τὸν Ἀπόλλω, τὸν Ἑρμῆν δὲ τοῦ Κάδμου. 10. Καὶ θεαὶ δ' ἐλάττους οὐκ αἰσχύνονται φαινόμεναι τούτου· ἀλλ' ὥςπερ φιλοτιμίαν αὐταῖς ἔχειν δοκεῖ, τὸ τῷ δεῖνι συγγενομένην καλῷ διηγεῖσθαι, παρεσχῆσθαι τοῖς ἀνθρώποις. ἔτι δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων, ἑκάστη προστάτις οὖσα, οὐχ ἑτέρ' ἀμφισβητεῖ, περὶ ὧν ἄρχει, ἀλλ' Ἀθηνᾶ μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἡγουμένη τὰ ἐς πολέμους, πρὸς Ἄρτεμιν οὐ διαμάχεται περὶ θήρας· ὡς δ' αὔτως Ἀθηνᾷ κἀκείνη παραχωρεῖ τῶν πολεμικῶν· τῶν δὲ γάμων, Ἥρ' Ἀφροδίτῃ, οὐδ' αὐτὴ πρὸς αὐτῆς ἐνοχλουμένη περὶ ὧν ἐφορεύει· ἑκάστη δ' ἐπὶ κάλλει τοσοῦτον φρονεῖ, καὶ πάσας οβάλλεσθαι δοκεῖ, ὥςτε καὶ ἡ Ἔρις αὐτὰς ἀλλή-

λαις ἐκπολεμῶσαι βουλομένη, οὐδὲν ἄλλο προὔβαλεν αὐταῖς ἢ κάλλος, οὕτως οἰομένη ῥᾳδίως, ὅπερ ἤθελε, καταστήσειν· ὀρθῶς καὶ φρονίμως τοῦτο λογιζομένη. σκέψαιτο δ᾽ ἄν τις ἐντεῦθεν τὴν τοῦ κάλλους περιουσίαν· ὡς γὰρ ἐλάβοντο τοῦ μήλου, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἐνελέξαντο, ἑκάστης αὐτῆς ὑπολαβούσης εἶναι τὸ μῆλον, μηδεμιᾶς δὲ τολμώσης τὴν ψῆφον καθ᾽ αὑτῆς ἐνεγκεῖν, ὡς ἄρ᾽ αἰσχροτέρα τῆς ἑτέρας εἴη τὴν ὄψιν, ἀνέρχονται παρὰ τὸν τῶν μὲν πατέρα, τῆς δ᾽ ἀδελφόν τε καὶ σύνοικον, Δία, ἐπιτρέψουσαι τὴν δίκην αὐτῷ. ἔχων δὲ καὶ αὐτὸς ἥτις ἐστὶν ἀποφήνασθαι καλλίστη, καὶ πολλῶν ἀνδρείων ὄντων, καὶ σοφῶν, καὶ φρονίμων ἔν τε Ἑλλάδι καὶ τῇ βαρβάρῳ, ὅδ᾽ ἐπιτρέπει τὴν κρίσιν Πάριδι τῷ Πριάμου, ψῆφον ἐναργῆ καὶ καθαρὰν ἐξενεγκὼν, ὅτι καὶ φρονήσεως, καὶ σοφίας, καὶ ῥώμης ὑπερέχει τὸ κάλλος. 11. Τοσαύτην δ᾽ ἐπιμέλειαν ἀεὶ πεποίηνται, καὶ σπουδὴν, ἀκούειν εἶναι καλαὶ, ὥςτε καὶ τὸν ἡρώων τε κοσμήτορα, καὶ θεῶν ποιητὴν, οὐκ ἄλλοθέν ποθεν, ἢ παρὰ τοῦ κάλλους πεπείκασιν ὀνομάζειν. ἥδιον ἂν οὖν ἀκοῦσαι λευκώλενος ἡ Ἥρα, ἢ πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλου Κρόνου· Ἀθηνᾶ δ᾽ οὐκ ἂν βουληθείη Τριτογένεια πρὸ τοῦ Γλαυκῶπις καλεῖσθαι· Ἀφροδίτη τε τιμήσαιτ᾽ ἂν τοῦ παντὸς καλεῖσθαι χρυσῆ. ἅπερ ἅπαντ᾽ εἰς κάλλος τείνει. 12. Καίτοι ταῦτ᾽ οὐ μόνον ἀπόδειξιν ἔχει πῶς οἱ κρείττους ἔχουσι περὶ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ μαρτύριόν ἐστιν ἀψευδὲς, τοῦ κρεῖττον εἶναι πάντων τῶν ἄλλων. οὐκοῦν Ἀθηνᾶ μὲν ἀνδρίας ἅμα καὶ φρονήσεως προέ-

χειν ἐπιψηφίζει. ἀμφοτέρων γὰρ προΐστατο τούτων· Ἥρα δ' ἁπάσης ἀρχῆς καὶ δυναστείας αἱρετώτερον ἀποφαίνει, συνηγοροῦντ' αὐτῇ καὶ τὸν Δία παραλαβοῦσα. εἰ τοίνυν οὕτω μὲν θεῖον καὶ σεμνὸν τὸ κάλλος ἐστὶν, οὕτω δὲ περισπούδαστον τοῖς θεοῖς· πῶς ἂν ἡμῖν ἔχοι καλῶς, μὴ καὶ αὐτοὺς μιμουμένους τοὺς θεοὺς, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ πᾶν ὅ,τι ἔχομεν συναίρεσθαι τῷ κάλλει; 13. Ταῦτα μὲν ὁ Φίλων περὶ τοῦ κάλλους εἶπεν, ἐπιθεὶς τοῦτο τῇ τελευτῇ, ὡς καὶ πλείω δ' ἂν τούτων εἰρήκει, εἰ μὴ τὸ μακρολογεῖν ἠπίστατο τῶν ἀδοκίμων ἐν συμποσίῳ. μετ' ἐκεῖνον δ' εὐθὺς Ἀρίστιππος ἥπτετο τῶν λόγων, πολλὰ πρότερον παρακληθεὶς ὑπ' Ἀνδροκλέους· οὐ γὰρ ἐβούλετο λέγειν, τὸ μετὰ Φίλωνα εὐλαβούμενος λέγειν. ἤρξατο δὲ ἐντεῦθεν. 14. Πολλοὶ πολλάκις ἄνθρωποι τὸ περὶ τῶν βελτίστων, καὶ ἡμῖν συμφερόντων, ἀφέντες λέγειν, ἐφ' ἑτέρας τινὰς ὥρμησαν ὑποθέσεις, ἀφ' ὧν αὐτοῖς μὲν δοκοῦσι δόξαν προςέγειν· τοῖς δ' ἀκροαταῖς τοὺς λόγους οὐδὲν λυσιτελοῦντας ποιοῦνται. καὶ διεληλύθασιν οἱ μὲν περὶ τῶν αὐτῶν ἐρίζοντες ἀλλήλοις, οἱ δὲ διηγούμενοι τὰ οὐκ ὄντα· ἕτεροι δὲ περὶ τῶν οὐδαμῶς ἀναγκαίων λογοποιοῦντες, οὓς ἐχρῆν ταῦτα πάντα καταλιπόντας, ὅπως τι βέλτιον τύχωσιν εἰπόντες σκοπεῖν· οὓς νῦν ἐγὼ περὶ τῶν ὄντων οὐδὲν ὑγιὲς ἐγνωκέναι νομίζων, ἄλλως τε καὶ τὸ τινῶν ἀγνοίας τῶν βελτίστων κατηγοροῦντα τοῖς αὐτοῖς περιπίπτειν, τῶν εὐηθεστέρων οἰόμενος εἶναι πάντη, τὴν αὐτὴν λυσιτελεστάτην καὶ καλλίστην τοῖς ἀκούουσιν ὑπόθεσιν ποιή-

σομαι τῶν λόγων, καὶ ἣν πᾶς ὁςτιςοῦν ἂν φαίη κάλλιστ᾽ ἂν ἔχειν ἀκούειν καλλίστην. 15. Εἰ μὲν οὖν περὶ τινὸς ἑτέρου τοὺς λόγους ἐποιούμεθα νῦν, ἀλλὰ μὴ περὶ κάλλους, ἤρκεσεν ἂν ἡμῖν, ἀκούσασιν ἑνὸς εἰπόντος, ἀπηλλάχθαι περὶ αὐτοῦ· τοῦτο δ᾽ ἄρα τοσαύτην ἀφθονίαν παρέχεται τοῖς βουλομένοις ἅπτεσθαι τῶν περὶ τούτου λόγων, ὥςτ᾽ οὐκ εἰ μὴ κατ᾽ ἀξίαν τις ἐφίκοιτο τῷ λόγῳ, νομίζειν δυςτυχεῖν, ἀλλ᾽ ἢ πρὸς πολλοῖς ἄλλοις κἀκεῖνός τι δυνηθῇ συμβαλέσθαι πρὸς τοὺς ἐπαίνους, τῆς ἀμείνονος οἴεσθαι πειρᾶσθαι τύχης. τὸ γὰρ οὕτω μὲν περιφανῶς ὑπὸ τῶν κρειττόνων τετιμημένον, οὕτω δὲ τοῖς ἀνθρώποις θεῖον, καὶ περισπούδαστον, πᾶσι δὲ τοῖς οὖσιν οἰκειότατον κόσμον, καὶ οἷς μὲν ἂν παρῇ παρὰ πάντων σπουδαζομένων, ὧν δ᾽ ἀφίσταται μισουμένων, καὶ οὐδὲ προςβλέπειν ἀξιουμένων, τίς ἂν εἴη τοσοῦτον λόγων μετεσχηκὼς, ὥςτ᾽ ἐπαινέσαι πρὸς ἀξίαν ἀρκέσαι; οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπειδήπερ οὕτω πολλῶν αὐτῷ δεῖ τῶν ἐπαινεσόντων, ὥςτε μόλις ἂν τῆς ἀξίας τυχεῖν, οὐδὲν ἀπεικὸς καὶ ἡμᾶς ἐγχειρεῖν τι λέγειν περὶ αὐτοῦ, μέλλοντάς γε μετὰ Φίλωνα ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. οὕτω δὴ σεμνότατον καὶ θειότατον τῶν ὄντων ἐστὶν, ὥςτε, ἵν᾽ ὅσα θεοὶ καλοὺς τετιμήκασι παραλείπω * *. 16. Ἀλλ᾽ οὖν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐκ Διὸς Ἑλένη γενομένη, οὕτως ἐθαυμάσθη παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὥςτ᾽ ἔτι τῆς ἡλικίας οὖσαν ἐντὸς, κατά τινα χρείαν ἐν Πελοποννήσῳ γενόμενος ὁ Θησεὺς, οὕτω τῆς ὥρας ἰδὼν ἠγάσθη, ὥςτ᾽ οὔσης αὐτῷ καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης, καὶ δόξης οὐ τῆς τυχού-

σης, ὅμως οὐκ ᾤετο βιωτὸν αὐτῷ, ταύτης ἐστερημένῳ, παρελθεῖν δὲ πάντας εὐδαιμονίᾳ, εἰ ταύτην αὐτῷ γένοιτο συνοικεῖν. οὕτω δὲ διανοηθεὶς, τὸ μὲν παρὰ τοῦ πατρὸς λαβεῖν ἄπειπὼν, μὴ γὰρ ἂν αὐτὴν αὐτὸν ἐκδοῦναι μήπω ἡλικίας ἡμμένην, τὴν δ' ἀρχὴν ὑπερφρονήσας ἐκείνου, καὶ παριδὼν, ὀλιγωρήσας δὲ καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πάντων δεινῶν, κοινωνοῦντ' αὐτῷ τῆς ἁρπαγῆς καὶ Πειρίθουν παραλαβὼν, βίᾳ λαβὼν αὐτὴν τοῦ πατρὸς, εἰς Ἀφίδναν ἐκόμισε τῆς Ἀττικῆς· καὶ τοσαύτην ἔσχε χάριν αὐτῷ τῆς συμμαχίας ταυτησὶ, ὥσθ' οὕτως ἐφίλησε τὸν ἅπαντα χρόνον, ὥςτε καὶ τοῖς ἐπιγενομένοις παράδειγμα γενέσθαι τὴν Θησέως καὶ Πειρίθου φιλίαν. ἐπειδὴ δὲ ἔδει κἀκεῖνον ἐν Ἅδου γενέσθαι, τὴν Δήμητρος μνηστευσόμενον κόρην, ἐπειδὴ πολλὰ παραινῶν, οὐκ ἠδυνήθη ταύτης αὐτὸν τῆς πείρας ἀποσχέσθαι καταπεῖσαι, συνηκολούθησεν αὐτῷ, ταύτην πρέπουσαν οἰόμενος αὐτῷ καταθήσειν τὴν χάριν, περὶ τῆς ψυχῆς ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεῦσαι. 17. Ἐπανελθοῦσαν δ' εἰς Ἄργος, αὖθις ἀποδημοῦντος αὐτοῦ, ἐπειδὴ καθ' ὥραν ἦν γάμων, καίτοιγε ἔχοντες καλάς τε καὶ εὖ γεγονυίας ἐκ τῆς Ἑλλάδος σφίσιν αὐτοῖς ἄγεσθαι γυναῖκας οἱ τῆς Ἑλλάδος βασιλεῖς, οἱ δὲ συνελθόντες, ἐμνηστεύοντο ταύτην, τὰς ἄλλας ἁπάσας ὑπεριδόντες ὡς φαυλοτέρας. γνόντες δ' ὅτι περιμάχητος ἔσται, καὶ δείσαντες μὴ πόλεμος γένηται τῇ Ἑλλάδι, μαχομένων πρὸς ἀλλήλους, ὀμωμόκασιν ὅρκον τουτονὶ ψήφῳ κοινῇ, ἦ μὴν ἐπικουρήσειν τῷ ταύτης ἀξιωθέντι μηδ' ἐπιτρέψειν ἤν τις

ἀδικεῖν ἐγχειρῇ, ἕκαστος οἰόμενος ταύτην αὐτῷ τὴν συμμαχίαν παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας γνώμης ἀπέτυχον πάντες, πλὴν Μενελάου, τῆς κοινῆς δ' ἐπειράθησαν αὐτίκα. οὐ πολλῷ γὰρ ὕστερον ἔριδος γενομένης ταῖς θεαῖς περὶ κάλλους, ἐπιτρέπουσι τὴν κρίσιν Πάριδι τῷ Πριάμου· ὁ δὲ τῶν μὲν σωμάτων τῶν θεῶν ἡττηθεὶς, τῶν δωρεῶν δ' ἀναγκασθεὶς γενέσθαι κριτὴς, καὶ διδούσης Ἥρας μὲν τὴν τῆς Ἀσίας ἀρχὴν, τὸδ' ἐν πολέμοις Ἀθηνᾶς κράτος, Ἀφροδίτης δὲ τὸν τῆς Ἑλένης γάμον· καὶ φαύλοις μὲν ἀνθρώποις γενέσθαι ἄν ποτε νομίσας οὐκ ἐλάττω βασιλείαν, Ἑλένης δ' οὐδένα τῶν ἐπιγιγνομένων ἀξιωθῆναι, προείλετο τὸν ταύτης γάμον. 18. Γενομένης δὲ τῆς ὑμνουμένης ἐκείνης στρατείας κατὰ τῶν Τρώων, καὶ τῆς Εὐρώπης τότε πρῶτον κατὰ τῆς Ἀσίας ἐλθούσης, ἔχοντες οἵ τε Τρῶες, ἀποδόντες τὴν Ἑλένην, ἀδεῶς οἰκεῖν τὴν αὐτῶν, οἵθ' Ἕλληνες ταύτην αὐτοὺς ἐάσαντες ἔχειν, ἀπαλλάττεσθαι τῶν ἐκ πολέμου καὶ στρατείας δυςχερῶν, οἳ δ' οὐκ ἠβουλήθησαν ἀμφότεροι, οὐκ ἄν ποτε νομίσαντες εὑρεῖν ἀφορμὴν καλλίω πολέμου, περὶ ἧς ἀποθανοῦνται. καὶ θεοὶ δὲ τοὺς αὐτῶν παῖδας σαφῶς εἰδότες ἀπολουμένους ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἀπέτρεψαν μᾶλλον, ἀλλ' ἐνήγαγον εἰς τοῦτο, οὐκ ἐλάττω δόξαν αὐτοῖς οἰόμενοι φέρειν, τοῦ θεῶν παῖδας γενέσθαι, τὸ μαχομένους ὑπὲρ Ἑλένης ἀποθανεῖν. καὶ τί λέγω τοὺς αὐτῶν παῖδας; αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς μείζω καὶ δεινότερον ἐνεστήσαντο τοῦ πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομένου πολέμου. ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ μετ' ἀλλήλων·

ἐνταῦθα δὲ ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους. οὐκ ἔστι τι γένοιτ' ἂν ἐναργέστερον δεῖγμα, ὅσῳ τῶν ἀνθρωπίνων ἁπάντων ὑπερέχει τὸ κάλλος παρ' ἀθανάτοις κριταῖς; ὅταν γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἄλλων οὐδενὸς ἁπάντων οὐδαμοῦ τὸ παράπαν φαίνονται διενεχθέντες, ὑπὲρ δὲ κάλλους οὐ μόνον τοὺς υἱοὺς ἐπιδεδωκότες, ἀλλ' ἤδη καὶ ἀλλήλοις ἐναντία πεπολεμηκότες, ἔνιοι δὲ καὶ τρωθέντες, πῶς οὐχ ἁπάσαις ψήφοις προτιμῶσιν ἁπάντων τὸ κάλλος; 19. Ἀλλ' ἵνα μὴ δόξωμεν ἀπορίᾳ τῶν περὶ κάλλους λόγων περὶ ταὐτὰ διατρίβειν ἀεὶ, ἐφ' ἕτερον βούλομαι μεταβῆναι, οὐδαμῶς ἔλαττον ὂν, ὥστε δεῖξαι τὴν τοῦ κάλλους ἀξίαν, τῶν πρότερον εἰρημένων, τὴν Ἀρκάδος Ἱπποδάμειαν Οἰνομάου. ὅσους τοῦ ταύτης κάλλους ἁλόντας, μᾶλλον αἱρουμένους ἀπέφηνεν ἀποθνήσκειν, ἢ ταύτης διῳκισμένους, τὸν ἥλιον προσορᾷν. ὡς γὰρ ἐλάβετο τῆς ἡλικίας ἡ παῖς, καὶ τὰς ἄλλας ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ τῷ μέσῳ παρενεγκοῦσαν ἑώρα, τῆς μὲν ὥρας αὐτῆς ἁλοὺς, (τοσοῦτον γὰρ αὐτῇ περιῆν, ὥστε καὶ τὸν γεγεννηκόθ' ὑπηγάγετο παρὰ φύσιν) καὶ διὰ τοῦτ' ἀξιῶν αὐτὴν ἔχειν παρ' ἑαυτῷ, βούλεσθαι δ' ἐκδιδόναι πλαττόμενος αὐτὴν τῷ ταύτης ἀξίῳ, τὰς παρ' ἀνθρώπων φεύγων αἰτίας, μηχανήν τινα μηχανᾶται τῆς ἐπιθυμίας ἀδικωτέραν, καὶ ἣν ᾤετο ῥᾳδίως, ὅπερ ἐβούλετο, καταστήσειν. ὑπὸ γὰρ ἅρματι, ὡς οἷόν τι μάλιστα ἦν εἰς τάχος ὑπὸ τῆς τέχνης ἐξειργασμένῳ, τοὺς ἐν Ἀρκαδίᾳ ζεύξας ἐν τῷ τότε ταχίστους ἵππους, ἡμιλλᾶτο πρὸς τοὺς μνηστῆρας τῆς κόρης, ἆθλον τῆς νίκης παρελθόντας αὐτοῖς αὐτὴν προτιθεὶς, ἢ στέ-

ρεσθαι τῆς κεφαλῆς ἡττηθέντας. καὶ ἠξίου δ' αὐτὴν αὐτοῖς συναναβαίνειν τὸ ἅρμα, ὅπως ἀποσχολούμενοι περὶ ταύτην, ἀμελοῖεν τῆς ἱππικῆς. οἱ δ', ἀποτυχόντος τοῦ πρώτως ἁψαμένου τοῦ δρόμου, καὶ τῆς κόρης ἐκπεσόντος μετὰ τοῦ ζῆν, τὸ μὲν ἀποκνῆσαι πρὸς τὸν ἀγῶνα, ἢ μεταθεῖναί τι τῶν βεβουλευμένων, μειρακιῶδες εἶναι ὑπολαβόντες, τὴν δ' ὠμότητα μισήσαντες Οἰνομάου, ἄλλος ἄλλον ἔφθανεν ἀποθνήσκων, ὥςπερ δεδοικὼς μὴ τοῦ τεθνάναι περὶ τῆς κόρης ἁμάρτῃ. καὶ προῆλθέ γε μέχρι τριςκαίδεκα νέων ὁ φόνος· θεοὶ δ' ἐκεῖνον τῆς πονηρίας μισήσαντες ταυτησὶ, τούς τε τεθνεῶτας ἅμα, καὶ τὴν κόρην ἐλεοῦντες· τοὺς μὲν ὅτι κτήματος ἀπεστέρηνται τοιούτου· τὴν κόρην δ' ὅτι τῆς ὥρας οὐ κατὰ καιρὸν ἀπολαύοι· κηδόμενοί τε τοῦ νέου, ὅςτις ἔμελλε (Πέλοψ δ' ἦν οὗτος) ἀγωνιεῖσθαι, ἅρμα τε χαρίζονται τούτῳ κάλλιον τέχνης πεποιημένον, ἵππους τε ἀθανάτους, δι' ὧν ἔμελλε τῆς κόρης κύριος εἶναι. καὶ γέγονέ γε τὸν κηδεστὴν ἐπὶ τέρμασι τῆς νίκης ἀπεκτονώς. 20. Οὕτω τὸ τοῦ κάλλους χρῆμα ἀνθρώποις τε θεῖον εἶναι δοκεῖ, καὶ τιμώμενον τῶν πάντων, καὶ θεοῖς ἐσπούδασται πολλαχόσε. διὸ δὴ καὶ ἡμῖν οὐκ ἂν ἔχοι τις μέμφεσθαι δικαίως, προὔργου λογισαμένοις τὸ ταῦτα περὶ κάλλους διεξελθεῖν. Οὕτω μὲν δὴ καὶ Ἀρίστιππος διῆλθε τὸν λόγον.

21. ΕΡΜ. Σὺ δὲ λοιπὸς εἶ, Χαρίδημε, ὅπως δ' ὥςπερ κορωνίδα τῶν τοῦ κάλλους καλῶν ἐπιθήσῃ τὸν λόγον.

ΧΑΡ. Μηδαμῶς, ὦ πρὸς θεῶν, περαιτέρω προελθεῖν με βιάσῃ. ἱκανὰ γὰρ δηλῶσαι τὴν συνουσίαν καὶ τὰ νῦν εἰρημένα· ἄλλως τ' οὐδ' ὅσαπερ εἶπον ἀπομνημονεύοντα. ῥᾷον γὰρ ἄν τις μνημονεύοι τῶν ἑτέροις εἰρημένων, ἢ τῶν αὑτῷ.

ΕΡΜ. Ταῦτα μὲν δή ἐστιν, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμοῦμεν ἐπιτυχεῖν. οὐ γὰρ δὴ τοσοῦτον ἡμῖν τῶν λόγων ἐκείνων, ὅσον ἐμέλησε τῶν σῶν ἀκοῦσαι. ὥςτ', ἢν τούτων ἀποστερήσῃς, κἀκεῖνα μάτην ἔσῃ πεπονηκώς. ἀλλά, πρὸς Ἑρμοῦ, τὸν ἅπαντα λόγον ὥςπερ ὑπέστης ἐξ ἀρχῆς, ἀπόδος.

ΧΑΡ. Βέλτιον μὲν ἦν τούτοις ἀπαλλάττειν με τῶν δυςχερῶν ἀγαπῶντα· ἐπεὶ δ' οὕτω προθυμῇ καὶ τῶν ἡμετέρων ἀκοῦσαι λόγων, καὶ τοῦθ' ὑπηρετεῖν ἀνάγκη, ᾧδε τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐποιησάμην τὸν λόγον. 22. Εἰ μὲν πρῶτος αὐτὸς ἦρχον περὶ τοῦ κάλλους λέγειν, προοιμίων ἂν ἐδεόμην συχνῶν· ἐπεὶ δ' ἐπὶ πολλοῖς ἔρχομαι τοῖς πρότερον εἰρηκόσιν ἐρῶν, οὐδὲν ἀπεικὸς τοῖς ἐκείνων κεχρημένον ὡς προοιμίοις ἐπιφέρειν ἑξῆς τὸν λόγον· ἄλλως τ' οὐδ' ἑτέρωσε τῶν λόγων γινομένων, ἀλλ' ἐνταῦθα καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὥςτ' ἐκεῖναι καὶ τοὺς παρόντας λαθεῖν, ὡς ἄρ' οὐχ ἕκαστος ἰδίᾳ λογοποιοῦσιν, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἕκαστος ἐπὶ μέρους διεξέρχονται λόγον. ἑτέρῳ μὲν οὖν ἤρκει γ' ἂν εἰς εὐφημίαν, ἅπερ ὑμῶν ἕκαςος ἔτυχεν εἰπὼν περὶ τοῦ κάλλους ἰδίᾳ. τούτῳ δὲ τοσοῦτον περίεστιν, ὥςε καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἔξω τῶν νῦν εἰρημένων, οὐ δεῖν ἐπαίνων τῶν εἰς αὐτό. πλεῖςα γὰρ πολλαχόθεν, αὐτὰ πρῶτα δεῖν λέγειν ἕκαστα

δόξαν, παρίστησιν, ὥςπερ ἀνθέων εὐτυχοῦντι λειμῶνι, ἀεὶ τῶν φαινομένων ἄρτι προςαγομένων τοὺς δρεπομένους. ἐγὼ δ᾽ ἐκ πάντων ἐκλέξας, ὅσα μοι δοκῶ μὴ βέλτιον εἶναι παραλιπεῖν, λέξω διὰ βραχέων, ὅπως τῷ τε κάλλει τὰ γιγνόμενα ἀποδώσω, ὑμῖν τε τὸ μακρολογεῖν παραλιπὼν, δράσω κεχαρισμένα. 23. Τοῖς μὲν οὖν ἢ δι᾽ ἀνδρίαν ἢ καθ᾽ ἑτέραν τινὰ τῶν ἀρετῶν ἡμῶν προέχειν δοκοῦσιν, ἢν μὴ, τῷ καθ᾽ ἡμέραν ποιεῖν εὖ, ἀναγκάζωσιν ἡμᾶς εὖ αὐτοῖς διακεῖσθαι, βασκαίνομεν μᾶλλον, ἐξ ὧν τ᾽ ἂν οὐ καλῶς αὐτοῖς τὰ πράγματα πραττόμενα σχοίη. καλοὺς δ᾽ οὐ μόνον οὐ φθονοῦμεν τῆς ὥρας, ἀλλ᾽ εὐθύς τε ἰδόντες ἁλισκόμεθα, ὑπεραγαπῶμέν τε, οὐδ᾽ ἀποκνοῦμεν ὥςπερ κρείττοσιν, ὅσον ἂν ἡμῖν ἐξῇ δουλεύοντες αὐτοῖς. ἥδιον ἂν οὖν ὑπακούσαι τις ὥρας εὐτυχηκότι, ἢ προςτάξειε τῷ μὴ τοιούτῳ, καὶ πλείω χάριν ἂν εἰδείη τῷ πολλὰ προςτάττοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μηδ᾽ ὁτιοῦν ἐπαγγέλλοντι. 24. Καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἀγαθῶν, ὧν ἂν ἐνδεεῖς ὦμεν, οὐ περαιτέρω σπουδάζομεν τοῦ τυχεῖν· κάλλους δ᾽ ἡμῖν οὐδεὶς οὐδὲ πώποτε γέγονε κόρος. ἀλλ᾽ ἐάν τε τὸν Ἀγλαΐης, τὸν εἰς Ἴλιον ποτὲ συναναβάντα τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐάν θ᾽ Ὑάκινθον τὸν καλὸν, ἢ τὸν Λακεδαιμόνιον Νάρκισσον κάλλει νικῶμεν, οὐκ ἀρκεῖν ἡμῖν δοκοῦμεν, ἀλλὰ δεδοίκαμεν μὴ λάθωμεν τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἂν καταλιπόντες ὑπερβολήν. 25. Σχεδὸν δ᾽, ὡς εἰπεῖν, πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις πραγμάτων ὥςπερ κοινὸν παράδειγμα τὸ κάλλος ἐστί· καὶ οὔτε στρατηγοῖς εἰς κάλλος ἠμέληται τὰ στρατεύματα συν-

τάσσειν, οὔτε ῥήτορας τοὺς λογους συντιθέναι, οὔτε μὴν γραφεῦσι τὰς εἰκόνας γεγραφέναι. ἀλλὰ τί ταῦτα λέγω; ἂν τὸ κάλλος τέλος ἐστίν· ὧν γὰρ εἰς χρείαν ἥκομεν ἀναγκαίως, οὐκ ἐλλείπομεν οὐδὲν σπουδῆς εἰς ὅσον ἔξεστι κάλλιστα κατασκευάζειν. τῷ τε γὰρ Μενέλεῳ οὐ τοσοῦτον ἐμέλησε τῆς χρείας τῶν οἴκων, ἢ ὅσον τοὺς εἰςερχομένους ἐκπλήττειν· καὶ διὰ τοῦθ᾽ οὕτω πολυτελεστάτους ἅμα κατεσκεύασε, καὶ καλλίστους, καὶ τῆς γνώμης οὐχ ἥμαρτεν· ὁ γὰρ Ὀδυσσέως οὕτως ἀγασθῆναι λέγεται τούτους, κατὰ πύστιν τοῦ πατρὸς εἰς αὐτὸν ἀφιγμένος, ὥςτ᾽ εἰπεῖν Πεισιστράτῳ τῷ Νεστορίδῃ,

Ζηνός που τοιήδε γ᾽ Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.

αὐτός θ᾽ ὁ τοῦ μειρακίου πατὴρ οὐκ ἄλλου του χάριν μιλτοπαρήους ἦγε τὰς ναῦς, συστρατευόμενος τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ Τροίαν, ἢ ὅπως τοὺς ὁρῶντας ἐκπλήττειν ἔχῃ. καὶ σχεδὸν εἴ τις ἑκάστην ἐξετάζειν βούλεται τῶν τεχνῶν, εὑρήσει πάσας ἐς τὸ κάλλος ὁρώσας, καὶ τούτου τυγχάνειν τοῦ παντὸς τιθεμένας. 26. Τοσοῦτον δὲ τὸ κάλλος τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπερέχειν δοκεῖ, ὥςτε τῶν μὲν ἢ δικαιοσύνης, ἢ σοφίας, ἢ ἀνδρείας μετεχόντων, πολλά τις ἂν εὕροι τιμώμενα μᾶλλον· τῶν δὲ ταύτης τῆς ἰδέας κεκοινωνηκότων βέλτιόν ἐστιν εὑρεῖν οὐδὲν, ὥςπερ δὴ καὶ τῶν μὴ μετεσχηκότων ἀτιμότερον οὐδέν. μόνους γοῦν τοὺς μὴ καλοὺς ὀνομάζομεν αἰσχρούς, ὡς οὐδὲν ὄν, εἴ τι τις ἔχων τύχοι πλεονέκτημα τῶν ἄλλων, κάλλους ἐστερημένος. 27. Τοὺς μὲν οὖν ἢ δημοκρατουμένοις τὰ κοινὰ διοικοῦντας, ἢ τυράννοις ὑποτεταγμέ

νους, τοὺς μὲν δημαγωγοὺς, τοὺς δὲ κόλακας καλοῦμεν· μόνους δὲ τοὺς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δυνάμει γενομένους θαυμάζομέν τε, φιλοπόνους τε καὶ φιλοκάλους ὀνομάζομεν, καὶ κοινοὺς νομίζομεν εὐεργέτας τοὺς τῶν καλῶν ἐπιμελητάς. ὅτε τοίνυν οὕτω μὲν σεμνὸν τὸ κάλλος ἐστὶν, οὕτω δὲ τοῖς πᾶσιν ἐν εὐχῆς μέρει τυχεῖν, κέρδος τε νομίζουσι τὸ τούτῳ τι διακονῆσαι δυνηθῆναι, πῶς ἡμᾶς εἰκότως οὐκ ἄν τις ἐμέμψατο, εἰ τοσοῦτον ἔχοντες κέρδος κερδαίνειν, ἔπειθ᾽ ἑκοντὶ προϊέμεθα, μηδ᾽ αὐτὸ τοῦτο αἰσθέσθαι δυνηθέντες, ὅτι ζημιούμεθα; 28. Τοσοῦτον μὲν δὴ κἀγὼ τὸν λόγον ἐποιησάμην, πολλὰ τῶν ἐνόντων μοι περὶ κάλλους εἰπεῖν ἀφελὼν, ἐπειδὴ τὴν συνουσίαν ἐπιπολὺ παρατεινομένην ἑώρων.

ΕΡΜ. Εὐδαίμονές γε, οἳ τοιαύτης ἀπολελαύκατε τῆς συνουσίας· σχεδὸν δ᾽ ἤδη κἀγὼ οὐδὲν ἔλαττον ὑμῶν ἔσχηκα διὰ σέ.

ΝΕΡΩΝ

Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΥΧΗΣ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ, [ΕΙ ΓΝΗΣΙΟΣ].

ARGVMENTVM.

In principio quidem huius de Nerone narrationis plura de imperatoris consilio Isthmum perfodiendi et opere incepto, deinde vero pauca quoque de Neronis et voce, et cantu, et furore, quo, ut in certaminibus vinceret, ita ageretur, ut tragoedum cedere nolentem in conspectu Graecorum interimi iuberet, denique de impetu, quo Apollinem Pythicum ob oraculum ulcisceretur, referuntur.

Librum esse Lucianeum contendit Wieland; plurimi negarunt.

ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ.

ΜΕΝ. Ἡ ὀρυχὴ τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ σοὶ, Μουσώνιε, διὰ χειρὸς, ὥς φασι, γεγονυῖα τῷ τυράννῳ, νοῦν εἶχεν Ἕλληνα;

ΜΟΥΣ. Ἴσθι, ὦ Μενέκρατες, καὶ βελτίω ἐντεθυμῆσθαι Νέρωνα. τὰς γὰρ περιβολὰς τῆς Πελοποννήσου, τὰς ὑπὲρ Μαλέαν, ξυνῄρει τοῖς θαλαττουμένοις εἴκοσι σταδίων τοῦ Ἰσθμοῦ ῥήγματι.

MEN. Τοῦτο δ' ἂν καὶ τὰς ἐμπορίας ὤνησε, καὶ τὰς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις, καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείᾳ. καὶ γὰρ δὴ κἀκείναις ἀποχρῶν ὁ οἴκοι καρπὸς, ἢν τὰ ἐπιθαλάττια εὖ πράττῃ. ταῦτα δὴ διέξελθε, Μουσώνιε, βουλομένοις ἡμῖν ἀκροάσασθαι πᾶσιν, εἰ μή τι σπουδάσαι διανοῇ ἕτερον.

ΜΟΥΣ. Δίειμι βουλομένοις. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι χαριζοίμην ἂν μᾶλλον τοῖς γε ἀφιγμένοις ἐς ἀηδὲς οὕτω φροντιστήριον ἐπὶ τῷ σπουδάζειν. 2. Νέρωνα τοίνυν ἐς Ἀχαΐαν ᾠδαὶ ἦγον, καὶ τὸ σφόδρα αὐτὸν πεπεικέναι, μηδ' ἂν τὰς Μούσας ἀναβάλλεσθαι ἥδιον. ἐβούλετο δὲ καὶ τὰ Ὀλύμπια (τὸν γυμνικώτατον τῶν ἀγώνων) στεφανοῦσθαι ᾄδων. τὰ γὰρ Πύθια, τούτων μὲν ἑαυτῷ μετεῖναι μᾶλλον, ἢ τῷ Ἀπόλλωνι. μὴ γὰρ ἂν μηδ' ἐκεῖνον ἐναντίαν αὐτῷ κιθάραν τε καὶ ᾠδὴν θέσθαι. ὁ δὲ Ἰσθμὸς, οὐ τῶν ἄποθεν αὐτῷ βεβουλευμένων· ἀλλ' ἐντυχὼν τῇ φύσει τοῦ τόπου, μεγαλουργίας ἠράσθη, τόν τε βασιλέα τῶν ἐπὶ τὴν Τροίαν ποτὲ Ἀχαιῶν ἐνθυμηθεὶς, ὡς τὴν Εὔβοιαν τῆς Βοιωτίας ἀπέτεμεν Εὐρίπῳ τῷ περὶ τὴν Χαλκίδα· ἔτι γε μὴν καὶ τὸν Δαρεῖον, ὡς ὁ Βόσπορος ἐγεφυρώθη αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Σκύθας· τὰ δὲ Ξέρξου καὶ πρὸ τούτων ἴσως ἐνενόησε, μέγιστα τῶν μεγαλουργιῶν ὄντα· καὶ πρὸς τούτοις, τὸ δι' ὀλίγου ἀλλήλοις ἐπιμίξαι πάντας, εἴσαιτο τὴν Ἑλλάδα λαμπρῶς ἑστιᾶσθαι τοῖς ἔξωθεν· αἱ γὰρ τύραννοι φύσεις μεθύουσι μὲν, ψαύουσι δέ πῃ καὶ ἀκοῦσαι τοῦτο φθέγμα. 3. Προελθὼν δὲ τῆς σκηνῆς ὕμνον μὲν Ἀμφιτρίτης τε καὶ Ποσειδῶνος ᾖσε, καὶ

ᾆσμα οὐ μέγα Μελικέρτῃ δὲ καὶ Λευκοθέᾳ. ὀρέξαντος δ' αὐτῷ χρυσῆν δίκελλαν τοῦ τὴν Ἑλλάδα ἐπιτροπεύσαντος, ἐπὶ τὴν ὀρυχὴν ἦξε, κροτούμενός τι καὶ ᾀδόμενος, καὶ καθικόμενος τῆς γῆς, τρὶς, οἶμαι· τοῖς τε τὴν ἀρχὴν πεπιστευμένοις παρακελευσάμενος ξυμπόνως ἅπτεσθαι τοῦ ἔργου, ἀνήει εἰς τὴν Κόρινθον, τὰ Ἡρακλέους δοκῶν ὑπερβεβλῆσθαι πάντα. οἱ μὲν δὴ ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, τὰ πετρώδη τε καὶ δύσεργα ἐξεπόνουν, ἡ στρατιὰ δὲ τὰ γεώδη τε καὶ ἐπίπεδα. 4. Ἑβδόμην δέ που καὶ πέμπτην ἡμέραν προςεζευγμένων ἡμῶν τῷ Ἰσθμῷ, κατέβη τις ἐκ Κορίνθου λόγος οὔπω σαφὴς, ὡς δὴ τοῦ Νέρωνος μετεγνωκότος τὴν τομήν. ἔφασαν δὲ τοὺς Αἰγυπτίους γεωμετροῦντας τῆς ἑκατέρας θαλάττης τὰς φύσεις, οὐκ ἰσοπέδοις αὐταῖς συντυχεῖν ἀλλ' ὑψηλοτέραν ἡγουμένους τὴν ἐκ τοῦ Λεχαίου περὶ τῇ Αἰγίνῃ δεδοικέναι. πελάγους γὰρ τοσούτου νήσῳ ἐπιχυθέντος, κἂν ὑποβρύχιον ἀπενεχθῆναι τὴν Αἴγιναν. Νέρωνα δὲ τῆς μὲν τοῦ Ἰσθμοῦ τομῆς οὐδ' ἂν Θαλῆς μετέστησεν ὁ σοφώτατός τε καὶ φυσικώτατος. τοῦ γὰρ τεμεῖν αὐτὸν ἤρα μᾶλλον, ἢ τοῦ δημοσίᾳ ᾄδειν. 5. Ἡ δὲ τῶν Ἑσπερίων ἐθνῶν κίνησις, καὶ ὀξύτατος, ὡς τῶν ἐκείνης νῦν ἁπτόμενος, ὄνομα δὲ αὐτῷ Βίνδαξ, ἀπήγαγεν Ἑλλάδος τε καὶ Ἰσθμοῦ Νέρωνα, ψυχρῶς γεωμετρήσαντα. τὰς γὰρ θαλάσσας ἰσογαίους τε καὶ ἰσοπέδους οἶδα. φασὶ δ' αὐτῷ καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Ῥώμης ὀλισθαίνειν ἤδη, καὶ ὑποδιδόναι. τουτὶ καὶ αὐτοὶ χθὲς ἠκούσατε τοῦ προπταίσαντος χιλιάρχου.

6. ΜΕΝ. Ἡ φωνὴ δὲ, Μουσώνιε, δι' ἣν μου-

σομανεῖ, καὶ τῶν Ὀλυμπιάδων τε καὶ Πυθιάδων ἐρᾷ, πῶς ἔχει τῷ τυράννῳ; τῶν γὰρ Λήμνῳ προσπλεόντων οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ κατεγέλων.

ΜΟΥΣ. Ἀλλ' ἐκεῖνός γε, ὦ Μενέκρατες, οὔτε θαυμασίως ἔχει τοῦ φθέγματος, οὔτ' αὖ γελοίως· ἡ γὰρ φύσις αὐτὸν ἀμέμπτως τε καὶ μέσως ἥρμωκε. φθέγγεται δὲ κοῖλον μὲν φύσει, καὶ βαρὺ, ἐγκειμένης αὐτῷ τῆς φάρυγγος· μέλη δ' οὕτω κατεσκευασμένα βομβεῖ πως. οἱ δέ γε τόνοι τῶν φθόγγων ἐπιλεαίνουσι τοῦτον, ἐπεὶ μὴ θαῤῥεῖ αὐτῷ· χρωμένων δὲ φιλανθρωπίᾳ, καὶ μελοποιΐᾳ, εὐαγώγῳ μεν δὴ, καὶ κιθαρῳδίᾳ εὐσταλεῖ, καὶ οὗ καιρὸς βαδίσαι, καὶ στῆναι, καὶ μεταστῆναι, καὶ τὸ νεῦμα ἐξομοιῶσαι τοῖς μέλεσιν, αἰσχύνην ἔχοντος μόνου τοῦ βασιλέα δοκεῖν ἀκριβοῦν ταῦτα. 7. Εἰ δὲ μιμοῖτο τοὺς κρείττονας, φεῦ γέλωτος, ὡς πολὺς τῶν θεωμένων ἐκπίπτει, καίτοι μυρίων φόβων ἐπηρτημένων, εἴ τις ἐπ' αὐτῷ γελῶν εἴη. νεύει μὲν γὰρ, τοῦ μετρίου πλέον ξυνάγων τὸ πνεῦμα, ἐπ' ἄκρων διΐσταται τῶν ποδῶν ἀνακλώμενος, ὥςπερ οἱ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ. φύσει δ' ἐρυθρὸς ὢν, ἐρευθεῖ μᾶλλον, ἐμπιπραμένου αὐτῷ τοῦ προσώπου· τὸ δὲ πνεῦμα ὀλίγον, καὶ οὐκ ἀποχρῶν που δή.

8. ΜΕΝ. Οἱ δ' ἐν ἀγῶνι πρὸς αὐτὸν πῶς ὑφίενται, ὦ Μουσώνιε; τέχνῃ γάρ που χαρίζονται.

ΜΟΥΣ. Τέχνῃ μὲν, ὥςπερ οἱ ὑποπαλαίοντες· ἀλλ' ἐνθυμήθητι, ὦ Μενέκρατες, τὸν τῆς τραγῳδίας ὑποκριτὴν, ὡς Ἰσθμοῖ ἀπέθανεν. ἴσοι γὰρ κίνδυνοι καὶ περὶ τὰς τέχνας, ἢν ἐπιτείνωσιν οἱ τεχνάζοντες.

MEN. Καὶ τί τοῦτο, Μουσώνιε; σφόδρα γὰρ ἀνήκοος τοῦ λόγου.

ΜΟΥΣ. Ἄκουε δὴ λόγου ἀτόπου μὲν, ἐν ὀφθαλμοῖς δὲ Ἑλλήνων πεπραγμένου. 9. Ἰσθμοῖ γὰρ νόμου κειμένου, μήτε κωμῳδίαν ἀγωνίζεσθαι, μήτε τραγῳδίαν, ἐδόκει Νέρων τραγῳδοὺς νικᾷν. καὶ παρῆλθον εἰς τὴν ἀγωνίαν ταύτην, πλείους μέν· ὁ δ' Ἠπειρώτης, ἄριστα φωνῆς ἔχων, εὐδοκιμῶν δ' ἐπ' αὐτῇ, καὶ θαυμαζόμενος, λαμπρότερα τοῦ εἰωθότος ἐπλάττετο καὶ τοῦ στεφάνου ἐρᾷν, καὶ μηδ' ἀνήσειν πρότερον ἢ δέκα τάλαντα δοῦναί οἱ Νέρωνα ὑπὲρ τῆς νίκης. ὁ δ' ἠγρίαινέ τε, καὶ μανικῶς εἶχε· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἠκροᾶτο ὑπὸ τῇ σκηνῇ, ἐπ' αὐτῷ δή τ' ἀγῶνι. βοώντων δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Ἠπειρώτῃ, πέμπει τὸν γραμματέα, κελεύων ὑφεῖναι αὐτῷ τοῦτον· αὐτοῦ δὲ ὑπεραίροντος τὸ φθέγμα, καὶ δημοτικῶς ἐρίζοντος, εἰςπέμπει Νέρων ἐπ' ὀκριβάντων τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκριτὰς, οἷον προςήκοντάς τε τῷ πράγματι. καὶ γὰρ δὴ καὶ δέλτους ἐλεφαντίνους καὶ διθύρους προβεβλημένοι αὐτὰς ὥςπερ ἐγχειρίδια, καὶ τὸν Ἠπειρώτην ἀναστήσαντες πρὸς τὸν ἀγχοῦ κίονα, κατέαξαν αὐτοῦ τὴν φάρυγγα, παίοντες ὀρθαῖς ταῖς δέλτοις.

10. *MEN.* Τραγῳδίαν δὲ ἐνίκα, Μουσώνιε, μιαρὸν οὕτω πάθος ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐργασάμενος;

ΜΟΥΣ. Παιδιὰ ταῦτα νεανίᾳ τῷ μητροκτονήσαντι. εἰ δὲ τραγῳδίας ὑποκριτὴν ἀπέκτεινεν ἐκτεμὼν αὐτοῦ τὸ φθέγμα, τί χρὴ θαυμάζειν; καὶ γὰρ

δὴ καὶ τὸ Πυθικὸν στόμιον, παρ' οὗ αἱ ὀμφαὶ ἐνέπνεον, ἀποφράττειν ὥρμησεν, ὡς μηδὲ τῷ Ἀπόλλωνι φωνὴ εἴη· καίτοι τοῦ Πυθίου καταλέξαντος αὐτὸν εἰς τοὺς Ὀρέστας τε καὶ Ἀλκμαίωνας, οἷς τὸ μητροκτονῆσαι, καὶ λόγον τινὰ εὐκλείας ἔδωκεν, ἐπειδὴ πατράσιν ἐτιμώρησαν. ὁ δὲ μηδαμῶς εἰπεῖν ἔχων ὅτῳ ἐτιμώρησεν, ὑβρίσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ᾤετο, πρᾳότερα τῶν ἀληθῶν ἀκούων. 11. Ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίς ἡ προσιοῦσα ναῦς; ὡς ἐπάγειν τι ἀγαθὸν ἔοικεν. ἐστεφάνωνται γὰρ τὰς κεφαλὰς, ὥςπερ χορὸς εὔφημος, καί τις ἐκ πρώρας προτείνει τὴν χεῖρα, παρακελευόμενος ἡμῖν θαῤῥεῖν τε, καὶ χαίρειν, βοᾷ τε, εἰ μὴ παρακούω, Νέρωνα οἴχεσθαι.

ΜΕΝ. Βοᾷ γὰρ, Μουσώνιε, καὶ σαφεστερόν γε, ὅσῳ τῆς γῆς ἅπτεται.

ΜΟΥΣ. Εὖγε, ὦ θεοί.

ΜΕΝ. Ἀλλὰ μὴ ἐπευχώμεθα· ἐπὶ γὰρ τοῖς κειμένοις οὔ φασι δεῖν.

ΤΡΑΓΩιΔΟΠΟΔΑΓΡΑ.

ARGVMENTVM.

„Scopus huius dramatis est exponere malignitatem ac pertinaciam podagrae, quae medicamentis magis exasperatur, quam sanatur, secundum tritum illud Ovid. I. Pont. El. 4. Tollere nodosam nescit medicina podagram. Praeterea lu-

dibrio habere medicastros vana promittentes aeque ac podagricorum mores eosque ad patientiam hortari.“

Lucianum auctorem esse, certum non est.

ΠΟΔΑΓΡΟΣ, ΧΟΡΟΣ, ΠΟΔΑΓΡΑ, ΑΓΓΕΛΟΣ, ΙΑΤΡΟΙ ΚΑΙ ΒΑΣΑΝΟΙ.

ΠΟΔ. Ὦ στυγνὸν οὔνομ', ὦ θεοῖς ςυγούμενον,
Ποδάγρα, πολυςένακτε, Κωκυτοῦ τέκνον,
Ἣν Ταρτάρου κευθμῶσιν ἐν βαθυσκίοις
Μέγαιρ' Ἐριννὺς γαστρὸς ἐξεγείνατο,
Μαζοῖσί τ' ἐξέθρεψε, καὶ πικρῷ βρέφει
Εἰς χεῖλος ἐςάλαξεν Ἀληκτὼ γάλα,
Τίς τὴν δυςώνυμόν σε δαιμόνων ἄρα
Εἰς φῶς ἀνῆκεν; ἦλθες ἀνθρώποις βλάβος.
Εἰ γὰρ τεθνεῶσιν ἀμπλακημάτων τίσις
Βροτοῖς ὀπηδεῖ, τῶν ἔδρασαν ἐν φάει,
Οὐ Τάνταλον ποτοῖσιν, οὐδ' Ἰξίονα
Τροχῷ στροβητὸν, οὐδὲ Σίσυφον πέτρῳ
Ἔδει κολάζειν ἐν δόμοισι Πλουτέως·
Ἁπλῶς δὲ πάντας τοὺς κακῶς δεδρακότας
Τοῖς σοῖς προσάπτειν ἀρθροκηδέσιν πόνοις·
Ὡς μου τὸ λυπρὸν καὶ ταλαίπωρον δέμας,
Χειρῶν ἀπ' ἄκρων εἰς ἄκρας ποδῶν βάσεις,
Ἰχῶρι φαύλῳ, καὶ πικρῷ χυμῷ χολῆς
Πνεύματι βιαίῳ τῷδε διασφίγγον πόρους
Ἔςηκε, καὶ μεμυκὸς ἐπιτείνει πόνους.
Σπλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν διάπυρον τρέχει κακὸν,
Δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρπολούμενον,

Ὁποῖα κρητὴρ μεςὸς Αἰτναίου πυρὸς,
Ἢ Σικελὸς αὐλὼν ἁλιπόρου διασφάγος,
Ὅπου δυςεξέλικτα κυματούμενος,
Σήραγξι πετρῶν σκολιὸς εἱλεῖται κλύδων.
Ὦ δυςτέκμαρτον πᾶσιν ἀνθρώποις τέλος,
Ὡς εἰς μάτην σε πάντες ἀμφιθάλπομεν,
Ἐλπίδι ματαίᾳ μωρὰ βουκολούμενοι.
ΧΟΡ. Ἀνὰ Δίνδυμον Κυβήβης
Φρύγες ἔνθεον ὀλολυγὴν
Ἁπαλῷ τελοῦσιν Ἄττει.
Καὶ πρὸς μέλος κεραύλου
Φρυγίου κατ᾽ οὔρεα Τμώλου,
Κῶμον βοῶσι Λυδοί.
Παραπλῆγες δ᾽ ἀμφὶ ῥόπτροις
Κελαδοῦσι Κρητὶ ῥυθμῷ
Νόμον εὐὰν Κορύβαντες.
Κλάζει δὲ βρίθουσα σάλπιγξ
Ἄρει κρέκουσα θούρῳ
Πολεμηΐαν ἀϋτήν.
Ἡμεῖς δὲ σοὶ, Ποδάγρα,
Πρώταις ἔαρος ἐν ὥραις
Μύσται τελοῦμεν οἴκτους,
Ὅτε πᾶς χλοητόκοισι
Ποίαις τέθηλε λειμὼν,
Ζεφύρου δὲ δένδρεα πνοαῖς
Ἁπαλοῖς κομᾷ πετήλοις.
Ἁδὲ δύςγαμος κατ᾽ οἴκους
Μερόπων θροεῖ χελιδὼν,
Καὶ νύκτερος καθ᾽ ὕλαν

Τὸν Ἴτυν στένει δακρύοις
Ἀτθὶς γόοις ἀηδών.

ΠΟΔ. Ὤμοι πόνων ἀρωγὸν, ὦ τρίτου ποδὸς
Μοῖραν λελογχὸς βάκτρον, ἐξέρειδέ μου
Βάσιν τρέμουσαν, καὶ κατίθυνον τρίβον,
Ἴχνος τε βαιὸν ὡς ἐπιστήσω πέδῳ.
Ἔγειρε, τλῆμον, γυῖα δεμνίων ἄπο.
Καὶ λεῖπε μελάθρων τὴν ὑπώροφον στέγην.
Σκέδασον δ' ἀπ' ὄσσων νύχιον ἀέρος βάθος,
Μολὼν θύραζε, καὶ πρὸς ἡλίου φάος
Ἀθόλωτον αὔραν πνεύματος φαιδροῦ σπάσον.
Δέκατον γὰρ ἤδη τοῦτο πρὸς πέμπτῳ φάει,
Ἐξ οὗ ζόφῳ σύγκλειστος ἡλίου δίχα,
Εὐναῖς ἐν ἀστρώτοισι τείρομαι δέμας.
Ψυχὴ μὲν οὖν μοι, καὶ προθυμία πάρα,
Βάσεις ἀμείβειν ἐπὶ θύρας ὡρμημένῳ.
Δέμας δὲ νωθρὸν οὐχ ὑπηρετεῖ πόθοις.
Ὅμως δ' ἐπείγου, θυμὲ, γιγνώσκων ὅτι
Πτωχὸς ποδαγρῶν, περιπατεῖν μὲν ἂν θέλῃ,
Καὶ μὴ δύνηται, τοῦτον ἐν νεκροῖς τίθει.
Ἀλλ' εἶα.
Τίνες γὰρ οἵδε βάκτρα νωμῶντες χεροῖν,
Κάρηνα φύλλοις ἀκτέας καταστεφεῖς·
Τίνα δαιμόνων ἄγουσι κωμαστὴν χορόν;
Μῶν, Φοῖβε Παιὰν, σὸν γεραίρουσιν σέβας;
Ἀλλ' οὐ στέφονται Δελφίδος φύλλῳ δάφνης.
Η μή τις ὕμνος Βακχείων κωμάζεται;
Ἀλλ' οὐκ ἔπεστι κισσίνη σφραγὶς κόμαις.
Τίνες ποθ' ἡμῖν, ὦ ξένοι, βεβήκατε;

Αὐδᾶτε, καὶ πρόσεσθε νημερτῆ λόγον.
Τίς δ᾽ ἐστιν, ἣν ὑμνεῖτε, λέξατ᾽ ὦ φίλοι.
ΧΟΡ. *Σὺ δ᾽ ὢν τίς, ἡμᾶς, καὶ τίνων, προςεννέπεις;*
Ὡς γάρ σε βάκτρον, καὶ βάσις μηνύετον,
Μύστην ὁρῶμεν τῆς ἀνικήτου θεᾶς.
ΠΟΔ. *Εἷς εἰμι κἀγὼ τῆς θεᾶς ἐπάξιος;*
ΧΟΡ. *Τὰν μὲν Κυπρίαν Ἀφροδίταν*
Σταγόνων προπεσοῦσαν ἀπ᾽ αἰθέρος,
Ἀνεθρέψατο κόσμιον ἁρμογὰν
Ἅλιος ἐνὶ κύμασι Νηρεύς.
Τὰν δ᾽ Ὠκεανοῦ παρὰ παγαῖς
Ζηνὸς παράκοιτιν Ὀλυμπίου,
Λευκώλενον, εὐρέσι κόλποις
Ἥραν ἐτιθήνατο Τηθύς.
Κορυφαῖσι δὲ κρατὸς ἐν ἀφθίτου
Ἐλόχευσε κόρης ἄτρομον φυὰν
Κρονίδας, μέγ᾽ ἄριστος Ὀλυμπίων,
Τὰν ἐγρεκύδοιμον Ἀθάναν.
Τὰν δ᾽ ἡμετέραν θεὸν ὀλβίαν
Ὁ γέρων λιπαραῖσιν ἐν ἀγκάλαις
Πρώταν ἐλόχευσεν Ὀφίων.
Ὅτ᾽ ἐπαύσατο μὲν σκότιον φάος,
Ἀνέτειλέ τε λαμπέτις ἠὼς,
Καὶ παμφαὲς ἀελίου σέλας,
Τότε καὶ Ποδάγρας ἐφάνη κράτος
Ὅτε γὰρ λαγόνων σε τεκοῦσα
Μοῖρα Κλωθὼ τότ᾽ ἔλουσεν,
Ἐγέλασσεν ἅπαν σέλας οὐρανοῦ,

Μέγα δ' ἔκτυπεν εὔδιος αἰθήρ,
Τὴν δ' εὐγλαγέτοις ἐνὶ μαζοῖς,
Εὔολβος ἐθρέψατο Πλούτων.
ΠΟΔ. Τίσι δ' ἐν τελεταῖς ὀργιάζει προςπόλους;
ΧΟΡ. Οὐχ αἷμα λάβρον προσχέομεν ἀπὸ στόματος
σιδάρου,
Οὐ τριχὸς ἀφέτου λυγίζεται στροφαῖσιν αὐχὴν,
Οὐδὲ πολυκρότοις ἀστραγάλοις πέπληγε νῶτα,
Οὐδ' ὠμὰ λακιστὰ κρέα σιτούμεθα ταύρων.
Ὅτε δὲ πτελέας ἔαρι βρύει τὸ λεπτὸν ἄνθος,
Καὶ πολυκέλαδος κόσσυφος ἐπὶ κλάδοισιν ᾄδει,
Τότε διὰ μελέων ὀξὺ βέλος πέπηγε μύσταις,
Ἀφανὲς, κρύφιον, δεδυκὸς ὑπὸ μυχοῖσι γυίων,
Πόδα, γόνυ, κοτύλην, ἀστραγάλους, ἰσχία, μηροὺς,
Χεῖρας, ὠμοπλάτας, βραχίονας, κόρωνα, καρποὺς,
Ἐσθίει, νέμεται, φλέγει, κρατεῖ, πυροῖ, μαλάσσει,
Μέχρις ἂν ἡ θεὸς τὸν πόνον ἀποφυγεῖν κελεύσῃ.
ΠΟΔ. Εἷς ἄρα κἀγὼ τῶν κατωργιασμένων
Ἔλαθον ὑπάρχων; τοι γὰρ ἡκέτω πρευμενὴς
Δαίμων φανεῖσα, σὺν δ' ἐγὼ μύσταις ὁμοῦ
Ὕμνων κατάρξω, τὸ ποδαγρῶν ᾄδων μέλος.
ΧΟΡ. Σῖγα μὲν, αἰθὴρ, καὶ νήνεμος ἔστω,
Καὶ πᾶς ποδαγρῶν εὐφημείτω.
Ἴδε πρὸς θυμέλας κλινοχαρὴς
Βαίνει δαίμων, σκίμπωνι βάσιν
Στηριζομένη· χαίροις μακάρων
Πολυπραοτάτη, καὶ σοῖς προπόλοις
Ἵλαος ἔλθοις, ὄμματι φαιδρῷ,
Δοίης δὲ πόνοις λύσιν ὠκεῖαν,

Ταῖς δ' εἰαριναῖς ὥραις.
ΠΟΔ. Τίς τὴν ἀνίκητόν με δεσπότιν πόνων
Οὐκ οἶδε ποδάγραν, τῶν ἐπὶ χθονὸς βροτῶν;
Ἣν οὔτε λιβάνων ἀτμὶς ἐξιλάσκεται,
Οὔτε χυθὲν αἷμα βωμίοις παρ' ἐμπύροις,
Οὐ ναὸς ὄλβου περικρεμὴς ἀγάλμασιν.
Ἣν οὔτε Παιὰν φαρμάκοις νικᾶν σθένει,
Πάντων ἰατρὸς τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν,
Οὐ παῖς ὁ Φοίβου πολυμαθὴς Ἀσκληπιος.
Ἐξ οὗ γὰρ ἐφύη πρῶτον ἀνθρώποις γένος,
Τολμῶσι πάντες τοὐμὸν ἐκβαλεῖν σθένος,
Κυκῶντες ἀεὶ φαρμάκων τεχνήματα.
Ἄλλος γὰρ ἄλλην ἐπ' ἐμὲ πειράζει τέχνην·
Τρίβουσιν ἀγνόγλωσσα, καὶ σέλινά μοι,
Καὶ φύλλα θριδάκων, καὶ νομαίαν ἀνδράχνην,
Ἄλλοι πράσιον, οἱ δὲ ποταμογείτονα,
Ἄλλοι κνίδας τρίβουσιν, ἄλλοι σύμφυτον,
Ἄλλοι φακοὺς φέρουσι τοὺς ἐκ τελμάτων,
Σταφυλῖνον ἑφθὸν, οἱ δὲ φύλλα Περσικῶν,
Ὑοσκύαμον, μήκωνα, βολβοὺς, σίδια,
Ψύλλιον, λίβανον, ῥίζαν ἐλλεβόρου, νίτρον,
Τῆλιν μετ' οἴνου, γυρίνην, κολλάμφακον,
Κυπαρισσίνην κικῖδα, γῦριν κριθίνην,
Κράμβης ἀπέφθου φύλλα, γύψον ἐκ γάρου,
Σπυράθους ὀρείας αἰγὸς, ἀνθρώπου κόπρον,
Ἄλευρα κυάμων, ἄνθος Ἀσίου λίθου.
Ἕψουσι φρύνους, μυγαλὰς, σαύρας, γαλᾶς,
Βατράχους, ὑαίνας, τραγελάφους, ἀλώπεκας.
Ποῖον μέταλλον οὐ πεπείραται βροτοῖς;

Τίς οὐχὶ χυμός; ποῖον οὐ δένδρου δάκρυ;
Ζώων ἁπάντων ὀστᾶ, νεῦρα, δέρματα,
Στέαρ, αἷμα, μυελὸς, οὖρον, ἀπόπατος, γάλα.
Πίνουσιν οἱ μὲν τὸ διὰ τεσσάρων ἄκος,
Οἱ δὲ τὸ δι᾽ ὀκτώ· τὸ δὲ δι᾽ ἑπτὰ πλείονες.
Ἄλλος δὲ πίνων τὴν ἱερὰν, καθαίρεται.
Ἄλλος ἐπ᾽ ἀοιδαῖς ἐπιθετῶν ἐμπαίζεται,
Ἰουδαῖος ἕτερον μωρὸν ἐξάδει λαβών.
Ὁ δὲ θεραπείαν ἔλλαβε παρὰ τῆς κράνης.
Ἐγὼ δὲ τούτοις πᾶσιν οἰμώζειν λέγω,
Καὶ τοῖς ποιοῦσι ταῦτα, καὶ πειρῶσί με,
Εἴωθ᾽ ἀπαντᾶν μᾶλλον ὀργιλωτέρα.
Τοῖς δὲ φρονοῦσι μηδὲν ἀντίξουν ἐμοὶ,
Ἤπιον ἔχω νοῦν, εὐμενής τε γίγνομαι.
Ὁ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν μυστηρίων,
Πρῶτον μὲν εὐθὺς εὐστομεῖν διδάσκεται,
Τέρπων ἅπαντας, εὐτραπέλους λέγων λόγους.
Πᾶσιν δ᾽ ὁρᾶται μετὰ γέλωτος, καὶ κρότου,
Ὅτε ἐπὶ λουτρὰ φερόμενος βαστάζεται.
Ἄτην γὰρ, ἣν Ὅμηρος εἶπεν, εἰμ᾽ ἐγὼ,
Βαίνουσ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρῶν κρᾶτα, καὶ βάσεις ποδῶν
Ἁπαλὰς ἔχουσα, παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς βροτῶν
Ποδάγρα καλοῦμαι, γιγνομένη ποδῶν ἄγρα.
Ἀλλ᾽ εἶα μύσται πάντες ὀργίων ἐμῶν,
Γεραίρεθ᾽ ὕμνοις τὴν ἀνίκητον θεάν.

ΧΟΡ. Ἀδαμάντινον ἦθος ἔχουσα κόρα,
Πουλυσθενὲς, ὀβριμόθυμε θεὰ,
Κλύε σῶν ἱερῶν μερόπων ἐνοπάς.
Μέγα σὸν κράτος, ὀλβιόφρον Ποδάγρα·

Τὰν καὶ Διὸς ὠκὺ πέφρικε βέλος,
Τρομέει δέ σε κύμαθ᾽ ἁλὸς βαθείης,
Τρομέει βασιλεὺς ἐνέρων ἀΐδας.
Ἐπιδεσμοχαρὲς, κατακλινοβατὲς,
Κωλυσοδρόμα, βασανιστραγάλα,
Σφυροπρησιπύρα, μογισαψεδάφα,
Δοιδυκοφόβα, γονυκλαυσαγρύπνα,
Περικονδυλοπωροφίλα,
Γονυκαμψεπίκυρτε Ποδάγρα.

ΑΓ. Δέσποινα, καιρίῳ γὰρ ἤντησας ποδὶ,
Ἄκουε, ἔπος γὰρ οὐκ ἐτώσιον φέρω.
Ἀλλ᾽ ἔστι πρᾶξις τῶν λόγων συνέμπορος.
Ἐγὼ γὰρ, ὡς ἔταξας, ἠρέμα ποδὶ,
Πόλεις ἰχνεύων, πάντας ἠρεύνων δόμους,
Μαθεῖν ποθῶν, εἴ τις σὸν οὐ τιμᾷ κράτος·
Καὶ τῶν μὲν ἄλλων εἶδον ἥσυχον φρένα,
Νικωμένων, ἄνασσα, σαῖν βίᾳ χεροῖν.
Δύω δὲ τώδε φῶτε τολμηρῷ θράσει,
Ἐφραζέτην λαοῖσι, καὶ κατωμνύτην,
Ὡς οὐκ ἔτ᾽ ἔστι σὸν κράτος σεβάσμιον,
Ἀλλ᾽ ἔκβολον βροτῶν σε θήσουσιν βίου.
Διόπερ κραταιῶς συνεχμάσας δεσμῷ πόδα
Πεμπταῖος ἥκω, στάδια διανύσας δύο.

ΠΟΔ. Ὡς κραιπνὸς ἔπτης, ἀγγέλων ὤκιστέ μοι.
Τίνος δὲ καὶ γῆς ὅρια δυσβάτου λιπὼν
Ἥκεις; σαφῶς μήνυσον, ὡς ἴδω τάχος.

ΑΓ. Πρῶτον μὲν ἔλιπον πέντε βαθμῶν κλίμακα,
Ξύλων τρέμουσαν διαλύτοισιν ἁρμογαῖς,
Ὅθεν με δέχεται κορδυβαλλῶδες πέδον,

Σκληροῖσι ταρσοῖς ἀντερεῖδον κρούμασιν.
Ὅπερ διανύσας ἴχνεσιν ἀλγεινοῖς ἐγὼ,
Ἐστρωμένην χάλιξιν εἰςέβην ὁδὸν,
Καὶ δυςπάτητον ὀξέσιν κέντροις λίθων
Μεθ᾽ ἣν ὀλίσθῳ περιπεσὼν λείας ὁδοῦ,
Ἔσπευδον εἰς τὸ πρόσθε, διάλυτος δέ μου
Ἔσυρεν ὀπίσω πηλὸς ἀσθενῆ σφυρὰ,
Δι᾽ ἧς περῶντι, νότιος ἐκ μελῶν ἱδρὼς
Ἔῤῥει, βάσιν μου σαθρὰν ἐκλυομένῳ.
Ὅθεν με δέχεται πᾶν δέμας κεκμηκότα,
Πλατεῖα μὲν κέλευθος, ἀλλ᾽ οὐκ ἀσφαλής.
Τὰ μὲν γὰρ ἔνθεν, τὰ δὲ ἐκεῖθεν ὀχήματα
Ἤπειγεν, ἠνάγκαζεν, ἔσπερχεν τρέχειν.
Ἐγὼ δὲ νωθρὸν ἐλαφρὰ κουφίζων πόδα,
Δόχμιος ἔβαινον εἰςόδου πέζαν στενὴν,
Ἕως ἀπήνη παραδράμῃ τροχήλατος.
Μύστης γὰρ ὢν σὸς, ταχὺ τρέχειν οὐκ ἔσθενον.

ΠΟΔ. Οὐκ εἰς μάτην, βέλτιστε, πρᾶξις ἥδε σοι
Ὀρθῶς πέπρακται, τῇ δὲ σῇ προθυμίᾳ
Ἴσαισι τιμαῖς ἀντισηκώσω χάριν.
Ἔστω δέ σοι δώρημα θυμῆρες τόδε,
Ἑξῆς τριετίας πειράσῃ κούφων πόνων.
Ὑμεῖς δὲ μιαροὶ, καὶ θεοῖς ἐχθίστατοι,
Τίνες, πότ᾽ ὄντες, καὶ τίνων πεφυκότες,
Τολμᾶτε Ποδάγρας ἀνθαμιλλᾶσθαι κράτει;
Τῆς οὐδ᾽ ὁ Κρονίδας οἶδε νικῆσαι βίαν.
Λέγετ᾽, ὦ κάκιστοι, καὶ γὰρ ἡρώων ἐγὼ
Ἐδάμασα πλείστους, καί γ᾽ ἐπίστανται σοφοί.
Πρίαμος ποδάρκης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκλῄζετο.

Ἔθανε δ' Ἀχιλλεὺς ποδαγρὸς ὢν, ὁ Πηλέως.
Ὁ Βελλεροφόντης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκαρτέρει.
Θηβῶν δυνάστης Οἰδίπους ποδαγρὸς ἦν.
Ἐκ τῶν Πελοπιδῶν ποδαγρὸς ἦν ὁ Πλεισθένης.
Ποίαντος υἱὸς ποδαγρὸς ὢν, ἦρχε στόλου.
Ἄλλος Ποδάρκης Θεσσαλῶν ἦν ἡγεμών·
Ὃς ἐπείπερ ἔπεσε Πρωτεσίλαος ἐν μάχῃ,
Ὅμως ποδαγρὸς ὢν, καὶ πονῶν, ἦρχε στόλου.
Ἰθάκης ἄνακτα Λαερτιάδην Ὀδυσσέα
Ἐγὼ κατέπεφνον, οὐκ ἄκανθα τρυγόνος.
Ὡς οὔτι χαιρήσοντες, ὦ δυςδαίμονες,
Ἴσην πάθησθε κόλασιν οἷς δεδράκατε.
ΙΑΤ. Σύροι μέν ἐσμεν, ἐκ Δαμασκοῦ τῷ γένει,
Λιμῷ δὲ πολλῷ καὶ πενίᾳ κρατούμενοι,
Γῆν καὶ θάλασσαν ἐφέπομεν πλανώμενοι.
Ἔχομεν δὲ χρίσμα πατροδώρητον τόδε,
Ἐν ᾧ παρηγοροῦμεν ἀλγούντων πόνους.
ΠΟΔ. Τί δὴ τὸ χρίσμα, καὶ τίς ἡ σκευή; φράσον,
ΙΑΤ. Μύστης με σιγᾷν ὅρκος, οὐκ ἐᾷ φράσαι,
Καὶ λοισθία θνήσκοντος ἐντολὴ πατρός.
Ὃς ἔταξε κεύθειν φαρμάκου μέγα σθένος,
Ὃ καὶ σὲ παύειν οἶδεν ἠγριωμένην.
ΠΟΔ. Εἶτ', ὦ κατάρατοι, καὶ κακῶς ὀλούμενοι,
Ἔστιν τις ἐν γῇ φαρμάκου δρᾶσις τόση,
Ὃ χρισθὲν οἶδε τὴν ἐμὴν παῦσαι βίαν;
Ἀλλ' εἶα, τήνδε σύμβασιν συνθώμεθα,
Καὶ πειράσωμεν, εἴτε φαρμάκου σθένος
Ὑπέρτερον πέφυκεν, εἴτ' ἐμαὶ φλόγες.
Δεῦτ', ὦ σκυθρωπαὶ, πάντοθεν ποτώμεναι

Βάσανοι, πάρεδροι τῶν ἐμῶν βακχευμάτων,
Πελάζετ' ἆσσον. καὶ σὺ μὲν ποδῶν ἄκρους
Φλέγμαινε ταρσοὺς δακτύλων ποδῶν ἄχρι.
Σὺ δὲ σφυροῖς ἔμβαινε. σὺ δὲ μηρῶν ἄπο
Ἐς γόνατα λεῖβε πικρὸν ἰχώρων βάθος.
Ὑμεῖς δὲ χειρῶν δακτύλους λυγίζετε.
ΠΟΝ. Ἴδ', ὡς ἔταξας, πάντα σοι δεδράκαμεν,
Κεῖνται βοῶντες οἱ ταλαίπωροι μέγα,
Ἅπαντα γυῖα προσβολῇ στρεβλούμενοι.
ΠΟΔ. Φέρετ', ὦ ξένοι, μάθωμεν ἀτρεκέστατον,
Εἰ χρισθὲν ὑμᾶς φάρμακον τόδ' ὠφελεῖ.
Εἰ γὰρ σαφῶς τόδ' ἐστὶν ἀντίξουν ἐμοὶ,
Λιποῦσα γαῖαν, εἰς μυχοὺς εἶμι χθονὸς,
Ἄϊστος, ἀφανὴς, κύματι Ταρτάρου βύθῳ.
ΙΑΤ. Ἰδοὺ, κέχρισται, κοὐ χαλᾷ φλεγμὸν πόνου.
ΠΟΔ. Οἴ μοι, παπαί γε, τείρομαι, διόλλυμαι,
Ἅπαν πέπαρμαι γυῖον ἀσκόπῳ κακῷ·
Οὐ Ζεὺς κεραυνοῦ τοῖον αἰωρεῖ βέλος,
Οὐδεὶς θαλάσσης τοῖα μαίνεται κλύδων,
Οὐδὲ στροβητὴ λαίλαπος τόση βία.
Μὴ κάρχαρον πορθεῖ με δῆγμα Κερβέρου;
Μή τις ἐχίδνης ἰὸς ἀμφιβόσκεται;
Ἢ διαβροχὴς ἰχῶρι Κενταύρου πέπλος;
Ἐλέαιρ', ἄνασσα, φάρμακον γὰρ οὔτ' ἐμὸν,
Οὔτ' ἄλλο, δύναται σὸν ἀναχαιτίσαι δρόμον,
Ψήφοις δὲ πάσαις πᾶν ἔθνος νικᾷς βροτῶν.
ΠΟΔ. Παύσασθε, βάσανοι, καὶ πόνους μειώσατε
Τῶν μετανοούντων εἰς ἐμὴν ἔριν μολεῖν·
Γιγνωσκέτω δὲ πᾶς τις, ὡς μόνη θεῶν

Ἄτεγκτος οὖσα, φαρμάκοις οὐ πείθομαι.

ΧΟΡ. Οὔτε Διὸς βρονταῖς Σαλμωνέος ἤρισε βία,
Ἀλλ' ἔθανε ψολόεντι δαμεῖσα θεοῦ φρένα βέλει.
Οὐκ ἐρίσας ἐχάρη Φοίβῳ Σάτυρος Μαρσύας,
Ἀλλὰ λιγὺ ψαίρει κείνου περὶ δέρμα πίτυς.
Πένθος ἀείμνηστον δι' ἔριν τοκὰς ἔσχε Νιόβη,
Ἀλλ' ἔτι μυρομένη, προχέει πολὺ δάκρυ Σιπύλῳ.
Μαιονία δ' Ἀράχνη Τριτωνίδος ἦλθεν ἐς ἔριν·
Ἀλλ' ὀλέσασα τύπον, καὶ νῦν ἔτι νήματα πλέκει·
Οὐ γὰρ ἴσον μακάρων ὀργαῖς θράσος ἐστὶ μερόπων,
Ὡς Διὸς, ὡς Λητοῦς, ὡς Παλλάδος, ὡς Πυθίου.
Ἤπιον, ὦ πάνδημε, φέροις ἄλγημα Ποδάγρα,
Κοῦφον, ἐλαφρὸν, ἄδριμυ, βραχυβλαβὲς, ἀνώδυνον,
Εὔφορον, εὔληκτον, ὀλιγοδρανὲς, εὐπερίπατον.
Πολλαὶ μορφαὶ τῶν ἀτυχούντων,
Μελέται δὲ πόνων, καὶ τὸ σύνηθες
Τοὺς ποδαγρῶντας παραμυθείσθω.
Ὅθεν εὐθύμως, ὦ συνναύκληροι, λήσεσθε
Πόνων, εἰ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη,
Τοῖς δ' ἀδοκήτοις πόρον εὗρεν θεός.
Πᾶς ἀνεχέσθω τῶν πασχόντων,
Ἐμπαιζόμενος, καὶ σκωπτόμενος.
Τοῖον γὰρ ἔφυ τόδε πρᾶγμα.

ΩΚΥΠΟΥΣ.

ARGVMENTVM.

Ocypus Podalirii et Astasiae filius fuit, pulchritudine et viribus praestans, qui Gymnasia et venatus non negligeret. Saepe cum videret eos, qui ab implacabili podagra tenerentur, deridebat, dicens, plane nihil esse illum morbum. Indignatur ergo Dea, et per pedes irruit. Illo vero fortiter ferente, ac negante, supinum omnino Dea abiicit. Scena dramatis ponitur esse Thebis. Chorus constat podagris eius regionis, Ocypodem convincentibus. Est autem drama valde lepidorum unum. Personae dramatis: Podagra, Ocypus, Educator, Medicus, Dolor, Nuntius. Prologum agit Podagra.

Lucianum non agnoscunt viri docti. Gesnero liber ab aliquo imitatore Tragodopodagrae scriptus videtur.

ΠΟΔΑΓΡΑ, ΩΚΥΠΟΥΣ, ΤΡΟΦΕΥΣ, ΙΑΤΡΟΣ, ΠΟΝΟΣ, ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΠΟΔ. Δεινὴ μὲν ἐν βροτοῖσι, καὶ δυςώνυμος
Ποδάγρα κέκλημαι, δεινὸν ἀνθρώποις πάθος,
Δεσμῶ δὲ νευρίνοισι τοὺς πόδας βρόχοις,
Ἄρθροισιν εἰςδραμοῦσα μὴ νοουμένη.
Γελῶ δὲ τοὺς πληγέντας ὑπ' ἐμοῦ,

Καὶ μὴ λέγοντας ἀτρεκῆ τῆς συμφορᾶς,
Ἀλλ' εἰς ματαίαν πρόφασιν ἐξησκημένους.
Ἅπας γὰρ αὐτὸν βουκολεῖ ψευδοστομῶν,
Ὡς ἐνσεσεικὼς ἢ προκόψας ποι βάσιν,
Λέγει φίλοισι, μὴ φράσας τὴν αἰτίαν·
Ὃ μὴ λέγει γάρ, ὡς δοκῶν λαθεῖν τινας,
Χρόνος δέ γ' ἕρπων μηνύει, κἂν μὴ θέλῃ.
Καὶ τότε δαμασθεὶς, ὀνομάσας μου τοὔνομα,
Πᾶσι θρίαμβος ἐμβεβάστακται φίλοις.
Πόνος δέ μοι συνεργός ἐστι τῶν κακῶν·
Ἐγὼ γὰρ οὐδέν εἰμι τούτου δίχα μόνη.
Τοῦτ' οὖν δάκνει με, καὶ φρενῶν καθάπτεται,
Ὅτι τὸν ἅπασιν αἴτιον πόνον κακῶν,
Οὐδεὶς κακούργοις λοιδορεῖ βλασφημίαις,
Ἀλλὰ κατ' ἐμοῦ πέμπουσι δυςφήμους ἀράς,
Ὡς δεσμὸν ἐλπίζοντες ἐκφυγεῖν ἐμόν.
Τί ταῦτα φλυαρῶ, κοὐ λέγω τίνος χάριν
Πάρειμι, μὴ φέρουσα τὴν ἐμὴν χολήν;
Ὁ γὰρ Δόλων γενναῖος, ὁ θρασὺς Ὠκύπους,
Φρονεῖ καθ' ἡμῶν, μηδὲν εἶναί μέ τι λέγων.
Ἐγὼ δ' ὑπ' ὀργῆς, ὡς γυνὴ δεδηγμένη,
Ἀντέδακα τοῦτον ἀθεράπευτον εὐστόχως,
Ὡς ἦν ἔθος μοι κονδύλου ποδὸς τυχεῖν
Ἤδη δ' ὁ δεινὸς πόνος ἔχει λεπτὸν τόπον,
Καὶ τὴν βάσιν νυγμοῖσι τρυπᾷ τὴν κάτω.
Ὁ δ' ὡς δρόμοισιν ἢ πάλῃ πλήξας ἴχνος,
Πλανᾷ γέροντα παιδαγωγὸν ἄθλιον.
Καὶ κλεψίχωλον πόδα τιθεὶς ἰχνευμένον,
Δύστηνος αὐτὸς ἐκ δόμων προςέρχεται.

ΩΚΥΠ. Πόθεν δ' ὁ δεινὸς κατὰ ποδῶν οὗτος παρῆν,
Ἀτραυμάτιστος, ἄβατος, ἄστατος πόνος;
Τείνω δὲ νεῦρον οἷα τοξότης ἀνὴρ,
Βέλος προπέμπων, καὶ λέγειν βιάζεται,
Τὸ τῶν πονούντων ἔσχατον, στοιχεῖ χρόνῳ.
ΤΡΟΦ. Ἔπαιρε σαυτὸν, ὦ τέκνον, καὶ κούφισον,
Μή πως με πίπτων, καταβάλῃς σὺ χωλὸς ὤν.
ΩΚΥΠ. Ἰδοὺ κρατῶ σε δίχα βάρους, καὶ πείθομαι,
Καὶ τον πονοῦντα πόδα τιθῶ, καὶ καρτερῶ.
Νεωτέρῳ γὰρ αἶσχος ἐν παισὶν ἀεὶ,
Υπηρέτης ἀδύνατος γογγύζων γέρων.
ΤΡΟΦ. Μὴ, μή τι ταῦτα, μωρὲ, μή με κερτόμει
Μή μ' ὡς νέον κόμπαζε, τοῦτ' εἰδὼς, ὅτι
Εν ταῖς ἀνάγκαις πᾶς γέρων ἐστὶν νέος.
Πείθου λέγοντι· τὸ πέρας ἂν ὑποσπάσω,
Εστην ὁ πρέσβυς, σὺ δ' ὁ νέος πίπτεις χαμαί.
ΩΚΥΠ. Σὺ δ' ἂν σφαλῇς, πέπτωκας ἄπονος ὢν γέρων.
Προθυμία γὰρ ἐν γέρουσι παρέπεται·
Πρᾶξις δὲ τούτοις οὐκέτ' ἐστιν εὔτονος.
ΤΡΟΦ. Τί μοι σοφίζῃ, κοὐ λέγεις οἵῳ τρόπῳ
Πόνος προῆλθε σοῦ ποδὸς κοίλην βάσιν;
ΩΚΥΠ. Δρόμοισιν ἀσκῶν, κοῦφον ὡς τιθῶ πόδα,
Τρέχων ἔστειλα, καὶ συνεμίχθην πόνῳ.
ΤΡΟΦ. Πάλιν τρέχ' ὅς τις εἶπον, ἢ καθήμενος,
Πώγωνα τίλλει κουρέων ὑπ' ὠλέναις.
ΩΚΥΠ. Οὐκοῦν παλαίων ὡς θέλων παρεμβολὴν

Βαλεῖν, ἐπλήγην. τοῦτο δὴ πίστευε μοι.

ΤΡΟΦ. Ποῖος στρατιώτης γέγονας, ἵνα παρεμβολὴν
Βάλλων συ πληγῆς; περικυκλοῖς ψευδηλογῶν.
Τὸν αὐτὸν ἡμεῖς εἴχομεν λόγον ποτὲ,
Μηδενὶ λέγοντες τὴν ἀλήθειαν φίλων.
Νῦν δ' εἰςορᾷς ἅπαντα ἐξ . . . . .
Ο πόνος δ' ἑλελίξας ἐμμελῶς διαστρέφει.

ΙΑΤ. Ποῖ ποῖ καθεύρω κλεινὸν Ὠκύπουν, φίλοι,
Τὸν πόδα πονοῦντα, καὶ βάσιν παρειμένον;
Ἰατρὸς γὰρ ὤν, ἔκλυον ὑπὸ φίλου τινὸς,
Πάσχοντα δεινὰ τοῦτον ἀστάτῳ πάθει·
Ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἐγγὺς ὀμμάτων ἐμῶν,
Κεῖται κατ' εὐνῆς ὕπτιος βεβλημένος.
Ἀσπάζομαί σε πρὸς θεῶν, καὶ σὸν . . . . .
Τί τοῦτο; λέξον, Ὠκύπου, τάχα,
Εἰ γὰρ μάθοιμι, τυχὸν ἴσως ἰάσομαι
Τὸ δεινὸν ἄλγος, τοῦ πάθους τὴν συμφοράν.

ΩΚΥΠ. Ὁρᾷς με, Σωτὴρ, καὶ πάλιν Σωτήριχε,
Σάλπιγγος αὐτῆς οὔνομ' ἔχων Σωτήριχε,
Δεινὸς πόνος με τοῦ ποδὸς δάκνει κακῶς,
Δειλὸν δὲ βῆμα, κοὐχ ἁπλοῦν τιθῶ ποδί.

ΙΑΤ. Πόθεν; τί παθών; μήνυσον, ἢ ποίῳ τρόπῳ;
Μαθὼν γὰρ ἀλήθειαν ὁ ἰατρὸς ἀσφαλῶς,
Κρεῖττον πρόςεισι, σφάλλεται δὲ μὴ μαθών.

ΩΚΥΠ. Δρόμον τίν' ἀσκῶν, καὶ τέχνην γυμναστικὴν,
Δεινῶς ἐπλήγην ὑπὸ φίλων ὁμηλίκων.

ΙΑΤ. Πῶς οὖν ἀηδὴς οὐ πάρεστι φλεγμονὴ

Τοπου κατ' αὐτοῦ, κοὐκ ἔχεις τὶν' ἐμβροχὴν;
ΩΚΥΠ. Οὐ γὰρ στέγω τὰ δεσμὰ τῶν ἐριδίων,
Εὐμορφίαν ἄχρηστον εἰς πολλοὺς καλήν.
ΙΑΤ. Τί οὖν δοκεῖ σοι; κατακνήσω σου τὸν πόδα
Ἂν γὰρ παράσχῃς μοι, γιγνώσκειν σε χρὴ,
Ὡς ταῖς τομαῖσι πλεῖστον αἷμά σου κενῶ.
ΩΚΥΠ. Ποίησον εἴ τι καινὸν ἐξευρεῖν ἔχεις,
Ἵν' εὐθὺ δεινὸν ἐκ ποδῶν παύσῃς πόνον.
ΙΑΤ. Ἰδοὺ σιδηρόχαλκον ἐπιφέρω τομὴν,
Ὀξεῖαν, αἱμόδιψον, ἡμιστρόγγυλον.
ΩΚΥΠ. Ἔα, ἔα . . . . .
ΤΡΟΦ. Σῶτερ, τί ποιεῖς; μὴ τύχοις σωτηρίας.
Τολμᾷς σιδηρόσπαρτον ἐπιβαλεῖν πόνον;
Μηδὲν κατειδὼς, προςφέρεις κακὸν ποσί.
Ψευδὴς γὰρ ἔκλυες, ὧν ἀκήκοας ἔργων.
Οὐ γὰρ πάλαισιν, ἢ δρόμοισι, ὡς λέγει,
Ἀσκῶν ἐπλήγη. τοῦτο γοῦν ἄκουέ μου.
Ἦλθεν μὲν οὖν τὸ πρῶτον ὑγιὴς ἐν δόμοις,
Φαγὼν δὲ πολλὰ, καὶ πιὼν ὁ δυστυχὴς,
Κλίνης ὕπερθε καταπεσὼν, ὑπνοῖ μόνος·
Ἔπειτα νυκτὸς διυπνίσας, ἐκραύγασεν,
Ὡς δαίμονι πληγεὶς, καὶ πάντα φόβον λαβεῖν
Ἔλεξε δ', οἴμοι, πόθεν ἔχω κακὴν τύχην,
Δαίμων τάχα κρατῶν ἔξω ποδός·
Πρὸς ταῦτα νυκτὸς ἀνακαθήμενος μόνος,
Ὁποῖα κῆρυξ ἐξεθρήνει τὸν πόδα.
Ἐπεὶ δ' ἀλέκτωρ ἡμέραν ἐσάλπισεν,
Οὗτος προςῆλθε, χεῖρα θεὶς ἐμοὶ πικρὰν,
Θρηνῶν, πυρέσσων, ἐπ' ἐμοὶ βάζων.

Ἃ πρὶν δέ σοι κατεῖπε, πάντ᾽ ἐψεύσατο,
Τί δεινὰ κρύπτων τῆς νόσου μυστήρια.
ΩΚΥΠ. Γέρων μὲν αἰεὶ τοῖς λόγοις ὁπλίζεται,
Καυχώμενος τὰ πάντα· μηδὲ ἓν σθένων.
Ὁ γὰρ πονῶν τε, καὶ φίλοις ψευδῆ λέγων,
Πεινῶντ᾽ ἔοικε μαστίχην μασσωμένῳ.
ΙΑΤ. Πλανᾷς ἅπαντας, ἄλλα δ᾽ ἐξ ἄλλων λέγεις,
Λέγων, πονεῖν μὲν, ὃ δὲ πονεῖς, οὔπω λέγεις.
ΩΚΥΠ. Πῶς οὖν φράσω σοι τοῦ πάθους την συμφοράν;
Πάσχων γὰρ, οὐδὲν οἶδα, πλὴν πονῶ μόνον.
ΙΑΤ. Ὅταν ἀφορμῆς δίχα πονῇ τις τὸν πόδα,
Πλάσσει τὸ λοιπὸν οὓς θέλει κενοὺς λόγους,
Εἰδὼς τὸ δεινὸν ᾧ συνέζευκται κακῷ
Καὶ νῦν μὲν ἀκμὴν εἶς . . . . .
Ἐπὰν δὲ καὶ τὸν ἕτερον ἀλγήσῃς πόδα,
Στένων, δακρύσεις, ἓν δέ σοι φράσαι θέλω.
Τοῦτ᾽ ἐστ᾽ ἐκεῖνο, κἂν θέλῃς, κἂν μὴ θέλῃς.
ΩΚΥΠ. Τίδ᾽ ἐς᾽ ἐκεῖνό γ᾽, εἰπὲ, καὶ τί κλῄζεται;
ΤΡΟΦ. Ἔχει μὲν ὄνομα συμφορᾶς γέμον διπλῆς.
ΩΚΥΠ. Οἴμοι. τί τοῦτο; λέξον, ὦ, δέομαι, γέρον.
ΤΡΟΦ. Ἐκ τοῦ τόπου μὲν, οὗ πονεῖς, ἀρχὴν ἔχει.
ΩΚΥΠ. Ποδὸς μὲν ἀρχὴν ὄνομ᾽ ἔχει καθὼς λέγεις;
ΤΡΟΦ. Τούτῳ σὺ πρόςθες ἐπὶ τέλει δεινὴν ἄγραν.
ΩΚΥΠ. Καὶ πῶς με τὸν δύστηνον ἔτι;
ΤΡΟΦ. Δεινήπερ οὖσα, φείδεται γὰρ οὐδενός.
ΩΚΥΠ. Σωτὴρ, τί λέγεις; τί δέ με;
ΙΑΤ. Ἄφες με μικρὸν, ἠλόγημαι σοῦ χάριν.
ΩΚΥΠ. Τί δ᾽ ἐστι δεινὸν, ἢ τί συμβέβηκέ μοι;

ΙΑΤ. Εἰς δεινὸν κἀχώριστον πόνον ἦλθες ποδός.
ΩΚΥΠ. Οὐκοῦν με δεῖ πρόχωλον ἐξαντλεῖν πόνον;
ΙΑΤ. Χωλὸς μὲν ἂν ᾖς, οὐδέν ἐστι, μὴ φοβοῦ.
ΩΚΥΠ. Τί δ᾽ ἐστὶ χεῖρον;
ΙΑΤ. Ἀμφοῖν ποδοῖν σε συμποδισθῆναι μένει.
ΩΚΥΠ. Οἴμοι. πόθεν μοι καινὸς εἰσῆλθεν πόνος
Ποδὸς δι᾽ ἄλλου, καί μοι συμπάσχει κακῶς;
Ἢ πῶς ὅλος πέπηγα, μεταβῆναι θέλων;
Δειλαίνομαι δὲ πολλὰ μεταστῆσαι πόδα,
Νήπιος, ὁποῖα βρέφος ἄφνω φοβούμενος.
Ἀλλ᾽ ἄντομαί σε πρὸς θεῶν, Σωτήριχε,
Εἴπερ τέχνη σὴ δύναται, μηδὲν φθονῶν
Θεράπευσον ἡμᾶς, εἰ δὲ μὴ, διοίχομαι.
Πάσχω γὰρ ἀφανῶς, κατὰ ποδῶν τοξεύομαι.
ΙΑΤ. Τοὺς μὲν πλανήτας περιελὼν λόγους ἐγὼ,
Τοὺς τῶν ἰατρῶν τῶν ὁμιλούντων μόνον,
Ἔργῳ δὲ μηδὲν εἰδότων σωτήριον,
Τὰ πάντα σοι πάσχοντι, συντόμως φράσω.
Ἄφευκτον ἦλθες πρῶτον ἐς πάθος κακόν.
Οὐ γὰρ σιδηρόπλαστον ὑπεδύσω βάσιν,
Ὃ τοῖς κακούργοις εὑρέθη τεκμήριον·
Δεινὴν δὲ καὶ κρυφαίαν εἰς πάντας κάκην,
Ἧς οὐκ ἂν ἄροιτ᾽ ἄχθος ἀνθρώπων φύσις.
ΩΚΥΠ. Αἶ, αἶ, αἶ, αἶ, οἴμοι, οἴμοι.
Πόθεν μοι τρυπᾷ τὸν πόδα κρυπτὸς πόνος;
Δέξασθε χεῖρας τὰς ἐμὰς πρὸ τοῦ πεσεῖν,
Ὁποῖα Σάτυροι Βακχίους ὑπ᾽ ὠλένας.
ΤΡΟΦ. Γέρων μέν εἰμι, πλὴν ἰδού σοι πείθομαι,
Καὶ τὸν νέον σε χειραγωγῶ πρέσβυς ὤν.

EPIGRAMMATA LVCIANI.

I.

(*Anthol. Gr. ex ed. Iacobs. T. III. p. 22. n. V.*)

Λουκιανοῦ εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον.

Λουκιανὸς τάδ᾽ ἔγραψε, παλαιά τε μωρά τε εἰδώς,
Μωρὰ γὰρ ἀνθρώποις καὶ τὰ δοκοῦντα σοφά.
Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακριδόν ἐστι νόημα.
Ἀλλ᾽ ὃ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ᾽ ἑτέροισι γέλως.

II.

(*Anthol. T. III. p. 27. n. XXX.*)

Εἰς ἀσώτους.

Τὸν πατρικὸν πλοῦτον νέος ὢν Θήρων ὁ Μενίππου
Αἰσχρῶς εἰς ἀκρατεῖς ἐξέχεεν δαπάνας.
Ἀλλά μιν Εὐκτήμων πατρικὸς φίλος ὡς ἐνόησεν
Ἤδη καρφαλέῃ τειρόμενον πενίῃ,
Καί μιν δακρυχέων ἀνελάμβανε, καὶ πόσιν αὐτὸν
Θῆκε θυγατρὸς ἑῆς, πόλλ᾽ ἐπὶ μείλια δούς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Θήρωνι παρ᾽ ἐλπίδας ἤλυθε πλοῦτος,
Αὐτίκα ταῖς αὐταῖς ἐτρέφετ᾽ ἐν δαπάναις,
Γαστρὶ χαριζόμενος πᾶσαν χάριν, οὐ κατὰ κόσμον,
Τῇ θ᾽ ὑπὸ τὴν μιαρὰν γαστέρα μαργοσύνῃ.
Οὕτω μὲν Θήρωνα τὸ δεύτερον ἀμφεκάλυψεν
Οὐλομένης πενιης κῦμα παλιῤῥόθιον.
Εὐκτήμων δ᾽ ἐδάκρυε τὸ δεύτερον, οὐκ ἔτι κεῖνον,

Ἀλλὰ θυγατρὸς ἑῆς προῖκά τε καὶ θάλαμον.
Ἔγνω δ᾽ ὡς οὐκ ἔστι κακῶς κεχρημένον ἄνδρα
Τοῖς ἰδίοις, εἶναι πιστὸν ἐν ἀλλοτρίοις.

III.

(*Anth. T. III. p. 26. n. XXVIII.*)

Εἰς αὐτάρκειαν.

Ὡς τεθνηξόμενος, τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε·
Ὡς δὲ βιωσόμενος, φείδεο σῶν κτεάνων.
Ἐστὶ δ᾽ ἀνὴρ σοφὸς οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
Φειδοῖ καὶ δαπάνῃ μέτρον ἐφηρμόσατο.

IV.

(*Anthol. T. III. Lucillii Epigr. p. 53. n. CXVIII.*)

Εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, καὶ πάντα παρέρχεται ἡμᾶς·
Ἢν δὲ μή, ἀλλ᾽ ἡμεῖς αὐτὰ παρερχόμεθα.

V.

(*Anth. III. p. 27. n. XXIX.*)

Εἰς μικρὸν βίον.

Τοῖσι μὲν εὖ πράττουσιν πᾶς ὁ βίος βραχύς ἐστι·
Τοῖς δὲ κακῶς, μία νὺξ ἄπλετός ἐστι χρόνος.

VI.

(*Anth. III. p. 27. n. XXXI.*)

Εἰς ἔρωτα.

Οὐχ ὁ ἔρως ἀδικεῖ μερόπων γένος, ἀλλ᾽ ἀκολάστοις
Ψυχαῖς ἀνθρώπων ἔσθ᾽ ὁ ἔρως πρόφασις.

VII.

(*Anth. IV. p. 205. n. CCCCIX. inter epigrammata* ἀδέσποτα.)

Εἰς χάριτας.

Ὠκεῖαι χάριτες, γλυκερώτεραι· ἢν δὲ βραδύνῃ,

Πᾶσα χάρις κενεή, μηδὲ λέγοιτο χάρις.

VIII.

(*Anthol. III. p. 27. n. XXXII.*)

Εἰς ἀχαρίστους.

Φαῦλος ἀνὴρ πίθος ἐστὶ τετρημένος, εἰς ὃν ἁπάσας
Ἀντλῶν τὰς χάριτας, εἰς κενὸν ἐξέχεας.

IX.

(*Anth. III. p. 28. n. XXXIII.*)

Εἰς θεούς.

Ἀνθρωπους μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιησας·
Οὐ λήσεις δὲ θεοὺς, οὐδὲ λογιζόμενος.

X.

(*Anth. III. p. 28. n. XXXIV.*)

Εἰς κόλακας.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν
Ἀνθρώπου, καθαρὰν ψευδομένου φιλίην.
Οὐ γὰρ ἔθ' ὡς ἐχθρὸν προφυλασσόμεθ' ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον, ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

XI.

(*Anth. III. p. 28. n. XXXV.*)

Εἰς μυστήριον.

Ἀῤῥήτων ἐπέων γλώσσῃ σφρηγὶς ἐπικείσθω·
Κρείσσων γὰρ μύθων ἢ κτεάνων φυλακή.

XII.

(*Anth. III. p. 28. XXXVI. et XXXVII.*)

Εἰς πλοῦτον.

Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς, πλοῦτος μόνος ἐςὶν ἀληθής,
Τ' ἄλλα δ' ἔχει αὐτὴ πλείονα τῶν κτεάνων.

Τόνδε πολυκτέανον καὶ πλούσιόν ἐστι δίκαιον
Κλήζειν, ὃς χρῆσθαι τοῖς ἀγαθοῖς δύναται.
Εἰ δέ τις ἐν ψήφοις κατατήκεται, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Σωρεύειν αἰεὶ πλοῦτον ἐπειγόμενος·
Οὗτος, ὁποῖα μέλισσα πολυτρήτοις ἐνὶ σίμβλοις
Μοχθήσει, ἑτέρων δρεψομένων τὸ μέλι.

XIII.

(*Anth. IV. p. 205. CCCCX. inter epigrammata* ἀδέσποτα.)

Εἰς τύχην.

Ἀγρὸς Ἀχαιμενίδου γενόμην ποτὲ, νῦν δὲ Μενίππου·
Καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου βήσομαι εἰς ἕτερον.
Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔχειν μέ ποτ' ᾤετο, καὶ πάλιν οὗτος
Οἴεται, εἰμὶ δ' ὅλως οὐδενὸς, ἀλλὰ Τύχης.

XIV.

(*Anth. III. p. 28. XXXVIII.*)

Εἰς εὐτυχεῖς.

Μὴ πταίων, φίλος εἶ θνητοῖς, φίλος εἶ μακάρεσσι,
Καί σου ῥηϊδίως ἔκλυον εὐξαμένου.
Ἂν πταίσῃς, οὐδεὶς ἔτι σοι φίλος, ἀλλ' ἅμα πάντα
Ἐχθρὰ, τύχης τε ῥοπαῖς συμμεταβαλλόμενα.

XV.

(*Anth. III. Lucillii epigrammata, p. 53. CXIX.*)

Εἰς τύχην.

Πολλὰ τὸ δαιμόνιον δύναται, κἂν ᾖ παράδοξα·
Τοὺς μικροὺς ἀνάγει, τοὺς μεγάλους κατάγει.
Καὶ σοῦ τὴν ὀφρῦν, καὶ τὸν τῦφον καταπαύσει,
Κἂν ποταμὸς χρυσοῦ νάματά σοι παρέχῃ.
Οὐ θρύον, οὐ μαλάχην ἄνεμός ποτε, τὰς δὲ μεγίστας
Ἢ δρῦας ἢ πλατάνους οἶδε χαμαὶ κατάγειν.

XVI.

(*Anth. III. p. 29. XXXIX.*)

Εἰς φρόνησιν.

Ἡ βραδύπους βουλὴ, μέγ' ἀμείνων· ἡ δὲ ταχεῖα
Αἰὲν ἐφελκομένην τὴν μετάνοιαν ἔχει.

XVII.

(*Anth. IV. p. 167. CCXLII. inter epigr. ἀδέσποτα.*)

Εἰς βίον.

Ἓξ ὧραι μόχθοις ἱκανώταται, αἱ δὲ μετ' αὐτὰς
Γράμμασι δεικνύμεναι, ΖΗΘΙ λέγουσι βροτοῖς.

XVIII.

(*Anth. III. p. 23. X.*)

Εἰς βορόν.

Εἰ ταχὺς ἐς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς δρόμον ἀμβλὺς ὑπάρχεις,
Τοῖς ποσί σου τρῶγε, καὶ τρέχε τῷ στόματι.

XIX.

(*Anth. III. p. 23. XI.*)

Εἰς ἀδύνατον.

Εἰς τί μάτην νίπτεις δέμας Ἰνδικόν; ἴσχεο τέχνης,
Οὐ δύνασαι δνοφερὴν νύκτα καθηλιάσαι.

XX.

(*Anth. III. Lucillii epigr. p. 32. XIV.*)

Εἰς ἀγωνιστάς.

Οἱ συναγωνισταὶ τὸν πυγμάχον ἐνθάδ' ἔθηκαν
Ἄπιν, οὐδένα γὰρ πώποτ' ἐτραυμάτισεν.

XXI.

(*Anth. III. Lucillii epigr. p. 31. XIII.*)

Εἰς τὸ αὐτό.

Πᾶσαν ὅσην Ἕλληνες ἀγωνοτεθοῦσιν ἅμιλλαν

Πυγμῆς, Ἀνδρόλεως πᾶσαν ἀγωνισάμην.
Ἔσχον δ' ἐν Πίσσῃ μὲν ἓν ὠτίον, ἐν δὲ Πλαταιαῖς,
Ἓν βλέφαρον· Πυθοῖ δ' ἄπνοος ἐκφέρομαι.
Δαμοτέλης δ' ὁ πατὴρ ἐκορύσσετο σὺν πολιήταις.
Ἆραί μ' ἐκ σταδίων ἢ νεκρὸν ἢ κολοβόν.

XXII.

(*Anth. III. p. 23. XII.*)

Εἰς γραμματικούς.

Ἵλαθι Γραμματικὴ φυσίζοε, ἵλαθι μοῦσα,
Φάρμακον εὑρομένη ΜΗΝΙΝ ΑΕΙΔΕ ΘΕΑ.
Ἐχρῆν γὰρ καὶ σοὶ περικαλλέα δωρήσασθαι,
Καὶ βωμὸν θυέων μήποτε δευόμενον.
Καὶ γὰρ σοῦ μεσταὶ μὲν ὁδοὶ, μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες, πάντων δέκτρια Γραμματική.

XXIII.

(*Anth. III. p. 23. XIII.*)

Εἰς δυσώδεις.

Δαίμονα πολλὰ λαλῶν ὀζόστομος ἐξορκιστὴς,
Ἐξέβαλ', οὐχ ὅρκων ἀλλὰ κόπρων δυνάμει.

XXIV.

(*Anth. III. Lucillii epigr. p. 47. LXXXVIII.*,

Εἰς δυσώδεις.

Οὔτε Χίμαιρα τοιοῦτον ἔπνει κακὸν, ἡ καθ' Ὅμηρον,
Οὐκ ἀγέλη ταύρων (ὡς ὁ λόγος) πυρίπνους,
Οὐ Λῆμνος σύμπασ', οὐχ Ἁρπυιῶν τὰ περισσὰ,
Οὐδ' ὁ Φιλοκτήτου ποὺς ἀποσηπόμενος.
Ὥστε σε παμψηφεὶ νικᾷν, Τελέσιλλα, Χιμαίρας,
Σηπεδόνας, ταύρους, ὄρνεα, Λημνιάδας.

XXV.

(*Anth. III. Cerealis Epigr. p. 55. I.*)

Ποιητὴς ἐλθὼν εἰς Ἴσθμια πρὸς τὸν ἀγῶνα,

Ευρὼν ποιητὰς, εἶπε παρίσθμι᾽ ἔχειν.
Μέλλει δ᾽ ἐξορμᾷν εἰς Πύθια· κᾄν πάλιν εὕρῃ,
Εἰπεῖν οὐ δύναται, καὶ παραπύθι᾽ ἔχω.

XXVI.

(*Anth. III. p. 26. XXV.*)

Εἰπέ μοι εἰρομένῳ, Κυλλήνιε, πῶς κατέδυνε
Λολλιανοῦ ψυχὴ δῶμα τὸ Φερσεφόνης;
Θαῦμα μὲν, εἰ σιγῶσα· τυχὸν δέ τι καὶ σὲ διδάσκειν
Ἤθελε· φεῦ, κείνου καὶ νέκυν ἀντιάσαι

XXVII.

(*Anth. III. Lucillii Epigr. p. 35. XXIX.*)

Τὸν τοῦ δειπναρίου νόμον οἴδατε· σήμερον ὑμᾶς,
Αὖλε, καλῶ καινοῖς δόγμασι συμποσίου.
Οὐ μελοποιὸς ἐρεῖ κατακείμενος· οὔτε παρέξεις,
Οὔθ᾽ ἕξεις αὐτὸς πράγματα γραμματικά.

XXVIII.

(*Anth. III. p. 26. XXVI.*)

Εἰς βρέφη.

Παῖδά με πενταέτηρον, ἀκηδέα θυμὸν εχοντα,
Νηλειὴς ἀΐδης ἥρπασε, Καλλίμαχον.
Ἀλλά με μὴ κλαίοις. καὶ γὰρ βιότοιο μετέσχον
Παύρου, καὶ παύρων τῶν βιότοιο κακῶν

XXIX.

(*Anth. T. II. Archiae Epigr. p. 83. XIV.*)

Εἰς ἄγαλμα Ἠχοῦς, (ὡς παρὰ τοῦ Πανός.)

Ἠχὼ πετρήεσσαν ὁρᾷς, φίλε, Πανὸς ἑταίρην,
Ἀντίτυπον φθογγὴν ἔμπαλιν ᾀσομένην,
Παντοίων στομάτων λάλον εἰκόνα, ποιμέσιν ἡδὺ
Παίγνιον. ὅσσα λέγεις, ταῦτα κλύων ἄπιθι.

XXX.

(*Anth. T. III. p. 21. III.*)

Εἰς ἄγαλμα Ἀφροδίτης, τῆς ἐν Κνίδῳ.

Τὴν Παφίην γυμνὴν οὐδεὶς ἴδεν· εἰ δέ τις εἶδεν,
Οὗτος ὁ τὴν γυμνὴν στησάμενος Παφίην.

XXXI.

(*Anth. T. III. p. 21. II.*)

Εἰς τὸ αὐτό.

Σοὶ μορφῆς ἀνέθηκα τεῆς περικαλλὲς ἄγαλμα,
Κύπρι, τεῆς μορφῆς φέρτερον οὐδὲν ἔχων.

XXXII.

(*Anth. III. p. 24. XIV.*)

Εἰς ἕτερον Πρίηπον.

Εἰς τὸ κενόν με τέθεικε, νόμου χάριν, ὧδε Πρίηπον
Εὐτυχίδης, ξηρῶν κληματίδων φύλακα.
Καὶ περιβέβλημαι κρημνὸν βαθύν. ὃς δ' ἂν ἐπέλθῃ,
Οὐδὲν ἔχοι κλέψαι πλὴν ἐμὲ τὸν φύλακα.

XXXIII.

(*Anth. T. III. Iuliani Epigr. p. 195. III.*)

Ἀπὸ γυναικῶν. (vel potius cum d'Orv.: *Ἐπὶ τῷ κατόπτρῳ τῆς Λαΐδος, ἀνατεθέντι τῇ Ἀφροδίτῃ.*)

Ἑλλάδα νικήσασαν ὑπέρβιον ἀσπίδα Μήδων,
Λαῒς θῆκεν ἑῷ κάλλεϊ ληϊδίην.
Μούνῳ ἐνικήθη ὑπὸ γήραϊ, καὶ τὸν ἔλεγχον
Ἄνθετό σοι, Παφίη, τὸν νεότητι φίλον.
Ἧς γὰρ ἰδεῖν στυγέει πολιῆς παναληθέα μορφήν,
Τῆςδε συνεχθαίρει καὶ σκιόεντα τύπον.

XXXIV.

(*Anth. III. p. 24. XV.*)

Ἀπὸ ναυηγῶν.

αύκῳ, καὶ Νηρεῖ, καὶ Ἰνοῖ, καὶ Μελικέρτῃ,

Καὶ βυθίῳ Κρονίδῃ καὶ Σαμόθρηξι θεοῖς,
Σωθεὶς ἐκ πελάγους Λουκίλλιος ὧδε κέκαρμαι
Τὰς τρίχας ἐκ κεφαλῆς· ἄλλο γὰρ οὐδὲν ἔχω.

EPIGRAMMATA
LVCIANI (ante Reitz.) OMISSA.

I.
(*Anth. III. p. 24. XVI.*)

Ἐν πᾶσιν μεθύουσιν Ἀκίνδυνος ἤθελε νήφειν,
Τοὔνεκα καὶ μεθύειν αὐτὸς ἔδοξε μόνος.

II.
(*Anth. III. p. 24. XVII.*)

Ἔσβεσε τὸν λύχνον μῶρος, ψυλλῶν ὑπὸ πολλῶν
Δακνόμενος, λέξας· Οὐκ ἔτι με βλέπετε.

III.
(*Anth. ibid. XVIII.*)

Ἢν ἐσίδῃς κεφαλὴν μαδαρὰν, καὶ στέρνα, καὶ ὤμους,
Μηδὲν ἐρωτήσῃς, μωρὸν ὁρᾷς φαλακρόν.

IV.
(*Anth. T. III. p. 22. VI.*)

Τὴν κεφαλὴν βάπτεις, γῆρας δὲ σὸν οὔποτε βάψεις,
Οὐδὲ παρειάων ἐκτανύσεις ῥυτίδας.
Μὴ τοίνυν τὸ πρόσωπον ἅπαν ψιμύθῳ κατάπλαττε,
Ὥστε προσωπεῖον, κ' οὐχὶ πρόσωπον ἔχειν.

Οὐδὲν γὰρ πλέον ἐστί. τί μαίνεαι; οὔποτε φῦκος
Καὶ ψίμυθος τεύξει τὴν Ἑκάβην Ἑλένην.

V.

(*Anth. T. III. p. 24. XIX.*)

Οὐδέποτ' εἰς πορθμεῖον ὁ κηλήτης ἐμβαίνει,
Μέλλων εἰς τὸ πέραν ἀπιέναι Διοφῶν.
Τῆς κήλης δ' ἐπάνωθι τὰ φορτία πάντα τεθεικὼς,
Καὶ τὸν ὄνον, διαπλεῖ σινδόν' ἐπαράμενος.
Ὥςτε μάτην Τρίτωνες ἐν ὕδασι δόξαν ἔχουσιν,
Εἰ καὶ κηλήτης ταὐτὸ ποιεῖν δύναται.

VI.

(*Anth. III. 25. XX.*)

Ὁ γρυπος Νίκων ὀςφραίνεται οἴνου ἄριστα,
Οὐ δύναται δ' εἰπεῖν οἷος ἂν ᾖ ταχέως.
Ἐν τρισὶν ὥραις γὰρ θερειναῖς μόλις αἰσθάνετ' αὐτὸς,
Ὡς ἂν ἔχων πηχῶν ῥῖνα διακοσίων.
Ὢ μεγάλου μυκτῆρος, ὅτ' ἂν ποταμὸν διαβαίνῃ,
Θηρεύει τούτῳ πολλάκις ἰχθύδια.

VII.

(*Anth. III. p. 22. IV.*)

Ζωγράφε, τὰς μορφὰς κλέπτεις μόνον· οὐ δύνασαι δὲ
Φωνὴν συλῆσαι χρώματι πειθομένην.

VIII.

(*Anth. III. p. 25. XXI.*)

Θαυμάζειν μοι ἔπεισιν, ὅπως Βύτος ἐστὶ σοφιστὴς,
Μήτε λόγον κοινὸν, μήτε λογισμὸν ἔχων.

IX.

(*Anth. ibid. XXII.*)

Θᾶττον ἔην λευκοὺς κόρακας, πτηνάς τε χελώνας
Εὑρεῖν, ἢ δόκιμον ῥήτορα Καππαδόκην.

X.

(*Anth. III. Nicarchi Epigr. p. 63. XVII.*)

Πολλὰς μυριάδας ψηφίζει Ἀρτεμίδωρος,
Καὶ μηδὲν δαπανῶν, ζῇ βίον ἡμιόνων,
Πολλάκις αἳ χρυσοῦ τιμαλφέα φόρτον ἔχουσαι
Πολλὸν ὑπὲρ νώτου, χόρτον ἔδουσι μόνον.

XI.

(*Anth. III. p. 25. XXIII.*)

Εἰ τὸ τρέφειν πώγωνα δοκεῖ σοφίαν περιποιεῖν,
Καὶ τράγος εὐπώγων εὔστολός ἐστι Πλάτων.

XII.

(*Anth. III. p. 23. IX.*)

Τοῦ πωγωνοφόρου Κυνικοῦ, τοῦ βακτροπροςαίτου,
Εἴδομεν ἐν δείπνῳ τὴν μεγάλην σοφίην.
Θέρμων μὲν γὰρ πρῶτον ἀπέσχετο καὶ ῥαφανίδων,
Μὴ δεῖν δουλεύειν γαστρὶ λέγων ἀρετήν.
Εὖτε δ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδεν χιονώδεα βολβὸν
Στρυφνήν, οὗ πινυτὸν ἤδη ἔκλεπτε νόον·
Ἤιτησεν παρὰ προςδοκίαν, καὶ ἔτρωγεν ἀληθῶς,
Κοὐδὲν ἔφη βολβὸν τὴν ἀρετὴν ἀδικεῖν.

XIII.

(*Anth. III. p. 26. XXVII.*)

Εἰς ποδάγραν.

Μισόπτωχε θεά, μούνη πλούτου δαμάτειρα,
Ἡ τὸ καλῶς ζῆσαι πάντοτ' ἐπισταμένη.
Εἰ δὲ καὶ ἀλλοτρίοις ἐπιΐζομένη ποσὶ χαίρεις,
Ὁπλοφορεῖν τ' οἶδας, καὶ μύρα σοι μέλεται.
Τέρπει καὶ στέφανός σε, καὶ Αὐσονίου πόμα Βάκ-
χου.

Ταῦτα παρὰ πτωχοῖς γίγνεται οὐδέποτε.
Τοὔνεκα καὶ φεύγεις πενίης τὸν χάλκεον οὐδὸν,
Τέρπῃ δ' εἰς πλούτου πρὸς πόδας ἐρχομένη.

XIV.

(*Anth. III. Palladae Epigr. p. 119. XXII.*)

Πολλάκις οἶνον ἔπεμψας ἐμοὶ, καὶ πολλάκις ἔγνων
Σοὶ χάριν, ἡδυπότῳ νέκταρι τερπόμενος.
Νῦν δ' εἴπερ με φιλεῖς, μὴ πέμψῃς· οὐ δέομαι γὰρ
Οἴνου τοιούτου, μηκέτ' ἔχων θρίδακας.

XV.

(*Anth T. III. p. 21. I.*)

Αἱ τρισσαί τοι ταῦτα τὰ παίγνια θῆκαν ἑταῖραι,
Κύπρι μάκαιρ' ἄλλης ἄλλη ἀπ' ἐργασίης.
Ὧν ἀπὸ μὲν πυγῆς Εὐφρὼ τάδε· ταῦτα δὲ Κλειὼ,
Ὡς θέμις· ἡ τριτάτη Λαῒς ἀπ' οὐρανίων.
Ἀνθ' ὧν τῇ μὲν πέμπε τὰ παιδικὰ, δέσποτι, κερδη·
Τῇ δὲ τὰ θηλείης· τῇ δὲ τὰ μηδετέρης.

XVI.

(*Anth. T. III. p. 22. VII.*)

Μηδεὶς μοι ταύτην, Ἐρασίστρατε, τὴν σπατάλην σου
Ποιήσειε θεῶν, ἣ σὺ κατασπαταλᾷς,
Εσθων ἐκτραπέλως στομάχων κακὰ, χείρονα λιμοῦ,
Οἷα φάγοιεν ἐμῶν ἀντιδίκων τεκνία.
Πεινάσαιμι γὰρ αὖθις· ἔτι πλέον ἢ πρὶν, ἐκείνης
Εἰ χορτασθείην τῆς παρά σοι σπατάλης.

Πυγμῆς, Ἀνδρόλεως πᾶσαν ἀγωνισάμην.
Ἔσχον δ' ἐν Πίσσῃ μὲν ἓν ὠτίον, ἐν δὲ Πλαταιαῖς,
Ἓν βλέφαρον· Πυθοῖ δ' ἄπνοος ἐκφέρομαι.
Δαμοτέλης δ' ὁ πατὴρ ἐκορύσσετο σὺν πολιήταις.
Ἆραί μ' ἐκ σταδίων ἢ νεκρὸν ἢ κολοβόν.

XXII.

(*Anth. III. p. 23. XII.*)

Εἰς γραμματικούς.

Ἵλαθι Γραμματικὴ φυσίζοε, ἵλαθι μοῦσα,
Φάρμακον εὑρομένη ΜΗΝΙΝ ΑΕΙΔΕ ΘΕΑ.
Ἐχρῆν γάρ καὶ σοὶ περικαλλέα δωρήσασθαι,
Καὶ βωμὸν θυέων μήποτε δευόμενον.
Καὶ γὰρ σοῦ μεσταὶ μὲν ὁδοὶ, μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες, πάντων δέκτρια Γραμματική.

XXIII.

(*Anth. III. p. 23. XIII.*)

Εἰς δυσώδεις.

Δαίμονα πολλὰ λαλῶν ὀζόστομος ἐξορκιστὴς,
Ἐξέβαλ', οὐχ ὅρκων ἀλλὰ κόπρων δυνάμει.

XXIV.

(*Anth. III. Lucillii epigr. p. 47. LXXXVIII.*)

Εἰς δυσώδεις.

Οὔτε Χίμαιρα τοιοῦτον ἔπνει κακὸν, ἥ καθ' Ὅμηρον,
Οὐκ ἀγέλη ταύρων (ὡς ὁ λόγος) πυρίπνους,
Οὐ Λῆμνος σύμπασ', οὐχ Ἁρπυιῶν τὰ περισσὰ,
Οὐδ' ὁ Φιλοκτήτου ποῦς ἀποσηπόμενος.
Ὥστε σε παμψηφεὶ νικᾷν, Τελέσιλλα, Χιμαίρας,
Σηπεδόνας, ταύρους, ὄρνεα, Λημνιάδας.

XXV.

(*Anth. III. Cerealis Epigr. p. 55. I.*)

Ποιητὴς ἐλθὼν εἰς Ἴσθμια πρὸς τὸν ἀγῶνα,